

סֵפֶר נֵר לְהַצְדִּיק

וְהוּא

סֵדֶר הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה

כולל דינים ונהגות ישרות, דרושים ושיחות נחמדות ויקרות, ענינים נוראים ונפלאים מגדלת אור ימי חנכה הקדושים.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון הקדוש
אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הוכא לרפוס על-ידי
חסיד ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

בארץ ישראל
יבנאל עיר ברסלב
גליל

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקודש – חסידי ברסלב

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd street

Brooklyn N.Y. 11219

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל

שע"י עמותת "ישמח צדיק – קהילת ברסלב בגליל"

בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל

רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225

טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359

Web site: www.moharosh.org E-Mail: breslevcity@gmail.com

הקדמה הראשונה לסדור תפלה עם פרוש "אור האורות"

דע לך, אחי, כי השם יתברך הוא אין סוף ברוך הוא, ולית מחשבה תפיסה תמן כלל וְאִין מחשבה נתפסת שם כלל, ואין בו שום תמונה ומראה ודמות, חס ושלום, כמו שכתוב (דברים ד, טו): "וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם, כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה בַּיּוֹם דְּבַר ה' אֵלֵיכֶם בְּחֹרֵב מִתּוֹךְ הָאֵשׁ" וגו', וכשפתח רבי שמעון בר יוחאי את האידירא (שבו מגלה סוד כל העולמות בצורת פרצוף האדם), פתח ואמר (דברים כו, טו): "אָרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסְכָּה" וגו' "מעשה ידי חרש, ושם בסתר, וענו כל העם ואמרו אמן", הינו שלא יעשה לעצמו איזה פסל או מסכה, איזו דמות, ושם בסתר – בסתרו של עולם, כי אין בו יתברך שום מציאות מחשבה כלל. רק כביכול התלבש עצמו בלבושים, שהן הספירות שבהן כלולים כל שמותיו יתברך, כי כשאנו קוראים להקדוש-ברוך-הוא בתארים של בשר ודם, והוא נמצא לנו, "בכל קראינו אליו" – זה חסד ה' יתברך, כי אם לא היה בחסדי ה' יתברך, לא היה כדאי לקרא ולכנות את ה' יתברך בתארים ושבחים ותבות ואותיות, אבל זה הכל חסד ה' יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), ובאמת הכל אחד, הינו הוא יתברך ושמותיו יתברך, שהם הספירות (וכמובא בפרדס רמונים להרמ"ק), וכפי שהאדם מתנהג בזה העולם, כך נעשה בכל העולמות, וכמאמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן תקד): כשהאדם עושה כך בידיו, נעשה כך בכל העולמות, וכשעושה כך בידיו, נעשה כך בכל העולמות, עין שם; עוד אמר (שם, סימן תקה): אם היו מהפכין את האדם (הינו לראות את פנימיותו), היו רואין שבכל גיד וגיד מגידיו תלויים אלפי אלפים ורב רבי רבבות עולמות, עין שם.

וידוע, שכל עולם הוא פרצוף שלם, הינו "אריך אנפין", שהוא סוד הכתר "אבא ואמא" שהוא חכמה ובינה, "זעיר אנפין", שהם:

חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, ו"נוקביה" שהיא המלכות. והפרצוף הזה נתחלק ברב רבי רבבות רבבות פרצופים, עד שאין הפה יכול לדבר מהם והמחשבה לחשב בזה כלל וכו'. כי בכל תנועה ותנועה ובכל ענין וענין מאיר הפרצוף הזה שהוא עולם אחד, והאדם כפי תנועותיו וכפי התחזקותו בעבודתו יתברך, כן גורם ליחד השמות למעלה, וממשיך על עצמו הקדשה משם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'). והענין הוא כך, שאחרי רבוי תפלה והתבודדות ימים ושנים וקדשת הברית וטהרת המחשבה, נזדכך האדם, ומתחיל להאיר לו אורו יתברך, ונפתחים לפניו כל פרצופי העולמות, שהם: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. שבהם מאיר הארבעה שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן והכתרין שלהם, שהם: קס"א, קמ"ג, קנ"א (עין שם, סימן ב'); וככל שהאדם עובד יותר את השם יתברך על-פי מאמר זה, הינו שמקיים את כל העצות וההנהגות ממאמר זה, ובפרטיות תפלה ושיחה בינו לבין קונו וקדשת הברית, כמו-כן נפתחים לפניו שערי השמים, ומאירים עליו אורות אלו. וכמו שהוא בכלליות העולמות, כך הוא בפרטיות העולמות אצל כל אחד ואחד, עד שבכל פרצוף כנ"ל יש הארבעה שמות האלו: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. וכשאנו מתפללים אליו יתברך, או מקימים איזו מצוה, נתעוררים השמות שבהם תלוי אותו חלק התפלה או אותה הברכה או אותה המצוה שאנו עושים או מתפללים או מיחדים ומזוגים יחד, ומורידים שפע אור וחיות וזיו ונעם עצום, עד שיש מי שזוכה על-ידי קיום עצות רבנו ז"ל באמת לאמתה, שנפתחים לו שערי השמים, ובכל תנועה ותנועה, ומכל שכן בכל קיום איזו מצוה, ומכל שכן וכל שכן כשמתפלל או משיח איזו תפלה או שיחה אליו יתברך, מאירים לפני עיני השמות והיחודים של אותו העולם וכו', ומאיר עליו אור נורא ונפלא מאד מאד, שפע גלוי חיות ערבובת אלקות, ועולמו רואה בחייו, כי מרב בטולו אליו יתברך מאיר עליו אור אין סוף ברוך הוא ממש (עין שם, סימן ד), ואל דבר זה הכל יכולים לזכות, על-ידי התקרבותו אל רבנו ז"ל ובקיום עצותיו הקדושות באמת לאמתה, ובתמימות ובפשטות גמורה בתכלית בלי שום שכל וחכמות עצמיות (ואין כאן המקום להאריך בזה).

ובאמת אין שום אדם שיכול להשמיט עצמו מכל זאת, הינו שתמיד יציר לפני עיניו איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל – דומם, צומח, חי, מדבר – הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, ואין שום מקרה וטבע כלל, והכל מרצונו יתברך, וכל זיו ומחשבה, דבור ומעשה – הכל, מלבש בו אורו יתברך בהתלבשות ובצמצום נפלא (עין לקוטר מוהר"ן, חלק א', סימן נד), ובאמונה זו צריך האדם לחשב ולהתעמק תמיד, להרגיל עצמו להסתכל על השכל שהוא החכמה האלקית שיש בכל דבר (עין שם, סימן א'), וככל שיתמיד בזה יותר, להרגיל את מחשבתו להתדבק בו יתברך, אז סוף כל סוף יזכה שיאירו לפני עיניו שמותיו יתברך. וידוע שבכל ספירה ובכל עולם מאיר שם אחר, ואזי כפי שיאחז, כן יאיר לפני עיניו, וזה ברור. ואין לומר שזה שיהי רק לגדולים, אדרבה רבנו ז"ל נשלח אלינו בדורות אלו לקרב ולזכך את כל הנשמות, להגביהן ולהרימן בתכלית המדרגה העליונה, עד שאפלו הקטנים והירודים יוכלו לעשות יחודים כהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, כמו שאמר לו משיח צדקנו (וכמובא במכתבו של הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, המדפס בסוף ספר בן פנת יוסף, מבעל ה"תולדות" ז"ע), וזו לשונו באמצע דבריו: "ושאלתי את פי משיח: אימתי אתי מר, והשיב לי: בזאת תדע בעת שיתפרסם למודה, ויתגלה בעולם, ויפוצו מעינותיך חוצה, מה שלמדתי אותך והשגת, ויכלו גם הם לעשות עליות ויחודים כמוה, ואז יכלו כל הקלפות, ותהיה עת רצון וישועה וכו'", עין שם; וידוע הספור שהיה אצלו על הים בשעה שרצה לזרק את בתו אל תוך הים, ענתה ואמרה לו בתו אדל: אבא, זרק יותר טוב את הכתבים שלך בים, וינוח הים מזעפו, כי ממני יצא בן אשר יעשה כתבים יותר יפים מכתבים אלו, וידוע אצלנו, אשר הבן הזה הוא רבנו ז"ל, שהיה נכדה (ואין כאן המקום להאריך בזה).

ובאמת, אחי היקר, צריך שתדע, שהוא יתברך אחד עם שמותיו יתברך, וכל מה שזוכה לדבק עצמו בו יתברך, ולהכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, כמו-כן מאיר לפניו שם אחד משמותיו יתברך, בחינת (תהלים טז, ו): "שויתי ה' לנגדי תמיד", ואל יאמר לך האומר והמפתה שהוא יצרה, המתלבש עצמו בבגדי-אדם

וכו', מה לך ועם שמות ויחודים וכו', כי (לקוטי־הלכות, ברכות השחר, הלכה ג, אות לד), חלילה לומר כן, לעשות שום חלוקה, חס ושלום, בינו ובין שמו יתברך, ואדרבא בכל עבודתנו ותפלתנו ובכל הברכות וההודאות וכו' אנו צריכים לכון, שאנו עובדים ומתפללים אליו יתברך לבד, לבעל הרצון לבד, אליו דיקא, ולא למדותיו שהם שמותיו יתברך, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי): "מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו" (דברים ד, ז), 'אליו' ולא למדותיו. כי שמו הוא אחדותו ועצמותו יתברך כביכול, ואין פונתנו בכל העבודות וההודאות וכו', כי אם אליו יתברך לבד, למי שנעלה על הכל, אשר צמצם עצמו וקרא את עצמו בשמות האלו, ונתן לנו רשות לקרותו בהם, אף-על-פי שהוא מרומם ונשא מהם, אבל סוף כל סוף כשאנו קוראים אותו בשמותיו יתברך, פונתנו אליו לבדו יתברך, בבחינת "ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה", הינו כשאנו מברכים שם כבודו, פונתנו למי שהוא מרומם על כל ברכה ותהלה. כי בודאי השם יתברך בעצמו כביכול מרומם ונשא מכל השמות והכפוניים ומכל הברכות וההודאות ומכל העבודות שבעולם. רק שבאמת זה אי אפשר להשיג, רק שנתנה לנו רשות לקרותו בשמותיו יתברך שמסר לנו על-ידי משה רבנו, עליו השלום. שכשאנו קוראין אותו באלו השמות, אנו מגיעים עדיו יתברך בעצמו כביכול. כמו ממש כשקוראים איזה אדם בשמו ומדברים ממנו, שאין אנו מדברים מהשם בעצמו של האדם, רק פונתנו בדבורינו לזה האדם שאנו מדברים ממנו, שהוא נקרא בזה השם, רק שאי אפשר לדבר מהאדם ומשום דבר, כי אם על-ידי השם שקוראין אותו, שעל-ידי-זה אנו יודעין ממי אנו מדברין, אם מראובן, אם משמעון, אם מאדם אם מבהמה וחייה וכו', וכיוצא בזה. כי באמת השמות של כל הדברים שבעולם הם מפלאי פלאותיו יתברך, כמו שכתוב (תהלים מו, ט): "לכו חזו מפעלות ה', אשר שם שמות בארץ", ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות ז): אל תקרי שמות אלא שמות, כי השם של כל דבר הוא פלא גדול, הפלא ופלא, למי שיש לו מח בקדקדו להבין פלאות הבורא יתברך, כי רק על-ידי השמות דיקא של כל הדברים, אנו יכולים לדבר מכל הדברים, ולספר אחד לחברו רצונו וחסצו, ולעשות משא ומתן לקנות ולמכור וכל צרכי העולם, כי אם לא היה שם לכל

דָּבָר, הֵיוּ הַכֹּל כְּאֵלִים וְכַחֲרָשִׁים, וְלֹא הָיָה שׁוֹם מִשָּׂא וּמִתֵּן וְשׁוֹם עֶסֶק נִגְמָר בֵּין שְׁנֵי בְנֵי־אָדָם. כִּי כָל הָעֶסְקִים הַנִּגְמָרִים עַל־יַדֵּי הַדְּבֹר שְׁמֵדְבָר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן וְחֻכְמוֹת וְכִיּוֹצֵא, הַכֹּל עַל־יַדֵּי הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים. כִּי כָל הַדְּבֹר כְּלוֹ הוּא מֵהַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, כִּי כָל דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם וְכָל עֲנִן שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ לוֹ שֵׁם בְּבַחֲנֵת שֵׁם דְּבָר, וְעַל־יַדֵּי־זֶה עֶקֶר הַדְּבֹר, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִגְמָרִים כָּל הַפְּעֻלוֹת וְכָל הָעֶסְקִים שֶׁבְּעוֹלָם כִּי עֶקֶר הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים הוּא עַל־יַדֵּי הַשֵּׁם, אֲבָל עֶקֶר הַשֵּׁם כְּשֶׁאֲנוּ קוֹרְאִים אֵיזָה דְּבָר, בְּשֵׁם אֲנוּ מְכוֹנְנִים לְעֶצֶם הַדְּבָר בְּעֶצְמוֹ, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ, כִּי אִם עַל־יַדֵּי הַשֵּׁם, כִּנְזָכָר לְעֵיל. וְכַמוֹכֵן לְהַבְדִּיל כְּשֶׁאֲנוּ קוֹרְאִים לְבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ בְּשֵׁמוֹ, אֲנוּ מְכוֹנְנִים לְבוֹרָא הַכֹּל לְבַדּוֹ בְּעֶצְמוֹ יִתְבָּרֵךְ, לוֹ לְבַדּוֹ, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רֵאשׁוֹן וְאִין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ, יְחִיד קְדָמוֹן בְּלֵי רֵאשִׁית וּבְלֵי תְּכֵלֵת וְכוּ', וְלוֹ לְבַד דִּיקָא אֲנוּ עוֹבְדִים וּמִתְפַּלְלִים, וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא אֵינוֹ צָרִיךְ לְעִבּוּדְתֵנוּ, וְהוּא מְרוֹמֵם מִכָּל הַבְּרָכוֹת וְהַהוֹדָאוֹת, זֶה הַדְּבָר בְּאֵמֶת אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין בְּשִׁכְלָנוּ, רַק שְׂאֲנוּ צָרִיכִים לְהֶאֱמִין בְּשֵׁם וּבְמִשָּׂה עֲבָדוֹ, אֲשֶׁר "בְּמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ, שֵׁם אֲנוּ מוֹצֵאִין עֲנוּתוֹתוֹ", אֲשֶׁר מְרַב אֶהְבֵּתוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְצוּנּוֹ לְעַבְדוֹ בְּאֵלוֹ הַמְּצוּוֹת, לְשִׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁמוֹ, כְּדֵי שְׁנִזְכֶּה לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל עַל־כָּל־פְּנִים כָּל כּוֹנְנֵנוּ בְּתַפְלַתְנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֵלָיו לְבַד וְלֹא לְשְׁמוֹתָיו וּמִדּוֹתָיו, רַק שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ נִקְרָא בְּאֵלוֹ הַשְּׁמוֹת וְהֵם אֲחֻדּוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי "ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט), וּמִי שֶׁמְפָרִיד מִמַּחְשְׁבָתוֹ שְׁמוֹ מֵעֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא "נִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלוֹף" (מִשְׁלֵי טז, כח) וְכוֹפֵר בְּעֶקֶר, וְעַל־כֵּן יְחוּדֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ זֶהוּ עֶקֶר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּבִפְרָט כְּשֶׁעוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל, צָרִיךְ לְכוֹן שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְפָנָיו, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ חֲז"ל (סִנְהֵדְרִין כב.): הַמִּתְפַּלֵּל צָרִיךְ שִׁירָאָה עֲצוֹמוֹ כְּאֵלוֹ שְׁכִינָה כְּנִגְדּוֹ, שְׂנֵאֲמַר (תְּהִלִּים טז, ו): "שׁוֹיִתִּי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד", וַיִּצִּיר לְפָנָי עֵינָיו שֵׁם הַיְוָה בְּרוּךְ הוּא, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשִׁיתְחִילוֹ כְּבָר לְהֵאִיר לוֹ שְׁמוֹת וַיְחַוִּידִים, וַיִּצְרַף שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכַמָּה מֵינֵי יְחוּדִים וְצְרוּפִים, וַיִּטִּיל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּמִטִּיל בְּגֵן נֶהְדָר, וְכֵן כְּשִׁיזְכֶּה לְקִים כָּל מִצְוָה, יֵאִירוּ לְפָנָי עֵינָיו הַשְּׁמוֹת הַשְּׂיִכִּים לְמִצְוָה זֹה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֲסוּר לְחַשֵּׁב שֶׁכְּבָר הַשִּׁיגוֹ יִתְבָּרֵךְ, אוֹ כְּבָר הִגִּיעַ לְמִדְרָגָה וְכוּ', אֲדַרְבֵּה צָרִיךְ שִׁדְעָה שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִפְּשֵׁט מֵהַכֹּל כְּנ"ל, אֶף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לְכוֹן שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ,

ומאיֵדךְ לְהֵאמִין בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךְ; וְעַל־כֵּן מִשֶּׁה רַבְּנוּ, עָלִיו הַשְּׁלוֹם, מָסַר לָנוּ אֶת הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּפְשִׁיטוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ו, ד): "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד", כִּי ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. וְכֵן זֶה מְבֹאָר וּמְפֹרָשׁ בְּדְבָרֵי אֱלֹהֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, לְמִי שֵׁישׁ לוֹ עֵינַיִם אֲמִתִּיּוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם (תְּקוּוּנֵיזֶהָר בַּהֲקַדְמָה דף יז): וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יָדִיעַ דְּאַנְתָּ הוּא מְמַלָּא כָּל שְׁמָהָן וְאַנְתָּ הוּא שְׁלִימוֹ דְכֻלְהוֹ. וְכַד אַנְתָּ תְּסַתְּלַק מְנַהוֹן אֲשֶׁתְּאָרוּ כּוֹלְהוֹ שְׁמָהָן כְּגוֹפָא בְּלֹא נִשְׁמַתָּא וְכוּ' [וּלְךְ אֵין לָךְ שֵׁם יָדוּעַ שְׁאַתָּה מְמַלָּא אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת, וְאַתָּה הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל וְכִשְׁאַתָּה תְּסַתְּלַק מֵהֶם יִשְׁאָרוּ כָּל הַשְּׁמוֹת כְּגוֹף בְּלֹא נִשְׁמָה.], הֵינּוּ כְּנֹזֵכֵר לְעֵיל, שְׁבוּדָאֵי מִי שְׁמַסְלַק בְּמַחְשְׁבָתוֹ, חֵס וְחִלְלֵהָ, עֲצֻמוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ מֵהַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁמֻזְכִּיר, הוּא "נִרְגָן מִפְּרִיד אֱלוֹף", שְׁמִפְּרִיד אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִשְׁמוֹתָיו יִתְבַּרְךְ, וְהוּא פּוֹרֵשׁ מִן הַחַיִּים, כִּי כִשְׂאִין מְכוּן בְּקִרְיַאת שְׁמוֹתָיו יִתְבַּרְךְ אֱלֹוֹ בְּעֲצוּמוֹ, הוּא בְּבַחֲיַנְתָּ: "וְכַד אַנְתָּ תְּסַתְּלַק מְנַהוֹן אֲשֶׁתְּאָרוּ כּוֹלְהוֹן שְׁמָהָן כְּגוֹפָא בְּלֹא נִשְׁמַתָּא". כִּי עֵקֶר מְלוּי הַשְּׁמוֹת וְשְׁלֵמוֹתָם וְחַיּוּתָם הוּא הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצוּמוֹ וּבְכַבּוּדוֹ בְּעַל הַרְצוֹן הָעֲלִיוֹן, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם: "דְּאַנְתָּ הוּא מְמַלָּא כָּל שְׁמָהָן וְאַנְתָּ הוּא שְׁלִימָא דְכֻלְהוֹ", וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא יִתְבַּרְךְ בְּעֲצוּמוֹ אֵין לוֹ שֵׁם יָדוּעַ, כִּי הוּא יִתְבַּרְךְ מִצַּד עֲצוּמוֹ הוּא מְרוּמֵם עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה, וְאֵין לוֹ שֵׁם כָּלֵל. כִּי אַחַר שְׁמֻזְכִּירִים אוֹתוֹ בְּכָל הַשְּׁמוֹת וְהַשְּׁבָחִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁקַבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, אַף־עַל־פִּי־כֵן עֵדִין מֵהוּתוֹ וְעֲצֻמוֹתוֹ נַעֲלַמַת מֵאַתְּנוּ בְּתַכְלִית הַהֶעֱלַם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ נַעֲלַם מִצַּד עֲצוּמוֹ וְנִגְלָה מִצַּד פְּעֻלוֹתָיו, וּמִצַּד עֲצוּמוֹ נִאֶמַר: וְאַנְתָּ לִית לָךְ שֵׁם יָדִיעַ וְכוּ', כִּי לִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בְּךְ כָּלֵל, אֲבָל מִצַּד פְּעֻלוֹתָיו הוּא נִקְרָא בְּכָל הַשְּׁמוֹת וְהַשְּׁבָחִים וְהַתְּהַלּוֹת, כִּי כָּל הַשְּׁמוֹת מוֹרִים עַל פְּעֻלוֹתָיו, שֶׁהוּא מְהוּה כָּל הָעוֹלָמוֹת וְשֵׁלִיט וּמוֹשֵׁל בְּכָל. אֲבָל בְּאַמְתָּ הַכֹּל אֶחָד, כִּי כָּל פְּעֻלוֹתָיו נִמְשָׁכוֹת מִמֶּנּוּ בְּעֲצוּמוֹ יִתְבַּרְךְ, כִּי הוּא פֹּעֵל וְעֹשֶׂה הַכֹּל מֵרֵאשׁ וְעַד סוֹף, וּמַחֲיָה וּמְקַיֵּם הַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ, וְעַל־כֵּן בְּכָל הַשְּׁמוֹת אָנוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ בְּעֲצוּמוֹ, כִּי הוּא בְּעֲצוּמוֹ פֹּעֵל וְעֹשֶׂה הַכֹּל, רַק שְׁעֲצֻמוֹת הַפּוֹעֵל יִתְבַּרְךְ אֵי אִפְשָׁר לְכַנּוֹת וּלְקַרוֹת בְּשׁוּם שֵׁם וְכוּנֵי, אֲבָל הוּא בְּעֲצוּמוֹ יִתְבַּרְךְ שֶׁהוּא סֵתִים וְנַעֲלַם בְּתַכְלִית הַהֶעֱלַם, וְלִית שׁוּם מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בְּעֲצֻמוֹתוֹ כָּלֵל, הוּא בְּעֲצוּמוֹ פֹּעֵל וְעֹשֶׂה הַכֹּל, וּמַחְמַת זֶה כִּשְׂאָנוּ מְזַכִּירִים שְׁמוֹתָיו יִתְבַּרְךְ, שֶׁהֵם עַל שֵׁם פְּעֻלוֹתָיו,

אָנוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ בְּעֲצֻמוֹ עַל יָדָם, כִּי הוּא בְּעֲצֻמוֹ פָּעַל וַעֲשֵׂה הַכֹּל, כִּי הוּא מִמְּלֵא כֹל שְׁמֵהֶן וְכוּ'.

וּאִפְלוּ בְּאֲדָם הַגִּשְׁמִי רוֹאִים זֹאת, כִּי כָל פְּעֻלוֹת הַגּוֹף הֵן עַל-יַדֵּי הַנֶּפֶשׁ, כִּי הַנֶּפֶשׁ מֵרָאָה פְּעֻלוֹתֶיהָ בַּגּוֹף, וְאֶף-עַל-פִּירְכֵּן מֵהוֹת הַנֶּפֶשׁ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין, וְאֶף-עַל-פִּירְכֵּן אָנוּ יוֹדְעִים שְׁכָל הַפְּעֻלוֹת הֵן מֵהַנֶּפֶשׁ, וְכִשְׁאָנוּ מְדַבְּרִים מֵהַנֶּפֶשׁ, אָנוּ מְכוֹנִים לְהַנֶּפֶשׁ בְּעֲצֻמָּה, אֶף-עַל-פִּי שְׁאִין אָנוּ מְבִינִים מֵהוֹתָהּ וְעֲצֻמוֹתָהּ, מְכַל שְׁכֵן לְהַבְדִּיל אֶלֶף אֶלְפִים קַל וְחֹמֶר הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ, שְׁבוּדָאֵי הוּא בְּעֲצֻמוֹ מְרוֹמֵם וְנִשְׁגָב מְאֹד עַל כָּל הַרוּחָנִיּוֹת, וְלִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בְּעֲצֻמוֹתוֹ כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁכוּתָב שֵׁם אֱלֹהֵי: וְלִית דִּידַע בְּךָ כָּלֵל, בְּחִינַת "מֵה חֲמִית, מֵה פִּשְׁפִּשְׁתָּ, מֵה יִדְעַת", כִּי מִצַּד עֲצֻמוֹתוֹ הוּא מְרוֹמֵם עַל כָּל הַשְּׁמוֹת, אֲבָל אֶף-עַל-פִּירְכֵּן בְּכָל הַשְּׁמוֹת וְהַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁבָחִים אָנוּ מְכוֹנִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ, כִּי זֶה הַנַּעֲלָם בְּעֲצֻמוֹ, הוּא פּוֹעֵל הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ, כַּנִּזְכָּר לְעִיל, עַל-כָּל-פָּנִים מְבֹאָר בְּדַבְרֵי אֱלֹהֵי, שְׁבָכַל הַשְּׁמוֹת צְרִיכִים לְכוֹן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב: וְכֹד אֲנִי תִסְתַּלֵּק מִנִּי הוּא אֲשַׁתְּאָרוּ כּוֹלְהוּ שְׁמֵהֶן כְּגוֹפָא בְּלֵא נִשְׁמַתָּא. וְכִמוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה: מִי פֵה' אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרֵאֵינוּ אֱלֹי, אֱלֹי וְלֵא לְמַדּוֹתָיו.

נִמְצָא, שְׁעָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ נְעִם עֲרֻבוֹת שִׁפְעֵ אֹר וְחִיּוֹת הַדַּעַת, וְלִידַע בִּידְעָה בְּרוּרָה וּמַחְלֻטָּת אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל אֶלְקוֹת גְּמוּר הוּא: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, וְאֶף שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִפְּשֵׁט מֵהַכֹּל, כִּי אֵין שׁוּם הַשְּׁגָה וְשְׁכָל וְיִדְעָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶף-עַל-פִּירְכֵּן נִתֵּן לָנוּ רִשׁוּת לְכַוֵּנוֹת בְּכִמְהָ כְּנוּיִים וְשְׁמוֹת, אֲשֶׁר זֶהוּ כָּלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, שֶׁהֵם יְחוּדֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל סְפִירָה וּבְכָל עוֹלָם, וְעַל קֶטֶב זֶה נִבְנוּ כָּל דְרָכֵי הַקְּבֵלָה מֵהָאָרִיז"ל בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ עֲרֻבוֹת, אֹר, זִיו וְחִיּוֹת וּמַחֲזִין קְדוּשִׁים לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַחֲמַת שְׁלֵמוּדוֹ הַקְּדוּשׁ הוּא "עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּ", לְזֹאת שְׁלַח אֱלֵינוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים אֶת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, אֲשֶׁר מֵרַב עֲבוּדָתוֹ וְגִלּוּי אֶלְקוֹת שֶׁהָאִיר, הַמְשִׁיךְ לְמוּדִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים בְּתוֹךְ כְּתָבֵי הָאָרִיז"ל, עַד שֶׁהֶעֱמִיד

תלמידים רבים קדושים עליונים.

אך מחמת שענינו נשאר רק אצל תלמידי הקדושים ותלמידי תלמידי הגדולים במעלה מפלגת מאד וכו', ולא ירד בשלמות אל המון עם הפשוטים, בפרט אצל הירודים והפחותים וכו', אשר נפלו בעשרה כתרין דמסאבותא, לזאת חמל השם יתברך על הדור האחרון שהוא דורו של משיח צדקנו, אשר בא יבוא ויגאלנו, ויאיר עינינו באורו יתברך. ולכן שלח אלינו את רבנו ז"ל, אשר מרב מסירות נפשו וגייעתו וטרחתו ועבודתו שעבד בעבודת השם יתברך, זכה לעלות למקום שעלה, והמשיך משם למודים נוראים ונפלאים, הקדמות חדשות לגמרי, ופתח עינינו עד שאפלו הקטן והירוד והפחות ביותר, אם יזכה לסלק דעתו הפגומה לגמרי, ויצית את רבנו ז"ל, ויקים את עצותיו הקדושות והאמתיות, אזי יזכה לצאת מהשואל תחתית ומתחתיו שנלכד שם, ויזכה גם לעשות לעצמו איזו דרך והבנה, איזה אור וזיו, איזה שביל והלוח בכתבי הארז"ל, ולהאיר גם את נפשו הפגומה בהארת אורו יתברך, עד שיזכה להכלל לגמרי בו יתברך.

וידוע, אשר רבנו ז"ל אמר (חיימוהר"ן, מעלת תורתו וספריו, סימן כג), קדם שנתקרב אליו מוהרנ"ת ז"ל, שהוא משתוקק שיתקרב אליו איש למדן ובעל לשון נפלא, ואז היה יכול לבאר כתבי הארז"ל, עד שאפלו נערים יודעי ספר היו יכולין ללמד ולהבין כל כתבי הארז"ל, עין שם; וידוע, אשר האיש הלמדן הזה היה מוהרנ"ת ז"ל, אשר חתר וסלל דרכים ונתיבות יקרים בתורת רבנו ז"ל, עד שפרש את כל התורה כלה על-פי הקדמותיו של רבנו ז"ל, ובפרטיות בכתבי הארז"ל העמיק מאד והעלה פנינים יקרים. וכמו שכתב הוא בעצמו (עין לקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ה', אות לח), וזו לשונו באמצע דבריו: "כי על-פי הדברים האלה וכיוצא בהם המבארים בדברינו תוכל לעשות לך דרך להבין מעט מזעיר בדרכי הקבלה של הזהר הקדוש והארז"ל, להוציא מהם דרכים ועצות למעשה, על-פי הקדמות נוראות ועצות אמתיות של דברי תורתו של רבנו ז"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה פותחת שערים רבים של השגת אלקות, שעל-ידיה יוכלין להבין גם כל דרכי הקבלה, אם תזכה לשקד על

תורתו הקדושה יום בישקידה רבה" וכו', עין שם. ועין בלקוטי הלכות (ערובי תחומין, הלכה ה', אות ג') וזו לשונו באמצע דבריו: "והנה אף-על-פי שאין לנו עסק בנסתרות להבין סוד פנינות האר"ל לתכליתו, אף-על-פירכן כל אשר תמצא ידנו להבין מהם רמזים ועצות לעבודת ה' יתברך על-פי דרכי ההקדמות שחתר וגלה לנו רבנו הקדוש והנורא ז"ל, מה טוב ומה נעים, כי כבר הודיע ורמז לנו רבנו ז"ל, שכל כתבי האר"ל כלולים בתורתו, ומי שיש לו לב להבין באמת, יכול לזכות לפרש כל כתבי האר"ל באר היטב, על-פי דברי תורתו הקדושה", עין שם; ועין בלקוטי-הלכות (ראש השנה, הלכה ו', אות ז) וזו לשונו באמצע דבריו: "ויש בזה הרבה לבאר על-פי דרכי חכמת האמת, שהיא הקבלה הקדושה, אבל כל עסקנו הוא רק לבאר היוצא מדברי רבנו ז"ל מה שנוגע להתעוררות תשובה באמת, באופן שיזכה גם הגרוע שבגרועים למצא עצה ותחבולה ודרך ושביל ונתיב לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא" וכו', עין שם; ועל-כן מי שמעמיק היטב בדבריו הקדושים ובכתבי האר"ל, יכול לקשר ולשלב דבריהם בערבות נעם נפלא ועצום מאד להבין דברי האר"ל בדרך מתק על-פי דרכי העבודה, להרגיש בעצמו איזו נעימות ואור וחיית ומחין בחייו הקדושים, ובשעה שעומד להתפלל או לקיים איזו מצוה, יאיר לפניו אורו יתברך המלבש באותו עולם ובאותו שם משמותיו יתברך שהוא עומד אז וכו', ויבדאי דבר זה היה צריך להעשות על ידי אחד גדול שבגדולים וכו', ולא על-ידי פחות ושפל, שבור ונדכה כמני, אף התבוננתי וכי בגלל שאי אפשר לעשות ולקיים ולגלות ענין שלם לא נעשה כלום, על-כן נתעוררתי על-כל-פנים להתחיל בעבודה הקדושה הזו, ואולי תתגלגל זכות על-ידי, שיתעוררו על-ידי-זה אנשים חכמים ונבונים באמת, לשום עינם ולבם על דבריו הקדושים, והם יחדשו בהם חדושים אמתיים ונפלאים באמת, הראויים לעלות גם על שלחן מלכים "מאן מלכי רבנן" (גטין סב.), ויתגדל ויתקדש שם שמים על-ידי ספרים וחדושים אלו, בבחינת: "מגדל עז שם ה'". ואמרו בזהר הקדוש: "שם דא ספר" והיה זה שכרי, ואף שאני יודע מעוט ערכי וגדל עצם פחיתותי וקלקול מעשי הרעים, אשר באמת לא הייתי ראוי לכל זה כלל, אף ה' יתברך חמל עלי, העני והשפל והבזוי, נבזה ונמאס, והקים עלי בורים וריקים, נחשים ועקרבים הנושכים ומדברים

עלי ומעוררים עלי בכל פעם מחלקת וכו', וכל מה שדורכין וכותשין אותי בארס פיהם, יותר מאיר עלי אורו יתברך בהאררת אור זיו וחיות עצומה וכו'. וכעין שאמרו חז"ל (מדרש תנחומא, פרשת תבוא): מה שמן כל מה שנכתש – הוא משבת, כך התורה כל שמיגעים אותו בה – הוא משבת וכו', עין שם; ואמרו במדרש (שיר השירים רבה א, כא): מה שמן זה אין משתבח אלא על-ידי כתישה, כך ישראל אין עולין למעלה אלא על-ידי כתישה וכו', עין שם; ועל ידם דיקא זכיתי לכל זה, לחבר את החבור הנפלא הזה על כל הסדור, שכולל כל פונות התפלות וכונות המצוות בדרך קלה ונעימה מאד להמשיך הלב לעבודתו יתברך על-פי כתבי האריז"ל משלב ומבאר על-פי דברי רבנו ז"ל, וקראתי שמו "אור האורות" כי רבנו ז"ל הוא "אור האורות", אשר יאיר בשלמות בביאת משיח צדקנו, שיגלה אורו יתברך על כל העולם כלו בהתגלות נוראה ונפלאה כזו אשר עדין נאמר עליה (ישעיה סד, ג): "עין ליא ר'אתה אלקים זילתיך י'עשה" וגו', ואז נזכה לגאולה שלמה ואמתית, אמן כן יהי רצון.

דיני חנפה

(העמק מספר דרך החיים)

(א) בכ"ה בכסלו מתחילין שמונת ימי החנפה, ויום שלפניהם ויום שלאחריהם אסור לגזר בו תענית צבור, וכן יחיד אין לקבוע לכתחלה תענית ביום שלפניהם ושלאחריהם, אבל אם נהג כבר להתענות בהם, אין לשנות מנהגו (סימן תרפו, מגן אברהם).

(ב) שמונת ימי חנפה אסורים בהספד ותענית, ואין מתענים בהם אפלו יארצייט [יום השנה], אבל מתרים בעשית מלאכה. ונוהגות הנשים שלא לעשות מלאכה בעוד שהגרות דולקים בבית, משום שהנס נעשה על ידיהן, והוא חצי שעה (אלה רבה, סימן תער), ואין להקל להן (שם).

(ג) תענית חלום אין מתענין בהם, רק אותן תעניות שמתענין בהם בשבת. ואם עבר והתענה תענית חלום או יארצייט, צריך למיתב תענית לתעניתו אחר חנפה [להשיב תענית לתעניתו, הינו להתענות עוד תענית על שהתענה בחנפה]. ואם התענה בכ"ז בכסלו יכול למיתב תענית לתעניתו בכ"ח משום דהיא תענית צדיקים, וכל שפן אם התענה בכ"ח תענית חלום או יארצייט, אין צריך למיתב תענית לתעניתו משום האי טעמא (שם ועין פרי מגדים).

(ד) חכם בפניו מתר להספידו, וילעגן צדיק הדין יתבאר במקומו.

סדר הדלקת גר חנפה ומקום הנחתו

(א) בלילה הראשון מדליק אחד, ומכאן ואילך מוסיף והולך אחד בכל לילה, עד שבלייל שמיני יהיו שמונה, ומי שאין לו שמן הרבה, כגון שדר בכפר ואין מצוי אצלו שמן הרבה להדליק, ואין לו גרות אחרים, יתן בכל לילה על גר אחד כשעור, ונמותר יחלק לכלם, כדי שידלק על-פל-פנים בכל לילה גר אחד כשעור. וכן אם

יש לו שָׁמֶן מְצַמְצֵם, וְלַחֲבָרוֹ אֵין לוֹ כֶּלֶל, מוֹטָב שִׁידְלִיק בְּכָל לַיְלָה
 רַק אֶחָד, וַיִּתֵּן לַחֲבָרוֹ (מִגֵּן אַבְרָהָם, סִימָן תרעא).

(ב) צָרִיף לְהַעֲמִיד הַנְּרוֹת בְּשׁוּרָה בְּשׁוּרָה וְלֹא בַעֲגוּל דְּהוּי
 בְּמְדוּרָה, וְלֹא יִדְלִיקוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּמְנוּרָה אַחַת, אִף שֵׁישׁ לָהּ פִּיּוֹת
 הַרְבֵּה, מִשּׁוּם דָּאִין הֶפֶר כַּמָּה גֵּרוֹת מְדִלִיקִין (מִגֵּן אַבְרָהָם שָׁם).

(ג) צָרִיף לְהַנִּיחוֹ לְמַעַלָּה מְשֻׁלְשָׁה טְפָחִים, וַיִּנְיחוּ בְּטַפַּח הַסְּמוּף
 לְפֶתַח בְּשִׂמְאָל, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַמְּזוּזָה בְּיָמִין, וְגַר חֲנֻכָּה בְּשִׂמְאָל, וְאִם
 הֵם רַבִּים בְּנֵי בֵיתוֹ יִדְלִיקוּ הָאַחֲרִים בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים, וְלֹא יִדְלִיקוּ
 כָּלֶם אֶצֶל הַפֶּתַח, מִשּׁוּם דְּלֹא יִהְיֶה הֶפֶר כַּמָּה גֵּרוֹת מְדִלִיקִין (שָׁם).
 וְגַם יִזְהָרוּ שְׁלֹא יִדְלִיקוּ בְּמִקְוֹם שְׁמִדְלִיקִים שָׁם כָּל הַשָּׁנָה, שְׁגַם-כֵּן
 לֹא יִהְיֶה הֶפֶר שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל הַמְּצוּהָ (שָׁם).

(ד) בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת מְדִלִיקִין גַּר חֲנֻכָּה בֵּין מְנַחֵה לְמַעְרִיב, וּמְנִיחִין
 בְּכֶתֶל דְּרוּם אוֹ אֶצֶל הַשְּׁלֶחָן שְׁעוּמַד אֶצֶל כֶּתֶל דְּרוּם, וּמְסַדְרִין
 מִמְּנִיחֵם לְמַעְרָב וּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶם, וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בְּגֵרוֹת בֵּית-הַכְּנֶסֶת,
 רַק צָרִיף לְחִזּוֹר וְלִהְדִּילֵק בְּבֵיתוֹ, וְאִם הַשְּׁלִיחַ-צְבוּר אָבֵל, אֵין לוֹ
 לְהִדְלִיק בְּלַיְלָה הָרֵאשׁוֹן בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת מִשּׁוּם דְּצָרִיף לֹא לֹמַר 'שֶׁהֲחִינוּ',
 וְאָבֵל אֵין לוֹ לֹמַר 'שֶׁהֲחִינוּ' בְּצְבוּר, רַק אַחַר יִדְלִיק בְּלַיְלָה הָרֵאשׁוֹן,
 אָבֵל בְּשָׂאֵר לַיְלוֹת יָכוֹל הָאָבֵל לְהִדְלִיק בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת (טוֹרֵי-זֶהָב שָׁם).

(ה) אִם רוֹצִים לְמַהֵר וְלִהְתַּפְּלֵל, יָכוֹל הַשְּׁלִיחַ-צְבוּר לְבָרֵךְ
 וְלִהְדִּילֵק גַּר אֶחָד, וְאַחַר יִדְלִיק הַנּוֹתָרִים, וְהַשְּׁלִיחַ צְבוּר יִתְפַּלֵּל (שָׁם).

(ו) אוֹנֵן בְּחֻנְכָּה יִדְלִיק אַחַר וּיְבָרֵךְ, וְהוּא יַעֲנֶה אָמֵן, וְאִם אֵין
 אַחַר, יִדְלִיק הוּא בְּעֶצְמוֹ בְּלֹא בְּרָכָה (אֵלֶּיָּה רַבָּה וּפְרִי מְגִדִים).

זְמַן הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת

(א) חֲצִי שְׁעָה קֹדֶם זְמַן הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה, אָסוּר לְאָכַל יוֹתֵר
 מִכְּבִיצָה פֶּת אוֹ לְשִׁתּוֹת מְשֻׁקָּה הַמְּשֻׁכָּר יוֹתֵר מִכְּבִיצָה, וְכֵן אֶפְלוּ
 לְלַמֵּד אָסוּר מְשִׁיגִיעַ זְמַנָּה, וְאִם הִתְחִיל — פּוֹסֵק מְשִׁיגִיעַ זְמַנָּה (מִגֵּן
 אַבְרָהָם, סִימָן תערב).

(ב) זמן הדלקת גר חנכה לכתחלה משעת צאת הכוכבים עד שתכלה רגל מן השוק, וידליק בשבני הבית מקבצים יחד, ואם עבר זה הזמן ולא הדליק, מדליק והולך כל זמן שבני בית געורים, אפלו עד עלות השחר, אבל אם בני הבית ישנים, אין לברך עליהם, וידליק בלא ברכה (מגן אברהם, סימן תערכ).

(ג) ואם עבר ולא הדליק בלילה, אין לו תשלומין, ומכל מקום בלילות האחרים ידליק כמו שאר בני-אדם, הינו אם שכח בלילה הראשון מדליק בלילה השני שנים כמו שאר בני-אדם ובברכה, ויברך 'שהחינו' (שם).

(ד) צריך לתן בה שמן כל-כף שתדלק על-כל-פנים חצי שעה, ואם נתן בה יותר ודולקת יותר מחצי שעה, יכול לכבותה, שאינו מקצה השמן רק מה שצריך לשעור חצי שעה, ואז מתר לכבותה ולהנות ממנו (שם), אבל בשעה שדולק אפלו אחר חצי שעה, והתנה מעיקרא לא מהני [אף אם התנה מתחלה שיהיה מתר להשתמש בהם, אין זה מועיל], מפני שהרואה יאמר שמתר להשתמש בגר חנכה, וכן אסור לטלטל הנרות בעוד שדולקים אפלו אחר חצי שעה, מפני הרואה, שלא יאמר להשתמש נטלו (אליה רבה).

(ה) אסור להשתמש לאורה ואפלו תשמיש של קדשה אסור להשתמש לאורה, ונוהגים להדליק גר נוסף, כדי שאם יבוא להשתמש לאורה יהיה לאור הנוסף. וצריך להניח גר הנוסף למעלה קצת מהנרות של חנכה, וטוב להדליק גר על השלחן חוץ מגר הנוסף (סימן תערכ).

(ו) הדלקה עושה מצנה, ובשעת הדלקה צריך לתן כשעור, ואם לא נתן בה כשעור, אין מברך עליה. וכן אם אחר-כך רוצה לתן בה כשעור, צריך לכבותה ולהדליקה מחדש ויברך (פרי חדש, ופרי מגדים הביאו בסימנים תרעג ותרעה).

(ז) אם כבתה, אף שהעמידה במקום הרוח וכבתה הרוח [אפלו

בְּעָרֵב שַׁבָּת שֶׁהוּא עֲדִין מִבְּעוֹד יוֹם קִדְּם בֵּין הַשְּׁמֵשׁוֹת], צָרִיךְ לְהַדְלִיק, אֲבָל לֹא יִבְרָךְ, וְהַטַּעַם דְּדָמִי לְשִׁמְנִים שָׂאִין גַּמְשָׁכִים אַחַר הַפְּתִילָה (טוּרֵי-זָהָב, סִימָן תרעג).

דין הדלקה מנר לנר

א) הַמְּנַהֵג לְהַחֲמִיר שְׁלֹא לְהַדְלִיק אֶפְלוּ מִנֵּר חֲנֻפָּה לְנֵר חֲנֻפָּה וְכָל שָׁפֵן שֶׁאִסוּר לְהַדְלִיק גַּר חַל מִנֵּר חֲנֻפָּה, וְכֵן אִם כָּבֵה הַשְּׁמֵשׁ, אִסוּר לְהַדְלִיקוֹ מִהֵנֵר חֲנֻפָּה אֶפְלוּ אַחַר שְׁדֻלַק הַשְּׁעוֹר, דִּהְיִינוּ חֲצִי שְׁעָה, אִין לְהַדְלִיק מִמֵּנוּ (אֵלֶיָּה רַבָּה, סִימָן תרעד), אֲבָל גַּר בֵּית-הַכֹּפֶנֶסֶת אוֹ שֶׁל שַׁבָּת אוֹ שֶׁל תַּלְמוּד-תּוֹרָה אוֹ שֶׁל חוּלָּה הַצָּרִיךְ לְנֵר, יְכוּל לְהַדְלִיק מִנֵּר חֲנֻפָּה, וְכֵן גַּר חֲנֻפָּה יְכוּל לְהַדְלִיק מֵהֶם (שם).

דיני הדלקה עושה מצוה ולא הנחה

א) הַדְּלָקָה עוֹשֶׂה מְצוּהָ וְלֹא הִנְחָה, שָׂאִם הִיָּתָה מְנַחַת בְּמִקוּמָה שְׁלֹא לְשֵׁם מְצוּת חֲנֻפָּה מְדֻלֵּקָה שָׁם, וְאִין צָרִיךְ לְהַסִּירָהּ וּלְהַנִּיחָה לְשֵׁם מְצוּת חֲנֻפָּה, וְאִם הִיָּתָה דוֹלָקָת וְעוֹמְדָת, מְכַבֵּה אוֹתָהּ וּמְדֻלֵּקָה לְשֵׁם מְצוּהָ, וְצָרִיךְ לְהַדְלִיקָה בְּמִקוּם הַנְּחֻתָהּ, וּמְנִיחָה שָׁם חֲצִי שְׁעָה, וְאִם אוֹחֲזָה בְּיָדוֹ בְּמִקוּמוֹ כָּל זְמַן מְצוּתָהּ — לֹא יֵצֵא, שֶׁהָרוּאָה אוֹמֵר לְצָרְכוֹ הוּא דִּנְקָט לָהּ [הוּא תַּפְּס אֶת הַנֵּר לְצָרְכוֹ וְלֹא לְשֵׁם מְצוּת חֲנֻפָּה] (סִימָן תרעה וְטוּרֵי-זָהָב שם).

ב) אִשָּׁה חִיבָת בְּנֵר חֲנֻפָּה, וְיְכוּלָּה לְהַדְלִיק בְּעַד כָּל בְּנֵי בֵּיתָהּ, וְתִינוּק שֶׁהִגִּיעַ לְחֻנוּךְ חִיב בְּנֵר חֲנֻפָּה (שם).

ג) סוּמָא אִם יְכוּל לְהַשְׁתַּתֵּף בְּפְרוּטָה — מוּטָב, וְאִם יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה — אִשְׁתּוֹ מְדֻלָּקָת עָלָיו, וְאִם אִין לוֹ אִשָּׁה, וְיֵשׁ לוֹ בֵּית מִיָּחָד שָׂאִין יְכוּל לְהַשְׁתַּתֵּף בְּפְרוּטָה, מְדֻלֵּיק עַל-יָדֵי סִיּוּעַ אַחַר, דְּסוּמָא חִיב בְּכָל הַמְצוּוֹת, וְלֹא דָּמִי לְנֵר הַבְּדֵלָה דְּפְטוּר דִּהְתָּם בְּעִינֵן שְׂיֵאוֹתוֹ

לאורו, מה שאין כן הכא דאיכא פרסומי נסא לאחרים. (מגן אברהם שם).

דיני ברכות הדלקת גרות של חנפה

(א) המדליק בליל ראשון מברך שלש ברכות: להדליק, שעשה נסים ושהחיינו. ואם לא ברך זמן בליל ראשון, מברך בליל שני או כשיזכר (סימן תרעו).

(ב) מליל ראשון ואילך מברך שתיים: להדליק ושעשה נסים. ויברך קדם שיתחיל להדליק, כדי שתהא עובר לעשייתן, ואם שכח והדליק גר אחד פחות מהראוי להדליק באותו לילה, ידליק עוד ואין מברך עליו (מגן אברהם שם).

(ג) גר יאמר בגססח הברכה "שעשה נסים לישראל בימים ההם בזמן הזה", ואם אמר "שעשה נסים לאבותינו" — יצא (שם באליה רבה בשם אגרת הרמב"ם).

(ד) מי שלא הדליק, כגון שהוא בספינה וכיוצא בו, ואין עתיד להדליק באותו לילה, וגם אין מדליקין עליו בביתו, כשרואה גר חנפה של אחר מברך "שעשה נסים" וכו', ואם הוא בלילה ראשון מברך "שהחיינו", ואחר-כך כשבא לביתו ביום שני ומדליק בלילה, אין צריך לברך עוד "שהחיינו", כיון שברך בשעת ראיה, אבל אם מדליקין עליו בביתו, אף שהוא בעצמו לא הדליק, ואין עתיד להדליק, אין מברך כשרואה. וכן כשמדליק בעצמו ביום שני, אין מברך "שהחיינו" (שם), אחר שהדליק הגר הראשון בעוד שמדליק שאר הגרות אומר "הגרות הללו אנו" וכו' (שם).

(ה) אשה שאינה יכולה להדליק, יכול אדם אחר אף שכבר יצא להדליק בשבילה ולברך, ובלבד שתהא עומדת אצלו בשעת הברכה ובשעת ההדלקה, וכן אם יכולה להדליק בעצמה, רק שאין יכולה לברך, יכול אחר לברך בשבילה, והיא בעצמה תדליק (שם במגן אברהם).

סדר הדלקת הנרות

א) הנרות של חנכה צריף לתן בטפח הסמוף לפתח משמאל הכניסה, והיותר טוב לסדרם בטפח הסמוף בארף, כגון אם הפתח במזרח, יסדרם ממזרח למערב, ואם אי אפשר לסדרם כף יסדרם בשוה עם הכתל, שהפתח בה בטפח הסמוף לפתח, ויתן בלילה הראשון הגר אצל הפתח ובליל שני יתן הגר הנוסף לצד חלל הבית, דהינו שהגר הנוסף יהיה לימינו והגר הראשון יהיה לשמאלו, ויתחיל להדליק מן הגר הנוסף וידליק מימין לשמאל וטוריזהב, סימן תרעו (עין שלחן ערוף וטוריזהב שם) וכן כתב הפרי מגדים במשבצות זהב.

דין אכסנאי בחנכה

א) אכסנאי אף שמדליקין עליו בביתו ואין לו אצל בעל הבית שמתאכסן שם חדר מיוחד, צריף להדליק גר חנכה (אלה רבה, סימן תרעו, דלא כמגן אברהם), ובחורים הסמוכין אצל בעל הבית הן בכלל בני ביתו, ואינם צריכים להדליק בפני עצמם אלא אם כן רוצין להיות מן המהדרין שעושין גר לכל אחד, אבל אם אינם סמוכין על שלחן בעל הבית, צריכין להדליק כל אחד בפני עצמם. ומי שאוכל בקביעות בבית אחד, כגון בן אצל אביו, אף שהולף לחדר לישן, מדליק במקום שאוכל, אבל מי שאוכל אצל חברו באקראי, צריף לילף לביתו ולהדליק (שם).

ב) מי שנתאכסן אצל בעל הבית, ואין לו בעצמו נרות להדליק, ואין מדליקין עליו בביתו, צריף להשתתף עם בעל הבית בפרוטה, דהינו שיתן לו סף מה שיהיה לו חלק גם כן בנרות ויוצא בזה, והבעל בית צריף להוסיף מעט שמן בשביל האורח חוץ משעור שצריף לתן לצרף חצי שעה (שם), וכן יכול הבעל בית להקנות לאורח קצת שמן במתנה, והוי כמשתתף בפרוטה (מגן אברהם שם).

גַּר שֶׁבַת קוֹדֶם לְגַר חֲנֻכָּה

(א) מִי שְׂאִין יָדוֹ מִשְׁגַּת לַקְּנוֹת גַּר חֲנֻכָּה וְגַר שֶׁבַת, גַּר שֶׁבַת עָדִיף מִפְּנֵי שְׁלוֹם-בֵּיתוֹ, וְאִם יֵשׁ לוֹ עַל גַּר שֶׁבַת וְאִין לוֹ מִסְפִּיק עַל גַּר חֲנֻכָּה וְקִדּוּשׁ הַיּוֹם, גַּר חֲנֻכָּה עָדִיף מִקִּדּוּשׁ הַיּוֹם, הֵינּוּ גַר אֶחָד. אָבֵל אִם יֵשׁ לוֹ גַּר אֶחָד בְּכָל לַיְלָה לַחֲנֻכָּה, יִין קִדּוּשׁ קוֹדֶם (מִשּׁוֹם דְּמִדְּיָנָא אֵינּוּ צָרִיף לְהַדְּלִיק רַק גַּר אֶחָד, רַק הַמְהַדְּרִין מוֹסִיפִין בְּכָל לַיְלָה גַר אֶחָד), וְכֵן גַּר אֶחָד שֶׁל חֲנֻכָּה קוֹדֶם לְהַבְדִּילָה (סִימָן תּרעח).

דִּין הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה בְּעֶרֶב שֶׁבַת

(א) בְּעֶרֶב-שֶׁבַת מְדַלֵּיק גַּר חֲנֻכָּה תְּחִלָּה, וְאַחֲרֵי-כֵן גַּר שֶׁבַת וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם כְּמוֹ בַּחֲל אֶף שְׂמֵדִילֵקִין מִבְּעוֹד יוֹם. וְהֵינּוּ מְפֻלָּג הַמְּנַחֵה וְלִמְעַלָּה [הֵינּוּ שְׁעָה וּרְבִיעַ קֶדֶם הַלַּיְלָה], אָבֵל קֶדֶם פְּלַג הַמְּנַחֵה לֹא יֵצֵא. (וְאִם הַדְּלִיק קֶדֶם פְּלַג הַמְּנַחֵה, צָרִיף לְכַבּוֹתָהּ וּלְהַדְּלִיקָהּ קֶדֶם בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת וּלְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם) (סִימָן תּרעט).

(ב) וְאִם הַדְּלִיק גַּר שֶׁל שֶׁבַת קֶדֶם, אִם לֹא קָבַל עָלָיו שֶׁבַת בְּשַׁעַת הַדְּלָקָה, יְכוּל לְהַדְּלִיק גַּר שֶׁל חֲנֻכָּה, אָבֵל אִם קָבַל עָלָיו שֶׁבַת בְּשַׁעַת הַדְּלָקָה אֲסוּר הוּא בְּעֶצְמוֹ לְהַדְּלִיק, רַק יֵצוּה לְאֶחָד מִבְּנֵי בֵּיתוֹ לְהַדְּלִיק בְּשִׁבְלוֹ גַר חֲנֻכָּה. וְכֵן אִשָּׁה שְׂמֵדִילֵקַת בְּעֶצְמָהּ גַר חֲנֻכָּה, אֶף שֶׁהַדְּלִיקָה בְּסִתָּם גַּר שֶׁבַת קֶדֶם, וְלֹא קָבְלָה עָלֶיהָ שֶׁבַת בְּשַׁעַת הַדְּלָקָה הוּי כְּקָבְלָה בְּפִרוּשׁ, וְתֹאמַר גַּם-כֵּן לְאַחַר לְהַדְּלִיק גַּר חֲנֻכָּה בְּשִׁבְלָה (מִגֵּן אַבְרָהָם שֵׁם).

(ג) בְּעֶרֶב שֶׁבַת מִתְּפַלְּלִין מְנַחֵה תְּחִלָּה וְאַחֲרֵי-כֵן מְדַלֵּקִין בֵּין בְּבֵיתוֹ בֵּין בְּבֵית-הַקְּנֻסֶת, וְאִם רוֹאִין שֶׁבְּעוֹד שְׂיִתְּפַלְּלוּ מְנַחֵה יִחְשִׁיף — יְדַלֵּיקוּ תְּחִלָּה וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְּפַלְּלוּ מְנַחֵה.

(ד) בְּעֶרֶב שֶׁבַת יִתֵּן בָּהּ שְׂמֵן יוֹתֵר, כְּדֵי שֶׁתֵּהָא דוֹלָקַת עַד חֲצִי שְׁעָה אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים (שֵׁם פְּרִי מִגְדִּים).

(ה) בְּעֶרְב־שַׁבַּת צָרִיךְ לַתֵּן דְּבָר לַחוּץ בֵּין הַגְּרוֹת לַפֶּתַח בְּשִׁבִיל הַרוּחַ שְׁלֵא יִכְבֶּה הַגְּרוֹת בְּשִׁפּוֹתַח הַדִּלֶּת (סימן תרפ).

דִּינֵי הַדִּלְקַת גֵּר חֲנֻכָּה בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת

(א) בְּמוֹצָאֵי־שַׁבַּת מְדַלִּיקִין בְּבֵית־הַכֶּנֶסֶת קֹדֶם "וַיִּתֵּן לָךְ" וְקֹדֶם הַבְּדִלָּה עַל הַכּוֹס, וְאִם שָׁכַח לֹאמַר "אַתָּה חוֹנֵנֵתָנוּ" בַּתְּפִלָּה, יֹאמַר "הַמְּבָדִיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֲלָל" בְּלֹא כּוֹס, וַיְדַלֵּק, וְאַחֲר־כֵּן מְבָדִילִין. וּבְבֵיתוֹ מְבָדִיל תְּחִלָּה, וְאַחֲר־כֵּן יְדַלֵּק (מִשּׁוֹם דְּאִפּוֹקֵי יוֹמָא בְּמַעֲשֵׂה מְאַחְרִינָן). וַיַּחֲדֵד שְׁמֵתְפִלֵּל בְּבֵיתוֹ, יְבָדִיל תַּכְף אַחַר סֵדֶר קֹדֶשׁה — וַיְדַלֵּק, וְאַחֲר־כֵּן יֹאמַר "וַיִּתֵּן לָךְ" (סימן תרפא, פְּרִי מְגִדִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַטּוֹרֵי־זֶהב, וְהַפְּרִי־חֵדֶשׁ הַסִּפִּים לְזֶה, דְּלֹא כְּאַלְיָה רַבָּה).

(ב) אֵין מְבָדִילִין בְּגֵר חֲנֻכָּה מִשּׁוֹם דְּאֵין גְּאוּתִין לְאוּרוֹ דְּהָא אָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוּרוֹ (שם).

(ג) אֹמְרִים "עַל הַנְּסִים" בְּכַרְכַּת־הַמְּזוֹן בְּחֲנֻכָּה אֶצֶל "וְעַל הַכֹּל", וְאִם שָׁכַח יֹאמַר אֶצֶל הַרְחֻמָּן: "הַרְחֻמָּן הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ גְּסִים וְנַפְלְאוֹת כְּשֵׁם שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵם הָהֵם" וְכוּ', "בְּיָמֵי מַתְתִּיהוּ" (סימן תרפב).

* * *

פְּנוֹת פְּשֻׁטוֹת עַל הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה

הַעֲמַק מְסַדֵּר תַּפְּלָה עִם פְּרוּשׁ "אוֹר הָאוֹרוֹת", שֶׁהוּא סֵדֵר פְּנוֹת הָאֲרִיז"ל. מְשֻׁלְבוֹת בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל

פְּנוֹת חֲנֻכָּה

מבאר בפְּנוֹת, שְׂבִימֵי חֲנֻכָּה גִפְתַּחַת הַבֵּינָה, שְׁשֵׁם מֵאִיר הַשֵּׁם ס"ג: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, וְנִמְשָׁךְ מִמֶּנָּה אוֹר עֲלוֹיִן וְנוֹרָא מֵאֵד לְהָאִיר אֶל הַזְעִיר אֲנָפִין שֶׁהוּא יְהוּה פְּשׁוּט, וְזֶה מְרָמֵז בְּתַבַּת חֲנֻכָּה כ"ו. הֵינּוּ שֵׁם ס"ג שֶׁהוּא בְּאִימָא שְׁעוּלָה חֲנֻכָּה פִּידוּעַ מֵאִיר בְּזַעִיר אֲנָפִין חֲנֻכָּה פְּשׁוּט, שֶׁהוּא כ"ו פִּידוּעַ, וְהֵנָּה כָּל עֲגִינַת חֲנֻכָּה הוּא תַּפְּלָה. וְכִמוֹ שְׁחִז"ל הַקְּדוּשִׁים לְוֹמְדִים מִמֶּנָּה כָּל הַלְכוֹת תַּפְּלָה (בְּרֻכּוֹת ל.א.), כִּמְהָ הַלְכָתָא גְבַרְוֹתָא אִיכָא לְמִשְׁמַע מִהֵנִי קִרְאֵי דְחֲנֻכָּה וְכוּ' [כִּמְהָ הַלְכוֹת חֲשׁוּבוֹת אֲפָשֶׁר לְלַמֵּד מִהֶפְסוּקִים הָאֵלוּ שֶׁל חֲנֻכָּה], עֵינַי שָׁם. וְהַתַּפְּלָה עוֹלָה עַד הַבֵּינָה שֶׁהִיא לְאָה, עֲלֵמָא דְאֲתַכְסֵי, בְּסוּד (דְּבָרִים כט, כח): "ה' נִסְתָּרוֹת ל'ה' אֶלְקִינֵנוּ" (עֵינַי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֵאשׁ חֲדָשׁ, הַלְכָה ה', אוֹת כט), וְחֲנֻכָּה עֲסָקָה רַק בְּתַפְּלָה, תַּחֲנֻנָּה וּבִקְשָׁה, וְהַסְטָרָא אַחֲרָא רְצָתָה לְהַפִּילָהּ וּלְקַרְרָהּ, אֲשֶׁר זֶהוּ עַקֵּר הַגְּלוּת — כְּשֶׁנוֹפְלִים מִתַּפְּלָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְּרַחֲקִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ. כִּי עַקֵּר הַשְּׁעַר וְהַפְּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ הוּא עַל-יְדֵי הַתַּפְּלָה, כִּי עַקֵּר הַתְּחִבּוּת וְדִבְקוּת ל'ה' יִתְבַּרֵּךְ, הוּא עַל-יְדֵי הַתַּפְּלָה, כִּי הַתַּפְּלָה הִיא שְׁעַר שְׁדֵרְךָ שֶׁם נִכְנָסִין לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וּמִשָּׁם אֲשַׁתְּמוּדְעִין לִיהָ (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד). וְזוֹ הִיְתָה הַתְּגַבְּרוּת הַיּוֹנִים, שְׁגִזְרוּ שְׁלֵא לְהַזְכִּיר שֵׁם שְׁמַיִם עַל פִּיהֶם (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יח:), וְעַל-כֵּן הִחְשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁדֵרְשׁוּ חִז"ל בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רבָּה ב, ד): וְחֲשָׁךְ — זֶה גְלוּת יוֹן, שֶׁהִחְשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוּתֵיהֶן, שֶׁהִיְתָה אוֹמֶרֶת לָהֶם: כְּתָבוּ עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן בְּתַחֲלָה עָבְרוּ עַל חֲנֻכָּה כָּל מִינֵי מְרִירוֹת (שְׁמוּאֵל-א, ו): "וְכַעֲסִתָּהּ צִרְתָּהּ גַּם כַּעֲסִי וְגו'" וְהִיא מְרַת גִּפְשׁ וְגו' (שָׁם, שָׁם י:), דְּהֵינּוּ הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁהִיא צִרְתָּהּ שֶׁל הַתַּפְּלָה, מִתְּגַבְּרָת

על התפלה ומכעסת אותה, ומבלבלת את האדם מהתפלה בכמה מיני בלבולים, ואזי התפלה היא בחינת 'מרת נפש' (עין לקוטי-הלכות, חנכה, הלכה ו', אות ו'), "ויאמר לה אלקנה" (שם, שם ח') (עין פרי עץ חיים), כי אלקנה גימטריה 'אל' במלואו אל"ף למ"ד, ו'אל' זה חסד, כמו שכתוב (תהלים נב, ג): "חסד אל כל היום", הינו מדת החסד אומרת לה ומנחמת אותה (שמואל-א א, ח): "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים", "אנכי" דיקא, הינו שתמיד תכניסי בדעתך מדת האמת, שהיא בחינת (שמות כ, ב): "אנכי ה' אלקיך", בחינת (ירמיה י, י): "וה' אלקים אמת", וזה יהיה טוב לך מעשרה בנים, שהם עשרה כתרין, עשר ספירות דקדושה, וזה לעמת זה עשר דסטרא אחרא, הינו אפלו כשנופל כבר לעשרה כתרין דמסאבותא, ורחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אם ימשיך את עצמו גם שם אל מדת האמת, שהיא בחינת יעקב (מיקה ז, כ): "תחזן אמת ליעקב" שהוא זעיר אנפין פידוע, גם משם תזכה לצאת, כי על-ידי הדבור האמת שאדם מדבר, נפתח לו הפתח איך לצאת אפלו מהחשך שגלכד ונתפס לשם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ט'), וזה אשר כל הכוונה של חנכה היא על-ידי בחינת אמת שמאירה בכל יום (כפאשר יבאר להלן), הינו כי בחנכה נפתחת הבינה, ששם הוא שם ס"ג: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, אשר שם זה מחיה את כל הנסוגים אחר מננו יתברך, להחזיקם לבל יפלו לגמרי, חס ושלום (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), ומאיר על-ידי מדת האמת שהוא יעקב, זעיר אנפין, בחינת הוי"ה פשוט שעולה כ"ו, וזהו חנכה הוי"ה במלוי ס"ג והוי"ה פשוט חנ"ה כ"ו וכנ"ל.

ב.

והנה הבינה נקראת נחל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), ומשם יורד אור עליון ונורא מאד מאד להחיות את כל הנסוגים אחר שגלכדו בעוונותיהם במעשה יין ונחשכו עיניהם לגמרי, וצר ומר להם מאד כנ"ל, והנחל הזה הוא בחינת "נחל נובע מקור

חֲכָמָה" (משלי יח, ד), שֶׁהוּא בְּבִינָה (עִין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ב', אות ג'), כִּי מִשָּׁם יוֹצֵא אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, אֲשֶׁר יַעִיר מֵהַשְּׁנָה אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, וְיַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם אוֹר הַתּוֹרָה שֶׁהוּא אוֹר הַשָּׁמַן, בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כה): "שָׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ", שֶׁהוּא הַדַּעַת, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַמְּצוּהָ שֶׁיֵּאִיר מִשָּׁמֶן דִּיקָא, שֶׁהוּא אוֹר הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹפֵעַ מִשָּׁם, בְּחִינַת (אֲבוֹת ו): "כְּמַעֲזֵן הַמִּתְגַּבֵּר וְכִנְהָר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק", בְּחִינַת (קִהְלַת ט, ח): "וְשָׁמֶן עַל רֵאשֵׁי אֵל יִחָסֵר", הֵינּוּ מְשִׁיחַ, יוֹצֵאת הָאֶרֶתוֹ מִסְפִּירַת הַבֵּינָה, שֶׁשָּׁם הוּא בְּחִינַת נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וּמְאִיר וְשׁוֹפֵעַ אוֹר הַתּוֹרָה לְהַחֲיֹת אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים (עִין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּצִיעַת הַפֶּת, הַלְכָה ה', אות כז), וְעַל-כֵּן נִיחַל' הוּא רֵאשִׁי תְּבוּת: לְהַדְלִיק גַּר חֲנֻכָּה, כִּי כָּל עֵקֶר הָאוֹר שֶׁל חֲנֻכָּה יוֹרֵד מֵהַבֵּינָה, שֶׁמִּשָּׁם יוֹרֵד אוֹר רַבְּנוֹ וְ"ל, כִּי בִינָה כְּזֶה: בִּי"ת יו"ד נו"ן ה"י מְכַוֵּן בְּמִסְפָּר נְחֻמִּין בִּין שְׁמַח"ה. וְכָל עֲנִין חֲנֻכָּה שֶׁהוּא הָאֶרֶת מְשִׁיחַ, הוּא תּוֹרָה וְהוֹדָאָה תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה (עִין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), וְעַל-כֵּן הִיא נִרְמֶזֶת גַּם בְּרֵאשִׁי תְּבוּת שֶׁל (תְּהִלִּים לג, ב): "נִפְשָׁנו חִפְתָּה לְה'". דְּהֵינּוּ שְׁנֻכָּה תְּמִיד לְחַכּוֹת וּלְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת ה', כִּי אוֹר הַחֲנֻכָּה מְכַנֵּס בָּנוּ נְחֻמִּה וְשְׁמַח"ה, כִּי מְשִׁיחַ מְנַח"ם וּמְשַׁמ"ח הַכֹּל, מִן הָעֲצָבוֹן וְהַמְרִירוֹת שֶׁנּוֹכְסוּ בְּלֵב הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, וּמְכַנֵּס בְּדַעְתָּם הַתְּחִזְקוֹת, שְׁיֻכְלוּ לְחַכּוֹת וּלְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת: "נִפְשָׁנו חִפְתָּה לְה'", וְזֶה עַל-יְדֵי תּוֹרָה וְהוֹדָאָה; וְעַל-כֵּן עֵקֶר מְצוֹת חֲנֻכָּה הוּא בְּהִלָּל, לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נְסִיךְ וְעַל יְשׁוּעָתְךָ (עִין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲנֻכָּה, הַלְכָה ו').
אות יג).

ג.

כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַהִלָּל — לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ שְׁמַחָה, אֲשֶׁר הִלָּל אוֹמְרִים אוֹתוֹ עַל גַּס, כִּי הִלָּל כָּלוּל מִכָּל הַנְּסִים שֶׁהֵיוּ וְשִׁיְהִיו, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים כו, ז): "וּלְסַפֵּר כָּל גִּפְּלוֹתֶיךָ" — זֶה הִלָּל, שֵׁשׁ בּוֹ לְשַׁעֲבֵר וְלִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְגוֹג וּלְעִתִּיד לְבֵא וְכוּ', הֵינּוּ אֶף

שְׁעָדִין מְרָגִישׁ בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד מְאֹד וְחֲשֵׁךְ סְבִיבוֹ, הֵינּוּ קִלְפַת יוֹן וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן מַעֲצָם גְּדֹלַת אוֹר הַבֵּינָה שֶׁנִּשְׁפָּע בְּחִנְכָה לְהָאִיר לְמִטָּה גַם לְכָל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתַּח גַּם פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה גַם הוּא לְצֵאת מִכָּל מְרִירוֹת צְרוּתָיו הַמְּרֻבּוֹת. כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בַתְּפִלָּה, תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהָאִיר אֶלְקָנָה, שֶׁהוּא חֶסֶד "אֵל" אֶל"ף לְמ"ד, אֵל חַנּוּ"ה כַּנ"ל, שֶׁתָּאִיר בְּעֵצְמָה תְּמִיד אֶת שֵׁם הַיְוִ"ה כ"ו, שֶׁתַּעֲסֵק בַתְּפִלָּה. וְכַמְּאֲמָרָם ז"ל (סְנֵהֲרוּן כב.): הַמְּתַפְּלֵל, צָרִיךְ שִׁירָאָה עֲצֻמוֹ כְּאֵלוֹ שְׂכִינָה כְּנִגְדּוֹ, שְׁנֵאֲמַר (תְּהִלִּים טו, ח): "שׁוֹיְתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד", עֵינַי שָׁם. וְזֶה שֶׁתְּקַנּוּ חַז"ל לומר בַתְּפִלַּת חִנְכָּה: "וְקָבְעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי חִנְכָּה אֵלּוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל", שֶׁהַזְכִּירוּ בְּיוֹתֵר עֲנִין הַהֵלֵל וְהַהוֹדָאָה שֶׁהוּא תְּקוּן הַדְּבוּר, אֶף-עַל-פִּי שֶׁעָקֵר הַנֶּס הֵיךְ בְּעֵינַי נִרוֹת הַמְּנוֹרָה וְכוּ', שֶׁעַל זֶה תְּקַנּוּ לָנוּ לְהַדְלִיק גַּר חִנְכָּה הַקְּדוֹשׁ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַזְכִּירוּ בַתְּפִלָּה רַק הַהוֹדָאָה וְהַהֵלֵל שֶׁל חִנְכָּה, כִּי כָּל עָקֵר תְּקַף הַנֶּס שֶׁל חִנְכָּה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, הוּא לְהַכְנִיעַ חַכְמוֹת רְעוּת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁנִּמְשָׁכוֹת מִחַכְמַת יוֹן הַרְשָׁעָה, שְׂרוּצִים לְעוֹף בְּשׂוֹכְלִים הָרַע וְהַמְטָעָה, וּלְהַפִּיל אֶת הָאָדָם, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ כְּבֹר שׁוֹם תְּקוּהָ; וְעַל-כֵּן אָנוּ עוֹסְקִים הָעֵקֶר בַּתּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּיַמֵּי חִנְכָּה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְכַנְיְעִין אֶת קִלְפַתָּם הָרַעָה, וּמְאִירִים אוֹר הָאֱמֶת גַּם בְּיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים שֶׁנִּפְּלוּ בְּעַמְקֵי עַמְקִים, כִּי עֲדִין ה' יִתְבָּרַךְ אִתָּם, עִמָּם וְאַצְלָם (עֵינַי לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחַ הַקָּז, הַלְכָה ה', אוֹת יט).

ד.

וְזֶהוּ אֲשֶׁר גִּיח'ל' הוּא גַם רְאִשֵׁי תְבוֹת (שְׁמוֹת לר, ז): "נִוְצָר חֶסֶד לְאֶלְפִים", שֶׁהָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל לְהַדְלִיק גַּר חִנְכָּה יָכוֹל לְהָאִיר גַּם בְּיְרוּדִים וְהַפְּחוּתִים בְּיוֹתֵר מְאֹד, אֶפְלוּ בְּאֵלוֹ שֶׁהֵם כְּבֹר בְּבַחֲמֵינַת תַּתְּקַצ"ט [תִּשְׁעַת מְאוֹת תִּשְׁעִים וְתִשְׁעָה] חֲלָקִים לְחוּבָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל חִנְכָּה הוּא "נִוְצָר חֶסֶד לְאֶלְפִים", שֶׁהוּא

בְּחִינַת (איו"ב לג): "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה" להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת מצאתי כפר"; דהינו אפלו שכבר אין נמצא באדם רק זכות אחת מני אלה, ואפלו יש באותה המצוה והזכות עצמה רבה פסלת, ואין בה כי אם איזו נקדה טובה אחת מאלף באותה זכות עצמה, וכמו שאמרו חז"ל (שבת לב): אפלו אם באותו המלאך עצמו תתקצ"ט חלקים לחובה ואחד לזכות — נצול גם כן (עין לקוטי הלכות, ערוכי תחומין, הלכה ו, אות ו). וזה "נוצר חסד לאלפים" — אפלו שהוא אחד מני אלה, אף-על-פי-כן הוא נוצר חסד "להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת מצאתי כפר", שנצל על-ידי-זה. וכל זה על-ידי עצם גדל הארת הבינה שהוא שם ס"ג: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, המחיה את כל הנסוגים אחור, להחזירם אליו יתברך, ואפלו שכבר לא נשארה אצלו רק נקדה אחת מנקדת יהדותו, אף-על-פי-כן יש לו תקנה גדולה לחזר אליו יתברך על-ידי עצם גדל כח הבינה, שהוא הנחל נובע מקור חכמה וכנ"ל.

ה.

ועל-כן בתנפה עקר הנס הנפלא הוא שאנו זוכין להוריד את כל האורות והיחודים, שהם השגת אלקות למטה, אפלו במדרגה התחתונה למטה מעשרה טפחים, פי הדלקת גר תנפה היא בחינת המשכת השגת אלקות על-ידי הצמצומים (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שממש עקר הדלקת כל האורות והנורות דקדושה, בחינת לאנהרא שרגין ולאדלקא בוצינין. וכל זה על-ידי גדל כח הצדיק האמת, ששרשו הוא בבינה כנ"ל, והוא יכול לצמצם השגת אלקותו יתברך בצמצומים כאלו, עד שיכול להורידו בכל המקומות הנמוכים והשפלים, אפלו בדיוטא התחתונה מאד, שהיא בחינת למטה מעשרה טפחים, שמעולם לא ירדה שכינה לשם (ספה ה.), ועתה על-ידי תקף הנס מדליקין שם דיקא הנר תנפה הקדוש והנורא, שהוא בחינת המשכת השגת אלקות על-ידי צמצום

למטה למטה, להאיר בכל אחד מישראל לכל מי שרוצה לקבל אפלו אם הוא הגרוע שבגרועים, אפלו החולה הגדול ביותר בְּחִלֵּי הַנֶּפֶשׁ עַל-יְדֵי רַבּוּי עוֹנוֹתָיו, לְהֵאִיר גַּם בּוֹ הָאָרֶז מִהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת עַל-יְדֵי גְדֹל כַּח הַצְדִּיק הָאֵמֶת שֶׁשָּׂרְשׁוֹ הוּא מְבִינָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, כִּי מְגַדֵּל כַּחוֹ יָכוֹל לְהֵאִיר אֶפְלוּ בְּקֻטְנִים בְּמַעֲלָה מְאֹד, וְיָכוֹל לְרַפֵּא אֶפְלוּ הַחֹלִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה לַמָּטָה מִעֲשָׂרָה טַפְחִים, וְזֶה (תהלים כג, ד): "גַּם כִּי אֵלֶיךָ בָּגִיא צְלָמוֹת לֹא אֵינְךָ רָע כִּי אַתָּה עֲמִדִּי", בְּחִינַת (מיכה ז, ח): "כִּי אֲשַׁב בַּחֲשֵׁךְ ה' אֹר לִי", שֶׁמִּמְשִׁיכִין הָאֹר שֶׁל הַשָּׁאוֹת אֱלֻקוֹת לַמָּטָה בְּעֵמֶק הַחֲשֵׁךְ, בָּגִיא צְלָמוֹת, לְהֵאִיר לְנַמְוֹכִים מְאֹד מְאֹד, שֶׁתְּגִיעַ גַּם אֲלֵיהֶם הָאָרֶז וַיִּדְעָה מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שָׁמוֹ, כְּדִי לְרַפְאוֹתָם וּלְתַקְנָם וּלְהַשִּׁיבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (עַיֵן לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַשְּׂכֵמַת הַבְּקָר, הַלְכָה ד', אוֹת י').

ו.

וְזֶה שֶׁנֶּר חֲנֻכָּה זְמַנּוֹ מִשְׁעַת יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים עַד שֶׁתְּכַלֶּה רֶגֶל מִהַשּׁוּק, "יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים" מְרַמֶּזֶת עַל בְּחִינַת (דְּנִיאל יב, ג): "מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכָבִים", שֶׁזֶה סוֹבֵב עַל הַצְדִּיקִים שֶׁהֵם מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים וְעוֹשִׂים בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה וְגָרִים, וּמְכַנְיָסִים בְּנֵי-אָדָם תַּחַת כְּנָפֵי הַשָּׁכִינָה, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (יִרְמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" וְאָמְרוּ חַז"ל (בְּבֵא מִצִּיעָא פה.): אֵלּוּ שֶׁמְקַרְבִּין בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ (עַיֵן לְקוּטֵי-מִוֵּהָר"ן, חֲלֵק א', סִימָן יד), הֵינּוּ שֶׁהַצְדִּיקִים מוֹרִידִים עֲצָמָם אֶל הַיְרֻדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְשַׁלְכִים בְּתַאוּתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם הַרְעוֹת, וְהֵם מְחַפְּשִׂים גַּם בָּהֶם נִקְדוֹת טוֹבוֹת, בְּחִינַת "מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכָבִים", וּמֵאִירִים גַּם בָּהֶם אֹר גַּר חֲנֻכָּה, הָאָרֶז אֹרֹו יִתְבָּרַךְ בְּאֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, עַד שֶׁתְּכַלֶּה רֶגֶל מִהַשּׁוּק, הֵינּוּ לְהַעֲלוֹת כָּל הַמְדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת שֶׁהֵן רְגֵלֵי הַקְּדוּשָׁה הַמְתַּלְבְּשׁוֹת וּמְשַׁתְּלֵשׁלוֹת בְּמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שׁוּק, בְּחִינַת רְשׁוּת הַרְבִּים, וְהַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה הִיא לְהַעֲלוֹת הַקְּדוּשָׁה מִן הַסְטֵרָא אַחֲרָא

בנ"ל, כי זה עקר פונת גר חנפה — להמשיך אור הקדשה למטה (עין לקוטי-הלכות, חנפה, הלכה ב', אות ר').

ז.

ועל-כן תראה לכונן בחנפה ביותר בשם ס"ג: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שהוא בחינת חנה, ושם הני"ה פשוט יהוה שהוא כ"ו, ועל-ידי-זה ימשך עליך אור החנפה להאיר על נפשך ערבות אור זיו חיות אלקותו יתברך, אף שכבר נפלת ונשלכת בעמקי עמקים, בשאול תחתית ומתחתיו, אף-על-פי-כן על-ידי עצם האור הנורא של החנפה שהוא הבינה, תוכל גם-כן לשוב בתשובה שלמה, ולהאיר על נפשך אורו יתברך, כי זהו עקר נפלאות האור הגנוז של הבינה, ששם הוא הנחל נובע מקור חכמה, שיכול להוריד עצמו אפלו אל הירודים והפגומים ביותר, ולהרימם ולהגביהם ולהשיכם אליו יתברך אפלו ממקום שהם נמצאים בנ"ל. וזה אשר מתנה יצא שמואל, שהוא משח את דוד שהוא משיח, אשר ימשיך רחמים וחסדים חדשים על כל הירודים והנפולים, ועל-ידי-זה יעלה גם אותם בתכלית העליה (עין לקוטי-הלכות, מתנה, הלכה ה', אות סא).

ח.

והנה מהבינה יוצא ג'ח'ל' שהוא ל'הדליק ג'ר ח'נפה בנ"ל, והוא מאיר לזעיר אנפין, ושם מאיר שם מ"ה פידוע פזה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והנה מהמלוי אל"ף שבתוך הוא"ו יוצא רבוע שם אהי"ה פזה: א' א"ה אה"י אהי"ה, שהיא התלבשות אימא שהיא הבינה בתוך הזעיר אנפין, שהוא שם מ"ה, ולכן ג'ח'ל' עולה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, א' א"ה אה"י אהי"ה וענינו הוא, כי מ"ה גימטריה אד"ם, ורבוע שם אהי"ה גימטריה ד"ם, וכיחד זה ד"ם אד"ם, הינו כי זה ידוע אשר עקר היצר הרע שבאדם הוא הדמים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב), כי רב העולם היצר הרע שלהם הם הדמים בעצמם, הינו הדם שבתלל השמאלי שהוא בתקפו, ועקר

בלבולים שְׁלָהֶם מַעֲכִירַת וּמַבְלִבּוּל הַדְּמִים וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְכֵן
 הַמַּחְלָקֶת וּמִדַּת הַנִּצְחוֹן שְׁרוּצָה רַק לְנִצָּחַת אֶת חֲבֵרוֹ, כֹּל זֶה בָּא
 מִדְּמִים שְׁעֵדִין לֹא עָבַד בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי עָקַר מִדַּת הַנִּצְחוֹן
 הוּא מִהַדְּמִים (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עה), וְכֹל עֲבוּדָתֵנוּ עֲכָשׁוּ
 בִּימֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים — לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת אוֹר
 עֲלֵיוֹן מִהַבִּינָה שֶׁהוּא הַנַּחֵל לְהַדְּלִיק גַּר חֲנֻכָּה, וְלִזְכֹּר וּלְקַרֵּר אֶת
 ד"ם אֲדָם שֶׁעוֹלָה נַח"ל, בְּאִפְסָן שִׁיזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֹבוֹת,
 גַּעֲמֻמוֹת, אוֹר, זֵיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב מְאֹד, אֲפִלּוֹ לְמִטָּה
 מִעֲשָׂרָה טְפָחִים וְכַנ"ל; כִּי בַתְּחִלָּה קָדָם שֶׁהָאִיר לוֹ אוֹר הָאֱמֶת, אֲזִי
 הַדְּמִים לֹא הָלְכוּ אֲצִלוֹ כְּסֹדֵר, רַק הָיוּ שׁוֹטְפִין אֶת לְבוֹ, שֶׁזֶה עָקַר
 הַצָּרָה (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), וּבוֹעֲרוֹת בּוֹ כֹּל מִיְנֵי תַאֲוֹת
 וּמַדּוֹת רְעוֹת כַּנ"ל, אֲבָל עַל יְדֵי תוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁמִּמְשִׁיכִין בַּחֲנֻכָּה,
 שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה, בַּחֲנִינַת חֲנָה כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה
 גִּזְדַּכְכִּים דְּמִיו וּמִתְחִילִים לִילֵךְ כְּסֹדֵר; וְעַל-כֵּן אַחַר שֶׁתְּכַוֵּן שֵׁם ס"ג:
 יו"ד ה"י וא"ו ה"י וְשֵׁם הַיְו"ה פְּשוּט יְהו"ה, שֶׁכֹּל זֶה הוּא סוֹד
 חֲנוּכָּה — חֲנִיָּה כ"ו כַּנ"ל, שֶׁשֵּׁם זֶה הוּא בְּבִינָה, שֶׁשֵּׁם הוּא הַנַּחֵל
 כַּנ"ל, תְּכַוֵּן אֶל שֵׁם מ"ה: יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שֶׁהוּא הַזְעִיר אֲנַפִּין,
 וְנִכְנָסִים אֵלָיו מִחֵי הַבִּינָה, שֶׁהוּא רְבוּעַ שֵׁם אֶהְיֶי"ה א' א"ה אה"י
 אהי"ה, שֶׁעוֹלָה יַחַד ד"ם אֲדָם, הֵינּוּ עַל-יְדֵי נִפְשָׁנוּ חִפְזָה לֵיה',
 מֵה שֶׁקֻּוּיֵנוּ תְּמִיד לֵה' וְצַעֲקָנוּ וְהַתְּפִלָּלוֹנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְנִתְּנוּ לוֹ תוֹדָה
 וְהוֹדָאָה, עַל-יְדֵי-זֶה גִּזְדַּכְכִּי דְּמִינוּ, וְחוֹזְרִים הַדְּמִים לִילֵךְ כְּסֹדֵר (עֵינַי
 לְקוּטִי-הַלְכוֹת, פְּלָאי בְּהֵמָה, הַלְכָה ד', אוֹת יד).

ט.

וְכֹל מִצְוֹת חֲנֻכָּה נִתְקַנָּה עַל-יְדֵי "גַּר" דִּיקָא, כִּי כֹל כְּוֹנֵתֵינוּ עֲכָשׁוּ
 בִּימֵי הַחֲנֻכָּה לְקַשֵּׁר וּלְשַׁלֵּב אֶת כֹּל הָעוֹלָמוֹת יַחְדָּו, וּלְהוֹרִיד אֶת
 כֹּל הָאוֹרוֹת לְמִטָּה לְמִטָּה מִעֲשָׂרָה טְפָחִים, לְהָאִיר גַּם בַּתוֹךְ הַיְרוּדִים
 וְהַנְּפוּלִים וְהַפְּגוּמִים בְּיֹתֵר אֶת אֲמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךְ שֶׁגַם
 אֵלּוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּכֹל מִיְנֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, גַּם-כֵּן יוֹכְלוּ לָשׁוּב אֵלָיו

יתברך, ולזכור ולטהר את נפשם ואת דמם כנ"ל, עד שיאיר גם עליהם אורו יתברך בגלוי רב ועצום, על-ידי הבינה שהוא הנחל נובע מקור חכמה; ועל-כן "גר" הוא סוד שלשה יחודים שהוא: יהו"ה-אהי"ה, יהו"ה-אלהי"ם, יהו"ה-אדני"י, אשר ביחד עולים כמספר "גר", ועל-כן מה טוב ומה נעים לחברם וליחדם ביחוד אחד כזה איההייה שהוא יחוד "יהוה-אהיה" שהוא בכח יאהוההים, שהוא יחוד "יהוה-אלהים" שהוא בתכמה, בינה, דעת יאהדונהי שהוא יחוד "יהוה-אדוני" שהוא בשבע תחתונות [חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות] — שבע הספירות התחתונות מהעשר ספירות, וכשתיחד שלשה יחודים אלו, תמשיך על עצמך "גר". וענין השלשה יחודים אלו, ענינם הוא להאיר את אורו יתברך מהכתר שהוא יחוד "יהוה-אהיה", ולהמשיכו דרך החכמה, בינה, דעת, שהוא יחוד "יהוה-אלהים" עד למטה אל המלכות, שהוא יחוד "יהוה-אדני", כי זהו עקר מעלת האור של גר החנפה, שהוא גם נפלא, שמאירים למלכות עצם ההארות במקומה, אף-על-פי שאין לה עליה אז כלל, רק מורידים את כל האורות אליה, הינו שבעצם רחמי השם יתברך שראה שמלכות דסטרא אחרת מתגברת מאד מאד בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, ורצו יון מלכות הרשעה להשפית תורתו לגמרי, וצפה ה' יתברך שאחר-כך תתארך הגלות הזו ביותר, על-כן חמל עלינו ועשה לנו נסים נפלאים בימי חנכה הקדושים (עין לקוטי-הלכות, ראש חודש, הלכה ז', אות כו), ויש לנו בכח הצדיק האמת להוריד את כל האורות מהכתר, שהוא יחוד "יהוה-אהיה" דרך כל העולמות, שהוא יחוד "יהוה-אלהים" עד המלכות למטה למטה מעשרה טפחים שהוא "יהוה-אדני", וכזה הכח יש לנו "גר" שלם לתפש ולמצא את כל האבדות, שהם כלל הנשמות הירודות והנפולות להעלות גם אותן אליו יתברך על-ידי אור התורה שהמשיך הנחל נובע מקור חכמה בעולם, שהוא הארת אורייתא דעתיקא סתימאה, שיש בתורתו כח כזה להרים ולהגביה את כל החפצים לצאת מחשכותם (עין לקוטי-הלכות, אבדה ומציאה, הלכה ג', אות ז'), כי תורתו

היא "נר" שלם שיורר מה"פּתּר" עד ה"מלכות", לחזק ולאַמץ את הכל.

י.

ומחמת שְׁכַל הַתְּקוּן שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה הוּא הַהֲדָלָקָה, כִּי קִיָּמָא לָן הַדְּלָקָה עוֹשֶׂה מְצוּה וְלֹא הֲנַחָה, וְלִכֵּן צְרִיכִין לְכוּן בְּשֵׁלשׁ הַיּוֹיֹת הַנִּלְשָׁל שֶׁל הַשְּׁלֶשֶׁה יְחוּדִים בְּשֵׁלשָׁה שְׁמוֹת אֱלוֹיֹד ה"י וי"ו ה"י, יו"ד ה"י וּא"ו ה"י, יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, שְׁהֵם ע"ב ס"ג מ"ה אֲשֶׁר עוֹלִין יַחַד כְּמִסְפָּר לְהַדְּלִיק (עַם הַכּוֹלֵל) הֵינּוּ אֵת "נֵר" הַנִּלְשָׁל שֶׁהוּא הַשְּׁלֶשֶׁה יְחוּדִים יְהוּה אַהִיָּה, יְהוּה אֱלֹהִים, יְהוּה אַדְנִי, תְּצַרְף לְזֶה הַשְּׁלֶשֶׁה שְׁמוֹת הַנִּלְשָׁל שֶׁל ע"ב ס"ג מ"ה הַעוֹלָה "לְהַדְּלִיק", וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוּכַל לְהַדְּלִיק אֵת "נֵר" חֲנוּכָּה, וְיִתְחַיֵּל לְהַאֲרִיךְ לָךְ אֹרֶךְ וְנִפְלָא מְאֹד בְּהַאֲרָה וּבְזִיו וּבְנֵעַם וְתַעֲנוּג וְשִׁעְשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, מִמֶּשׁ עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיד. וּמִחֲמַת שְׁכַל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הַאֲמֵת מִתְּתִיָּהוּ בֵּין יְיֹחֲנָן, כִּי הוּא מְסַר נַפְשׁוֹ וְלַחֵם נֶגֶד הַיּוֹנִים, שְׁהֵם כָּלֵל הַחֲקָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת וְהַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הַרוּצוֹת לְהַחֲלִישׁ אֵת הַרְצוֹן שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כְּאֵלּוֹ אֵין בְּיָדוֹ כֹּכַר לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְרַב עוֹנֹתָיו וְטַנוּף מַעֲשָׂיו וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כֹּל אֶחָד כְּפִי שִׁיּוּדַע נִגְעִי וּמְכַאֲוִבִי נִפְשׁוֹ וְלִכְבוֹ, וְהוּא וּבְנָיו בְּטָלוּ אֵת עֲצָמָם בְּתַכְלִית הַבְּטוּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשְּׁלִיכוּ נַפְשָׁם מִנְּגֵד וּמִסְרוּ נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְטִילַת יָדַים שְׁחִירִית, הַלְכַה ד', אוֹת ג'), וְהוֹרִידוּ אֹרֶךְ נִפְלָא וְנוֹרָא כְּזֶה שֶׁהוּא אֹרֶךְ הַחֲנֻכָּה, וְהַדְּלִיקוּ אֵת "נֵר" הַנִּלְשָׁל, הֵינּוּ הַשְּׁלֶשֶׁה יְחוּדִים יְהוּה אַהִיָּה, יְהוּה אֱלֹהִים, יְהוּה אַדְנִי, וְהַמְּשִׁיכוּ אֵת הָאוֹרוֹת מִהַשְּׁלֶשֶׁה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, שֵׁם: ע"ב ס"ג מ"ה: יו"ד ה"י וי"ו ה"י; יו"ד ה"י וּא"ו ה"י; יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אֶל עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, שֶׁהוּא שֵׁם ב"ן: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, וְעַל-כֵּן רְאִשֵׁי תְּבוֹת מִשְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ מִתְּתִיָּהוּ בֵּין יְיֹחֲנָן עוֹלָה כְּמִסְפָּר ב"ן שֶׁהוּא יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, שֶׁהַמְּשִׁיךְ אֵת כָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים אֶל תּוֹךְ עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, עַד שְׁגַם הַקְּטָנִים וְהַיְרֻדִים וְהַפְּחוּתִים, יִזְכוּ לְהַאֲרִיךְ גַּם עַל

נפֿשם האַמלָלה מאור הגנוז של הבינה, שִׁמְשֵׁם יוצא הנחל נובע מקור חֲכָמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכּוּ גַם הֵם לְצֵאת מַגְלוֹתֵם הַמְרָה, אִם רַק יֵאָחֲזוּ עֲצָמָם בּוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה.

יא.

כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה, וְעַקֵּר כֹּחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהִגְבִּיר מַלְכוּת דְּקֻדְשָׁה עַל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה. וְעַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים שְׁלֹא יִתְרַחֵק, חֶס וְשְׁלוֹם וְכוּ'; כִּי מֵה שְׁנוּפֵל הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ וְכֵן מֵה שְׁאַחֲרִים מַחְלִישִׁים אֶת דַּעְתּוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ כְּבֹר שׁוּם תְּקִנָּה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, חֶס וְשְׁלוֹם וְכוּ', וְכֵאלוֹ כֹּל אֱלוֹ הָאוֹרוֹת וְהַהֲשָׁגוֹת הַגְּבוּהוֹת, הַשְּׁמוֹת וְהַיְחֻדִּים וְכוּ' לֹא נֶאֱמְרוּ אֵלָיו רַק לְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְכוּ', כֹּל זֶה הוּא בְּכָלל עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁעַקֵּר כֹּחַ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה הוּא עַל-יְדֵי עֲזוֹת הַרְעָה דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁהֵם הַעֲזִי פְּנִיִּם שְׂבִדּוֹר, שְׁמַתְגַּבְּרִים וּמַתְנַשְּׂאִים וְרוֹצִים לְמַלְךָ וּלְמַשֵּׁל עַל עַם דֵּל, כְּאִלוֹ רַק בְּיָדָם הוּא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא כֹּל הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ יְכוּל, וְדָבָר זֶה שֵׁיף רַק לְגְדוּלִים וּלְמִיחָסִים וְכוּ', צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד עֲזוֹתֵם הַרְעָה בְּעֲזוֹת דְּקֻדְשָׁה, וְלוֹמַר לְנַפְשׁוֹ, גַּם אֲנִי יְכוּל לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵף שְׁעֵדִין אֲנִי מְלַכְלָךְ בְּטַנּוּף מַעֲשֵׂי וּמַחְשְׁבוֹתֵי הַמְּגַנּוֹת וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּגִדְל כֹּחַ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא בַחֲיִינֵת מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן, שֶׁהוּא בַחֲיִינֵת נַחַל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה שֶׁהִמְשִׁיף אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָּה דִּיקָא, וְהַדְּלִיק "גֵּר" חֲנֻפָּה לְמִטָּה מַעֲשָׂרָה טַפְחִים, גַּם אֲנִי יְכוּל לְשׁוּב וְלַחְזֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְזֶה בְּעֲצָמוֹ תְּקַף הַנֶּס הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל חֲנֻפָּה, שֶׁהִתְגַּבְּרוּ מַעַט אֲנָשִׁים מְאֹד — מַתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, נֶגֶד הַמּוֹן רַב כְּזֶה, כְּנֶגֶד מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, כִּי הֵם זְכוּ לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין, שְׁכַל כֹּחַ מַלְכוּתֵם הַרְשָׁעָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי עֲזוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁמַשֵּׁם עַקֵּר כֹּחַ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהִיא רַק עַל-יְדֵי עֲזוֹת שֶׁהִיא מַלְכוּתָא בְּלֹא תְּגָא (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוּת, בְּשֶׁר בְּחֵלֵב, הַלְכָה ד', אוֹת טו), וְגַם בְּחוּשׁ יְכוּלִין

להבין זאת קצת למי שבקי מעט בספורי המלכים הראשונים של העכו"ם, שכל מלכיהם ושריהם התגברו בכל פעם רק על-ידי תקף העזות הרעה שלהם, שעל-ידי-זה התקשר בכל פעם זה השר בעזות גדולה על אדוניו והרגו, ולקח לעצמו המלוכה, וכן בכל פעם, כי רב המלכים הראשונים לא היו מלכים בני מלכים, רק כמה דורות מועטים, ואחר-כך התגבר איזה עבד על אדוניו והתקשר עליו והרגו, ומלך מעצמו, וכל התקשרותו והתגברותו ומלכותו, הכל היה רק על-ידי העזות הרעה שלו. וזה מוכן ומבאר מאד למי שמביט מעט בספורים אלו, ובפרט מלכות יון הרשעה, שהתגברה אז על ישראל, שכל מלכותה הייתה רק על-ידי עזות, שהתגברו על אדונייהם מלכי פרס והתקשרו עליהם, ומלכו תחתם, שכל זה היה רק על-ידי העזות הרעה דסטרא אחרא. ובתקף עזותם הרעה התגברו כל-כך, עד שרצו להתגבר על ישראל, חס ושלום, וענו את ישראל מאד, והתחילו להחריב את בית-המקדש, ורצו לבטל את כל התורה, חס ושלום, וכל זה היה על-ידי תקף התגברות עזותם הרעה, כי לא היה מי שעמד כנגדם בעזות דקדושה כזו, עד שיכניע אותם, עד אשר חמל השם על עמו, ונתן כח בלב מתניהו ובניו, כי השפיע בלבם כח העזות דקדושה, עד שהתגברו בעזות גדולה דקדושה כזו, עד אשר חגרו מתניהם חמשה אנשים לעמד כנגד המון חיל וגבורי מלחמה פאולה, והכל על-ידי גדל כח העזות דקדושה, שעל-ידי-זה היה עקר כח מתניהו להתגבר כנגד מלכות יון הרשעה, שכל מלכותם הייתה על-ידי עזות דסטרא אחרא, כי על-ידי גדל כח העזות דקדושה, התגברו עליהם והכניעו אותם, והשפילו אותם עד עפר.

יב.

ודבר זה סובב והולך בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, כי כל הנסים שהיו בימים ההם, הם גם בזמן הזה, שהסטרא אחרא מתגברת ומתפשטת מאד מאד במלכות יון, שהן החכמות

החיצוניות, דעות רעות וכפירות ואפיקורסות בעולם, רחמנא לצלן, ומחלישות את הדעת מאד מאד, עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו אבד מנוס ותקנה, לולא שחומל ה' יתברך, ושולח לנו בכל דור ודור צדיקים קדושים המקבלים מיחידי הדורות, ואצלם הוא פך השמן שהיה תתום בחותמו של כהן גדול, שהוא הצדיק האמת מיחידי הדורות, שנכנס לפני ולפנים, ששם הוא בחינת שלמות התורה (עין לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ו', אות כז), והם ממשיכים תורה ואור מהבינה, שהוא הנחל נובע מקור חכמה, עד שהם מחדשים ספרים חדשים בכל פעם המחיים נפשות ממש, וכל מי שרק מסתכל בהם בעין האמת, מאיר גם על נפשו אור נערב ונפלא מאד מאור התנפה. אך הבעל-דבר אורב על הנפשות האלו מאד מאד, ולא די שהכשיל אותן כבר בכל מיני עברות וחסאים וכו', והכניס אותם בעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחתיו, עד שמלכות יון הרשעה טמאה את מחם בתאוות והרהורים מגנים ומחשבות מזהמות וכו', עוד זאת מתנקם עליהם ביותר, כי כשרואה הסטרא אחרא שהצדיקים הקדושים שואבים ממעיני הישועה חדושי תורה חדשים הבנויים ומיסדים על יסוד הנחל אשר יכולים להציל את כל הפגומים והירודים וכו', אזי הם מתפשטים עליהם בכל מיני נכלי ערמומיות, ומתלבשים בכמה מיני לבושים, וגורמים מחלקת עצומה עליהם, ומבלבלים את דעת העולם, כאלו הספרים החדשים הבנויים על יסוד הנחל המציאו מדעת עצמם, ואינם מפך השמן של הכהן הגדול שהוא הצדיק האמת, אשר תורתו חתומה בחותם אמת, ועל-ידי-זה גורמים, שכל אלו הפגומים והירודים שהיו יכולים להתקרב אל הקדשה נתרקקים לגמרי, מאחר שרואים ושומעים את כל הערבוביה שנעשית בכל פעם על-ידי כמה רשעים ארורים, שהם חכמי יון שושארים בכל דור בכמה מיני התלבשות וכו'. וכל זה היה עקר חכמת יון, רחמנא לצלן, שהחליפו תורת אמת דברי אלקים חיים בהבליהם ובשקריהם, ובנכלי ערמומיות תפסו את כל העולם, עד אשר טמאו את כל השמנים, שהם המחין של כלל ישראל, ועקרו אותם לגמרי על-ידי פגם אמונת חכמים.

וביותר — חלקו על התורה שבעל-פה, שהיא כלל תדושי התורה האמתיים של הצדיקים האמתיים שבכל דור, הבנויים ומיסדים על יסוד מוסד של הצדיק מיחידי הדורות; פי ליצנות ושקר ולשון-הרע בנקל מאד לקבל, מכל שכן כשיוצא מפי צבועים חכמי יון, ושעים ארורים, אשר מסתירים את טמאת כונת דעתם הרעה, שהם מלאים נאוף וקנאה ושאנאה וכו'.

יג.

ועל-כן היה עקר עבודת מ'תתיהו ב'ן י'וחנן, שהיה הצדיק האמת, להכניס אמונת חכמים בעולם (עין לקוטי-הלכות, שבת, הלכה ו', אות יג), פי כל העוסקים בחכמות חיצוניות, ליצנות וחקירות ופטפוטי דברים מאחרים, עקר כפירתם הוא באמונת חכמים, שהיא בחינת תורה שבעל-פה, אשר נחחדשה בכל דור על-ידי הצדיקים האמתיים היכולים לקשר את כל הנהגת העולם אל התורה הקדושה, ומאירים אורו יתברך בכל הירודים והפחותים והשפלים ביותר; אף הסטרא אחרא אינה חפצה בזה, על-כן מקימה בכל פעם צבועים בכמה מיני לבושים, שנדמים ליראים ושלמים, ובאמת הם הם חכמי יון שבדור הזה, מאחר שעל-ידי טנוף דבוריהם, הם רוצים לרחק את בני ישראל מהספרים החדשים הבנויים ומיסדים על יסוד הנחל, ועל-ידי-זה גורמים להם לפל יותר ויותר; ובאמת אי אפשר לצאת ולהתגבר עליהם, רק על-ידי עזות ועקשנות דקדשה כנ"ל, לא להתפעל מהם כלל, ולא רק שצריכים לאחז בדרכי אבותינו ורבותינו הקדושים, אשר חברו לנו בכל דור ספרים חדשים הבנויים על-פי יסודות חזקים, אלא מצוה עלינו גם להדפיסם ולהפיצם במסירות נפש הכי עצומה, ולהציל את כל נשמות ישראל.

יד.

ועקר הכח לזה הוא רק על-ידי מדת "האמת", פי מי שמישב את

עֲצְמוּ "בְּאֵמֶת", וּמִתְחִיל לַחֲשֹׁב "בְּאֵמֶת" עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנִּצְחִית, וּמִסְתַּכֵּל עַל עֲצְמוֹ "בְּאֵמֶת" עַל מְדוּתוֹ וְעַל מַעֲשָׂיו לְהִיכֵן גִּלְכָד וּלְהִיכֵן נֶפֶל, וְמָה עֲשֵׂה עַד עַכְשָׁו, וְאַפְלוּ עֲדִין מָה עוֹבֵר עָלָיו עַכְשָׁו, כְּאִשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאוּבְיוֹ הַרְבֵּים וְכוּ', וְאִיךָ שְׂאִין שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂיִכּוּלָה לְהִבִּין אוֹתוֹ וְכוּ', וְכָל חַיּוּתוֹ וְהִתְחַזְּקוּתוֹ וְהִתְקַרְבוּתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הִיא רַק עַל-יְדֵי אֱלוֹ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים הַמְּפִיחִים בּוֹ חַיּוּת חֲדָשָׁה, וּמְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְצִים אוֹתוֹ, וְנוֹתְנִים בּוֹ כַּח חֲדָשׁ, וּמְדַרְיָכִים אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה, אֲשֶׁר מְצַלִּיחַ עַל יָדָם בַּתּוֹרָה, כִּי בְּמַעַט זְמַן כָּבֵר זָכָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה כָּל-כֶּף וְכוּ'. אָדָם כְּזֶה אֲשֶׁר מִסְתַּכֵּל עַל עֲצְמוֹ בְּעֵין "הָאֵמֶת", אוֹתוֹ כָּבֵר לֹא יוּכְלוּ לְהִטְעוֹת בְּשׁוֹם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי "הָאֵמֶת" הִיא אוֹר הַשֶּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּעֲצְמוֹ, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אוֹרֵי יִישׁוּעִי" וְגו'. וּמִי שֶׁרַק מְרַגֵּל עֲצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצְמוֹ בְּעֵין אֵמֶת, וּמְבַחֵין אֶת הַטּוֹבוֹת הַנּוֹרְאוֹת שֵׁישׁ לוֹ מִהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, אוֹתוֹ כָּבֵר לֹא יוּכַל לְהִזִּיז שׁוֹם חֶכֶם מִחֲכָמֵי יוֹן, אֲדוֹרְבָה כָּל מָה שְׂיִסְתַּכֵּל עַל עֲצְמוֹ בְּעֵין "הָאֵמֶת", וְתַחֲקֵק בּוֹ יוֹתֵר "הָאֵמֶת", אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִיךָ שֶׁכָּל דָּף וְדָף מִהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים הָאֵלֹהִים, מְגַלִּים רַק אֲמַתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אָדָם כְּזֶה הַמְּסַתַּכֵּל בְּעֵין "אֵמֶת" כְּזֶה, לֹא דֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהִזִּיזוֹ כָּלֵל, אֲלֵא אָדָם כְּזֶה יִתְאַזֵּר בְּעִזּוֹת וּבְעַקְשָׁנוֹת דִּקְדָּשָׁה כְּמוֹ מִתְתַּיְהוּ וּבְנִיּוֹ, וְיִלְךָ וַיִּפְרָסֶם וַיִּדְפִּיס וַיִּפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים לְכָל יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְזַכּוֹתָם גַּם-כֵּן לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּלְהַאִיר נַפְשָׁם מֵאוֹר הָאוֹרוֹת, מֵאוֹר הָאֵמֶת.

טו.

וְזֶה הָעֲנִין, שֶׁכָּל הַכּוֹנֵנוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה תְּלוּיּוֹת בְּאֵמֶת (עֵין פְּרִי עֵץ חַיִּים), כִּי בְּכָל לַיְלָה צָרִיךְ לְכוֹן גַּם בְּיַחְוֹד אֶהְיֶה אַחֵר וְגַם בְּמִדָּה אַחַת מִן שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים, וְאֶהְיֶה פֶּעַם אֶהְיֶה עוֹלָה אֵמֶת, כִּי (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ג', אוֹת טז): גַּר חֲנֻכָּה הוּא

להדליק אור האמת בעולם, שיזכו הכל לידע היכן האמת, בבחינת (תהלים מג, ג): "שלח אורך ואמתך", הינו שעל-ידי מצות גור חנפה ממשיכין הארת האמת בעולם, שנזכה לידע ולהפיר ולהבחין בין בחינת בן המלך (שהוא נשמת ישראל) ובין בחינת בן השפחה (שהם חכמי יון), כי על-ידי אור הגור של חנפה, אנו מבררין נשמותינו מבחינת השקר של היכלי התמורות, שמשם כל הבלבולים של האדם, מה שמספק על-פירוב ואינו יודע האמת בכלליות ובפרטיות. ובפרט שבכל דור מתלבשים חכמי יון בכמה מיני לבושים, ובאים צבועים גם בפנים וכו', ומעקמים את דעת התמימים שלא יינקו מהנחל שהוא אור הבינה. ועל-ידי מצות גור חנפה שאנו מדליקין לעצמנו אפלו רק גור אחד בלילה הראשון, שהוא בחינת "מעט מן האור", על-ידי-זה יש לנו כבר כח להמשיך עלינו אור האמת, ולהבחין בין האמת והשקר, כי "מעט מן האור דוחה הרבה מהחשך"; כי מי שרק טעם מעט נצוצי אור באמת, אזי שום חשך כבר לא יוכל להחשיך לו. וכמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפה) את הפסוק (משלי לא, יז): "טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה גרה", הינו תכף כשטועמין טעם התורה של הצדיק האמת, שוב לא יכבה בלילה גרה וכו', עין שם; ואדם כזה שהרגיש בפסרים הקדושים של צדיקי האמת רק מעט דמעט נצוצי אור, בזה בעצמו הוא כבר יכול לעמד נגד כל חכמי יון, שהם הרשעים המונעים והמעפכים וכו'. וזה שאיתא בפרי עץ חיים, שעל-ידי גור חנפה ממשיכין הארת האמת, שזה בחינת שמונת ימי חנפה, שהם כנגד שמונה פעמים 'אמת' שב'אמת ויציב', הינו כנ"ל; כי עקר התגלות האמת הוא לברר האמת בברור גמור, עד שנזכה לברר נשמותינו מבחינת עבד, מבחינת בן השפחה (שהוא שרש חכמי יון), על-ידי שנזכה להתקרב לצדיקי אמת שבדור, שהם בחינת בן המלך, ולינק מאור קדשת תורתם שמחדשין, הבנויים ומיסדים על יסוד הנחל כנ"ל. וזה בחינת שמונה פעמים 'אמת' שב'אמת ויציב', שמגלין אמתת אלקותו יתברך ותורתו בכמה לשונות, וחוזרין וחוזרין ומשלישין וכו', לגלות האמת פעם אחר

פַּעַם עַד שְׁמוֹנֵה פְּעָמִים, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים "אֲמַת' וַיְצִיב וַנְּכוֹן וְקָיָם וַיִּשְׁר" וְכוּ', "אֲמַת' אֱלֹקֵי עוֹלָם מְלַכְנוּ" וְכוּ', "אֲמַת' וְאִמּוֹנָה חֶק וְלֹא יַעֲבֹר" וְכוּ', "אֲמַת' שְׁאֵתָה הוּא ה' אֱלֹקֵינוּ וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ" וְכוּ' "אֲמַת' אֲשֶׁרֵי אִישׁ שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יִשִּׁים עַל לְבוֹ", "אֲמַת' אֵתָה אֲדוֹן לְעַמְךָ" וְכוּ' "אֲמַת' אֵתָה הוּא רֵאשׁוֹן וְאֵתָה הוּא אַחֲרוֹן וּמְבַלְעֶדֶךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ", וְאַחֲר־כֵּן בַּפַּעַם הַשְּׁמִינִית אָנוּ אוֹמְרִים "אֲמַת' מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ" וְכוּ', הֵינּוּ שְׂזָכִינוּ לְצֵאת מֵעֲבָדוֹת לְחֲרוֹת, שְׂזָכִינוּ לְכַרֵּר נִשְׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת עֶבֶד, מִבְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁל מְצָרִים, וְזָכִינוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (מְשַׁלֵּחַ טו): "בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ". וְכֵן זָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, מִמְּשִׁיכֵי הַנַּחַל, שְׁגַם-כֵּן נִקְרָאִים מַלְכוּת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַז"ל (גִּטִּין סב.): "מֵאֵן מְלָכֵי רַבָּנָן", הַפּוּרָף חֲכָמֵי יוֹן, זְקֵנִים מְאִרִּיכֵי יָמִים, שְׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), הַמְּחַלִּישִׁים אֶת דַּעַת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְאֵינָם יְכוּלִים לְקַרֵּב אוֹתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ', הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי אוֹר הַחֲנֻכָּה שֶׁהוּא אוֹר הָאֲמַת, אָנוּ מַחְזִירִים נִשְׁמוֹתֵינוּ לְמַעַלְתָּן, לְבְּחִינַת בֵּן הַמֶּלֶךְ, מֵאַחַר שֶׁשְׁעַמְנוּ קִצָּת מֵהָאוֹר שֶׁל שְׁמָן שֶׁהִיָּה חֲתוּם בְּחוֹתָם כִּהֵן גְּדוּל, שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֲמִת, וְנַעֲשֶׂה נֶס שֶׁהָאִיר בְּמִשְׁךָ שְׁמוֹנֵה יָמִים, שֶׁהוּא שְׁמוֹנֵה פְּעָמִים 'אֲמַת', כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר שְׂזוֹכִין עַל-יְדֵי הַתְּגַלוֹת הָאֲמַת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמוֹנֵה פְּעָמִים אֲמַת כַּנ"ל, לְצֵאת מֵעֲבָדוֹת וּחֲשֻׁכוֹת דַּעַת חֲכָמֵי יוֹן אֶל הַחֲרוֹת וְהָאוֹר, דַּעַת הַצְּדִיק הָאֲמִת.

טז.

ומהי הָאֲרַת דַּעַת הַצְּדִיק הָאֲמִת, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֱהִיָּה פַּעַם אֱהִיָּה שְׁעוּלָה אֲמַת כַּנ"ל, זֶה שְׁמִכְנִים הַתְּחַדְּשוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה בְּלֵב כָּל הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו, שִׁיעֲשׂוּ בְּכָל פַּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה, כִּי הַשֵּׁם אֱהִיָּה מוֹרָה עַל בְּחִינַת "אֲנָא זְמִין לְמִיְהוּי" [אֲנִי מוֹכֵן לְהִיּוֹת] (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'), אֲנִי רוֹצֵה שְׁתִּהְיֶה לִּי אִיזוֹ

הַנִּיחַ בְּעוֹלָם. וְכֵן לְעוֹלָם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה כְּאִלוֹ לֹא הַתְּחִיל עֲדִין כָּלֵל, וְאִפְלוּ מִי שֶׁכָּבַר מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ בְּדַרְךָ זוֹ לְהַתְּחִיל בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ, אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּכָל פְּעַם מִתְגַּבְּרֵת וּמִתְפַּשֵּׁט עָלָיו הַכְּבֹדוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אַף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיף שֶׁיֵּדַע שֶׁזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֵמֶת — לַעֲשׂוֹת עוֹד פְּעַם הַתְּחִלָּה וְעוֹד פְּעַם הַתְּחִלָּה, וְלֹא יִיגַע בְּעֲצָמוֹ כֹּל יְמֵי חַיָּיו, עַד שֶׁיְהִי נִכְלָל אֲהִיָּה פְּעַם אֲהִיָּה, הַיְנוּ שֶׁהַתְּחִלָּה אַחַת תִּמְשִׁיף הַתְּחִלָּה שְׁנִיָּה, וְכֵן לְעוֹלָם, וְזֶה עוֹלָה אֵמֶת; כִּי זֶה עֵקֶר אֵמֶת הָאֵמֶת, שֶׁיִּכְיֶן אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד שֶׁתְּהִיָּה לוֹ הַנְּיָיָה בְּעוֹלָם, אַף-עַל-פִּי שֶׁעֲדִין אֵינּוּ זוֹכֵה מִיַּד לְהַנְּיָיָה גְּמוּרָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן יִכִּין אֶת עֲצָמוֹ, כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה אַחֲר־כֵּן לְהִכִּין אֶת עֲצָמוֹ עוֹד פְּעַם, עַד שֶׁיְהִי נִכְלָל אֲהִיָּה בְּאֲהִיָּה, וְזֶה נִקְרָא אֵמֶת, הַיְנוּ לְעוֹלָם לֹא לִפְלִ בְּדַעְתּוֹ יְהִיָּה אִיף שֶׁיְהִיָּה, וַיַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, שֶׁזֶה בְּחִינַת אֲהִיָּה — אֲנִי רוֹצֵה לְהִיֹּת וְכוּ', וּבְכָל יוֹם מְאִירָה אֵמֶת אַחֲרֵת כְּפִי הַיּוֹם וְכְפִי הַמָּדָה שְׂאוּחֹז בָּהּ, וְכֵן לְעוֹלָם, וְכָל זֶה אֲנִי מְקַבְּלִים עַל-יַדֵּי גַר חֲנֻכָּה, שֶׁאֵז מְאִירוֹת הַשְּׂמוּנָה מִדּוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחֻמִּים, וְעַל-כֵּן צְרִיף לְכוּן בְּכָל לַיְלָה יְחִוֵּד אֲהִיָּה אַחֲרֵת בְּמִלּוּי וּבְמִדָּה אַחַת מְשֻׁלֶּשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, וְזֶה סְדוּרוֹ:

בְּלִיל א' יְכוּן	אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה	וּמְעוֹרֵר מִדַּת אֵל
בְּלִיל ב' יְכוּן	אל"ף ה"א יו"ד ה"א	וּמְעוֹרֵר מִדַּת רַחוּם
בְּלִיל ג' יְכוּן	אל"ף ה"י יו"ד ה"א	וּמְעוֹרֵר מִדַּת וְחֲנוּן
בְּלִיל ד' יְכוּן	אל"ף ה"י יו"ד ה"ה	וּמְעוֹרֵר מִדַּת אֶרֶף
בְּלִיל ה' יְכוּן	אל"ף ה"א יו"ד ה"ה	וּמְעוֹרֵר מִדַּת אַפִּים
בְּלִיל ו' יְכוּן	אל"ף ה"א יו"ד ה"י	וּמְעוֹרֵר מִדַּת וְרַב חֶסֶד
בְּלִיל ז' יְכוּן	אל"ף ה"ה יו"ד ה"י	וּמְעוֹרֵר מִדַּת וְאֵמֶת
בְּלִיל ח' יְכוּן	אל"ף ה"ה יו"ד ה"א	וּמְעוֹרֵר מִדַּת נוֹצֵר חֶסֶד

יז.

וְעִנִּין הַתְּגַלוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים בְּחֲנֻכָּה, וּבְכָל לַיְלָה נִתְעוֹרְרֵת מִדָּה אַחַת מֵאֵלּוֹ הַמִּדּוֹת דִּיקָא, הוּא —

כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חוֹמֵל עַל גַּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל יוֹם צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים אֲשֶׁר כָּל מַגְמָתָם וְכִסּוּפָם הוּא רַק לְהַמְשִׁיךְ גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם, וְלְהַאֲרִיר גַּם בִּירוּדִים וְהַשְׁפָּלִים וְהַנְּבֻזִים אֶת חֲסֵדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמַעֲוָרִים רַחֲמִים רַבִּים אֶפְלוּ עַל הַפְּגוּמִים בְּיוֹתֵר מִגְּדֹל מַסִּירוֹת נַפְשָׁם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם. וְכָל זֶה הָיָה עֲבוּדַת מִתְתַּיְהוּ בִּין יוֹחֲנָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם ב"ן: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה כַּנ"ל, שֶׁהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה, וְלַחֵם עִם חֲכָמֵי יוֹן, שֶׁהֵם כָּלֵל הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנוֹת כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת וְכוּ', הַרוֹצִים לְכַסּוֹת אֶת הָאֱמֶת, וְאֲשֶׁר מֵהֶם נִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים וְהַמְרִיבוֹת וְהַמְחַלְקֵת בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ עַד הַמְּלָכוֹת, וְשֵׁם פֶּתַח מְכִילָא חַד דְּרַחֲמֵי מְשַׁלֵּשׁ-עֶשְׂרֵה מְכִילִין [מִדָּה אַחַת שֶׁל רַחֲמִים מְשַׁלֵּשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת], וְהִיא מִדַּת אֵל, וְהַתְּחִיל לְהַאֲרִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי פֶּה הַשָּׁמַן, שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחוֹתָם אֱמֶת, וּמִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה גַם, וְהַאֲרִיר עוֹד שְׁבַעַת יָמִים, הֵינּוּ שְׁעוֹרֵר כָּל הַשְּׁבַע מִדּוֹת, וּבְכָל יוֹם מְכִילָא חַד דְּרַחֲמֵי עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל הַבִּינָה שֶׁהוּא בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי, הֵינּוּ

בְּלִיל א' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַמְּלָכוֹת	מִדַּת אֵל
וּבְלִיל ב' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַיְסוּד	מִדַּת רַחוּם
וּבְלִיל ג' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַהוֹד	מִדַּת וְחֲנוּן
וּבְלִיל ד' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַנִּצּוּחַ	מִדַּת אֲרָךְ
וּבְלִיל ה' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַתַּפְּאֲרָת	מִדַּת אִפְסִים
וּבְלִיל ו' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַגְּבוּרָה	מִדַּת וְרֵב חֶסֶד
וּבְלִיל ז' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַחֶסֶד	מִדַּת וְאֱמֶת
וּבְלִיל ח' הוֹרִיד	אֶל סְפִירַת הַבִּינָה	מִדַּת נוֹצֵר חֶסֶד

וְשֵׁם בְּסְפִירַת הַבִּינָה הוּא בְּחִינַת עֲלָמָא דְאֲתִי, אוֹר הַנִּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, עוֹלָם הַתְּשׁוּבָה, אוֹר הַגְּנוּז שֶׁלְעֲתִיד לְבוֹא, וְאֲשֶׁר שֵׁם הוּא בְּחִינַת יוֹם הַכְּפּוּרִים, וְעַל-כֵּן הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה — חֲנֻכָּה וְיוֹם הַכְּפּוּרִים (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), כְּפִי מַה שְׁזוֹכָה לְפַעַל בְּקִשְׁתוֹ בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים, דִּהְיָנוּ בְּקִשְׁת "סִלַּח נָא", כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲנֻכָּה, כִּי עַל-יְדֵי סִלַּח נָא נַעֲשֶׂה חֲנֻכָּה, וְעַל-כֵּן רָמַז מִשָּׁה רַבְּנוּ צְרוּף חֲנֻכָּה

בפסוק (במדבר יד): "סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאת", (שהוא ראשי תבות חנופה), כי חנפה נעשה על-ידי סלח נא, עין שם; פי זהו עקר עבודת הצדיקים האמתיים, שמוסרים נפשם בעבור ישראל, ופועלים אצלו יתברך שימחל ויסלח לכל אחד מישראל אפלו הכי גרועים, ועל-ידי זה נמשכת עליהם הארת עולם הבא אור הבינה, שהוא אור החנפה, שמשם יוצא הנחל נובע מקור חכמה, שהוא מכניס בנו תשוקה עצומה אליו יתברך, בחינת (תהלים לג): "נפשנו חבתה ל'ה'"; ועל-כן היה ביום הכפורים שמונה הנאות על-ידי הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, ושמונה הנאות האלו הם כנגד שמונת ימי חנפה (עין לקוטי-הלכות, חנפה, הלכה ג, אות ג), וזה בחינת אחת למעלה ושבע למטה, להמשיך אור העליון מהבינה עלמא דאמי אל תוך שבעת ימי הבנין, הינו להאיר אורו הגנוז גם בתוך ימי השבוע, שהם שבעה. וזה שהיה מונה אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש וכו', שכל פעם חזר אל הראשונה, אשר זוהי גם הארת חנפה (עין לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ז, אות לא), שהיא הארת אהיה פעם אהיה, העולה אמת, שזהו עקר אור האמת — לעשות בכל פעם התחלה חדשה. ועל-כן גם גרות חנפה מדליקין בכל לילה: אחד, אחד ושנים, אחד ושנים ושלוש וכו', שחוזרין בכל פעם מהתחלה, כי היא הארה אחת עם יום הכפורים, המשכת אור הבינה בעולם; ועל-כן אשרי ואשרי הזוכה להתקרב אל צדיקי הדור המקרבים את בני ישראל אל אביהם שבשמים על-פי דרך האמת שקבלנו מאבותינו ורבותינו הקדושים, ומחדשים בכל פעם חדושים חדשים על יסוד הנחל שהוא הבינה, ועל-ידי זה הם לוחמים עם כל מיני קלפות וערכרב חכמי יון למיניהם, המרבים כפירות ואפיקורסות ורעיונות טמאים וכו', ואור תורת צדיקי הדור הבנויים ומיסדים על-פי יסודות חזקים של יחידי הדורות, שהם הזהר הקדוש וכתבי האריז"ל ודברי הבעל-שם-טוב הקדוש ותלמידיו הקדושים ודברי רבנו ז"ל, יש בכחם להכניע ולשבר ולנתץ ולבטל את כל מיני הבליהם של חכמי יון שבזמן הזה, ולהאיר את "אור האורות", עד שיהיה נמשך על

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עֲרֹבוֹת זֵיו אֹרְרוּ יִתְבָּרַךְ בְּהָאֲרָה נֹרְאָה וְנִפְלְאָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יִרְאֶה בְּאֶצְבָּעוֹ: "הִנֵּה אֲלֹקֵינוּ זֶה קֹיֵנוּ לוֹ יוֹשִׁיעֵנוּ, זֶה ה' קֹיֵנוּ לוֹ נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ" (ישעיה כה, ט).

[וְהִנֵּה הָאֲרֹכְנוּ קִצַּת בְּדֵרוֹשׁ נָאָה וְכָלְלָנוּ בּוֹ בְּדֶרֶךְ נִפְלֵא וְנִחְמָד מְאֹד כְּמַעַט כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה עַל-פִּי יְסוּד מוֹסֵד דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל כְּמוֹכֵן לְמַעֲיָן הֵיטֵב בְּפָרִי עֵץ חַיִּים וּבְשֵׁעַר הַפְּנוּנוֹת וּבִסְדֵּי הַיָּרֵי. וְאִמְרָנוּ לְפָרֵט עֲכָשׁוּ בְּפִרְטִיּוֹת הַפְּנוּנוֹת, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה מְצוּי לְכָל, וְאִין פְּנוּתָנוּ, חֲלִילָה, לֹאמַר לְאָדָם שֶׁהִתְכַּרַח לוֹ לְכוֹן זֹאת, כִּי כְּבָר יְדוּעַ לָנוּ הַסְּפּוּר שֶׁאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיָה לוֹמֵד כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל עַל-פִּי פְקָדָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּפְעַם אַחַת דִּבֶּר עִם רַבְּנוּ ז"ל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּדֶרֶכּוֹ בְּקִדְשׁ, וְהִבִּין רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהוּא עוֹסֵק לְכוֹן פְּנוּנוֹת בְּתַפְלָתוֹ, וְהִקְפִּיד עָלָיו רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד, וְאָמַר לוֹ שְׂלֵא יַעֲסֵק עוֹד בְּזֶה וְלֹא יִתְפַּלֵּל עִם פְּנוּנוֹת, רַק יִכּוֹן פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת כְּפִשׁוּטוֹ, וְאָמַר לוֹ אַז רַבְּנוּ ז"ל, שְׁמִי שְׂאִינוּ רְאוּי לְזֶה כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל עִם פְּנוּנוֹת, הוּא כְּמוֹ כְּשׁוֹף, כִּי בְּכִשׁוּף נֹאמַר: "לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת (דְּבָרִים יח, ט), וְדַרְשׁוּ חַז"ל (סְנֵהֲדָרִין סח.): לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת אֲבָל אֲתָה לְמַד לְהִבִּין וּלְהוֹרוֹת, כִּף הוּא בְּעֵינֵי הַפְּנוּנוֹת, לְהַבְדִּיל, שְׂאִין צְרִיכִין לְלַמַּד אוֹתָם כִּי אִם לְהִבִּין וּלְהוֹרוֹת, אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם, דִּהְיִינוּ לְכוֹנִים בְּתַפְלָה מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לְזֶה וְכוּ', הָעֵקֶר הוּא לְכוֹן פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת כְּפִשׁוּטוֹ וְכוּ', וְזֶה עֵקֶר פְּנוּנוֹת הַתַּפְּלָה וְכוּ'. וְסִיִּים רַבְּנוּ ז"ל: וְאֲצֵל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה, אֲצֵלָם כָּל הַפְּנוּנוֹת שֶׁל הָאֲרִיז"ל הֵן פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת וְכוּ' (עֵינֵי לְקוּטִי-מֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכ); אֲלֵא כָּל פְּנוּתָנוּ לְהַעִיר אֶת הָאָדָם בְּשִׁעַת קִיּוּמוֹ הַמְּצוּה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל גַּר חֲנֻכָּה, שְׂלֵא תִהְיֶה אֲצֵלוֹ כְּמַצּוֹת אֲנָשִׁים מְלַמְּדָה (ישעיה כט, יג), רַק יִדַּע וְיִבִּין וְיִשְׁפִּיל מִרְחוּק מֵה גוֹרֵם עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאֵילוֹ אוֹרוֹת הוּא נוֹטֵעַ וּמְשִׁיף עַל-יְדֵי הַבְּרָכוֹת שְׁלוֹ, וְעַל-יְדֵי הַתְּדַלְקָה הַקְּדוּשָׁה וְכוּ', וְאִיזוֹ עֵת רְצוֹן הִיא עֲכָשׁוּ וְכוּ', וְגַם אִם יִזְכֶּה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּאֵמֶת וְיִלָּךְ בְּדֶרֶכּוֹ הַיִּשְׁרָה שְׁפָלָל לָנוּ, וְיִתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְפִרְטִיּוֹת בְּתַפְלָה וּבְקִשָּׁה יָמִים וְשָׁנִים, יְכוֹל גַּם-כֵּן לִזְכוֹת, שְׂיִזְדַּכֵּךְ מִחוּ בְּזוֹכֵךְ רַב כְּזֶה, עַד שֶׁבְּדֶרֶךְ "מִמִּילָא" יֵאָרְרוּ לְפָנָי עֵינָיו הַשְּׂמוֹת הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ, וְזֶה בְּעִצְמוֹ יִהְיֶה פְּרוֹשׁ הַמְּלוֹת שְׁלוֹ. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (חַיִּי-מֹהֲרָ"ן, סִימָן שכ): כָּל מִי שִׁיְצִיַּת אוֹתִי וְיִקָּים כָּל מֵה שְׂאֵנִי מְצוּה, בְּוֹדָי יִהְיֶה צְדִיק גְּדוֹל, יִהְיֶה מֵה שִׁיְהִיָּה, וְהָעֵקֶר לְהַשְׁלִיךְ שְׂכָל עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, רַק כְּאֲשֶׁר יֹאמַר הוּא יִקָּים הַכָּל כְּמֵאֲמָרוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן אָמַר (שָׁם, סִימָן שב), שְׂכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי בְּוֹדָי יִזְכֶּה בְּסוֹף לְבַא בְּזֶה הָעוֹלָם לְמֵה

שְׁצַרֶיךָ. וְאָמַר, שְׂאִין הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה לִּי זֹאת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּשׁוֹם פֶּעַם, לְקַחַת מִמֶּנִּי אֵינָה אִישׁ מֵאַנְשֵׁי בְּאֻמָּצֵעַ, כְּלוּמַר רַק כָּל אֶחָד יֵאָרֶיךָ יָמִים וְשָׁנִים וַיְחַיֶּה בְּיָדָאִי, וַיְחַנְּצֵעַ, וַיַּחְתֹּר חַתִּירָה אַחַר חַתִּירָה, עַד אֲשֶׁר יִזְכֶּה לְבֹא לְעִנְיָנוּ. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שִׁיְהִיָּה בְּאֻמַּת מְקַרְב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וַיְהִיָּה מֵאַנְשֵׁי הָאֲמַתִּיִּים, וְלֹא יִרְמֶה אֶת עֲצָמוּ כָּלָל, כִּי בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (חֵי־מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁנֶד): עַל שְׁתֵּי כַּתוּת אַנְשִׁים יֵשׁ לִי רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלֵיהֶם, עַל אֱלוֹ אַנְשִׁים שֶׁהֵיוּ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלַי וְאֵינָם מִתְקַרְבִּים, וְעַל אֱלוֹ הַמְקַרְבִּים אֵלַי וְאֵינָם מְקַיְמִים אֶת דְּבָרִי, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שִׁיְהִיָּה עֵת בְּעֵת שִׁיְהִיָּה הָאָדָם מְנַח עַל הָאָרֶץ עִם רַגְלָיו אֶל הַהַדְּלָת, אֲזִי יִסְתַּכַּל עַל עֲצָמוּ הַיָּטֵב, וַיִּתְחַרֵּט מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלֹא זָכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלַי, אוֹ שְׁלֹא קִיַּם אֶת דְּבָרִי, כִּי אֲזִי יָדָעוּ, שְׂאֵם הֵיוּ מְקַרְבִּים אֵלַי וּמְקַיְמִים אֶת דְּבָרִי, לֹא הָיָה שׁוֹם דְּרָגָה בְּעוֹלָם שְׁלֹא הֵייתִי מְבִיאֵם לְאוֹתָהּ הַמְדַרְגָּה, אֲבָל לֹא יוֹעִיל אֲזִי וְכוּ', עֵינַן שָׁם; וְעַתָּה עֲמַד וּרְאֵה, בְּנֵי וְאָחֵי הַיָּקָר, כִּי יֵשׁ עִנְיָנִים לְזִכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם לְמַעְלָה מִלְשׁוֹן־הָרַע וְאֲסַפֵּת זְקָנִים בְּפִטְפוּטֵי דְבָרִים בְּטָלִים וְכוּ' [עַס אִיז דָּא עֲפַעַס הֶעֱכַעְרִים פּוֹן דִּי אֲלַע נֶאֱרִישְׁקֵיטִין], מְסַרְתָּ כְּבָר אֶת נַפְשְׁךָ וְאֶת שְׂמֶךְ בְּשִׁבִיל לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, מְדוּעַ לֹא תִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מֵאַנְשֵׁי רַבְּנוּ ו"ל הָאֲמַתִּיִּים, וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה שְׁלוֹ בְּאֻמַּת וּבְחַמִּים. וּכְמוֹ שְׂאָמַר (שָׁם, סִימָן שֵׁנַח): עִם כָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׂאֲנִי מְשִׁיחַ עִמָּכֶם, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵה אִישׁ כְּשֶׁר, וְאֲפִלוּ צְדִיק גָּמוּר כָּל יְמֵי חַיָּיו כְּמוֹ שְׂאֲנִי רוֹצֵה [אֲזוּזֵי ווִי אֵיךְ מֵיִין אֵיִין גּוּטְעַר אִיד], אִם יִרְצֶה לִילֵךְ עִמָּה וְלִקְיָם כְּפִי שִׁיחַתוֹ הַקְדוּשָׁה וְכוּ', עֵינַן שָׁם; כִּי אִם תִּקְיָם בְּחַמִּימוּת וּבְכַשִּׁיטוּת גְּמוּרָה כָּל דְּבוּר מִרַבְּנוּ ו"ל בְּלֵי שׁוֹם עֲרֻמוּמִיּוֹת וְחֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל, בְּיָדָאִי סוּף כָּל סוּף יִפְתַּח לָךְ מַחֵף וְתִזְכֶּה לְעִנְיָנִים גְּבוּהִים כְּאֱלוֹ, אֲשֶׁר לֹא שְׁעָרְתָּ בְּדַעְתְּךָ. וְכָל זֶה אִם תִּבְרַח מִכָּל מִינֵי אֲסַפּוֹת שֶׁל מוֹשֵׁב לְצִיִּים שֶׁל זְקָנִים וְנַעֲרִים וְכוּ', וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְקִיָּם כָּל דְּבוּר וְכָל הַנְּהַגָּה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל כְּפִשׁוּטָם, וְתִדְבֹר כָּל הַיּוֹם רַק מְעַצּוֹתֵינוּ הַקְדוּשׁוֹת, וְלֹא תִדוֹן אֶת חֲבָרְךָ וְכוּ', וְאֲפִלוּ שְׁעֵדִין אֶתָּה מְרַגִּישׁ שְׂאֵתָה הַפְּחוֹת וְהִירוּד וְכוּ', אֲפִלוּ שִׁיְהִיָּה עֲדִין כֶּף וְכוּ', צְרִיךְ שְׁתִּזְכֹּר מַה שְׂאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (חֵי־מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁיד): הַפְּחוֹת שְׂבִפְאֲנֵשִׁי אֲנִי מוֹלִיךְ אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ שֶׁל צְדִיק גְּדוֹל מְאֹד שֶׁל עֲכָשׁוּ וְכוּ', עֵינַן שָׁם; עַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת תְּלוּי בְּקִיּוֹם עֲצוּתֵינוּ הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בְּחַמִּימוּת וּבְכַשִּׁיטוּת גְּמוּרָה; רַבְּנוּ ו"ל הוֹרָה וְגִלָּה לָנוּ סוּד הַהִתְבּוֹדְדוּת, עֲלִינוּ לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, וְכָל זְמַן שֶׁרַק יֵשׁ לָנוּ פְּנָאִי, נְשִׁיחַ וְנִדְבֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (וְלֹא מֵאַחֲרֵיכֶם). רַבְּנוּ ו"ל גִּלָּה לָנוּ סוּד וְדֶרֶךְ קִלְהָ אֵיךְ לְזִכּוֹת לְטִיל וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲסוּר

לנו להתחיל להכניס את עצמנו בשום חקירות של לצים ובורים וכו' —
 האם זו פונת רבנו ו"ל? האם באמת רצה רבנו ו"ל כך? האם אין פונת
 רבנו ו"ל היא באפן זה? או מה יאמרו הבריות? וכדומה פתויים כאלו
 וכו'. דע לך, בני ואחי היקר, אם תלך בדרך המר הנה של בורים ולצים,
 שנתהוה לאחרונה בינינו, בעוונותינו הרבים, המחלישים ומקררים את
 הרצון של בני הנעורים, ומרבים במחלקת וכו', שבעוד חמשים שנה תעמד
 באותה דרגה שאתה עומד עכשו, אם לא באפן גרוע יותר, חס וחלילה,
 דרכם המרה אל שום מקום לא תביאך; אבל אם תשליך ממך את חכמתך
 המדמית, ותרגיל עצמך להתבודד ולדבר עמו יתברך בכל יום, ותתחיל
 ללמד שעורים כסדרן כרצונו של רבנו ו"ל בתמימות ובפשיטות גמורה:
 תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי וכו' וכו' (עין שיחות הר"ן, סימן עו,
 ויתנדק בה בכל מלה), ותהיה רק בשמחה עצומה בקיום כל מצוה ונקדה
 טובה שאתה עושה, ואף שעדין אתה כמו שאתה וכו', אף על-פי-כן אם
 תרגיל עצמך בדרך הנפלא של רבנו ו"ל המבארת בדברינו בתמימות
 ובפשיטות, אז תראה בעצמך בכל יום ויום ממש, שנוי לטובה, כי בכל
 יום תחטף טוב הרבה בתורה הקדושה. ושיהיו כל מגמתך וכסופיך לסים
 ששה סדרי משנה ושלחן ערוך וספרי הזהר הקדוש ותקונים וכל המדרשים
 וכתבי האר"ל וכו', כמוכא באריכות בקונטרס "סדר דרך הלמוד". ואז,
 בני ואחי, תזכה שעולמך תראה בחייה, ויאר עליך רבנו ו"ל אור ויראה
 נפלאה כזו, עד שכל הפגנות של האר"ל יהיו פרוש המלות שלך, וכל
 העולמות יהיו פתוחים לפניך. ואני יודע שהלצים יתלוצצו גם מדבורים
 אלו, אך כבר אמר החכם מכל אדם (משלי ט, יב): "אם חכמת — חכמת
 לך, ולצת — לברך תשא", אם אתה עושה לצנות — מעצמך, כי בא
 יבא היום והשעה והרגע שתשכב עם רגליך אל הדלת, ואז באמת תתנדע
 אם היית באמת מקרב אל רבנו ו"ל או לא, כי אם היית מקרב אל רבנו
 ו"ל באמת, לא היתה מדרגה בעולם שלא היה רבנו ו"ל מביא אותך אליה;
 ועל-כן, בני ואחי, ברח לך אל אנשי שלומנו היקרים האמתיים, ותקום
 (שם יג, כ): "הולך את חכמים יחכם" וגו' "והוי מתאבק בעפר רגליהם
 ושותה בצמא את דבריהם, כי על ידם בודאי תזכה לקים את דברי רבנו
 ו"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, ותברח לך מקבוץ של לצים ופוחזים
 המדברים תמיד מאחרים וכו', כי אל מאומה לא יביאך וכו' (שם י, ט):
 "הולך בתם ילך בטח ומעקש דרכיו יודע" וכנ"ל, שבבוא היום האחרון
 יודע באיזה מעמד ומצב הוא נמצא].

באמרך ברכה ראשונה:

ברוך תכונן להמשיך שפע מכתר עלאה ברכה העליונה הארת אור
האין סוף ברוך הוא.

אתה על-ידי אבא ואמא שהם השפע שנמשך אל תוך המחין שהם
י"ה, ועל-כן תכונן בשם יו"ד ה"י.

יהוה תכונן אל שם קס"א ושם ע"ב כזה:
אלף ה"י יו"ד ה"י

יו"ד ה"י

וי"ו

ה"י

ותזכר ששניהם בגימטריה רג"ל, וזה סוד עד שתכלה רגל מן
השוק.

אלהינו השפע יורד דרך הגבורה שהוא הצמצום לטובתנו, כדי
שנוכל לקבלו.

מלך העולם עד שמגיע אל המלכות ומשם נשפע לכל העולם
כלו.

אשר קדשנו במצוותיו וצונו והיכן צונו? מ"לא תסור מן
הדבר אשר יגידו לך" (שבת כג.).

להדליק תכונן שם ע"ב ס"ג מ"ה העולה להדליק

יו"ד ה"י

וא"ו

ה"י

יו"ד ה"י

וי"ו

ה"י

יו"ד ה"א

וא"ו

ה"א

גַּר תְּכוּנָה אֶל שְׁלֹשָׁה הַיְחֻדִּים הָעוֹלָם כְּמִסְפָּר גַּר

יהוה אדני	יהוה אלהים	יהוה אהיה
ז"ת יאהרונהי.	תב"ד יאהלוההים	קתר איההיוהה

חֲנוּכָה תְּכוּנָה אֶל שֵׁם ס"ג וְהוֹי"ה פְּשוּט הָעוֹלָה חֲנוּכָה

יהוה יו"ד ה"י
וא"ו
ה"י

אחר-כֵּן תְּכוּנָה כִּי לְיַהֲדִלִיק גַּר חֲנוּכָה, רָאשֵׁי תְבוּת: גַּחַל,
וְעוֹלָה כְּמִנְיָן שֵׁם מ"ה וְרְבוּעַ שֵׁם אַהִיָּה כְּזֹה:

יו"ד ה"א

וא"ו א אה אהי אהיה
ה"א

אֲשֶׁר עוֹלָה יַחַד ד"ם אד"ם, הִינּוּ עַל-יְדֵי הַדְּלָקָה זֶה הַיּוֹצֵאת מִהַנְּחַל,
תּוֹכָה אֶת דְּמִיךְ הַרְעִים, וְתוֹכָה לְהַפְּלִל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְתַהֲיֶה
בְּכַחֲיַנְת מ"ה מַמְשׁ, בְּטַל וּמְבַטֵּל אֶל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

בְּאִמְרוֹךְ בְּרַכָּה שְׁנֵיה:

בְּרוּךְ תְּכוּנָה לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע מִכְּתָר עֲלֵאָה בְּרַכָּה הָעֲלִינָה הָאֶרֶת אֹר
אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

אֲתָה עַל-יְדֵי אָבָא וְאִמָּא שְׁהֵם הַשְׁפַּע שְׁגַמְשָׁךְ אֶל תּוֹךְ הַמַּחֲיִין שְׁהֵם
י"ה, וְעַל-כֵּן תְּכוּנָה בְּשֵׁם יו"ד ה"י.

יְהוָה תְּכוּנָה אֶל שֵׁם ס"ג וְשֵׁם אֱלֹהִים כְּזֹה:

יהוה יו"ד ה"י
וא"ו
ה"י

אֱלֹהֵינוּ הַשֹּׁפֵעַ יוֹרֵדֵת דֶּרֶךְ הַגְּבוּרָה שֶׁהוּא הַצְמָצוּם לְטוֹבָתָנוּ, כְּדִי שְׂנוּכֵל לְקַבֵּלוֹ.

מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַד שְׂמַגִּיעַ אֶל הַמַּלְכוּת וּמִשָּׁם נִשְׁפָּע לְכָל הָעוֹלָם.

שֶׁעָשָׂה תְּכוּן אֶל שְׁתֵּי פְעָמִים אֵל בְּמִלּוּאוֹ כְּזֶה אֵלֶּף לַמֵּד אֵלֶּף לַמֵּד, וְשִׁנְיָהֶם עוֹלָיִם כְּמִנְיָן שׁ"ע, וְעִנְיָן שְׁתֵּי פְעָמִים אֵל הֵם סוּד שֵׁם ס"ג שְׁנֹת־בְּאָר בְּמִלַּת חֲנֻכָּה, הִינּוּ הוֹי"ה פְּשׁוּט וּמִלָּא ס"ג, וְהִנֵּה בְּפִשׁוּט אֵל הוּא כִּי כ"ו וּד' אוֹתִיּוֹת עִם הַכּוֹלֵל עוֹלָה ל"א, וְכֵן בְּמִלּוּי ס"ג, יֵשׁ בּוֹ יֵאֵי עוֹלָה ל"א, וְאֵלוֹ נִתְמַלְּאִים וְנִרְמְזִים בְּאוֹתִיּוֹת שׁ"ע מִן "שֶׁעָשָׂה" גַּם אֱלֹהִים בְּמִלּוּאוֹ כְּזֶה אֶל"ף לַמ"ד ה"י יו"ד מ"ם גִּימְטְרִיָּה ש' עִם ה' אוֹתִיּוֹתֵינוּ הַפְּשׁוּטוֹת הֵרִי שֶׁה מִן שֶׁעָשָׂה.

נִסִּים גַּם גִּימְטְרִיָּה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א אֲדָנִי וּמִדַּת הִיְסוּד כְּלוּלָה בְּגוֹיֵיהוּ הַכּוֹלֵל נ' שְׁעָרִים גִּימְטְרִיָּה ים, וְזֶה נ"ס י"ם.

לְאַבוֹתֵינוּ שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין חֻכְמָה וּבִינָה שְׂמַאִיר לָנוּ עֵתָה הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים.

בְּיָמֵם הָהֵם שֶׁל עֲלָמָא דְאֵתִי שְׁשָׁם הוּא מְקִיפֵי יָמִים אַרְכִּים עַד מְאֹד בְּהָאֲרַת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

בְּזִמְן הַזֶּה לְהַמְשִׁיכָם אֶל עוֹלָם הַזֶּה יָמִים הַתַּחַתּוֹנִים שְׁאָנוּ נִמְצָאִים וְחַיִּים בָּהֶם.

בְּאִמְרַךְ בְּרָכָה שְׁלִישִׁית (בְּלִילָה הָרִאשׁוֹן):

בְּרוּךְ תְּכוּן לְהַמְשִׁיךְ שֶׁפֶע מְכַתֵּר עֲלָאָה בְּרָכָה הָעֲלִיוֹנָה הָאֲרַת אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

אַתָּה עַל-יְדֵי אָבָא וְאִמָּא שֶׁהֵם הַשֹּׁפֵעַ שְׂנַמְשֵׁךְ אֶל תוֹךְ הַמַּחֲזִין שֶׁהֵם

י"ה, וְעַל-כֵּן תִּכְנֹן בְּשֵׁם יו"ד ה"א.

יְהוָה תִּכְנֹן אֶל שֵׁם מ"ה וְשֵׁם אֲדָנִי כְּזֶה:

אֲדָנִי	יו"ד ה"א
	וּא"ו
	ה"א

אֱלֹהֵינוּ הַשְׁפַּע יוֹרֵד דְּרָךְ הַגְּבוּרָה שֶׁהוּא הַצְּמָצוּם לְטוֹבַתְנוּ, כִּדְרֵי שְׁנוּכַל לְקַבְּלוֹ.

מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַד שֶׁמִּגִּיעַ אֶל הַמְּלָכוֹת וּמִשֵּׁם נִשְׁפָּע לְכָל הָעוֹלָם.

שֶׁהַחַיִּינוּ שֶׁהַמְּשִׁיךְ בָּנוּ הַחַיִּית מְכַל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים מְאוֹר הַבִּינָה.

וְקִיָּמָנוּ שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ עֵתָה קִיּוּם לְעַמֵּד עַל עַמְדָּנוּ.

וְהַגִּיעָנוּ וְזָכִינוּ לְהַגִּיעַ.

לְזִמְן הַזֶּה לְהַאִיר אֹר שְׂבַעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית אֹר הַגָּנוּז שֶׁל עַלְמָא דְאֵתִי אֶל תּוֹךְ הַזִּמְן הַזֶּה יְמִינוּ אֵלֶּה שְׁאָנוּ נִמְצָאִים בָּהֶם.

אֲחֵר-כֵּן תִּדְלִיק אֶת הַנְּרוֹת וּבְעוֹדָךְ מִדְּלִיק תֹּאמַר בְּקוֹל הַתְּעוֹרְרוֹת: "הַנְּרוֹת הַלְלוּ אָנוּ מִדְּלִיקִין עַל הַנְּסִים" וְכוּ' וְכוּ', וְכִשְׁתִּגְמַר תִּשָּׁב מוֹל הַנְּרוֹת וְתִסְתַּכַּל בָּהֶם הַרְבֵּה, וְזוּהִי סִגְלָה נִפְלְאָה לְהַאִיר עַל עַצְמוֹ מְעַרְבוֹת אֹר זֵיו חַיִּית אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ הַמְּאִירָה עַכְשָׁו בְּלִילָה זֶה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְתִתְחִיל לְשִׁיר בְּקוֹל נְעִים: "מַעֲזוֹ צוּר" וְכוּ', וְאַחֲרֵ-כֵן תִּשְׁרֵר אֶת כָּל הַסֵּדֵר מְזוּמְרֵי תְהִלִּים, וְתֹאמַר הַתְּפִלוֹת, וְתִתְבַּרְדַּ אֲזוּ הַרְבֵּה, כִּי הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל מְאֹד.

תפלה קדם הדלקת גור חנפה

מספר משפט-צדק

קדם הדלקת גרות חנפה בכל לילה יטל ידיו, ואם יזכה לטבל במקוה
מה טוב ומה נעים.

לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו
ליחד שם י"ה ב"ה ביחודא שלים בשם כל
ישראל, הריני בא לקים מצות הדלקת גור חנפה לתקן את
שרשה במקום עליון. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי שיהיה עתה עת רצון לפניך להיות עולה מצות
הדלקת גור חנפה פאלו השגתי כל הסודות הנוראים אשר הם
חתומים בה, ותעלה לפניך עם פונת מעשה מצוה זאת
הנעשית על-ידי בני ידיך המכונים כל שמותיך הקדושים
הראויים לבוא בהדלקה זו, המעלים יחוד וזווג מדות
הקדושות העליונות, ולהאיר בשכינת ענה המאורות הגדולים,
ומשם ישפע שפע לי אני עבדך (פלוני בן פלוני), לאור באור
החיים, כי אתה תאיר גרי יהוה אלהי נגיה חשפי: שלח אורך
ואמתך הטה ינחוני ליראה ולאהבה את שמך וללמד וללמד
את תורתך הקדושה תורה שבכתב ותורה שבועל-פה
בהתמדה גדולה ולכבוד שמך יתברך ויתעלה, ובכח סגלת גור
חנפה תחכמנו באור תורתך, אנו וזרעינו וזרע זרעינו, ויקים
בי מקרא שפתוב: "לא ימושו מפיה ומפי זרע ומפי זרע
אמר יהוה מעתה ועד עולם"; ויהיו זרעי וזרע זרעי תלמידי
חכמים וחסידים אהובים למעלה ונחמדים למטה, ותחזק את
לבבם לתורה ועבודה הפל ברצונך הטוב, ואזכה לראות בנים
ובני בנים עוסקים בתורה ומצוות באמת. גל עינינו ונביטה

נפלאות מתורתך הקדושה לבון לאמתה של תורה וסודותיה, ובזכות מתתיהו בהן גדול ובניו הראנו נפלאות, ובאורך נראה אור, וטהר את לבבנו לעבודתך, והרחיקנו ממדות רעות ומחשבות זרות וכו', ותחזינה עינינו בשוכה לציון ברחמים בהעלותך את הנרות, ושם נעבדך ביראה בימי עולם ובשנים קדמוניות: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה יהוה צורי וגואלי: ואני תפלתי לך יהוה עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך: ויהי נעם יהוה אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

טוב לומר זאת קדם הדלקת נרות חנכה

הריני מקשר עצמי בהדלקת גר חנכה לכל הצדיקים האמתיים שבדורינו ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נ'חל נ'ובע מ'קור חכמה רבנו נחמן בן פינא, זכותו יגן עלינו, ועל כל ישראל, אמן.

סֵדֶר הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְּלִיק גַּר חֲנֻכָּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבֹּתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְן הַזֶּה.

בלילה הראשון מוסיף:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֲחִינוּ וְקִיָּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

הַנְּרוֹת הִלְלוּ אֲנִי מִדְּלִיקִין עַל הַנְּסִים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת
 וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעָשִׂית
 לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנָן הַזֶּה עַל-יַדֵּי כַּהֲנִיף
 הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה הַנְּרוֹת הִלְלוּ קִדְשׁ
 הֵם, וְאִין לָנוּ רְשׁוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אֲלֵא לְרֵאוֹתֵם
 בְּלִבְד, כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נִסֶּיךָ וְעַל
 נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶיךָ :

מֵעוֹז צוֹר יְשׁוּעָתִי, לָךְ נָאָה לְשַׁבַּח, תַּפּוּן בֵּית תְּפִלָּתִי
 וְשֵׁם תּוֹדָה נְזַבַּח. לַעֲת תִּכְיִן מִטְּבַח, מִצָּר הַמִּנְבַּח, אֲז
 אֲגַמּוֹר, בְּשִׁיר מִזְמוֹר, חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ.

ךָ עוֹת שְׁבַעָה נִפְשֵׁי, בְּיָגוֹן כַּחֲסֵי כְּלָה, חֲזֵי מָרְרוּ בְּקוֹשֵׁי,
 בְּשַׁעְבוֹד מַלְכוּת עֲגָלָה, וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה, הוֹצִיא אֶת
 הַסִּגְלָה. חֵיל פָּרְעָה, וְכָל זָרְעוֹ, יָרְדוּ כְּאֶבֶן בְּמִצּוֹלָה.

ךְ בִּיר קִדְשׁוֹ הִבִּיאֲנִי, וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי, וּבֵא נוֹגֵשׁ
 וְהַגְּלֵנִי, כִּי זָרִים עָבַדְתִּי. וַיִּיָּן רַעַל מִסְכָּתִי, כְּמַעַט
 שְׁעַבְרְתִּי, קֶץ בְּכָל זָרְבָּכָל, לְקֶץ שְׁבַעִים נוֹשְׁעָתִי.

כָּרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ, בְּקֶשׁ אֲגָגִי בֶן הַמְּדָתָא, וְנַהֲיִתָּה לוֹ
 לְפָח וּלְמוֹקֵשׁ, וְגֵאוֹתוֹ נִשְׁבַּתָּה. רֵאשׁ יְמִינִי נִשְׂאָתָּ,
 וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מַחִיתָּ, רַב בְּנִי וְקִנְיִנִּי, עַל הָעֵץ תְּלִיתָּ.

י וְנִים נִקְבְּצוּ עָלַי, אֲזִי בַיָּמֵי חֲשִׁמְנִים, וּפְרָצוּ חוֹמוֹת
 מִגְּדָלִי, וְטָמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים. וּמִנּוֹתָר קִנְקָנִים, נַעֲשֶׂה
 נֵס לְשׁוֹשְׁנִים. בְּנֵי בֵינָה, יְמֵי שְׁמוֹנָה, קָבְעוּ שִׁיר
 וּרְנָנִים.

חֲשׂוֹף זְרוּעַ קְדָשָׁךְ, וְקָרַב קֶץ הַיְשׁוּעָה. נִקּוּם נִקְמַת דָּם
עֲבָדֶיךָ, מֵאֲמָה הַרְשָׁעָה, כִּי אָרְכָה לָנוּ הַשָּׁעָה, וְאִין
קֶץ לַיְמֵי הַרְעָה. דַּחַח אֲדַמּוֹן בְּצַל צִלְמוֹן, הֶקֶם לָנוּ
רוּעָה שְׁבָעָה.

אחר-כך יזמר אלו העשירה מזמורים בעשרה מיני נגינה, כל מזמור בנגון

אחר

**וַיְהִי נָעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ.**

יֵשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיוֹן בְּצַל שְׁדֵי יִתְלוֹנָן: אִמַּר לִיהוָה
מַחְסֵי וּמַצוּדָתִי אֱלֹהֵי אֲבֹטָח בּוֹ: כִּי הוּא יִצִּילֶךָ
מִפֶּחַ יְקוּשׁ מִדְּבַר הַיּוֹת: בְּאֲבָרְתוֹ יִסֹּךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו
תִּחְסֶה צְנָה וְסִחְרָה אָמְתוֹ: לֹא תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מִחֵץ
יַעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאֶפֶל יִהְלֶךְ מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים:
יִפֹּל מִצִּדֶּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק
בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאָה: כִּי אַתָּה יְהוָה
מַחְסֵי עֲלִיוֹן שְׁמַתָּ מְעוֹנָה: לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגְע
לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ לְשֹׁמְרֶךָ בְּכָל
דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפִּים יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן רַגְלֶךָ: עַל
שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תִּרְמַס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק
וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יַדַע שָׁמַי: יִקְרָאֲנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ
אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְּדֶהוּ: אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ
וְאִרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי: אֲרֹךְ יָמִים וְגו'.

לְמַנְצַח בְּנִגִּינַת מְזֻמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יִחַנְּנוּ וַיְבָרְכֵנוּ,

יָאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סֵלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכָה, בְּכָל גּוֹיִם
 יִשׁוּעָתְךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם:
 יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֻמִּים, כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וְלְאֻמִּים
 בְּאֶרֶץ תַּנְחֵם סֵלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים
 כָּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְכוּלָה, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ:
 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים, וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ:

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוֹמְמֶךָ יְהוָה כִּי
 דָּלִיתָנִי, וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אֵיבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי,
 שׁוֹעֵתִי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: יְהוָה הֶעֱלִיתָ מִן שָׂאוֹל נַפְשִׁי,
 חִייתָנִי מִיַּרְדֵּי בּוֹר: זָמְרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו, וְהוֹדוּ לְזִכֹּר
 קְדָשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרִצּוֹנוֹ, בְּעָרֵב יָלִין בְּכִי
 וְלִבְקָר רָנָה: וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי, כֹּל אָמוּט לְעוֹלָם:
 יְהוָה בְּרִצּוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרֵי עוֹז, הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הַיִּיתִי
 נִבְהָל: אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא, וְאֵל אֲדַנִּי אֶתְחַנֵּן: מַה בָּצַע
 בְּדַמִּי בְרַדְתִּי אֵל שָׁחַת, הַיּוֹדֵךְ עֶפֶר הַיְגִיד אִמְתָּךְ: שָׁמַע
 יְהוָה וַחֲנִנִי, יְהוָה הָיָה עֲזָר לִי: הִפְכַתְּ מַסְפְּדֵי לְמַחֹל
 לִי, פִּתַּחְתָּ שִׁקִּי וַתֹּאזְרֵנִי שְׂמֵחָה: לְמַעַן יִזְמְרְךָ כְּבוֹד
 וְלֹא יִדָּם, יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֹדְךָ:

רְנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לְיִשְׂרָאֵל נְאוּה תְהִלָּה: הוֹדוּ
 לַיהוָה בְּכַנּוֹר, בַּנִּבָּל עֲשׂוֹר זָמְרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר
 חֲדָשׁ הַיְטִיבוּ נֶגֶן בַּתְרוּעָה: כִּי יִשָּׂר דְּבַר יְהוָה וְכָל
 מַעֲשָׂהוּ בְּאֻמוֹנָה: אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֹסֵד יְהוָה
 מְלֵאָה הָאֶרֶץ: בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל
 צָבָאָם: כַּנֶּס כַּנֶּס מִי הַיָּם נִתַּן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ

מִיְהוָה כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגּוּרוּ כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֶל: כִּי הוּא
 אָמַר וַיְהִי הוּא צְוֶה וַיַּעֲמֵד: יְהוָה הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הַנִּיא
 מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת
 לְבוֹ לְדוֹר וָדוֹר: אֲשֶׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו הָעַם בָּחַר
 לְנַחֲלָה לוֹ: מַשְׁמַיִם הַבֵּיט יְהוָה רְאֵה אֶת כָּל בְּנֵי
 הָאָדָם: מִמְּכוֹן שְׁבֹתוֹ הַשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:
 הַיַּצַּר יַחַד לִבָּם הַמְבִיחַ אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: אִין הַמְלֶךְ
 נוֹשֵׁעַ בָּרַב חֵיל גְּבוּר לֹא יִנְצַל בָּרַב כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוֹס
 לַתְּשׁוּעָה וּבְרַב חֵילוֹ לֹא יִמְלֹט: הִנֵּה עֵינַי יְהוָה אֶל
 יִרְאֵיו לְמִיחָלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם
 בְּרָעַב: נַפְשָׁנוּ חֲפָתָה לִיהוָה עֲזָרְנוּ וּמִגִּנּוּ הוּא: כִּי בּוֹ
 יִשְׁמַח לְבַנּוֹ, כִּי בְשֵׁם קִדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהִי חַסְדְּךָ יְהוָה
 עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

הַלְלוּיָהּ, אוֹדָה יְהוָה בְּכָל לֵבָב, בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה:
 גְּדִלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה, דְּרוֹשִׁים לְכָל חִפְצֵיהֶם:
 הוֹד וְהָדָר פִּעְלוֹ, וְצִדְקָתוֹ עוֹמְדַת לְעַד: זְכוֹר עֲשֵׂה
 לְנַפְלְאוֹתָיו, חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: טָרַף גִּתָּן לִירְאָיו, יִזְכּוּ
 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כֹּחַ מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת לָהֶם נַחֲלַת
 גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יָדָיו אֲמַת וּמִשְׁפָּט, נֶאֱמָנִים כָּל פְּקוּדָיו:
 סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאֲמַת וַיִּשֶׁר: פְּדוּת שְׁלַח
 לְעַמּוֹ, צְוֶה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית
 חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה, שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשֵׂיהֶם, תְּהַלְתּוּ
 עוֹמְדַת לְעַד:

הַלְלוּיָהּ, אֲשֶׁרֵי אִישׁ יִרְאֵ אֶת יְהוָה, בְּמַצּוֹתָיו חָפֵץ

מָאד: גְּבוּר בְּאַרְץ יְהוּה זָרְעוּ, דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ: הוֹן
 וְעָשָׂר בְּבֵיתוֹ, וְצַדִּיקוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: זָרַח בַּחֲשֵׁךְ אֹר
 לְיִשְׂרָאֵל, חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלוֹה,
 יִכְלֹל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: כִּי לְעוֹלָם לֹא יִמוּט, לְיִזְכֹּר
 עוֹלָם יְהוּה צַדִּיק: מִשְׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא, נִכוּן לְבוֹ
 בְּטַח בִּיהוָה: סְמוּךְ לְבוֹ לֹא יִירָא, עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה
 בְּצָרָיו: פֶּזֶר נָתַן לְאַבְיוֹנִים, צַדִּיקוֹ עֲמֶדֶת לְעַד, קָרְנוֹ
 תְרוּם בְּכָבוֹד: רָשַׁע יִרְאֶה וְכָעַס, שְׁנָיו יִחַרֵּק וְנָמַס,
 תַּאֲוֹת רָשָׁעִים תֵּאבֹד:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הַנָּה מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שָׁבַת
 אַחִים גַּם יַחַד: פִּשְׁמֵן הַטוֹב עַל הָרֹאשׁ יָרֵד עַל
 הַזָּקֵן זָקֵן אֶהְרֵן שִׁירֵד עַל-פִּי מִדוֹתָיו: כָּטַל חֶרְמוֹן
 שִׁירֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן, כִּי שֵׁם צְוָה יְהוָה אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם:

מְזִמּוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לִיהוָה כָּל הָאָרֶץ: עֲבָדוּ אֶת
 יְהוָה בְּשִׂמְחָה, בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה: דַּעוּ כִּי
 יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ, עָמוּ וְצִאֵן
 מִרְעִיתוֹ: בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצִרְתָּיו בְּתִהְלָה, הוֹדוּ לוֹ
 בְּרָכוּ שְׁמוֹ: כִּי טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, וְעַד דוֹר וָדוֹר
 אֲמוֹנָתוֹ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלִי יְהוָה שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא
 יִשְׂרָאֵל: לוּלִי יְהוָה שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם:
 אֲזִי חַיִּים בְּלַעוֹנוֹ בְּחָרוֹת אַפָּם בָּנוּ: אֲזִי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ

נְחֵלָה עֶבֶר עַל נַפְשָׁנוּ: אָזִי עֶבֶר עַל נַפְשָׁנוּ הַמַּיִם
 הַיְדוּנִים: פְּרוּךְ יְהוָה שְׁלֹא נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשֹׁנֵיהֶם: נַפְשָׁנוּ
 כְּצִפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקָשִׁים הַפֶּחַ נִשְׁבֵּר וְאֲנַחְנוּ
 נִמְלָטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

הַלְלוּיָהּ הִלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ:
 הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ:
 הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ
 בְּתֶף וּמַחֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגְב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 שִׁמְעַ, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה
 הַלְלוּיָהּ:

* * *

פְּזוּמון זֶה יִסְדּוּ וְחִבְרוּ הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֲזַקְרֵי זִי"ע, בַּעַל סֵפֶר
 'חֲרָדִים', מְיֻסָּד עַל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיּוֹ"ה כְּרֵאשֵׁי תְבוּת.

? דִּיד נֶפֶשׁ אָב הַרְחֵמֵן, מְשׁוּךְ עֲבָדְךָ אֶל רְצוֹנְךָ, יְרוּיָךְ
 עֲבָדְךָ כְּמוֹ אֵיל, יִשְׁתַּחֲוֶה אֶל מוֹל הַדְּרָךְ, יַעֲרֹב לוֹ
 יְדִידוּתֶיךָ, מִנְּפֶת צוּף וְכֹל טַעַם.

הַדּוֹר נֶאֱהָ זֵיו הָעוֹלָם, נַפְשֵׁי חוֹלֵת אֶהְבֶּתְךָ, אָנָּה אֵל
 נָא רַפָּא נָא לָהּ, בְּהִרְאוֹת לָהּ נַעַם זֵיוְךָ, אָז תִּתְחַזַּק
 וְתִתְרַפָּא וְהִיֵּתָה לָהּ שְׂמֵחַת עוֹלָם.

וְ תִיק יְהִמוּ נָא רַחֲמֶיךָ, וְחוּסָה נָא עַל בֵּין אֶהוּבְךָ, כִּי
 זֶה פְּמָה נְכֻסָּף נְכֻסָּפְתִּי לְרֵאוֹת [מִהֲרָה] בְּתַפְאֶרֶת עֲזָךְ,
 אֵלֶּה חֲמֻדָּה לְבִי וְחוּסָה נָא וְאֵל תִּתְעַלֵּם.

הַגְּלָה נָא וּפְרַס חֲבִיבִי עָלַי אֶת סִפְתֵי שְׁלוֹמֶךָ, תָּאִיר אֶרְצִי
מִכְבוֹדֶךָ, נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּךָ, מֵהֵרָא אֲהַב כִּי בָא מוֹעֵד
וְחִנְנוּ כִּימֵי עוֹלָם.

פזמון זה יסדו וחברו הרב הקדוש רבי אברהם מימין זי"ע (פלמידו של הרמ"ק) מיסד על עשר ספירות, ושמו חתום בקראשי התרונים אברהם מימין חזק.

אֵל מִסְתַּתֵּר בְּשִׁפְרֵי חֲבִיּוֹן, הַשְׁכֵּל הַנֶּעְלָם מִכָּל רַעֲיוֹן,
עַלֵּת הָעֲלוֹת מִכְתָּר בְּכְתָר עֲלִיּוֹן, כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ יְהוָה.
בְּרֵאשִׁית תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּמָה, רְשׁוּמָה חֲכַמְתְּךָ הַסְּתוּמָה,
מֵאִין תִּמְצֵא וְהִיא נֶעְלָמָה, רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה.
ךְ חוֹבוֹת הַנְּהָר נִחְלִי אֲמוֹנָה, מִים עֲמָקִים יִדְלֵם אִישׁ
תְּבוּנָה, תּוֹצְאוֹתֶיהָ חֲמָשִׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה, אֲמוֹנִים נוֹצֵר
יְהוָה.

הָאֵל הַגְּדוֹל עֵינַי כָּל נִגְדֶךָ, רַב חֶסֶד גְּדוֹל עַל הַשָּׁמַיִם
חֶסֶדְךָ, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהּ זָכֹר לְעַבְדְּךָ, חֶסְדֵי יְהוָה אֲזַכִּיר
תְּהִלּוֹת יְהוָה.

מָרוֹם נֶאֱדָר בְּכַח וּגְבוּרָה, מוֹצִיא אוֹרָה מֵאִין תְּמוּרָה,
פֶּחֶד יִצְחָק מִשְׁפָּטֵנוּ הָאִירָה, אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם יְהוָה.
מִי אֵל כְּמוֹךָ עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת, אֲבִיר יַעֲקֹב נוֹרָא תְּהִלּוֹת,
תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת, כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל אֲבִיוֹנִים
יְהוָה.

זֶה זְכוּת אָבוֹת יִגַּן עָלֵינוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל מְצֻרוֹתֵינוּ גְּאֻלָּנוּ,
וּמְבוּר גְּלוֹת דָּלָנוּ וְהַעֲלָנוּ, לְנִצַּח עַל מְלָאכֶת בֵּית

יְהוָה.

מִיָּמִין וּמִשְּׂמָאל יְנִיקַת הַנְּבִיאִים, נֶצַח וְהוֹד מֵהֶם
נִמְצְאִים, יָכִין וּבִעֹז בְּשֵׁם נִקְרָאִים, וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי
יְהוָה.

יְסוּד צְדִיק בְּשִׁבְעָה נֶעְלָם, אוֹת בְּרִית הוּא לְעוֹלָם,
מֵעֵין הַבְּרָכָה צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, צְדִיק אַתָּה יְהוָה.
בְּאֵי הָקָם מַלְכוּת דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה שְׁעֵטָרָה לוֹ
אָמוֹ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּלָה קְרוּאָה בְּנַעֲיִמָה, עֲטָרַת
תְּפָאֶרֶת בְּיַד יְהוָה.

חֲזָק מִיַּחַד כְּאַחַד עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּמִפְרִיד אֱלוֹף לֹא
יִרְאֶה מְאֹרוֹת, סְפִיר גְּזֵרְתֶּם יַחַד מְאִירוֹת, תִּקְרַב רַנְּתִי
לְפָנֶיךָ יְהוָה.

פְּזוּמֹן זֶה יְסוּדוֹ וַחֲבָרוֹ הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ ר' מִשֶּׁה זְכוּתָא זי"ע, מִיָּסֵד עַל-פִּי
עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּמִתְחִיל מֵאֵין סוּף עַל־תְּ כָּל הָעֲלוֹת עַד סוּף כָּל הַמַּעֲלוֹת,
וְשִׁמוֹ חֲתוּם בְּרֵאשֵׁי חֲרוּזוֹת אָנִי מִשֶּׁה זְכוּת יצ"ו.

אוֹר הַגְּנוּז בְּלֶכֶן הַמַּחֲשׁוֹף, אֲצִילִי קְדָשׁוֹ לוֹ רוּחַ
יְכִסּוּף, אִישׁ עַל דְּגָלוֹ כְּסוּף יְכִסּוּף, לְתַקְוֹת חוּט זֶהר
אֵין סוּף.

בְּטַע שְׁעֵשׂוּעִים שָׁם אֲצִלוֹ אָמוֹן, שִׁבְעַ צַחְצַחוֹת גְּנֹזִי
הַמְטָמוֹן, נוֹצֵר עוֹלָמִים וְכָל הַהֲמוֹן, לְכָל שְׁכָל וּלְכָל
אָדָם קְדָמוֹן.

יְצַק אֲדָנִים שָׁם בְּמְרוֹמִים, רְאשֵׁי עַמּוּדִים וְשִׁבְעָה
קְיָמִים, כִּסּ נְכוּן כְּפֵא מַלְכוּת עוֹלָמִים, אָנֹה לְמוֹשֵׁב

כַּס עֲתִיק יוֹמִין.

מִכֶּתֶר בִּפְתָר לֹא נוֹדַע אֵיחָה, נוֹצַר חֶסֶד וְקוֹנָה הַכֹּל
וּמִחֵיחָה, אַרְךְ אַפִּים אֶל רַחוּם הָיָה, כִּי תֹאמַר אֶל בֵּית
יִשְׂרָאֵל אֵהְיָה.

שׁ כָּל טוֹב כּוֹנֵן לְנַפְשׁ חַיָּה, אַתָּה אָבִינוּ רַב הָעֲלִילָיָה,
הַאִיר נְתִיבוֹת חֲכָמָה וְתוֹשֵׁיחָה, אָבֹא בָּם אוֹדָה יָהּ.

הַצּוֹר הַשּׁוֹלֵט עַל כָּל הַבְּרוּאִים, מִבֵּין פְּתָאִים מִשְׁפִּיעַ
לְנִבְיָאִים פֶּתַח שְׁעָרֵי בִינָה וְהַפְּלָאִים, אָבֹא בְּגִבּוֹרוֹת
אֲדָנִי אֱלֹהִים.

זְכֹר חֲסִדֶּךָ לְיִשְׂרָאֵל לְתַת גְּדֻלָּה לְדָל שׁוֹאֵל, מִגֵּן
אֲבָרָהֶם שְׁלַח נָא גּוֹאֵל, וְקִרְאתָ שְׁמוֹ עִמָּנוּ אֵל.

פִּי בִיר עֲדַתְךָ תוֹהִים, מַעֲוֹז גְּבוּרָתְךָ רַעֲיוֹנָה רוֹהִים, פֶּחַד
יִצְחָק הַצֵּל הַנוֹהִים, יוֹדַע כִּי אַתָּה אֱלֹהִים.

וְתִיק זְכוֹר מַעֲמַד סִינִי, בְּהַגְלוֹת תַּפְאֲרָתְךָ לְעַם אֲמוֹנִי,
אֲפִיר יַעֲקֹב שָׁמַע בְּקוֹל תַּחֲנוּנֵי, וְאֲנִי תַפְלְתִי לְךָ
יְהוָה.

תַּמּוּךְ רַגְלֶיךָ עַל כַּס הַפְּלָאוֹת, בְּנִצְחַת הַיּוֹדֵךְ עֲנֵנוּ
נוֹרָאוֹת, כִּימֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עֲשֵׂה לְטוֹבָה אוֹת, אַתָּה
יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת.

לִּקְרֹא אָמַר לְצַרוֹתֵי דֵי, נוֹהֵג כְּצֵאֵן יוֹסֵף הוֹסֵף מִחֲמַדֵּי,
יִסַּד בְּצִיּוֹן אֵל חַי יְקַרְתָּ יִסּוּדֵי, וְנַחֲלַת עָרִיצִים שְׂדֵי.

צָמַח בְּמַלְכוּת יִרְאוּ-עֵינֵי, עֲמוּ אֲלֵיהוּ קִנְאֵי בֶן קִנְאֵי,
מִגֵּן דְּוֹד הַקָּשָׁב שִׁיר רַנְנִי, לְמַעַן שְׂמֹךְ אֲדָנִי.

וְזִיו שֶׁפָּעַף לְשָׂרְפִים תָּבִיא, עַל חַיּוֹת וְאוֹפְנִים בְּדַגְלִיף
תְּצַבִּיא, שְׁבַע שְׁמַחוֹת תָּבִיא לְאַרְץ הַצְּבִי, יִהְיוּ לְרָצוֹן
אֲמַרִי פִי וְהִגִּיֹן לְבִי.

* * *

לְקוּטֵי-תַפְלוֹת בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַנִּירוֹת

מְבָאָר בְּתַבְכִּים, שֶׁבְּשַׁעַת שֶׁהַנִּירוֹת הַקְּדוּשִׁים דּוֹלְקִים, אִז מְאִיר
אוֹר הַגְּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרָאוּשׁוֹן בְּשַׁעַת בְּרִיאָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל
(פְּסִיקְתָא דְרַב פְּהֵנָא), וְעַל-כֵּן הֵם שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ גֵּרוֹת כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשִׁים
וְשֵׁשׁ שְׁעוֹת שֶׁהָאִיר לוֹ הָאוֹר הַגְּנוּז. וְאֲמָרוּ חַז"ל (חֲגִיגָה יב.): אוֹר
שֶׁבָרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיוֹם רָאוּשׁוֹן, אָדָם צוֹפֶה בּוֹ מִסוּף הָעוֹלָם
וְעַד סוּפוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן אִז בְּזִמְנֵי הַדְּלָקַת הַנִּירוֹת בְּעוֹד
שֶׁהַנִּירוֹת דּוֹלְקִים, זוֹהִי סְגֻלָּה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה לִישֵׁב כְּנֶגְדָם וְלִהְסַתְּפֵל
בָּהֶם, וְלִהְתְּבוֹדֵד אִז הִרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִזְמַר לְפָנָיו שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת
וּבְקִשׁוֹת, וְאִז הוּא עֵת רָצוֹן גְּדוֹל עַד מְאֹד שֶׁתִּתְקַבֵּל תַּפְלָתוֹ. וּבְכַרְט
לְבַחֹר שִׁיזְכֶּה לְמִצָּא אֶת בַּת זִוְגוֹ, וְשִׁיזְכֶּה לְשְׁלוֹם-בֵּית וְלִתְקַן אֶת
כָּל אֲשֶׁר עוֹת בְּפִגְמֵי הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אִז הוּא זִמֵּן נוֹרָא וְנִפְלְאָ
לְזֶה, וְכֵן הוּא אִז עֵת רָצוֹן גְּדוֹל עַד מְאֹד שִׁיזְכֶּה כָּל אָדָם לְפַעַל
אֲצִלוֹ. יִתְבָּרַךְ שִׁיפְתַּח לְבוֹ בַּתוֹרָה, וְיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג הָאוֹר הַגְּנוּז
שֶׁבַּתוֹרָה, וְלִטְעַם מִעֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, אוֹר וְחַיּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַגְּנוּז
בַּתוֹרָה, וְכֵן יְכוּלִים לְזַכּוֹת אִז לְהַפְקֵד בְּזִרְעַת שֶׁל קִימָא וְלִפְרֻנְסָה
בְּשַׁפַּע גְּדוֹל; וְעַל-כֵּן, אַחֵי הַיְקָר, שֵׁב לְפָנֵי הַנִּירוֹת כָּל עוֹד שֶׁהֵם
דּוֹלְקִים, וְיִתְפָּרֵשׁ שִׁיחַתֵּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן
שֶׁאֲתָה רְגִיל בָּהּ (הִינֵנוּ בְּאִיִּדִישׁ אוֹ בְּשִׁפְהָ אַחֲרַת אֲשֶׁר יוֹתֵר קָל לְךָ),
וְיִתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר
יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְיִתְמַן לוֹ יִתְבָּרַךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ מִיוֹם הַיּוֹתֵךְ עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
וְעַל-יְדִיִּזְהָ יִתְרַחֵב לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ לְבַקֵּשׁ וּלְהַפְצִיר עַל לְהַבָּא, שִׁיעֲזוֹר

לך השם יתברך למצא זויגף ושלום-בית ותקון הברית, ולזכות להשיג את האור הרוחני של התורה, ולהפקד בזרע של קנימא ולפרנסה בהרחבה ובשפע רב. ולמען זכות את הרבים אמרנו להעתיק כמה תפלות, באפן שיהיו שגורים בפי כל, אבל גם מזה אל תנח ידך, שאמה בעצמך ראה לפרש שיחתך אליו יתברך, ותבקש בלשונך כפי שתמציא תפלות ובקשות מדעתך; והשם יתברך השומע תפלות ישמע את תפלתנו, ונזכה לפעל כל מיני ישועות וחסדים בתוך כלל נשמות ישראל, אמן כן יהי רצון.

א.

רבנו של עולם, זכנו לקיים מצות הדלקת נר חנכה כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג מצוות התלויות בה, ולקיים כל המצוות של חנכה בשמחה גדולה, להודות לך ולברכה, ולומר הלל שלם בשמחה ובחדוה רבה ובהתעוררות גדולה בקדשה ובטהרה גדולה, כי ברחמיה הרבים קבעת לנו שמונת ימי חנכה, להודות ולהלל לשמך הגדול, שהם שעשוע עולם הבא. זכנו ברחמיה הרבים לקיים מצוותיך באמת, עד שנזכה להמשיך עלינו באמת שעשוע עולם הבא תמיד, שהוא הודאה לשמך הגדול והקדוש, ובפרט בימי החנכה הקדושים, שהם ימי הודאה, עד שנזכה להתקרב אליך באמת, ולדעת ולהכיר אותך ולהודות לך ולברכה סלה באמת לעולם כי טוב, כמו שכתוב: "הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו":

וזכנו ברחמיה הרבים לקדשת חנכה, ותעזרנו בכל שנה ושנה, שנזכה לפעל בקשותינו ומשאלותינו לטובה ביום הכפורים הקדוש, שתמחל ותסלח לעוונותינו ולעוונות עמך בית ישראל, ותעביר

אשמותינו בכל שנה ושנה, סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך, וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה, ושם נאמר: "ויאמר יהוה סלחתי כדברך". סלח נא, מחל נא, כפר נא על כל חטאתינו ועוונותינו ופשעינו שחטאנו ושעונו ושפשענו לפניך מנעורינו עד היום הזה. חננו אלהים כחסדך כרב רחמיה מחה פשעי, הרב כבסני מעוני ומחטאתי טהרני, הסתר פניך מחטאי וכל עוונותי מחה, ונזכה על-ידי המחילה והסליחה של יום הכפורים לקבל קדשת ימי החנכה הקדושים, שהם חנכת הבית, ונזכה להמשיך עלינו בימי החנכה קדשת בית-המקדש.

ועזרני ברחמיה הרבים שנזכה לקים מצות הדלקת נר חנכה בזמנה בשלמות כראוי בקדשה ובטהרה ובכונה גדולה ועצומה כראוי, ונזכה לתקן כל התקונים האלה שהזכרנו לפניך, על-ידי מצות נר חנכה ויחשב לפניך קיום מצותנו כאלו קיימנוה בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג מצוות התלויות בה, ויאיר לפניך אור קדשת מצוותינו בכל העולמות כלם. ונזכה לתקן כל העולמות כלם על-ידי קיום מצוה זו, ועל-ידי קיום כל המצוות דאורייתא ודרבנן, שתזכנו ברחמיה לקים כלם באהבה וביראה ובשמחה גדולה ובשלמות גדולה, עד שנזכה להמשיך שלום מאתך בכל העולמות כלם, ויקים מקרא שכתוב: "יהוה עז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום, עושה שלום במרומו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל

כל ישראל ואמרו אמן".

ב.

רבוננו של עולם, חוס ורחם עלינו, ותזכנו לקבל עלינו קדשת ימי החנכה בקדשה ובטהרה ובשמחה אמתית, ולזכות להדליק בכל יום ויום נרות של חנכה כמו שצונו רבותינו, זכרונם לברכה, להתחיל ביום ראשון להדליק נר אחד, ולהוסיף בכל יום עוד נר אחד, עד גמר שמונת ימי חנכה, כי כבר הודעתנו על-ידי חכמי הקדושים, שעל-ידי קדשת נרות של חנכה, על-ידי-זה אנו ממשיכים על עצמנו המשכות השגות אלקות על-ידי הצמצומים, שמשם עקר הדלקת כל האורות והנרות דקדשה, בחינת "לאמשכא משח רבות קודשא ולאדלקה בוצינין ולאנהרא שרגין", ונזכה שימשך עלינו אור שמן משחת קדש בחינת תפלין הקדושים, להאיר עלינו הארות השגות אלהותך בדרך נס ופלא, להאיר ולהדליק הנרות הקדושים שבהם כלולים כל היחודים והמשכות השגות אלקות למטה, אפלו לנו כמו שאנחנו מנחים בדיוטא התחתונה מאד שהיא בחינת למטה מעשרה, ועל-ידי תקוני הנס של חנכה נזכה גם אנחנו על-ידי פח הצדיקים הגדולים במעלה, שהם ממשיכים עלינו השגות האור העליון הזה גם במקומנו השפל, וירפאו אותנו מחלי הנפש שהתגבר עלינו עד מאד, אשר כל

אֶכֶל תִּתְעַב נַפְשֵׁנוּ וְהִגַּעְנוּ עַד שְׁעַרֵי מוֹת, כַּאֲשֶׁר אֲנַחֲנוּ
 יוֹדְעִים בְּנַפְשֵׁנוּ הֵיאֵךְ נִתְגַּבֵּר עָלֵינוּ חֲלֵי הַנֶּפֶשׁ עַד מְאֹד,
 וּבְכָל יוֹם וְיוֹם נַחְלָשׁת׃ נַפְשֵׁנוּ עַל־יְדֵי רַבּוּי עוֹנוֹתֵינוּ,
 רַק אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים זִכִּיתָנוּ בְּקִדְשֵׁת הַמִּצְוָה
 הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁל הַדְּלָקַת גְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, שְׁעַל־יְדֵי
 מִצְוָה זוֹ הִצְדִּיקִי אֲמַת מְאִירִים וּמְמַשִּׁיכִים אֹרֵחַ הַשְּׂגוֹת
 אֱלֹהוֹתֶיךָ אֲפֹלוּ עָלֵינוּ הַחֹלִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד,
 וּמְמַשִּׁיכִים אֶת הָאֹרֶחַ לְמַטָּה בְּעִמְקַת חֲשֻׁכַת גּוֹפְנוּ מִחַמַּת
 מַעֲשֵׂינוּ הַרְעִים, וּמְאִירִים עָלֵינוּ שְׁנִזְכָּה לְשֵׁים לְבָנוּ
 לְדַבְּרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר הֵם מְחִיִּים אוֹתָנוּ בְּדַבְּרֵיהֶם,
 וּמְמַשִּׁיכִים אֹרֵחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה בְּעִמְקַת הַחֲשֵׁךְ,
 וְאִזְכָּה לְהֶאֱמִין בָּזֶה וּלְקַיֵּם הַמִּצְוָה הַזֹּאת בְּקִדְשָׁהּ,
 וּלְהֶאֱמִין שְׁבוּדָאֵי אִזְכָּה לְצִאת עַל־יְדֵי הַמִּצְוָה הַזֹּאת
 מִחֲשֵׁךְ לְאֹרֶחַ גְּדוֹל עַל־יְדֵי זְכוּת צְדִיקֵי אֲמַת הַמְּאִירִים
 לְאֶרֶץ וּלְדָרִים עָלֶיהָ, וַיִּקְיֵם בֵּי מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "גַּם כִּי
 אֵלֶיךָ בָּגִיא צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רַע כִּי אַתָּה עֹמֵד, כִּי אֲשַׁב
 בַּחֲשֵׁךְ יִהְיֶה אֹרֶחַ לִי". וְתִתֵּן בְּלֵב צְדִיקֵי אֲמַת שִׁירְחָמוּ
 עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְרְבוּ אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים, וַיּוֹרִידוּ
 אֶת עַצְמָם אֵלֵינוּ, וַיִּמְשִׁיכוּ אֶת הָאֹרֶחַ הַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ,
 וַיִּגְלוּ לָנוּ גַם־כֵּן הָאֲרוֹת הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹתֶיךָ יִתְבַּרְךָ,
 וַיַּעֲסִקוּ בְּתַקוּנָנוּ וּבְרַפּוּאוֹת נַפְשֵׁנוּ, וַיִּקְיֵמוּ מִצְוֹת בְּקוֹר
 חוֹלִים בְּנַפְשֵׁנוּ, שְׁיִבְקְרוּ אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וַיַּחֲיוּ
 וַיְשִׁיבוּ נַפְשֵׁנוּ בְּכָל מִיָּנִי מְטַעְמִים טוֹבִים, עַד שְׁנִזְכָּה
 לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְקַבֵּל וּלְקַיֵּם כָּל הָעֲצוֹת

הַקְדוּשׁוֹת שֶׁהֵם נוֹתְנִים לָנוּ, וְהַכֹּל הוּא רְפוּאוֹת גְּדוּלוֹת לְנַפְשֵׁנוּ, וְעַל־יְדִי־זֶה נִזְכָּה לְהָאִיר לְנַפְשֵׁנוּ גַם־כֵּן הָאָרֶה נִפְלְאָה הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, שֶׁזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, וְנִזְכָּה לְהַחֲיוֹת אֶת חֻכְמַתְנוּ בְּקִדְשָׁה, וְלִקְבֹּל חַיּוֹת מְאוֹר הַפְּנִים מִשְׁמַחַת הַמְצוּוֹת שֶׁנִּתְקַבְּצָת בְּשֵׁלֶשׁ רְגָלִים, וְנִזְכָּה לְחֲנֻכַּת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם אוֹר הַפְּנִים מְאִיר אוֹר פְּנִיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נִשְׂא, אֱלֹהִים יַחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְאֵר פְּנֵינוּ אֶתְנוּ סֵלָה, הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנוּ בְּחֻסְדְּךָ, שֶׁנִּזְכָּה עַל־יְדֵי קִדְשַׁת הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹר הַפְּנִים מִבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ לְהַחֲיוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה, וְעַל־יְדִי־זֶה נִזְכָּה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹהוֹתֶיךָ, פְּנִיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ וּלְמַדְנִי אֶת חֻקֶיךָ, "וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל, כִּי אַתָּה פִּעַלְתּוֹ, וַיְבִין כָּל יְצוּר, כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִלֶּךָ וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה".

וּזְכָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתוֹן צְדָקָה, וּבִפְרֹט בִּימֵי הַחֲנֻכָּה,
 כְּדֵי שֶׁתֹּאִיר פְּנִיךָ בָּנוּ וְנִזְכָּה לְקַבֵּל אוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁנִּתֵּן לְעַנְיִים שֶׁיָּבֵאוּ לְתוֹךְ בֵּיתְנוּ, וְעַל־יְדִי־זֶה נִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב לְצִדִּיקֵי אֱמֶת, אֲשֶׁר הֵם מְגֻלִּים וְעוֹשִׂים צְמֻצוּמִים וְכֻלִּים כְּאֵלָה, בְּאִפֵּן שֶׁיְכוּלִים לְהָאִיר גַּם בְּנַפְשׁוֹתֵנוּ הַרְחוּקוֹת מִהַקְדְּשָׁה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאֵין רְאוּי מִן הַדִּין לְקַרְבָּנוּ, אֲף־עַל־פִּי־כֵן הֵם מוֹסְרִים נַפְשָׁם וְעוֹסְקִים כָּל יְמֵיהֶם לְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל – אֲפֹלוּ עַל הַרְחוּקִים, לְקַרְבֵּם לְהַשִּׁיב

יתברך, ומגלים בכל פעם צמצומים חדשים נפלאים
 באפן שיוכלו להתקרב כל מי שירצה לקרב את עצמו
 אל הקדשה. על-כן רחם עלינו, וזכנו להתקרב
 לצדיקים פאלו, ואתה תרחם עלינו ותבטל את
 המחלקת שנעשתה בעוונותינו על אלו הצדיקים
 שעוסקים בזה לקרבנו (ובפרט על וכו'), אשר בשביל
 זה יש עליהם מחלקת אפלו מצדיקי עולם, מחמת
 שמדת הדין מתלבשת בהם מחמת תקף קדשתם של
 אלו הצדיקים, ואינם יכולים לסבל העולם מחמת
 עוונותיהם ומעשיהם שאינם הגונים, ואף-על-פי
 שהאמת היא כן, אבל כבר הודעתנו שאין זה רצונך
 הטוב לרחק, חס ושלום, אדרבה אתה רוצה שימליצו
 טוב בעדנו תמיד, אף-על-פי שאנחנו כמו שאנחנו –
 מלכלכים בעוונותינו, אף-על-פי-כן אתה רוצה
 שירחמו עלינו, אפלו על הגרועים שבגרועים, וימשיכו
 ויתקנו תקונם, וילבישו את האור הקדוש בלבושים
 וצמצומים נפלאים פאלה, עד שמאירים גם בנו האור
 הקדוש, וכן מוסיפים בכל יום ויום להוסיף אור
 וקדשה למטה בכל יום יותר ויותר, ומעלין בקדש כל
 הנפשות הירודות, ומכניסין בהן השגות אלקות
 בצמצומים קדושים, עד שיוכלו להתרפא כל החולים
 שבעולם; על-כן רחם עלינו ובטל את המחלקת שעל
 אלו הצדיקים האמתיים (ובפרט על וכו'), וזכני
 להתקרב אליהם באמת, ועל-ידי-זה יבטלו מעלינו כל

הַחֲרָפוֹת וְהַבוֹשׁוֹת שֶׁבָּאוּ עָלֵינוּ מִחַמַּת עוֹנוֹתֵינוּ,
וַיִּחַזְרוּנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וַיִּקְרְבוּנוּ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
בְּאַמֶּת.

אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם, רַחֵם עָלַי, שְׂאֲזֹכָה לְהֶאֱמִין וּלְהִתְקַרֵּב
לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת הַרַחֲמָן הַזֶּה, אֲשֶׁר הוּא טוֹב
בְּאַמֶּת, וּמַחֲדֵשׁ וּמַבְקֵשׁ תְּמִיד לְהוֹסִיף וּלְקַרֵּב בְּכָל יוֹם
אֲנָשִׁים חֲדָשִׁים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְרַחֵם וְעוֹשֶׂה
תְּחֻבּוֹלוֹת בְּחֻכְמָתוֹ לְקַרֵּב כָּל יִשְׂרָאֵל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁר כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּדוֹר כָּלֵם נִצְרָכִים לְזֶה הַצְּדִיק, כִּי
הַחֻכְמָה תִּתְּאֶה שֶׁהוּא מְגַלֶּה עַל־יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים
הַחֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם, הֵם כְּלוּלִים מִכָּל גּוֹנִים יְפִים
וְנָאִים, וַיֵּשׁ בָּהֶם חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים אֲשֶׁר יְכוּלִים לְהֵאִיר
לְכָל הָעוֹלָם וּלְהוֹדִיעַם הָאֶרֶת הַשְּׂגֵת אֱלֹהוּתָךְ יִתְבָּרַךְ,
וּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים נְאֻמָּנִים וְנַחֲמָדִים לְעַד וּלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים, כִּי כָל דְּבָרָיו הֵם נִמְשָׁכִים מֵאַתָּה, מִחַמַּת שְׁזָהוּ
עֵקֶר רְצוֹנָךְ – לְגַלוֹת לְכָל הָעוֹלָם אֱלֹהוּתָךְ, שֶׁבְּשִׁבִיל
זֶה בְּרָאתָ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּכְנִיסוּ אוֹתָךְ דִּיקָא
בְּזֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפֵל עַל־יְדֵי שְׂיִתְקַרְבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
לְעִבּוֹדָתְךָ, "וַיַּעֲשׂוּ כָלֵם אֲגוּדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ
בְּלִבָּב שְׁלָם". עַל־כֵּן אֲנֹכִי מִפִּיל תְּחִינָתִי לְפָנֶיךָ, בְּעַל
הַרַחֲמִים, שֶׁתִּגְלֶה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מֵהֲרָה, וְהוֹפֵעַ
וְהַנְּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינַי כָּל חַי, וְתִרְפְּאֵנִי רְפוּאת הַנֶּפֶשׁ
וְרְפוּאת הַגּוּף, "רְפְּאֵנִי יְהוָה וְאַרְפָּא, הוֹשִׁיעֵנִי וְאוֹשְׁעָה,
כִּי תִהְלֶתִי אִתָּךְ", בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

ג.

רבונו של עולם, חוס ורחם על נפש בזוי ומבזה כמוני, שפל ונבזה כמוני, אשר מרב עוונותי וחטאת נעורי נשלכתי ונפלתתי לעמקי עמקים בשאול תחתיות ומתחתיו, ועל-ידי-זה גרמתי רעות וצרות רבות לנפשי האמלה, עד שאיני יכול למצא את בת זוגי, ואשר על-ידי-זה בעצמו אני נפגם בכל פעם יותר ויותר. אוי לי וי לי, אוי לי וי לי, מה אמר ומה אדבר, האלהים מצא את עוני, ראה בעניי ושא נא לכל חטאתי, זה לי ימים רבים ושנים שאני מחכה ומקוה ומיחל לצאת מהחשך והרע שנפלתתי ונשלכתי לשם, ועדין לא עלתה לי, וכל מה שאני חותר לצאת מגריעות מעשי הרעים וממחשבותי הפגומות, יותר מתגבר ומתפשט עלי הסטרא אחרא, כדרך שני אנשים הנאבקים יחד, כשאחד רואה שחברו מתגבר עליו, אזי קם בכל כחותיו ומתגבר עליו, ודבר זה עובר עלי בכל יום ויום מחדש, כשאני מקבל על עצמי להיות כרצונך, בא הסטרא אחרא ומכשיל אותי עוד פעם בעברות חמורות. ואף שאני יודע, רבונו של עולם, שאין זה שום תרוץ, כי הבחירה בידי, אך מה אעשה, כי יצרי מתגבר עלי מאד מאד, ובוער בי בכל התאוות רעות, ובפרט תאות נאוף, ועל-ידי-זה אני נכשל בכל פעם בכל מיני חטאים (ובפרט בחטא הגרוע והמזהם של

הוצאת זרע לבטלה וכו' וכו'), ואשר על-ידי-זה אני גורם להרחיק ממני ביותר את בת זוגי, כי כל מה שהאדם חוטא ונפרד ממך, חס ושלום, כמו-כן נתרחק ונפרד מבת זוגו, עד שעל-ידי-זה קשה עלי מאוד למצא את בת זוגי, ואשר על-ידי-זה אני נפגם יותר. ובאמת, אבי שבשמים, מר לי מאוד מאוד, כי לא שמרתי עצמי מחטאים ועוונות ופשעים, ולא שמרתי את מחשבתי, ואשר על-ידי-זה בעצמי נגרמו לי כל הצרות, שאיני זוכה למצא את בת זוגי, ומפני שאיני זוכה למצא את בת זוגי, עובר עלי בכל יום מה שעובר, ואני נופל בכל פעם לבור עמק יותר, כי זה תלוי בזה; ועל-כן, אבי שבשמים, להיכן אנוס ולהיכן אברח, כי הלא זה תלוי בזה, כפי התרחקותי ממך, כן נגרם לי רחוק זוגי ממני, עד שאין לי שום עצה ושום תקוה להנצל, מר לי מאוד, מר לי מאוד, אני שרוי בחשך ובאפלה, אני שרוי במרירות ובעצבון גדול. אבל אתה, רבוננו של עולם גלית לנו על-ידי ראש צדיקה, שעל-ידי מצות נר חנכה יכולים למצא את בת זוגו, ואתה יודע, שכל ישועתי הגשמית והרוחנית תלויה בזה, על-כן רחם עלי ועל כל נערי בני ישראל, ותזמין לי ולהם זוגים ההגון להם מן השמים, ולא יתחלפו הזוגים חלילה, בעוונותינו, רק כל אחד יזכה למצא זוגו ההגון לו מן השמים (ובפרט [לפלוני בן פלוני], אשר מר לו מאוד מאוד, ונופל בכל פעם לבור עמק יותר, וקשה וכבד לו

מֵאֵד כָּבֵד לְסִבַּל מְרִירוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת כְּאֵלוֹ), וְתִנְחַנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת תְּמִיד, וַיִּזְכּוּ כָּלֵל נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת שְׂדוּכִים טוֹבִים וְהַגּוֹנִים בְּאֱמֶת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב, כְּמוֹ שְׁפֹתוֹב: "וַיֵּמָּה אִשָּׁה מִשְׁכַּלֶּת". חוּס וְרַחֵם עָלַי שְׂאֲזָכָה לֹאמֵר עֲכָשׁוּ בִימֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים אֶת כָּל הַהִלָּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאִף שֶׁקָּשָׁה עָלַי מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה: הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה, אִף־עַל־פִּי־כֵן זַכְּנֵי לְהַתְּגַבֵּר וְלְהַתְּחַזֵּק לְהוֹדוֹת לָךְ בְּהִלָּל וּבְזִמְרָה כָּל יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, וְאֲזָכָה לְתֵן לָךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל שֶׁבְּרִאתֵנִי מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה אֲזָכָה שִׁיתְּרַחֵב לְבִי, וְאֲזָכָה לְהַכְּנִיס בִּי שִׂמְחָה רַבָּה, שִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבְזָכוֹת זֶה אֲזָכָה לְמַצֵּא אֶת בֵּית זוּגִי. רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה כָּל הַשָּׁנָה, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר מְאִיר בָּהֶם הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל לְעֵתִיד לְבֹא, זַכְּנֵי לְהַרְגִּישׁ אוֹר וְחַיּוֹת בְּנַפְשִׁי, עַד שֶׁאֲזָכָה לְהוֹשִׁיעַ בְּאֱמֶת, וְלַחְזוֹת בְּנַעֲם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

ד.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵנו לְקַיֵּם מִצְוֹת הַדְּלֻקַת גַּר חֲנֻכָּה בְּזִמְנוֹ בְּקִדְשָׁה וּבְדַבְּקוֹת גְּדוּלָה, וְעַל־יְדֵי קִדְשֵׁת הַמִּצְוָה הַזֹּאת נִזְכָּה לְעֵינַיִם פְּקוּחוֹת, שֶׁתְּאִיר עֵינֵינוּ

וּנְזִכָּה לְרֵאוֹת וְלִהְשִׁיעַשֵׁעַ בְּעֵרְבוֹת זֵיו אֹרֶךְ הָאֵין סוֹף
 בְּרוּךְ הוּא, וּנְזִכָּה לְרֵאוֹת בְּאֵמֶת גְּדֹל שְׁפִלוּתֵנוּ
 וּפְחִיתוּתֵנוּ וְגְדֹל רַחֲמֵיךָ וְרוֹמְמוֹתֶיךָ וְגְדֻלַּתְךָ תַּתְּבַרֵךְ, עַד
 שְׁנִזְכָּה עַל־יְדִי־זָה לְבַרֵךְ וּלְזַכֵּךְ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
 שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם אַחִיזַת הַכְּפִירוֹת וּבִלְבוּלֵי אֱמוּנָה,
 רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וְעַל־יְדִי־זָה נִזְכָּה לְקַבֵּל מִמֶּךָ כָּל
 הַהִשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת וְחֻסְדֵיךָ הַגְּדוֹלִים, וְיִקָּיִם בָּנוּ מִקְרָא
 שְׁכַתוֹב: "לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֻסְדֶּיךָ וְאֱמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת". אָבִינוּ
 שְׁבַשְׁמִיִּם, בְּזִכּוֹת הַמְּצוּהָ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה,
 פָּתַח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם, וּנְזִכָּה לְהַסְתַּכֵּל וּלְהִבִּין בְּאוֹרֶיךָ
 הַגְּנוּזִי שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, אֲשֶׁר אָדָם צוּפָה בּוֹ
 מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְאֵף שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים בְּאֵמֶת שְׁאֵין
 אָנוּ רְאוּיִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ דְּבַר גְּדוֹל כֵּזֶה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן
 בְּכַח רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ אָנוּ בְּאִים לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִלְּפָנֶיךָ,
 הָאֵר עֵינַיִנוּ בְּתוֹרַתְךָ וּנְזִכָּה שֶׁתִּפְתַּח לָנוּ אֶת כָּל שַׁעְרֵי
 הַקְּדוּשָׁה, עַד שְׁנִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאֵמֶת וּבִתְמִים. חוּס
 וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקַדֵּשׁ וְטַהַר אֶת מַחְנוֹ בְּאִפְן שְׁיֵאִיר לָנוּ
 אוֹר תּוֹרַתְךָ בְּזִכּוֹת מְצוֹת גֵּר חֲנֻכָּה שְׁאֲנוּ מְקִיְמִים
 עַכְשָׁו, וְיִקָּיִם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "כִּי גֵר מְצוּהָ וְתוֹרָה
 אוֹר", שְׁיֵאִיר עֵינַיִנוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרַתְךָ, וּנְזִכָּה לְלַמֵּד בְּכָל
 יוֹם וְיוֹם תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה וּבְשִׁקִּידָה
 עֲצוּמָה. וְזַכֵּנוּ לְטִיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַע־לִפֶּה נִגְלָה וְנִסְתָּר, רְזִין וְרִזִּי דְרָזִין.
 אָבִי שְׁבַשְׁמִיִּם, זַכֵּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנִזְכָּה לְעֵסֵק

בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה תָּמִיד, יוֹמָם וּלְיָלָה, וְתִפְתַּח אֶת
 דַּעְתָּנוּ וְתֹאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ, וְנִזְכֶּה לְלַמֵּד תּוֹרַתְךָ
 הַקְדוֹשָׁה בְּשִׁכְל צַח וְזָךְ, וְנִזְכֶּה לִידַע וּלְהַבִּין בְּמַהִירוֹת
 גְּדוֹלָה בְּכָל מְקוֹם שְׁאֲנוּ לוֹמְדִים, וְלֹא יִהְיֶה פֶּחַ לְשׁוֹם
 מְבַלְבֵּל לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתָּנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשַׁעַת לְמוֹדְנוּ
 בְּשׁוֹם בְּלִבּוֹל שְׁבַעוֹלָם, הֵן מַחְשְׁבוֹת חוּץ, מַחְשְׁבוֹת
 זְרוֹת מֵהַבְּלִי עוֹלָם, הֵן בְּלִבּוֹלִים וְעַרְבוּבִים וְעַקְמוּמִיּוֹת
 בְּעַנְיַן הַלְמוּד בְּעַצְמוֹ, מִכָּלֵם תִּצִּיל אוֹתָנוּ. אָבִי
 שְׁבַשְׁמִים, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, רַק נִזְכֶּה לְהִתְגַּבֵּר בְּרַחֲמֶיךָ
 לְסִילַק וּלְבִטֵּל מֵעֲלֵינוּ כָּל מִיָּנִי בְּלִבּוֹלִים וְעַקְמוּמִיּוֹת
 שְׁבַעוֹלָם בְּשַׁעַת הַלְמוּד, וְנִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּמַהִירוֹת
 גְּדוֹלָה בְּשִׁכְל צַח וְזָךְ בְּאַמְת, וְנִזְכֶּה לְהִתְחִיל וּלְגַמֵּר כָּל
 סְפָרֵי הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה שְׁבַכְתָּב וּבַעֲל־פֶּה, וּלְלַמֵּד אוֹתָם
 כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּיָמֵי חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר רַק זֶה יִהְיֶה נִשְׁאָר
 מֵאַתָּנוּ, וְרַק זֶה תִּכְלִיתָנוּ הַנִּצְחִית. חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ
 לַעֲשׂוֹת עַל־כָּל־פְּנִים מַעֲכָשׁוּ מִיָּמֵי הַחֲנֻכָּה הַקְדוֹשִׁים
 הָאֵלוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְנִזְכֶּה לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה
 רְבָה, לְהִתְחִיל מִסְכָּתָא וּלְהִתְמַד בָּהּ, וּלְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת
 גְּדוֹלָה, עַד שְׁנִזְכֶּה לְסִימָה וּלְהִתְחִילָה עוֹד פְּעַם וְכֵן
 לְעוֹלָם, עַד שְׁתִּזְכְּנוּ בְּאַפְּן הַזֶּה לְהִתְחִיל וּלְגַמֵּר וּלְסַיֵּם
 אֶת כָּל הַשׁ"ס כֻּלּוֹ וְכָל חֻלְקֵי תּוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה, וּבִזְכוּת
 אֹר גַּר חֲנֻכָּה הַקְדוֹשׁ, תֹּאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרַתְךָ
 הַקְדוֹשָׁה, וְאוֹר תּוֹרַתְךָ הַקְדוֹשָׁה יַחְזִירָנוּ לְמוֹטֵב, כְּמוֹ
 שְׁאֲמְרוּ חַכְמֵינוּ, זְכוּרָנוּם לְבִרְכָה: הַמֵּאוֹר שְׁבָה מִחֲזִיר

למוטב. אָנָא יְהוָה, מָלֵא רַחֲמִים, אֶתְּהָ יְדַעְתָּ אֶת עֲצָם
הַבְּלוּלִים וְהָעֲרֹבֹבִים שְׁמַעְרֹבִים וּמִסְבָּבִים
וּמִבְּלוּלִים אֶת דַּעְתָּנוּ תָּמִיד, וּבִפְרֹט בָּעֵת לְמוֹדְנוּ, עַד
שֶׁלֹּא זָכִינוּ עַד הֵנָּה לְלַמֵּד שְׁעָה קְלָה בְּמַחְשָׁבָה זְכָה
וּנְכוֹנָה, וְכָל הַיּוֹם כָּלוּ אִפְלוּ בָּעֵת לְמוֹדְנוּ דַּעְתָּנוּ
מִבְּלוּלָת וּמְטֹרֶפֶת מְאֹד בְּכִמָּה מִיָּנִי בְּלוּלִים וְעֲרֹבֹבִים
וּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת הַלֵּב אֲלֵפֵי אֲלֵפִים
וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ בְּכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה,
וְאִין אָנוּ יוֹדְעִים לְהֵיכֵן נְבָרַח לְהַצִּיל אֶת נַפְשָׁנוּ מֵהֶם.

יְהוָה אֱלֹהִים, אֶתְּהָ יְדַעְתָּ אֶת פְּזוֹר דַּעְתָּנוּ, כִּי פִגְמָנוּ
וְקִלְקָלְנוּ אֶת דַּעְתָּנוּ מְאֹד, וְזֶה יָמִים וְשָׁנִים אֲשֶׁר
דַּעְתָּנוּ מְפֹזֶרֶת מְאֹד וּמְשׁוֹטְטָת בְּכָל עֵת בְּשִׁטּוֹת
וּבְלוּלִים וּבְהִרְהוּרִים רָעִים וּבְכִמָּה מִיָּנִי פִגְמִים, אֲשֶׁר
אֵי אִפְשָׁר לְבָאֵר וּלְפָרֵשׁ כָּלֵל, אִם אִמְרָתִי אֲסַפְּרָה כְּמוֹ
אִפְס קָצָה מֵעֲצָם בְּלוּל עֲכִירַת הַדַּעַת – יִכְלָה הַזְּמַן,
וְכָל הָעֲצוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁגָלִית לָנוּ עַל-יָדֵי הַצְּדִיקֵי אָמֶת
אֵיךְ לְהַנְצִיל מֵהֶם בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה וּבִשְׁקִידָה רַבָּה
בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, מְרַדְּנוּ בָּהֶם וְלֹא קִיַּמְנוּם, עַד
שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים קִלְקָלְנוּ וּפִגְמָנוּ מְאֹד בְּכָל הָעֲצוֹת
הַטּוֹבוֹת שְׁגָלִית לָנוּ כָּבֵר, וְאֲשֶׁר אֶתְּהָ מְגָלָה לָנוּ וּמְרַמֵּז
לָנוּ בְּכָל עֵת עֲצוֹת יִשְׁרוֹת אֵיךְ לְהַנְצִיל מִבְּלוּל וּפְזוֹר
דַּעְתָּנוּ, כִּי לֹא הֵינּוּ מִתְּגַבְּרִים כָּלֵל לְקִיָּמָם, עַד אֲשֶׁר
נִתְּבַלְּבָלָה וְנִתְּפַזְּרָה דַּעְתָּנוּ כָּל-כֶּף, שְׁאִפְלוּ בְּשְׁעָה
שְׁאַנְחָנוּ רוּצִים לְהִתְגַּבֵּר וּלְעֻזָּב מַחְשְׁבוֹתֵינוּ הַרְעוֹת,

וְלֵאחֲזֵ בְדַרְכֵי עֲצוֹתֶיךָ הַטּוֹבוֹת, שׁוֹב אֵין אָנוּ יְכוּלִים
 כָּלֵל לְהַחֲזִיק מִחֲשְׁבוֹתֵינוּ בְּמִנוּחָה בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה
 אֲפִלוּ זְמַן מוּעֵט, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעַכְרוּ דְּמִינוּ לְגַמְרֵי,
 וְהַדְּמִים עוֹלָיִם אֶל הַלֵּב, וְדוּחֻקִּים אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, אֶךְ
 אַתָּה גְּלִיתָ לָנוּ עַל־יְדֵי רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ, אֲשֶׁר כָּל עֲנִין
 חֲנֻכָּה הוּא הַתְּגָלוֹת אוֹר תּוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, וְעַל־כֵּן אִם
 לוֹמְדִים תּוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, מִמְּשִׁיכִין עַל עֲצָמָם שֶׁעָשׂוּעַ
 עוֹלָם הֵבֵא. וְלָכֵן, אָבִי שְׁבַשְׁמִים, זִכְנוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמָנוּ
 לְהַתְחִיל לְלַמֵּד מִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ בְּכָל יוֹם
 וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר תּוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, וְנִזְכָּה לְסִיָּם אֶת
 כָּל הַשָּׁרׁס פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר בְּחַיֵּינוּ, וּבְפָרֵט סִפְרֵי
 הַשְּׁלַחן עוֹרֵךְ, שֶׁנִּזְכָּה לְחַזֵּר בָּהֶם הַרְּבֵה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא
 יַעֲבֹר יוֹם שֶׁלֹּא נִלְמַד בּוֹ הַלְּכָה מִשְׁלַחן עֲרוּךְ, אֲשֶׁר
 מְזַכֵּךְ אֶת הַדְּמִים וּמְבַרֵּר וּמְלַקֵּט אֶת הַטּוֹב מֵהָרַע,
 הַכָּשֶׁר מֵהַפְּסוּל, הַטְּהוֹר מֵהַטְּמֵא, הַמְּתָר מֵהָאֶסוּר.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כָּבֵר עֲבָרוּ כָּל־כֶּף הַרְּבֵה יָמִים וְשָׁנִים
 מִחַיֵּינוּ, וְעַדִּין מִתּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה אָנוּ רְחוּקִים,
 עַל־כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים זִכְנוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה מִימֵי חֲנֻכָּה
 אֵלֶּה, לְהַתְחִיל לְלַמֵּד שְׁלַחן עֲרוּךְ בְּכָל יוֹם, וְנִתְחִיל
 מֵהָאֶרֶח חַיִּים, וּכְשֶׁנִּזְכָּה לְסִיָּמוֹ נִתְחִיל אֶת הַיּוֹרָה דְּעָה,
 וּכְשֶׁנִּזְכָּה לְסִיָּמוֹ נִתְחִיל אֶת אֲבוֹן הָעֶזֶר, וּכְשֶׁנִּזְכָּה לְסִיָּמוֹ
 נִתְחִיל אֶת חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְסִיָּם אֶת אַרְבַּעַת
 חֻלְקֵי שְׁלַחן עֲרוּךְ, וְאִזּוֹ זִכְנוּ לְהַתְחִיל עוֹד פְּעַם מֵאֶרֶח
 חַיִּים וְכוּ', וְכֵן לְעוֹלָם כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, שֶׁתִּזְכְּנוּ בְּזֶה

העולם עוד לחיות, וכן תזכנו להתחיל ממסכת ברכות
עד שנזכה לסימה, ונתחיל מסכת שבת וכו', עד שנזכה
לסים את כל הש"ס בלו, ותמשיך עלינו צלם אלהים,
וכל זה נתחיל עוד בימי חנכה אלה. רבוננו של עולם,
זכנו לצית את ראש צדיקה, ולהתישב היטב היטב
בדעתנו, אשר ימינו כצל עובר, ועוד מעט יהיה
ההכרח לשוב אליה, ומה נשיב לשולחנו דבר, ומה
נשיב לשומר הפתח העליון בשעה שישאלנו: ערך
מקרא שקרית, משנה ששנית וכו', אוי לאותה בוששה,
אוי לאותה כלימה שתהיה לנו אז, אן נברח ואן נטמן
מרב בוששה וכלימה וכו'; ועל-כן זכנו, אבינו שבשמים,
להתחיל עכשו בימי חנכה הקדושים, ולבל נטעה את
עצמנו כלל, ונזכה לזכר מה שאמר החכם מפל אדם:
"אם חכמת – חכמת לך, ואם לצת – לבדך תשא".
וזכנו להיות עקשן גדול על למוד תורתך הקדושה
בסדר ובאפן שגלה לנו ראש צדיקה, חוס וחמל עלינו
שלא יכנס בתוך לבנו שום פטפוט הבל של המתנגדים
על דרך זו, זכנו לזכר אז על אחריתנו ותכליתנו, ויקים
בי מקרא שפתוב: "עז והדר לבוששה ותשחק ליום
אחרון", ודרשו חכמינו, זכרונם לברכה, אימתי התורה
שוחקת? ביום האחרון, שאז באים לעזר אל האדם כל
התורה שזכה ללמד בימי חייו; ועל-כן זכנו לצית את
ראש צדיקה, שהזיכנו מאד מאד להתמיד בתורתך
הקדושה, עד שבפרוש אמר, שאפלו אותן האנשים

הַרְחֹקִים מִן הַקִּדְשָׁה מְאֹד, שְׁנִלְכְּדוּ בְּמִצּוֹדָה רָעָה, עַד
שְׂרָגִילִין בְּעֵבְרוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבּוֹן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה גְּדוּל כָּל-כָּף, עַד
שִׁיכּוּלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֵבְרוֹת שְׂרָגִיל בָּהֶם, חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קְבוּעַ וְחַיּוּב חֶזֶק לְלַמֵּד
בְּכָל יוֹם וְיוֹם כֶּךָ וְכֶךָ יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, בְּוֹדָאֵי יִזְכוּ
לְצֵאת מִמִּצּוֹדָתָם הָרָעָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה; כִּי כַח הַתּוֹרָה
גְּדוּל מְאֹד. וְהִנֵּה, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֶתְּהָ לְבַד יוֹדַע אֶת
מִצְבֵּנוֹ בְּאִיזָה מַעֲמַד וּמְקוֹם אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים עֲכָשׁוּ,
אֲשֶׁר בְּאַמֶּת אֲנַחְנוּ הִנְנוּ מֵאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שְׁנִלְכְּדוּ
בְּמִצּוֹדָה רָעָה, וְרָגִילִין בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת בְּכָל יוֹם, עַד
שֶׁאִין בְּכַחְנוּ לַעֲצֹר אֶת עֲצֻמְנוֹ מִלְחָטָא, וְכָל מָה שֶׁאֲנוּ
מְקַבְּלִין עַל עֲצֻמְנוֹ לְבַלִּי לְחָטָא, עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר
מִתְגַּבֵּר עֲלֵינוּ יִצְרָנוּ הָרַע בְּתַבְעֵרָה עֲצוּמָה, עַד אֲשֶׁר
כְּלִינוּ יְמִינוּ וְשְׁנוֹתֵינוּ בְּהֶבֶל וּבְרִיק, בְּחֻשָׁךְ וּבְתַרְדֵּמָה,
בְּלִכְלוּף וּבְטֻנוּף, וְאֲשֶׁר מְרַב חֻטְאֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ
וּפְשָׁעֵינוּ נִתְּבַלְּבָלָה דְעֵתָנוּ וְנִעְכָּר שְׁכֻלְנוּ לְגַמְרִי, וְאֲנוּ
מְבַלְּבָלִים מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאֲנוּ רְחוּקִים לְגַמְרִי מִמֶּךָ
וּמִצְדִּיקֵיךָ הָאֱמִתִּיִּים, וְעֵתָה מָה נַעֲשֶׂה וְלִהְיֶיךָ נִפְנָה
לְעִזְרָה, לְהִיכֵן נְטָה לִישׁוּעָה, מֵאַחַר שֶׁקִּלְקַלְנוּ אֶת מַחְנוּ
וְדַעְתָּנוּ כָּל-כָּף בְּרַבּוּי זְהֵמָה, עַד שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁאֲנַחְנוּ
רוֹצִים כָּבֵר לְצִיַּת אֶת רֹאשׁ צְדִיקֵיךָ, וְלִהְתַּחֵיל לְלַמֵּד
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה הַמְּטַהֶרֶת וּמְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, אִךְ מְרַב
קִלְקוּל מַחְנוּ וְשְׁכֻלְנוּ אִין אֲנוּ מְבִינִים אֶפְלוּ פְּשׁוּטֵן שֶׁל

דְּבָרִים. אוי מָה הָיָה לָנוּ, רָאָה וְהִבִּיטָה בְּצָרוֹתֵינוּ
 וּבְמִרְרוֹתֵינוּ אֲשֶׁר כְּמוֹהָ לֹא הָיְתָה, מֵצַד אֶחָד נִפְלָנוּ
 בְּפַח נִשְׁבֵּר וְנִתְלַכְלַכְנוּ בְּטִנוּף מַעֲשֵׂינוּ, וּמֵצַד אֶחָד
 נִתְעַכְרוּ שְׁכֻלְנוּ וְדַעַתְנוּ עַד שֶׁאֵין אָנוּ מִבִּינִים מַה שֶּׁאָנוּ
 לוֹמְדִים כָּלֵל, וְהוּא צָרָה וּמְרָה גְדוֹלָה, כִּי עַל־יְדִי־זָה אָנוּ
 מִבְּטָלִין אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּפִטְפוּטֵי דְבָרִים בְּטָלִים
 וּבְלִשׁוֹן־הֶרֶע וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מֵאַחַר
 שֶׁהִמַּח וְהִדְעַת מְקַלְקָלִים, וְאֵין אָנוּ זֹכִין לְהִבִּין אֶת
 תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדִי־זָה אָנוּ מִתְרַשָּׁלִים מִמְּנָה עַד
 שֶׁאֵין אָנוּ לוֹמְדִים כָּלֵל, וְעוֹבְרִים עָלֵינוּ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת
 בְּחֹשֶׁךְ וּבְרִיק, וּמֵאוּמָה אֵין אֲתָנוּ. אוי וי, אוי וי, צָרָה
 זוּ הִיא עוֹלָה עַל כָּל הַצָּרוֹת, כָּאֵב וּמְכָאוֹב הַזֶּה עוֹלִים
 עַל כָּל הַמְּכָאוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ, זְכָרוֹנָם
 לְבָרְכָה: כָּל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וְאֵינוּ עוֹסֵק,
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מֵבִיא עָלָיו יְסוּרִין מְכַעְרִין וְעוֹכְרִין
 אוֹתוֹ. וְעַתָּה רָאָה וְגַם רָאָה, לֹא דֵי שֶׁבְּלִינוּ יְמֵינוּ
 וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּטִנוּף מַעֲשֵׂינוּ, וְעַכְשָׁו עוֹד נִתְקַלְקְלָה דַּעַתְנוּ,
 עַד שֶׁאָנוּ רַחוּקִים מִתּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְאֲשֶׁר עַל־יְדִי־זָה
 בְּעֶצְמוֹ בָּאִים עָלֵינוּ יְסוּרִין מְכַעְרִין בְּכָל יוֹם וְעוֹכְרִין
 אוֹתָנוּ, עַד אֲשֶׁר קֶשֶׁה וְכָבֵד עָלֵינוּ כְּבָר לְסִבַּל מְרִירוֹת
 וְצַעַר כָּאֵלוֹ.

אָנָּה יְהוָה אֱלֹהִים, חוֹס וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ לְשִׁמְעַ
 וְלִצִּית בְּקוֹל רֹאשׁ צִדִּיקֶיךָ עַל־כָּל־פָּנִים מֵעַכְשָׁו
 מִיָּמֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלוֹ, שֶׁנִּתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרַתְךָ

הקדושה בתמימות ובפשיטות גמורה, ונתחיל להרגיל את עצמנו באמירת תורתך הקדושה אפלו בלא הבנה. וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה: לעולם לגרס איניש, ואף על גב דמשבח, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר, ובזכות רבוי האמירה בתורתך הקדושה יזדכך דמנו ומחנו, עד שנזכה אחר-כך להבין בעמק תורתך הקדושה. רבנו של עולם, חוס וחמל עלינו, ונהיה רגילים לומר בכל יום הרבה משניות וגמרא וזהר הקדוש ותקונים ומדרשים ושלחן ערוך וכו' וכו' בתמימות ובפשיטות גמורה, להתחיל מהתחלה, ולומר בזריזות עד שנזכה לסימם, ונתחיל עוד פעם ועוד פעם כל ימי חיינו, עד שיזדכך דמנו ומחנו, ונזכה להשיג ולהבין את עמקות תורתך הקדושה. רבנו של עולם, חוס וחמל עלינו לבל נטעה בעצמנו, מאחר שעדין אין אנו מבינים תורתך הקדושה, ואין אנו יורדין עדין לעמקה מרב קלקול מחנו ודעתנו, בשביל זה אנחנו פטורים, חס ושלום, מתורתך הקדושה, רק זכנו להרגיל עצמנו באמירת תורתך הקדושה, אשר האמירה לבד מסגלת מאד, ונקרא ערבי נחל, ואתה נוטע מהם אילנין רברבין בכל העולמות, ואתה ברחמיה הגדולים מקבל גם את עסק התורה הזו, ואתה משמח עצמך בה. אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, תעורר עלינו רחמיה הגדולים, ותהיה בעזרנו, ותפקח את עיני שכלנו, שנזכה לצאת מחשך לאור,

ותאיר עינינו במאור תורתך, שנזכה לידע ולהבין
 ולהשפיל את כל דברי תורתך על בורין ואמתתן,
 ולידע כל דיני ומשפטי התורה וכל דרכי התורה,
 ולהשתדל בה בדרך האמת, ונזכה להבין היטב כל מה
 שאנו לומדים. חוס ורחם עלינו על-כל-פנים מעכשו
 מימי חנכה הקדושים האלו שנעשה התחלה חדשה,
 ונחנך את עצמנו בלמוד תורה שבעל-פה, ונתחיל
 לומר הרבה בתורתך הקדושה בתמימות ובפשטות
 גמורה, ותזכנו לדבורים המאירים בתורה, ויאירו לנו
 דבורי התורה לצאת מפחיתות ושפלות מדרגתנו
 הפחותה ושפלה מאד, ונזכה שיאירו לנו דבורי התורה
 בכל פעם לכל המקומות שאנו צריכים לעשות
 תשובה, באפן שנזכה לעשות תשובת המשקל ממש
 על כל חטאינו ועוונותינו ופשעינו המרבים, ועל כל
 הפגמים שפגמנו בכבודך הגדול יתברך מנעורינו עד
 עתה, ותזכנו לתקן הכל בחיינו, ותעזרנו בכל פעם
 לעלות מדרגה לדרגה, עד שנזכה לבוא לתבונות
 התורה לעמקא, ותזכנו לידע ולהבין ולהשיג הלכה
 וקבלה רזין ורזין דרזין.

יהוה אלהים, נפשנו יודעת מאד כמה אנו רחוקים
 כעת מכל אלה, עד אשר מסוה הבושה על פנינו
 לבקש על כל אלה, פי איך יוכל נבזה ונמאס כמוני
 לבקש גדולות כאלה, אך על רחמיך הגדולים נשענו
 ועל ענותנותך וטובך תמכנו יתדותינו, כי אתה טוב

לכל, ואין דבר נמנע ממך, ואתה עושה גדולות ונפלאות עד אין חקר בכל עת ובכל שעה, ומי יאמר לך מה תעשה, על־כן עינינו לך תלויות עד שתחננו ברחמיך הרבים לזכות להגיע לכל מה שבקשנו מלפניך חיש קל מהרה, ואם לא עכשו אימתי, כי כבר פלינו שנותינו בהבל וריק. עזרנו מעתה ברחמיך, שנזכה להתעורר מהיום להמשיך עלינו קדשה וטהרה באמת, עד שנזכה להגיע לכל מה שבקשנו מלפניך. עשה למען שמך, עשה למען כבודך, עשה למען קדושתך, עשה למען תורתך, כי שמך וכבודך עלינו נקרא, וכבר הבטחתנו שלא תתן כבודך לאחר, כמו שכתוב: "אני יהוה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתתי לפסילים", עזרנו יהוה, שיתגדל כבודך על ידינו, וכבודך ימלא כל הארץ, תאיר ארץ מכבודך, "יהי כבוד יהוה לעולם, ישמח יהוה במעשיו", ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל עושה נפלאות לבדו, וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ, אמן ואמן!

* * *

עניני חנפה מהספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן"

(א) על-ידי מצות הדלקת גר חנפה מכיר כבוד השם יתברך ונתעלה ונתגדל כבודו בעולם, ומעוררין הרחוקים לשוב להשם יתברך, וזוכין ליראה ולשלום-בית ולתפלה, ונתבטל המחלקת ולשוין-הרע, ונמשך שלום הפללי בכל העולם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד)

(ב) על-ידי מצות הדלקת גר חנפה ממשיכין על עצמו הדעת הקדוש, שהיא בחינת שמן הטוב שהיא בחינת זכרון, דהינו לזכר תמיד בעלמא דאתי בכלל ובפרט.

(שם, סימן נד)

(ג) ימי חנפה הם ימי הודאה והלל, שנה עקר שעשוע עולם הבא, ועל-ידי-זה זוכין שיאיר האמת, דהינו להתפלל באמת וללמד תורה באמת מפי רב אמתי, ולעשות שדוכים אמתיים, שכל זה הם שלשה קני האמת, והם מאירים לכל חלקי הדבור, ומשלימים הדבור, ועל-ידי-זה זוכים להמשיך הקדשה והשמחה של שבת לששת ימי החל, שעל-ידי-זה נתגלה אחדות הפשוט יתברך.

וכל אלו התקונים נמשכים על-ידי הדלקת גר חנפה, ועל-ידי הלל והודאה של חנפה. אשרי הזוכה לחנפה כזה, להמשיך בו כל התקונים הנוראים האלו.

(שם, חלק ב', סימן ב)

(ד) כפי מה שזוכה כל אחד לפעל ביום כפור בקשת "סלח נא" וכו', כמזכר הוא זוכה לקדשת חנפה. כי קדשת חנפה נמשך על-ידי הסליחה של יום הכפורים, כי חנפה הוא בחינת חנפת בית-המקדש, שעל-ידי מצות חנפה אנו ממשיכים על עצמנו קדשת בית-המקדש, שזה זוכים על-ידי הסליחה על עוונות שפועלין ביום הכפורים.

ועקר קדשת הבית-המקדש שממשיכים בתנפה הוא לזכות לדעת הקדוש, לידע ולהודיע כי הוֹנִיָּה הוא האלקים, ולזכות לצאת על-ידי-זה מעוונות, שזהו עקר הרחמנות על ישראל, ולהמשיך הארת הדיעת הקדוש לבנים ותלמידים לדורות לנצח, ולזכות על-ידי-זה להשגת המקיפין הקדושים שהם עקר שעשוע עולם הבא, שהם נמשכים על-ידי הדלקת השמן הקדוש של גר חנפה, ולזכות על-ידי-זה לפרנסה קדושה הנמשכת מרצון העליון, שיכולין לזכות על ידה בשעת האכילה להארת הרצון המפלג, שיכסף וישתוקק להשם יתברך ברצון מפלג בלי שעור, ומאליו יבין האדם שחנפה כזה אי אפשר לזכות, כי אם על-ידי התקרבות לרב ומנהיג שהוא רחמן אמתי; אשרי הזוכה למצא אותו.

(שם, סימן ז')

* * *

עניני חנפה מהספר הקדוש והנורא "לקוטי-הלכות"

.א.

הדלקת גר חנפה הוא סוד המשכת השגת אלקות על-ידי הצמצומים, שמשם עקר הדלקת כל האורות והגרות דקדושה, שזה סוד: "לאנהרא שרגין ולאדלקא בוצינין" [להאיר ולהדליק גרות (אורות)], שזה המשכת מחין, הינו להכניס בעצמו השגות אלקות, שזה סוד השמן והפלי והפתילה שבהם נתלה האור, שהם כלים וצמצומים, שבהם נמשכת השגת אלקות שמשם כל האורות, כי הוא יתברך אור כל האורות, כמו שכתוב (תהלים כז, א): "הוֹנִיָּה אורי וישעי", שזה תקף הגם של חנפה, כי אז עמדה מלכות יון הרשעה להשפיתם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, כי מלכות יון הרשעה זה עקר החכמות חיצוניות שהן חכמות יון, מתמת שהם עסקו בזה ביותר להמשיך החכמות חיצוניות בעולם כידוע, שזה עקר

התגברות מלכות הרשעה על מלכות דקדושה, ועל-כֵּן הִיָּתָה אֵז עַת
צָרָה גְדוֹלָה, כִּי רָצוּ לְהִשְׁכִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי, עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְרוֹת
הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם הַפֶּךָ הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הֵם
שְׁעוּרִים וְכִלִּים וְצִמְצוּמִים לְהַמְשִׁיךְ עַל יָדָם הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת, וְהֵם רָצוּ
לְהִשְׁכִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְרוֹת חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁהֵם מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁמִּתְגַּבְּרַת עַל מַלְכוּת דְקַדְשָׁה, כְּמוֹ עֲכָשׁוּ,
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שֶׁמִּתְגַּבְּרִים הָאֶפִיקוֹרְסִים וְרוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ
חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת בְּעוֹלָם, וּלְהִשְׁכִּיחַ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי, כְּמוֹ
שְׂרוּאִים בַּחוּשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֵר דְּרִכְיָהֶם, הוּא פוֹרֵק עַל
לְגַמְרֵי, וּמַגְלַח זְקֵנוּ וּפְאוֹתָיו, וְשׁוֹתָה יַיִן גֶּסֶךְ עַד שֶׁפוֹרֵק עַל לְגַמְרֵי,
רַחֲמָנָא לְצַלָּן. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּרַב רַחֲמָיו הַמְרַבִּים הַקְּדִים רְפוּאָה
לְמַכָּה, וְעָשָׂה עִמָּנוּ נֶס גְּדוֹל וְנִפְלָא אֵז בִּימֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן
גְּדוֹל, עַד שֶׁלֹּא דִּי שֶׁהִכְנִיעוּ וְהִפִּילוּ אֶת מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה בְּמַפְלָה
גְּדוֹלָה, אִף גַּם עַל-יַדֵּי תַקְוָה הַנֶּס הַמְשִׁיכוֹ אֹר נִפְלָא בְּעוֹלָם לְדוֹרוֹת,
שִׁיָּהִי לָנוּ כַּח עַל-יַדֵּי-זֶה לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ,
דְּהֵינּוּ אֹר הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ עַל-יַדֵּי הַצִּמְצוּמִים, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִשִּׁיג
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא. וְדַבֵּר זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ בְּחִנְפָה,
עַל-יַדֵּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַמְּפִלְגִים בְּמַעֲלָה, שֶׁתִּקְנוּ לְהַדְלִיק גַּר
חִנְפָה, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה יֵשׁ כַּח לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ אֶפְלוֹ בְּבֵיתוֹ, אֶפְלוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְעַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּאֵיזָה מִצְבַּ שְׂרַק יִהְיֶה, שֶׁזֶה מְבַאֵר בְּכוּנוֹת חִנְפָה, שֶׁעֲנִין
חִנְפָה הוּא שֶׁמִּמְשִׁיכִים הָאֹר הַנּוֹרָא וְהַנְּפִלָא, שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַיְחוּדִים,
מִמְשִׁיכִים אוֹתוֹ לְמַטָּה, הֵינּוּ לְמַטָּה מְעַשְׂרָה טְפָחִים, כִּי יֵשׁ בְּכַח
הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד לְתַקֵּן תְּקוּנִים נִפְלָאִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁמְאִירִים
הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת עַל-יַדֵּי הַצִּמְצוּמִים גַּם לְמַטָּה בְּדִיּוּטָא הַתְּחַתּוּנָה
מְאֹד, שֶׁהִיא לְמַטָּה מְעַשְׂרָה טְפָחִים, שֶׁמְעוֹלָם לֹא יִרְדֶּה הַשְּׂכִינָה
לְשָׁם (סִפָּה ה.), וְעַתָּה עַל-יַדֵּי תַקְוָה הַנֶּס שֶׁל חִנְפָה מְדִלְיָקִים שָׁם לְמַטָּה
מְעַשְׂרָה טְפָחִים דִּיקָא אֶת הַנְּרוֹת שֶׁל חִנְפָה הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהִיא
הַמְשַׁכַּת וְהַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת עַל-יַדֵּי הַצִּמְצוּמִים לְמַטָּה לְמַטָּה, לְהֵאִיר
בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְכָל מִי-שְׂרוּצָה לְקַבֵּל, אֶפְלוֹ אִם הוּא הַגְּרוּעַ

שבגרועים ואפלו החולה הגדול ביותר בחלי הנפש על-ידי רבוי עוונותיו, להאיר גם בו הארה מהשגת אלקות, על-ידי גדל כח הצדיקים הגדולים, שממשיכים תקף הנס של חנכה בעולם, פי מגדל כח הצדיקים הם יכולים להאיר אפלו במדרגה המתחננה, פי הם מצמצמים צמצומים כאלו בהשגות אלקות, עד שיכולים להאיר אפלו בקטנים במעלה מאד, ולרפאות אפלו החולים הגדולים ביותר, שזה סוד הדלקת גר חנכה למטה מעשרה טפחים, וזה פרוש (תהלים כג, ד): "גם פי אלה בגיא צלמות לא איך רע, פי אתה עמדי", וכן (מכה ז, ח): "פי אשב בחשך הנני"ה אור לי", הינו שממשיכים אור השגת אלקות למטה בעמק החשך אפלו בגיא צלמות, להאיר לנמוכים מאד, שתאיר גם עליהם הארה וידיעה מאלקותו יתברך שמו, כדי לרפא אותם ולתקנם ולהשיבם אליו (השקמת הבקר, הלכה ד, אות י).

ב.

חנכה ופורים הם סוד מצות בקור חולים, פי הם ימים קדושים וטובים מאד, ואף-על-פי-כן הם ימי חל, פי אינם אסורים במלאכה כלל, וזה סוד הארת השגת אלקות על החולים ביותר, על-ידי גדל כח הצדיק, שיכול לעשות פלים וצמצומים נפלאים כאלו, שיכול לצמצם אלקותו יתברך, להוריד אפלו לנשמות הכי פגומות, שגם הם יזכו להשיג אורו יתברך. והוא כמו למשל כשאדם בריא, בודאי אין המלך בא אל האדם להראות לו פניו, רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעדן מאור פניו, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו יפה יפה, ולקשט את עצמו כראוי, ולשקד על דלתי המלך, ולבקש מאת רואי פני המלך שיקבל רשות ויכנס, ועליו לעשות כל המתחבולות השיכות לזה, עד שיזכה לבוא לראות את פני המלך כפי מדרגתו, אם לכנס לחצר המלך או לבית או להיכל וכו', כדי שיאיר בו המלך פניו המאירות. אבל כשאחד מאנשי המלך חולה ומטל על ערש דוי, רחמנא לצלן, אזי כשנתעוררים רחמי המלך להחיותו מאור פניו, אזי מכרח המלך לירד אצלו לביתו להאיר בו פניו ולהחיותו,

שְׁזָה סוּד (שַׁבַּת יב): שְׁכִינָה לְמַעַל מְרֵאשׁוּתָיו שֶׁל חוּלָה; וְזֶה סוּד חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, שֶׁהֵם מוֹעֲדִים קְדוּשִׁים שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ לְהַחְיֹתנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה בִּימֵי הַגָּלוּת הַמְּרָה, שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת חוּלָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ה): "סִמְכוּנֵי בְּאֲשֵׁישׁוֹת רַפְדוּנֵי בַתְּפוּחִים, כִּי חוּלַת אֲהָבָה אָנִי", וּמַעֲצָם חָלִינּוּ הַכָּבֵד, אֵין אָנוּ יְכוּלִים לַעֲלוֹת וּלְהִרְאוֹת וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמֵי רַגְלֵנוּ, לְהַפְנִס לְבֵיתוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, לְקַבֵּל אוֹר הַפְּנִים, כִּי מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אֲדָמָתֵנוּ, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִים לְרְאוֹת אֶת פָּנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן חָמַל עָלֵינוּ בְּעַל הַרְחָמִים בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים, וְהוֹסִיף לָנוּ שְׁנֵי הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ שֶׁהֵם חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, שֶׁתִּקְנֵנוּ לָנוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם אֲנָשֵׁי כְּנֻסַת הַגְּדוֹלָה, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ לָנוּ אוֹר הַפְּנִים בְּתוֹךְ בֵּיתֵנוּ בְּתַקְףָּהּ גְּלוּתֵנוּ, שֶׁיִּזְכֶּה כָּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ בְּחֲנֻכָּה לְהַדְלִיק גֹּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא אוֹר הַפְּנִים, בְּסוּד (תְּהִלִּים קד, טו): "לְהַצְהִיל פָּנִים מִשְׁמֶן" — זֶה סוּד הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִזְכֶּה לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה, וְכֵן בְּפוּרִים כָּל אֶחָד מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִים אֹז בְּכָל שָׁנָה בְּתַקְףָּהּ הַגְּלוּת, בְּסוּד (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ"; וְעַל־כֵּן חֲנֻכָּה וּפּוּרִים הֵם בְּסוּד רַגְלֵינוּ, כִּי הֵם נִצְחָ וְהוֹד, שֶׁהֵם הַרְגָּלִין כְּיָדוּעַ, וְזֶה סוּד מְצֻנָת בְּקוּר חוּלִים, שֶׁהַמְצָוָה בְּרַגְלֵינוּ, שֶׁהֵם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹלֵךְ לְבַקְרָנוּ וּמֵאִיר לָנוּ פָּנָיו הַקְּדוּשִׁים; וְעַל־יְדֵי קִדְשַׁת הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ הַשֵּׁם — חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, שֶׁהֵם מוֹעֲדִים קְדוּשִׁים בִּימֵי הַחַל, שֶׁהֵם יְמֵי הַגָּלוּת, שֶׁאֵז אֵין לָנוּ כַּח לַעֲלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ לְקַבֵּל מֵאוֹר הַפְּנִים, רַק הוּא יִתְבָּרַךְ מִמְּשִׁיךְ לָנוּ אוֹר הַפְּנִים בְּתוֹךְ בְּתֵינוּ כְּדֵי לְהַחְיֹתנוּ עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁכָּל דוֹר, שֶׁהֵם עוֹסְקִים בְּתַקוּנָנוּ, שֶׁהֵם מְשַׁתְּדִלִים בְּיוֹתֵר לְהַחְיֹת אֶת כָּל הַחוּלִים בְּיוֹתֵר, עַל־יְדֵי שֶׁהֵם מוֹרִידִים אֶת הָאוֹר אֵין סוּף אֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, עַל־יְדֵי צְמֻצְמוֹת רַבִּים שֶׁמְצַמְצָמִים אוֹר הָאֵין סוּף, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִזְכֶּה לְהַבִּין אֶת זֶה (שָׁם, אוֹת יד).

ג.

תַּקְףָּהּ הַנֶּסֶם שֶׁל חֲנֻכָּה עַד שֶׁזְּכִינוּ לְמַצּוֹה חֲדָשָׁה לְהַדְלִיק גֹּר חֲנֻכָּה

בְּבִתְיָנוּ בְּכָל שָׁנָה הוּא, כִּי הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה מְדַלֵּיקִים מִהַזְרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוּ הַקְדוּשָׁה שֶׁל הַבְּטוּל אֶל הַתְּכֵלִית, שְׁמֵשׁם כָּל קַבְּלַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל הָאוֹרוֹת הַקְדוּשִׁים, בְּסוּד (מְשָׁלוּ, כג): "כִּי גַר מְצֻנָּה וְתוֹרָה אֹר", שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְבַטְלִים כָּל הַצְּרוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם יִנִּיקַת מַלְכוּת אֲמוֹת הָעוֹלָם, כִּי מַלְכוּת אֲמוֹת הָעוֹלָם עֲמָדָה עַל יִשְׂרָאֵל "לְהַשְׁפִּיחֵם תּוֹרַתְךָ", כִּי יָדְעוּ שְׁעַקֵּר הַהֲתַגְבְּרוֹת כְּנֻגְדָם הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, וְעַל-כֵּן רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אָבֵל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, שֶׁהֵם מִתְתַּיְהוּ כַּהֵן גְּדוֹל וּבְנָיו, בְּטָלוּ אֶת עֲצָמָם בְּתְכֵלִית הַבְּטוּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשְׁלִיכוּ נַפְשָׁם מִנְּגֻדָה וּמְסָרוּ נַפְשָׁם בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶה סוּד הַבְּטוּל, כִּי זֶה עֵקֶר הָעֲצָה הַגְּדוּלָּה הָאֲמִתִּית בְּכָל הַצְּרוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, שְׁעוֹבְרִים עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵלִיוֹת אוּ מָה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶדָם בְּפִרְטוּיֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, שְׂאִין שׁוֹם עֲצָה נְכוֹנָה לְבָרַח מֵהֵם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַבְּטוּל אֶל הַתְּכֵלִית, דְּהִינּוּ לִסְגֹר עֵינָיו בְּחֻזְקָה, וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוּ פִּישָׁן, וְלִבְטֹל עֲצָמוּ בְּתְכֵלִית הַבְּטוּל, כְּאֵלוּ אֵין בּוֹ שׁוֹם הַרְגָּשָׁה כָּלֵל, רַק לְבַטֵּל עֲצָמוּ לְגַמְרֵי אֶל אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ, וְלִדְבֹק וְלִבְטֹל מִחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, דְּבָר זֶה יְכוֹל כָּל אֶדָם לַעֲשׂוֹת כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי מִפִּיו הַקְדוּשׁ, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוּ יְכוֹל לְזַכּוֹת לְבְטוּל בְּשִׁלְמוֹת כְּמוֹ גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יְכוֹל כָּל אֶדָם לְבַטֵּל עֲצָמוּ אִיזוֹ שְׁעָה אִם יִרְצֶה בְּאֲמַת, וְעַל-יְדֵי הַבְּטוּל, יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּנּוּ הַיְסוּרִים וְהַצְּרוֹת, אֶף אַחֲרֵי-כֵן יְכוֹל לִהְיוֹת שְׂיִתְגַּבְּרוּ יוֹתֵר, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְצָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר לְבַטְלֵם עַל-יְדֵי תְדוּשֵׁי הַתּוֹרָה, אוּ עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּחֻשְׁקֵי חֵדֶשׁ, שֶׁזֶה סוּד הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה, שְׂמִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, זְכוּ לְבַטֵּל הַזֶּה בְּשִׁלְמוֹת, עַד שֶׁהִמְשִׁיכוּ אַחֲרֵי-כֵן הָאָרָה גְּדוּלָּה מִהַרְשִׁימוּ שֶׁהִיא קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּבְּרוּ עַל מַלְכוּת וְאֲמוֹת הָעוֹלָם הַרְשָׁעָה, וּמִגְדֵּל הַהָאָרָה הַזֹּאת, זְכוּ לְהִמְשִׁיךְ לְדוֹרוֹת הָאָרָה גְּדוּלָּה בְּכָל שָׁנָה בְּיָמִים הֵהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה, וְקָבְעוּ לָנוּ שְׂמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלוּ, וְתַקְּנוּ לְהַדְּלִיק בָּהֶם גַּר חֲנֻכָּה, שְׂזֹאת הַהַדְּלָקָה הַקְדוּשָׁה שֶׁהִיא סוּד הַמְשַׁכַּת הָאֹר וְהַזְרִיחָה שֶׁל הַרְשִׁימוּ מִהַבְּטוּל, שְׁמֵשׁם קַבְּלַת

התורה, שעל-ידי-זה מתגברים כנגד כל הקמים עלינו, שמתגברים ביותר ויותר בכל פעם, כדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה, אבל על-ידי קבלת התורה מאור הרשימו שמקבלים מאור אין סוף ברוך הוא, שזה סוד הדלקת גר חנפה, על-ידי-זה מתגברים עליהם, ועל-כן הם שמונת ימי חנפה, כדי להמשיך הארת קבלת התורה משרשה, שהוא סוד יום השמיני שהוא סוד הבינה, שכלול בשלש ראשונות (פטר, חכמה, בינה), ששם נאחזו ונתפס אור הזריחה של הרשימו, כי בינה היא ליבא שהוא סוד שמחה, כמו שכתוב (תהלים ד): "נתת שמחה בלבבי", שהוא כלי לקבלת התורה שנמשכת לתוך שבעת ימי הבנין, שהם השבע מדות שהם כלל התורה, כמו שכתוב (משלי ט): "חצבה עמודיה שבעה" כידוע (נטילת-ידיים-שחרית, הלכה ד', אותיות ג, ו).

ד.

גר חנפה הוא להדליק ולהאיר אור האמת בעולם, שיזכו כלם לידע היכן האמת, כמו שכתוב (תהלים מג, ג): "שלח אורך ואמתך", הינו שעל-ידי מצות גר חנפה ממשיכים הארת האמת בעולם, שנזכה לידע ולהפיר ולהבחין בין בחינת בן המלך ובין בחינת בן השפחה, ולברר גשמותינו מבחינת השקר של היכלי התמורות, שמשם כל הבלבולים של האדם, מה שמספק על-פירוב, ואינו יודע היכן האמת בכלליות ובפרטיות, ועל-ידי קיום מצות גר חנפה אנו זוכים להמשיך הארת האמת, שיזכה כל אחד להבחין בין האמת להפוך בכלל ובפרט. וכן מבאר בכוננות האר"ל, שעל-ידי גר חנפה ממשיכים הארת האמת, שזה בחינת שמונת ימי חנפה, שהם כנגד שמונה פעמים 'אמת', שב'אמת ויציב', כי עקר התגלות האמת הוא לברר האמת בברור גמור, עד שנזכה לברר גשמתנו מבחינת עבד, שהוא בן השפחה, ולהגיע אל האמת שהוא בן המלך, הינו שנזכה להתקרב לצדיקי האמת, שהם סוד בני המלך, וימשיכו גם בנו הארת המלך, שנהיה גם-כן מבני המלך, שזה בחינת שמונה פעמים אמת, שהם אמת ויציב, שמגלים אמתת אלקותו ותורתו יתברך

בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת, וְחֹזְרִים וְשׁוֹנִים וּמְשַׁלְשָׁלִים וְכוּ' וְכוּ' לְגַלוֹת הָאֲמַת פֶּעַם אַחַר פֶּעַם עַד שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים: "אֲמַת וַיְצִיב וַנְּכוֹן וְקָיָם" וְכוּ', "אֲמַת אֱלֹהֵי עוֹלָם" וְכוּ', "אֲמַת וְאֲמוֹנָה" וְכוּ', וְאַחֲר־כֵּן בַּפֶּעַם הַשְּׁמִינִית אוֹמְרִים: "אֲמַת מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ הַיְיָ" הַאֲלֵקִינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ" וְכוּ', הֵינּוּ שְׁזָכִינוּ לְצֵאת מֵעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת, שְׁזָכִינוּ לְכַרֵּר נַשְׁמוֹתֵינוּ מִבְּחִינַת עֶבֶד, מִבְּחִינַת עֲבָדוֹת שֶׁל מִצְרַיִם, וְזָכִינוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי ת, טו): "בֵּי מַלְכִים יִמְלְכוּ", הֵינּוּ שֶׁתְּחִזֹּר נִשְׁמַתָּנוּ לְמַעַלְתָּהּ בְּסוּד בֶּן הַמֶּלֶךְ, כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר שְׁזוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּגַלוֹת הָאֲמַת, שֶׁהֵם שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים 'אֲמַת' שֶׁב־'אֲמַת וַיְצִיב' וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַתְּגַלוֹת הָאֲמַת בְּשַׁלְמוֹת הוּא, כְּשְׁזוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּגַלוֹת אֲמַת לְצֵאת מִבְּחִינַת בֶּן הַשִּׁפְחָה וּלְהַגִּיעַ אֶל בְּחִינַת בֶּן הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא סוּד "אֲמַת מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ", שֶׁיִּצָּא מִסוּד עֶבֶד וְהַגִּיעַ לְסוּד מֶלֶךְ, שֶׁזֶה סוּד שְׁמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲמַת, וְזֶה עֵקֶר הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה, שְׁנִכְנַעַה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהֵם הַשָּׂקֶר, הָעֶבֶד, זִהְמַת הַנְּחָשׁ, וְהַתְּגַבְרָה וְהַתְּעַלְהָ מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בֶּן הַמֶּלֶךְ, גְּלוּי הָאֲמַת (בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ג', אוֹת טז).

ה.

גְּדֹל קִדְשַׁת חֲנֻכָּה, שֶׁמִּמְשִׁיךְ אֶז כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּבֵיתוֹ קִדְשַׁת גְּרוֹת הַמְּנוֹרָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיָעִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁרָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ תּוֹרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְגִזְרוּ אֶז כְּמָה שְׁמֵדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית וְבָה ב): חֲשֵׁף — זֶה מַלְכוּת יָוֹן, שֶׁהִחְשִׁיכוּ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶם, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לָהֶם כְּתוּב עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שֶׁאֵין לָכֶם חֵלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָל זֶה מְבַטְלִים עַל-יְדֵי קִדְשַׁת גַּר חֲנֻכָּה, שֶׁהִיא קִדְשַׁת גְּרוֹת הַמְּנוֹרָה, שֶׁהֵם הָאֶרֶת תְּקֵף הַרְצוֹן, שֶׁיִּרְצֶה הָאָדָם רַק אֶת אֲמַתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה שְׁמוּבָא בְּסִפְרֵי קִדְשׁ מְגֹדֵל נוֹרָאוֹת קִדְשַׁת חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא סוּד הַדְּלָקַת גְּרוֹת הַמְּנוֹרָה, עַד שֶׁגַם בִּימֵי נַח תְּכַף אַחַר הַמְּבוּל בָּאָה הַיּוֹנָה (בְּרֵאשִׁית ח, יא): "וְהִנֵּה עֹלֵה-זֵית טָרֵף בְּפִיהָ", שֶׁמְרַמֵּז עַל שְׁמֹן

המנוחה שיוצא מזית, הינו שמרמו על שמן המנוחה, שהוא סוד חנכה שמציל משטף מים רבים, ממימי המבול המתגברים בכל דור ובכל פעם להחריב את העולם, חס ושלום, על-ידי הפירות והאפיקורסות שנתפשטו בעולם, אך עקר התקון הוא על-ידי עליה זית, שהוא סוד שמן גר חנכה, שהוא סוד שמן המנוחה, שהיא הארת הרצון, שמאיר בכל מיני חשך, אפלו בחשכת ימי המבול, חס ושלום, כי הכל מתבטל על-ידי תקף הארת הרצון, שהאדם יתגבר ברצונות קדושים אליו יתברך, שכל זה מרמו בעלה-זית שהביאה היונה לעת ערב דיקא, שמרמו על עקבתא דמשיחא, בסוד (זכריה יד): "והיה לעת ערב יהיה אור"; ועל-פן מובא במדרש הנעלם על פסוק (בראשית ח, יא): "והנה עלה-זית טרף בפייה", שמרמו על גרות חנכה, שולא גרות המנוחה גר חנכה כבר אבדה פלטת יהודה מן העולם, כי עקר קיומנו עתה הוא מן הארת הרצון, שמכניסים בנו הצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה, שתמיד נשתוקק ונרצה רק ברצונו יתברך, שהוא סוד גרות המנוחה גר חנכה (ברכות השחר, הלכה ה', אות מח).

1.

תקף הגס של חנכה שנעשה בכל שנה, הוא להכניע את מלכות יון הרשעה שמתגברת בכל פעם, כי יש ענין בגדים הצואים, שהם סוד יון מצולה טיט היין, המתדבק מאד באדם בכל עת, ומהם נמשכין כלל המגיעות והעכובים בעבודת השם יתברך, וכל הצרות נמשכות מהם, ולגדל התגברותם כמעט אפסה תקנה, חס ושלום, כי הם אומרים (בראשית ובה ב): כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, כי הם רוצים לעקר את האדם לגמרי, חס ושלום, שזהו כלל המגיעות והעכובים ומחשבות ורעיונות רעים וזרים ומטנפים מאד שמתגברים על האדם בכל פעם, עד שנדמה לו שכמעט אין תקנה לצאת מהם, חס ושלום, ועקר הגס והישועה להנצל מהם נעשה על-ידי הפהנים, שהם בחינת צדיקי האמת, שעוסקים בתורה בקדשה גדולה כל-כף, עד שמעוררין ומאירין

שְׂרָשֵׁי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יַד־יְזֶה מַגִּיעָה הָאָרֶה לְכָל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂשָׁבִין בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמִתְגַּבְּרִים גַּם-כֵּן לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, שְׁעַל יָדָה זּוֹכִין לְהִטָּהֵר מִכָּל הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים, וְזוֹכִין לְבָגְדִים נְקִיִּים סוּד בְּגָדִים לְבָנִים. וְזֶה כָּל עֲנִין הַשְּׂמָן שֶׁל גַּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא אֹר הַתּוֹרָה, שְׁנִקְרָאת גַּר וְאוֹר, וְזֶה גַּר חֲנֻכָּה, כִּי שְׂמָן הוּא דַעַת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַל-יַד־יְזֶה זּוֹכִין לְבָגְדִים נְקִיִּים וּלְבָנִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (קֹהֶלֶת ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים, וְשְׂמָן עַל רֹאשְׁךָ אֵל יַחְסֹר", וְזֶה אֹר הַגַּר שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא אֹר הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת גַּר וְאוֹר, וְזֶה "גַּר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ", הֵינּוּ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה בְּקִבְעוֹת, "וְשְׂמָן עַל רֹאשְׁךָ אֵל יַחְסֹר" דִּיקָא, עַד שְׂיִמְשֶׁךָ אֹר הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר בְּכָל יוֹם, עַד שְׂיִזְכֶּה עַל-יַד־יְזֶה לְיוֹם הַשְּׂמִינִי שֶׁהוּא סוּד בִּינָה, אִמָּא עֲלָאָה, שְׂרָשׁ הַתּוֹרָה, וְשֵׁם שְׂרָשׁ גִּשְׂמַתְנוּ, הֵינּוּ שְׂיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶה גַּם מִשָּׁם; עַל-כֵּן צְרִיכִין לְכוּן בְּשַׁעַת הַדְּלָקָת גַּר חֲנֻכָּה שְׂיִזְכֶּה עַל-יַד־יְזֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאָרֶה מִשְׂרָשׁ הַנַּשְׁמוֹת שְׁבַתּוֹרָה, שְׂמְאִירָה בַּתּוֹךְ כָּלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים הַמְּאִירִים עַל-יַד־יְזֶה עֶסֶק הַתּוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שְׂמַהֲהָאָרֶה הַזֹּאת נִדְּלַק וּמְאִיר גַּר חֲנֻכָּה הַקְּדוּשׁ, עַד שְׁעַל-יַד־יְזֶה יִזְכֶּה גַּם הוּא לְהִיּוֹת קְבוּעַ בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, שְׂאִפְלוּ אִם אֵי אִפְשֶׁר לוֹ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה כָּל הַיּוֹם, עַל כָּל פְּנִים יְקִים קְבִיעַת עֵתִים לַתּוֹרָה, קְבִיעַת דִּיקָא, שְׂתַהֲיֶה לוֹ עֵת קְבוּעָה בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְגַם בְּשַׁעַת עֶסֶק הַתּוֹרָה וְכֵן בְּשָׂאֵר מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים יְכוּן דַּעַתוֹ שְׂתַהֲיֶה נִמְשַׁכֵּת עָלָיו הַהָאָרֶה מִהַצְּדִיק הָאֱמֵת, וְעַל-יַד־יְזֶה יִזְכֶּה לְטָהֳרָה מִכָּל הַטְּמָאוֹת וְלָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהַשִּׁיב אַחֲרָיִם בַּתְּשׁוּבָה, שְׁעַל-יַד־יְזֶה נִתְגַּדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וּנְשַׁלְמָה הִירָאָה, שְׁכָּל זֶה כְּלוּל בְּמִצְוֹת גַּר חֲנֻכָּה (בְּצִיעַת הַפֶּת, הִלְכָה ה', אוֹתוֹת: יג, יד, טו, טז).

.ז

בְּכָל דּוֹר וּבְכָל זְמַן מִתְגַּבְּרַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה לְבַטֵּל אוֹתָנוּ מִעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְהַשְׁכִּיחַ תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׂהִיָּה בִּימֵי מַלְכוּת זֶן הַרְשָׁעָה. וְעַקֵּר הַתְּגַבְּרוּתָם הוּא עַל-יַד־יְזֶה הַתְּאוּת הַרְעוֹת שְׂהֵן

אהבות הנפולין הבאות משבירת כלים, ועל-כן עקר הכנעתם הוא על-ידי הצדיק, שהוא הנקדה הקדושה של כלל ישראל, ששם שורה אור האהבה הקדושה, שעל-ידי-זה נתבטלין כל אהבות הנפולין, ונתמקן סוד שבירת כלים, ועל-ידי-זה ממילא נתבטלת מלכות הרשעה; ועל-כן היה הגם של חנכה על-ידי הכהנים שהם הצדיקים, שזוכין לאור האהבה הקדושה שהוא סוד כהן פדוע, ועקר הגם היה על-ידי השמן, שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, הינו פי אף-על-פי שהסטרא אחרא מטמאת כל השמנים, שהם סוד המחין שיש בכל אחד מישראל, שמשם נמשך אור נקדתו הקדוש שהוא בחינת צדיק, אף-על-פי-כן השם יתברך מרחם על ישראל, ושולח לנו בכל דור צדיק אמתי, שהוא שומר הברית בתכלית השלמות, ועל-כן המחין שלו הם שלמים גם-כן בתכלית, והם סוד השמן החתום בחותמו של כהן גדול, שהוא הצדיק האמת שהוא הנקדה הכללית של ישראל, ויש כח לנקדה שלו להאיר ולעורר כל ישראל, ומשם נמשך סוד הדלקת גר חנכה שמדליק כל אחד בביתו, שממשיך שמן משחת קדש הארת המחין מהנקדה הכללית שהוא הצדיק, ועל-ידי-זה מדליק אור הנקדה הקדושה שמאירה בסוד אור וגר, ומבטלת כל החשכות וכל אהבות הנפולין, ומקשרת הלב להשם יתברך. וזה סוד חנכה, מלשון חנוף, כי על-ידי אור הנקדה על-ידי-זה נתחנכין ונכנסין בעבודת השם. ומחמת שאור הנקדה כליל משלש בחינות, הינו הקדשה הכללית של הצדיק, והנקדה שצריך כל אחד לקבל מחברו, בסוד "וימקבלין דין מן דין", והנקדה שצריך כל אחד לקבל מניה וביה על-ידי התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שעל-ידי-זה מתבטלין כל אהבות הנפולין, על-כן גם במצות הדלקת גר חנכה חשבו חכמינו הקדושים שלש בחינות — הינו איש וביתו, והמהדרין וכו' והמהדרין מן המהדרין וכו', נגד שלש נקדות — הינו נקדת הרב, נקדת החבר, נקדת עצמו, וזה גם-כן השלשה יחודים הכלולים בהדלקת גר חנכה כמבאר בפניות (ברפת המזון, הלכה ג, אותיות: ט, י, יא).

ח.

הסֵטְרָא אַחְרָא שְׁהִיא מְלָכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה מִתְקַנָּאת מְאֹד בְּהִתְפָּאוֹת שְׁהִשָּׁם יִתְבַּרֵךְ מִתְפָּאֵר בְּנוֹ, עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וְעַל-כֵּן הִיא מִתְגַּבֶּרֶת בְּכָל דּוֹר לְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרַתְךָ וְכוּ', כְּדֵי שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא תִּתְבַּטֵּל הַהִתְפָּאוֹת שְׁמִתְפָּאֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, רַק שְׁהַצְדִּיקִים שְׁבָכֵל דּוֹר הָעוֹסְקִים לְקָרֵב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיֵהֶם שְׁבַשְׁמִים, וְלַהֲגַדִּיל וְלַהוֹסִיף בְּכָל פֶּעַם אֹר הַהִתְפָּאוֹת הַזֹּאת, הֵם עוֹמְדִים לְגַגֵּד הַסֵּטְרָא אַחְרָא לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ, וְאִזּוּ כְּשִׁמְדִּלְקִין וּמְאִירִין אֹר הַהִתְפָּאוֹת שְׁהִשָּׁם יִתְבַּרֵךְ מִתְפָּאֵר בִּישְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, שְׁזֶה עֵקֶר הָאֹר, אִזּוּ מְאִיר אֹר גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנִדְלָקִין וּמְאִירִין כָּל הַנְּרוֹת וְהָאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, בְּסוֹד לְאֲדָלְקָא שְׁרַגִּין וְלֹאֲנַהֲרָא בּוֹצִינִין וְכוּ', וּמְאֹר הַהִתְפָּאוֹת הַזֹּאת אָנוּ מְמַשִּׁיכִין אֹר הַקְדוּשׁ, הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה הַקְדוּשׁ, עַל-יְדֵי תַקְפָּה הַנֵּס שְׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עִמָּנוּ אִזּוּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה הַהִתְפָּאוֹת שְׁהִשָּׁם יִתְבַּרֵךְ מִתְפָּאֵר בְּנוֹ עַדִּין בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְעוֹשֶׂה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת בְּשִׁבְלֵינוּ, וְעַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַהִתְפָּאוֹת מְאִירִים כָּל הָאוֹרוֹת, וּמִשָּׁם אָנוּ מְמַשִּׁיכִין אֹר הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה, וּמַחְמַת שְׁעָקֵר הַהִתְפָּאוֹת שֶׁלוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּאֶה עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת הַרְחוֹקִים שְׁמִתְחִילִים לְהִתְחַנֵּף בְּעַבּוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-כֵּן נִקְרָא 'חֲנֻכָּה' מִלְשׁוֹן 'חֲנוּךְ' (בְּרַפְת הַמּוֹז, הַלְכָה ד', אוֹת

.)ט

ט.

עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשְּׁמִתָּה הוּא שְׁצַרִּיכִין לְהַפִּיף הַיְגוֹן וְאֲנַחָה עִצְמוֹ לְשְׁמִתָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַבְּרוּר מֵהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, כָּל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֱמֶת, כִּי לְפִי נִקְדַּת הָאֱמֶת שְׁבָלֵב כָּל אֶחָד מִישְׂרָאֵל, בְּוֵדָאִי רְאוּי לוֹ לְשַׁמַּח מְאֹד בְּשַׁעַת עֲשִׂית אִיזוֹ מְצוּה אֶפְלוֹ אִם כָּבֵר עֵבֵר עֲלָיו מֵה שְׁעֵבֵר, וְגַם עֲכָשׁוּ נַעֲשֶׂה עִמּוֹ מֵה שְׁנַעֲשֶׂה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאֵר מִמָּנוּ מְאוּמָה כִּי אִם נִקְדַּת הַמְצוּה,

ואדרבה ככל שיודע יותר שמעשיו אינם עולים יפה, בודאי ראוי לו לשמח ביותר, שאף-על-פי-כן אחר כל אלה זוכה לחטף טוב כזה בזה העולם, אשר עקר תכליתו וחיותו בעולם הבא, ועל-ידי-זה זוכה לברר היכלי התמורות, עד שזוכה למקור השמחה, שזה סוד גור חנכה, וזה מה שמבאר בפגנות, שצריך לכוון בחנכה בכל לילה שם 'אהיה' פעמים 'אהיה', שעולה אמת, הינו כי 'אהיה' הוא סוד כתר כידוע, ושם מקור השמחה, ושם שרש אור השמן של גור חנכה, שהוא אורו של משיח, סוד אור האמת, בחינת "שלח אורף ואמתך", שפרשו חכמינו הקדושים על אורו של משיח, הינו להאיר נקדת האמת שבלב, שזה מקור השמחה, וזה סוד 'אהיה' — דא אנא זמין למיהוי, כי כל הנית האדם בעולם הזה היא הכל וריק אפלו בחייו, ומכל שכן אחר-כך, רק עקר השמחה מה שעתידי להיות לו איזו בחינת הנו"ה בעולם הבא, שזה רק על-ידי נקדת המצוות שחוטף בעולם הזה איך שהוא, וזה מה שאנו אומרים בכל יום: "מה אנו מה חיינו" וכו', "כי הכל לבד הנשמה" וכו', "אשרינו מה טוב חלקנו" וכו', כי באמת הכל הבל, ואין שום הנוה בעולם, כי אם אשרינו וכו', דהינו שמחת קדשת ישראל, שזוכין ליחד שמו יתברך פעמים בכל יום, שזו שמחת המצוות, כי "כל מצוותיך אמונה" (תהלים קיט, פו), וזה מה שצריכין לכוון בכל לילה שם אהי"ה בצרוף אחר, כי היכלי התמורות מתגברין בכל פעם בשקרים וחליפין ותמורות אחרות, וצריכין להתגבר לברח מהם על-ידי שימשיך על עצמו אמתת האמת, שעל-ידי-זה זוכין לשמח, שעל-ידי-זה עקר הברור מהיכלי התמורות, והנה אף שהאמת הוא אחד, כי אין בו שום שנוי וחלוף, אף-על-פי-כן בה באמת בעצמה יש גם-כן כמה שנויים לטובה מצד המקבלים, שזה הצרופים השונים של שם 'אהיה' שהוא אמת, כי צריכין להפך הכל לטובה, עד שגם היגון ואנחה יתהפכו לשמחה, וכפי התגברות עצבות על-ידי היכלי התמורות, פן צריכין להפך הכל לששון ושמחה, ועל-פן בכל יום ממשיכין צרופים מיוחדים של שם 'אהיה' שהוא אמת. וכל זה כפי התקון והברור שצריכין לברר משנוי התמורות

וכמוכן גם בפשיטות, כי לפעמים מתייז את עצמם על-ידי תורה ומצוות, ולפעמים על-ידי תפלה, ולפעמים על-ידי שיחה עם חבריו, והעקר שתהיה פגנתו בשביל האמת (ברכת הודאה, הלכה ו', אות כט).

•

מבאר בכונות חנכה, שצריכין לכוון בכל לילה מדה אחת מתליסר מכילין דרחמי, עד היום השמיני, שאז נמשכת המדה של 'נוצר', ובה נכללין גם שאר התקונים עד 'ונקה', והנה תליסר מכילין אלו הם בחינת שלש עשרה פעמים שם הנו"ה ברוף הוא, שזה בחינת יעקב ויוסף, כי יעקב ויוסף גימטריה י"ג פעמים שם הנו"ה כידוע, ועל-כן בשבעת הימים הראשונים ממשיכין השבע מדות שהן עד "ואמת", ושה בחינת עצם האמת המשמש בלב כל אחד מישראל, וזה אמת שהוא בחינת יעקב כידוע, בחינת: "תתן אמת ליעקב" (מיכה ז, ט), ויעקב גימטריה שבע פעמים שם הנו"ה, שזה בחינת השבע מדות עד "ואמת", אף אף-על-פי-כן עקר התלהבות אור נקדת האמת הוא, שעל-ידי-זה ישרפו ויכלו כל הסטרא אחרא, שהם בחינת היכלי התמורות לגמרי, זה זוכין רק על-ידי הצדיק האמת, שהיא בחינת יוסף, שהוא איש אשר רוח בו, וברוחו הקדושה יכול לנפח העפוריות, שהיא בחינת עצבות, מלב כל אחד מישראל, עד שיתלהב אור נקדת האמת שבלבבו, שזה בחינת "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה" (עובדיה א, יח), שעל-ידי-זה מכלין ושורפין כל אלופי עשו, שהם כלל הסטרא אחרא והיכלי התמורות, ועקר הארת התלהבות האמת שמאיר הצדיק בחינת יוסף, העקר הוא הארת הרצון, שהאמת יאיר ויגלה בלבו תמיד, עד שיכסף וישתוקק תמיד להשם יתברך ולתורתו ולצדיקיו ברצון חזק מאד, שזה העקר, ועל-כן אחר השבעה ימים שממשיכין השבע מדות הראשונות עד "ואמת", שזה בחינת אור קדשת יעקב, צריכין אחר-כך עוד להמשיך הארת יוסף, שגימטריה שש פעמים הנו"ה, בחינת הששה תקונים אחרים מתקון "נוצר" עד "ונקה", שזה בחינת התלהבות אור האמת שמתלהב על-ידי הצדיק

בחינת יוסף, והעקר לזכות לבחינת רצון, שהוא בחינת תקון 'נוצר' אותיות 'רצון' כידוע, נמצא שביום השמיני ממשיכין אור בחינת יוסף שמלהיב אור האמת, ואז אין צריכין וגם אי אפשר להדליק עוד יותר באתגליא, מחמת כי גמר התקון אי אפשר להאיר עתה באתגליא עד גמר הגאלה שיהיה על-ידי-זה שהוא בחינת מלבי לפומי לא גלי, וגם שלא יתלהב האור יותר, מדאי שזו בחינת "פן יהרסו" (שמות יט, כא), על-כן ממשיכין רק תקון "נוצר", שהוא בחינת התחלת התגלות אור יוסף, שהוא מלהיב אמת עד שמאיר הרצון, וממילא גם שאר התקונים נכללין בזה (שם, אותיות: לד, לה, לו).

יא.

עקר התגברות מלכות יון הרשעה שעמדה על ישראל להשפיתם תורתך, הכל על-ידי פגם אמונת חכמים, כי כל העוסקים בחכמות חיצוניות שנקראות חכמות יון, עקר כפירתם הוא באמונת חכמים, הינו בתורה שבעל-פה, כי תורה שבכתב הינו תנ"ך הם לומדים קצת, ובאמת כשכופרים בתורה שבעל-פה ובאמונת חכמים, הם כופרים גם בתורה שבכתב, כי אין יודעין דבר מהתורה, כי אם על-ידי החכמים האמתיים שפרשו לנו את התורה, ועל-כן רצו אז להתגבר בחכמת יון ולהשפית התורה לגמרי על-ידי פגם אמונת חכמים, והשם יתברך עמד בעזרתנו והכניע והשפיל אותם, ועל-כן זכו אז לחנפת בית-המקדש, ששם עקר מקור תקון אמונת חכמים על-ידי גדרים ונדבות שמביאין לשם, ועל-כן שם היו יושבים הסנהדרין ובררו כל הלכות התורה, ואנו מחיבים להאמין בהם ולשמע אליהם, כמו שכתוב (דברים יז, י): "ועשית על-פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום שהוא אשר יבחר ה', ושמרת לעשות על-פי התורה אשר ירוף, ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה, לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" וגו' שזה עקר יסוד אמונת חכמים; ומחמת שעקר תקון אמונת חכמים הוא על-ידי גדר, על-כן לא היה יכול דוד למצא את מקום בית-המקדש, כי אם

על-ידי גֵּדֵר, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים קלב, ב): "אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהּ גֵּדֵר לְאָבִיר יַעֲקֹב" וְכוּ', וְזֶה סוּד גֵּר חֲנֻכָּה, כִּי עַקֵּר הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא גֵּרוֹת הַמְּנוּרָה, נִמְשָׁף מֵאוֹר הַצְּדִיק שֶׁנִּתְגַּלָּה וְנִמְשָׁף בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הַצְּדִיק הוּא אוֹר הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמֵהָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַצְּדִיק, מִשָּׁם מְדַלִּיקִין כָּל יִשְׂרָאֵל גֵּר חֲנֻכָּה הַקְּדוּשׁ לְהָאִיר לָנוּ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּתוֹךְ חֲשֻׁכַת אֶפְלַתְנוּ, וְעַל-כֵּן הִיָּה הַנֶּס עַל-יְדֵי שְׁמֹן, שֶׁהִיָּה חֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, כִּי הַשְּׁמֹן הוּא סוּד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַן הָאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְזֶה בְּעֶצְמוֹ הַנֶּס שֶׁלֹּא הִיָּה בּוֹ לְהַדְלִיק אֲלֵא יוֹם רֵאשׁוֹן, וְדַלֵּק שְׁמוֹנָה יָמִים, כִּי הַגֵּדֵר הוּא בְּחִינַת פְּלֵא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָּר ו, ב): "כִּי יַפְלִיא לְגֵדֵר" וְכוּ', כִּי זֶה בְּעֶצְמוֹ גַּם-כֵּן בְּחִינַת פְּלֵא וְנֶס, שֶׁעַל-יְדֵי הַפְּרִישוֹת מְעַט שֶׁל הַגֵּדֵר שֶׁהוּא דָּבָר קָטָן, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַן אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא דָּבָר גָּדוֹל כְּזֶה שֶׁכָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּזֶה, וְזֶה שֶׁלֹּא הִיָּה בּוֹ לְהַדְלִיק אֲלֵא יוֹם אֶחָד, כִּי הוּא רַק פְּרִישוֹת מְעַט לְזִמְן מוּעֵט לְיוֹם אֶחָד וְכִיּוֹצֵא, אֲבָל הוּא בְּחִינַת פְּלֵא כְּזֶה שֵׁישׁ לוֹ כַּח לְהָאִיר וְלְדַלֵּק שְׁמוֹנָה יָמִים, שֶׁהוּא אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי מִחֲכָמָה עַד אֲמוּנָה יֵשׁ שְׁמוֹנָה בְּחִינּוֹת, בְּחִינַת הַשְּׁמוֹנָה סְפִירוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, שֶׁמִּחֲכָמָה עַד מַלְכוּת, וְגַם כִּי עַקֵּר קִיּוֹם הַעֲצָה לְגֵדֵר וּלְקַיֵּם, כְּדִי שִׁיתְקַן עַל-יְדֵי-זֶה הָאֲמוּנָה, זֶה נִמְשָׁף מִחֲמַת שְׁאֵפְלוֹ אַחַר שֶׁנִּפְגְּמָה אֲצִלוֹ הָאֲמוּנָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִשְׁאָרָה בּוֹ עֵדִין אִיזוֹ נִקְדָּה שֶׁל אֲמוּנָה, וּבְכַח הַנִּקְדָּה הַזֹּאת הוּא חוֹתֵר וּמִבְקֵשׁ כָּל-כָּף, עַד שֶׁמוּצֵא הַחֲכָמִים שְׁמוּדֵיעִין וּמַגְלִין לוֹ עֲצוֹת יִשְׁרוֹת לְהַקִּים אֶת הָאֲמוּנָה, וְהוּא מְקַבֵּל הָעֲצוֹת וּמְקַיֵּם, וְהַכֹּל בְּכַח הַנִּקְדָּה שֶׁל מְקַצֵּת הָאֲמוּנָה שֶׁנִּשְׁאָרָה אֲצִלוֹ, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, וְזֶה בְּעֶצְמוֹ הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁאֶף-עַל-פִּי שֶׁטְּמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִשְׁאָר עֵדִין מְקַצֵּת שְׁמֹן שֶׁלֹּא הִיָּה בּוֹ לְהַדְלִיק אֲלֵא יוֹם אֶחָד, וְדַלֵּק שְׁמוֹנָה יָמִים, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים: "וּמִנּוֹתֵר קִנְיָנִים נַעֲשֶׂה נֶס לְשׁוֹשְׁנִים", הִינוּ מֵהַנִּקְדָּה הַטּוֹבָה שֶׁל שְׂכָרֵי הָאֲמוּנָה שֶׁנִּשְׁאָרָה אֲצִלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַנָּה וְנִשְׁלְמָה אֲמוּנַתוֹ בְּשְׁלֵמוֹת, וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'חֲנֻכָּה' מְלִשׁוֹן 'חֲנוּךְ', כִּי עַקֵּר הַחֲנוּךְ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם הוּא רַק עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי כְּמוֹ

שֶׁהַתִּינוּק צָרִיף שְׁאָבִיו וְאִמּוֹ יִחַנְכוּ אוֹתוֹ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, כְּמו־כֵן צָרִיכִין אֲנַחְנוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר שֶׁהַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים יִחַנְכוּ אוֹתָנוּ בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְכַנֵּס לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, כִּי אִם עַל יְדֵיהֶם, וְגַם כְּמוֹ שֶׁהַחֲנוּף הוּא עַל-יְדֵי דָבָר קָטָן וְקָל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַנֵּף וּמְרָגֵל בְּדַת תּוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה, כְּמו־כֵן עַל-יְדֵי גֵדֵר וּפְרִישוֹת בְּעֵלְמָא, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַנְכִּין בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְזוֹכִין לְאֲמוּנַת חֲכָמִים וְכָל טוֹב (שְׁבַת הַלֵּכָה ו', אוֹת יג, יד, טו, יח).

י.ב.

מִבְּאֵר בְּכַוֵּנוֹת, שֶׁהַדִּלְקַת גַּר שְׁבַת הַיָּא, שֶׁהַשְּׂכִינָה עוֹלָה לְמַעְלָה, וְשֵׁם מְאִיר בָּהּ הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַשְּׁלֵשָׁה יְחוּדִים, שֶׁהֵם גִּימְטְרִיָּה גַּר, וּבְחִנּוּכָהּ שֶׁהוּא בִּימֵי הַחַל, אֲזַי אֵין עֲלֶיהָ לְשְׂכִינָה, רַק שְׂמִמְשִׁיכִין לָהּ הָאוֹר הַגָּדוֹל לְמַטָּה, וְעַל-כֵּן בְּשְׁבַת חֲנֻכָּה מְדַלִּיקִין תְּחִלָּה גַּר חֲנֻכָּה, וְאַחֲר־כֵּן עוֹלָה לְמַעְלָה, וּמְדַלִּיקִין אַחֲר־כֵּן גַּר שְׁבַת, וְהֵנָּה כָּל הָאוֹרוֹת הַגָּדוֹלִים כָּלֵם נִמְשָׁכִים מְאֹר הַצְדִּיק הַגָּדוֹל שֶׁהוּא אוֹר כָּל הָאוֹרוֹת, וּמִמֶּנּוּ מִמְשִׁיכִין כָּל הַדִּלְקַת גְּרוֹת שֶׁל מִצְוָה — בֵּין שֶׁל חֲנֻכָּה וּבֵין שֶׁל שְׁבַת, אֶף בְּעִנְיַן הַמְשָׁכַת אוֹר הַצְדִּיק עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, גַּם-כֵּן יֵשׁ שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת הָאֵלוּ, לְפַעְמִים זוֹכִין הַתְּלַמִּידִים לְעֵלוֹת לְמַעְלָה וּלְקַבֵּל הָאֶרֶת הַצְדִּיק בְּמִקְוֵמוֹ שְׁזָה גַּר שְׁבַת, וּלְפַעְמִים מִחֲמַת שְׁאוֹר הַצְדִּיק גָּדוֹל מְאֹד בְּמִקְוֵמוֹ אוֹ מִחֲמַת קִטְנוֹת מְעֵלַת הַתְּלַמִּידִים, אֵי אֶפְשֶׁר לָהֶם לְקַבֵּל הָאוֹר מִמֶּנּוּ בְּמִקְוֵמוֹ, וְעַל-כֵּן מְכַרַח הַצְדִּיק לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ בְּכַמָּה צְמֻצוּמִים, וְלִהְיוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְמַדְרַגְתָּם, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְקַבֵּל הָאוֹר שֶׁם בְּמִקְוֵמָם וּמַדְרַגְתָּם, שְׁזָה גַּר חֲנֻכָּה, וְזֶה סוּד עֲצֵם מְעֵלַת קִדְשַׁת שְׁבַת חֲנֻכָּה, שְׁבַתְחִלָּה מִמְשִׁיכִין הָאוֹר לְמַטָּה, וְאַחֲר־כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּלְקַבֵּל שֵׁם הָאוֹר בְּשְׁלֵמוֹת (שֵׁם כ"א).

י.ג.

עֶקֶר קִדְשַׁת חֲנֻכָּה וְהַמְשָׁכַת הַנֶּסֶם וְהִישׁוּעָה שֶׁל חֲנֻכָּה בְּכָל דוֹר הוּא עַל-יְדֵי קִדְשַׁת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפוּר, כִּי עֶקֶר הַתְּגַבְרוֹת מְלָכוֹת

דסטרא אחרא, מלכות יון הרשעה, הוא לפגם באמונת חכמים ובספריהם הקדושים, שהם בחינת פלל תורה שבצל-פה, כי הם רוצים להכניס ב'ישראל לעסק בכתיבת ולמוד ספריהם הרעים, שהם חכמת יון, הפך אמונת חכמים הקדושים, שזהו פלל התורה הקדושה, פלל אמונתנו הקדושה, ועל-כן אמרו: "כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל", חס ושלום, שזה עצם הצרה שבדורות הללו גם-כן, שמתגברות הכתות הרעות העוסקות בחכמות חיצוניות, ומרבות ספרים רעים של הבל ושל אפיקורסות, ומתלוצצות מפל ספרי אמת המיסדים על-פי חכמת אמת, על-פי חכמי התלמוד והזהר הקדוש, ומי שבקי בהם רואה בעיניו שברב דבריהם הם נוטים אחרי פת הקראים פידוע, ועל-כן על-ידי קדשת ראש השנה יום פפור שאז עוסקין ישראל לשוב בתשובה ולתקן פגם אמונת חכמים, על-ידי-זה נכנעת מלכות הרשעה, ועוקרין דעותיהן הרעות, ונמחין מלב ישראל, ואז מאיר בשלמות אור התורה הקדושה שבכתב ושבצל-פה, וכל הספרים הקדושים מאירין ומזהירין כזהר הרקיע. וזה האור של גור חנפה, וזה "גור חנפה מוסף והולך", כי על-ידי תקון אמונת חכמים מאיר אור התורה בכל פעם ביותר על-ידי הספרים הקדושים שנתרבין בכל פעם, שהם עקר שלמות אור התורה, וזה סוד חנפת הבית של חנפה כי עקר בנין בית-המקדש שלעתיד הוא על-ידי שלמות התורה, שנשלם על-ידי אמונת חכמים, וזה שקורין בחנפה קרבנות הנשיאים, כי הם הקריבו את קרבנם שלא על-פי משפט, ומזה רואין גדל מעלת החכמים, שאסור להרהר אחריהם, כי השם יתברך מסכים על ידם. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים לענין אליהו שהקריב קרבנות בהר הפרמל, ואמרו שעל זה נאמר (דברים יח, טו): "אליו תשמעו", שכל זה הוא בחינת אמונת חכמים (ראש השנה, הלכות ו', אותיות ז, יא, טו).

יד.

גור חנפה מדליקין למטה מעשרה טפחים, ומבאר בפגנות שממשיכין כל הארת השלשה יחודים למטה מאד וכו', להאיר

למלכות עצם הארת האין סוף ברוך הוא במקומה, אף-על-פי שאין לה עליה אז, הינו שבכח הצדיקים הגדולים נזכה להמשיך אור התורה והספרים הקדושים גם למטה למטה, שיתרבו ספרים קדושים כאלה בעולם בחכמה עמקה פזאת, עד שיוכלו להאיר גם למטה למטה בתקף העשייה, וגם שם יתיחדו תורה שבכתב עם תורה שבעל-פה בשלמות נפלאה באחדות גמורה, עד שעל-ידי-זה יהיו נמתקין כל הדינים שבעולם, ועל-ידי-זה תהיה נשלמת העצה, שאפלו הנמוכים והירודים מאד יוכלו למצא עצה לנפשם למלט נפשם מני שחת, לאור באור החיים; כי זה עקר ענין חנכה — להמשיך הארה גדולה פזאת על-ידי רבוי הספרים הקדושים שנתרבין על-ידי אמונת חכמים, עד שעל-ידי-זה יאירו עצות עמקות גם למטה, הינו גם לכל הירודים מאד שהם בבחינת רגלין ממש, ועל-כן גם לכל שמונת ימי חנכה שהם בחינת שמונה תקונין שיש מחכמה, בינה, דעת, עד נצח והוד, שהם בחינת רגלין, הנקראים עצות פידוע, כי זה עקר עבודת הצדיקים הגדולים, להחזיר בתשובה גם את הגרועים והרחוקים מאד, על-ידי עצותיהם העמקות מאד (שם כו, כח ל).

טו.

עקר התגברות מלכות יון הרשעה הנה בכפירות ואפיקורסות, הנמשכים מבלבול המדמה, ועל-כן רצו להשפיתם תורתך שישודיה אמונה, ועקר הכנעתם הנה על-ידי החשמונאים, שהיו צדיקים גדולים, ומסרו נפשם לילך במלחמה נגד עם רב כזה, כי היו רוצים למות על קדוש השם, ובזה המשיכו התקון של התפלה, בבחינת דין של הבעל כח הגדול, ועל-ידי-זה נכנעת הסטרא אחרא, ונתגדל כבודו יתברך, עד שהמשיכו בחינת התפשטות הנבואה, שהיא בחינת אור התורה, שהיא כלליות הנבואה, עד שעל-ידי-זה נתברר המדמה, וזוכין לאמונה שלמה, להאמין בקדוש העולם, שזה יסוד האמונה, וזה סוד הדלקת נר חנכה, כי המשיכו תקון כזה, עד שכל אחד יכול להאיר בביתו הארת הצדיק אמת; שזכו להשיג בשלמות

אור התורה, וזכו לרוח נבואה, שעל-ידי-זה נתברר המדמה, שהוא לילה וחשך, לידע שגם בעמק חשכת הגלות המרה הזו בכלל ובפרט אמתת האמונה הקדושה, שיש יחיד קדמון יתברך, שברא את העולם מאין המחלט, וזה סוד המשכת הארה מאור-יום, להאיר גם הלילה והחשך על-ידי הדלקת גר מצוה, וזה גם-כן סוד המשכת קדשת שבת על ששת ימי החל, בחינת המשכת אור עולם הבא לתוך עולם הזה, המשכת קדשת ארץ ישראל וקדשת בית-המקדש לתוך חוץ לארץ (חל המועד, הלכה ד', אות ט').

טז.

חנכה הוא הארה הראשונה מהארות שבכל השנה כמובא, ומרמז על התחלת חנוכה האדם בעבודת השם, וזה לשון 'חנכה' מלשון 'חנוכה', וכשאדם רוצה להתחנך ולהתחיל בעבודת השם ולעלות אל השכל הקדשה, אזי מתגבר ומתפשט עליו מתחלה בחינת כח המדמה, ואינו מניחו לעלות ולהפגס אל קדשת השכל, וצריך לשברו ולהכניעו, וזה סוד הכניעת מלכות נון הרשעה, שרצו להשפית תורתך הינו בחינת שכירת הקלפות והמדמה, ועל-ידי-זה זוכין אחר-כך לגר חנכה, שהוא אור השכל, וזה ענין: "גר חנכה מוסיף והולך", כי גם כשזוכה לעלות אל השכל, אזי צריך עוד לעלות בכל פעם מדרגה לדרגה במעלת השכל הקדוש, ובכל פעם שרוצה לעלות למדרגה גבוהה יותר, אזי מתגבר ומתפשט עליו מתדש כח המדמה שבזו המדרגה הגבוהה, וצריך להכניעו ולהשפילו על-ידי שבח גדלת הבורא, וכן על-ידי צדקה, שעל-ידי-זה מתגלין הגנין עלאין, שהם ענין גלוי גדלת הבורא, וזה ההלל שאנו אומרים בחנכה, שהוא שבח גדלת הבורא, וכן מרבין אז בצדקה (חנכה, הלכה א').

יז.

העקר בעבודת השם הוא ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות, מחמת שהוא יוצא אז מהפך אל הפך, ואחר-כך אף-על-פי שהולך

ומתקדש בכל פעם ביותר, אף-על-פי-כן גם כל העבודות שאחר-כך מקבלין כח מההתחלה שהיא העקר, וכח ההתחלה הולף עם כלם, וזה מרמז במצות גר חנפה שמוסיף והולף, ובלילה הראשון שהיא התחלה מדליק אחד, ואחר-כך בלילה שני מדליק גר הראשון שהדליק ביום ראשון, ומוסיף עליו עוד אחד, וכן בכל הימים, נמצא, שהגר הראשון הולף ודולק עם כל שאר הנרות שבשאר הימים וכן להלן, כי כח ההתחלה הולף עם כלם (שם).

יח.

מה שנעשה הוא שיעשה, וכמו שבימי החשמונאים הכניעו את מלכות הרשעה שרצתה להשכיחם תורתך וכו', כמו-כן בכל דור בימי חנפה, אנו צריכין לעמד כנגד מלכות הרשעה, שזה הרשעים העומדים עלינו לבטל ולמנע אותנו מעבודתו יתברך, ועקר הכנעתם הוא על-ידי אריכות הנשימה, שהוא הרוח חיים שמקבלין מהצדיק האמת שזכה לברר הארבעה יסודות שלו, עד שאין להרע שום אחיזה בו, והוא כלו טוב, ועל-ידי-זה יכול לירד לתוך הצנורות של הרשעים, שמקבלין על ידם אריכות הרוח שלהם, ולשברם ולהכניעם, בסוד: "משפיל רשעים עדי ארץ" (תהלים קמו, ו), וזה סוד השמן של גר חנפה, שמרמז על אריכות הנשימה הקדושה, שעל-ידי הנשימה הוא קיום כל השמנים שבגוף, וכשמקבלין הרוח חיים ואריכות הנשימה מן הצדיק, אזי השמנים שבגוף קדש, והשכל הדולק ומאיר על-ידי השמנים שבגוף, הוא גם-כן זך ונקי וקדוש מאד, מה שאין בן פשמקבלין הנשימה על-ידי הסטרא אחרא, חס ושלוש, אז השמנים טמאים, שזה מה שבעת שגברה מלכות יון הרשעה, אז טמאו כל השמנים, וכשגברו החשמונאים והכניעום, אז מצאו פן אחד של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, שהוא הצדיק והרב שבדור, שהשמן שלו חתום בקדושה גדולה, כי אין להרע שום אחיזה בו, ועל-ידי זה השמן היה הנס של חנפה, וזה סוד באור הגר של חנפה הוא, שממשיכין על עצמנו אור הצדיק האמת, שיכול לירד למקום הסטרא אחרא ולהכניעה שם במקומה,

וְזֶה שְׁמַדְלִיקִין גַּר חֲנֻכָּה לְמִטָּה מְעַשְׂרָה טַפְחִים וּבְרִשׁוֹת הַרְבִּים, שְׁשָׁם מְקוֹם הַסְטָרָא אַחְרָא וְגַם סְמוּךְ לַפֶּתַח, שְׁשָׁם עַקֵּר אַחֲזִיזְתָּם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לַפֶּתַח חֲטָאת רִבִּץ", וּבְגִדְל כַּח הַצְדִּיק אָנוּ יְכוּלִים לְהַכְנִיעַם שָׁם וּלְשַׁבְּרָם שָׁם דִּיקָא בְּמְקוֹם אַחֲזִיזְתָּם (שם. הִלְכָה ב').

יט.

כְּשֶׁהִסְטָרָא אַחְרָא שְׁהִיא מְלֻכּוֹת יוֹן הַרְשָׁעָה מִתְגַּבְּרַת עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל אוֹ בְּפָרֻט, וְאִין מִנַּחַת אֶת יִשְׂרָאֵל לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשָּׁם בְּאֵמֶת, וְלִפְעָמִים מִתְגַּבְּרִים, חֶס וְשָׁלוֹם, מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהַטּוֹב שְׁיִשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִתְעַלֵּם לְגַמְרִי, עַד שְׁאִין יוֹדְעִים כָּלֵל אִיךְ לְהִתְעוֹרֵר לְשׁוֹב לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, אֲזִי עַקֵּר הַתְקוּן הוּא רַק עַל-יְדֵי הַצְדִּיק הָאֵמֶת שְׁבַדוֹר, כִּי כְּשֶׁהַצְדִּיק הָאֵמֶת עוֹסֵק עִמּוֹ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ וְרוֹאֶה מְעַשְׂיוֹ וּמִדּוֹתָיו, אֲזִי הִרְעָ שְׁלוֹ נִתְבַטֵּל וְנִתְבַלְבַּל לְגַמְרִי כִּנְגַד הַצְדִּיק הָאֵמֶת שְׁכָפָה אֶת יִצְרוֹ וְהַכְנִיעַ הִימֵי רַע, וְאֲזִי הִרְעָ נוֹפֵל וְהַטּוֹב נִתְגַּלֶּה אֶפְלוֹ מְעַמְקֵי עַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כִּי הַצְדִּיק יְכוּל לְבָנוֹת הַתּוֹרָה וּלְגַלוֹת הַטּוֹב מִכָּל אָדָם שְׁבָעוּלָם אֶפְלוֹ אִם הוּא בְּמְקוֹם שְׁהוּא, כִּי הַצְדִּיק עַל-יְדֵי שְׁלִבּוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ, וְכָפָה אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה זָכָה שְׁקַבְּלוֹ הַמְדוּת שְׁלוֹ אוֹר אֶהְבָּה שְׁבַדְעַת, שְׁשָׁם אִין לְרַע שׁוֹם אַחֲזִיזָה כָּלֵל, כִּי עַקֵּר אַחֲזִיזַת הִרְעָ הוּא רַק לְמִטָּה בְּמִדּוֹת שְׁשָׁם יִשׁ יְמֵי טוֹב וְיְמֵי רַע, וְעַקֵּר אַחֲזִיזְתָּם לְמִטָּה בְּמִדּוֹת, חֶס וְשָׁלוֹם, הוּא גַם-כֵּן רַק מִחֲמַת שְׁאִין זוֹכִין בְּשְׁלֵמוֹת לְקַשֵּׁר הַמְדוּת לְהַדְעַת, וְזֶה עַל-יְדֵי שְׁאִין מִתְגַּבֵּר שִׁיְהִיָּה לְבוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ, וְאִינוּ מְקַשֶּׁה לְבוֹ, שְׁשָׁם מְקוֹר כָּל הַמְדוּת לְדַעְתּוֹ, אֲבָל הַצְדִּיק שְׁכָפָה אֶת יִצְרוֹ, וְזָכָה שִׁיתְקַשְׁרוּ הַיָּמִים שֶׁהֵם הַמְדוּת בְּדַעַת, כִּי לְבוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ, עַל-כֵּן אִין לְהִרְעָ שׁוֹם שְׁלִיטָה בּוֹ אֶפְלוֹ בְּמִדּוֹת, מֵאַחַר שֶׁהֵם מְקַשְׁרִין וְכוּלּוּלִין עִם הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה גַם הַמְדוּת מְקַבְּלִין אוֹר אֶהְבָּה שְׁבַדְעַת, וְעַל-כֵּן זֶה הַצְדִּיק בְּכַחוֹ הַגְּדוֹל מְכַנִּיעַ גַּם אֶצֶל הָעֲכוּוֹ"ם וְהַרְשָׁעִים אֶת הַיָּמֵי רַע שְׁלָהֶם, עַל-יְדֵי שְׁרוּאָה וּמִסְתַּכֵּל בָּהֶם, וְתַכְּף נוֹפֵל הִרְעָ וְנִתְבַטֵּל לְגַמְרִי, וְהַטּוֹב שְׁהִיָּה מְלַבֵּשׁ בּוֹ עוֹלָה וְנִתְגַּלֶּה,

שְׁזֶה סוּד אוֹתוֹת הַתּוֹרָה שְׁבוֹלְטוֹת וּמִצְטָרְפוֹת עִכְשׁוּ, עַל־יְדֵי זֶה הַצַּדִּיק שְׁבִטַל אֶת הָרַע הַחוּפָּה עֲלֵיהֶם, וְאִזִּי זֶה הַטּוֹב נִתּוּסָף בּוֹ אוֹר רַב מִלְמַעְלָה, וְזֶה אוֹר אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת, שְׁאָמַר גַּם־כֵּן עֲלֵיהֶם מִלְמַעְלָה, וְזֶה הִיָּה תִקְוָה הַנֶּסֶךְ שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהִיָּה עַל־יְדֵי הַכֹּהֲנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת חֹסֵד, בְּחִינַת אֶהְבָּה, וְהַעֲקָר עַל־יְדֵי הַפֶּה הַשְּׁמֹן, שֶׁהִיָּה חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, שְׁזֶה סוּד הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל שְׁזוֹכָה לְאוֹר אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת, שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִכָּל הַיָּמִים וְהַמְדוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הָרַע נוֹפֵל וְנִתְבַטֵּל לְגַמְרִי, וַיְכוּלִין לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹת הַתּוֹרָה הַמְלַבְּשִׁין גַּם בְּיַמֵּי הָרַע, וְלִבְנוֹת מֵהֶם תּוֹרָה, עַד שְׁגַם אֵלֶּי הָאוֹתוֹת זוֹכִין לְקַבֵּל אוֹר אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת, וְזֶה שְׁמִדְלִיקִין גַּר חֲנֻכָּה לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה טַפְחִים וּבְרִשׁוֹת הַרְבֵּים, שְׁשֵׁם עַקֵּר מְקוֹם אַחִיזַת הַסֵּטְרָא אַחְרָא, אֲכַל עִכְשׁוּ נִתְגַּלָּה גַּם שָׁם אוֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַמְלַבְּשֵׁ שָׁם וּמְקַבֵּל אוֹר רַב מִלְמַעְלָה, שְׁזֶה סוּד "גַּר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ", כִּי "מַעֲלִין בַּקֶּדֶשׁ", הֵינּוּ כִּי בְּכָל פַּעַם שְׁמִתְגַּלָּה הַתּוֹרָה יוֹתֵר, אִזִּי מְקַבְּלַת אוֹר רַב מִלְמַעְלָה בְּיוֹתֵר מֵאוֹר אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת סִתְרֵי תּוֹרָה, וְזֶה עַקֵּר תִּקְוָה הַנֶּסֶךְ, שְׁמַקְצֵת הַשְּׁמֹן שֶׁלֹּא הִיָּה בּוֹ לְהִדְלֵק, כִּי אִם יוֹם אֶחָד, שְׁזֶה סוּד אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת, שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִהַיָּמִים וְהַמְדוֹת, אֲשֶׁר לֹא יִתְגַּלָּה בְּשִׁלְמוֹת עַד לְעֵתִיד, שֶׁהוּא "יוֹם אֶחָד יִנְדַע לֵה", הַנֶּאֱמָר עַל לְעֵתִיד, וְעִכְשׁוּ עַל־יְדֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם סוּד מִתְתִּיָּהוּ וּבְנֵי, זוֹכִין לְטַעַם אוֹר אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת גַּם בְּתוֹךְ הַזְּמַן וְהַמְדוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבִעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, בְּחִינַת שְׁבַע מְדוֹת מַחֲסֵד עַד מַלְכוּת, שֶׁהֵם כָּלֵל יְמֵי הַבְּנִיָּן, וְזֶה סוּד הַגֵּר שֶׁדִּלֵּק שְׁמוֹנָה יָמִים, הֵינּוּ שְׁזוֹכִין לְקַשֵּׁר הַיָּמִים וְהַמְדוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת יָמִים לְאוֹר אֶהְבָּה שְׁבִדְעַת, שֶׁהִיא יוֹם אֶחָד, שְׁגַם הַיָּמִים וְהַמְדוֹת יְקַבְּלוּ הָאוֹר מִשָּׁם, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵין לְהָרַע שׁוּם אַחִיזָה גַּם בְּיָמִים וּבְמְדוֹת כִּנ"ל (ש"ס, הַלְכָה ג, אוֹתוֹת א, ב).

כ.

עַקֵּר הַתְּגַבְרוֹת מַלְכוּת יָנוּן הַרְשָׁעָה הִיא בְּחֻמְרוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שְׁנִקְרָאוֹת חֻמְרוֹת יָנוּן, וְעַל־כֵּן טַמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמַּחֲזִין

שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי הַקְּשִׁיּוֹת הַבְּאוֹת מִשָּׁם, וּבִקְאֻמַּת הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁלָּהֶם אֵינָן קְשִׁיּוֹת כָּלֵל, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהֵבִין בְּשִׁלְמוֹת מַחְמַת שֶׁהוּא שְׂכַל הַמַּקִּיף, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ עַד לְעֵתִיד לְבוֹא, וּבְעוֹלָם הַזֶּה זֶה הַשְּׂכַל סְתוּם וְחֲתוּם, כִּי הוּא מְאֹמֵר סְתוּם, סוּד: "אִיֶּה" בְּחִינַת כְּתוּר, שֶׁהוּא קִדְשָׁה עֲשִׁירִית וְעֲלִיּוֹנָה מִכָּל קִדְשָׁה שֶׁבְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת לִפְנֵי וּלְפָנִים, שְׂלֵא נִכְנָס לְשֵׁם אֱלֹא כִּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם כְּפוּר, וּמִגְדֵּל הַעֲלָמָתוֹ וְהַסְתַּרְתּוֹ שֶׁל זֶה הַמַּקִּיף, עַל-כֵּן יְכוּלִים לִינֵק מִמֶּנּוּ גַם הַחִיצוֹנִים שֶׁמִּכְנִיסִים קְשִׁיּוֹת וּכְפִירוֹת, וּכְשׂוֹזְכִין לְהֵבִין זֹאת שֶׁבִקְאֻמַּת כָּל הַקְּשִׁיּוֹת הָאֵלוֹ אֵינָן קְשִׁיּוֹת כָּלֵל, רַק שְׂגַמְשָׁכִים מִבְּחִינַת "אִיֶּה" שֶׁהוּא מַקִּיף, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּשִׁלְמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִזִּי כְּשֶׁמִּבְיָנִים זֹאת, נִתְבַטְּלִין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁלָּהֶם, כִּי יוֹדְעִים שְׂאֵינּוּ קֶשֶׁה כָּלֵל, רַק שֶׁלְגִדְלָתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵין חֶקֶר, וַיֵּשׁ קִדְשָׁה גְבוּהָה וְעֲלִיּוֹנָה מְאֹד שֶׁהִיא מַקִּיף, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהֵבִינָם. וְזֶה סוּד מַה שֶׁמִּצָּאוּ אִזִּי צְלוּחִית שֶׁל שְׂמֹן שֶׁהִיָּתָה חֲתוּמָה בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כִּהֵן גְּדוֹל, הֵינּוּ שֶׁמִּצָּאוּ וְהַשִּׁיגוֹ שִׁישׁ שְׂכַל עֲלִיּוֹן מַקִּיף, שֶׁהוּא סְתוּם וְחֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כִּהֵן גְּדוֹל, הֵינּוּ הַמְאֹמֵר סְתוּם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכוֹת כָּל אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִתְבַטְּלוּ כָּל הַקְּשִׁיּוֹת, שְׂזֶה הַכְּנַעַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְזֶה הָיָה הַגֵּס שֶׁל גַּר חֲנֻכָּה, שְׂלֵא הָיָה בּוֹ לְהַדְלִיק אֱלֹא יוֹם אֶחָד, הֵינּוּ כִּי הַמַּקִּיף הַזֶּה לֹא יִזְכּוּ לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, רַק לְעֵתִיד לְבוֹא שֶׁהוּא "יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לְהַשִּׁיג", וְנַעֲשֶׂה גַם וְדַלֵּק שְׂמוֹנָה יָמִים, הֵינּוּ שֶׁזְּכּוּ לְהַמְשִׁיךְ הָאָרֶז מִהַמַּקִּיף הַזֶּה שֶׁהוּא יוֹם אֶחָד לְתוֹךְ הַשְּׂכַל הַפְּנִימִי גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא שְׁבַעַת יָמִים, וְזֶה סוּד הַשְּׂמוֹנָה יָמִי חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא הַיּוֹם הֵרֵאשׁוֹן שֶׁהִיָּה צְרִיךְ הַשְּׂמֹן לְדַלֵּק וְשְׁבַעַת יָמִים שֶׁדַּלֵּק בְּגִס אַחֲרֵי-כֵן, הֵינּוּ בְּיוֹם אֶחָד מִמְשִׁיכֵין הָאָרֶז שֶׁל עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא יוֹם אֶחָד, שְׂאִזִּי יִשִּׁיגוּ הַמַּקִּיף הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂמֹן הַחֲתוּם, וּמִשָּׁם נִמְשָׁכַת הָאָרֶז לְכָל שְׁבַעַת יָמִים שֶׁהֵם עוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה שֶׁבְּכָל יוֹם מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, כִּדִּי לְחַזֵּר בְּכָל יוֹם לְקַבֵּל הָאָרֶז מִיּוֹם הֵרֵאשׁוֹן, כִּי הַגַּר שֶׁהַדְּלִיק בְּיוֹם הֵרֵאשׁוֹן הוֹלֵךְ וְדוֹלֵק עִם כָּל הַגְּרוֹת שֶׁמְדַלִּיקִין

בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים שְׁאַחֲר־כֶּף (שָׁם, הַלְכָה ה').

כ.א.

הגס של חֲנֻכָּה וְכֵן כָּל הַנְּסִים נַעֲשִׂים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל זְמַן בְּכָל־לַיּוֹת וּבַכְּרִטִיּוֹת, כִּי כְּשֶׁהִסְטָרָא אַחֲרָא שְׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה מִתְגַּבְּרַת עַל יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֵה לְבַטֵּל אוֹתָם מֵעֲבוּדַת הַשָּׁם כְּמוֹ שְׁהִיָּה אֹז שְׁרָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרִי, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְאִזִּי אֵין שׁוּם עֲצָה וְתַחבּוּלָה לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הָאֱמֶת, דְּהֵינּוּ שִׁירָאָה לְפִי מְדַרְגָּתוֹ לְמִשְׁךְ עֲצָמוֹ רַק אֵל הָאֱמֶת לְאֱמֶתָהּ, וְלִהְסַתְּפֵל רַק עַל הָאֱמֶת בְּאֱמֶת, וְכֵן בְּתַפְלָה אַף־עַל־פִּי שְׂאֵי אִפְשָׁר לוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֵה בְּשׁוּם אַפֵּן, וְהַמְחֻשְׁבוֹת הַזְּרוֹת שֶׁהֵן בְּחִינַת מִי הַמְּבוּל מְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ מְאֹד, עַד שְׁלַפְעָמִים הוּא בְּבְחִינַת: "וְהַיָּמִים גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל הַהָרִים הַגְּבוּהִים" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית ז, יט), הֵינּוּ שְׂאִין רוֹאִים שׁוּם צַד הַצֵּלָה, וְאֵין לוֹ מְקוֹם לְאַחֵז עֲצָמוֹ וְלַעֲמֹד שָׁם, כִּי מִי הַמְּבוּל גָּבְרוּ מְאֹד לְמַעַלָּה מִכָּל הַהָרִים, וְכֵאלוֹ נָפַל לְתוֹךְ הַתְּהוֹם מִמֶּשׁ, וְ"מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי" (תְּהִלִּים קכ"א, א), וְאִזִּי עֵקֶר הַתְּקוּן וְהַצֵּלָה — עַל־יְדֵי תַבַּת נֹחַ, הֵינּוּ שְׂיַדְבֵּר הַדְּבֹר בְּאֱמֶת לְפִי מְדַרְגָּתוֹ בְּמְקוֹם שְׁהוּא. וְזֶה סוּד גַּר חֲנֻכָּה שְׁהוּא אוֹר הָאֱמֶת כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם מַג, ג): "שְׁלַח אוֹרְךָ וְאֱמַתְךָ", שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵאִין מִכָּל מִינֵי חֲשֶׁךְ וַיְכוּלִין לְהַתְּפַלֵּל בְּאֱמֶת, שְׁזֶה סוּד חֲנֻכָּה שְׁקַבְעוּ לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּפִלָּה, וְעַל־כֵּן מְדַלִּיקִין לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים שְׁשָׁם עֵקֶר אַחֲזִיתָם, כִּי מְעוֹלָם לֹא יֵרְדֶה שְׁכִינָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, וּמְדַלִּיקִין סְמוּךְ לְפֶתַח, בְּחִינַת "פֶּתַח דְּבָרֶיךָ יֵאִיר" (תְּהִלִּים קי"ט, קל), כִּי עַל־יְדֵי אוֹר הָאֱמֶת יְכוּלִין לְמַצֵּא הַפֶּתַח לְצֵאת מִכָּל מִינֵי חֲשֶׁךְ שְׁנִצּוֹד בָּהֶם, וְלִהְכַנִּיעַ מִי הַמְּבוּל, וְזֶה שְׁבִימֵי חֲנֻכָּה פְּסָקוֹ מִי הַמְּבוּל, הֵינּוּ בְּכ"ז בְּכֶסֶלּוֹ, וְזֶה שְׁמוּבָא בְּתַקּוּנִים, כִּי חֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת תַבַּת נֹחַ, וְזֶה סוּד: "גַּר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ", כִּי בְּתַחֲלָה אוֹר הָאֱמֶת בְּצַמְצוּם גְּדוֹל בְּעַת שְׁמַנָּח בְּתַקָּף הַחֲשָׁכוֹת וְהַגְּלוּת, אֲבָל עַל־יְדֵי שְׁמוּשָׁךְ עֲצָמוֹ אֵל הָאֱמֶת גַּם, אֹז עַל־יְדֵי־זֶה מְעַט נִקְדַּת הָאֱמֶת מְאִירָה לוֹ, עַד שְׁזוֹכָה לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשֶׁךְ, וְאֹז בְּכָל יוֹם

מוסיף והולך אור האמת ביותר, עד שעולה בתכלית העליה, בסוד (בראשית מו, ד): "ואנכי אעלה גם עלה" (שם, הלכה ו').

כב.

מבאר בכונות חנכה, שצריכין להמשיך אז תליסר מכילין דרחמי, שעקרם הם שמונה, שהם עד "נוצר" וכו', ובכל יום מימי חנכה צריכין להמשיך מדה אחת מהן, גם צריכין להמשיך בכל יום צרוף אחד של אהי"ה פעמים אהי"ה, שהוא בגימטריה אמת, כנגד שמונה פעמים אמת' שבאמת ויציב, הינו פי זה עקר כלל הרחמנות שצריכין לרחם על ישראל, שזה סוד תליסר מכילין דרחמי, שהוא להאיר ולהכניס בהם האמת, שעל-ידי-זה יכולין להנצל מעוונות, ויזכו להתקרב להשם יתברך, ועקר האמת הוא אהי"ה פעמים אהי"ה, פי אהי"ה — דא אנא זמין למיהוי, הינו שמכין את עצמו לעשות תשובה, כדי שתהיה לו איזו הנהיה בעולם, פי קדם התשובה עדין אין לו שום הנהיה כלל כמבאר במקום אחר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו), אף מחמת שאפלו בשרוצה להכין את עצמו שתהיה לו הנהיה בעולם, יש שעדין קשה לו לשוב כראוי, אף-על-פי-כן גם הוא צריך בכל יום ובכל פעם להכין את עצמו שתהיה לו איזו הנהיה, דהינו כדי שיוכל על-ידי ההכנה הזאת להתחיל להכין את עצמו אחר-כך, וגם ההכנה השנייה תהיה בשביל שיוכל להכין את עצמו עוד אחר-כך ביותר, וכן בלי שעור, עד שיהיה נכלל אהי"ה באהי"ה בכלליות גמור, בסוד: "אהיה פעם אהיה", שגימטריה אמת, פי זה עקר אמתת האמת, שאף-על-פי שאינו זוכה מיד להנהיה גמורה, אף-על-פי-כן יכין את עצמו, כדי שיזכה על-ידי-זה להכין את עצמו אחר-כך וכן בלי שעור, עד שיהיה נכלל אהיה באהיה; פי כל מה שיעשה בעבודת השם, הכל הוא רק סוד חכמה, כדי שתהיה לו חכמה אחר-כך, וזה הדבר הוא בכל מדרגה ומדרגה, פי אפלו מי שכבר זכה לעבודת השם באמת, גם הוא צריך להכין את עצמו בכל פעם להתחיל מתדוש, בסוד אהי"ה — דא אנא זמין למיהוי, כדי שיזכה לעלות למדרגה גבוהה

ביותר בכל פעם, פי צריכין לאחזו תמיד במדת התשובה, וצריכים לעשות תשובה על תשובה, מכל שפן מי שלא התחיל עדין כלל, בודאי צריך להתחיל בכל פעם, אף-על-פי שרואה שגם עתה הוא רחוק מאד, אף-על-פי-כן זכין את עצמו שתהיה לו הנזיה, הינו שיזכה אחר-כך על-ידי-זה להכין את עצמו ביותר וכו', וכן להלן. וכל זה הוא סוד אמת, סוד אהי"ה פעמים אהי"ה, כי מי שמסתפל על האמת, בודאי צריך כל ימיו להכין את עצמו ולצפות ולהסתפל אולי יזכה עתה להתחיל איזו התחלה, וכשיהיה חזק בזה בודאי יעזרו השם יתברך להתקרב ולשוב אליו יתברך באמת. וזה בחינת חנפה, כי זה עקר החנופה בעבודת השם, להתחיל בכל פעם מחדש, ואפלו אם הוא זקן גדול, אף-על-פי-כן אסור להחזיק את עצמו בזקן, וליאש את עצמו כאלו אפסה תקנתו, חס ושלום, רק עד יום מותו יתחיל בכל פעם מחדש, וזה סוד: "חנוף לנער על-פי דרכו", הינו שיחנך אותו על-פי דרכו שעוסק במשא ומתן וכיוצא, גם שם ימצא את השם יתברך, בסוד: "בכל דרכיך דעהו" (משלי א, ג), כי גם שם יש איזו נקדה של אמת שיכולין לחנף עצמו על ידה, ולהתחיל להכין את עצמו להתקרב להשם יתברך, וזה ששים: "גם כי זקין לא יסור ממנה" (משלי כב, ו), הינו מסוד החנופה וההתחלה בכל פעם מחדש, וזה בכל דרגה ודרגה, פי הצדיקים הגדולים צריכין גם-כן להתחיל בכל פעם מחדש להתחנף בעבודתו יתברך, כדי שיזכה בכל פעם למדרגה גבוהה ביותר בעבודת השם יתברך, שזה סוד אהי"ה פעמים אהי"ה, כי בכל פעם מתחילין בסוד אהי"ה — דא אנא זמין למיהוי, מכל שפן הקטנים במעלה בודאי צריכין לחזק את עצמם להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת השם, פי אולי יועילו לו כל ההכנות והרצונות והתשוקות והפסופין והיגיעות שמתנגע בכל פעם להתחיל להכין את עצמו להתקרב להשם יתברך, אולי יתקבצו כלם שיוכל היום להתחיל להכין את עצמו כראוי, כדי שיוכל להתחיל להכין את עצמו אחר-כך ביותר, וכן להלן, בסוד אהי"ה פעמים אהי"ה, וזה עקר האמת לאמתה, שצריכין להכניס בכל אחד מישראל. ומחמת שיש כמה שנויים

לֵאמֹר מִסְפָּר בְּכָל אָדָם בֵּין יוֹם לְיוֹם, עַל-כֵּן צָרִיף לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ וּלְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ לְנִקְדַּת הָאֵמֶת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּפִי הַמִּדָּה וְהַעֲנִין שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁעוֹמֵד בּוֹ, כִּי בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל דְּרָגָה יֵשׁ סוּד נִקְדַּת הָאֵמֶת, שֶׁיְכוּלִין לְהִתְקַרֵּב עַל יְדֵה לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה סוּד מֵה שֶׁבִּכְחַ צְדִיקֵי הָאֵמֶת אָנוּ זוֹכִין בְּכָל יוֹם מִיְמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים לְהַמְשִׁיךְ מִדָּה אַחַת שֶׁל רַחֲמִים מִתְּלִיסָר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי וְצָרוּף אַחַד שֶׁל אֵמֶת כְּפִי הַמִּדָּה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְזֶה סוּד שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, כִּי בְּזֶה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין אוֹר הָאֵמֶת שֶׁהוּא סוּד אֶהְיֶ"ה עַל כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ שֶׁהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה, בְּסוּד שְׁבַעַת יָמִים לְכוּלָּלָם וּלְקַשְׂרָם, בְּסוּד יוֹם הַשְּׁמִינִי, שֶׁהוּא סוּד עֲלֵמָא דְאֵתִי סוּד בִּינָה, שֶׁשָּׁם עָקַר סוּד שֵׁם אֶהְיֶ"ה כִּידוּעַ (שם).

כג.

עָקַר כַּח מְלָכוּת הַרְשָׁעָה הוּא עַל-יְדֵי עֲזוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּסוּד: "עֲזוּת מְלָכוּתָא בְּלֹא תְּגָא", וְצָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר בְּעֲזוּת גְּדוּלָּה דְּקִדְשָׁה כְּדִי לְעַמֵּד נֶגֶד עֲזוּתָם הַרְעָה, וְזֶה סוּד תַּקְוָה הַנֶּסֶם שֶׁל חֲנֻכָּה, שְׂאֵז הַתְּגַבְּרָה מְלָכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה בְּעֲזוּת גְּדוּלָּה כָּל-כָּף, עַד שֶׁרְצוֹ לְבַטֵּל כָּל הַתּוֹרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, וְנָתַן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ כַּח בָּלָב מִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו וְהַתְּגַבְּרוּ בְּעֲזוּת גְּדוּלָּה דְּקִדְשָׁה כְּזוֹ, עַד שֶׁחֲמַשָּׁה אֲנָשִׁים מִיִּשְׂרָאֵל עָמְדוּ כְּנֶגֶד הַמּוֹן רַב וְהַכְּנִיעוּ אוֹתָם וְהַשְּׁפִילוּ אוֹתָם, וְזֶה סוּד הַנֶּסֶם שֶׁהִיָּה אֵז עַל-יְדֵי שְׁמֹן, כִּי הַעֲזוּת דְּקִדְשָׁה נִמְשָׁכָה מִהַשְּׁנִי כְּתָרִים שֶׁזָּכוּ יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי שְׁאֲמָרוֹ: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", שְׁזֶה סוּד נִגְלָה וְנִסְתָּר שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁזֶה סוּד כָּלֵל הַמַּחֲזִין דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא סוּד שְׁמֹן מִשְׁחַת קִדְשׁ, וְזֶה סוּד מְצוֹת הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה, שֶׁהֵנָּה דוֹלֵק וּבוֹעֵר בְּאוֹר מְאִיר, בְּאוֹר גְּדוּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי הַשְּׁמֹן, הֵינּוּ שֶׁהַמַּחֲזִין שֶׁל סוּד "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע", שְׁזֶה סוּד הַשְּׁמֹן, מִשָּׁם זוֹכִין לְקַבֵּל עֲזוּת גְּדוּלָּה דְּקִדְשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בּוֹעֵר הַלֵּב לְהִשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ כְּרִשְׁפֵי אֵשׁ, וּמְאִיר בְּאוֹר גְּדוּל, שְׁזֶה סוּד הָאֵשׁ שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא סוּד עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, סוּד: "כִּי עֲזָה כְּמוֹת אֶהְבֶּה" וְכוּ' "רִשְׁפִּיָּה רִשְׁפֵי אֵשׁ" וְכוּ' (שִׁיר הַשִּׁירִים ת, ו), וְעֲזוּת דְּקִדְשָׁה הִיא סוּד קוּלוֹת דְּקִדְשָׁה,

שֶׁהֵם סוּד אֵשׁ, סוּד: "וְאֵת קִלּוֹ שְׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ" (דְּבָרִים ה, כא), סוּד: "קוֹל ה' חוֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ" (תְּהִלִּים כט, ז), וְעַל־כֵּן נִקְרָא חֲנֻכָּה, כִּי זֶה עֲקַר הַחֲנוּךְ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, שֶׁהוּא רַק עַל־יְדֵי עֲזוּת דְּקִדְשָׁה, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְעַמֵּד כְּנֹגֵד עֲזוּת דְּסִטְרָא אַתְרָא הַמוֹנְעִים אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה, לְהַכְנִיעַם וּלְהַשְׁפִּילֵם וּלְהַכְנִס אֶל הַקִּדְשָׁה, בְּסוּד: "נִהְלַת בְּעִזָּךְ אֶל גְּוֵה קִדְשֶׁךָ" (שְׁמוֹת טו, יג). וְהָעֵקֶר — לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, שְׂזֵה עֲקַר שֵׁם חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא מִלְשׁוֹן חֲנוּךְ וְהִתְחַלָּה, כְּאִלוֹ הַיּוֹם הוּא מִתְחִיל לְהִתְחַנֵּךְ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְזֶה סוּד: "גַּר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ", שְׂצָרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה מוֹסִיפִין וְהוֹלְכִין תָּמִיד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם בְּתוֹסֶפֶת מְרֻבָּה, מֵאֲחֵר שְׂמִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם בְּהִתְחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה וּבְהִתְעוֹרְרוֹת חֲדָשָׁה (בְּשֵׁר בְּחֻלְב, הִלְכָה ד', אוֹתִיּוֹת: יד, טז).

כד.

עֲקַר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא עֲקַר הַקִּדְשָׁה הוּא בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וּמִשָּׁם מְאִירָה הָאֱמוּנָה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי עֲקַר הַנְּבוּאָה וְרוּח־הַקִּדְשׁ הוּא בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׁשֵׁם הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה, וּמִשָּׁם מְקַבְּלִים כָּל הַנְּבִיאִים גְּבוּאָתָם וְרוּחַ קִדְשָׁם, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (בַּמִּדְבָּר ז, פט): "וַיִּשְׁמַע הַקּוֹל ... מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים" וְכוּ', וְעַל־יְדֵי גְבוּאָה עַל־יְדֵי־זֶה עֲקַר בְּרוּר הַמְדָּמָה וְשְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה, וְזֶה עֲקַר הַמְרִירוֹת שֶׁל חֲרַבְיָן־בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהִיָּה עַל־יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת גְּבִיאֵי הַשָּׁקֶר, עַד שְׂעַל־יְדֵי־זֶה גִּפְגִּמָה הָאֱמוּנָה, וְנִתְרַבּוּ הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו גַּם בְּעַבְדוּתָנוּ לֹא עֲזָבָנוּ, וַיֵּט עֲלֵינוּ חֶסֶד, עַל־יְדֵי שְׁשׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים בְּכָל דוֹר, שְׂיֵשׁ לָהֶם סוּד רוּח־הַקִּדְשׁ וְנְבוּאָה, וְהֵם מְמַשִּׁיכִין הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְזֶה סוּד תְּקַף הַגֵּס הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא שֶׁל חֲנֻכָּה הַקְּדוּשׁ, שְׂמִלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עֲמָדָה אֲזַעַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרַתְךָ, וְהָעֵקֶר שְׂרָצוּ לְהִתְגַּבֵּר כְּנֹגֵד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְעַל־כֵּן רָצוּ לְהִתְרִיב אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׂמִשָּׁם עֲקַר הַמְשָׁכַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲבָל הַשֵּׁם

יתברך הפר עצתם מהפך אל הפך, שאדרבה על-ידי תקף הגם שהיה אז, שנתן השם יתברך כח בצדיקים שהיו אז, שהם מתתיהו ובניו, לנצח את הַיָּוֵנִים, על-ידי-זה המשיכו תקון גפלא ונורא לדורות עולם, בענין המשכת אמתת האמונה הקדושה בעולם, שזה סוד מצות גר חנפה שתקנו אז, כי על-ידי-זה הודיעו והאירו לנו, שאפלו אחר חרפן-בית-המקדש לא אבדה תקנותנו מהשם יתברך, כי אין דור יתום, ובכל דור שולח לנו השם יתברך צדיקי אמת, שמאירין לנו שלמות האמונה הקדושה, שזה סוד גר חנפה, שאנו זוכין בכל שנה להמשיך עלינו אור צדיקי האמת בעלי רוח-הקדש, שעל-ידי-זה אנו זוכין לאמונה שלמה גם עתה, כי הצדיק נקרא אור, כמו שכתוב (תהלים צו, יא): "אור נרע לצדיק", ועל-ידי מצות הדלקת גר חנפה אנו ממשיכין עלינו אור קדשת הדלקת גרות המנוחה שהיו מדליקין בבית-המקדש, והם נקראין עדות, שעל ידם נתגלה שהשכינה שורה בישראל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים, הינו שיש בין ישראל השנאת השכינה, שזה עקר סוד רוח-הקדש ונבואה, שעל-ידי-זה נתברר המדמה שהוא סוד לילה וחשך, ועל-פן היו צריכין להדליק גרות המנוחה בלילה דיקא, כי אור גרות המנוחה הוא סוד אור הצדיק, שעל-ידי אור הנבואה ורוח-הקדש השורה עליו, על-ידי-זה נתברר המדמה שהוא סוד לילה, שעל-ידי-זה עקר תקון האמונה שצריכין להשתדל בתקונה בלילה דיקא, בסוד: "ואמונתך בלילות" (שם צב, ג), וזה סוד גר חנפה, שמצותו גם-פן בלילה משתקע החמה, כדי להמשיך על-ידי-זה אור הצדיק האמת, כדי לברר המדמה והאמונה שתקונה בלילה דיקא; ועל-פן נקרא חנפה, סוד חנפת בית-המקדש, כי על-ידי גר חנפה אנו ממשיכין עלינו קדשת בית-המקדש, שהוא סוד רוח נבואה, תקון האמונה, וזה סוד ההלל של חנפה, כי על-ידי ברור המדמה שאנו זוכין על-ידי הדלקת גר חנפה שהוא סוד אור הצדיק, על-ידי-זה אנו יכולין לסדר שבחים ותארים אליו יתברך כמבאר בפנים. גם גר חנפה מרמז על כלל אור התורה, שהוא סוד כלליות המדרגות שבנבואה, שעל-ידי-זה עקר ברור המדמה ותקון האמונה, וזה

שמדליקין גר חנפה סמוך לפתח, שהוא סוד האמונה הקדושה, שהוא הפתח והשער לכל הקדושה, שדרך שם דיקא נכנסין אל הקדושה, בסוד: "פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים" (ישעיה כו, ב), פי על-ידי גר חנפה אנו ממשיכין אור הנבואה של הצדיק האמת, ומדליקין האור הזה סמוך לפתח, שהוא סוד האמונה הקדושה, כדי לברר ולתקן על-ידי-זה האמונה בשלמות כנ"ל (הלכות כבוד רבו, הלכה ג', אותיות ו, ז).

כה.

עקר האמונה הוא להאמין בחדוש העולם, שזה אי אפשר להבין בשום שכל, כי אם באמונה, כמבאר בפנים, וזה סוד גר חנפה, פי חנפה הוא לשון חנוף והתחלה והתחדשות, הינו שעל-ידי מצות גר חנפה זוכין להאמין בהתחלה ובהתחדשות הראשונה, דהינו בחדוש העולם, שהשם יתברך ברא עולמו יש מאין המחלט, שזה עקר האמונה שזוכין על-ידי גר חנפה, פי האור שברא הקדוש-ברוך-הוא בשבעת ימי בראשית, היה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, הינו שבאור הגנוז הזה היו יכולים להסתפל ולהשיג מקצה ועד קצה, מקצה הראשון שהוא חדוש העולם בתחלת הבריאה הזאת, עד קצה האחרון שהוא חדוש העולם שלעתיד, פי הא בהא תליא, כמבאר בפנים, אף ראה השם יתברך שאין העולם כדאי להשתמש בו, עמד וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא, הינו שעכשו אין מי שישגי אור הגנוז הזה, כי אם הצדיקים שמקבלין נבואה ורוח-הקדש משם, מסוד אור הגנוז הזה, והם ממשיכין בכל העולם אור האמונה, להאמין בחדוש העולם באמונה לבד, פי עכשו שנגנז האור, אי אפשר להשיג חדוש העולם בדעת, פי אם באמונה לבד שמקבלין מהצדיקים הקדושים שזוכין לינק מהאור הגנוז הזה, וזה אנו זוכין על-ידי האור הקדוש של גר חנפה, פי משם אנו מדליקין הגר חנפה מסוד אור הגנוז לצדיקים הנ"ל, שעל-ידי-זה אנו זוכין לאמונה בחדוש העולם הזה שנברא בשבעת ימי בראשית, עד שנזכה על-ידי-זה בעצמו לחדוש העולם שלעתיד,

שהוא סוד יום השמיני בסוד עלמא דאתי, שהוא סוד בינה כדויע, וזה סוד שמונת ימי חנכה, שמדליקין וממשיכין האור הגנוז שהוא צופין בו מסוף העולם ועד סופו, הינו מסוד חדוש העולם של תחלת הבריאה שכלול בשבעה ימים שהם שבעת ימי הבנין, שבעת ימי בראשית, עד שנוקה על-ידי-זה לחדוש העולם שלעתיד, שהוא סוד יום השמיני; כי גם עכשו שנגנו האור, אף-על-פי-כן אנו זוכין לקבל משם על-ידי האמונה שממשיכין בנו צדיקי האמת בעלי רוח-הקדש באמת, שזכו לינק מאור הגנוז הזה, שזהו סוד גר חנכה, ועל-כן הם ל"ו גרות בכל שמונת ימי חנכה כנגד ל"ו צדיקים שבכל דור, שזוכין להסתכל באספקלריה המאירה, כי זהו עקר גר חנכה, כדי להמשיך אור הצדיקים האמתיים שזוכין לסוד נבואה ורוח-הקדש אמיתי, סוד אספקלריה המאירה, כדי שנוקה על-ידי-זה לאמונה שלמה, וזה סוד: "גר חנכה אסור להשתמש לאורו", שאסור להתקרב לצדיק בשביל שמושי חל כנהוג עכשו, בעוונותינו הרבים, רק עקר ההתקרבות תהיה בשביל השם יתברך — כדי לזכות לאמונה שלמה (שם יד).

כו.

מבאר בפונות, שגר חנכה הוא סוד אור גדול מאד, כולל כל השלשה יחודים, וממשיכין אותו למטה בתוך תקף העשיה בימי החל, שאין לנו כח להעלות העולמות למעלה ממדרגתם כמו בשבת, שאז זמן עלית העולמות, וזהו החלוק שבין גר חנכה לגר שבת, כי בשבת עולין העולמות למעלה למעלה, ואז מדליקין הגר במקום גבה ועליון מאד, שאין לסטרא אחרא אחיזה שם, ועל-כן מתר להשתמש לאור גר שבת, מה שאין כן בגר חנכה. ואלו שתי הבחינות יש גם בעבודת השם בפרטיות, כי יש צדיקים גמורים, שיגעו וטרחו הרבה בעבודתו יתברך, עד שזכו לעלות למעלות ומדרגות גדולות, והם בודאי זוכין להשיג נסתרות השם נסתרות התורה, ולהשתמש לאורו הקדוש, ולהתענג בהם מאד, ואלו הצדיקים יכולים להעלות גם כל תשמישי חל — אכילה ושתייה

וכיוצא לשְרָשֶׁם הָעֲלִיּוֹן שֶׁבְקִרְשָׁה, שֶׁהוּא סוּד עֲנַג שִׁבְתוֹ, כִּי הֵם כָּבֵד בְּסוּד קִדְשֵׁי שִׁבְתוֹ, שְׂאֵז זְמַן עֲלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם הוּא עֲדִין בְּסוּד יְמֵי הַחַל, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵם עָלָיו, וּמְמַשִּׁיף לְכָל אֶחָד לְתוֹךְ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא שָׂם בְּתוֹךְ תְּקֵף הָעֲשִׂיָּה, וּמֵאִיר עָלָיו גַּם שֵׁם אֹר הַתּוֹרָה וְהַמְצִוּוֹת וְאֹר הַצְדִּיקִי אֱמֶת, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוּד גַּר חֲנֻכָּה, אִזּוֹ אֲסוּר לוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאֹרּוֹ, רַק לְרְאוֹתוֹ בְּלִבָּד, כִּי אֵין לוֹ כַּח עֲדִין לְהַעֲלוֹת כָּל תְּשׁוּמֵי שְׂרָשֶׁם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הָאֹר הַקְדוּשׁ, כִּי זֶה הָאֹר שֶׁל חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ עָלָיו, רַק לְרְאוֹתוֹ בְּלִבָּד, בְּסוּד: "וַיֵּרָא אֶת הַמְּקוֹם מְרַחֵק" (בְּרֵאשִׁית כב, ד), שֶׁצְרִיכִין לְעַמֵּד וּלְהִסְתַּכֵּל הַיָּטֵב עַל הָאֹר הַנּוֹרָא הַזֶּה, וּלְהִתְבּוֹנֵן וּלְשׁוֹב אֶל לְבוֹ אֶת תְּקֵף הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְהַכָּל בְּסוּד: "מִמְרַחֵק תָּבִיא לְחֻמָּה" (מִשְׁלֵי לא, יד), שֶׁמְמַשִּׁיף לָנוּ הַנֶּס וְהַיְשׁוּעָה מִמְּקוֹם רְחוֹק וְנִשְׁגָּב וְנּוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָנוּ קִיּוּם גַּם בְּתִקְוָה הַגְּלוּת הַזֹּאת, עַל-יְדֵי שְׂאֵנוּ רּוֹאִים מְרַחֵק עֲצָם נִפְלְאוֹת הָאֹר שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מֵאִיר עָלֵינוּ בְּטוֹבוֹ, שֶׁהוּא סוּד אֹר גַּר חֲנֻכָּה, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין הוּא מְרַחֵק מְאֹד, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאֹרּוֹ, כִּי עֲדִין אֵין הָאֹר שֶׁלָּנוּ בְּשִׁלְמוֹת, רַק זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא לָנוּ לִישׁוּעָה נִפְלְאָה, מֵה שְׂאֵנוּ זּוֹכִין לְהִמְשִׁיךְ אֹר קְדוּשׁ וְנּוֹרָא כְּזֶה לְתוֹךְ בֵּיתֵנוּ בְּתוֹךְ שִׁפְלוֹת מְדֻרְגָּתֵנוּ, שֶׁזֶה סוּד שֶׁמְדַלִּיקִין הַגַּר חֲנֻכָּה לְמִטָּה מְעַשְׂרָה טְפָחִים, אֲבָל אֲסוּר לָנוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאֹרּוֹ. וְיִשְׁתִּי אֵלּוֹ יֵשׁ גַּם אֲצֵל כָּל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי הֵהָאָרָה שִׁזְנָה כָּל אֶחָד לְהִשְׁיֵג לְעֵתִיד, שֶׁזֶה יִהְיֶה חֲלָקוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, זֶה סוּד גַּר שִׁבְתוֹ שֶׁמְתַר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאֹרּוֹ, אֲבָל בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִזּוֹ הָאֹר עֲדִין בְּסוּד גַּר חֲנֻכָּה שֶׁאֲסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאֹרּוֹ, רַק לְרְאוֹתוֹ בְּלִבָּד (שְׁלוֹחַ הַקּוֹן, הַלְכָה ה, אוֹתִיּוֹת ד, ז).

כז.

עֵקֶר מִצְוַת גַּר חֲנֻכָּה הוּא גַּר לְאִישׁ וּבֵיתוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי מֵאַחַר שֶׁעֵקֶר הַהִדְלָקָה הִיא רַק לְרְאוֹתָן בְּלִבָּד וּלְהִסְתַּכֵּל עַל תְּקֵף הַנֶּס מְרַחֵק, עַל-כֵּן דֵּי גַר אֶחָד לְאִישׁ וּבֵיתוֹ, כִּי כָּל בְּנֵי הַבַּיִת יִכּוֹלִין

להסתכל על גר אחד, ולהתבונן בו תקף הנס, כדי שיתעוררו ויתחזקו בעבודתו יתברך על-ידי שרואין גפלאות אור התורה שהשם יתברך ממשיך עלינו בכל שנה בכל דור בכלליות, אף המהדרין במצוות, מדליקין גר לכל אחד ואחד, כדי שישים כל אחד ואחד אל לבו שגם עמו בפרטיות עושה השם יתברך נסים ונפלאות, ומאיר לו בטובו לתוך דעתו, שיתעורר משנתו על-ידי גפלאות החסדים והישועות שעושה עמו בפרטיות בכל עת, כי יש הרבה שטועים בזה, שאפלו אם הוא איש כשר, ומשים אל לבו להתבונן קצת בעצם החסדים שהשם יתברך עושה עמנו בכל דור, שיש לנו קיום בגלות כזו מפל הצדדים, אבל אף-על-פי-כן הוא טועה בנפשו, ואינו מרגיש על עצמו בפרטיות תקף הנס, מחמת שידע בנפשו מה שעובר עליו נגעי לבבו ומכאוביו, על-כן הוא טועה בנפשו לומר, שאין אור התורה (שהיא עקר ישועתנו ועזרתנו סלה), מגיע גם אליו בפרטיות, על-פני המהדרין מדליקין גר לכל אחד ואחד, כדי שישים כל אחד אל לבו שגם אליו בפרטיות מגיע האור, שזה סוד הנקודות הטובות שחוטף כל אחד בכל יום, בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקי אמת, רק שהאור עדין בסוד: "וירא את המקום מרחק", אבל אף-על-פי-כן בודאי האור מאיר גם אליו בפרטיות, והמהדרין מן המהדרין, מוסיף והולך בכל יום, כי לא די שממשיך האור גם לעצמו בפרטיות, אף-על-פי שהוא מרחוק מאד, אף גם הוא מוסיף והולך בכל יום, כי מי שהוא חזק באמונה, משים אל לבו להסתכל היטב על גפלאות השם יתברך, שעושה עמנו בכל יום מחדש, בסוד: "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג, כג), שמאמין שהחסדים מתחדשים בכל בקר, כי "חסדי ה' כי לא תמנו" וכו' (שם, שם כב), הוא מוסיף והולך להמשיך האור על עצמו בתוספת אורה בכל יום, כי באמת השם יתברך מאיר עלינו בכל יום בתוספת אור החסדים והישועות והנפלאות, על-ידי כח וזכות הצדיקים, בסוד: "וארח צדיקים כאור נגה הולך, ואור עד נכון היום" (משלי ד, יח), "הולך ואור" דיקא, שבכל עת מאיר ביותר, ואף-על-פי שאנו עכשו בתקף הגלות בגוף ונפש, אף-על-פי-כן

אורו הגנוז מוסיף והולך בכל יום, שמשם נמשכת התחדשות מעשה בראשית שבכל יום, בסוד: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית" (מתפלת יוצר שבשחרית), ובסוד: "אור חדש על ציון תאיר" וכו' (שם), כי בודאי השם יתברך יגמר את שלו, ועל-כן צריכין להאמין שאפלו בתקף חשכת הגלות, אף-על-פי-כן האור מוסיף והולך, ויכול כל אחד במקומו להתקרב לאור הקדוש הזה, שהוא סוד אור גר חנכה שזכו צדיקי הדור לחזר ולהמשיך אור התורה שלא תשתפח לנצח, ועל-כן אף-על-פי שרחוקים מהאור מאד ואסור להשתמש לאורו, כי אם לראותו בלבד, אף-על-פי-כן צריך כל אחד להדליק לעצמו האור בפרטיות, אף גם להיות מוסיף והולך, כי באמת גם עם כל אחד ואחד השם יתברך מוסיף עליו אור חסדו וישועתו בכל יום (שם, אותיות ת, ט).

כח.

עקר גר חנכה הוא לחזר ולהמשיך אור התורה, כי מלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשפיתם תורתך וכו', על-כן אנו צריכים לחזר ולהמשיך אור התורה סוד דבור המאיר בתורה, שזהו עקר אור הגר של חנכה, סוד "כי גר מצנה ותורה אור" (משלי ו, כג), ועל-כן מדליקין גר חנכה סמוך לפתח, סוד "פתח דבריך יאיר" (תהלים קיט, קל), ועל-ידי האור הזה של גר חנכה, שהוא סוד דבור המאיר הנמשך על-ידי הארת הכבוד, על-ידי-זה זוכין לתשובה, כי הדבור מאיר לו לכל המקומות שצריך לעשות תשובה, ועל-ידי-זה זוכין לצאת מהמדרגה הפחותה וכו', וזה סוד מה שמדליקין גר חנכה למטה מעשרה טפחים, שזה סוד שממשיכין האור של סוד הדבור שיאיר אפלו במדרגות התחתונות מאד, שהם סוד "למטה מעשרה", שאין השכינה שורה שם, כי מעולם לא ירדה השכינה למטה מעשרה (עין ספה ה), ועכשו על-ידי מצות גר חנכה שהוא סוד גר מצנה ותורה אור, סוד דבור המאיר, על-ידי-זה מאיר האור אפלו במדרגות אלו התחתונות, עד שזוכין לראות איה לצאת ממדרגתם הפחותה והשפלה ולעשות תשובה שלמה, ולבא

לְתַבּוּנוֹת הַתּוֹרָה לְעַמְקָהּ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'חֲנֻכָּה' מִלְשׁוֹן 'חֲנוּךְ', כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְחִיל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, זֶה סוּד חֲנֻכָּה שֶׁמִּתְחַנֵּךְ עֲצֻמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי דַבּוּר הַמְּאִיר בַּתּוֹרָה, שֶׁהוּא סוּד גַּר חֲנֻכָּה (כִּלְאֵי אֵילָן, הַלְכָה א', אוֹת א').

כ.ט.

כָּל יְמֵי בֵּית שְׁנֵי לֹא הִיְתָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְעַקֵּר הַחֲרוּת וְהַגְּאֻלָּה שֶׁל בֵּית שְׁנֵי הָיָה רַק בְּסוּד: "וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר" (בְּרֵאשִׁית ל"ב, טו), שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁכּוֹן בְּזֶה יַעֲקֹב אָבִינוּ לַחַן רוּחַ וְהִרְחִיבָה בֵּין צָרָה לְצָרָה וּבֵין גְּלוּת לְגְלוּת, כְּדֵי שִׁיְהִי כַח לְהִתְחַזֵּק וְלִסְבֵּל מְרִירוֹת הַגְּלוּת, וּקְלַפַּת מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה רְצָתָה לְהִתְגַּבֵּר, לְסַתֵּר וּלְהַחְרִיב אֶת הַהִרְחִיבָה הַזֹּאת, וְלִכְבֹּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל תַּכְּף תַּחַת יָדָם, כְּדֵי שֶׁתְּהִיֶּנּה הַגְּלוּת וְהַצָּרוֹת תְּכּוּפּוֹת וּמְחַבְּרוֹת יַחַד, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַיֵּם, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן נִקְרָאת מַלְכוּת יוֹן מִלְשׁוֹן "טְבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמְד" (תְּהִלִּים ס"ט, ג), שֶׁהוּא סוּד צָרָה אֲרֻכָּה וְתַכּוּפָה. וּבְאֻמַּת אִם הִיְתָה נִחְרַכְתָּ אֲזַי עִבּוּדַת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְהִיְתָה מִתְחִילָה הַגְּלוּת, אֲזַי בְּוֹדָאֵי הָיָה קִשָּׁה לְהִתְקַיֵּם, כִּי עַקֵּר הַקִּיּוּם שֶׁלָּנוּ בְּאֲרִיכוּת הַגְּלוּת הַזֶּה הוּא רַק עַל-יְדֵי הַהִרְחִיבוּת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עִמָּנוּ עַד הַנְּהָ, עַל-כֵּן חֲמַל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ עַל עַמּוֹ וְהִפֵּר מִחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ, וְעָשָׂה לָנוּ גַם גְּדוּל וְנוֹרָא כְּזֶה בְּיָמֵים הַלְלוּ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה קָבְעוּ שְׁמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, וְהַמְּשִׁיכוּ אֹר וְתִקּוּן נוֹרָא כְּזֶה בְּעוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי קִדְשַׁת יְמֵי חֲנֻכָּה שֶׁהֵם קִדְשַׁת יְמֵי הוֹדָאָה, יְהִי לָנוּ כַח לְהַמְּשִׁיךְ תְּמִיד עֲלֵינוּ הַדְּרָךְ הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁל תּוֹרָה וְהוֹדָאָה, שֶׁבְּכָל הַצָּרוֹת שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים בְּגְלוּת הָאֲרֻכָּה הַזֶּה בְּכָלֵל וּבִפְרָט, נוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמָּנוּ עַל-יְדֵי נִפְלְאוֹתָיו שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד הַנְּהָ, וְנוֹדָה וּנְשַׁבַּח אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ תְּמִיד, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִתְחַזֵּק לִיְחַל וּלְחַכּוֹת אֵלָיו יִתְבַּרַךְ תְּמִיד, וְלַצַּעַק אֵלָיו יִתְבַּרַךְ שִׁישִׁיעֵנוּ גַם עִתָּה לְזַכּוֹת לְגְאֻלַּת עוֹלָם, בְּסוּד "מוֹדָה עַל הָעֶבֶר וְצוּעַק עַל לְהִבָּא"; כִּי עַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת בַּתְּפִלָּה לְצַעַק עַל לְהִבָּא הוּא

רק על-ידי שזוכרין היטב חסדי השם שעשה עם אבותינו ועמנו עד הנה, ומודין אליו יתברך על זה תמיד. וזה סוד חנכת בית-המקדש שממשיכין בכל שנה ושנה בימי חנכה הקדושים, כי עקר הגאולה ובנין בית-המקדש שלעתיד יהיה על-ידי תפלתנו וצעקתנו שאנו מתחזקים לצעק ולהתפלל אליו יתברך במשך כל זמן הגלות, ועקר ההתחזקות לזה הוא רק על-ידי הדרך הזו של תודה והודאה שממשיכין בחנכה. וכמו-כן הוא בכל אדם ובכל זמן, שעקר החנוף לעבודת הבורא יתברך הוא רק על-ידי סוד תודה והודאה, להזכיר לעצמו בכל עת הטובות והנפלאות שעשה השם יתברך עמו עד הנה, ועל-ידי-זה יתחזק לצעק ולהתפלל להשם יתברך תמיד, בסוד "מודה על העבר וצועק לעתיד לבוא", ועל-ידי-זה יזכה סוף כל סוף לשוב להשם יתברך באמת, ועל-כן נקרא חנכה, כי על-ידי סוד זה מתחנכין בעבודת השם (פלאי בהמה, הלכה ד, אות ט').

ל.

מבאר בפגנות, שבחנכה מתקנין מדת הוד, שנה סוד "על הנסים" שאומרים בברכת מודים, הינו שממשיכין אז תקון זה בעולם להודות ולהלל אותו יתברך תמיד, שעל-ידי-זה נמשך ונתגלה אור השלשה קני אמת, ומאירין בארבעה חלקי הדבור, עד שעל-ידי-זה זוכין להמשיך הקדשה והשמחה של שבת לתוף ימי החל, ועל-ידי-זה נתגלה אחדותו הפשוטה מתוף פעלות משתנות, שנה סוד: "דעו כי ה' הוא אלקים" (תהלים ק, ג), שבנה פלולים כל הפגנות של חנכה במבאר בפנים, וזה סוד: "נר חנכה מוסיף והולך", כי עקר כל הצרות והיסורים, חס ושלום, הם מסוד פעלות משתנות שנמשכות מסוד דינים, מסוד שם אלקים, כי הצרות והיסורים בעצמם הם עקר סוד פעלות משתנות, כי הם משנים מדעת האדם, וזה עקר הצרה והרעה, חס ושלום, כי מה שהוא נגד דעת ורצון האדם, רע בעיניו וצר לו לקבלו, אבל כשיודע שהכל נמשך ממנו יתברך, שהוא אחד הפשוט בתכלית הפשיטות, שכל פגנתו יתברך לטובה תמיד, אז בודאי ימצא בתוף כל הצרות

הַרְחִיבוּת גְּדוּלוֹת לְנַחֵם וּלְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ, לְהִיּוֹת מוֹדֵה עַל הָעֵבֶר וְצוֹעֵק לְהַבֵּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַצָּרוֹת לְגַמְרֵי. נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי הַנֶּס הַגָּדוֹל שֶׁעָשָׂה אֹז עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, שֶׁעַל זֶה תִּקְנֵנוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, וְעַל-יְדֵי הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְאִירָה הָאֵמֶת בְּדַבּוּר, שְׁזֶה סוּד הַדְּלֻקַּת גַּר חֲנֻכָּה בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ מִמְּשִׁיכִין סוּד שְׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְנִתְגַּלָּה אַחֲדוּת הַפְּשוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלוֹת מְשַׁתְּנוֹת, שְׁזֶה עֵקֶר הַהִמְתַּקָּה וְהַבְּטוּל שֶׁל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְדָּל וְנִתְחַזַּק וְנִתְנוֹסֵף סוּד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְאִירָה הָאֵמֶת בְּיוֹתֵר, עַל-כֵּן בְּלִיל שְׁנֵי מוֹסֵיף עוֹד וְכֵן לְהֵלֵן, עַד שְׁבִשְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה נִתְקַנְּת מִדַּת הַהוֹד, שֶׁהִיא הַמְּדָה הַשְּׁמִינִית בְּשִׁלְמוֹת, שְׁזֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן שֶׁהַמְּשִׁיכוֹ אֹז מִתְתַּיְהוּ וּבְנִיּוֹ, שֶׁתִּקְנֵנוּ מִדַּת הַהוֹד בְּמוֹבָא, הֵינּוּ שֶׁתִּקְנֵנוּ מְדָה זֹאת בְּעוֹלָם, שְׁנוֹנָה תָּמִיד לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמּוֹ יִתְבַּרַךְ יְהִיֶּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, כִּי יִזְכֶּה תָּמִיד לְהַפִּיר חֲסָדָיו וּנְפִלְאוֹתָיו עֲלֵינוּ בְּלִי שְׁעוֹר בְּכָל יַעַת וּבְכָל שָׁעָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹדָה לְשִׁמּוֹ יִתְבַּרַךְ תָּמִיד, בְּסוּד מֵה שְׁמַסִּימִין (שֵׁם, פָּרָק ל) "מְזֻמּוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת" דִּיקָא בְּפִסּוּק זֶה (יג): "ה' אֱלֹקֵי לְעוֹלָם אֹדְרָךְ", "ה' אֱלֹקֵי" דִּיקָא (סוּד ה' הוּא הוּא הָאֱלֹקִים לְעוֹלָם דִּיקָא, יְהִיֶּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה) (שֵׁם יג, יד, טו).

לא.

מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה רָצְתָה לְהַתְּגַבֵּר בְּחֻכְמַת יוֹן שְׁמַהֵם כָּל הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְפִרִידִין אַחַר הַבְּרִיאָה מֵאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, וּכְשִׁזְכוּ לְנִצְחָם קָבְעוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לְהַדְּלִיק גַּר חֲנֻכָּה, הַדְּלֻקַּת גַּר חֲנֻכָּה הוּא סוּד אֹר הַשְּׁגָחַתוֹ יִתְבַּרַךְ, שְׁאֲנוּ מִמְּשִׁיכִין עֲכָשׁוּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּסוּד קֶדֶם הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא סוּד כְּלוֹ אַחַד, וְעַל-כֵּן מִצּוֹת גַּר חֲנֻכָּה לְמִטָּה מַעֲשֶׂה טְפָחִים, שְׁאֲמָרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁלְּמִטָּה מַעֲשֶׂה טְפָחִים מַעוֹלָם לֹא יִרְדֶּה שְׁכִינָה לְשֵׁם, וְעֲכָשׁוּ מַעֲצָם הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה אָנוּ זוֹכִים לְגָלוֹת אֹר הַהִשְׁגָּחָה גַּם שֵׁם, לְהוֹרוֹת שְׁגָם כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מִקְדָּשְׁתוֹ יִתְבַּרַךְ, כָּלֵם מִתְּנַהֲגִים בְּהִשְׁגָּחַתוֹ יִתְבַּרַךְ לְבַד, כִּי

הוא יתברך מחיה את כלם, וזה עקר שלמות כלליות אחר הבריאה בקדם הבריאה, כי במקום שהבריאה סמוכה עדין לשרשה, אין מעלתו גדולה כל-כף בשזוכה לכלל הכל באחד, מחמת ששם סמוך בלא זה עדין אל סוד האחדות, רק העקר הוא במקום הרחוק ביותר, במקום התגברות היצר הרע וכח הבחירה ביותר, וכשזוכין להתגבר שם ולכלל הכל באחד, זהו עקר השלמות, והעקר על-ידי שמאמינים שגם שם מאירה השגחתו יתברך, שעל-ידי-זה נכללין באחד, וזה סוד: "מרחוק ה' נראה לי" (ירמיה לא, ג), "מרחוק" דיקא, וזה עקר מעלת התשובה, שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): "במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולין לעמד"; כי הצדיק הגמור לא נפרד כל-כף מסוד קדם הבריאה מחמת גדל קדשתו, אבל זה שכבר חטא, חס ושלום, ונפרד מהשם יתברך, ונפל לסוד אחר הבריאה ממש, בשזכה לשוב, אזי חוזר ומשיב ומעלה הכל לשרשו, ואז נכלל בשלמות סוד אחר הבריאה בסוד קדם הבריאה, שזהו עקר השלמות. וזה סוד ג'ר חנפה סמוך לפתח, כי בית ורשות היחיד מרמזים על סוד האחדות, סוד קדם הבריאה, וחוץ ורשות הרבים הוא סוד אחר הבריאה, ועל-ידי ג'ר חנפה שהוא סוד המשכת אור ההשגחה, על-ידי-זה אנו כוללין סוד חוץ — סוד אחר הבריאה, בסוד קדם הבריאה, ועל-פ'ן מדליקין אותו בלילה, שהוא גם-פ'ן סוד אחר הבריאה, כנגד אור יום, שהוא סוד קדם הבריאה. וזה סוד שמדליקין ג'ר חנפה עד שתכלה רגל מן השוק, הינו שמתבטל אחיות השקר גם מן השוק והמקומות החיצונים, לידע שגם שם האמת, שהכל מתנהג רק בהשגחתו יתברך, שעל-ידי-זה נכלל גם השוק בפנים, ומחמת שעקר המשכת אור ההשגחה, שעל-ידי-זה נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה הוא על-ידי אמת, על-פ'ן כל הפגנות של חנפה הן להמשיך אור האמת, סוד השמונה פעמים 'אמת' שב'אמת ויציב', כמובא בפגנות (הלכות שלוחין, הלכה ג').

לב.

מלכות יוֹן הַרְשָׁעָה זֶה סוּד תְּאֹנֹת מְמוֹן, שֶׁשָּׁם כָּל הָעֲבוּדוֹת וְרוֹת וְכָל הַשְּׁמָדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִי שֶׁנוֹפֵל לְשָׁם, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְצֵאת מִשָּׁם, וְעַל-כֵּן נִקְרָאת זֹאת הַתְּאֹנֶה שֶׁל מְמוֹן בְּשֵׁם מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, בְּסוּד: "טְבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמְד" (תהלים ט, ג), כִּי קָשָׁה לְצֵאת מִשָּׁם. וְזֶה סוּד כָּל הַשְּׁמָדוֹת שֶׁגִּזְרוּ אֹז, וְהֵם בִּקְשׁוּ לְהִשְׁכִּיחַ הַתּוֹרָה לְגַמְרִי, חֶסֶם וְשָׁלוֹם; כִּי עָקַר שִׁכְחַת הַתּוֹרָה מֵרַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הוּא רַק עַל-יְדֵי תְּאֹוֹת וְטְרָדוֹת הַפְּרָנְסָה וְהַמְמוֹן כַּנְרָאָה בְּחוּשׁ, וּמַגְדֵּל הַתְּגַבְרוּת וְהַתְּפַשְּׁטוֹת תְּאֹנֹת מְמוֹן כְּמַעַט שֶׁנִּשְׁתַּכַּחַת תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, אֲףֹ הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ גִּסִּים נִפְלְאִים בְּכָל דּוֹר עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הָאָמֶת, שֶׁהֵם סוּד הַכֹּהֲנִים, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי כַח הַצְדִּיק הַגָּדוֹל וְהַמְּבַחֵר בְּמַעֲלָה מְאֹד, שֶׁהוּא סוּד כַּהֵן גָּדוֹל, וְהַצְדִּיקִים הֵם מְאַסְפִּין וּמְקַבְּצִין וּמַעֲלִין כָּל הַזְּכוֹת שֶׁל הַצְדִּיקָה וְחוֹסֵד שִׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂין בְּכָל דּוֹר, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְשַׁבְּרִין וּמַבְטְלִין תְּאֹנֹת מְמוֹן מִיִּשְׂרָאֵל, וְאִזּוֹ לֹא דֵי שְׁלֵא נִשְׁתַּכַּחַת תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, אֲףֹ גַם הֵם מִמְּשִׁיכִין עַל-יְדֵי-זֶה חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה נִפְלְאִים מִמְּקוֹם גְּבוּהָ וְעֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, וּבִשְׂכָל נִפְלְאָ וְנוֹרָא כְּזֶה, עַד שֶׁהַתּוֹרָה תִּהְיֶה נִחְתָּמֶת וְנִקְבָּעֶת בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וָעֶד, עַד שֶׁתַּחזִּירָם לְמוֹטֵב, וְהַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁלָּהֶם נִמְשָׁכִין מִמְּקוֹם גְּבוּהָ וְעֲלִיוֹן כְּזֶה, מִסוּד אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, עַד שֶׁיְהִי דוֹלְקִין וּמְאִירִין כָּל יְמֵי עוֹלָם עַד יוֹם הַשְּׁמִינִי, שֶׁהוּא סוּד בִּינָה עֲלֵמָא דְאֵתִי, שְׂאִזּוֹ יִתְגַּלֶּה אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא בְּשִׁלְמוֹת, וְזֶה סוּד הַנֶּסֶם שֶׁל חֲנֻכָּה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַכֹּהֲנִים מִבֵּית חֲשֵׁמוֹנָאִים, וְעָקַר הַנֶּסֶם הָיָה בְּצִלוּחִית שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כַּהֵן גָּדוֹל, וְהָיָה דוֹלֵק וּמְאִיר כָּל שְׁמוֹנֶה יָמִים, וְעַל זֶה קָבְעוּ לָנוּ שְׁמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכָּה, לְהַדְלִיק גַּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא סוּד גֵּרוֹת הַמְּנוּרָה, כָּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ לְמַטֵּה מַעֲשָׂרָה טְפָחִים, כִּי צְדִיקֵי הָאָמֶת הֵם מִמְּשִׁיכִין תּוֹרָתָם בְּקִדְשָׁה כְּזֹאת, עַד שֶׁכָּל אָדָם בְּבֵיתוֹ-יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַדְלִיק גַּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא סוּד אוֹר הַתּוֹרָה, כִּי כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהָאִיר עַל עֲצָמוֹ אוֹר תּוֹרָתוֹ, עַד שֶׁתֵּאִיר לוֹ כְּמוֹ אוֹר וְגַר לְצֵאת מִחֲשִׁכַת

אֶפְלָתוֹ, וְזֶה סוּד 'חֲנֻכָּה' מְלִשׁוֹן 'חֲנוּךְ', כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל כָּל אֶחָד לְחַנּוּךְ אֶת עַצְמוֹ בְּאִמַּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה סוּד גֵּר חֲנֻכָּה לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טַפְחִים, כִּי חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה הָאֵלוּ הַקְדוּשִׁים, הֵם מְאִירִין אֶפְלוֹ בְּאוֹתָן שֶׁהֵם בְּתַכְלִית הָעֲשִׂיָּה, שֶׁעֲדִין לֹא יֵצְאוּ מִחַל אֶל הַקֶּדֶשׁ, אֶפְלוֹ כַּמְּלֵא הַחוּט, גַּם לָהֶם מְאִיר אֹרֶחַ הַתּוֹרָה הַזֶּה לְהוֹצִיאֵם מִחֲשֻׁכַת אֶפְלָתָם, וּלְהֵאִיר לָהֶם עַד שְׂיִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין לְהַרְבוֹת בְּצִדְקָה בְּחֲנֻכָּהּ, כִּי עַקֵּר שְׂבִיבַת תְּאֵוֹת מְמוֹן, שְׁזֶה סוּד הַכְּנַעַת מְלָכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה הוּא עַל-יְדֵי צִדְקָה (אֲבָדָה וּמְצִיאַת הַלְכוּת ג, ז, ח).

לג.

עַקֵּר חֲנֻכָּה הוּא לְהַכְנִיעַ מְלָכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא סוּד הַתְּגַבְרוּת חֲכָמַת הַטָּבַע שֶׁנִּקְרְאָת חֲכָמַת יוֹן, וּלְגַלוֹת אֱמוּנַת רְצוֹן בְּעוֹלָם, לִידַע שֶׁהַכֹּל מֵתְנַהֵג רַק בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִחֲמַת שֶׁעַקֵּר דְּבַר זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַזְקָנִים שֶׁבְּקִדְשָׁהּ, שֶׁמוֹסִיפִין קִדְשָׁהּ וְדַעַת בְּכָל יוֹם, שְׁזֶה עַקֵּר הַזְקָנָה, סוּד זָקֵן — ז'ה ק'נ'ה חֲכָמָה (קְדוּשִׁין לב.), עַל-כֵּן גַּם בְּגֵר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, וְזֶה סוּד שְׁמוּנַת יְמֵי חֲנֻכָּהּ, כִּי מִמְּשִׁכִּין הָאָרֶז מִיּוֹם הַשְּׂמִינִי שֶׁהוּא סוּד בִּינָה, סוּד עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא סוּד יוֹם שְׁכָלוֹ אָרֶץ, שֶׁשָּׁם עַקֵּר הַזְקָנָה דְּקִדְשָׁהּ, וְזֶה סוּד הַשְּׂמֹן שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּהּ, שֶׁהוּא סוּד אֹרֶחַ הַדַּעַת הַקְדוּשָׁה שֶׁמוֹסִיפִין לְהַמְשִׁיף בְּכָל יוֹם, שְׁזֶה עַקֵּר הַזְקָנָה, סוּד "כְּשֶׁמֶן הַטוֹב" וְכו' "וַיִּרְדַּע עַל הַזָּקֵן" (תְּהִלִּים קלג, ב), וְגַם הוּא סוּד הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן כַּמְבֹאֵר בַּפָּנִים, וְעַל-כֵּן מְרַבִּין בְּצִדְקָה בְּחֲנֻכָּהּ, כִּי עַקֵּר הַכְּנַעַת מִצַּח הַנְּחָשׁ, שֶׁרֶשׁ חֲכָמַת הַטָּבַע, שְׂיוּנָק מִזְקָנֵי הַדּוֹר שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת הוּא, עַל-יְדֵי צִדְקָה, וּמִחֲמַת שֶׁעַל-יְדֵי תְקוּנִים אֵלוּ שְׁנַמְשְׁכִין עַל-יְדֵי צִדְקָה גִּתְרַחֲבִין הַפְּתָחִים שֶׁל הַקֶּדֶשׁ, בְּסוּד "פְּתוּחַ תְּפִתַּח" (דְּבָרִים טו, ח), שֶׁכְּשֶׁפּוֹתַחִין אֵיזָה פְּתַח וְהַתְחַלָּה בְּאִיזוֹ עִבּוּדָה מֵעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אֲזִי כְּשֶׁנוֹתְנִין צִדְקָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשַׁכַּת הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן, עַל-יְדֵי-זֶה גִּתְרַחֲבֵי הַפְּתַח, עַל-כֵּן מְצוּת גֵּר חֲנֻכָּה לְהַדְלִיקוֹ סְמוּךְ לַפְּתַח, עַל-כֵּן נִקְרָא 'חֲנֻכָּה' — מְלִשׁוֹן 'חֲנוּךְ' וְהַתְחַלָּה, כִּי עַל-יְדֵי

קִדְשָׁת חֲנֻכָּה יְכוּלִין לְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּף בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, עַל־יְדֵי שְׁנֵתְרַחֲבִין הַפְּתָחִים שֶׁל הַקִּדְשָׁה, וְגַם הוּא סוּד חֲנֻכַּת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי עַקֵּר הַמְשַׁכֵּת הַקִּדְשָׁה לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא עַל־יְדֵי הַכְּנַעַת חֲכַמַת הַטֵּבַע וְהַתְּגִלוֹת אֲמוֹנַת הַרְצוֹן, שְׁנֵתְגַלָּה עַל־יְדֵי הַזִּקְנִים שֶׁבְקִדְשָׁה (שׁוֹמֵר שְׂכָר, הַלְכָה ב').

לד.

עַקֵּר הָאוֹר הוּא אוֹר הָאֵמֶת, סוּד "שְׁלַח אוֹרֶךָ וְאֵמֶתְךָ" (תְּהִלִּים מג, ג), וּבִימֵי מַלְכוּת יוֹן גְּבֵרָה הַסְטֵרָא אַחְרָא כָּל־כְּףָה, עַד שֶׁשְׁמָאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם שֶׁהֵם הָאֲרוֹת סוּד הָאֵמֶת, כִּי הַסְטֵרָא אַחְרָא שֶׁהוּא הַשְּׁקֵר רוֹצֵה לְטַמֵּא וּלְקַלְקֵל, חַס וְשָׁלוֹם, גַּם אֶת הָאֵמֶת בְּעִצְמוֹ, כִּי הֵם אוֹמְרִים לְהַפְּךָ, שְׂכָךְ הִיא הָאֵמֶת, וְהִנֵּס הִיָּה עַל־יְדֵי הַשָּׁמַן שֶׁל כֶּהֵן גְּדוֹל, שֶׁהִיא הָאֵמֶת לְאֵמֶתָה שֶׁל הַצְדִּיק הָאֵמֶת שֶׁמְאִיר הָאֵמֶת בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שִׁימְשִׁיךְ כָּל אֶחָד אֶת עִצְמוֹ אֶל נִקְדַּת הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, כִּי בְּאֵמֶת אֵין רְאִיָּה מֵאֶחָד לְחֵבְרוֹ, כִּי לַפְעָמִים מָה שֶׁאֲצֵל זֶה הוּא סוּד יְרִידָה, הוּא לְגַבֵּי חֵבְרוֹ הַנִּמְדָּה מִמֶּנּוּ בְּמִדְרַגָּתוֹ — סוּד עֲלִיָּה, עַל־כֵּן הָעַקֵּר שִׁישִׁים כָּל אֶחָד אֶת לְבוֹ בְּכָל שְׁעָה לְנִקְדַּת הָאֵמֶת לְאֵמֶתָה, כָּל חַד כְּפוּם מָה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיָּה, וְזֶה סוּד הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה שֶׁנִּקְבַּע עַל הַנֵּס שֶׁהִיָּה אִזּוּ בְּעִנְיַן הַדְּלָקַת גְּרוֹת הַמְּנוּרָה; כִּי עַקֵּר הַדְּלָקַת גְּרוֹת הַמְּנוּרָה בְּחֻשְׁכַּת לִילָה הִיָּה כְּדֵי לְהַדְּלִיק וּלְהַאִיר אוֹר הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלִים וְנִדְחִים כָּל מִינֵי חֲשָׁךְ וּשְׁקָרִים הַמְּסַבְּבִים אֶת הָאֵדָם, וּבְחֻנְפָּה נִמְשַׁכֵּת הָאָרֶה גְּדוֹלָה כָּל־כְּףָה, עַד שֶׁכָּל אֶחָד מְדַלִּיק גַּר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא סוּד גְּרוֹת הַמְּנוּרָה בְּבִיתוֹ, לְהַאִיר הָאֵמֶת בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּכְפוּם מָה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיָּה, בְּסוּד: "וְדוֹבֵר אֵמֶת בְּלִבּוֹ" (שָׁם טו, כ), בְּאִפְּן שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ שֶׁהוּא, יִמְשִׁיךְ עִצְמוֹ אֶל הָאֵמֶת, עַד שֶׁתֵּאִיר לוֹ הָאֵמֶת לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשָׁךְ, כִּי הָאֵמֶת הִיא סוּד "גַּר ה'" וְכוּ' (מְשָׁלִי כ, כו), "חוֹפֵשׁ כָּל חֲדָרֵי בֵּטָן", כִּי הָאֵמֶת חוֹפֵשֶׁת בְּכָל חֲדָרֵי בֵּטָן הַמְּלֵאִים חֲשָׁכוֹת וְתַאוּוֹת וְכוּ', וּמְאִירָהּ בְּכֻלָּם לְמַצָּא עֲצָה וְהִתְחַזְּקוֹת לְשׁוֹב מִכָּלֵם לְהֵשֵׁם יְתְּבַרְךָ. וְזֶה שֶׁדְּקָדְקוֹ הַפּוֹסְקִים הִרְבֵּה

לענין הדלקת גרות חנכה, בענין כל פנות שאתה פונה לא יהיה אלא דרך ימין, הינו שזה עקר הדלקת נר חנכה, שיפנה תמיד אל האמת לאמתה, שהוא סוד ימין, כל אחד כפום מה דמשער בלביה, וכפי בחינתו, כפי האדם וכפי המקום וכפי השעה, ואז בודאי יאיר לו השם יתברך לצאת מחשך לאור גדול. וזה סוד "נר חנכה מוסיף והולך", כי צריך להוסיף האור בכל יום ויום, גם כי על-ידי הדלקת אור האמת, אזי לא די שזוכה בעצמו לצאת מתוך האפלה והחשכות, אף גם הוא עושה פתח גם לאחרים להוציאם מתוך החשך, שזה סוד (בראשית ל, כד) "יוסף ה' לי בן אחר" (הלכות גנבה הלכה ה', אותיות: יד, טז, כא, כו).

לה.

בימי בית שני גתיסדו מאד בתי הישיבות הקדושות שלמדו בהם תורה לרבים, והצדיקים וראשי הישיבות היו אז גדולים במעלה מאד, כי אז היו אנשי כנסת הגדולה, שהם ברוו לנו כל הלכות התורה, ומפיהם אנו חיים, על-כן התגרה אז השטן והעמיד אז בעולם בתי הישיבות הרעים והמרים של חכמי יון, שהם כנגד דעת תורתנו הקדושה, וההפך ממנה לגמרי, עד שרצו להשכיחם תורתך וכו', אבל "ימין ה' רוממה" (תהלים קיח, טז), ועשה השם יתברך עמנו נסים ונפלאות, וגברו החשמונאים ונצחום, והכל בכח הישיבות הקדושות שעוסקים לגלות אור התורה בעולם. וכן עתה עקר המשכת הנס של חנכה בכל שנה, ועקר ההדלקה הקדושה של נר חנכה, הכל על-ידי העוסקים בתורה באמת, שהם בכלל בני הישיבות הקדושות שעוסקים בלמוד התורה כזה המביא לידי מעשים טובים וקיום התורה. וזה סוד הדלקת נר חנכה, הינו סוד "נר מצוה ותורה אור", הינו שמדליקין ומאירין האור הגדול של הישיבות הקדושות המאירות לארץ ולדרים עליה, כי עקר האור נמשך מהם (גויקין, הלכות ה, כא).

לו.

אָמרו חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: מִצְוַת גֵּר חֲנֻכָּה מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה, הֵינּוּ מִשְׁעַת צֵאת הַכּוֹכָבִים עַד שְׁתַּכְּלָה רִגְלֵ מִן הַשּׁוּק, כִּי עָקַר אֹרֶךְ גֵּר חֲנֻכָּה, זֶה סוּד אֹרֶךְ הָעֲצוֹת הָעֲמֻקּוֹת שֶׁמִּתְגַּלִּין מִתּוֹךְ עִמְקֵי הַחֲשֵׁף, סוּד "מִגְלָה עֲמֻקּוֹת מִנֵּי חֲשֵׁף" (אִיּוֹב יב, כב), כִּי הָעֵדֶר הָעֲצָה הוּא סוּד 'חֲשֵׁף' וְהַתְּגַלּוֹת הָעֲצָה זֶה סוּד 'אֹרֶךְ יוֹם', וְזֶה עָקַר מַעֲלַת שְׁלֵמוֹת הָעֲצוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁמִּגְלָה וּמְאִיר בְּלִב הָאָדָם עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד מִתּוֹךְ תַּקְּףֵי הַחֲשֵׁף הַגְּדוֹל הַמִּתְגַּבֵּר וּמִשְׁתַּטַּח בְּכָל פַּעַם עַל הָאָדָם לְהַחֲשִׁיף הַכֹּל, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁף שָׂרָשׁ אֹרֶךְ הַדְּלָקַת הַגֵּר בְּלִילָה, שֶׁנִּמְשָׁף בְּשָׂרָשׁוֹ גַם-כֵּן מְאֹד הַחֲמָה בַּיּוֹם, כֵּן הַצְּדִיקִים מִמְּשִׁיכֵין גַּם בְּלִילָה מְאֹד הַתְּגַלּוֹת עֲצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַיּוֹם, עַד שֶׁגַם בְּתוֹךְ הַחֲשֻׁכַת לִילָה וְהָעֵדֶר הָעֲצָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵאִירוּ עֲלֵינוּ אֹרֶךְ עֲצוֹת הַקְּדוּשָׁה, בְּסוּד (תְּהִלִּים קלט, יב): "גַּם חֲשֵׁף לֹא יִחֲשִׁיף מִמֶּנּוּ וְלִילָה בַּיּוֹם יֵאִיר". וְעַל-כֵּן מִצְוַת גֵּר חֲנֻכָּה — מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה, שְׂאֵז מִסְתַּלֵּק אֹרֶךְ יוֹם, שֶׁהוּא סוּד אֹרֶךְ הָעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, וְאֵז צְרִיכִין לְהַדְּלִיק גֵּר חֲנֻכָּה, כְּדִי לְהַמְשִׁיף מְאֹד יוֹם לְתוֹךְ תַּקְּףֵי חֲשֻׁכַת לִילָה, שֶׁנוֹכַח לְחַתֵּר בְּלִילָה הָעֲצוֹת הָעֲמֻקּוֹת, כְּדִי לְגַדֵּל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְזֶה עַד שְׁתַּכְּלָה רִגְלֵ מִן הַשּׁוּק, רִגְלֵ הוּא בְּסוּד עֲצוֹת כְּמוֹכָא, הֵינּוּ עַד שֶׁיִּכְלוּ וַיִּתְּבַטְּלוּ כָּל הָעֲצוֹת הַמְּקַלְקְלוֹת, עֲצוֹת נִבְעָרוֹת שֶׁל הַהֲמוֹן הַרוֹדְפִים אַחֵר הַהוֹן וְהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה בְּיַגִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְאוּמָה לֹא יִשְׂאוּ בְּעַמְלָם לְעוֹלָם הַבָּא, עַל-יְדֵי עֲצָתָם הַרְעָה, וְזֶה גַם-כֵּן סוּד מִשְׁעַת צֵאת הַכּוֹכָבִים, כִּי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים וְהַכְּשָׁרִים הַגְּלוּיִם אֲלֵיהֶם, הֵם מִמְּשִׁיכֵין הָעֲצוֹת הָעֲמֻקּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְצַדִּיקִים אֶת הַרְּבִים וּמִמְּשִׁיכִים אוֹתָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶה סוּד "יִצִּיאַת הַכּוֹכָבִים", סוּד "וּמְצַדִּיקֵי הַרְּבִים כְּכּוֹכָבִים" (דְּנִיאל יב, ג). וְזֶה בְּעֲצָמוֹ גַם-כֵּן כָּלֵל הַגֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה, שְׂאֵז גָּבַר הַחֲשֵׁף מְאֹד עַל-יְדֵי מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַאשִׁית רַבָּה ב, ד): וְחֲשֵׁף זֶה יוֹן וְכוּ', וְאֵז דִּיקָא חָמַל עֲלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַפָּךְ הַחֲשֵׁף לְאֹרֶךְ גְּדוּל, עַד שֶׁדִּיקָא אֵז הַמְּשִׁיכוֹ זֶה

התקון של מצנת הדלקת גר חנכה לאמשכא משח רבות קדשא ולאדלקא בוצינא, להאיר עצות עמקות בתוך תקף החשף בכלל ובפרט, ועל-ידי הדלקת גר חנכה בזמנו, אנו ממשיכין האור הזה לכל השנה כלה, לזכות תמיד לחתר עצות עמקות מתוך עמק החשף, לגדל האמונה הקדושה בשלמות עם כל התקונים השייכים לזה. וכל זה זוכין על-ידי הלמוד הקדוש של הישיבה, פי משם עקר אור גר חנכה, פי משם עקר אור כל העצות הקדושות לזכות לקיים את התורה והמצוות, שזה העקר, פי לא "המדרש העקר אלא המעשה" (שם לט, מא, מג, מד).

לז.

אמרו חכמינו הקדושים: גר חנכה — איש וביתו, והמהדרין — גר לכל אחד, והמהדרין מן המהדרין — מוסיף והולך, פי עקר קדשת כל בתי בני ישראל הוא מסוד קדשת בית הישיבה הקדושה, שהוא הרבי שלומד עם התלמידים הלמוד הקדוש לקיום התורה, ומשם אור התורה והמצוות, שהוא סוד גר חנכה. ובאמת מחיב בזה כל אחד מישראל לישוב ולעסק בתורה בביתו עם חבריו ובניו ותלמידיו, בסוד: "ודברת בם בשבתך בביתך" וכו' (דברים ו, ז), ועל-כן עקר גר חנכה הוא איש וביתו, הינו בעל-הבית עם בני ביתו, שמקבלים קדשתם וחיותם מהראש ישיבה עם תלמידיו הקדושים, שמשם נמשך אור גר חנכה. והמהדרין — גר לכל אחד מבני ביתו, פי באמת גם התלמידים בני הישיבה צריכים לשמש את רבם כל-כף ולהתיגע בתורה כל-כף, עד שיהיה גם להם יכלת להאיר אור תורת רבם ועצותיו הקדושות לחברים, שזה סוד, שכל אחד מבני הבית, הינו סוד התלמידים הקדושים, מדליקין כל אחד בפני עצמו גר חנכה, ומשתדלים בזה להאיר אור תורת רבם בעולם. והמהדרין מן המהדרין — מוסיף והולך, הינו כי אינו מספיק להם מה שמאירים ומלמדים תורת רבם בעצמה לאחרים, אף גם הם מוסיפין והולכים בכל יום, לחדש גם מעצמם חדושי תורה אמתיים המביאים לידי מעשה, והם חותרים ומגלים עצות עמקות חדשות מה שאינו מבאר

בפרוש בתורת רבם, רק שהם חותרים ומחדשים אותם בעצמם מתוך דברי תורתם שקבלו מהרבי האמתי, שזה סוד מוסיף והולך (שם לה).

לח.

מלכות יון הרשעה היא סוד הקלפה והסטרא אחרא שמתגברת, חס ושלום, ורוצה להשליך את האדם, חס ושלום, לסוד שנה, שהוא סוד הסתלקות המחין, סוד הסתלקות השבעים פנים לתורה, שזה סוד שרצתה מלכות יון להשפיתם תורתך, ולהפיל את ישראל מכל השבעים פנים לתורה, ועל-כן טמאו כל השמנים של הדלקת המנורה, שהוא סוד אור התורה והמצוות, סוד "כי גר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג); ועל-כן הם שבעה קני המנורה כנגד השבעים פנים לתורה, הפולאים בשבעת הנרות שבבית-המקדש, ועל-כן היו מדליקין אותה בכל לילה שהוא זמן שנה. ועל-ידי הדלקת המנורה, שהוא סוד אור השבעים פנים לתורה, על-ידי-זה מכניעין ומשברין סוד השנה, שלא תחגבר על ישראל, חס ושלום, ומלכות אנטיוכוס רצתה להפיל את ישראל, חס ושלום, מכל השבעים פנים לתורה, ועל-כן טמאו כל השמנים, כדי לבטל, חס ושלום, הדלקת שבעת הנרות של המנורה. והשם יתברך צמד בעזרתנו, ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולים בימים ההם ובזמן הזה, וזכו ישראל להכניעם ולהשפילם, ונעשה גם נפלא, שדלק השמן שמונה ימים, שזה סוד התעוררות השנה, על-ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות, שהם סוד שמונה ימים כמבאר בפנים; ועל-כן נקבעה מצוה זו לדורות בכל שנה ושנה, פי על-ידי שאנו מדליקין הנרות הללו של שמונת ימי חנכה לזכר הנס הגדול שנעשה אז בשמן של המנורה, על-ידי-זה אנו מעוררין וממשיכין הארה מסוד ספורי מעשיות של שנים קדמוניות, שמשם נמשך זה הנס של חנכה, ועל-ידי-זה יכולין להתעורר מהשנה. ואפלו מי שנפל מכל השבעים פנים לתורה, יכולין לעוררו על-ידי פרסום מעשה נס של שמונת ימי חנכה, על-ידי הדלקת גר חנכה, שזה המעשה הוא סוד מעשה של שנים

קדמוניות, שמשם נמשכין כל השבועים פנים לתורה, שהם סוד שבועת הנרות של המנורה; ועל-כן ימי חנכה הם בלילות הארפים, קרוב לתקופת טבת, שאז הלילות ארפים, שזה סוד התגברות השנה של לילה, ואז דיקא מעוררין מהשנה על-ידי שמונת ימי חנכה, שהם סוד שנים קדמוניות, שעל ידם מעוררין מהשנה אפלו מי שהתגברה עליו אריכות השנה מאד, עד שנפל מכל השבועים פנים לתורה, חס ושלוש, שזה גם-כן סוד אריכות הגלות של עכשו בכלל, והקדים השם יתברך רפואה למכה, ועשה עמנו הנס של חנכה, שעל-ידי-זה נתעוררין מהשנה אפלו בתקף אריכות הגלות הזו בכלל, ובתקף התגברות השנה והסתלקות הדעת והמחין בפרטיות, שעובר על כל אדם ואדם בפרט, אף-על-פי-כן יכולין לעורר הכל מהשנה, על-ידי פרסום הנס הזה של חנכה, שהוא סוד מעשה של שנים קדמוניות, שמשם נמשכין כל השבועים פנים לתורה. וזה סוד להדליק גר חנכה, ראשי תבות: נח"ל, כמובא בכונות, הינו סוד נחל נובע מקור חכמה, שמשם נמשך סוד הספורי-מעשיות של שנים קדמוניות, כמבאר בפנים, וזה סוד הלל של חנכה, כי על-ידי התעוררות השנה נעשה סוד "להתיר פה אלמים", ואז יוצא הדבור בהלל והודאה להשם יתברך, ועל-ידי-זה נעשה פקידת עקריות, שזה סוד חנכה שמבאר בכונות, שהוא סוד "ואת חנה אהב וה' סגר רחמה" וכו' (שמואל-א א, ה), סוד חנה כ"ו, ועל-ידי כל זה זוכין להתבוננות גדולה וכו', כי השכל דולק על-ידי השמנים שבגוף, שזה סוד "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז), וזה סוד גר חנכה שדולק על-ידי השמן של חנכה, ועל-כן מרבין בצדקה בחנכה, כי להתבוננות צריכין עשירות גדולה, וזה זוכין על-ידי צדקה (קדושין. הלכה ב').

* * *

דרוש נאה לחנכה

(העתק מספר מקור השמחה)

ימי חנכה הם ימי הודאה, כמו שאומרים (בהוספה לתפלת העמידה בחנכה): "וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל" וכו', וימי הודאה זה שעשוע עולם הבא, כי זה עקר שעשוע עולם הבא — להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך, ולהפיר אותו, שעל-ידי-זה סמוכים וקרובים אליו יתברך, כי כל מה שישודעין ומפירין אותו יתברך ביותר, סמוכים אליו ביותר, כי שאר כל הדברים יתבטלו לעתיד כלם, בבחינת (ויקרא-יב ט, ז): "כל הקרבנות בטלין חוץ מקרבן תודה" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), הינו שבימי חנכה הקדושים על-ידי תקף הנסים והנפלאות והנוראות שעשה עמנו השם יתברך בימים ההם בזמן הזה, על-ידי-זה אנו ממשיכין הדרך הזו של תודה והודאה בעולם, דהינו לעסק תמיד להודות ולהלל להשם יתברך על כל הנסים והנפלאות שעשה עם אבותינו ועמנו מימות עולם עד הנה בכלליות ובפרטיות, ולזכור היטב ולבלי לשכח כל הטובות הנוראות שגומל עמנו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים קג, ב): "ואל תשכחי כל גמוליו"; כי באמת זו הדרך של תודה והודאה היא דרך נפלאה מאד להתקרב על ידה להשם יתברך מכל מקום שהוא, כי העולם הזה מלא צרות ויסורים ויגונות, כמו שכתוב (קהלת ב'): "כי כל ימיו מכאובים וכעס", וכתוב (איוב יד, א): "אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע רגז", ואין טוב בעולם, כי אם התורה. ומעצם הצרות והיסורין והמניעות שבזה העולם קשה וכבד על האדם להתקרב לעבודתו יתברך, ואפלו להתפלל ולהתחנן ולפרש צערו לפני השם יתברך, גם-כן קשה מאד מחמת רבוי המניעות והיסורין שאוטמין את לבו, עד שאינו יכול לפתח את פיו ולא להתקרב אל שום עבודה תמה, באשר יודע כל אחד ואחד הכבדות שיש עליו בכל פעם בפעם בכל יום ביום וכו'.

ועל-כן עצה גדולה לזה; שבכל פעם יזכיר לעצמו את כל הטובות האמתיות שעשה השם יתברך עם אבותינו ועמנו עם כל

אָחד וְאֶחָד בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְהֶעֱקָר — שְׁזָכָה לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל
 בְּכֻלָּל מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, וְהַבְּדִילוּ מִן הַתּוֹעִים בְּדַרְכֵי הַמַּחְקָרִים
 וְהַפִּילוֹסוֹפִים וְכוּ' הַנְּהוּגִים עֲכָשׁוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים; כִּי כָל אֶחָד
 וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אִם יִסְתַּכַּל הֵיטֵב עַל כָּל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו מֵעוֹדוֹ,
 יִרְאֶה וַיְבִין חֲסָדֵי הַשֵּׁם וְטוֹבוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו עָלָיו בְּלִי שְׁעוֹר, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ
 אוֹמְרִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים (בַּתְּפִלַּת הַעֲמִידָה): "נִוְדָה לָךְ וְנִסְפַּר תְּהִלָּתְךָ עַל
 חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵנוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נְסִיף שֶׁבְּכָל
 יוֹם עִמָּנוּ וְעַל גִּפְלֹאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקְרָא וְצִהְרִים"
 וְכוּ', וְכְמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ בַּתְּפִלַּת נִשְׁמַת: "אֵלוּ פִּינוּ
 מְלֵא שִׁירָה כִּיִּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כְּהִמּוֹן גְּלִיּוֹ וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחִבֵי
 רְקִיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת בְּשֶׁמֶשׁ וּבִיָּרַח, וְיָדֵינוּ פְּרוֹשׁוֹת כְּנֹשְׂרֵי שָׁמַיִם,
 וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאַיִלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מִסְּפִיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ
 וְאַלְקֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּלְבַרְךָ אֵת שִׁמְךָ מְלַכְנוּ עַל אַחַת מְאַלְף, אֵלְךָ אֵלֶּפֶי
 אֵלֶּפֶים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת נִסִּים וְנִפְלְאוֹת שֶׁעֲשִׂיתָ עִם
 אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ" וְכוּ' וְכוּ'.

הַכֻּלָּל, שֶׁכְּשֶׁאָדָם רוֹאֶה גְדֹל צְרוּתוֹ בְּגוֹף וְנִפְשׁ וּמְמוֹן, שֶׁהוּא
 רְחוֹק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְאֹד כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בַּעֲצֻמוֹ, וּבַפְּרָטֵה וּבְגוֹף
 יֵשׁ לוֹ גַּם-כֵּן יִסּוּרֵין וּמְרִירוֹת וְעֲצָבוֹן גְּדוֹל כְּמוֹ שֶׁשָּׁכִיחַ בְּרַב הָעוֹלָם,
 וְאֵפְלוּ כְּשֶׁבָּאָה עָלָיו אִיזוֹ צָרָה מִמֶּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא
 צָרִיף לְבַל יִתְבַּלְבַּל לְגַמְרֵי מַחֲמַת הַצָּרוֹת וְהִיִּסוּרֵין, רַק בְּכָל עֵת וְעַת
 בַּפְּרָט בַּעַת צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יִתֵּן עֵינָיו, לְבוֹ וְדַעַתוֹ לְהִסְתַּכַּל
 וְלְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל חֲסָדֵי הַשֵּׁם וְטוֹבוֹתָיו שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ עַד הַנְּהָ,
 וְיִתְפַּךְ אֵת כָּל הַיְגוֹן וְהָאֲנַחָה אֶל תַּקְּף הַשְּׂמִיחָה, וְיִשְׂמַח אֵת נַפְשׁוֹ
 הָאֲמֻלָּה בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת וְאֲפָנִים, וְיִחִיָּה אֵת עֲצֻמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה
 וְנִקְדָּה מְקַדְּשֵׁת יְהוּדוֹתוֹ; כִּי כָל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, מְאַחֵר שֶׁהוּא בְּכֻלָּל
 יִשְׂרָאֵל וּמְנִיחַ טְלִית וְתַפְלִין בְּכָל יוֹם, וּמֵיחָד שָׁמוּ יִתְבָּרַךְ פְּעָמִים
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם, רְאוּי לוֹ לִתֵּן הוֹדָאָה וְתוֹדָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם
 נְיוֹם עַל עֲצֻם חֲסָדוֹ וְטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שְׁזָכָה לְהִיּוֹת בְּכֻלָּל יִשְׂרָאֵל
 מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, מְכָל שֶׁפֶן שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ כְּמֵה טוֹבוֹת
 נִפְלְאוֹת בַּפְּרָטִיּוֹת שֶׁגָּמַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם,

וְצָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְבוֹ נְכוֹן וּבְטוֹחַ שֶׁגַם עִתָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא יִסִּיר חֲסֵדוֹ וְטוֹבוֹ מֵאִתּוֹ, וַיִּחַזַּק אֶת לְבָבוֹ לְצַעֲקַת וּלְהִתְחַנֵּן לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּצִּילֵהוּ גַם עִתָּה מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תהלים קח, יא): "מִי יִבְלִינִי עֵיר מִבְּצָר מִי נִחְנִי עַד אָדוֹם", הֵינּוּ שְׂמִי שֶׁעֲזָר לִי עַד הֵנָּה וְנִחְנִי עַד אָדוֹם הוּא יִבְלִינִי עֵיר מִבְּצָר גַּם-כֵּן, וְזֶהוּ (שם יח, ד): "מִהֲלֵל אֶקְרָא ה'", שֶׁטָּרַם שֶׁאֲנִי קוֹרֵא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל צָרוֹתַי, אֲנִי מִהֲלֵלוֹ וּמְשַׁבְּחוֹ עַל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמִּי עַד הֵנָּה, כִּי דִיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי יָכוֹל לְקָרוֹתוֹ, וְזֶה (תהלים נ, יד): "זָבַח לְאֱלֹהִים תּוֹדָה" וְגו', "וְיִקְרָאנִי בְיוֹם צָרָה" (שם נ, טו), הֵינּוּ שֶׁגַם קִדְּם שִׁיּוּצָאִין מִהַצָּרָה שֶׁל עַכְשָׁו וְצָרִיכִין לְקָרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, צָרִיכִין מִקִּדְּם לְהִבְיֵא תּוֹדָה עַל הָעֵבֶר, וְאָז דִּיְקָא "וְיִקְרָאנִי בְיוֹם צָרָה". וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל, שֶׁצָּרִיכִין לְהִיּוֹת מוֹדֵה עַל הָעֵבֶר, וּמִבְּקָשׁ עַל לְהִבָּא, כִּי כְּשֶׁאִין מוֹדִים עַל הָעֵבֶר, קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְקָרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִגְּדֵל אִטָּם הֵלֵב שְׁנִתְאַטָּם מִרְבוּי הַצָּרוֹת.

וּבִפְרָט עִתָּה בְּאֶרֶץ הַגְּלוּת, שֶׁכַּמְעַט אֵין יוֹם שֶׁאִין צָרָתוֹ מְרַבָּה מִחֲבָרוֹ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְהַפְּרָנְסָה דְחֻקָּה מְאֹד, וְהַבְּעַל-דְּבָר מִתְפַּשֵּׁט עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְאֶרֶץ וְלִרְחֹב, וְהַמְחַלְקֵת וְהַקְּטִיגוֹרְיָה וְהַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה מִתְרַבּוֹת בְּכָל פַּעַם, וְכָל מָה שֶׁרוּצִים לְהִתְחַיֵּל וּלְצַאֵת מִמָּה שֶׁצָּרִיכִין לְצַאֵת וְכוּ', וּלְהִתְקַרֵּב לְאִיזוֹ עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אֵין מְנִיחִין אוֹתוֹ וּמִתְגַּרֵּין בּוֹ יוֹתֵר, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וּמַעְצָם רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת, אֵין יְכוּלִין לְפַתַּח פִּה לְפָרֵשׁ שִׁיתָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ; עַל-כֵּן צָרִיכִין לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ מְאֹד, שֶׁבְּכָל פַּעַם בְּבוֹאוֹ לְפָרֵשׁ שִׁיתָתוֹ לְפָנָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹ לְהִתְקַרֵּב לְאִיזָה דְבָר שֶׁבְּקִדְּשָׁה, זְכוּר לְעַצְמוֹ רַבּוּי הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַזַּק לְבָבוֹ לְבִטָּח בַּה' שֶׁיִּשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ גַּם עִתָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוּכַל לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ לְפָנָיו שִׁיתָתוֹ כְּרָאוּי.

וְזֶה סוּד מָה שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמִחָה וְהַקְּדָשָׁה שֶׁל שְׂבֵת, שֶׁהִיא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא אֶל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחַל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹלָם

הִזָּה, כִּי לְעֵתִיד לְבֹא יִהְיֶה כָּלֹ שְׂמֻחָה, כָּלֹ תוֹדָה וְהוֹדָא לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִזּו יִתְבַטְּלוּ כָּל הַצְּרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְיִהְיֶה כָּלֹ טוֹב, וְיַעֲסֻקוּ תַּמִּיד רַק בְּתוֹדָה וְהוֹדָא לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲךָ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁת שַׁבָּת, שֶׁהִיא הָאֶרֶץ עוֹלָם הַבָּא לִימֵי הַחֹל, שֶׁהֵם עוֹלָם הַזֶּה, שְׂמָלָא יְסוּרִים וְצְרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "אָדָם לְעַמֵּל יוֹלֵד", וּכְתִיב (קֹהֶלֶת ב'): כִּי כָּל יָמָיו מְכַאֲבִים וְכַעֲסִים, כִּי אֵין לָךְ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ צְרוֹת וְיְסוּרִים וּמְרִירוֹת וּדְחָקוֹת, וּבִפְרָט מִי שֶׁכָּבֵר נִכְשֵׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשֵׁל, שְׂאֵז הוּא שְׁבוּר וּמְשַׁבֵּר כְּחֶרֶס הַנֶּשֶׁבֶר, וְנִפְשׁוּ מְרָה לוֹ עַד מְאֹד וְכוּ', וְכַמְעַט שֶׁיֵּאבֹד אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָפֵץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם, וּמִמְתִּיק וּמְבַטֵּל בְּכָל פְּעַם יְסוּרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְצְרוֹתָיו, בְּחֶסֶדֹו וְטוֹבוֹ וְיִשׁוּעָתוֹ, שֶׁמִּתְנַהֵג עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְצְרִיכִין לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה הַיֵּטֵב עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁגָּמַל עִמָּנוּ, וּלְהַבִּיא תוֹדָה וְהוֹדָא עַל זֶה, וְזֶהוּ בְּחִינַת, שֶׁמְמַשְׁיכִין הַקִּדְשָׁה וְהַשְׂמֻחָה שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא לְשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַזֶּה, הַיְנוּ הַקִּדְשָׁה וְהַשְׂמֻחָה שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא כָּלֹ שַׁבָּת, שְׂאֵז עֵקֶר הַתוֹדָה וְהוֹדָא יִמְשִׁיכוּ גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה גַם בְּעַת צָרָה, שְׂאֵפְלוּ בְּעַת צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יִסְתַּכְּלוּ עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד הַנְּהָ, וְגַם בְּצָרָה בְּעֲצָמָה בְּיָדָאֵי יֵשׁ אֵיזוֹ הֶרְחָבָה, בְּשִׁמְעֵינִים בְּזֶה הַיֵּטֵב, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה) עַל-פְּסוּק "בְּצָר הֶרְחַבְתָּ לִּי", שֶׁגַם בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת יְכוּלִים לְמַצֵּא הֶרְחָבוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְעַל זֶה צְרִיכִין לְהַבִּיא תוֹדָה, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הָעֵבֶר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְקַרֵּת וּלְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל לְהַבָּא, וְזֶה (תְּהִלִּים קט"ז): "לָךְ אֲזַבַּח זִבְחַת תוֹדָה" — בְּשִׁאֲנֵי נוֹתֵן לָךְ יִתְבָּרַךְ תוֹדָה, עַל-יְדֵי-זֶה "וּבְשֵׁם הַשֵּׁם אֶקְרָא" — אוּכַל לְקַרֵּא אֵלֶיךָ, כִּי יִתְרַחַב לְכַבִּי.

וְזֶה פְּרוּשׁ (תְּהִלִּים ג'): "מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבֻשָׁלוֹם בְּנוֹ, הַשֵּׁם מָה רַבּוֹ צָרִי" וְגו', וְאֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ, וְזָכוּנָם לְבָרָכָה (בְּרִכּוֹת ז'): מִזְמוֹר לְדָוִד? קִינָה לְדָוִד מִבְּעֵי לֵיהּ, אֲלֵא בֵּינָן שֶׁרָאָה

שָׁכְנוּ הוּא — שָׂמַח, דָּבָר אַחֵר, שֶׁרָאָה תַּכְסִּיסוֹ קִיַּמַת וְכוּ' עַיִן שָׁם ;
 וְאֶפְתִּי קָשָׁה עַל דָּוִד בְּעֶצְמוֹ, מִה רָאָה עַל כֵּךָ בַּעַת צָרָה גְדוּלָה
 כְּזֹאת, בַּעַת שְׁפָרַח מֵאֲבִשְׁלוֹם, לְבַקֵּשׁ לְמִצָּא בְּצָרָה אִיזוֹ הֶרְחֵבָה,
 וּלְזַמֵּר עַל זֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ? וְגַם לְכַאוֹרָה הַתְּחִלַת הַמְזֻמּוֹר אִינּוּ
 מִדְּבַר בְּלִשׁוֹן זִמְרָה, רַק בְּלִשׁוֹן צְעָקָה גְדוּלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "הֵשֵׁם
 מִה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלָי" וְגו', אֲךָ כֹּל זֶה הוּא הֶעֱנִין הַנִּלְ,
 שְׁדוּד הַמְלָךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, רָאָה אֶת עֶצְמוֹ אִזוֹ בְּצָרָה גְדוּלָה וּמְרָה
 מְאֹד מְאֹד, שֶׁהִכְרַח לְכַרַח מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ, עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה
 רַע כְּזֶה, שֶׁנַּעֲשָׂה מֵאֲמִנוֹן וְתִמְרָה וְאֲבִשְׁלוֹם בְּנָיו, וּמַעֲצָם מְרִירוֹת
 צָרָתוֹ שֶׁגְדָלָה מְאֹד, בְּפָרִט שֶׁהִבְעֵל-דְּבָר רָצָה לְהַפִּילוֹ בְּעֵינֵי עֶצְמוֹ
 מְאֹד מְאֹד, כִּי אָמַר לוֹ בְּלִבּוֹ: הִנֵּה רוֹאָה שְׁכָל זֶה בָּא אֵלַיךְ
 עַל מַעֲשֵׂה דַבְּת שְׁבַע, וְשׁוֹב אֵין לְךָ תִּקְוָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכַמְבָּאָר
 בְּזֶה הַמְזֻמּוֹר בְּעֶצְמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם — "רַבִּים אָמְרִים לְנַפְשִׁי
 אֵין יְשׁוּעָתָה לוֹ בְּאֵלֵקִים סֵלָה", וּפְרַשׁ רַש"י — בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הָעוֹן,
 וּמַעֲצָם צָרָתוֹ עַד הַנֶּפֶשׁ, נִתְּבַלְבְּלָה דַעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה, עַד שֶׁלֹּא הָיָה
 יָכוֹל אֶפְלוּ לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ וּלְצַעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ כְּדָרְכּוֹ, כִּי הִצְרוֹת,
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, יְכוּלוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, לְעַקֵּם אֶת הַלֵּב מְאֹד מִהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַד שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבָרָכָה, עַל
 דָּוִד (סִנְהֶדְרִין ק"ו): שֶׁאִזּוֹ בְּכָרְחוֹ מֵאֲבִשְׁלוֹם, בִּקְשָׁה לְעַבֵּד עֲבוּדָה
 זָרָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרָשׁוּ עַל-פְּסוּק — "וַיְהִי דָוִד בָּא עַד הָרֹאשׁ אֲשֶׁר
 יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם", וְכוּ', כִּי כִשְׁאָדָם בְּצָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא בְּסִפְנֵיה
 גְדוּלָה גַם בְּעֵנִין כְּשִׁירוֹתוֹ וַיְהִירוֹתוֹ, כִּי לְפַעְמִים נִתְעַקֵּם הַלֵּב מְאֹד
 עַל-יְדֵי הִצְרוֹת וְהִיסוּרִין, עַד שֶׁמְהַרְהֵר אַחֵר הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, בְּכַחֲנִית
 (מִשְׁלֵי י"ט): "אִוְלַת אָדָם תִּסְלַף דָּרְכּוֹ וְעַל הַשֵּׁם יִזְעַף לְבוֹ", כִּי בְּזֶה
 הָעוֹלָם יֵשׁ לְאָדָם בְּחִירָה תְּמִיד, וְכֹל מִה שֶׁשׁוּלַח הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בֵּין
 טוֹב וּבֵין לְהַפּוֹף הוּא בְּמִשְׁקַל, וְכִמוֹ שֶׁכִּשְׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שׁוּלַח לְאָדָם
 טוֹבוֹת — בְּנִים וְעַשִׁירוֹת וְכֹל טוֹב, יֵשׁ שְׂמִכִּיר חֲסִדֵי הֵשֵׁם וְטוֹבוֹ
 עָלָיו, וּמִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּצָדָקָה וּבְמַעֲשִׂים
 טוֹבִים וְכוּ', וַיֵּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפּוֹף, בְּחִינַת (דְּבָרִים ל"ב): "וַיִּשְׁמַן
 יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט" וְגו', כְּמוֹ-כֵן לְהַפּוֹף, כְּשֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְנַסֶּה וּמִיַּסֵּר אֶת

הָאָדָם בְּיִסּוּרֵי וּבְצָרוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּעֲנִיּוֹת וּדְחִקוֹת וּרְדִיפוֹת וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלְן, הוּא גַם-כֵּן בְּנִסְיוֹן גְּדוֹל, כִּי הָשֵׁם יִתְבַּרַךְ שָׁלַח עָלָיו הַכֹּל לְטוֹבָה, כְּדֵי שְׂיִזְכָּר עַל-יְדֵי-זֶה לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, אֲבָל מִחֲמַת גְּדוֹל כַּח הַבְּחִירָה, יֵשׁ לַפְעָמִים שְׂאֵדְרָבָה, עַל-יְדֵי הַצָּרוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, נִתְעַקֵּם לְבוֹ בְּיוֹתֵר מֵהָשֵׁם יִתְבַּרַךְ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (ערויבין מ"א): לְעֲנִין הָעֲנִיּוֹת שְׂמַעְבִּירָה עַל דַּעַת קוֹנֹו, וְכֵן מִבְּאֵר בְּדִבְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל, שְׂבַעַת צָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד כְּנֶגֶד הַיָּצָר הָרָע, מִחֲמַת שְׂשָׂרָשׁוּ נִמְשָׁךְ בְּדִינִים (עֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ע"ב), וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּרִשְׁעִים (מִשְׁלֵי כ"ט): "וְרָגַז וְשָׁחַק וְאִין נַחַת" וְגו', אֲבָל בְּצַדִּיקִים נֶאֱמַר (תְּהִלִּים נ"ו): "בְּאֵלֵקִים אֶהְלֵל דְּבָר בְּשֵׁם אֶהְלֵל דְּבָר", כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ רַש"י שֵׁם — בֵּין שְׂבָא עָמִי בֵּין בְּמִדַּת הַדִּין בֵּין בְּמִדַּת הַרְחָמִים וְכוּ', עֵין שָׁם.

אֲבָל עַל-כָּל-פָּנִים הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה תְּמִיד, וּבְכָל דְּבָר וּבְכָל הַנְּהַגָה וּבְכָל עֲנִין שֶׁהָשֵׁם יִתְבַּרַךְ מִתְּנַהֵג עִמּוֹ וּמִסְבֵּב עִמּוֹ בְּכָל עֵת, יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת (הוֹשַׁע י"ד): "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם", חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן דוֹד כְּשֶׁהָיָה בַּעַת צָרָה גְּדוֹלָה כְּזֹאת, שְׂנַתְגַּרְשׁ מִירוּשָׁלַיִם וְכוּ', עַד שֶׁנִּפְּל לְמַחִין דְּקִטְנוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁיֵּשׁ סְבָרָה בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ, זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (סִנְהֶדְרִין ק"ז): שְׂעָלָה עַל דַּעַתוֹ לְעַבֵּד עַבּוּדָה זָרָה וְכוּ', מִכָּל שֶׁכֵּן שְׂלֵא הָיָה יְכוּל לְפַתַח פִּיו לְסִדֵּר תְּפִלָּתוֹ כְּרֵאוּי, אֲבָל בְּעֵצָם צְדָקָתוֹ, הָאִיר הָשֵׁם עֵינָיו, וְשָׁלַח בְּלִבּוֹ עֲצָה הַזֹּאת, שֶׁהִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָשֵׁם יִתְבַּרַךְ גָּמַל עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ, עַד שֶׁחִפְּשׁ וּמָצָא, שְׂגַם בְּעֵצָם הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, שֶׁהוּא נִמְצָא עֲכָשׁוּ וְכוּ', גַּם שֵׁם עַדִּין נִמְצָאוֹת הִרְחִיבוֹת, כִּי הִפְּךָ בְּדַעַתוֹ כָּל הָעֲנִין לְטוֹבָה, מֵהַ שְׂבָנוּ רוֹדֵף אַחֲרָיו, כִּי לְכֹאזְרָה הִיא צָרָה כְּפוּלָה וּמְכַפְּלָת — שֶׁהַרוֹדֵף הוּא בְּנוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, אֲךָ אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא הִפְּךָ הַדְּבָר לְטוֹבָה, וְאָמַר "סִתָּם בְּרָא מִרְחַם עַל אָבִא", עַמֵּד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן! אָדָם עוֹמֵד בְּמִצְבַּ נוֹרָא כְּזֶה — בְּנוֹ רוֹדֵף אַחֲרָיו, וְהוּא הוֹלֵךְ בְּמַעֲלָה הַר הַזֵּיתִים יַחַף, וְשִׁמְעֵי בֵּן גְּרָא

מבזה אותו ומקללו קללה נמרצת, כמו שדרשו חכמינו, זכרונם לברכה, שצעק עליו: נוֹאֵף, מְזוּר, רוֹצֵחַ וכו', ועובר עליו מה שעובר וכו', כמוכא בפסוקים רבים, ואף-על-פי-כן הוא תפס אמנותו, והתחיל לחפש ולמצא בעצמו נקודות טובות, ובתקף הצרה המרה הזאת מצא הרחבות, שעל-כל-פנים בנו הוא הרודה אתריו ולא אחר, וכן שראה תכסיסו קים, שהסנהדרין וכו' עדין אויזים עמו וכו', ועל כל אלו הטובות שחפש ומצא מה שהשם יתברך גומל עמו, אפלו בתוך תקף צרתו, מלבד מה שהשם יתברך גמל עמו טובות מעודו, על כל אלה, התחיל לומר "מזמור לדוד", ורצה לומר ולהודות להשם יתברך על כל הטובות האלה, ותכף שהתחיל לומר ולהודות להשם יתברך על כל הטובות, תכף נתרוב לבו ודעתו, ואז דיקא נפתח פיו, והתחיל להתפלל ולצעק כראוי (תהלים ג'): "השם מה רבו צרי, רבים קמים עלי" וגו', וגם כל המזמור הזה הולך בדרך זה, שאף-על-פי שרבו צרי ורבים קמים עליו, עד שרבים אומרים וגו', שאין לו תקנה, מחמת עון דבת שבע, אבל אף-על-פי-כן — "ואתה השם מגן בעדי" וגו', וכן בדרך זה הולכים רב המזמורים שבתהלים, שמודה להשם יתברך על העבר וצועק על להבא, ובתוך דברי צעקתו ותחנתו חוזר ומודה וצועק, פוּק עֵינַי וְתִשְׁכַּח בְּכֶמֶה מְזֻמָּרִים שְׁהוֹלְכִים עַל דְּרֹךְ זֶה.

ועל-כן נקרא ספרו בשם "תהלים", שהוא על שם תהלה והודאה, אף-על-פי שרבו דבריו הם צעקות גדולות, ותחנות ובקשות, אך כל צעקותיו ותחנותיו היו דיקא בדרך מזמור והודאה, ותהלה ושיר ונגון וכו', בכל העשר לשונות של זמרה, הינו שכל צרותיו בכל מה שעבר עליו משונאיו הרבים, שרדפוהו כל ימי חייו, והיה תמיד כפושע בינו לבין המות, והעצבות והמרירות התגברו עליו עד מאד וכו', אף-על-פי-כן נתן לבו בכל צרותיו ודחקותו וקטנותו וכו', להודות על העבר, ואז היה יכול לצעק להבא, בכחינת — מודה על העבר וצועק לעתיד לבוא.

זוהי בחינת מזמור "הודו" שאומרים בכניסת שבת, שמדבר מארבעה צריכין להודות, שכולל כל הצרות שעוברין על האדם, שכלם כלולין באלו הארבעה, כמוכא בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן קס"ג), והעקר הוא צרות הנפש, דהינו כל העליות והירידות שעוברין על כל אדם מקטן ועד גדול לפי דעתו ערכו ומדרגתו, שהכל כלול במזמור הזה כמוכא בספרים, ועל כל אלו הצרות בגשמיים וברוחניות בגוף ובנפש, צריכין לצעק מאד מאד בכל פעם להשם יתברך בקול גדול, ולא יספ, כמבאר במזמור זה "ויצעקו" וגו', אף קדם כל הצעקות, מקדים ומתחיל תחלה תכף בהתחלת המזמור "הודו לשם כי טוב כי לעולם חסדו", לידע ולהודיע ולהורות שפך היא דרך הצעקה על כל הצרות, רחמנא לצלן, שבתחלה תכף צריכין להודות להשם יתברך על העבר, ולהיות בטוחים שהוא יתברך שומע תפלת כל פה, ויושיע אותו תמיד על-ידי צעקתו, ואז דיקא "ויצעקו" וגו', כי אז דיקא על-ידי בחינת "הודו לשם" שהוא בחינת תודה שמביאין גם בעת הצרה על הטובות של העבר ועל הטובות וההרחבות שבתוך הצרה עצמה, על-ידי-זה דיקא יכולין לצעק להשם יתברך, ואז — "ממצוקותיהם יושיעם", ואז — "יודו לשם חסדו ונפלאותיו", כי אחר-כך יזכו לצאת מהצרה לגמרי, ואז בודאי יביאו תודה בשלמות פראוי, כי התודה שמביאין כשיוצאין מהצרה, זה בחינת שעשוע עולם הבא.

והתודה וההודאה שמורין להשם יתברך על העבר, גם בעת הצרה, זה בחינת שממשיכין הקדשה והשמחה של שבת, שהיא עולם הבא, שאז הוא בטול הצרות לתוך ימי החל, שהוא העולם הזה, שהוא ימי צרה, כי העולם הזה מצד עצמו מלא צרות ויגונות, רחמנא לצלן, אבל השם יתברך מרחיב עמנו גם בעת צרה, וגומל עמנו טובות נפלאות ונצחיות גם בזה העולם, ואנו מחיבים להודות לו גם בעת צרה, שזהו בחינת המשכת קדשת שבת לימי החל, ועל-ידי-זה דיקא זוכין לצעק להשם יתברך, ולצאת מהצרה לגמרי,

וְאִזּוּ נִזְכָּה לְבַחֲיַנַּת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, וְעַל־כֵּן אוֹמְרִים זֶה הַמְזֻמָּר "הוֹדוּ" בְּכַנְיִסַּת שַׁבַּת, כִּי אִזּוּ אָנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבַּת לַיְמֵי הַחֹל, כְּדֵי שֶׁיִּכְלְלוּ כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל בְּקִדְשַׁת שַׁבַּת, וְזֶה גַּם־כֵּן בְּחִינַת (דְּבָרִים כ"ב): "לֹא תִחְרַשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו", כִּי שׂוֹר וַחֲמֹר הֵם תְּרֵי זֵינָא בִּישָׂא, בְּחִינַת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל עוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַגְּלִיּוֹת, כָּלֵל כָּל הַצְּרוֹת, כִּי עַקֵּר כָּל הַצְּרוֹת הֵם עַל־יְדֵי הַגְּלִיּוֹת, שֶׁאָנוּ בְּגוֹלָה בֵּין עוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים, שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּעֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שׂוֹר וַחֲמֹר, וְהַזְּהִיר הַכְּתוּב, שֶׁלֹּא לְעַרְבֶם יַחַד עַל־יְדֵי אִסּוּר תַּעֲרֹכֶת כְּלָאִים, שֶׁלֹּא לְגָרוֹם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְעַרְבֵי וּלְחִבְרֵי הַצְּרוֹת יַחַד, שֶׁאִזּוּ אִי אֶפְשָׁר לְסַבְּלָם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הֵינּוּ שֶׁלֹּא יִגְרֹם לְכַלְכֵּל דַּעְתּוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁיִּדְמֶה לוֹ כְּאִלוֹ כָּל הָעוֹלָם נִפְלַע עָלָיו, (כְּמוֹ שֶׁרַגְלִין הָעוֹלָם לוֹמַר בְּעַת צָרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם), כְּאִלוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כָּל הַצְּרוֹת כְּאוֹ עָלָיו בְּלִי הִרְחָבָה כָּלֵל, וְהָא בְּהָא תִּלְיָא, שְׁמִי שְׂאוּמֵר כֶּף, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעַקֵּם לְבוֹ מֵהַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְאִינוּ יָכוֹל לְצַעֵק אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ, אִזּוּ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּאֵמַת נִתְרַבֵּין עָלָיו הַצְּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר צַעֲרוֹ, הַצַּעֵר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, רַק צְרִיכִין לְתַן רוּחַ בְּדַעְתּוֹ לְמִצָּא הִרְחָבוֹת גַּם בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת כְּעֲצָמָן, וְלִהְבִּיא תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל עַת, כִּי בְּאֵמַת בְּכָל צָרָה שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ בְּתוֹכָהּ הִרְחָבָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ד'): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", וּכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, עַל פְּסוּק (איוב ל'): "אֵךְ לֹא בָּעֵי יִשְׁלַח יָד", וּכְתִיב (תְּהִלִּים ע"ח): "וְלֹא יַעִיר כָּל חֲמַתּוֹ", שֶׁזֶהוּ סוּד (בְּרֵאשִׁית ל"ב): "וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר", הַנִּיאָמַר בְּיַעֲקֹב אֲבִינוּ, שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, עַל הַצְּרוֹת וְהַגְּלִיּוֹת, שֶׁכּוֹן יַעֲקֹב בְּזֶה, שֶׁלֹּא לְעַרְבֵי כְּלָאִים, אֶלָּא לְתַן רוּחַ בֵּין הַצְּרוֹת, שֶׁהוּא עֲנִין הַנִּי"ל — לְתַן רוּחַ בֵּין צָרָה לְחִבְרָתָהּ בֵּין גְּלוּת לְגְלוּת, כִּי יַעֲקֹב הַכְּנִיעַ קִלְפַת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שׂוֹר וַחֲמֹר, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל"ב): "וַיְהִי לִי שׂוֹר וַחֲמֹר", הֵינּוּ שֶׁהַכְּנִיעַ הַקְּלָפוֹת הַיּוֹנְקִים מֵהַדֵּינִים וְהַצְּרוֹת, שֶׁהֵם רוֹצִים לְעַקֵּם אֶת הַלֵּב בְּעַת צָרָה, כְּאִלוֹ

אֶפְסָה תִקְוָה, חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁנֵה עֵקֶר הַצָּרָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר מֵהַצָּרוֹת
 בְּעֵצְמָן, שְׁנֵה עֵקֶר צַעַר הַגְּלוּת — שְׁעוֹבְדֵי הַכּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת
 הַמַּצְרִיזִים, מְבַזִּין וּמְחַרְפִּין אוֹתָנוּ, וְאוֹמְרִים: אֵין תִּקְוָה, חֵס וְשָׁלוֹם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מ"ב): "בְּרַצַּח בְּעֵצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי בְּאֶמְרָם
 אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיה אֶלְהִיף" וְגו', וּכְתִיב (שֵׁם מ"ד): "כָּל הַיּוֹם כָּלְמַתִּי"
 וְגו', וְכֵן הִרְבֵּה, וְכָל זֶה הַתְּחַבְּרוֹת קִלְפַת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל בִּיחַד שֶׁהֵם
 כָּלֵל כָּל הַצָּרוֹת וְהַגְּלוּיֹת, אֲבָל יַעֲקֹב אֲבִינוֹ הַכְּנִיעַ אוֹתָם מִיִּשְׂרָאֵל,
 וְצוּה לְשֹׁמֵר שִׁיחֵיהָ כָּל עֵדֶר וְעֵדֶר לְבַדּוֹ, שְׁלֵא לַעֲרֹב כְּלָאִים,
 שֶׁהֵם תַּעֲרֹכֶת שׁוֹר וְחַמּוֹר, רַק לַתַּת רוּחַ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר, לַתֵּן
 רוּחַ בֵּין הַצָּרוֹת, שְׁגַם בְּתוֹף הַצָּרוֹת לְהַסְתַּכֵּל רַק עַל הַהֲרַחְבוֹת שֶׁהֵשֵׁם
 יִתְבָּרֵךְ הֲרַחִיב לָנוּ, וְגוֹמֵל עִמָּנוּ חֶסֶד בְּכָל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לַצַּעֲקָה
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֶת, וְנִהְיֶה נְצוּלִים מִכָּל הַצָּרוֹת בְּחַסְדּוֹ הַגְּדוֹל.

וְהַכָּלֵל הוּא, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מְרִירוֹת
 וַיִּסּוּרִים, צָרוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת, אִף גַּם הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵר לוֹ בְּכָל
 פַּעַם בִּישׁוּעוֹת וְנִסִּים נְגִלִים וְנִסִּים נִסְתָּרִים, וְכִשְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה
 שְׁעוֹבֵר, אִזּוֹ נִדְמָה כְּאִלוֹ אֲבָד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וְכִאִלוֹ לְעוֹלָם,
 לֹא יִרְאֶה יְשׁוּעָה בְּיָמָיו, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כִּשְׁהַצָּרוֹת תְּכּוּפּוֹת
 זוֹ לְזוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אִזּוֹ כִּמְעַט שֶׁנֶּאֱבָד לְגַמְרִי, וְעַל־כֵּן נּוֹתַנֵּת
 הַתּוֹרָה לָנוּ עֲצָה — לֹא לַעֲרַבֵּב שְׁנֵי מִיַּי צָרוֹת וַיִּסּוּרִים יַחַד,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי קִלְפוֹת — עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל — שׁוֹר וְחַמּוֹר,
 כִּי עַל־יְדֵי־זֶה, חֵס וְשָׁלוֹם, יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרִי וְכוּ', רַק הָעֵקֶר
 שִׁיעֲשֵׂה וַיִּקִּים כְּמוֹ שֶׁעֲשֵׂה אֲבִינוֹ יַעֲקֹב, שְׁצוּה לַתֵּן רוּחַ בֵּין עֵדֶר
 לְעֵדֶר, הִינּוּ לְמִצַּא הֲרַחְבוֹת גַּם בְּתוֹף הַצַּעַר וּלְנַחֵם אֶת עֵצְמוֹ,
 כִּי הַמַּצֵּב עוֹד לֹא כָּל־כֶּף חַמּוֹר, וּבְיָדָאֵי יִזְכָּה לְצַאת מֵהַצָּרָה
 הַזֹּאת, וַיִּשְׁתַּדֵּל גַּם לְמִצַּא כָּל מִיַּי הֲרַחְבוֹת גַּם בְּתוֹף הַצָּרָה הַזֹּאת,
 וַיִּזְהַר מְאֹד שְׁלֵא יִפֹּל בְּאִיזָה יְאוּשׁ, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא גְרוּעַ מֵהַכָּל,
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

וְכָל זֶה הוּא סוּד חֲנֻכָּה, כִּי הֵנִסְ שֶׁל חֲנֻכָּה הִיָּה בִּימֵי בֵּית

שני כשעמדה מלכות יון הרשעה להשפיעם תורתך וכו', ורצו לבטל עבודת בית המקדש, והשם יתברך ברחמיו המרבים עמד לנו בעת צרותינו, ועשה עמנו נסים נוראים ונפלאים, על-ידי מתתיהו ובניו הכהנים, עד שנצחו את היוונים, והחזירו עבודת בית המקדש למקומה בגס נפלא ונורא, שהיה בגרות המנורה, שדלק השמן המועט שמונה ימים, כמו שאמרו חכמינו, וזכרונם לברכה (שבת כ"א:), הינו כי כל ימי בית שני לא היתה גאלה שלמה, כי עקר ימי בית שני היה רק בבחינת "ורוח תשימו בין עדר ובין עדר", שפעל יעקב אבינו, שיהיה מיד רוח והרחבה בין צרה לחברתה, בין גלות לגלות, כדי שיהיה כח להתחזק ולסכל מרירות הגלות, והקלפה של מלכות יון הרשעה ראתה והבינה זאת, שהבית הזה לא יתקיים ויתרב בודאי, רק שהוא הרחבה ורוח בין גלות לגלות, כדי שיוכלו ישראל להתקיים פנ"ל, על-פן רצתה להתגבר על ישראל ולהחריב תכף עבודת בית המקדש, ולכבש את ישראל תחת ידם, חס ושלום, כדי שיהיו הגלות והצרות תכופות ומחברות יחד, חס ושלום, כדי שלא יוכלו ישראל להתקיים, חס ושלום, ועל-פן נקראת מלכות יון, לשון טיט הינון, בחינת (תהלים ס"ט): "טבעתי בין מצולה ואין מעמד", בחינת צרה ארבה ותקופה כמו הגלות הזו הארבה והמרה מאד, שעל גלות זו צעק דוד המלך, עליו השלום: "טבעתי בין מצולה ואין מעמד", לגדל אריכות מרירות הגלות, ומלכות יון הרשעה רצתה להתגבר על ישראל לכבשם תכף, חס ושלום, שתתחיל הגלות אז, חס ושלום, כדי שלא יוכלו ישראל להתקיים, ובאמת בודאי אם היתה נחרבת עבודת בית המקדש אז, והיתה מתחילה הגלות אז, בודאי היה קשה להתקיים, כי עכשו עקר הקיום שלנו באריכות הגלות הזו, הוא רק על-ידי ההרחבות שעשה עמנו השם יתברך עד הנה.

על-פן חמל השם יתברך על עמו והפר מחשבות שונאינו, והפך הדבר מהפך אל הפך, כי לא די שנחלו היוונים מפלה

גדולה ובית חשמונאי כבשו המלוכה, ונתקמו ישראל בגדלתם ובעבודת בית המקדש כמה שנים, אף גם עשה עמנו גם גדול ונורא כזה בנרות המנורה, שעל-ידי-זה קבעו שמונת ימי חנכה אלו, ועשו לנו יום טוב חדש, והמשיכו אור ותקון נורא כזה בעולם, שעל-ידי ימי חנכה הקדושים, יהיה לנו כח תמיד להמשיך עלינו הדרך הקדוש הזה של — תודה והודאה, שבכל הצרות שאנו סובלים בגלות הארצה הזו בכלל ובפרט, נוכל להחיות את עצמנו, על-ידי שנוזכר נפלאותיו עד הנה, ונודה ונשבח אותו בתברך תמיד, בבחינת — מודה על העבר וצועק על להבא, שזהו סוד חנכה, שאנו נותנים תודה והודאה, ומבקשים עוד ועוד.

ועל-כן נקרא חנכה לשון חנוכה, בחינת חנכת בית המקדש, כי לא די שלא בטלו את עבודת בית המקדש, אף גם זכינו על-ידי תקף הנסים להמשיך תקון כזה — לעשות חנכה בכל שנה ושנה, דהינו, שאנו זוכים בתוך תקף הגלות הזו להתחיל גם עתה לחנוך בית המקדש, כי כזה שאנו עושים בימי הגלות חנכה שהם ימי הודאה, דהינו שאנו מודים ומשבחים אותו בתברך על גדל הנסים שעשה עמנו עד הנה, שהיה לנו כח להתקיים עד הנה, ואנו בטוחים על-ידי-זה, שפאשר עד הנה עזרנו ורחמנו בתברך, כן ישמע תפלותינו וצעקותינו תמיד, עד אשר יגאלנו גאלה שלמה ויבנה בית מקדשנו, על-ידי-זה בעצמו אנו ממשיכין בנין בית המקדש, פי עקר הגאולה ובנין בית המקדש יהיה על-ידי תפלותינו וצעקותינו כידוע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), וכל צעקותינו ותפלתנו שאנו מתחזקים עדין לצעק ולהתפלל להשם בתברך, הוא רק על-ידי בחינת חנכה, שהוא תודה והודאה, להיות מודה על העבר ולצעק על להבא.

נמצא שגם עכשו אנו חונכים את בית המקדש בחנכה, כי עקר בנין בית המקדש במהרה בימינו, יהיה על-ידי-זה שזכינו לבחינת תודה והודאה גם עתה בתקף הגלות, וכמו-כן הוא בכל

אדם ובכל זמן, שעקר החנוף לעבודת הבורא יתברך, הוא על-ידי בחינה זו — שהוא תודה והודאה, כי לפי מה שעובר על כל אחד ואחד כפי מה שיודע בנפשו רבוי היסורים והצרות מתאות היצר הרע ומהפרנסה וכו' וכו' [רחמנא לצלן, מעתה], בודאי היה קשה להתקיים עד שיזכה לגאלה שלמה, דהינו שיהיה איש כשר פראוי, שזהו בחינת גאלה שלמה.

ועל-כן באמת כמה וכמה התחילו ונפלו, ויש שהאריכו בעבודתם ימים ושנים, אבל אחר-כך לא יכלו לסבל הכבדות של הבעל-דבר, ונפלו כל אחד כמו שנפלו, רחמנא לצלן, אבל מי שחפץ באמת לאמתו לחוס על חייו, עקר קיומו הוא רק על-ידי עצה זו — שבכל מה שעובר עליו יהיה איך שיהיה, אפלו אם רואה שהוא בעצמו חייב מאד מאד במעשיו, שאינם טובים וכו' וכו', אף-על-פי-כן אין אדם, אפלו הגרוע שבגרועים, שאין הקדוש-ברוך-הוא גומל עמו חסדים נפלאים בכל יום, כמו שתקנו לנו לומר בכל יום "נודה לך" וכו', "על נסיד שבכל יום" וכו', "ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת" וכו', ובודאי דברי חכמינו, וזרונם לברכה, בניס ואמתיים, וצריכים אנחנו כלנו להאמין בהם מאד מאד, שבודאי השם יתברך עושה עם כל אחד ואחד נסים ונפלאות וטובות בכל יום ובכל עת ובכל שעה, שאם ירצה להסתפל, יראה הרבה בעיניו, ויזכיר לעצמו היטב כמה מעלות טובות למקום עליו.

ויכבר אמרנו כמה פעמים, שכל מה שזכה האדם לאיזו מצוה ולאיזו נקדה טובה, בודאי אינו נאבד לעולם, ועל זה תקנו לנו ב"נשמת" לומר: "אלו פיננו מלא שירה" וכו' וכו', כי אין כל העולם פלו עם כל תאוותיו ויסוריו והכליו פדאי פנגד נקדה אחת של מצוה אחת, שכל אחד מישראל זוכה בכל יום, וצריכין להרגיל את עצמו, שבכל מה שיעבר עליו יהיה איך שיהיה, יזכיר לעצמו בכל עת הטובות והנפלאות שעשה השם יתברך עמו

עַד הַנָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַזַּק לְצַעֵק וּלְהַתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, בְּבַחֲיִנַת — מוֹדָה עַל הָעֵבֶר וְצוֹעֵק לְעֵתִיד לְבוֹא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה סוּף כָּל סוּף לְגֵאֲלָה שְׁלֵמָה, לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת, שְׂזָהוּ סוּד חֲנֻכָּה.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא "חֲנֻכָּה", כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינָה זֹאת מִתְחַנְּכִין בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הַטּוֹב שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּיָמֵי קִטְנוּתוֹ, דֹּהֲיָנוּ כָּל זְמַן שְׂאִינוּ זוֹכֵה לְדַעַת שְׁלֵמָה לְעַבְד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּרִאוּי, שְׂאִז אֶפְלוּ אִם הוּא גְדוֹל בְּשָׁנִים נִקְרָא קִטָּן, מִחֲמַת קִטְנוּת הַדַּעַת, וְכָל הָעִבּוּדָה שְׂבִימִים אֱלוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין לֵה שְׁלֵמוֹת גְּמוּרָה אֶף-עַל-פִּי-כֵן הִיא טוֹבָה וְיִקְרָה מְאֹד אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הָעִבּוּדָה הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת חֲנוּכָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׂמִחְנָכִין אֶת הַקִּטָּן, שְׂיֵאמֵר אִיזוּ בְּרָכָה, וְיִהְיֶה לְבוֹשׁ בְּצִיצִית וְכוּ' וְכוּ', וְכָל שְׂאֵר עֲנִינֵי חֲנוּכָה הַקִּטְנִים, שֶׁהוּא מְצוּה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַקִּטָּן עוֹשֶׂה אַחֲרֵי-כֵן מַעֲשֶׂה נְעוּרוֹת וְקִטְנוּת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁהוּא צִיַּת לְאָבִיו, זֶה יִקָּר מְאֹד מְאֹד בְּעִינֵי אָבִיו וּבְעִינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מִחֲמַת שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְחַנְּךְ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן הוּא מִמֶּשׁ אֶפְלוּ בְּאָדָם גְדוֹל — כָּל זְמַן שְׂאִינוּ זוֹכֵה לְשְׁלֵמוֹת הִרְאוּיָה, אֶפְלוּ אִם הוּא רְחוּק כְּמוֹ שֶׁהוּא רְחוּק, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל נִקְדָּה וְתַנוּעָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה יִקְרָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא בְּחִינַת חֲנוּכָה, וְעַקֵּר הַחֲנוּכָה הוּא רַק עַל-יְדֵי דְרָךְ זֶה — לְהִיּוֹת רְגִיל תָּמִיד רַק לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה וְעוֹשֶׂה עִמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה סוּף כָּל סוּף לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, וּלְהַפְלִל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִצָּח.

ענין הדריידל שמשחקים בחנכה וענין האותיות נ' ג' ה' ש' החקוקים עליו (הצמק מספר "שיחות-הר"ן")

רַבֵּנוּ ז"ל דבר מענין ספרי חקירות שאסור לעסק בהם, וצריך להרחיק מאד לבלי ללמד אותם ולבלי להביט בהם כלל, אפלו בספרי חקירות של גדולי ישראל, כי הוא אסור גדול מאד ללמד אותם, כי לא באלה חלק יעקב, כי אין לנו שיכות בהם. כי אנו מאמינים בו יתברך באמונה לבד, בלי שום חקירה, כי הוא יתברך ברא את העולם בלו ומקים את עולמו ועתיד לחדש את עולמו וכו', ודרך אלו הספרים להקשות קשיות שונאות בקשיות גדולות, והתרוץ חלוש מאד, ומי שרוצה לחקר יותר ולהקשות על התרוץ יכול להקשות, ולא יועיל לו התרוץ, על-כן אסור לעיין בהם כלל. ובאמת כל הקשיות שלהם אינם פלוס, והם כלם הבל ורעיון רוח, ומה שאנו רואים שיש בני-אדם שאין דעתם נמשכת אחר ספרים קדושים ונוראים מאד, כגון: ספרי הזוהר וספרי הארז"ל וכיוצא, אף-על-פי שיש בהם חדושים נוראים מאד מאד המאירים עינים ומתקים מדבש, והם נמשכים דווקא אחר ענינים אחרים, כגון חקירות, דע כי זהו מחמת שמוגם בטבעם הוא מזג רע מן התולדה שנולדו במזג רע, שאינם יכולים לסבל את הדבר הקדוש באמת. ובאמת בודאי יש לו בחירה ויש לו פח לשבר את מזגו הרע, אבל מאחר שנולד במזג רע כזה, הוא צריך לסבל מרירות גדול לשבר את מזגו וטבעו הרע, ואשרי לאדם שנולד בקדשה.

ונמצא בספריהם קשיות על סדר הבריאה, מפני מה זכה הפוכב להיות כוכב או המזל להיות מזל, ומה חטאו הדברים השפלים שיהיו שפלים, כגון: בהמות וחיות וכיוצא ומדוע לא היה בהפך, וכן מפני מה הראש ראש והרגל רגל, ומדוע לא יהיה בהפך וכיוצא בזה כמבאר אלו הקשיות באריכות בספריהם, ובאמת הכל הבל ורעות רוח, ואין צריכין לחקר אחריו יתברך, כי צדיק וישר הוא.

וּבִאֲמַת דַּע, כִּי כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא בְּחִינַת גִּלְגָּל הַחֲזוֹר שְׁקוּרִין דְּרִיידֵל, וְהַכֵּל חוֹזֵר חֲלִילָה, וְנִתְהַפֵּף מֵאָדָם מֵלֶאֱדָה וּמִמְלֶאֱדָה אָדָם וּמֵרֵאשׁ רִגְלֵהּ וּמֵרִגְלֵהּ רֵאשׁ, וְכֵן שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, כְּלָם חוֹזְרִים חֲלִילָה, וּמִתְגַּלְגְּלִים וּמִתְהַפְּכִים מִזֶּה לָזֶה וּמִזֶּה לָזֶה, מֵעֲלִיּוֹן לְתַתָּוֶן וּמִתַּתָּוֶן לְעֲלִיּוֹן; כִּי בִּאֲמַת בְּשֵׁרֶשׁ הַכֵּל אֶחָד, כִּי יֵשׁ נִבְדָּלִים דְּהִינוּ מֵלֶאֱכִים שֶׁהֵם נִבְדָּלִים לְגַמְרֵי מִן הַחֲמֹר, וְיֵשׁ גִּלְגָּלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמֹר, אֲבָל חֲמֹרִם זָךְ מְאֹד, וְיֵשׁ עוֹלָם הַשְּׁפֵל, דְּהִינוּ זֶה הָעוֹלָם הַשְּׁפֵל שֶׁהוּא חֲמֹר גָּמוֹר, וְאֶף־עַל־פִּי שְׂבֻדָּאֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה (הַנּוֹכְרִים לְמַעְלָה), הוּא נִלְקַח מִמְקוֹם מִיחָד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּשֵׁרֶשׁ הַכֵּל שֶׁם כְּלוּ אֶחָד, וְעַל־כֵּן כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא בְּחִינַת גִּלְגָּל הַחֲזוֹר, וְהַכֵּל חוֹזֵר וְנִתְהַפֵּף, שְׂעִתָּה זֶה הַדְּבָר הוּא בְּבִחִינָה עֲלִיּוֹנָה, בְּבִחִינַת רֵאשׁ, וְדָבָר אֲחֵר בְּבִחִינָה שְׁפֵלָה בְּבִחִינַת רִגְלֵהּ. וְאַחֲרֵי־כֵן גִּתְהַפֵּף וְחוֹזֵר וְנִעְשָׂה מִבְּחִינַת רִגְלֵהּ בְּחִינַת רֵאשׁ, וּמֵרֵאשׁ רִגְלֵהּ, וְכֵן גִּתְהַפֵּף מֵאָדָם מֵלֶאֱדָה וּמִמְלֶאֱדָה אָדָם, כְּמוֹ שְׂמִצִּינוּ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כו, טז), שֶׁהַשְּׁלִיכוֹ מֵלֶאֱכִים מִן הַשָּׁמַיִם אֶל עוֹלָם הַשְּׁפֵל, וְנִכְנָסוּ בְּחֲמֹר גָּמוֹר, עַד שֶׁהָיוּ בְּעֲלֵי תַּאוֹת וְכוּ', וְכֵן כְּמָה פְּעָמִים שְׂבָאוּ מֵלֶאֱכִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִתְלַבְּשוּ בְּחֲמֹר כְּמִבְּאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְכֵן לְהַפֵּף, שְׂמִצִּינוּ שְׂנַעְשָׂה מֵאָדָם מֵלֶאֱדָה.

כִּי הָעוֹלָם הוּא בְּחִינַת גִּלְגָּל הַחֲזוֹר (עֵין שְׂפַת קִנְאֵי), שְׁקוּרִין דְּרִיידֵל, וְהַכֵּל חוֹזֵר חֲלִילָה. כִּי בִּאֲמַת הַשֵּׁרֶשׁ כְּלוּ אֶחָד, כְּנֹזֵכֵר לְמַעְלָה, (גַּם מְצִינוּ שְׂרַגְלוֹ שֶׁל זֶה הוּא גְבוּהָ יוֹתֵר בְּמַעְלָה מֵרֵאשׁוֹ שֶׁל אֲחֵר. וְכֵן בְּעוֹלָמוֹת, כִּי הַמְדֻרְגָּה הַתַּתָּוֶנָה שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּמַעְלָה יוֹתֵר מִמְדֻרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּתָּוֶן מִמֶּנּוּ, אֲבָל בִּאֲמַת הַכֵּל חוֹזֵר חֲלִילָה, כְּנֹזֵכֵר לְמַעְלָה).

זֶה בְּחִינַת מַה שְׂמִשְׁחִקִין בְּחִנְכָה בְּדְרִיידֵל, כִּי חִנְכָה הוּא בְּחִינַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ (עֵין לְקוּטִי־מוֹתֵרִין, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְעַקֵּר בְּנִינ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת הַנּוֹזֵכֵר לְמַעְלָה בְּחִינַת גִּלְגָּל הַחֲזוֹר, כִּי בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה בְּחִינַת עֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה וְתַתָּוֶנִים לְמַעְלָה (עֵין כְּבֹא

בתרא י:); כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בְּמִשְׁכַּן וּבְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׂוֵה בְּחִינַת עֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה, וְכֵן לְהַפְּךָ כָּל צִיּוּרָא דְּמִשְׁכַּנָּא הַכֹּל הִיָּה רְשׁוּם לְמַעְלָה (עֵין תְּקוּנַי זְהַר יב.), וְזֶה בְּחִינַת תַּחְתּוֹנִים לְמַעְלָה, שְׂוֵה בְּחִינַת דְּרִיִּידָל, בְּחִינַת גְּלָגֶל הַחֹזֶר, שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר וְנִתְהַפֵּף, פְּנֹזֶכֶר לְמַעְלָה; כִּי עַל־פִּי חֲקִירָה הוּא דְּבַר רְחוּק מְאֹד שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא מְרוֹמֵם וּמְנֻשָּׂא לְמַעְלָה מִכָּל הַרוּחָנִיּוֹת, יִהְיֶה מְצַמֵּם שְׂכִינָתוֹ בְּכָל־יְמֵי הַמִּשְׁכָּן, "הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָלוּךָ" וְכוּ' (מְלָכִים־א ח, כז), וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הִרְאָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא דוֹקָא לְהַפְּךָ מִדְּעַתָּם, כִּי בְּאֵמַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בְּמִשְׁכַּן, וְכֵן לְהַפְּךָ הוּא דְּבַר רְחוּק עַל־פִּי חֲקִירָה, שֶׁהָאָדָם שֶׁהוּא בְּרִיָּה שְׂפִלָּה, יִהְיֶה לוֹ כַּח לַעֲשׂוֹת רִשָּׁם לְמַעְלָה, אוֹ בְּהִמָּה שְׂפִלָּה יִהְיֶה מְקַרִּיבִין אוֹתָהּ לְקַרְבָּן, שְׂתַעֲלֶה לְרִיחַ גַּחֲוֹת לְגַחַת רוּחַ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂאָמַר וְנַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ וְאִין שִׁיף רְצוֹן אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל בְּאֵמַת הִרְאָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַפְּךָ מִדְּעַתָּם, כִּי בְּאֵמַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ לְמִטָּה בְּמִשְׁכַּן וּבְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְהִבְהִמָּה עֲלֵתָה לְרִיחַ גַּחֲוֹת וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת עֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה, בְּחִינַת גְּלָגֶל הַחֹזֶר, בְּחִינַת דְּרִיִּידָל.

וְהִנֵּה כַּח הַיּוֹלֵי הַמוּבָא בְּסִפְרֵיהֶם, הוּא בְּחִינַת הַמְּצַע בֵּין הַכַּח וְהַפְּעַל, כִּי כָּל דְּבַר הוּא בְּתַחֲלָה בְּכַח, וְאַחֲרֵי־כֵן יוֹצֵא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וְכִשְׂיּוֹצֵא מִן הַכַּח קָדָם שְׂבָא אֶל הַפְּעַל, יֵשׁ בְּחִינַת הַיּוֹלֵי שֶׁהוּא מְמַצֵּעַ בֵּין הַכַּח וְהַפְּעַל, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ כָּל הַנְּבִרָאִים, כִּי כָּל־יּוֹצֵאִים מִן הַכַּח הַיּוֹלֵי, כִּי כָּל־יְהוּ תַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּחִינַת כַּח הַיּוֹלֵי, וְכָל הַנְּבִרָאִים הַיּוֹצֵאִים מִשֵּׁם שֶׁהֵם שְׂלֵשׁ בְּחִינּוֹת הַנּוֹזְכִּים לְמַעְלָה, שֶׁהֵם: נְבִדָּלִים, גְּלָגֶלִים, שְׂפִלִים, כָּל־חֹזְרִים חֲלִילָה וְחֹזֵר וְנִתְהַפֵּף מִנְּבִדָּל לְשִׂפְלָה וּמִשְׂפָּל לְנְבִדָּל, וְכֵן כָּל־יְהוּ, כִּי בְּשֵׂרֵשׁ כָּל־יְהוּ אֶחָד פְּנֹזֶכֶר לְמַעְלָה.

וְזֶה בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקִים עַל הַדְּרִיִּידָל, שֶׁהֵם: ה' ג' ש', רָאשֵׁי תְבוֹת: הַיּוֹלֵי גְּלָגֶל שְׂפָל, שֶׁהֵם כָּל־יְהוּ הַבְּרִיאָה פְּנֹזֶכֶר לְמַעְלָה, שֶׁכָּל־חֹזְרִים חֲלִילָה וּמִתְגַּלְגְּלִים וּמִתְהַפְּכִים מִזֶּה

לְזֶה וּמִזֶּה לְזֶה פְּנֹזֶפֶר לְמַעְלָה, שְׁזֶה מְרָמֵז בְּחִנְפָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲנֻכַּת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ (עֵין לְקוּטִי־מִוֵּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁשֵּׁם הָיָה בְּחִינַת עֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה, שְׁזֶה בְּחִינַת דְּרִיִּדָל, בְּחִינַת גִּלְגַּל הַחֲזוֹר, שְׁנֵת־הַפֶּךָ מִבְּחִינָה זֹה לְבְּחִינָה זֹה, וּמִזֹּו לְזֹו (פְּנֹזֶפֶר לְמַעְלָה).

וְזֶה בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה, כִּי זֶהוּ עֶקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁיְהִיָּה בְּחִינַת הַנֹּזֶפֶר לְמַעְלָה, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת חוֹזֶרֶת חֲלִילָה (הַנֹּזֶפֶר לְמַעְלָה), בְּחִינַת עֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה שֶׁהִיָּה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ. וְעַל־כֵּן כְּשִׁיבְּאוּ מִמְצָרִים תִּכְרַךְ בְּשִׁירַת הַיָּם אָמְרוּ (שְׁמוֹת טו, יז): "תְּבִיאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר גִּחְלָתֶךָ" וְכוּ', שֶׁבִשְׂרֹו עַל בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי זֶה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה, שֶׁיְהִיָּה בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת גִּלְגַּל הַחֲזוֹר הַנֹּזֶפֶר לְמַעְלָה, בְּחִינַת עֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה, שְׁזֶהוּ עֶקֶר הַתְּכָלִית, כִּי בְּאֶמֶת כָּלוּ אַחַד, כִּי בִשְׂרֵשׁ הַכֹּל אַחַד פְּנֹזֶפֶר לְמַעְלָה. וְזֶהוּ גַם־כֵּן הָאוֹתִיּוֹת הַנֹּזֶפֶרוֹת לְמַעְלָה שֶׁהֵם: ה' ג' ש', רָאשֵׁי תְבוּת (תְּהִלִּים עד, ב): "ג' אֶלֶת ש' בֵּט ג' חֲלָתֶךָ ה' ר' צִיּוֹן", בְּחִינַת "תְּבִיאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר גִּחְלָתֶךָ", בְּחִינַת הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשֵּׁם הָיָה בְּחִינַת גִּלְגַּל הַחֲזוֹר שְׁזֶהוּ עֶקֶר הַגְּאֻלָּה, פְּנֹזֶפֶר לְמַעְלָה.

* * *

לְקוּטִי שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים

(הַעֲמַק מִסִּפֵּר פְּעֻלַת הַצְדִּיק)

רַבְּנוּ ו'ל בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הָיָה סָגוּר וּמְסֻגָּר, וְרַב הַיּוֹם וְהַלִּילָה הָיָה סָגוּר בְּחִדְרוֹ, וּבִפְרָטִיּוֹת בִּימֵי נַעֲוָרָיו כְּשֶׁעָבַד עֲבוּדָתוֹ הַגְּדוּלָּה בְּמִסִּירוֹת גִּפְשׁ עֲצוּמָה מְאֹד (כְּמוּבָא בְּאַרִיכוּת בְּסִפֵּר "פְּעֻלַת הַצְדִּיק"), הָיָה אֲזִ סְתוּם וְנִעְלָם מִכָּל הָעוֹלָם, אֲף גַם בִּימֵי גְדוּלוֹתוֹ וּפְרָסוּמוֹ בְּעוֹלָם הַסְּתִיר עֲצֻמוֹ מְאֹד אֶפְלוּ מְקֻרָבָיו, עַד שֶׁפִּעַם אָמַר (תַּי מוֹהֶר"ן, מַעֲלַת וּסְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים, אוֹת כט): הֲלֹא אֲנִי יָכוֹל לְהַחְזִיק הַרְבֵּה מְאֹד, וְאִינִי אוֹמֵר כִּי אִם כְּשֶׁהַמִּים כְּבָר עוֹלִים עַל גְּדוּמֵיהֶם, עַד שִׁיּוּצָא לַחוּץ

בעל כרחו וכו', עיין שם; וכל מה שזכינו לידע ממנו היה רק על-ידי תלמידו הקדוש מוהרנ"ת ז"ל, והוא רשם כל הנהגותיו של רבנו ז"ל. והנה במוצאי-שבת-קדש פרשת תולדות תק"ע, דבר רבנו ז"ל עם אנשי שלומנו, ואמר להם בזו הלשון: כל סדר הזמנים של כל השנה דינינו ראש השנה, יום הכפורים, סכות, הושענא רבא, שמיני עצרת, חנכה ופורים ומקדם לו חמשה עשר בשבט, ואחר-כך פסח ושבועות וכו' וכו', בכל זמן וזמן מאלו הזמנים אין אני כמו מקדם (אמר בזו הלשון: אז סע קומט די צייט בין איך גיט דאס וואס פריער נפשטא הזמן איני אותו כמקדם). (והיה מוכן מדבריו, שבכל אלו הזמנים הוא בא על השגה ודעת חדשה לגמרי, ואינו עובד את השם יתברך באלו הזמנים עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה הוא בא על השגה חדשה לגמרי, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים), בחנכה של אשתקד הייתי מדליק הנרות ושאר הנהגות חנכה בכונות של התורה, שנאמר אז, וכן בראש השנה ויום הכפורים וכו' היתה עבודתי בהם על-פי הכונות של התורה שנאמרה בראש השנה זה רק שהיה בדקות יותר (הינו שעבודתו היתה בדקות יותר ממה שנאמר בתורה הנ"ל). נמצאים אנו למדים מזה, שבכל חנכה האיר על רבנו ז"ל אור חדש לגמרי, ובפרטיות בשעת הקבוץ כשנתקבצו אנשי שלומנו אצלו על שבת חנכה. לזאת נתעוררנו להעתיק לכאן את כל השיחות והספורים מה שעבר על רבנו ז"ל בחנכה מכל השנים הידועים לנו, ומהשם יתברך נבקש שיאיר עלינו מאורו הגנוז, ויתלהב לבנו אליו יתברך באמת ובתמים כל הימים אשר אנחנו בזה העולם נמצאים.

תקסג.

א.

שבת-חנכה, פרשת מקץ, ל' בכסלו בסעדה שלישית אמר רבנו ז"ל תורה נפלאה על פסוק (זכריה ד, ב): "ראיתי והנה מגורת זהב כלה" [בלקוטי-מוהר"ן חלק א' סימן ח']. ואחר אמירת התורה רקד

רבנו ז"ל הרבה מאוד מאוד. ואמר אז בדרך הלצה לאנשי-שלוֹמנו מנעמירוב: "כשתסעו וישאלו אתכם, מה פעלתם? תאמרו, שפעלתם לקבל רוח חיים מהצדיק האמת להכניע את הרשע". וכן היה, כי אז אחר זה היה לרשע הזה מפלה גדולה.

ב.

אחר שבת סבב רבנו ז"ל בחכמתו הנפלאה, שר' נתן יתחיל לכתב תורתו בקביעות. וכתב אז את כל התורה "ראיתי מגורת זהב" לפני רבנו ז"ל. וכך הייתה דרך כתיבתו, שהתורה שאמר באותה העת כמו בשבת חנכה, חזר אחר-כך רבנו ז"ל בעת הכתיבה ואמרה לפני ר' נתן פסקא פסקא בלשון אשכנז, ור' נתן ישב לפניו וכתב הדברים בלשון הקדש, עד שגמר ר' נתן את כל התורה, ואז חזר וקרא לפני רבנו ז"ל.

ג.

אז בימי חנכה ההם אמר רבנו ז"ל לר' נתן: "אני אילן נאה ונפלא מאוד עם ענפים נפלאים מאוד, ולמטה אני מנח בארץ ממש!"

* * *

תקס"ד

ד.

שבת-קדש פרושת מקץ, ב' בטבת, שהיתה שבת חנכה, אמר רבנו ז"ל תורה על פסוק (תהלים פא, ד): "תקעו בחודש שופר בכסה" [בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד]. ורמז באותה התורה הספד להצדיק הנ"ל, כי הזכיר אז בתוך התורה מה שאמרו חז"ל (שבת כא): אין מספידין בחנכה. גם אמר אז, שעכשו קשה לומר תורה, כי כשנסתלק צדיק, קשה לומר תורה. כי כל צדיק נסתלק עם כל חלקו, שיש לו בהתורה. כי כל צדיק וצדיק, יש לו חלק בהתורה.

ובכשנסתלק עם כל חלקו שיש לו בהתורה, על-פן קשה אז לומר תורה.

ה.

אחר שבת חגכה ציה רבנו ז"ל לר' נתן, שילמד הרבה פוסקים. והיה ברצונו של רבנו ז"ל, שיגמר כל הארבעה חלקי "שלחן-ערוך" הגדולים בשנה אחת. וקבע לו שעור ללמד חמשה דפים בכל יום. והזהיר אותו, שבכל יום יראה לדבר עם בני אדם אלו שיחות וספורים, כדי לפקח את דעתו. ואף-על-פי שלא היה היום מספיק לו לגמר השעורים שקבע לו, אף-על-פי-כן אמר לו, שזה מכרח לפקח דעתו בכל יום על-ידי שיחה עם בני אדם איזו שעה ביום. ואמר לו, שגם בתוך הלמוד בעצמו צריכין לפעמים לעמד ולפוש ולנוח לפקח דעתו לפחות איזו שעה קלה, ובלבד שלא תצא מחשבתו לחוץ לגמרי, חס ושלום, לחשב מחשבות רעות או הרהורים רעים, חס ושלום.

* * *

תקס"ה

ו.

כ"ח בכסלו, שבת-חגכה, פרשת מקץ נתקבצו רבים אצל רבנו ז"ל. ואמר תורה על פסוק (בראשית מא, א): "וייהי מקץ שנתים ימים" [לקוטי-מוה"ר ז. חלק א', סימן נד] המדברת הרבה מברור ומזכור המדמה. ואז אמר רבנו ז"ל לר' נתן: "נתתי לך ברור וזכור המדמה, ומכאן תתחיל לחדש הרבה". וכן היה, מאז התחיל לרשם לעצמו חדושי שחדש, והם ספרו הקדוש "לקוטי-הלכות", שהתחלת חדושי היתה על-פי תורה זו. וכן אמר אז לאנשי-שלומנו: "נתתי לכם כח המדמה כשר וטוב, ואתם רשאים לחדש בתורה". ואמר: "אתם יכולים להשיג בכח המדמה שלכם מה שאני יכול להשיג בשכל".

ז.

ונשמע אז בשעת אמירת התורה מפי רבנו ז"ל: לפעמים לרפואות כאב הראש מקיזין גידי הרגל, (עין פרושו בפרפראות לחכמה על תורה זו). ואחר שאמר התורה הזאת, אמר: "אני אמרתי עתה, איך מדליקין גור חנפה בחינת לאמשכא משח רבות קודשא ולאדלקא בוצינא, בחינת (שמות ל, יא) 'שמן משחת קדש', שהוא הדעת, כידוע!" ולא באר יותר.

* * *

תקס"ו

ח.

בל' בכסלו, שבת-חנכה פרשת מקץ אמר רבנו ז"ל תורה על פסוק (בראשית מב, לה): "ויהי הם מריקים שקיהם" [בלקוטי-מוהר"ן חלק א', סימן יז]. ואז באותו זמן נתגזרו הרבה גרים בעולם, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם. ובתורה זו מבארת באר היטב מהיכן בא זאת, עין שם. ותכף-ומיד אחר חנכה, שאמר רבנו ז"ל תורה זו, בא כמר אחד מהכפר הסמוך לעיר ברסלב אל רבנו ז"ל וספר לו, שנתגזר, מחמת שמצא בספריהם הפך אמונתם. והיה הדבר לפלא, איך שתכף-ומיד אחר אמירת התורה יבוא אחד, שהיה מקדם כמר, שיתהפך לגמרי ויבוא אל הנהדות. וכן באותה השנה התגזרו הרבה גרים בעולם. וכן אחר-כך באה לעיר ברסלב אשה אחת עם בניה ואמרה שנתגירה. וספרה גם-כן, שנתגזרו, מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם.

ט.

ובאמת בכל תורה ותורה שאמר רבנו ז"ל, יש בהן כמה וכמה מעשיות, שהיו אז באותה העת, בעת אמירת התורה ויהי הם

מְרִיקִים שְׁקִיָּהֶם", שְׁמָה שְׁנַעֲשֶׂה אֹז בְּעוֹלָם נִכְלָל בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאֲמָרָה בְּאוֹתָהּ הַעֵת, מִלְּבַד הַנְּסֻתוֹת לֵה', שֵׁשׁ בְּכָל מֵאָמֶר. גַּם כָּל אֶחָד מֵהַשּׁוֹמְעִים וּמֵהַעוֹמְדִים שָׁם בַּעַת אֲמִירַת הַתּוֹרָה, כָּל אֶחָד עִם כָּל עֲנִיָּוִי וּמִחְשׁוֹבֹתָיו וְעַסְקִים וְעַם כָּל מְאֻרְעוֹתָיו וְהַרְפָּתָקָאוֹתָיו שְׁעָבְרוּ עָלָיו — כֻּלָּם כְּאֶחָד הָיוּ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ דִּבְרֵי הַתּוֹרָה בְּפִרוּשׁ מִלְּבַד הַנְּסֻתוֹת. כִּי בְּאֵמֶת כָּל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם וְכָל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכָל מֵה שְׁנַעֲשֶׂה בְּכָל־לֵוִית כָּל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם — הַכֹּל הָיָה מְרֻמָּז בְּדִבְרֵי תוֹרָתוֹ, שֶׁהִיא כְּלֵוִית גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד מִתְפָּאֵל לְעֵילָא וּמַעֲיָלָא לְתַתָּא וְכוּ', מֵה שְׁאִין הִפָּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב. אֵךְ גַּם מֵה שְׁרַאֲיִנוּ בְּעֵינֵינוּ כַּמָּה וְכַמָּה מַעֲשִׂוֹת וְעֲנִיָּוִים, שֶׁהָיוּ נִכְלָלִים בְּכָל תּוֹרָה וּמֵאָמֶר שְׁלוֹ, הָיוּ גַם-כֵּן חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה כְּזֹאת. [וְדַבֵּר זֶה נוֹהֵג עַד הַיּוֹם הַזֶּה, מִי שֶׁמְכַנֵּס עֵין עֵינָנו הַיֵּטֵב הַרְק בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט כְּשׁוֹזְכָה לְלַמֵּד בָּהֶם כְּסֻדְרָם, אֹז יִמָּצָא בְּכָל יוֹם כָּל עֲנִיָּוִי וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת].

.י

אֲחֵר שְׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה הַזֵּאת עַל פְּסוּק "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהֶם", רַקֵּד הַרְבֵּה מְאֹד.

* * *

תקס"ז

.יא

שַׁבַּת פְּרִשַׁת מִקֵּץ: (שְׁהִיְתָה הַשַּׁבָּת שְׁנֵיָה שֶׁל חֲנֻכָּה), בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית אָמַר רַבְּנוּ ז"ל תּוֹרָה וְהַתְּחִיל אֶת הַתּוֹרָה עַל-פִּי: "וַיְהִי מִקֵּץ" וּבְאֵר אֶת הַמֵּאָמֶר "מִי־שָׂרָא דְסִכְיָנָא" [בְּלֻקוּטִי-מוֹהֲרָן חֲלֻק א', סִימָן ל']. וְלֹא גָמַר לְגַלּוֹת פְּרוּשׁ הַפְּסוּק, אִיךְ שִׁיכַת הַתּוֹרָה

הזאת לפסוק הנ"ל.

יב.

מוצאי שבת-קדוש: אחר הבדלה דבר רבנו ז"ל עם אנשיי-שלומנו ואמר, שאם היה רוצה לסיים התורה על פסוק הנ"ל, היה צריך לומר עוד הפעם תורה, כמו זו שאמר.

ואחר-כך אמר: "אני דומה עכשו, כמו מי שפוסקין עליו להכותו בארבע רוחות העיר!" ולא הבינו דבריו כלל.

[כעת נזכרתי, שמרמז קצת בהתורה הנ"ל, כי מבאר שם, שצריכים לחתך המלכות, שהוא בחינת ארבע, מארבע מלכיות דסטרא אחרא, בחינת חתכו לארבע. ואפשר רמז קצת בדבריו הקדושים, שצריך לסבל יסורים ארבע פעמים בשביל לחתך הארבע הנ"ל מבין הארבע מלכיות וכו', (עין בפנים התורה)].

יג.

תכף-ומיד אחר חנפה חזר ר' נתן לעיר געמרוב אל אביו. ומשם היה בדעתו לנסע לעיר מאהלוב אל זוגתו. ואביו קבלו בסבר פנים יפות וגם נתן לו מתנה יקרה. וחפה שם בעיר געמרוב, שתזדמן לו עגלה לעיר מאהלוב. ולא נזדמן לו, ונתישב ר' נתן, למה לו להמתין על עגלה בעיר געמרוב, שתסיע אותו לעיר מאהלוב, יותר טוב, שישע חזרה לעיר ברסלב, אולי תזדמן לו שם עגלה, שתסע לעיר מאהלוב. ובין כך גרוית, שיהיה עוד פעם אצל רבנו ז"ל. וכן עשה וחזר ר' נתן לעיר ברסלב.

* * *

תקס"ט

יד.

יום ד', כ"ה בכסלו: ספר רבנו ז"ל מה שראה אתמול בלילה אחר הדלקת גר חנכה: אורח נכנס לבעל-הבית ושאל להבעל-הבית: "מאין פרנסתך?" והשיב לו: "אין לי פרנסה קבועה בביתי, רק מחיתי מן העולם". ושאל לו: "מה אתה לומד?" והשיב לו. והיו משיחים יחד, עד שנקנסו בתוך שיחת דברים היוצאים מן הלב. והתחיל הבעל-הבית להשתוקק ולהתגעגע מאד, איך משיגים ומגיעים לאיזה דבר מעלה שבקדשה. אמר לו האורח: "אני אלמד עמך". ותמה הבעל-הבית והתחיל לחשב, אולי אינו בן אדם כלל, אך חזר וראה, שהוא מדבר עמו כדרך בני אדם, אך תכף נתחזקה האמונה אצלו להאמין בו, והתחיל תכף לקראו רבי. ואמר לו: "קדם אני מבקש ללמד מכם, איך להתנהג בכבודכם. ואין צריך לומר, שאפגם ממש בכבודכם חס ושלום, רק אף-על-פי-כן בן אדם קשה לו להזהר לגמרי פראוי — על-כן אני רוצה, שתלמדוני, איך לנהג בכבודכם?" והשיב לו: "כעת אין לי פנאי, בעת אחר אבוא אצלך ואלמדך זאת. וכעת אני צריך לילך מכאן". ואמר לו: "גם על זה אני צריך ללמד מכם כמה אני צריך ללוות אתכם". ואמר לו: "עד אחר הפתח". והתחיל לחשב: איך אצא עמו, כי כעת אני עמו בין הבריות, ואם אצא עמו לבדו, מי יודע מי הוא. ושאל לו ואמר לו: "יש לי פחד לצאת עמכם!" השיב לו: "אם אני יכול כזאת ללמד עמך, גם עתה אם ארצה לעשות לך איזה דבר, מי ימחה בידי". ויצא עמו מן הפתח. ואזי תכף חטף אותו והתחיל לפרח עמו. והיה קר לו, ולקח מלבוש ונתן לו ואמר לו: "קח זה המלבוש וייטיב לך! ויהיה לך אכילה ושתייה וכל טוב, ותשב בביתך!" ופרח עמו. בתוך כך הסתפל, והנה הוא בביתו. ולא היה מאמין בעצמו, שהוא בביתו. אך הסתפל, והנה הוא מדבר עם בני אדם ואוכל ושותה כדרך העולם. בתוך כך חזר והסתפל, והנה הוא

פּוֹרֵחַ כְּבַתְחֻלָּה. חֲזוֹר וְהִסְתַּכַּל, וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ. חֲזוֹר וְהִסְתַּכַּל, וְהִנֵּה הוּא פּוֹרֵחַ, וְכֵן הָיָה מִתְנַהֵג זְמַן רַב. אַחֲר־כֵּן הוֹרִיד אוֹתוֹ בֵּין שְׁנֵי הָרִים בְּגֵיא, וּמֵצֵא שָׁם סֶפֶר, וְהָיוּ בּוֹ צְרוּפֵי אוֹתוֹת: אד"ח הוּא ד' וְכוּ', וְהָיָה מֵצֵר בְּסֶפֶר כָּלִים, וּבַתּוֹךְ הַכָּלִים הָיוּ אוֹתוֹת. גַּם הָיוּ בַתּוֹךְ הַכָּלִים אוֹתוֹת שֶׁל הַכָּלִים, שִׁיכּוּלִין לַעֲשׂוֹת עַל יָדָם אֱלוֹ הַכָּלִים. וְהָיָה לוֹ חֶשֶׁק מְאֹד לְלַמַּד אֶת הַסֶּפֶר. בַּתּוֹךְ כֵּן הִסְתַּכַּל, וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ. חֲזוֹר וְהִסְתַּכַּל, וְהִנֵּה הוּא שָׁם. וְהִתְיַשֵּׁב עֲצָמוֹ לַעֲלוֹת עַל הָהָר, אוֹלֵי יִמְצָא שָׁם אֵיזָה יָשׁוּב. וּכְשֶׁבֵּא עַל הָהָר, רָאָה עוֹמֵד שָׁם אֵילָן שֶׁל זָהָב עִם עֲנָפִים שֶׁל זָהָב, וְעַל הָעֲנָפִים תְּלוּיִים כָּלִים, כְּמוֹ אֱלוֹ הַכָּלִים הַמְצִירִין בְּסֶפֶר. וּבַתּוֹךְ הַכָּלִים הָיוּ כָּלִים, שֶׁעַל-יָדָם עוֹשִׂים אֱלוֹ הַכָּלִים. וְהָיָה חֶפֶץ לַקַּח מִשָּׁם הַכָּלִים וְלֹא הָיָה יָכוֹל, מִחֲמַת שֶׁהָיוּ נֹסְכִים שָׁם עַל הָעֲנָפִים, שֶׁהָיוּ בְּעַקְמוּמִיּוֹת. בַּתּוֹךְ כֵּן הִסְתַּכַּל, וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ. וְהָיְתָה לוֹ פְּלִיאָה גְדוֹלָה מֵה זֹאת, שֶׁהוּא פֶּעַם כָּאֵן וּפֶעַם שָׁם. וְהָיָה חֶפֶץ לְסַפֵּר זֹאת לְבְּנֵי אָדָם, אֲךָ אֵיךְ מְסַפְּרִין פְּלִיאָה כְּזוֹ לְבְּנֵי אָדָם מֵה שְׂאִין רְאוּי לְהֶאֱמִין. בַּתּוֹךְ כֵּן הִסְתַּכַּל מִן הַחֲלוֹן וְרָאָה אֶת הָאוֹרֵחַ הַגָּ'ל. וְהִתְחִיל לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ מְאֹד, שֶׁיָּבֹא אֵצְלוֹ. וְאָמַר לוֹ: "אֵין לִי פְּנָאִי, כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ אֵצְלֶךָ". אָמַר לוֹ: "זֶה בְּעֲצָמוֹ נִפְּלֵאת בְּעֵינַי, הֲרִי אֲנִי כָּאֵן, וּמֵה זֶה, שְׂאֵתֶם הוֹלְכִים אֵצְלִי?" הִשִּׁיב לוֹ: "בְּשִׁעָה שְׁנִיתְרַצִּית לִילְךָ עֲמִי לְלוֹוֹת אוֹתִי מִן הַפֶּתַח, אֲזִי לְקַחְתִּי מִמֶּךָ הַנְּשֻׁמָּה וְנִתְתִּי לָהּ לְבוֹשׁ מִן הַגִּזְעָדָן הַתְּחִתוֹן, וְהַנְּפֶשׁ וְהָרוּחַ נִשְׁאַר אֵצְלֶךָ — וְעַל-כֵּן כְּשִׂאֵתָה מְדַבֵּק מִחֲשֻׁבְתְּךָ לְשָׁם, אֵתָה שָׁם וְאֵתָה מִמְּשִׁיךְ הָאָרֶה מִמֶּנּוּ אֵלֶיךָ. וּכְשִׂאֵתָה חֲזוֹר לְכָאֵן, אֵתָה כָּאֵן. וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵאֵיזָה עוֹלָם הוּא, מֵעוֹלָם טוֹב הוּא בּוֹדְאִי..." (וְעַדִּין לֹא נִגְמַר וְלֹא נִסְתַּמֵּם).

טו.

שַׁבַּת חֲנֻכָּה פְּרִשְׁתַּת מִקֵּץ, כ"ח בְּכֶסֶל: בָּאוּ אֶל רַבֵּנוּ ו'ל הִרְבָּה אוֹרְחִים. וּבִסְעָדָה שְׁלִישִׁית אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל תּוֹרָה אֲרַכָּה וְנִפְּלָאָה עַד מְאֹד הַמִּתְחַלֵּת: "יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הַוּדָאָה" וּבְלִקוּטֵי-מוֹהָר"ן חֶלֶק ב', סִימָן ב'ן. וּמְדַבֵּר שָׁם הִרְבָּה מֵעַנְגֵן תּוֹרָה וְהוּדָאָה. (וְהָיָה נִרְאָה וּמוֹכֵן

מדברי רבנו ז"ל, שהתורה הזאת היא תורה והודאה להשם יתברך, שהביאו חזרה מעיר לעמברג בשלום, כי כן נשמע מפיו בפעם שהלך לט"ל (פנ"ל בסימן תשצ), שהיה רגיל לומר: "שנותן תורה והודאה להשם יתברך, שהחזירני למקום הזה, כי היה גדמה לי, שכבר לעולם לא אחזור אל המקום הזה".

טז.

ומה שנאמר שם בסוף על פסוק "ויהי מקץ" על-פי מאמר חז"ל על בר בי רב דחד יומא, זה נתגלגל על-ידי איש אחד מבני-הנעורים, שנסע אל רבנו ז"ל על שבת-חנכה מבראהילוב ונתעכב בנעמרוב ולא בא על אותו שבת. ואחר שבת בא לרבנו ז"ל. ובעת שאמר רבנו ז"ל התורה לא סיים רבנו ז"ל הפרוש של הפסוק "ויהי מקץ" על-פי כל התורה שאמר, עד שבא האיש הזה. והיה מענינו, כי זה האיש היה ממש בר בי רב דחד יומא, כי בשבת לא היה אצלו רק אחר-כך בחל יום אחד לבר. (וראינו גפלאות ה', שעל ידו דייקא נאמרו דברים אלו, שיש להם שיכות אליו, והם מרמזים בפסוק הנ"ל. ואי-אפשר לבאר מה שיש רזי נסתרות באמירת תורתו ז"ל, כי כל דבריו היו במשקל גדול ונפלא, כי בשבת לא גלה כלל הפרוש על הפסוק, רק אחר-כך כשבא האיש הנ"ל. ובאמת ר' נתן הפציר ברבנו ז"ל, שיפרש את הפסוק, ולא רצה רבנו ז"ל. ולא הבין ר' נתן כלל למה אינו רוצה, רק אחר-כך כשבא האיש הנ"ל, וסיים רבנו ז"ל הפרוש — אז ראה והבין, שהתורות שלו הן כפי הנפשות וכו', ואיך שכל דבור הוא במשקל גדול פלאי פלאות, וכן מה שמוכא בתורה הנ"ל מענין הארבעה דברים, שהראה ר' אליעזר, לא באר היטב רק באמצע השבוע, שבא אחיו ר' יחיאל ועוד כמה אנשים, שהיו להם מניעות לבוא על שבת-חנכה. ואז כשבאו, גמר רבנו ז"ל כל התורה. ואז ראו בפרוש, איך שכל תורתו היא רק כפי מספר הנפשות, שהיו אצלו. וכן יש בזה רזין דרזין, סתרי נסתרות הבורא יתברך).

יז.

אחר שגמר רבנו ז"ל התורה בשבת-חנכה, אז צנה רבנו ז"ל לאנשי-שלוֹמנו לומר מזמור (תהלים קכד, א): "שיר המעלות לדוד. לולי ה', שהיה לנו בקום עלינו אדם וגו', וזמרו את המזמור הזה לפניו פעמים אין מספר, והשם יתברך יודע כונתו.

* * *

תק"ע

יח.

קדם חנכה: עמדו ר' נתן ור' נפתלי ור' יוסקא, חתן רבנו ז"ל, בבית רבנו ז"ל בחדרו הגדול. וכשיצא רבנו ז"ל מחדרו הפרטי, שעסק שם בעבודת-השם יתברך פדרכו, להכנס אל חדרו השני שסמוך לחדרו הגדול, מצא שלשתם עומדים ומדברים יחד. והתחיל רבנו ז"ל לדבר עם חתנו ר' יוסקא ואמר לו: "שמעתי, שלמדת היום!" והתחיל להוכיחו באהבה, שיחזיק בלמודו, ואמר לו: "הלא טוב ויפה, כשלוֹמדים תחלה, ואחר-כך הולכים לשוק לסחר וכו'". ואחר-כך אמר: "הלא גם אנכי לומד גם-כן, והלמוד שלי הוא חדוש". והתחיל להתפאר בעצמו וענה ואמר: "אני יכול ללמד! אני יכול להראות ללמדן הגדול שבגדולים, שעדין אינו יכול ללמד כלל ואינו יודע כלל, וכן להפוך אני יכול להראות להקטנים, שקרובים להשם יתברך ולהתורה וכו'". ומשיחה זו נכנס אל שיחה ארפה, עד שגלה אז את כל הענין, שעקר שלמות הצדיק שיוכל להיות למעלה ולמטה [בלקוטי"מ:הר"ן חלק ב', סימן סח] ומענין בן ותלמיד: מה שדרי מעלה שואלים דייקא: "איה מקום כבודו", ולהפוך דרי מטה אומרים: "מלא כל הארץ כבודו", עין שם. ואחר-כך המשיך בשיחתו הקדושה, שכבר היו כמה גדולים וצדיקים, שכל אחד עשה ותקן מה שתקן, ואחר-כך נפסק. וכונתו הייתה לענין ההארה שהאירו דעתם בתלמידיהם וקרכו כמה אנשים להשם יתברך, אבל אחר-כך נפסקה הארתם. וסיים רבנו ז"ל: "אבל

אנו צריכים לעשות דבר, שלא יפסק לעולם, שאלו אנשים יעשו אנשים אחרים, והם יעשו עוד אנשים, וכן לעולם". ואמר, שהמקרים שלו בהכרח שיאירו בחבריהם ובתלמידיהם, וכל אחד מקרח שיעשה איזו פעלה ויאיר בחברו, וחברו בחברו, כי יש ענפים להאילן, ומאלו הענפים יוצאין עוד ענפים, וכן להלן וכו' [ועיין לעיל סימן תשע"א, שגם אז דבר רבנו ז"ל מזה הרבה. ואמר, שהאש שלו תוקד עד ביאת המשיח, ובזו הלשון אמר: "מיין פיעריל וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומען", עיין שם].

יט.

ואז בימים אלו: דבר רבנו ז"ל הרבה מענין אמונה. ואמר, שצריך כל אחד לחזק את עצמו באמונה ולבלי לכנס בחקירות כלל ולבלי לעיין כלל בספרים של מחקרים רק להאמין בהשם יתברך באמונה לבד בלי שום חקירות כלל. ואף-על-פי שנדמה לנו, שהמון עם הם רחוקים מחקירות ואינם מחקרים כלל — אף-על-פי-כן באמת כלם הם מערכים בחקירות, כי כל-אחד ואחד יש לו חקירות, ואפלו קטנים באים על מחשבתם חקירות ובלבולים. אבל באמת צריך כל-אחד ואחד לזהר מאד להרחיק החקירות מלבו ולהשליכן מלבו לגמרי לבלי להיות חס ושלום שום חקן כלל רק להאמין בה' ובצדיקים אמתיים באמונה לבד בלי שום חקירות כלל, כי כבר זכינו לקבל תורתנו הקדושה על-ידי משה רבנו, עליו השלום, וכבר היו לנו צדיקים רבים, גדולים ונוראים בכל דור ודור. וראוי לנו לסמוך עליהם בלי שום חקירות ולילף בעקבותם להאמין בהשם יתברך בפשיטות ולקיים תורתו ומצוותיו כאשר מסרו לנו אבותינו הקדושים.

וכשאדם הולך בתמימות באמונה לבד בלי שום חקירות, יכול לזכות, שיעזר לו השם יתברך, שיבוא לבחינת רצון, שהוא למעלה מחכמה. כי באמת חכמה דקדשה היא למעלה מאמונה, אבל אף-על-פי-כן אנו צריכים לבלי לילף בחכמות ובחקירות רק

באמונה לבד, פי אמונה הוא דבר חזק מאד. ואזי כשהולך באמונה לבד בלי חקירות וחקמות — אזי זוכה לבוא לבחינת רצון, שהוא למעלה אפלו מחכמה; דהינו שיזכה, שיהיה לו רצון מפלג חזק מאד אליו יתברך בהשתוקקות גמרצת מאד, עד שלא ידע כלל מה לעשות כלל מגדל ההשתוקקות ויצעק וכו'. אף יש חקרן, שהוא בתוך לב בני אדם; דהינו הפעל דבר, שהוא מכניס חקירות בלב האדם, וצריכין להכניעו ולגרשו, לגרש מלבבו כל החקירות ולחזק את עצמו באמונה כנ"ל. ודע, כי יש עברות, שהן מכניסות כפירה באדם, ויש עליהם מחשבות על האמונה, מחמת שלא נולדו בקדשה כראוי, ויש, שהוסיפו על-זה מעשיהם הרעים, שעשו בעצמם, כי יש עברות, שהן פוגמות ומזיקות את האמונה כנ"ל. ולזה צריכים בושח ולב נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס ושלום, ראוי לו להתביש מאד, על שנולד בגשמיות כזו או שעשה מעשים כאלו, שבא לזה, שתבאנה לו מחשבות נגד אמונתנו הקדושה, וכבוד ה' מלא את כל הארץ, כי מלא כל הארץ כבודו. ועליו באות מחשבות חס ושלום לגרשו ולעקרו, חס ושלום, מאלקים חיים אשר הוא חי החיים, יתברך ויתעלה שמו. ואין צריך לבאר גדל הבושה, שראוי שתהיה לו, כשבאות עליו מחשבות כאלו חס ושלום. ועל-ידי בושח ולב נשבר — על-ידי-זה מגרש ומשבר החקירות והמחשבות הנ"ל.

ובאמת אמונה היא ענין חזק מאד, וחינו חזקים מאד על-ידי אמונה. כי כשיש לו אמונה, אפלו כשבאים עליו יסורים חס ושלום — אזי יוכל לנחם עצמו ולהחיות את עצמו, כי השם יתברך ירחם עליו ויטיב אחריתו, והיסורים הם לו לטובה ולכפרה, ובסוף ייטיב לו השם יתברך בעולם הזה או בעולם הבא. אבל מחקר, שאין לו אמונה, כשבאה עליו איזו צרה, אין לו למי לפנות ואין לו במה להחיות את עצמו ולנחם את עצמו. והמשפיל יבין דברים אלו מאליו ויבין דבר מתוך דבר, כי אי-אפשר לבאר הכל בכתיב. והכלל: שהעקר הוא האמונה בלי שום חקירות כלל, וכזה יהיה

חֲזַק לְעוֹלָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וּלְעוֹלָם לֹא יִמוּט, אֲשֶׁרֵי לוֹ!
 גַּם זֹאת צְרִיף לְדַעַת, שֵׁישׁ נִשְׁמוֹת כְּשֵׁרוֹת, שְׁנוּלְדוֹ בְּכִשְׁרוֹת וְגַם לֹא
 קִלְקְלוּ מַעֲשֵׂיהֶן, שְׂאִין בָּאוֹת עֲלֵיהֶן כָּלֵל מִחֻשְׁבוֹת כָּאֱלוֹ. וְאִפְלוּ
 כְּשִׁמְדַּבְּרִים בְּפִנְיָהֶם מִעֲנִינִים אֱלוֹ, לֹא אֲכַפֵּת לָהֶם כָּלֵל, וְאִינוּ
 מִבְּלָבֵל דַּעַתָּם כָּלֵל. וְזֶה דוֹמָה כְּמוֹ שִׁמְדַּבְּרִים מִתְּאֵנָה הַיְדוּעָה בְּפִנְי
 סָרִיס, שְׂבוּדָאֵי אִינוּ מִבְּלָבֵל דַּעַתוֹ כָּלֵל — בֵּן אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים
 הַנִּ"ל אֵינָם שׁוֹמְעִים כָּלֵל, וְאִינוּ נִכְנָס בְּאֲזִנְיָהֶם כָּלֵל עֲנִינֵי חֻקִּירוֹת
 וּבִלְבוּלִים הַנִּ"ל. וּבְאֵמֶת הַקְּשִׁיּוֹת וְהַחֻקִּירוֹת שֶׁל הַהֲמוֹן עִם הֵן
 שְׁטִיּוֹת גְּדוּלוֹת וְאִינֵן קְשִׁיּוֹת כָּלֵל. וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם, שֶׁהוֹלְכִים עִם קְשִׁיָּא
 זְמַן רַב, וּבְאֵמֶת הַקְּשִׁיָּא שְׁלוֹ הוּא תְרוּץ, רַק מִחֻמַּת שְׂאִין לוֹ דַּעַת,
 נִדְמָה לוֹ לְקְשִׁיָּא. כְּמוֹ לְמַשָּׁל, שְׁשׁוֹאֲלִים אֶת הַתִּינוּק, שְׁנִשְׁבְּרָה
 הַזְּכוּכִית שֶׁל הַחֲלוּן, וְלִקְחוּ הַזְּכוּכִית הַשְּׁנִיָּה שְׂאֲצֵלוּ וּקְבֻעָה כְּאֵן
 — וְאִם-בֵּן יִפְרַח הַצְּפוּר דֶּרֶךְ הַחֲלָל הַזֶּה שֶׁל הַזְּכוּכִית הַשְּׁנִיָּה.
 וּכְשִׁשׁוֹאֲלִים אֶת הַתִּינוּק כִּי; דִּהְיִנוּ שְׂכוּלָלִים לוֹ הַתְרוּץ עִם הַקְּשִׁיָּא
 בְּיַחַד — אֲזִי נִדְמָה לוֹ לְקְשִׁיָּא גְּדוּלָה, וְאִינוּ יוֹדְעֵי מַה לְהַשִּׁיב כָּלֵל,
 כִּי נִדְמָה לוֹ לְקְשִׁיָּא גְּדוּלָה. וּבְאֵמֶת הַכֹּל שְׁטוּת, כִּי אֲדַרְבָּא הַקְּשִׁיָּא,
 שִׁיִּפְרַח הַצְּפוּר, הוּא תְרוּץ עַל קְשִׁיָּא הָרֵאוּשׁוֹנָה שֶׁל שְׁטוּת. כִּי בְּאֵמֶת
 אֵין לֹקְחִין בְּשִׁבִיל זֶה הַזְּכוּכִית הַשְּׁנִיָּה לְסַתֵּם, כִּי יִפְרַח דֶּרֶךְ שָׁם.
 רַק הַתִּינוּק מִחֻמַּת חֲסָרוֹן הַבְּנָתוֹ אִינוּ מִבִּין, שְׂכוּלָלִים לוֹ הַקְּשִׁיָּא עִם
 הַתְרוּץ בְּיַחַד, וְנִדְמָה לוֹ לְקְשִׁיָּא גְּדוּלָה. כְּמוֹ-כֵן מִמֶּשׁ בְּנֵי אָדָם,
 שְׁנִכְנָסוּ בְּלִבָּם קְשִׁיּוֹת שֶׁל שְׁטוּת כָּאֱלוֹ, שְׂבְּאֵמֶת זֹאת הַקְּשִׁיָּא הוּא
 תְרוּץ, אִף מִחֻמַּת חֲסָרוֹן הַבְּנָתוֹ נִדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא קְשִׁיָּא גְּדוּלָה, וְהֵבֵן
 הַיִּטֵּב. עַל-כֵּן צְרִיף הָאָדָם לְסַלֵּק מִדַּעַתוֹ וּלְכַרַח מִקְשִׁיּוֹת וּחֻקִּירוֹת
 וּשְׁטִיּוֹת וּבִלְבוּלִים רַק לְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה לְבַד כְּנִ"ל.

כ.

שַׁבַּת חֲנֻכָּה: בְּסַעֲדָה-שְׁלִישִׁית אָמַר רַבְּנוּ ז"ל תּוֹרָה אֲרָכָה מְאֹד
 עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית מֵא, א): "וַיְהִי מִקֵּץ" וְגו'. וְאִמִּירַת הַתּוֹרָה לְקַחָה
 זְמַן רַב כְּמָה שְׁעוֹת. וְשָׁם מְדַבֵּר מִעֲנִין, כְּשִׁמְגִיעַ זְמַן הַמְּנַהֵיג
 לְהַסְתַּלֵּק, וְהַנְּשָׂמָה עוֹלָה וּמִדְּבַקֶּת בְּמָקוֹם שֶׁעוֹלָה בְּעוֹלָמוֹת

הַעֲלִיּוֹנִים — אֵין זֹה תְּכָלִית וּשְׁלֵמוֹת, שֶׁתְּהִיָּה הַנְּשֻׁמָּה רַק דְּבוּקָה לְמַעֲלָה. רַק עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה הִיא, שֶׁבַעַת שֶׁהִיא לְמַעֲלָה, תְּהִיָּה לְמִטָּה גַּם-בֶּן וְכוּ'.

כ.א.

וַיֵּמָר שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל בְּסוּף הַתּוֹרָה מִן "וַיְהִי בַּחֲנִינֵת קְבוּרַת

(*) וַעֲנִין בְּסִפֵּר פְּרָפְרָאוֹת לַחֲכָמָה עַל תּוֹרָה זוֹ, שֶׁשָּׁמַע מֵאֲבִיו, שֶׁשָּׁמַע מִגְּדוּלֵי הַמַּקְרָכִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵבִינוּ מִרְמִיזוֹתָיו הַקְּרוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁבִּזְהָ הַמֵּאֵמֵר סִמַּךְ יָדָיו הַקְּרוּשִׁים עַל ר' נֶתָן, שֶׁהוּא יְהִיָּה הַמוֹצִיא וְהַמְּבִיא בְּכָל עֲנִינָיו הַקְּרוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ לְעִילָא וְכוּ'. וְזֶה מִרְמָזוֹ בְּסוּף הַתּוֹרָה שְׂאֵמֵר, זֶה בַּחֲנִינֵת קְבוּרַת מִשֶּׁה וְכוּ'. וְאַחֲרֵי־כֵן מְבִיא צְרוּף שֶׁל חֲנֻכָּה בְּפִסּוּק (דְּבָרִים לר, ט): "וַיְהִי־שֶׁשׁ בֶּן נוּן מְלֵא רוּחַ חֲכָמָה, כִּי סִמַּךְ מִשֶּׁה אֶת יָדָיו עֲלָיו" — סוֹפֵי-תְּבִאוֹת צְרוּף חֲנוּכָּה וְכוּ', עֲנִין שֵׁם. וְכֵן מִרְמָזוֹ בַּתּוֹרָה זֶה הַנִּהְגָּת אֲנִשְׁי-שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁכָּל אֶחָד יִשְׁתַּדֵּל לְהֵאִיר אֶת הַהִשְׁאָרָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּבָנִים וּבְתַלְמִידִים. וְכֵמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל פַּעַם אַחַת בְּרַחֲתָהּ וּבְזִיעָהּ וּבְאִמָּהּ וּבְכִירָאָהּ וּבְהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּלָּהּ בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "אֲיִיעֲרַע קִינְדֵּרַע זְאֵלֵט אִיהֵר מוֹדִיעַ זִיין וְאוֹס דָּא הָאֵט זִיךְ גִּיטְהוּן, יְהוֹדְעֵתָם לְכִנְיָד וּלְכִנְיָ בְּנִיךְ וְכוּ'". וְאָמַר, שֶׁכָּל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁלוֹ אֵינָן בְּשִׁבִיל תַּלְמִידָיו לְבַד, כִּי אִם "אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה וְאֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה" (דְּבָרִים כט, יד). וּפְרַשׁ רִשִׁי עַל פִּסּוּק "וְאֲשֶׁר אֵינְנוּ פֶה", וְאָף עַם דּוֹרוֹת הַעֲתִידִים לְבָא. שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲנִשְׁי-שְׁלוֹמֵנוּ מַחֲיֵב לְהַעֲמִיד בְּנִים וְתַלְמִידִים, שֶׁיְגַלֶּה וְיִפְרָסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּבָנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ, וְתַמִּיד יִסְפֵּר לָהֶם מִרְבָּנוּ ז"ל וּמִתּוֹרוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת וְכֵן יְגַלֶּה וְיִפְרָסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל לְחֻבְרָיו וְלִשְׁכָּנָיו, וְלִכְל מִי שֶׁרַק יִפְגַּע בְּדַרְכּוֹ, יְגַלֶּה וְיִפְרָסֵם לוֹ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל. וּבְזֶה מִמְּשִׁיכִים אֶת הַהִשְׁאָרָה שֶׁלוֹ, שֶׁזֶּה בַּחֲנִינֵת הַתְּלִיפּוֹת שֶׁלוֹ וְכוּ'. וְצְרִיךְ עַל-זֶה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָּה וְעֻזוֹת דְּקִרְשָׁה, כִּי הַבְּעַל-דְּבָר עוֹשֶׂה מֶה שֶׁעוֹשֶׂה וְכוּ' לְכַסּוֹת אֶת לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֵת וְלְכַסּוֹת וְלְהַסְתִּיר קְבוּרָתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה, שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ לְשֵׁם וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל בְּאֵי עוֹלָם שְׁמוֹ הַטּוֹב וְלְמוֹדוֹ הַעֲמֵק שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא סוּד מְצוֹת נְרוֹת חֲנֻכָּה לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלְמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלְמִין, וְאֵינן שׁוֹם מְצִיאוֹת בַּלְעָדוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הֵם הַכֹּל לְכָל עַצָּם עַצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ כְּכִיכּוֹל בְּלִבוֹשִׁים כְּאֵלוֹ. וְעַל-יָדֵי הַדַּעַת הַזֶּה שֶׁל "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" מְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת שֶׁל דְּרֵי מִטָּה, שֶׁנְּפִלּוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּעוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְעֻלּוֹ, לְהַתְּקַרֵּב וְלְהַתְּדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן מְצוֹת גַּר חֲנֻכָּה הוּא עַל-יָדֵי שְׂמֵן דִּיקָא, כִּי שְׂמֵן הוּא הַדַּעַת בַּחֲנִינֵת (שְׁמוֹת ל, כה): "שְׂמֵן מִשְׁחַת קִרְשׁ", הַמְּשַׁכֵּת אוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל אֶחָד יִרְגִישׁ, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ אִתּוֹ עִמוֹ וְאֶצְלוֹ, וְאֵין לוֹ מֶה לְהַתְּפַחַד כָּלֵל, כִּי אֶפְלוּ מִעֲמֵקָא דְּתַהוּמָא רַבָּא גַּם-בֶּן יְכוּלִים לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֵת וּבְתַמִּים, אִם יְהִיָּה חֲזַק וְאִמִּין בְּדַעְתּוֹ, יְהִיָּה

מִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּקִיפִים” וְכוּ’ – נִשְׁמַע אַחֲרֵיכֶן מִפִּי

אִיךָ שִׁיְהִי, אֲנִי אֶת מְקוּמִי לֹא אֶעֱזֹב, שֶׁהוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם. תָּמִיד יִדְבַר אֵלַי וְיִתְבַּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בּוֹ בְּאֵמֶת וּבְתַמִּימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְכוּ’. וְעַל-כֵּן מִצְוַת נֵר תְּנִכָּה הִיא לְמִשָּׁה מְעַשְׂרָה טַפְחִים לְהַאִיר וּלְגַלּוֹת אוֹרוֹ הָאֵינן סוֹף אֶפְלוֹ לְאוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת הַמְּנַחֲחוֹת בְּעִמְקֵי תְהוֹם וּמְלוֹכָלוֹכוֹת בְּמַעֲשֵׂיהֶן הַמְּגַנְיִים וְכוּ’ וְנִלְכְּדוּ בְּחֻטָּאִים חֲמוּרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכוּ’ – אֶף-עַל-פִּיכֶן בְּגִדְלֵךְ כַּח הַצְּדִיק, אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת “כֹּל”, גַּם בְּהֵם יְכוֹלִים לְהַאִיר אוֹרוֹ יִתְבַּרַךְ, וְאֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִי. אִךְ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר יֵשׁ מַחְלָקַת גְּדוּלָּה עַל אֱלוֹ הַמּוֹרִידִים אֶת עֲצָמָם וְכוּ’ וּמְצַמְצָמִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרַךְ וּמְאִירִים גַּם לְדָרֵי מִטָּה וּמַגְלִים וּמְפַרְסְמִים לָהֶם אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מַחְלָקַת הַשְּׂבָטִים עַל יוֹסֵף, כִּי יוֹסֵף הוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק, שְׁעוֹסֵק לְקַרֵּב נַפְשוֹת לְהִשָּׁם יִתְבַּרַךְ, עַל-יְדֵי שְׁמוֹסִיף וְהוֹלֵךְ הָאוֹר בְּכָל יוֹם, כִּי עוֹשֶׂה בְּכָל פַּעַם צְמֻצּוּמִים וְכוֹלִים נְפְלָאִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי-חֻזְרָה וּסְפָרִים חֲדָשִׁים, בְּאִפְנֵי שְׂוִיכְלוֹ הַתְּקַרְב כֹּל מִי שִׁרְצָה. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא יוֹסֵף, שְׁמוֹסִיף וְהוֹלֵךְ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַשְּׁנֵת הַדַּעַת הָאֵמֶת. וְכָל מֵה שְׁחוֹלְקִים עָלָיו יוֹתֵר, הוּא מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ’ וְלִקְרֹב יוֹתֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּחִינַת “יֹסֵף ה’ לִי בֵּן אַחֲרִי” (בְּרֵאשִׁית ל, כד), שֶׁתָּמִיד רוֹצֵה בְּמִקְרָב חֲדָשׁ וּמְאֻסֵּף אֶת הַחֲרָפָה מִמֶּנּוּ בְּחִינַת “אֲסֹף אֱלָקִים אֶת חֲרָפְתֵי” (שֵׁם שֵׁם, כג), שְׁמֵאֻסֵּף וּמְכַטֵּל כָּל הַחֲרָפוֹת וּבוֹשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל וּמִקְרָבָם לְאַבְיָהֶם שְׂבָשְׂמִים. וְעַל-כֵּן כָּל הַמַּחְלָקַת הִיְתָה רַק עַל יוֹסֵף, כִּי רַק עַל מִי שְׁעוֹסֵק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת, דִּיִּיקָא עָלָיו יֵשׁ מַחְלָקַת עֲצוּמָה מִחֲמַת קְנָאָה וְשִׁנְאָת חֲנֻם וְכוּ’, אֲשֶׁר הֵם הֵם הַגּוֹרְמִים עֲכוּב הַגְּאֻלָּה. כִּי לוֹלֵא זֹאת כָּבַר הִיְתָה מִתְפַּרְסְמַת דַּעַת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וְהָיוּ כָּלֵם שְׂבִים אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְהָיוּ נִגְאֻלִים. וְעַל-כֵּן אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם אֱלוֹ הַחוֹלְקִים וּמַעֲכָבִים לְהַפִּיץ אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת. וְאִף שְׂאוּמִרִים, שְׂפּוֹנְתָם לְשָׂמִים, אִךְ הִשָּׁם יִתְבַּרַךְ הָאֵמֶת יוֹדֵעַ כּוֹנֵנָם וְכוּ’, כִּי אִם בְּאֲרִיִם שְׂבִטֵי יְיָ נִקְלָה שְׁלֵהֶבֶת, מֵה יֵאֱמָרוּ אֲזוֹבֵי קִיר. בְּנֵי אֲדָם פְּגוּמִים וּמְלַכְלָכִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם וְחַטָּאוֹת נְעוּרֵיהֶם אִיךָ יְרִימוּ פְּגִיָּהֶם לְחַלֵּק עַל מִי שְׁעוֹסֵק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת הָאֵמֶת שֶׁל הַצְּדִיק. כִּי בְּדַאִי שְׂבִטֵי יְיָ הָיוּ קְדוּשִׁים, דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרַךְ, אִךְ חֲלָקוֹ עַל יוֹסֵף, כִּי סָבְרוּ כְּאֵלוֹ הוּא נָטָה מִדְּרָךְ הָאֵמֶת וְהוּא מוֹצִיא דְבָהּ וְכוּ’, וְעַל-כֵּן הַתִּירוֹ דָּמוֹ וְכוּ’. וְטַעַם בְּזוֹה, כִּי לֹא יִרְדוּ לְסוֹף דַּעַתוֹ, שְׂפּוֹנְתוֹ לְשָׂמִים (בְּרֵאשִׁית מ, ה): “כִּי לְמַחֲזֵה שְׁלַחְנֵי אֱלֹהִים לְפָנֶיכֶם” וְגו’. וּלְכַסּוֹף הוֹדוֹ (שֵׁם מִכ, כא): “אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אַחֲנוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהַתְחַנְּנוֹ אֱלֵינוּ וְלֹא שְׁמַעְנוּ, עַל-כֵּן בָּאָה אֱלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת” וְגו’. עַל אַחַת בְּמָה וְכַמָּה בְּדוּרוֹתֵינוּ אֱלֹה מִי יוֹכֵל לְהַתְדַמּוֹת עֲצָמוֹ אֶל שְׂבִטֵי יְיָ וְחַלֵּק עַל מִי שְׁעוֹסֵק בְּהַפְצַת הַדַּעַת הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף. וְאִף שְׂאֵמֵר, שְׂפּוֹנְתוֹ לְשָׂמִים, שְׂקָר הוּא, כִּי הִשָּׁם יִתְבַּרַךְ הָאֵמֶת יוֹדֵעַ, שֶׁהוּא רַק מִחֲמַת קְנָאָה וְשִׁנְאָה, וְאוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, מִדּוּעַ לֹא יִזְכֵּר אֶת חַטָּאוֹת נְעוּרָיו וּפְגָמָיו הַרְבִּים, “וְשַׁלַּח יָדָיו בְּשִׁלְמֵי חֲלָל בְּרִיתוֹ” (תְּהִלִּים נה, כא), אִם אִתָּה חוֹלֵק עַל אֶתְךָ, שְׁעוֹסֵק לְעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבָשְׂמִים, תְּדַע, שְׂבָרִיתְךָ מִחֲלָל, וְאוֹי לְךָ וְאוֹי לְנַפְשְׁךָ! וְכוּ’. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שְׂרוֹצֵה לְקַרֵּב רַבְרֵי רַבְנֵי וְלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְמוֹדוֹ הַטוֹב שֶׁל לְקַרֵּב רַחוּקִים וְלְהַפִּיץ מַעֲנִיּוֹת

הַקְדוּשׁ, שְׁדַבְרִים אֵלָיו אֲמַרְם לְפָנַי אֲנֹשֵׁי שְׁלֹשׁ־סַעֲדוֹת הָאַחֲרִים, הֵינּוּ לְפָנַי עֲלִיוֹנִים, כִּי יֵשׁ אֲנֹשֵׁי שְׁלֹשׁ־סַעֲדוֹת אַחֲרִים, שְׂאוֹמֵר לְפָנֶיהֶם גַּם־כֵּן תּוֹרָה. וְהִנֵּה מוֹבֵן מִדְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים, שְׁבִשְׁעָה שְׂאוֹמֵר לְפָנֵינוּ תּוֹרָה, עוֹמְדִים שָׁם מִי שְׁעוֹמְדִים, וְאוֹמֵר לְפָנֵיהֶם גַּם־כֵּן מַעֲנִין הַתּוֹרָה, שְׂאֹמֵר לְפָנֵינוּ. אֲבָל בּוֹדָאֵי אוֹתָהּ הַתּוֹרָה, שְׂאוֹמֵר לְפָנֵיהֶם, הִיא גְבוּהָהּ יוֹתֵר הֶרְבֵּה. וּמַעַט דְּמַעַט מֵאוֹתָן הַדְּבָרִים אָמַר לְפָנֵינוּ בְּרָמָז בְּעֵלְמָא וְלֹא בְּאֵר אוֹתָם כָּלֵל, וְהֵן הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים בְּסוּף הַתּוֹרָה, עֵינֵן שָׁם.

וּכְשֶׁגָּמַר רַבְנּוּ ו'ל אֵת כָּל הַתּוֹרָה הָאֲרָכָה, אָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "הַתּוֹרָה הַזֹּאת מְדַבְרַת מִכָּל הַיּוֹד סְפִירוֹת שְׁפַע הַכֶּתֶר: חֲכָמָה וּבִינָה, יָדִים, גַּם יִרְאָה. גַּם אָמְרוּ חַז"ל (כְּתוּבוֹת צו'): הַמוֹנֵעַ הַלֶּכֶה מִפִּי תַלְמִיד, כְּאֵלּוֹ מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ חֶסֶד וּפְוֶרֶק מִמֶּנּוּ יִרְאֵת שָׁמַיִם, גַּם בֵּין וְתַלְמִיד: בֵּין — אֵיתָא בּוֹהֵר הַקְדוּשׁ (יְתִרוֹ עט:): מַה שָּׁמוּ דָּא חֲכָמָה, מַה שָּׁם בְּנוּ, דָּא תַפְאָרַת, תַּלְמִידִים הֵם לְמוֹדֵי ה', דָּא נִצַּח וְהוֹד. כָּל דָּא יְסוּד וּמְלָכוּת הַנִּלְ, רִאָּה הִיא אֵיבְרִים הַפְּנִימִיִּים, וְיֵשׁ סְפִירוֹת, שְׁדַבְרַתֵּי מֵהֶם כְּמַה פְּעָמִים (עֵינֵן בְּפָנִים הַתּוֹרָה וְתַבִּין).

הַחֲכָמָה, אֵל יִכְנֹס בְּשׁוֹם וּכְוֹחִים, רַק יִכְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדוֹת. וְאֵל יִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲלוֹם, כְּמוֹ שְׁעֵשָׂה יוֹסֵף הַצְּדִיק, שְׁלֹא הִיָּתָה לוֹ שׁוֹם הַסְּתַכְלוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם מַה שֶּׁזָּה אֹמֵר וְכוּ' וְזֶה מְדַבֵּר וְכוּ' וְזֶה חוֹלֵק וְכוּ' — רַק בְּכָל פַּעַם הִנֵּה נִכְלָל יוֹתֵר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הַסְּתַכַּל עַל שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעֲלוֹם — וְעַל־יְדִיָּזָה זָכָה לְהַתְּעוֹלוֹת תְּמִיר וְלִהְיוֹת עִם רַב. חֲזוֹן חֲזוֹן, אֲחִי! וְתִרְאֵה לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְנּוּ ו'ל בְּעוֹלָם; הֵן לְדַבֵּר עִם בְּנֵיָד וּבְנֵיָד בֵּיתָד וְהֵן לְדַבֵּר עִם חֲבֵרִיד וּמִיָּדֵיָד מִהַדַּעַת הָאֵמֶת וְהֵן בְּהַפְּצַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים. וְעַל־יְדִיָּזָה תִּמְשִׁיךְ אֵת הַהַשְׁאָרָה שֶׁל רַבְנּוּ ו'ל בְּעוֹלָם. וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעַכְבֵּי, כִּי כָּל אֵלּוֹ הַמְּפֻטְטִים וּמַעַכְבִּים וְכוּ' הֵם כְּעַפְרָא דְעֵלְמָא וְכֹלָא מִמֶּשׁ, כִּי כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוֹ יוֹתֵר מִזֶּה עֲבָרוּ עַל ר' נָחֵן, בְּשִׁבְלֵי שְׁעֵסֶק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְמוֹרוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבְנּוּ ו'ל בְּעוֹלָם: עֲמַד עֲלֵיו הַסְּמָךְ־מ"ם "מְבִית" (מִבֵּין אֲנֹשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ) "וּמְכַחוּץ" (מִתְּנַגְדִּים), וְיִרְפוּהוּ כָּל יְמֵי חַיָּו וְאֶסְרוּהוּ בְּבֵית־הַסֵּהֵר וְכוּ'. וְהוּא לֹא הַתְּפַעַל כָּלֵל, רַק מִסֵּר נִפְשׁוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו וְשִׁבְרָתָא אֵת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים וְכוּ' וּפְעַל מַה שְׁפַעַל וְהַפִּיץ וְגִלָּה וּפְרָסֵם דַּעַתוֹ שֶׁל רַבְנּוּ ו'ל. אֲשֶׁרֵי לוֹ! וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ! זֵה חֲלָקֵנוּ עִמוֹ לְעַד וּלְנִצַּח נִצְחִים!

פה יספר ספור נפלא ממעלת הזוכה לבא אל רבנו ז"ל בשלשה זמנים שקבע לנו, הינו ראש השנה, שבת חנכה, שבועות, וממה יכולים להנצל על-ידי-זה.

יום א', י"ז באב תקס"ט: עמד ר' נתן ועוד אנשי-שלומנו לפני רבנו ז"ל בביתו. ודבר עמהם רבנו ז"ל בעבודתו ותפלה פדרכו ומהתכלית הנצחית. ופתאם שמעו קולות מבעד לחלון והלכו לראות. וראו, שהוליכו מת לפני חלונות ביתו. והיו הולכין אחריו ובוכין ומספידין עליו פדרף העולם. ענה ואמר רבנו ז"ל: "דער מת קער לאכין" — המת מסתמא שוחק בלבו, על שבוכין אחריו, כי בוכין, על שנפטר מן העולם, פאלו אומרים לו: "הלא טוב, אם היית מאריך עוד ימים בזה העולם, והייתה לך עוד מרירות העולם." (אמער וואלסט נאך פאר שווארצט גיווארין אויף דער וועלט). ושאל אותו ר' נתן: "הלא גם שם לא ינוח מיסורים, כי לא היה צדיק גדול כל-כך, שלא יסבל שום צער גיהנם וחרבוט הקבר. ואם כן גם יש לו יסורים!" השיב לו רבנו ז"ל: "על-כל-פנים עתה יהיה הקץ והגמר מהיסורים וצער, כי יסבל מה שיסבל, ואחר-כך יזכה למה שפעל בזה העולם איזה שכר עולם הבא על מעשיו הטובים." חזר ושאל אותו ר' נתן: "הלא יש גלגולים, ואולי יצטרף לו להתגלגל עוד פעם אחת בזה העולם, ואם-כן מה פעל במה שנפטר עכשו מצרות עולם הזה?" השיב לו רבנו ז"ל: "אם ירצה, יוכל להתעקש ולטען שם, שאינו רוצה בשום אפן להתגלגל ולילך עוד הפעם בזה העולם." ושאל אותו ר' נתן: "וכי יועיל זה מה שלא ירצה להתגלגל?" השיב לו רבנו ז"ל: "בודאי יועיל, אם יתעקש ויטען: 'עשו עמי מה שתרצו כאן, ועשו עמי הגמר והסוף כאן כרצונכם, רק בזה העולם אל אחזר עוד להתגלגל חס ושלום.'" ואמר אז רבנו ז"ל בזו הלשון: "ער קען זאגן, עקט מיט מיר דא וכן-ל, שיוכל לטען ולהתעקש למעלה, שלא יצטרף לשוב ולהתגלגל בזה העולם, וזה יועיל." וחזר ר' נתן ושאל כמה פעמים את רבנו ז"ל: "אם יועיל זאת? (רבי, וועט דאס טאקע נוטצען?)"

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל, שְׁבוּדַי יוֹעִיל, אִם יִהְיֶה חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ לְטַעַן כָּךְ.

אַחַר־כֵּן בְּאוֹתוֹ שְׁבוּעַ הָיָה מַעֲשֵׂה נוֹרָא: כִּי אַחֲרֵי שֶׁר' נִתֵּן שָׁאֵל אֶת רַבְּנּוּ ז"ל: "הֲאִם יוֹעִיל, מִה שִׁיתַּעֲקֹשׁ הָאָדָם וַיֹּאמֶר, שְׂאִינוּ רוֹצֵה לְהַתְגַּלְגֵּל?" וְהַשִּׁיב לוֹ רַבְּנּוּ ז"ל: "כֵּן בּוֹדָאִי" (פְּנ"ל בְּסִימָן תַּחֲמַג). וְאָז בְּאֻמְצַע הַשְּׁבוּעַ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ עֲצֵה נוֹרָאָה, שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לְבוֹא אֵלָיו אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שִׁישְׁבַע עַל זֶה בְּנִקִּיטַת חֶפְץ'.

וַיֵּשׁ בְּזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלֹם: בְּעִיר מַעְדוֹוְעֵדִיבְקַע הָיָה גַּר אִישׁ אֶחָד מְאֲנָשֵׁי רַבְּנּוּ ז"ל, וְשֵׁמוֹ ר' הִירֶשׁ. וְהָיוּ לוֹ בֵּן יָחִיד וּבַת יָחִידָה. וּמִחֲמַת שֶׁהַבֵּן הָיָה יָחִיד אֶצְלוֹ, עַל־כֵּן אֶהְבְּתוֹ אֵלָיו הֵיטֵה עַד אֵין לְשַׁעַר. וַיְהִי הַיּוֹם, וַנִּחַלָה הַבֵּן מְאֹד בְּחַלֵּי הַשַּׁעוּל, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, אַךְ ר' הִירֶשׁ לֹא הָיָה מְבִיֵן עַל מַחֲלַת בְּנוֹ, עַל־כֵּן לֹא לָקַח אֵל לְבוֹ כָּל פְּרִטֵי הַמַּחֲלָה, וְהָיָה הַכָּל נֶקֶל בְּעֵינָיו. אַךְ חָתָנוּ, שֶׁהָיָה גַם־כֵּן פְּרוּף קָצַת אַחֲרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, הוּא הַבֵּן, שֶׁהַמַּחֲלָה הִיא אֲנוּשָׁה מְאֹד, וְעַל־כֵּן נִתְיָשָׁב, שִׁיקַח אֶת חוֹתָנוּ ר' הִירֶשׁ, וַיִּסְעוּ שְׁנֵיהֶם אֶל רַבְּנּוּ ז"ל אֶל עִיר בְּרֶסֶלֶב. וַיְהִי כְּבוֹאָם אֶל רַבְּנּוּ ז"ל, תַּכְּף וּמִיד הַזְּפִיר חָתָנוּ לְרַבְּנּוּ ז"ל בְּעֵבֹר גִּיסוֹ, שֶׁחוֹלָה בְּמַחֲלַת הַשַּׁעוּל, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וּבִקֵּשׁ מֵרַבְּנּוּ ז"ל מְאֹד, שִׁיפְצִיר בְּתַפְלָה בְּעֵבֹרוֹ שִׁיתַּרְפֵּא, וְהַשִּׁיב לוֹ רַבְּנּוּ ז"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "בְּזֶה הָעוֹלָם אֵינִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם טוֹבָה, אַךְ בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן אוֹכַל לַעֲשׂוֹת לוֹ טוֹבָה אַחֲרֵי פְּטִירָתוֹ". וְאָמַר לוֹ רַבְּנּוּ ז"ל, שִׁיאִמַר לְגִיסוֹ, שִׁיבּוֹא אֵלָיו וַיְדַבֵּר עִמּוֹ מִה שֶׁצָּרִיף. וְתַכְּף וּמִיד כִּשְׁשֻׁמַע חָתָן ר' הִירֶשׁ דְּבוֹרִים אֵלָיו מֵרַבְּנּוּ ז"ל, נִבְהַל מְאֹד מְאֹד וְהִתְחִיל לַעֲוֹרֵר רַחֲמִים אֶצְל רַבְּנּוּ ז"ל, שִׁישְׁתַּדֵּל לְהַמְתִּיק הַדִּין וְשִׁיעוֹרֵר רַחֲמִים רַבִּים עָלָיו, כִּי רַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עַל חוֹתָנוּ מְאֹד, אִם יִפְטַר בְּנוֹ יָחִידוֹ הַחֲבִיב לוֹ כָּל־כֵּן. וְרַבְּנּוּ ז"ל שָׁתַק וְלֹא הַשִּׁיב לוֹ

(* שְׁמַעְתִּי מְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַמְנַהֵג אֶצְלָנוּ בְּשִׁמְחַת־תּוֹרָה בְּשַׁעַת הַהַקְפּוֹת, כִּשְׁשֻׁמַע וְרוֹקֵד עִם הַסְּפָר־תּוֹרָה, אִזּוֹ יִשְׁבַע: "רַבּוֹנוֹ־שֶׁל־עוֹלָם, אֲנִי נִשְׁבַּע בְּסִפְר־תּוֹרָה, שֶׁתַּכְּף וּמִיד אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוֹתֵי מֵהָעוֹלָם, שִׁיבִיאוּ אוֹתִי אֶל רַבְּנּוּ ז"ל בְּעֵבֹר תְּקוּנִי, וְאִזְכֶּה לְהִיטֵ עִמּוֹ בְּמַחֲצוֹתוֹ" וְכו'.

שׁוּם דְּבַר. וְהוּא הִרְבֵּה דְבָרִים עַל רַבְּנוּ ו"ל, שִׁירְחַם וְכו', עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ו"ל: "לָמָּה אַתָּה דוֹחֵק עָלַי? אֵינְךָ יוֹדֵעַ, שְׂאֵם אֲשֶׁתְּדַל בְּעִבּוּרוֹ לְטוֹבָתוֹ שִׁיתְרַפָּא, מִכֶּרַח הַשֶּׁם יִתְבָּרַךְ לְקַח מִזֶּה הָעוֹלָם בְּמִקּוּמוֹ שְׁלֹשֶׁה-עָשָׂר אַנְשִׁים אַחֲרַיִם. וְאַצֵּל אֲבִינוּ שְׁבַשְׂמִים כָּל בְּנֵי שְׁוִין אֲצִלוּ. וְעוֹד אֶפְשֶׁר, שְׂאֵתָה מִהַשְׁלֹשֶׁה-עָשָׂר אַנְשִׁים — וְעַל-כֵּן לָמָּה אַתָּה מִתְעַקֵּשׁ עָלַי?" וּכְשִׁשְׁמַע זֹאת, הִפְסִיק מִלְדַּבֵּר עִם רַבְּנוּ ו"ל בְּעִנְיַן הַזֶּה. וְנִסַּע חֲזָרָה עִם חוֹתְנּוֹ אֶל בֵּיתָם וַיַּעֲזֵן לְגִיסוֹ, שִׁיִּסַּע בְּעִצְמוֹ אֶל רַבְּנוּ ו"ל. וְכֵן עָשָׂה וְנִסַּע וּבָא אֶל רַבְּנוּ ו"ל. וְדַבֵּר עִמוֹ רַבְּנוּ ו"ל מֵהַ שְׂדֵבֵר וְכו', וְחֲזַר וְנִסַּע אֶל בֵּיתוֹ בְּעִיר מְעַדְוּוֹדִיבְקַע, וְאַחַר שְׁנֵי חֳדָשִׁים גִּסְתַּלַּק. וְאָבִיו, ר' הִירֶשׁ, הִתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ יְחִידוֹ מְאֹד וְלֹא אָבָה לְהִתְנַחֵם מִרַב צַעֲרוֹ הַקָּשָׁה, עַד שֶׁכִּמְעַט יָצָא מִדַּעְתּוֹ מִרַב עֲגָמַת הַנֶּפֶשׁ וְהַצַּעַר. וּבְשִׁבְעַת יְמֵי הָאֵבֶל אָז סִפֵּר לוֹ חֲתָנּוֹ כָּל מַה שִׁשְׁמַע מִרַבְּנוּ ו"ל כִּנְיָן. וַיִּתְמַרְמֵר ר' הִירֶשׁ עַל-זֶה מְאֹד וּבִכָּה עוֹד יוֹתֵר. וְתַכְף אַחַר שְׁבַעַת יְמֵי הָאֵבֶלוֹת נָסַע ר' הִירֶשׁ בְּעִצְמוֹ אֶל עִיר בְּרֶסְלָב אֶל רַבְּנוּ ו"ל וְהִגִּיעַ בְּלִילָה. וְהִיָּתָה כְּבָר שְׁעָה מְאַחֲרֵת, אַף-עַל-פִּי-כֵן מִרַב צַעֲרוֹ הִלֵּךְ אֶל בֵּית רַבְּנוּ ו"ל. וְרַבְּנוּ ו"ל הִתְחִיל כְּבָר לִפְשֹׁט מִלְבוּשָׁיו לִילֵךְ לִישֹׁן עַל הַמִּטָּה. וְדַפַּק עַל הַדֶּלֶת, וּפְתַח לוֹ הַמְּשַׁמֵּשׁ, (שֶׁהָיָה אָז ר' שְׁלֵמָה מוֹגוּרִינִיָּצֶעֶר, נֶכֶד הַצְּדִיק ר' שְׁלֵמָה לִוְצַקְעֵר, תַּלְמִידוֹ שֶׁל הַמַּגִּיד מִמְּעַזְרִיטָשׁ ו"ל). וְאָמַר לְרַבְּנוּ ו"ל: "אֲשֶׁר ר' הִירֶשׁ מַעִיר מְעַדְוּוֹדִיבְקַע בָּא". וְצָוָה רַבְּנוּ ו"ל, שִׁיִּכְנֹס. וְתַכְף וּמִיד כְּשֶׁאָךְ רָאָה אֶת רַבְּנוּ ו"ל, הִתְחִיל לִבְכוֹת. וּבִכָּה בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל אֶפְלוֹ לְהִתְחִיל לְדַבֵּר. וְרַבְּנוּ ו"ל נָחַם אוֹתוֹ בְּתַנְחוּמִים וְאָמַר לוֹ: "הֲלֹא עָקַר תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים

* עֵינַן בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (כְּלַק ר"ד): כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק ר' יוֹסִי דִּמְן פְּקִיעִין, וּבְנוֹ הִקְטִין בְּכָה הִרְבֵּה עַל פְּנֵי אֲבִיו לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַה יְהִיָּה עִמוֹ, כִּי נִשְׂאָר יְתוּם קָטָן, וְיִמֵי יְלַמְדוּנוּ תּוֹרָה. וְשִׁפְךָ דַּמְעוֹת הִרְבֵּה לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה עָשָׂה רַעַשׁ גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וּשְׁלֹשׁ מְאוֹת אֵלֶּף צְדִיקִים הִשְׁתַּדְּלוּ לְמַעַלָּה, שִׁתְחַזְרוּ נִשְׁמַת ר' יוֹסִי בְּגוֹפּוֹ, וַיְחַיֶּה עוֹד, וְהִתְוַסְּפוּ לוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה. אִךְ הַמְּלֶאךָ הִמְנוֹת לְקַח תְּמוּרָתוֹ שְׁלֹשֶׁה-עָשָׂר אַנְשִׁים אַחֲרָיִם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֵינַן שָׁם.

* מְחַבֵּר הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ "דְּבַרֵת שְׁלֵמָה".

מעשים טובים וכיוצא!" ודבר עמו רבנו ז"ל דבורי נחמה, אף הוא מאן להתנחם. ואמר לרבנו ז"ל: "אף מה עושים עם קדיש לאחר מותי, כי רק הוא היה הקדיש שלי?" ענה ואמר לו רבנו ז"ל: "אני אהיה הקדיש שלך, ואני אלמד אותך איך למות?" ורמו רבנו ז"ל בידו הקדושה להמשמש שלו (הנ"ל), שיצא ויסגר הדלת, ויצא. אף מרב כסופו מה שיאמר לו רבנו ז"ל, השאיר פתוח את הדלת מעט מזעיר כמו שפארנע', כדי שיוכל לשמע מן החרפים איזה דבור. ורבנו ז"ל דבר עם ר' הירש הרבה, והמשמש בחוץ לא שמע שום דבר, רק דבור אחד נשמע לאזנו, שאמר לו רבנו ז"ל, שישבע בנקיטת חפץ, שיבוא אליו אחר פטירתו תכף ומיד אחר סתימת הגולל. והתחיל ר' הירש לרעד מפחד, וארכבותיה דא לדא נקשן, והתחיל רבנו ז"ל להרגיעו: "מה לך לפחד מהמיתה?! הלא שם הוא עולם נאה ביותר מכאן וכו'!" ונפרד, שקורין גיזעגינט, מרבנו ז"ל ונסע עוד בלילה הזה אל ביתו לעיר מעדוודיבקע. וחי עוד כמה שבועות ונסתלק. ובתוך כך נסע המשמש ר' שלמה הנ"ל לעיר מעדוודיבקע אודות עסקיו. ובאותה העת היה רחמנא לצלן, דבר בעיר, ומתו כמה תינוקות, רחמנא לצלן. ורצו אנשי העיר לשלח איש אל רבנו ז"ל עם פדיון, שיתפלל בעבורם, אף לא מצאו באותה העת מי שנוסע לעיר ברסלב, ולא ידעו לשית עצות. ובתוך כך נסתלק ר' הירש. ור' שלמה הנ"ל ספר להם, איך שרבנו ז"ל אמר לר' הירש העצה הנ"ל, שישבע בנקיטת חפץ, שיבוא אליו. ומחמת שהיה עוד קדם הקבורה, נספם בין אנשי-שלומנו ובתוכם ר' יודיל, אשר בעת שיעשו ההקפות עמו כנהוג, יקחו ספר תורה וישביעו את הנפטר, שילך תכף ומיד אל רבנו ז"ל ויספר לרבנו ז"ל גם כן מהדבר, שיש בעיר, רחמנא לצלן, על התינוקות, שמתים בעיר, רחמנא לצלן. [אחר זמן חזר ר' שלמה הנ"ל אל רבנו ז"ל. וכאשר נכנס אל רבנו ז"ל, שאל אותו רבנו ז"ל: "האם זוכר, אימתי מת ר' הירש?" והשיב לרבנו ז"ל, שאינו זוכר היטב את היום. ושאל

אותו רבנו ו"ל: "האם לא הִזָּה בְּזֶה הַיּוֹם?... " וְנִזְכָּר ר' שְׁלֵמָה תַּכְפָּה וּמֵיָד וְאָמַר: "כֵּן! כֵּן! בְּזֶה הַיּוֹם הִיָּתָה הַסְּתַלְקוּתוֹ". עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבְנּוּ ו"ל: "הִרְאִיתָ, כִּי תַכְפָּה אַחַר סְתִימַת הַגּוֹלָל בָּא אֵלַי בְּלִי שׁוּם עֶכּוֹב כָּלָל!"

אך אחר-כך סמוך לראש-השנה, כשָׁבָא ר' יודיל אֶל רַבְנּוּ ו"ל וְדַבֵּר עִמּוֹ אוֹדוֹת הָעֲנִיָּן הַנִּ"ל לְשַׁבַּע בְּנִקִּיטַת חַפֵּץ, שֶׁשָּׁמַע מִהִמְשֵׁמֵשׁ הַנִּ"ל, אִזּוֹ אָמַר לוֹ רַבְנּוּ ו"ל עֲנִיָּן אַחַר קִצַּת, כִּי הִתְחִיל רַבְנּוּ ו"ל לְדַבֵּר עִמּוֹ מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ, וְאִיךָ שֶׁהוּא חֹסֵד חֲנֻם לְגִלּוֹת לְנַפְטָר, שֶׁהוּא כָּבֵר מֵת, כִּי גִדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא עֲדִין חַי וְעוֹסֵק בַּעֲסָקוֹ הַפְּרִטִיִּים וְסוֹבֵב וְהוֹלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּדַמְיוֹן, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְסִיִּים רַבְנּוּ ו"ל: "עֲצָה לְהַנְצִל מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ הִיא לְהַשְׁבַּע בְּנִקִּיטַת חַפֵּץ, שְׁפָל יָמֵי חַיָּיו יִהְיֶה אֲצִלֵּי עַל הַשְּׁלֵשָׁה זְמָנִים הַקְּבוּעִים לְהַתְקַבֵּץ אֲצִלֵּי, (הֵינּוּ עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְעַל שְׁבַת-חֲנֻכָּה וְעַל חֵג הַשְּׁבוּעוֹת), וְכֵן לְשַׁבַּע בְּנִקִּיטַת חַפֵּץ, שֶׁתַּכְפָּה וּמֵיָד אַחַר הַמִּיתָה וְהַסְּתַלְקוּת, שְׁיָבֹא אֵלָיו, וְאִזּוֹ יִהְיֶה הַכֹּל עַל גִּבּוֹן, וְיִנְצֵל מִהַכֹּל". וְסִפֵּר לוֹ רַבְנּוּ ו"ל סְפוּר, שֶׁרָאָה בְּאִיזָה פְּנִקְס: שֶׁבְּעִיר אַחַת הָיָה שָׁם אִיזָה רַב, שֶׁהִיָּתָה לוֹ אֶהְבָּה גְדוֹלָה עִם בַּעַל-הַבַּיִת אֶחָד שֶׁבְּעִיר. פִּעַם אַחַת נִתְקַשְּׂרוּ בְּתַקִּיעַת כַּף, שְׁפָל מִי שֶׁיִּסְתַּלֵּק קִדָּם, יָבֹא וְיִסְפֵּר לְחֻבְרוֹ מִהִנְעֵשָׂה עִמּוֹ. וְנִסְתַּלֵּק הָרַב מִקִּדָּם, וְנִשְׁתַּהַּה הַדָּבָר עֶשֶׂר שָׁנִים. וְהִגִּיעַ עַת הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁל הַבַּעַל-הַבַּיִת הַנִּ"ל, וְסִפֵּר אֶת הַדָּבָר לְבָנּוֹ וּמָסַר לוֹ כַּחַת הַתַּקִּיעַת כַּף, וְנִשְׁתַּהַּה עוֹד עֶשֶׂר שָׁנִים. וְנִסְתַּלֵּק גַּם הַבֵּן וּמָסַר אֶת הַדָּבָר לְבָנּוֹ וּמָסַר לוֹ כַּחַת הַתַּקִּיעַת כַּף, וְנִשְׁתַּהַּה שְׁמוֹנֶה שָׁנִים. וּבָא הָרַב הַנִּ"ל לְבֵן בָּנוֹ שֶׁל הַבַּעַל הַבַּיִת וְסִפֵּר לוֹ מִה שֶׁעָבַר עֲלָיו: בָּעֵת שֶׁהִנִּיחוֹ אוֹתוֹ בְּקִבְר, גִּדְמָה לוֹ, שֶׁהוּא חֹזֵק וּבְרִיא עַל כָּל אִיבָרָיו. וּמִה זֹאת, שֶׁיַּעֲשֵׂוּ עוֹל בְּזֶה לְקַח אָדָם חַי וּבְרִיא וּלְקַבְרוֹ בְּחַיָּיו. רַק מִה לַעֲשׂוֹת? אַחֲר־כֵּן בָּא עַל דַּעְתּוֹ לְנִסּוֹת אֶת עַצְמוֹ, אוֹלֵי יוֹכֵל לַעֲלוֹת מִקְבְּרוֹ. וְנִדְמָה לוֹ, שֶׁהָרִים אֶת הַגּוֹלָל עִם עֶפֶר הַקִּבְר וְיִצֵּא מִקְבְּרוֹ. רַק אִיךָ אֶפְשָׁר לְהַכְנִס לְעִיר, הֲלֹא הוּא מְלַבֵּשׁ בְּתַכְרִיכֵין שֶׁל מַתִּים. וְהָיָה בְּדַעְתּוֹ לְהַמְתִּין עַד חֲשֻׁכַת לַיְלָה בֵּין

הַשְּׂמֹשׁוֹת, וְאִזּוּ יִכְנָס לְבֵיתוֹ. וּמִרְחוֹק הִסְתַּכַּל עַל הָעִיר וְהִפִּיר אֶת הַבָּתִּים, וְגַם אֶת בֵּיתוֹ הִפִּיר. אַחֲר־כֵּן בָּא עַל דַּעְתּוֹ, כִּי אֵי-אֶפְשֶׁר לוֹ לְהִכָּנֵס כִּן אֶף לְבֵיתוֹ, כִּי יִפְחָדוּ בְּנֵי בֵּיתוֹ. בְּתוֹךְ כֵּן נִדְמָה לוֹ, שֶׁהוּלֵךְ סָרְסוּר (טַעֲנָדְלָעֵר*) וְנוֹשֵׂא מְלָבוּשִׁים, וַיֵּשׁ לוֹ גַּם מְלָבוּשִׁים, שְׂשִׁיכִים לוֹ, כְּמְלָבוּשֵׁי הָרַבָּנִים. וַדַּבֵּר עִמּוֹ, אוֹלֵי יַעֲשֶׂה עִמּוֹ חֲלוּף עַל הַתַּכְרִיכִים, כִּי הֵם טוֹבִים וְחֻדְשִׁים עֲדִין, וְזֶה יוֹם אֶחָד שֶׁלְּבָשָׁם. וְהִסְכִּים הַסָּרְסוּר וְנָתַן לוֹ הַמְּלָבוּשִׁים, וְנִכְנָס לָעִיר. כְּשֶׁנִּכְנַס, רָאָה, שְׂאִין זֶה הָעִיר שָׁלוֹ, כִּי יֵשׁ שָׁם בָּתִּים אַחֲרֵים. וְסָבַר בְּדַעְתּוֹ, אוֹלֵי טָעָה וְנִתְעָה לְאִיזָה עִיר אַחֲרַת קְרוּבָה. בְּתוֹךְ כֵּן נִשְׁתַּהֲהָ קָצַת לְתוֹךְ הַלְּיָלָה, וּבְכָל בְּתֵי הָעִיר כָּבוּ אֶת הַנְּרוֹת כְּנֶהוּג, רַק בְּבֵית אֶחָד הָאִיר עֲדִין. וְנִכְנָס לְבֵית זֶה, וְהוּא רָעַב מְאֹד. כְּשֶׁנִּכְנַס רָאָה, שְׂשָׁם הוּא בֵּית תַּבְּשִׁיל*. וְשָׂאֵל: "יֵשׁ כָּאֵן מָה לְאָכֹל?" וְהִשִּׁיבוּ לוֹ: "יֵשׁ, אֲבָל יֵשׁ לָךְ מְעוֹת?" הִשִּׁיב: "אֵין לִי". אָמְרוּ לוֹ: "בְּכָאֵן אֵין אֲכָל בְּלֵי מְעוֹת, כִּי הוּא בֵּית תַּבְּשִׁיל, וְצָרִיכִים לְשִׁלֵּם עַל הָאֲכָל שְׂאוּכָלִים". וַיֵּצֵא בְּפָחִי נֶפֶשׁ. בְּתוֹךְ כֵּן הָאִיר הַיּוֹם, כִּי אִזּוּ הָיָה מְלִילוֹת הַקֵּץ, וְרָאָה מִרְחוֹק שְׁנֵי אַנְשִׁים, וַיֵּשׁ לָהֶם אִיזָה דִּין וּדְבָרִים בִּינֵיהֶם. וְנִתְקַרַּב אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: "אֲנִי רַב וְעוֹשֶׂה דִּין-תּוֹרָה וּפְשָׁרוֹת!" וְהִסְכִּימוּ, שְׂיַעֲשֶׂה אִיזוֹ פְּשָׁרָה בִּינֵיהֶם. "וּפְסָקְתִי לָהֶם דִּין תּוֹרָה אֲמַתִּי" (כֵּן סֵפֶר הַרְבֵּי). וְנָתַן לוֹ אֶחָד שְׁנֵי זְהוּבִים, וְנִכְנַס אֶל הַבֵּית תַּבְּשִׁיל הַנִּלְוֹ וְצוּה לְתַן לוֹ אֲכָל. וּמִזְגוּ לוֹ קָצַת יַיִ"ש, וְרָצָה לְשִׁתּוֹת. בְּתוֹךְ כֵּן בָּאוּ שְׁנֵי שְׂלִיחִים וְאָמְרוּ אֶל הַרְבֵּי: "הַבֵּית-דִּין שֶׁלַח אַחֲרֶיךָ לִילָף תַּכְּף וּמִיד". וְאָמַר, שְׂרוּצָה לְאָכֹל קָדָם, כִּי הוּא רָעַב מְאֹד. וְאָמְרוּ לוֹ הַשְּׂלִיחִים: "אֵין לָנוּ זָמַן, רַק תַּכְּף וּמִיד בּוֹא עִמָּנוּ!" וְהָיָה מִכְרַח לִילָף עִמָּהֶם. כְּשֶׁבָּא אֶל הַבֵּית-דִּין, גִּתְרָגְזוּ עָלָיו הַבֵּית-דִּין מְאֹד וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: "מִדּוּעַ בָּאתָ לְכָאֵן, אִישׁ זֶר, לְפָסֵק בְּכָאֵן דִּין-תּוֹרָה אֲמַתִּי? כִּמָּה זָמַן מִמְתִּינִים אֲנַחְנוּ לָזֶה, שְׂיָבֹא לְפָנֵינוּ דִּין תּוֹרָה אֲמַתִּי, וְעֲכָשׁוּ בָּאתָ לְכָאֵן וּפְסָקְתָ דִּין תּוֹרָה אֲמַתִּי". וְצוּוּ לְחַפֵּשׂ

* מְתוּרָה.

* מְטָבָח.

אָצֵלוּ, אוֹלֵי לָקַח שְׂחָד. וְחָפְשׁוּ אָצֵלוּ וּמָצְאוּ הַשָּׁנִי זְהוּבִים הַנִּ"ל. וּפְסָקוּ הַבֵּית־דִּין לְהַעֲבִיר וּלְהַפְשִׁיט מֵעֲלָיו הַמְּלֻבוּשִׁים וּלְדַחֵף אוֹתוֹ עָרוֹם. וְעָשׂוּ כֵּךְ, וְהָיָה לְהִרְבּוֹת צַעַר וּבּוֹשָׁה גְדוּלָּה. וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ, שְׂטוֹב לִפְנֵי לִילָף וּלְחַזֵּר אֶל קִבְרוֹ, כִּי מַחֲיִים כָּאֵלוּ — טוֹב מֵהֶם הַמּוֹת, אֲבָל אִיךָ חוֹזְרִים אֶל הַקִּבְרָה, הֲלֹא אֵין לוֹ תַּכְרִיכִים! כְּתוּב כֵּךְ הַתְּחִיל אֶחָד לְטַעַן בְּשִׁבְלֹ: "עַד מַתִּי יִצְעָרוּ אוֹתוֹ כָּל־כֵּךְ! יִקְחוּ אוֹתוֹ לְמִשְׁפָּט, וַיִּקְבַּל אֶת דִּינֹו וַיִּפְטֹר". [וּבְתוֹךְ כֵּךְ שִׁסְפַר זֹאת רַבְּנֵי ו"ל, הָעִיר רַבְּנֵי ו"ל: "מִסְתַּמָּא הַזְּכִיּוֹת שָׁלוּ טַעֲנוּ כֵּךְ בְּשִׁבְלֹ" [וְהַשִּׁיבוּ: "כִּי אֵי־אֶפְשָׁר לְקַרֵּב אוֹתוֹ עֲדִין אֶל הַמִּשְׁפָּט, מִחֲמַת הַתְּקִיעַת כֵּךְ, שְׁנָתַן בְּזֶה הָעוֹלָם". וְהָיָה מִכְרַח מִקְדָּם לִילָף וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַפְטֹר מִהַתְּקִיעַת כֵּךְ, וְאִזּוֹ הִלָּף וְהוֹדִיעַ לְבָן בְּנוֹ אַחֵר עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים.

וְסִיִּים רַבְּנֵי ו"ל: "אֲבָל מִי שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת אָצֵלִי שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה: הֵינִי בְּרֵאש־הַשָּׁנָה, שְׁבַת־חֲנֻכָּה וְחַג הַשְּׁבֻעוֹת — יִנָּצֵל מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ".

* עַמּוּד וְרֵאָה עָנַשׁ עוֹלָם הַתְּהוֹ, שֶׁרַב אֶחָד הָצִרָף לִילָף בְּדַמְיוֹן, רַחֲמָנָא לְצִלָן, עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים, עַד שֶׁבָּא אֶל מִשְׁפָּטוֹ. וּפְעַם אַחַת אָמַר רַבְּנֵי ו"ל עַל רַב אַחֵר, שֶׁהוּא כְּבָר בְּקָר בְּכַמָּה בְּתֵי חַיִּים, הֵינִי שְׁנַתְּגַלְגֵּל בְּזֶה הָעוֹלָם כַּמָּה פְּעָמִים. וְזֶה רַב, מִכָּל־שֶׁבֶן וְכָל־שֶׁבֶן סִתָּם בְּעֵלִי־בַתִּים הַרְחֻקִים וְכוּ', מִי יוֹדֵעַ וְכוּ' מִה שֶׁיִּהְיֶה עִמָּהֶם וְכוּ'. וְעַל־כֵּן וְהַחֲיִי יִתֵּן אֶל לְבוֹ — אֵלוֹ הַצְּדִיקִים, שְׁנוֹתַיִן מִיתַתָּן כִּנְגַד לְבָן (קִהְלַת רַבָּה פָּרָק ז'). וְזוֹכָה לְהַתְּיָשֵׁב בְּעוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ וּבוֹרַח אֵלָיו יִתְּבַרַךְ וּמִתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְּבַרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם וּמִתְּדַבֵּק עִצְמוֹ עִמּוֹ יִתְּבַרַךְ. וְאֵל דְּבָר זֶה יְכוֹלִים לְזַכּוֹת דִּינְיָא, כְּשֶׁבָּאִים אֶל רַבְּנֵי ו"ל בְּהַשְּׁלָשָׁה זְמָנִים. כִּי בְּרֵאש־הַשָּׁנָה זוֹכִים לְהַתְּעוֹרֵר מִשְׁנַתּוֹ הַעֲמָקָה, שִׁישָׁן וְכוּ'. וּבְשֻׁבֻעוֹת מְקַבְּלִים מִפְּנֵי הַתְּעוֹרְרוֹת וְחַיּוֹת לְהַתְּמִיר בְּתוֹרַתּוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסִרְרָן וּלְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבְשֻׁבַת־חֲנֻכָּה מְקַבְּלִין אֶת הָעֵנָן שֶׁל תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אֶת הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד תַּנּוּם, שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ. אֲשֶׁר עַל־יְדִי־זֶה, כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב עַל אַחֲרִיתוֹ וְתַכְלִיתוֹ בְּכָל יוֹם, אִזּוֹ כְּשֶׁבָּא הַיּוֹם הָאֲחֵרֹן, הוּא שׁוֹחֵק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי לֹא, כֹּה): "עַז וְהָדָר לְבוֹשָׁה וְתַשְׁחַק לַיּוֹם אַחֲרֹן" — כְּשֶׁלּוּבֵשׁ לְבוּשׁ עַז וְהָדָר, שֶׁמְחַזֵּק אֶת עִצְמוֹ בְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבוֹרַח אֵלָיו יִתְּבַרַךְ וְאֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם — אִזּוֹ כְּשֶׁמְגִיעַ הַיּוֹם הָאֲחֵרֹן, הוּא שׁוֹחֵק. וְעֲלֵיו אָמְרוּ (וְיִוְשְׁלַמֵי בְּכּוֹת פָּרָק ב'): אֲשֶׁרִי אָדָם, שֶׁשָּׂעַת מִיתָתוֹ כְּשַׁעַת לְדַתּוֹ. וְעַל־כֵּן, אַהוּבִי, אַחִי, אֵל תְּהִיָּה בְּטוֹלָן וְאַחֲזֵ אֶת עִצְמִךְ בְּרַבְּנֵי ו"ל וּבְכַלמֹדוֹ הַקְּדוּשׁ בְּתַמִּימוֹת

מכתבים בענייני חגכה מספר שאלות ותשובות "אשר בנחל"

א.

בעזרת השם יתברך, ליל ראשון וחגכה ה'תשכ"ד.
שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, אחי, יקירי, הצמוד
בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, השותה בצמא מימי הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי מאד, ועקר שמחתי, שמפתילי
דברייך אני מבין, שאתה עוסק בעבודת השם יתברך על-פי דרכו
של רבנו הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שהיא דרך
האמת, דרך שדרכו בה אבותינו הקדושים מעולם ועד עתה, והוא
ענין ההתבודדות — לפרש שיחתו לפניו יתברך בפירות
ותשבות, בתפלות ובקשות; חזק, חזק, אחי היקר, פי זה העקר,

ובכשיטות גמורה. ותהיה רגיל לדבר עמו יתברך בלשון, שאתה רגיל בה. ותספר לפני
יתברך את כל מחשבותיך, הדברייך ומעשייך בכל יום ויום מחדש, ובכל מקום, שרק
תבוא בזה העולם, תדבר עמו יתברך. וכן תהיה רגיל להתפלל התפלות הקבועות:
שחרית, מנחה, מעריב, חצות מלה במלה ותקשר את כל מחשבתך בדבורי התפלה.
וכן תתמיד מאד בלמוד תורתנו הקדושה ותטייל בכל חלקי התורה הקדושה:
מקרא, משנה, גמרא (בבלי, ירושלמי), תוספתא וכל ספרי המדרשים וזהו הקדוש
ורמב"ם, טור ושלחן ערוך וספרי הלכה וקבלה וכו'. ואז כשיגיע היום והשעה והרגע
האחרון, תוכל לשחק מהכל. והעקר, אהובי, אחי, שיהיה בלב אמת בלי שום פניות
רק בהצנע לכת, ותסבל בזיונות ושפיכות דמים ועלבונות ותדם ותשתק — אז תנצל
מכל מיני ענשים קשים ומרים שבעולם. ואם היה האדם יודע, איזו מרירות ואלו
ענשים קשים ומרים הוא מוריד מעצמו וכו', היה מקבל על עצמו הכל והיה שותק
למחרפו ולמבזו, ועוד הורונות היה שולח להם. וצריך, שתדע, שאבות העולם ומשה
רבנו, היו מבזים ומחרפים אותם. ואמרו ר"ל (הובא בגליוט 'רמיה רמ"ז): אוריה
ויחזקאל וירמיה, היו ישראל מזלזלים אחריהם וכו', עין שם. ועל-כן טוב לו לאדם,
שיחרפו ויבזו אותו עוד בזה העולם, ועל-ידי-זה יזכה ויתגנה מהכל ויזכה להכנס
בעלמא דאתי בלי שום בזיון וכלי שום רשות. אשרי ואשרי הזוכה להיות מקרב אל
רבנו ו"ל בעולם הזה ולציתו באמת לאמתו! אשרי לו! ואשרי חלקו!

ואם תזכה להתמיד בזה מדי יום ביומו ולבלי לפל בדעתך, חס ושלום, תזכה על-ידי-זה לדברים נוראים עין לא ראתה וכו', כי כבר ידעת מה שאמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל, אשר גם אליהו לא בא למדרגתו כי אם על-ידי תפלה והתבודדות, וכן מובא בדבריו הקדושים (לקויטי-מוהר"ו, חלק ב', סימן ק), אשר כל הצדיקים האמתיים, הגדולים במעלה מאד, לא זכו למדרגתם, כי אם על-ידי תפלה והתבודדות, עין שם.

והעקר — לבל תפל בדעתך, כי תדע שהשם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכו', ושומע כל דבור היוצא מפיה וכו', ומה שאתה כותב שעדין אינך רואה שום התקרבות וכו', חס ושלום, אל תגיד זאת, כי זה לבד, לדעתך, תכלית ההתקרבות, שאנו זוכים לדבר לפניו בהתבודדות, שאנשים מגשמים במונו, מלאים עון ופשע, קרוצי חמר, זוכים לדבר עם מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, אשר אפלו מלאכי מעלה ושרפים וכו' וכו' אינם זוכים לזה, ואיך יעלה על דעתך לכתב כזאת?? אשרינו ואשרי חלקנו אלפי פעמים, שזכינו להתקרב לאור גנוז ונורא כזה, אשר רב עמנו בני ישראל היקרים לא זכו לזה מרב ההסתרות והמחלקת על רבנו ז"ל, יתן השם ויעביר זדון מן הארץ, ויתגלה כבוד מלכותו, שהוא אור רבנו ז"ל בעולם, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו וכו'.

אמת שצריכים לידע מה שאמר מוהרנ"ת ז"ל: "צו ויין איין ערליכער יוד בעדארף נעמען אסאך צייט" [לוקח הרבה זמן כדי להיות יהודי בשר], אבל בתוך כך צריך להחיות עצמו במה שיכול פעם בתורה, פעם בתפלה, פעם במצוות ובגמילות חסדים, ובפרט בהתבודדות — לחזק את עצמו בכל יום מחדש בעקשנות ולהתבודד עמו יתברך, עד שיראה השם וישקיף וכו', ובפרטי פרטיות יסוד הכל להתחזק להיות תמיד בשמחה ובפנים שוחקות, שאף אם האדם אינו יכול לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אף-על-פי-כן צריך להיות בשמחה תמיד ובפנים שוחקות ויקא.

ומה שבקשׁת מִמֶּנִּי לְכַתֵּב לְךָ הַכּוֹנֵנוֹת מִהָאַרְיִז״ל עַל הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, אַחֵי, יְקִירֵי, הַלּוֹאֵי שְׁנוֹזָפָה לְקִיָּם מִצּוֹת הַדְּלָקַת נְרוֹת חֲנֻכָּה בְּפִשְׁיטוֹת וּבִתְמִימוֹת וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַד מְאֹד, עַד שְׁנִרְקֵד מִחֲמַת שִׂמְחָה, שְׁאֲנוּ זֹכִיִּם לְקִיָּם מֵה שְׁצוּנוֹ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל-יְדֵי צְדִיקוֹ הַקְּדוֹשִׁים לְהַדְּלִיק גַּר חֲנֻכָּה בְּשִׁבִּיל גְּדֹל הַנֶּס שֶׁהָיָה אִזּוֹ וּבְכָל דּוֹר, שְׁעוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם, עַל-יְדֵי אוֹר צְדִיקֵי הָאֱמֶת שְׁשׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל דּוֹר, אֲשֶׁר לוֹא זֹאת לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַתְקִיָּם בְּגִלּוֹתֵנוּ אִפְלוּ יוֹם אֶחָד, וּמִהַדְּעַת שֶׁל הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל הַצְּדִיק הָאֱמֶת נַעֲשֶׂה נֶס, וְאֲנוּ מַחִיִּים עֲצָמֵנוּ וּמִתְקַיְּמִים כְּכֹר זֶה יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהִבֵּן.

אִךְ מִגְּדֹל אֱהָבָתִי אֵלֶיךָ, לֹא אֶמְנַע טוֹב מִמֶּךָ, וְאִף שְׁאֲנִי בְּעֲצָמֵי עוֹד רַחוּק מְאֹד מִחֲכֻמַּת הַקְּבִלָּה, אִף-עַל-פִּי-כֵן אֲרַשֵׁם לְךָ כַּמָּה יְחִוּדִים לְכוּן בְּהַדְּלָקָה לְפִי קֶצֶר הַשְּׁגָתִי:

בְּבִרְכָּה רֵאשׁוּנָה: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' — תְּכַוֵּן הַנּוֹיָה דְּע"ב עִם אַקִּי"ק.

"לְהַדְּלִיק" — תְּכַוֵּן ג' הַנּוֹיּוֹת: ע"ב ס"ג מ"ה שְׁעוֹלִים לְהַדְּלִיק"ק.

"גַּר" — תְּכַוֵּן שְׁלֹשָׁה יְחִוּדִים: הַנּוֹיָה אַקִּי"ק, הַנּוֹיָה אֱלֻקִּים, הַנּוֹיָה אֲדֻנָּי, שֶׁהֵם — חַב"ד, חַג"ת, נְה"י [חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת, חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֶרֶת, נְצַח, הוֹד, יְסוּד].

וּבְבִרְכָּה שְׁנִיָּה תְּכַוֵּן: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' — תְּכַוֵּן הַנּוֹיָה דְּס"ג עִם אֱלֻקִּים, "שְׁעֵשֶׂה נֶסִים לְאַבוֹתֵינוּ" — תְּכַוֵּן הַנּוֹיָה אֱלֻקִּים.

וּבְבִרְכָּה שְׁלִישִׁית: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' — תְּכַוֵּן הַנּוֹיָה דְּמ"ה עִם אֲדֻנָּי, "לְזַמֵּן הַזֶּה" — תְּכַוֵּן הַנּוֹיָה אֲדֻנָּי.

וְאַחֲרֵי-כֵן תְּכַף-וּמִיָּד תְּדַלִּיקוּ כְּדִינּוּ, וּבְעוֹד שְׁאֵתָה מְדַלִּיק תֹּאמַר "הַנְּרוֹת הַלְלוּ" וְכוּ׳, וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא

מאד על נשמתך, פי בתנכה נתגלה אור גנוז וגדול מאד, כמו שכתוב בכתבי האר"ל, פי "מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה" (ספה ה.), שהם בחינת הפחותים והקטנים במעלה מאד כמונו היום, אבל בתנכה האור הגדול והנורא אור הגנוז יורד למטה מעשרה גם על כל קטני הערך כמונו, על-כן ימים אלו מסגלים מאד להתקרב אליו יתברך ולשוב בתשובה.

חזק מאד ואל תפל בדעתך משום דבר שבעולם, פי סוף כל סוף תזכה להתקרב אליו, אם תרבה בהתבודדות, ומה ששאלת ממני את סדר המזמורים איך אני נוהג, אני מזמר הזמר "מעוז צור" וכו', ואחר-כך מזמור ל' "מזמור שיר חנפת" וכו', אחר-כך מזמור ס"ז "למנצח בנגינות מזמור שיר" וכו', ואחר-כך מזמור צ"א "ויהי נעם... יושב בסתר", ואחר-כך מזמור ל"ג "רננו צדיקים", ובפסוק ג'פ'שנו ח'כטה ל'ה' תכון גח"ל, שהוא שם נורא מאד יוצא גם מהברכה ל'הדליק ג'ר ח'נפה, ואחר-כך מזמור קל"ג "שיר המעלות הנה מה טוב ומה נעים" ואחר-כך "אנא בכח", "ידיד נפש", ו"אל מסתתר", ו"אור הגנוז בלבן המחשוף", המובאים בשערי ציון, עין שם.

אשרינו שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ואנו יודעים מתורות ושיחות נוראות פאלו, הפך בהן והפך בהן דכלא בהן, בפרט על ענין חנכה תלי תלים של הלכות ודרכים ועצות והתחזקות בעבודת השם יתברך.

ידידך האוהבך מאד מאד...

ב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשכ"ה. שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, חברי היקר מאד, השוטה בצמא מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... שייחה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד בעבודת השם יתברך על-פי דרך

האמת והתמים שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ובפרט עכשו שנכנסים ובאים ימי חנכה הקדושים, שמסגלים מאד מאד להתחדש בעבודת השם יתברך, פמוכא בדברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, שעל שם זה נקרא "חנכה" — לשון חנוך בעבודת השם יתברך, שמתחילין בכל פעם מחדש, ואסור להיות זקן וכו', וזה (משלי כב, ו): "חנך לנער על-פי דרכו, גם כי זקין לא יסור ממנה", הינו שצריך האדם לחנך עצמו על-פי דרכו ועל-פי מה שעובר עליו, שאף כי זקין לא יסור ממנה, הינו מהתחדשות שצריך להתחדש בכל יום ובכל פעם, ולשמר מאד לבל יפל בזקנה, חס ושלום, לחשב שאין לו כבר תקנה וכבר נזקן במעשיו וכו', ואינו יכול לצאת, חס ושלום, חס ושלום; צריך להזהר מאד לבל להסתפל על כל זאת כלל, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ויחזק עצמו ויבטח ברחמי יתברך. ועל זה מרמזת מצות חנכה — לחנך עצמו ולחדש עצמו בכל פעם, ועל-כן ההלכה כבית הלל — מוסיף והולך, שצריכים להוסיף בכל יום קדשה ודעת פמוכא (בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס), שבכל יום שבא צריכים לראות להוסיף קדשה ודעת ויראת שמים, וזהו עקר זקנה דקדשה, עין שם.

וימי חנכה הם ימי הודאה, כמו שאומרים ב"על הנסים": "וקבעו שמונת ימי חנכה אלו", על-ידי תקף הנסים והנפלאות והנוראות שעשה השם יתברך, עמנו בימים ההם בזמן הזה, על-ידי-זה אנו ממשיכין הדרך הזו של תודה והודאה בעולם, דהינו לעסק תמיד להודות ולהלל להשם יתברך על כל הנסים והנפלאות שעשה עם אבותינו ועמנו מימות עולם עד הנה בכלליות ובפרטיות, ולזכר זאת היטב, ולבלי לשכח את כל הטובות הנוראות שגומל עמנו בכל עת ועת, כמו שכתוב: "ואל תשכחי כל גמוליו" (תהלים קג, ב), כי באמת זו הדרך של הודאה ותודה היא דרך נפלאה מאד להתקרב על ידה להשם יתברך מכל מקום שהוא, כי העולם הזה מלא צרות ויסורים ויגונות; כמו שכתוב (קהלת ב, כג): "כל ימיו מכאובים וכעס", וכתוב (איוב ה, ז): "אדם לעמל ילד", וכתוב (שם

יד, א): "קָצַר יָמִים וְשָׁבַע רִגְזוֹ", וְאִין טוֹב בְּעוֹלָם, כִּי אִם הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: "אִין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה" (בְּרֵכוֹת ה.), וּמַעֲצָם הַצְּרוּת, הַיְסוּרִים וְהַמְּנִיעוֹת שֵׁישׁ בְּזֵה הָעוֹלָם, קָשָׁה וְכָבֵד לְאָדָם לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאָפְלוּ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן וּלְפָרֵשׁ צַעְרוֹ לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, גַּם-כֵּן קָשָׁה מְאֹד, מִחֲמַת רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁאוּטְמִין אֶת לְבוֹ, עַד שְׁאִינוֹ יָכוֹל לִפְתַּח אֶת פִּיו וְלֹא לְהִתְקַרֵּב לְשׁוּם עִבּוּדָה תְּמָה, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד הַכְּבֹדוֹת שֵׁישׁ עָלָיו בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְעַל-כֵּן עֲצָה גְדוֹלָה לָזֶה, שֶׁבְּכָל פַּעַם יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת בַּפְּרָטִיּוֹת, וְהַעֲקָר מִה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל — בְּכָלֵל מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, וְהַבְּדִילוֹ מִן הַתּוֹעִים בְּדַרְכֵי הַמַּחְקָרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים וְכוּ', הַנְּהַגִּים עֲכָשׁוּ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּיּוֹ; כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אִם יִסְתַּכֵּל הֵיטֵב עַל כָּל מַה שְׁעָבַר עָלָיו מֵעוֹדוֹ, יִרְאֶה וְיִבִּין חֲסָדֵי ה', טוֹבוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו עָלָיו בְּלִי שְׁעוֹר, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם בְּתַפְלַת "שְׁמוֹנָה-עֶשְׂרֵה"; "נִוְדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיֵּינוּ" וְכוּ', "וְעַל גִּסְיֶךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עֲמָנוּ וְעַל גִּפְלֹאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקְרֹ וְצָהָרִים" וְכוּ', וְכְמוֹ שְׁאוֹמְרִים בְּ"נִשְׁמַת": "אֵלּוּ פִּינוּ מְלֵא שִׁירָה כִּיִּם" וְכוּ', "אִין אָנוּ מְסַפִּיקִין לְהוֹדוֹת לָךְ ה'" וְכוּ', "עַל אַחַת מֵאֵלֶּף אֵלֶּף אֵלֶּף אֵלֶּפִים וְרַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת גִּסִּים וְנִפְלְאוֹת שְׁעָשִׂית עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ".

הַכָּלֵל — כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה גְדֹל צְרוּתוֹ בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, הוּא רְחוּק מֵהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מְאֹד כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ, וְגַם בַּפְּרָטֵה וּבְגוֹף יֵשׁ לוֹ גַּם-כֵּן יְסוּרִין, כְּמוֹ שֶׁשְׁכִיחַ בְּרַב הָעוֹלָם, וְאָפְלוּ כְּשֶׁבָּאָה עַל הָאָדָם אִיזוֹ צָרָה מְמָשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, הוּא צָרִיךְ לְכָל יִתְבַּלְּבַל לְגַמְרֵי מִחֲמַת הַצְּרוּת וְהַיְסוּרִים, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק בְּכָל עֵת וּבַפְּרָט בְּעַת צָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, יִתֵּן עֵינָיו וּלְבוֹ וְדַעְתּוֹ לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל חֲסָדֵי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ וְטוֹבוֹתָיו שֶׁעָשָׂה עִמָּם עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כִּי כָּל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, מֵאֲחַר שֶׁהוּא בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל וּמְנִיחַ טְלִית וְתַפְלִין בְּכָל יוֹם, וּמִיַּחַד שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם רְאוּי לוֹ לִתֵּן

הַנְּדָאָה וְתוֹדָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם עַל עַצְמֵם חֲסִדוֹ וְטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ, שְׂזָכָה לְהִיּוֹת בְּכֹלל יִשְׂרָאֵל מִקְבְּלֵי הַתּוֹרָה, מְכַל שְׁכָן שְׁכָל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ כַּמָּה טוֹבוֹת נִפְלְאוֹת בְּפִרְטוּיֹת שְׁגִמַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְצָרִיף לְהַגְיֵל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וְעַל־יְדִי־זוֹה יִהְיֶה לְבוֹ נִכּוֹן וּבְטוֹחַ, שְׁגַם עִתָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא יִסִּיר חֲסִדוֹ וְטוֹבוֹ מֵאִתּוֹ, וַיַּחֲזֵק אֶת לְבוֹ לְצַעֵק וּלְהַתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שִׁיִּצְלִיחוּ גַם עִתָּה מְכַל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עֲלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ט, יא): "מִי יוֹבִילֵנִי עִיר מְצוּר מִי נַחֲנִי עַד אֲדוֹם", הִינּוּ מִי שֶׁעוֹר לִי עַד הֵנָּה וְנַחֲנִי עַד אֲדוֹם, הוּא יוֹבִילֵנִי עִיר מְצוּר גַּם־כֵּן, וְזוֹ "מְהִלֵּל אֶקְרָא ה'" (תְּהִלִּים יח, ד): — שֶׁטָּרַם שֶׁאֲנִי קוֹרֵה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל צְרוּתִי, אֲנִי מְהִלְלוֹ וּמְשַׁבְּחוֹ עַל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסִדִּים שֶׁעָשָׂה עִמִּי עַד הֵנָּה, כִּי דִיקָא עַל־יְדִי־זוֹה אֲנִי יְכוֹל לְקָרוֹתוֹ, וְזוֹ "וְיָבַח לְאַלְקִים תּוֹדָה" וְכוּ' (תְּהִלִּים ג, יד), "וְיִקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה" (שִׁם ג, טו), הִינּוּ שְׁגַם קִדְּם שִׁיּוֹצְאִין מִהַצָּרָה שֶׁל עַכְשָׁו וְצָרִיכִין לְקָרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, צָרִיכִין מִקִּדְּם לְהִבִּיאַ תּוֹדָה עַל הָעֵבֶר, וְאִזְ דִּיקָא — "וְיִקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה", וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁצָּרִיף מְאֹד לְקָרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִגְּדֹל אִטְּם הַלֵּב שֶׁנִּתְאַטְּם מִרְבוּי הַצְּרוֹת, וּבְפִרְט עִתָּה בְּאַרְךָ הַגְּלוּת, שֶׁכִּמְעַט אֵין יוֹם שֶׁאֵין צָרְתוֹ מְרַבָּה מִחֲבֵרוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהַפְרִנְסָה דְּחוּקָה מְאֹד, וְהַקְטְרוּג הַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה מִתְרַבֵּים בְּכֹל פְּעַם, וְכֹל מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַתְחַיֵּל לְצַאת מִמָּה שֶׁצָּרִיף לְצַאת וּלְהַתְקַרֵּב לְאִיזוֹ עֲבוּדָה בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין מְנִיחִין לוֹ וּמְתַגְרִין בּוֹ יוֹתֵר, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמַעֲצָם רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת לִילָף בְּדֶרֶךְ זוֹ, אֲזִי בְּכֹל פְּעַם בְּבוֹאוֹ לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אוֹ לְהַתְקַרֵּב לְדַבֵּר שֶׁבְקִדְשָׁה, יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ רַבּוּי הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסִדִּים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְעַל־יְדִי־זוֹה יִתְחַזֵּק לְכַבּוֹ לְבַטֵּחַ בְּהַשֵּׁם, שִׁישְׁמַע תְּפִלָּתוֹ גַּם עִתָּה, וְעַל־יְדִי־זוֹה יוֹכֵל לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ כְּרְאוּי.

אחי היקר! חזק ואמץ בכל זה, שתיחד לך מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותפרש שיחתך אליו יתברך כל מה שעובר עליך

ברוחניות ובגשמיות. ועל הכל תתלה עיניך למרום בתפלה ובקשה, ואז טוב לך לנצח.

...דידך...

ג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

חיים ושלוש ירדפו לאהובי, אחי נרעי, הבחור המפלג בתורה ויראת שמים, שותה מימי הנחל הנובע מקור החכמה העליונה, היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... שיחיה נצח.

אחי היקר! חזק ואמץ עכשו בימי החגכה הקדושים, לקיים את המצוה בשמחה רבה מאד מאד, שהחננו וקימנו והגיענו לזמן הזה, ותרקד בכל יום מחמת רב שמחה, ותלמד בשלחן ערוך הלכות חגכה, ותתן הרבה צדקה בכל יום, והעקר תתן תודה והודאה להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמך, מיום היותך על האדמה עד עכשו, ועל-ידי-זה יתעורר לך להתפלל על להבא שיהיה בחסד ורחמים, גם תלך בכל יום למקנה, שהזהירנו על זה רבנו ז"ל, גם תאמר בכל יום רק "תקון לאה" [החלק של תקון חצות שאומרים אותו בימים שאין אומרים בהם תחנון]. והשם יתברך ירחם עלינו וימהר גאלתנו, ויעשה לנו נסים ונפלאות כמו בימים ההם — בזמן הזה, בזכות כל הצדיקים האמתיים.

הדורש שלומך...

ד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ ה'תשכ"ט.

אף טוב וחסד ירדפו לאהובי היקר, האברך הצמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר קבלתי בשבוע שעבר, והנני להשיב כרצונך.

אחי, אהובי! חזק ואמץ מאד מאד בעבודת השם יתברך בפרט
 עכשו בימי חנכה הקדושים, שמאיר ביותר האור אין סוף ברוך הוא
 בפרט במקומות הנמוכים מאד, לבני-אדם המנחים בחשך ולכודים
 בהבליהם, כי מצות גור חנכה משתשקע החמה, הינו כמו שמוכא
 בכתבי הארז"ל, כי גור חנכה יורד למטה וגר שבת עולה למעלה
 עין שם.

ומוכא בלקוטי-הלכות (השקמת הבקר, הלכה ד), כי בשלש רגלים
 היינו צריכין לעלות ולראות בבית-המקדש ולקבל את פני מלך
 מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, וחנוכה ופורים הם ימים שהמלך
 בא לבניו, עין שם והבן עמק הענין; והכלל הוא, כי צריך לדבק
 עצמו תמיד אליו יתברך, ולהפיל אליו, ולהעלות כל העולמות אליו
 יתברך, והענין — כי צריך לידע שאין שום מציאות בלעדיו יתברך,
 והשם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ודומם, צומח, חי,
 מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, אף מחמת
 העוונות והחטאים ונכנסת באדם כפירות, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר
 המדות, אות אמונה, סימן כב): "הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם",
 ונתרחק מידיעה זו, ועל-ידי-זה עוקר עצמו וכל העולם מהשם
 יתברך, חס ושלום, חס ושלום, מאחר שלפי דעתו הרעה
 והמשבשת, נדמה לו כי יש טבע, חס ושלום, אז שורין עליו דינים,
 רחמנא לצלן, (ולפעמים נשתלשל מזה דין קשה, חס ושלום, ונוקם
 בו, חס ושלום), אף להעולמות יש ירידה, וצריך לידע כי בכל דבר
 בזה העולם: דומם, צומח, חי, מדבר, יש בו אותיות המחיות
 ומהוות זה הדבר, והן הן הנצוצות הקדושות המוכאות בכל
 הספרים הקדושים, וצריך להכניע כל-כף את החמר ואת גשמיותו,
 עד שיזכה שתאיר בו הצורה — הנשמה שלו, שהיא עצם חיות
 אלקותו, וממילא על-ידי-זה יתגלה לו אלקותו יתברך בכל דבר, עד
 שלא יראה רק את הבורא, ושכל הבריאה — דומם, צומח, חי,
 מדבר, היא רק לבוש לאין סוף ברוך הוא (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א,
 סימן צד), ורבנו ז"ל מפרש שם את הפסוק (שמות כח, לו): "ועשית

צײַן זװײַ טהור ופּתּחַת עָלױ פּתּוּחַי חתּם קדּשׁ לַהײַ, "צײַן" מלּשׁוֹן הַסּתּפּלוֹת שֶׁהוּא טהור בְּאַמוּנָה וּבְחֻמְכָּמָה, לַהַסּתּפּל בְּכָל דְּבַר בְּחַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְּרָה, אַזײַ וּפּתּחַת עָלױ פּתּוּחַי חתּם" — הַיְנוּ שֶׁתּפּתּחַ עַל-יְדֵי עַיִן כּוֹז הַנּוֹצוֹת הַחַתּוּמִּים בְּכָל הַדְּבָרִים, וְתַעֲלֶה אוֹתָם "קדּשׁ לַהײַ", עַיִן שָׁם, וְלוּלֵא דְמַסּתּפּינָא [וְלוּלֵא שֶׁהֵיטִי חוּשׁ] הֵיטִי אוֹמֵר, כִּי מַה שֶׁאָדָם מִתְּחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָה בְּתַפְלָה וְהַתּבוֹדוּת, כְּשֶׁמַּסּתּפּל בְּכָל דְּבַר עַל חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ, וְרוֹאֶה נּוֹצוֹת הַשְּׂכִינָה, זֶה בְּעַצְמוֹ אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת הַגְּנוּזוֹת בְּזֶה הַדְּבַר הַגְּשָׁמִי, וְעַכְשׁוֹ כְּשֶׁהַגִּיעַ הַעֵת שֶׁתּהִיֶּה לוֹ עַלֶּיהָ, וְהַצּדִּיק וְעוֹבֵד הַשֵּׁם מַכְנִיס הֵיטֵב בְּרַעְתּוֹ — כִּי אֵינן שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעַדָיו יְתַבְּרָה, וְאִזּוֹ נּוֹפֶלֶת כָּל הָאַרְצִיּוֹת שֶׁל הַדְּבַר וְנַעֲשֶׂה אָפֶס וְאֵינן, וְנִתְגַּלִּית אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְּרָה, וְעַל-יְדֵי הַדְּבָרִים שֶׁנִּכְנָסוּ בוֹ וּמִתְפַּלֵּל לַהַשֵּׁם יְתַבְּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה מִפְּרֵשׁ רַבּנוּ ז"ל הַפּוֹסֵק (תּהִלִּים צח, ג): "זְכַר חֲסִדוֹ וְאַמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רְאוּ כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹקֵינוּ", (עַיִן הֵיטֵב בְּפָנִים בְּלִקוּטֵי-מִוֵּהר"ן, חֶלֶק א', סִימָן צד), וְתַבִּין שֶׁבְּכָלֵל דְּבָרָיו נִכְלָל מַה שֶׁכְּתַבְתִּי, עַיִן שָׁם הֵיטֵב וְדו"ק מֵאֵד, כִּי הֵם סוּדוֹת גְּדוּלִּים.

וּבְזֶה תּתּפַּרֵּשׁ מְצוֹת חֲנֻכָּה, שֶׁמְצוֹתָהּ מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה עַד שֶׁתּכֻּלָּה רְגֵל מִן הַשּׁוּק (שְׁבַח כ"א:), דִּיקָא בְּשַׁעָה שֶׁנִּחְשַׁף לְאָדָם וְנוֹפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִתְחִיל לַהֲתַרְחַק מֵהַשֵּׁם יְתַבְּרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, הָאִיר לָנוּ מְצוּה נּוֹרְאָה כּוֹז לְהָאִיר לָנוּ בְּחֻשְׁכוֹת — לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, כִּי אֵינן שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁצָּעַק רַבּנוּ ז"ל: גְּעוּוּאֵלְד זַיִט אַיִךְ גֵּיט מִיֵּאשׁ, קִיִּין יְאוּשׁ אִיז גָּאָר גֵּיט פֶּאָר הָאָנְדֵן [אַהֶה! אַל תּתּיֵאשׁוּ, אֵינן שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל], וְזֶה עַד שֶׁתּכֻּלָּה רְגֵל מִן הַשּׁוּק, כִּי בְּשׁוּק — בְּרִשׁוֹת הַרְּבִים זֶהוּ מְקוֹם הַסְּטְרָא אַחְרָא, וּמִשָּׁם גִּשְׁתַּלְּשַׁל שְׁעַל-פִּירֵב בְּרַחוּב גִּכְשַׁל הָאָדָם, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבִטּוֹל תּוֹרָה וּבְרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, וּבְלִשׁוֹן-הַרְעָה וּרְכִילוֹת וְלִצְנוּת, אוֹ בְּמִשָּׂא וּמִתָּן בְּגֻבְהָה וּגְזוּלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, וְזֶה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְּבִים, דְּבַר הַרְּגִיל, שְׁמִי שֶׁהוּא תְּמִיד בְּשׁוּק, מִנַּח בְּגִשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵינוֹ מַסּתּפּל עַל תּכֻלִּיתוֹ הַנּוֹצְחִית, וְגַר חֲנֻכָּה צְרִיף לְהִיּוֹת בְּפִתּחַ

ביתו, להאיר לחוץ לרשות הרבים אורו האין סוף יתברך שמו, ולידע שהשם יתברך משגיח בהשגחה פרטי פרטית על כל דבר — "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מכריזין עליו מלמעלה" (חליו ז:), והנה כשמתנהג בדרך הנ"ל, אז אדרבה, אינו רואה כי אם את השם יתברך המלכש בלבושים, כי מלא כל הארץ כבודו, ומכל הדבורים מקבל רמזים מה שהשם יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית (עין היטב בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים לג, נד), וזו מצותה "עד שתכלה רגל מן השוק", הינו שאיר בדעתו השגחתו יתברך אף שיהיה בשוק, וידע כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך, ועל ידי זה יכלה את הרגילות שנתרגל, חס ושלום, בשוק (והבן כי קצרת).

וגם תבין מאליך הקשר שיש לגר חנכה, לסכה ולערובין פידוע מדברי חכמינו הקדושים ז"ל (שבת כב. בבא בתרא סב.), כי גם מצות סכה היא בחוץ, לעשות גם מהחוץ בית, שידע שהשם יתברך אחד יחיד ומיוחד, שנקרא רשות היחיד פידוע, וזה ענין ערוב — לעשות גם מרשות הרבים — רשות היחיד, לידע ולהודיע כי השם יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

ועקר הכל — תדע שגם אתה יכול לזכות לכל זה, וזכור מה שאמר רבנו ז"ל, כי עקר השער והפתח להכנס להשם יתברך הוא — הדבור (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), שתרגיל עצמך ליחד מקום מיוחד, ולפרש כל שיחתך אליו יתברך בתפלה ובקשה, ודוויים ופיוסים, שירות ותשבחות, ועל כל מה שעובר עליך תשפך נפשך אליו יתברך, עד שתעורר רחמי עליך, ותזכה לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו, ואז לא יהיה חלוק אצלך בין שאתה עומד בעמק היער, שאין שם שום ברירה, ובין שאתה ברחוב בין אלפי ורכבות אנשים.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה, המחינו בדבריו הקדושים, ומעורר אותנו תמיד להסתכל על תכליתנו, שזה

עקר הרחמנות — להוציא בני־אדם מעברות, ולקשרם ולדבקם אל שרשם, שמשם נחצבו (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ז, ושם מדבר גם כן מתנקה).

טוב להודות להשם יתברך בפרט עכשו בימי תנקה הקדושים, שהם שמחה, תודה והודאה, אשרינו ואשרינו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו!

הדורש שלומך...

ה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב ה'תשל"א.

שלום וברכה וכל טוב סלה, חיים, חן וחסד ירדפו אל מעלת אהובי, ידידי היקר, החפץ ומשתוקק בעבודת השם יתברך על־פי הדרך האמת שקבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אף שפכר עברו שני שבועות שלא ראיתיך ולא שמעתי ממך כלום, אשר באמת היה ראוי להיות ההפך להתנער יחד, ולעסק ביחד בעבודת השם יתברך, ולחזק איש את רעהו פאשר הזהירנו רבנו ז"ל, אף־על־פי־כן אמרתי לרשם לך דבורי התחזקות, ומסתמא על־ידי האור הישר יהיה גם־כן אור החזור, פאשר גלה לנו רבנו ז"ל (עין שיחות־הר"ן, סימן צט), פשאחד מדבר עם חברו ביראת שמים, נעשה אור ישר ואור חוזר, הן שחברו נתעורר בעבודת השם יתברך, והן הוא בעצמו נתעורר מחדש, ולפעמים האור ישר קודם לאור חוזר וכו', עין שם; וכבר הזהירנו מוהרנ"ת ז"ל (עין עלים לתרופה, מקמב רצז), לדבר בכל יום עם אחד מאנשי שלומנו, ובנדאי שיהיה דבורם העקר מהתכלית הנצחית.

ב. הנה בפרשה זו (בראשית לט, ח) ביוסף פתיב: "וימאן ונקוד שלשלת", ויש לומר הכונה על־פי לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ל"ד, פשהלב משקע באהבות רעות שהוא בחינת תרפות ובזיונות,

על-ידי-זה נשפר לבו לגמרי, כמו שנאמר (תהלים ט, כא): "חרפה שברה לבי", הינו החרפות והבזיונות שזכרים לבו של האדם, והנקדה הזאת כלולה משלש בחינות:

א. נקדת הרב — לשקד מאד מאד על דלתות ספרי רבנו ז"ל, ששם גנוזים פניו, שכלו ותקמתו ואורו.

ב. נקדת החבר — לדבר בכל פעם עם החברים היקרים מאנשי שלומנו התמימים, השוקדים בתורת הנחל גובע מקור תקמה.

ג. נקדת עצמו — להתבודד בכל יום אליו יתברך, ולפרש שיחתו לפניו יתברך, וכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות הכל לכל ישיח ויספר לפניו יתברך, פאשר ידבר איש עם רעהו, ויהיה עקשן גדול על זה, פי על זה מתפשט הסטרא אחרא יותר מהכל, כמו שכתוב (בראשית ד, ז): "לפתח חטאת רבץ", על פתחי הפה שם רובץ הסטרא אחרא לבלי להניחו להתבודד ולדבר אליו יתברך. ועל-ידי שלש נקדות אלו על-ידי-זה יתפרדו ממנו החרפות והבזיונות שהם ההרהורים הרעים, רחמנא לצלן, השורים על לבו, ולא יבוא לידי עברה, עין שם.

וזה שנאמר אצל יוסף בשעה שבאה אליו הקלפה להכשילו, חס ושלום, בעברה, עין שם, "וימאן" ונקוד "שלשלת", הינו שקיים שלש העצות האלו: "נקדת הרב" — זה בחינת מה שאמרו חכמינו ז"ל (סוטה לו): באותה שעה באה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון, (ויצקב אביו הנה רבו שלמדו תורה בידוע), "נקדת החבר" — זה מה שהתקשר אז עם החברים אחיו הקדושים (כמוכא בגמרא שם) שאמר לו אז: יוסף, עתידים אחיך שיפתכו על אבני אפוד ואתה ביניהם, רצונך שימחה שמך מביניהם, מיד פרש, פי נקדת החבר צריכה להיות בהתקשרות עמהם יחד, בחינת: אגן בכתביותא תליא (זהר נשא קכח), באהבה ובכלליות שנכללין יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שעל-ידי-זה זוכים לקבל אור הצדיק, וזה "אור צדיקים ישמח" (משלי יג, ט), עין שם; "נקדת עצמו" — זה רבוי התפלות

וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ שֶׁהָיוּ לוֹ בְּכָל פַּעַם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"ה, יב): "כִּי פִי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם", וּפְרַשׁ רַש"י: כְּפִי כֵן לְבִי, וּפְרַשׁ רַבְנּוּ ו'ל הֵינּוּ שְׁעַל-יָדַי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁדָּבַר עִם קוֹנוֹ, עַל-יָדֵיהֶּנּוּ הָאִיר "פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת" (תְּהִלִּים מ"ט, ד) (שֶׁהוּא הַדְּבֹר), בְּ"הַגּוֹת לְבִי תְּבוֹנוֹת" (שֵׁם) (שֶׁהוּא הַלֵּב), וְעַל-יָדֵיהֶּנּוּ נִתְּבַטְּלָה עֲרֵלַת לְבוֹ וְזָכָה לְהַנְצִל מֵעֲבָרָה.

ג. וְעַקֵּר הַצְּלַחְתּוֹ הָיְתָה עַל-יָדַי תְּקֵף הַשְּׂמֵחָה שְׂזָכָה, כִּי הָיָה "תְּמִיד בְּשִׂמְחָה", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ט, ב): "וַיְהִי אִישׁ מִצְּלִיחַ" וְגו', וּפְרַשׁוּ חֲכָמֵינוּ ו'ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פ"ו, ד): אִישׁ מִצְּלִיחַ — גָּבַר קַפּוּז, פְּרוּשׁ: אִישׁ מִקְפִּיץ, צוֹהֵל וְשִׂמַח, תְּמִיד רוֹקֵד מִחֲמַת שְׂמֵחָה, וְזֶה שֶׁהֲצִילוֹ מֵעֲבָרָה. (וְעֵין בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁהוּא שְׂמַח תְּמִיד, עַל-יָדֵיהֶּנּוּ הוּא מִצְּלִיחַ; וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, (חֶלֶק א' סִימָן קס"ט) מֶה שֶׁפְּרַשׁ רַבְנּוּ ו'ל (דְּבָרִים ז', יב): "וַיִּשְׁמַר ה' לָךְ אֶת הַבְּרִית", כִּי כְּשֶׁתּוֹכַח לְשִׂמְחָה, אֲזִי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר לָךְ אֶת הַבְּרִית, דִּהְיִינוּ שִׂיחָה בְּעֲזָרְךָ לְשִׁמּוֹר אֶת הַבְּרִית קִדְשׁ, כִּי עַקֵּר פָּגַם הַבְּרִית הוּא עַל-יָדֵי עֲצָבוֹת, כִּי פָּגַם הַבְּרִית בָּא עַל-יָדֵי הַקְּלָפָה הַנִּקְרָאת יְלָלָה, בְּחִינַת עֲצָבוֹת, וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי שִׂיחָה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, עַל-יָדֵיהֶּנּוּ יִשְׁמַר אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ שֶׁלֹּא יִכְשַׁל עוֹד, חַס וְשָׁלוֹם, עֵין שֵׁם; וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל הַפְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדַּת הַשְּׂמֵחָה הַעוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי עַל-יָדֵי שְׂמֵחָה זוֹכִים לְיִשׁוּב הַדְּעִת (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'), כִּי שְׂמֵחָה הִיא עוֹלָם הַחַרוּת, עֵין שֵׁם.

ד. וְלְהַגִּיעַ לְמַדַּת הַשְּׂמֵחָה הוּא עַל-פִּי הַגְּלוּי הַנִּפְלָא שֶׁגִּלָּה "בֵּן הַשְּׂמֵחָה", הַנִּכְלָל "בְּמִקּוֹר הַשְּׂמֵחָה", הַעוֹסֵק לְקַשְׁרָנוּ "בְּשִׁרְשׁ הַשְּׂמֵחָה" עַל-פִּי "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ"ב), צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וְלִמְצֵא בְּעֲצָמוֹ אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, כִּי אִיךָ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא עָשָׂה מִימּוֹ אִיזוֹ מִצְוָה אוֹ אִיזָה טוֹב, וְאֶפְלוּ כְּשִׂמְחָתָהּ לְהַסְתַּכֵּל וְרוֹאֵה שֶׁגַּם הַמִּצְוָה וְהַדְּבָר טוֹב שֶׁעָשָׂה, הוּא גַם-כֵּן מְלֵא פְּעֻעִים וְחִסְרוֹנוֹת, אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יְהִי בּוֹ אִיזָה

מעט טוב, ועל-ידי-זה יבוא לשמחה ויעלה מדרגה לדרגה, וזה מה שאמרו חכמינו ז"ל (שבת ל:) על פסוק (קהלת ח, טו): "ושבחתני אני את השמחה" — זו שמחה של מצנה; הינו לחפש ולבקש בעצמו אילו נקודות טובות שיש במצוות שזכה לקיים, ועל-ידי שמחה מבטלין לגמרי את היצר הרע, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (בראשית רבה כב, ו): אם בא יצרר להשחיקך (ופרוש להכשילך ולהתעולל בך) "שמחהו" בדברי תורה, שיעורר נקדת השמחה שיש בו שזכה לקיים מעט מצוות מן התורה וכנ"ל.

ה. ועתה אגלה לך, בעזרת השם יתברך, ענין נפלא ונורא בתמימות ובפשיטות על-פי יסוד אמת וחזק מה שאמר האר"ל לתלמידו רבי חיים ויטאל (הובא בשער הגלגולים): מדת העצבות באה מן החיצונים והם מבלבלים את דעת האדם, ועל-כן בעת שהמצולות גם יגברו עליך להעציבך ולהחטיאך תכונן נוצר חסד לאלפים, עד כאן לשונו; ועינתי בסדור האר"ל בכוננות חגכה, וכתב שם ג'ח'ל' הוא המשכת האור העליון מבינה אל הוציר אנפין, שיוכל להזדוג עם המלכות, ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן לד): בינה הוא ג'ח'ל' הנמשך ממעין הח'כ'מ'ה, פי בספירת הבינה שם ג'חל נובע מקור ח'כמה, ומשם יוצא החזון, פי חזון הוא מלשון נבואה, אשר בא משתי צפריים (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ג), שהן בינה ומלכות, ועין בכוננת נפילת אפים "נוצר חסד" הוא "בינה ומלכות", אשר יכול לדון את כל העולם לכף זכות (המוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, עין שם).

ו. הינו שגלה האר"ל לתלמידו רבי חיים ויטאל עצה נוראה זו של "אזמרה לאלקי בעודי" כנ"ל, שזה בחינת נוצר חסד לאלפים, כמו שפרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, ערובי תחומין, הלכה ו, אות ו): "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה להגיד לאדם ישרו" וגו' (איוב לג, כג), הינו אפלו אין מוצאים בו כי אם זכות אחת מני אלה, ואפלו אם יש באותה המצנה והזכות עצמה רב פסלות, ואין בזה פי אם איזו נקדה טובה אחת מאלה, כמו שאמרו חכמינו

ו"ל (שבת לב.): אפלו באותו המלאך מליץ בעצמו תתקצ"ט [תשע מאות תשעים ותשע] חלקים לחובה ואחד לזכות נצול גם כן, וזה נוצר חסד לאלפים, אפלו בתוך האלף רבו דרבו אומרים על האדם לחוב, הצדיק שרש "הבינה" (עין כוכבי-אור, חלק ג) דן אותו לכף זכות, ומוציאו מכף חוב, ועל-ידי-זה מוחלין לו העוונות, וזהו הסוד גלה הארז"ל לרבי חיים ויטאל: כשיבואו עליך החיצונים שיגבירו עליך העצבות כדי להחטיאך תכון שם ג' ח' ל', שהוא נוצר חסד לאלפים וכנ"ל, שזו העצה של "אזמרה לאלקי בעודי" על-ידי ה'עוד מעט' שאמץא בי עדין, על-ידי-זה אָזְכָּה להיות בשמחה ולומר לאלקי בתפלה והתבודדות והבן.

ז. כי עקר פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, שמפריד בחינת המלכות מזעיר אנפין כידוע, ועל-ידי-זה נסתלק ממנו המחין בחינת בינה ומשם משתלשלים עליו כל הדינים והצרות והיסורים, רחמנא לצלן, כי מאחר שהפריד הטפה מבת זוגו (עין לקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ב, אותיות יא, יב), וגרם שכירת הכלים ממש, כי על-ידי שממשיך הטפה לחוץ לבטלה, חס ושלום, מחריב "עולמו", ונותן לסטרא אחרא יניקה ועוקר מזלו לגמרי, כי נאבדת ממנו נקדתו הטובה, כי בכל איש ישראלי יש נקדה טובה, אבל על-ידי הפגם הנ"ל נאבדת ממנו גם הנקדה הקדושה שלו, שהיא שרש "נשמתו", בחינת "הבינה" שלו, על-כן במה שקלקל צריך לתקן, כי הוא קלקל ב"יסוד", לכן עקר תקונו על-ידי "יסוד צדיק" שרש נשמות ישראל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א), כי הצדיק הוא הנקדה הכללית שמשם מקבלין כל הנקדות, ועל-ידי הצדיק יכול לזכות לנקדה חדשה לגמרי, כי הצדיק הוא "אור החסד החדש" המתקן הכל, והוא דיקא מכניס במקורביו הארת נקדה חדשה, שנמשך עליו מ'ח' חדש המצמצם בשני צמצומים נ"ן (ן' פשוטה — בינה, ג' כפופה — מלכות כידוע), וכנ"ל שנמשך האור החדש מהבינה שלו הזעיר אנפין להזדווג עם המלכות וכו'.

ח. ועתה, בעזרת השם יתברך, נבאר על-פי התורה הזו

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד) עֲגִינַן חֲנֻכָּה, וְעֵינַי הֵיטֵב (בלקוטי הלכות, ברפת-הַמְזוּז, הלכה ג, ובהלכות אונאה, הלכה ב), כִּי כְּבֹד הַקְדָּמְנו אֲשֶׁר נִחַל' הוּא הַמְשַׁכֵּת הָאֹר הָעֲלִיּוֹן הַיּוֹצֵא מִה"בִּינָה", שֶׁהָאֹר הַזֶּה דָּן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא נֹוֹצֵר ח'סֵד ל'אַלְפִים, וּבְכֹל הַחֲשֻׁכוֹת מוֹצֵא נְצוּצֵי אֹר — הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת, שֵׁישׁ בְּכֹל אֶחָד וְאֶחָד, וַיֵּשׁ לּוֹמֵר שֶׁהַנְּקֻדָּה הַטּוֹבָה שֵׁישׁ בְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, זוּהִי בְּעֲצָמָה "הַנְּקֻדָּה" שֵׁישׁ בְּכֹל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהִיא בְּחִינַת "צַדִּיק מוֹשֵׁל" (וְעֵין בְּלִקוּטֵי מוהר"ן, חלק א', סימן כג, כֹּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צַדִּיקִים עַל שֵׁם הַבְּרִית שְׁנוּמֵלִים, וְעַל־יְדִיזָה מֵאִיר לְהֵם, עֵין שֵׁם), וּמוֹהֲרַנ"ת ו"ל דִּקְדַּק מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹנו הַזֶּהָב שֶׁל רַבְנוּ ו"ל בְּמָה שֶׁאָמַר: הַנְּקֻדָּה הַשְּׂיִכֵּת לְלִבּוֹ "בְּעַת הַזֹּאת" (עֵין עַלִּים לַתְּרוּפָה, מִכְּתָב רַכָּה), וּמְפָרְשׁוּ שֶׁצָּרִיף לְהַזְהִיר בְּיֹתֵר לְדַבֵּר הַרְבֵּה הֵן עִם חֲבֵרוֹ וּבִפְרָט עִם רַבּוֹ הָאָמֵת, וְהֵן בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנוֹ וּבֵינּוּ לְבֵין עֲצָמוֹ לְחִפְשׁ, לְבִקְשׁ, לְחַתֵּר וּלְהוֹצִיא לְאֹר תְּעַלּוּמוֹת וְהִסְתַּרְתַּת הַנְּקֻדָּה הַטּוֹבָה הַמְּסַתְּרַת בְּאֵדָם בְּכֹל יוֹם בְּהִסְתַּרְוֹת עֲמָקוֹת כְּפִי מַעֲשֵׂה הָאָדָם וְכִפִּי מַעֲשֵׂה הַנַּעֲשָׂה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם מְרִישׁ כֹּל דְּרָגִין וְעַד סוֹף כֹּל דְּרָגִין, כִּי מְאֹד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ וְעַלִּינוּ הַחַיִּיב לְהִתְחַזֵּק וּלְדַרְשׁ, לְתוֹר וּלְחַתֵּר, לְבִקְשׁ וּלְקַשֵּׁר עֲצָמְנוּ לְנְקֻדָּה הַשְּׂיִכֵּת לְלֵב "בְּעַת הַזֹּאת" וְכו', עֵין שֵׁם.

ט. וְכִפִּי שֶׁפָּרַשׁ שֶׁהַנְּקֻדָּה הַטּוֹבָה שֶׁצָּרִיף לְחִפְשׁ אֲצֵל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד הִיא אוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת צַדִּיק מוֹשֵׁל, יֵשׁ לְפָרֵשׁ "בְּעַת הַזֹּאת" הֵינּוּ כִּי צָרִיף לְדוֹן אֶת כֹּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וּלְחִפְשׁ וּלְבִקְשׁ אֲצֵלוֹ אֵיזָה טוֹב וְאֵפְלוֹ הוּא רָשָׁע גָּמוֹר, צָרִיף אֶתָּה לְבִקְשׁ בּוֹ וּלְמַצֵּא בּוֹ אֵיזָה טוֹב, וְהַעֲקֵר לִידַע "בְּעַת הַזֹּאת", אִף שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא עַל־כָּל־פָּנִים זָכַר אוֹלֵי דִיקָא "בְּעַת הַזֹּאת" בְּזוֹ הַשְּׁעָה וּבְזוֹ הַמְּדֻרְגָּה שְׂאוּחַז בָּהּ, מִתְגַּבֵּר עָלָיו רַע כְּזֶה אֲשֶׁר אִם אֶתָּה הִיִּית בְּמִקוּמוֹ, הִיִּית יוֹתֵר גְּרוּעַ (וְעֵין בְּלִקוּטֵי מוהר"ן, חלק ב', סימן א') עַל־פִּי מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (אֲכוּת ב, ד): "אַל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקוּמוֹ"; וְמִי הוּא שֶׁיִּכּוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ לְמִקוּם חֲבֵרוֹ כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהוּא מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ, וּבִפְרָט עַכְשָׁו בְּדוֹרוֹת

אלו שעובר מה שעובר, רחמנא לצלן, על כל אחד בפּרטי פּרטי, וגדל ההסתרה שיש בעולם, על-פּן אין שום חדוש שנופלים כל-פּה, (השם יתברך ירחם להבא שתתגלה האמת לכל באי העולם), ומכל שפּן וכל שפּן איך צריך להזהר לדון לכף זכות איש כּשר ועובד ה', וצריך תמיד לידע ולהבין "בּעת הזאת", כי על-פּי-רוב כּשרואים שאחד רק מתפלל מקטרגים עליו — היּתכן, למה לא תפתח ספּר ותלמד?! על-פּן צריך לדונו לכף זכות, ולידע "בּעת הזאת" — אולי כּבר למד כּמה שעות ואינך יודע מזה, ואולי דיקא "בּעת הזאת" כּפי מה שעובר עליו, הוא דיקא מכרח להרבות בתפלה, וכן כּשרואים שאחד רק לומד ואינו עוסק בתפלה, צריך לידע ש"בּעת הזאת" כּפי מדרגתו צריך לעסק הרבה בלמוד, וכן פּעמים רואים אחד שאינו לומד ואינו מתפלל, ומקטרגים עליו שעוסק רק באיזו מצוה כּגון צדקה, ואומרים לו: היּתכן, לא תפתח ספּר או לא תעסק בתפלה?! צריך לידע "בּעת הזאת", כי כּפי צמצומו ומדרגתו הוא דיקא צריך לעשות מה שעושה, ומכל שפּן וקל וחמר כּשרואים שאחד יושב בטל, ואדרבה מדבר שיחות בטלות, צריך גם-כּן לדונו לכף זכות, ולידע "בּעת הזאת", אולי הוא מקיים (מנחות ט:): בטולה של תורה זה קיומה, כי נתיגע מחו וצריך לנוח, כּאשר הזהירנו רבנו ז"ל, ואפלו לפּעמים רואים אחד שמדבר מגדלתו העצמית, צריך גם-כּן לדונו לכף זכות, ולידע "בּעת הזאת" כּפי מדרגתו שהוא שבור כּחרס הנשבר באלפי ורכבות שברים, והוא גדפה ונכא לכב, הוא מקיים עכשו בחינת (דברי הימים ב יז, ו): "ויגבה לבו בדרךכי ה'", כּדי להכניס בעצמו קצת כח והתחזקות, וחכמינו ז"ל אמרו (ברכות יט. ו) עין במדרש שחר טוב קכה, ה; ובתנא דבי אליהו רבה, פרק ג): אם ראית תלמיד חכם שעבר עברה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום — ודאי עשה תשובה; הינו אפלו כּבר ראית שהאיש כּשר ועובד ה' עשה עברה בפּעל ממש, חס ושלום, גם-כּן אל תהרהר אחריו ובדאי עשה תשובה.

י. הכלל, אחי, שענין למוד זכות של בחינת "בּעת הזאת", הן

על עצמו — לידע שאפלו עבר עברות חמורות ביותר, צריך לידע "בעת הזאת", כך נסתבב עמי מלמעלה, וצריך לידע שהשעה השנייה כבר ענן אחר, ותכף-מיד יתחיל מתדש, כי רק "בעת הזאת" התגברה עלי התגברות כל-כך ולא יכלתי לעמד על עמדי, וכן על חברו גם-כן צריך לידע שרק "בעת הזאת" התפשט עליו הסטרא אחרא מאד מאד וכנ"ל, וענן זה הוא דבר נפלא מאד מאד והוא המשכת האור מעלמא דאתי. אור הבינה.

יא. וכל זה זוכים על-ידי השלש נקודות: "נקדת עצמו" — לדבר הרבה הרבה עמו יתברך, ועל-ידי-זה מתקשר הלב אל פיו, כי על-ידי רבוי תפלות ובקשות והתבודדות על-ידי-זה לבו מקשר אל דעתו בחינת התקשרות יו"ד אל נא"ו, ומאיר לו אור גדול ונורא מאד מהארת אין סוף ברוך הוא. "נקדת הרב" — על-ידי שנתקרב אל הרב הצדיק האמת, שהוא בחינת יו"ד "חכמי" העדה, והמקרבים הם בחינת נא"ו, על-ידי-זה גם-כן נתקשר הרב שהוא בחינת הדעת — בחינת יו"ד, אל ישראל — שהם בחינת נא"ו, ומאיר לו אור גדול ונורא מאד מהארת אין סוף ברוך הוא. "נקדת החבר" — שהיא בחינת "התורה", כי כלל גשמות ישראל ביחד הם ששים רבוא, כנגד ששים רבוא אותיות התורה, ומוכא ש"קדשא בריך הוא, אורייתא וישראל חד הוא" (עין והר אחרי עג), (וזה בחינת תורה שבעל-פה), והוא בחינת נא"ו, ועל-ידי שמקשר ומתיחד עם חבריו היקרים ונתיחד מחו שהוא בחינת יו"ד עם החבר שהוא בחינת נא"ו, ומאיר לו מאד מאד, כי על-פירכ כשאחד הוא "בעצמו" אז חשך לו, ואי אפשר לו לתן עצה לנפשו, אך על-ידי חברים טובים שמאירים בו עצות טובות, אז יוצא מן המצר ונתרחבת דעתו מאד, ועל-ידי שלש נקודות אלו נתבטלות ממנו כל האהבות הרעות השורות על לבו וכל מיני בלבולים המבלבלים ומסבכים אותו, חס ושלום, וזוכה שמאיר לו אורו יתברך בהתגלות נפלאה ונוראה מאד מאד, כי השם יתברך מאיר תמיד, כי מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ואין שום מציאות

בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם.

יב. וצריך שתדע ותבין היטב היטב שלזה אי אפשר להגיע (הינו לאחז ככר במדרגה כזו בהתגלות נפלאה כזו, ולראות רק הטוב אצל כל אחד ואחד, הינו שהכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך), כי אם על-ידי קשור ויחוד השלש נקודות הנ"ל: א. להתקרב אל הצדיק האמת, ולשקד מאד מאד בשקידה נפלאה בספריו הקדושים. ב. להתקשר עם חברים טובים המקבילים מזה הצדיק. ג. להרבות ביותר בתפלה והתבודדות, ולשיח ולספר לפניו יתברך כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ולפרש את כל לבבו וכל מה שארע לו יגלה לפניו יתברך, "אשר זהו עקר הכל", כי התפלה היא היא הכלי לקבל השפע, כמו שכתוב (דברים א, יא): "ויברך אתכם כאשר דבר לכם", הינו לפי הדבור בן נמשך השפע עליו, אם הדבור בשלמות ובמלואו, אז יכול לקבל בו רב שפע (כמובא בפנים), כי התפלה היא עקר הכלי לקבל השפעת אורו יתברך, אור הצדיק, אור התורה ואור קדשת ישראל כידוע.

יג. והנה חכמינו ז"ל אמרו (בראשית רבה, ב, ד): חשף — זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל וכו' "ורוח אלקים מרחפת" (בראשית א, ב) — זה רוחו של מלך המשיח, עין שם; כי כלל החכמות החיצוניות, הכפירות והאפיקורסות שנתנה אחר החרבן [שאז נחשף האור (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סו), כי נתעלם האור המאיר בחינת מאורי אור, עין שם], העקר התחיל מהיונים שהיו בזמן בית שני וגזרו גזרות רעות על כלל ישראל, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ראש השנה יח:), שגזרה מלכות יון גזרה שלא להזכיר שם שמים על פיהם, ורצו העקר לעקר את הרוחניות מישראל "את אמונתם", כמו שאנו אומרים בתפלה (ועל הנסים): "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשפיתם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך" (שפת כא.), ונכנסו אל ההיכל [ששם הוא שרש הדעת (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג), שהדעת היא

בחינת בית-המקדש, עין שם], וטמאו כל השמנים [שהוא הדעת בחינת "שמן משחת קדש" (שמות ל, כה) (כמובא בסימן ד) עין שם]. הינו שקלקלו וטמאו את הדעת והשכל בכלליות ובפרטיות אצל כל אחד ואחד, ועל-כן היתה צרה גדולה מאד מאד, פי זהו עקר החשף, רחמנא לצלן — כשאינ האמונה בשלמות, חס ושלום, ואז נפרד היו"ד — שהוא הפה, מהוא"ו — שהוא הלב כנ"ל.

יד. וזה עקר הגלות, שהיא בשביל חסרון אמונה שהיא התפלה (עין שם, סימן ז), כי כשאין פיו ולבו שוין זהו עקר הצרה המרה יותר מהכל, שאז הוא בחינת (תהלים לח, יא): "לבי סחרחר עזבני כ'חיי' ואור עיני גם הם אין אתי", כי על-ידי פגם הברית, אז נתעקם לבו מאד מאד, כי הפריד בין היו"ד לוא"ו, ואז לבו מעקם מאד עם קשיות הרבה, ועל-ידי-זה נסתר ממנו אור עיניו ואינו זוכה לראות העשרים ושמונה אותיות. דעבדא דבראשית, הינו הארת ההשגחה המאירה מאד בבחינת: "כ'ח' מעשיו הגיד לעמו" (תהלים קיא, ו), כי על-ידי פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, אבד הכ'ח' (כמובא בשלחן ערוך, ארץ חיים, סימן רמ, סעיף יד, עין שם), וזה (שופטים טז, יט): "ויסר כחו מעליו", כי היה אז בחינת פגם הברית כמובא, והתקון הוא על-ידי הצדיק האמת שאצלו כל הנקודות כנ"ל, על-כן אמר עליו מוהרנ"ת ז"ל כמה פעמים (כמובא בעלים לתרופה): "ככחי אז וככחי עתה למלחמה ולצאת ולבוא" (יהושע יד, יא), כי הצדיק הוא היוצא לחוץ (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפ), ומלקט הנצוצות בחינת האבדות, ומכניסם לפנים מהקדשה.

טו. כי מובא (שם, סימן קפח), שהצדיק מבקש האבדות עד שמוצא כל האבדות של כל העולם, שזה בחינת הנקודות הטובות שמלקט ומקבץ הצדיק שהוא בחינת "יוסף", וזה שנאמר בו (בראשית מז, יד): "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבך אשר הם שוכרים", ואיתה שזה בחינת הנצוצות הקדושות שנפלו על-ידי השבירה שנגרמה על-ידי העוונות, והם כוספים לצאת מן המקום שנקברו שם (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן

קמא), וְהַצְדִּיק — בְּחִינַת "יוסף", שֶׁהוּא הַשְּׁלִיט וְהַמְּשָׁבִיר וְהַמְּשַׁפֵּיעַ כָּל טוֹב, הוּא מְשִׁיב אֶת הָאֲבֹדוֹת.

טז. וְעֵינַן בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (אֲבֹדָה וּמְצִיאָה, הַלְכָה ג, אוֹת ב), הָעֵקֶר מֵהַ שְׁמֻקְבָּלִין מֵהַצְדִּיק הוּא הָאֶרֶת הַתּוֹרָה שֶׁמְחַדֵּשׁ לָהֶם, וְעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁמִּמְשִׁיף לָהֶם, הוּא מְאִיר עֲלֵיהֶם אוֹר גָּדוֹל, עַד שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כַּח בְּעֶצְמָם לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרֵי שְׂאֵרֵי אֲבֹדָתָם שֶׁעֲדִין לֹא מְצָאוּ, כִּי בּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַחְזִיר כָּל אֲבֹדוֹתֵיהֶם בְּפַעַם אַחַת, כִּי הֵן מְרַבּוֹת מְאֹד, וְצָרִיף לְהִזְהַר שְׁלֹא יִזְיַק לָהֶם רַבּוּי הָאוֹר, כִּי רַבּוּי הָאוֹר גּוֹרֵם כַּפּוּי הַגֵּר לְגַמְרֵי כִּידוּעַ, וּבְהִכָּרַח לְהַחְזִיר לָהֶם מְעַט מְעַט כַּפִּי הַכְּנֻתָם וּכְפִי הַתְּעוֹרְרוּתָם אֶל הָאֵמֶת, וְזֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם עַל-יְדֵי כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה שֶׁהֵם מְקַבְּלִין מִזֶּה הַצְדִּיק בְּעַת שְׂבָאִים אֵלָיו עַל-יְדֵי הַתְּקַשְׁרוּת "נִקְדַּת הַחֲבֵר", כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מֵהַצְדִּיק כִּי אִם עַל יְדֵי "הַחֲבָרִים הָאֵמֶתִיִּים", וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּע עֲלֵיהֶם אוֹר גָּדוֹל מְאֹד — בְּחִינַת גַּר, לַחֲפֹשׁ עַל יָדָם אַחֲרֵי שְׂאֵרֵי אֲבֹדָתָם, כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת אוֹר וְגַר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי ו, כג): "כִּי גַר מְצָנָה וְתוֹרָה אוֹר", וְהָאֲבֹדוֹת צָרִיף לַחֲפֹשׁ אַחֲרֵיהֶן, וְהַחֲפוּשׁ הוּא בְּנֵרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (פְּסָחִים ז): בְּחִינַת: "גַּר ה' נִשְׁמַת אָדָם חֲפֹשׁ כָּל חֲדָרֵי בָטָן" (מְשָׁלִי כ, כז).

יז. וּבְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁם הָיָה עֵקֶר הָאוֹר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה לו, ב): כְּשֶׁם שֶׁהִשְׁמַן מְאִיר, כֶּף בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ מְאִיר לְכָל הָעוֹלָם, וְכֵן אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ג, ד): מֵהֵיכָן נִבְרָא הָאוֹר? מִמְּקוֹם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכֵן אָמְרוּ (בַּמְדָּבָר רַבָּה טו, א): שְׁלֹמֹה שִׁבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ עֲשֶׂה חֲלוּנוֹת צָרִים מִבְּפָנִים וּרְחִבִּים מִבַּחוּץ, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה הָאוֹר יוֹצֵא מִבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וּמְאִיר לַחוּץ.

יח. וְשֵׁם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיְתָה הָאֶרֶת הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת: "נִקְדַּת הַרֵב" — הִיא בְּחִינַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, בְּחִינַת הַכֹּהֵן הַנִּכְנָס לְפָנָיו וּלְפָנִים עַד נִקְדַּת אַכֵּן הַשְּׁתֵּיָה, שֶׁהִיא נִקְדַּת כְּלָלִיּוֹת הַצְדִּיק, וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַרֵב וְהַצְדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת כֹּהֵן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָאכִי ב, ז): "כִּי שְׁפָתַי

לְהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ, כִּי מִלֶּאֱךָ הַיּוֹנִי"ה צָבָאוֹת הוּא", וְדַרְשׁוּ חֻכְמֵינוּ ו"ל (מוֹעֵד קָטָן יו'): אִם הֵרֵב דּוֹמָה לְמִלֶּאֱךָ ה' צָבָאוֹת — תוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִם לֹא — אֵל יִבְקְשׁוּ תוֹרָה מִפִּיהוּ. "נִקְדַּת הַחֵבֶר" — הִיְתָה בְּשַׁעַת עֲלִית הַרְגֵל, שְׁנַת־אֶסְפּוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל יַחַד, וְקָבַל אֶחָד מִחֵבֶר אֶת נִקְדַּתוֹ הַטּוֹבָה. "נִקְדַּת עֲצָמוֹ" — כְּשֶׁהֵבִיא קָרְבָן וְאֵז הַתּוֹדָה וְהַתְּבוּדָה לְפָנָיו יַחֲבֶרֶךָ.

יט. וְהַיּוֹנִים קָלְקְלוּ אֶת כָּל זֹאת, כִּי נִכְנְסוּ לְהִיכַל וְטָמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים — שְׁטָמְאוּ אֶת כָּל הָעוֹלָם עִם דַּעוֹתֵיהֶן הַזְרוּת, חֻכְמַת הַטֵּבַע הָאֲרוּרָה, וְאֵז נַחֲשֵׁף הָעוֹלָם לְגַמְרֵי, כִּי נִטְמָא הַכֹּל בְּשִׁכְלֵיוֹתָם הַרְעָה, לוֹלֵא עֲזַרְת הַשֵּׁם, שְׁמַצָּאוּ פֶּה אֶחָד שֶׁל שָׁמֵן שֶׁהִיָּה חֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת הָאֵמֶת שֶׁל הַצְדִּיק הָאֵמֶת מִיַּחֲדֵי הַדּוֹרוֹת, שְׁשֵׁם אֵין מִי שְׁיִכּוֹל לְנַגֵּעַ, כִּי הוּא רוּחוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְלֹא הִיָּה בּוֹ אֵלָא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד, כִּי הוּא בְּחִינַת הָאוֹר שֶׁל עֲלָמָא דְאַתִּי, שְׂאֵז יִהְיוּ נִכְלָלִים הָאוֹר וְהַחֲשֵׁף יַחַד, בְּחִינַת: "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד" (בְּרֵאשִׁית א, ה), כִּי הוּא בְּחִינַת: "וַיְהִי יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ לֵה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה" (זְכַרְיָה יד, ז), כִּי הוּא בְּחִינַת אוֹר שֶׁל עֲלָמָא דְאַתִּי, וְנַעֲשֶׂה גַם וְהַדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ שְׂמוֹנֶה יָמִים, הִינּוּ שֶׁהַמְּשִׁיחַ אֶת הָאוֹר בְּתוֹךְ שִׁבְעַת יָמֵי הַבְּנִיָן שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר הַנֶּסֶם — שְׁנִמְשָׁף לְמַטָּה הַרוּחַ שֶׁל מְשִׁיחַ וְנִקְבַּע לְדוֹרוֹת, וְאֵנּוּ זוֹכִים לְהָאִיר כָּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁל שִׁשַׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא "אוֹר הַחֲנֻכָּה" — "אוֹרוֹ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ".

כ. בְּפֶרֶט אַחַר הַחֲרָבָן שְׂאֵז נַחֲשֵׁף הָעוֹלָם לְגַמְרֵי וְנִאֲבַד לְגַמְרֵי הַכֹּל, כִּי נִפְגְּמוּ כָּל הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֻכְמֵינוּ ו"ל (יוֹמָא ט): מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי מַה תֵּרֵב? מִפְּנֵי שְׁלֹשָׁה דְבָרִים: עֲבוּדָה זָרָה, גְלוּי עֲרִיּוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים, וַיֵּשׁ לֹאמַר שֶׁהֵם כְּנֶגֶד וְהַהֲפוּף שֶׁל הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת, "עֲבוּדָה זָרָה" — זֶה הַנֶּגֶד וְהַהֲפוּף שֶׁל "נִקְדַּת הַרֵב", כִּי הוּא הוּא הַמְּגֵלָה אֲמוֹנָתוֹ יַחֲבֶרֶךָ, כִּי בְּלַעֲדָיו אֵי אֲפָשֶׁר לִידַע כָּלֵל, (כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן. חֶלֶק א', סִימָן ל): הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת אֵי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג כִּי אִם עַל-יַדֵי הַרְבֵּי הַצְדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד.

"שפיכות דמים" — זה הנגד וההפוך של "נקדת החבר", שהרגו, רחמנא לצלון, אחד את חברו הפך אהבה ואחדות אשר הִיה ראוּי שתהיה ביניהם. "גלוי עריות" — זה נגד "נקדת עצמו", שפגמו, רחמנא לצלון, בברית, בחינת (בראשית ו, כא): "כי השחית כל בשר את דרכו".

כא. ובכפריטיות הקלוקול והחשדן שנתהוה בחרבן בית שני, שנתרכ העקר בשביל "שנאת חנם", שאז עקרו לגמרי את "נקדת החבר", כי לזכות לקבל מהצדיק האמת, שהוא בחינת הנקדה העליונה, ולהאיר בו שהוא בחינת הנקדה המתונה (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן ו), זה אי אפשר כי אם על-ידי אהבת חברים — אנשי שלומנו היקרים, ולאחז עצמו ביחד, ואז זוכים לקבל זה מזה הארת הצדיק.

כב. וכמוכא שם (בסימן קמ) על הפסוק (איוב לו, ז): "ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו", כי הצדיק בעצמו אי אפשר להשיגו, כי אין בו שום תפיסה, כי הוא למעלה מהשכל האנושי, רק על-ידי אנשיו המקרבים אליו, יוכל להבין מעלת הצדיק וכו', עין שם; ויש לומר גם-כן פנ"ל — דיקא על-ידי החברים יכולים להשיג ולקבל מזה הצדיק, ובלקוטי-הלכות (שבת, הלכה ז, אות נה) מפרש, שזה מה שנקאמר אצל משה — בחינת הצדיק (שמות לד, ל): "וייראו מגשת אליו" וגו' "וייתן על פניו מסוה", כי מגדל ההארה שמאיר בבחינת שמש, אי אפשר להסתכל בו, והכרח להתכסות, והעקר על-ידי התלמידים יכולים לקבל וכו', עין שם; ובלקוטי-הלכות (גלות, הלכה ג, אות י) מפרש, שזה מה שפירא אדמה מצותה בסגן הכהנים (ספרי יט, ח, הוכא ברש"י במדבר יט, ג; ועין בזהר חקת קה:), כי הכהן הגדול הוא הרב והצדיק האמת פנ"ל, וענין פרה אדמה הוא לטהר טמאים, הדעת של הצדיק לטהר את כל הטמאים, אף אי אפשר לקבל חכמתו הגדולה של הרב שבדור שהוא בחינת כהן גדול, כי אם על-ידי תלמידיו הקדושים, וזה מה שנהגו בדורות הקדמונים שחכם הדור היה דורש תמיד על-ידי מתרגמן, כי אי

אפשר לקבל בעצמו חכמת החכם האמת כי אם על-ידי מתרגמן שהוא בחינת תלמידיו, שהם מגלים ומבארים חכמתו ותוכחתו לרבים וכו', עין שם.

כג. ודבר זה נוהג בכל דור ודור, שעל-ידי "נקדת החבר" יכול לקשר אליו הנקדה העליונה שהיא "נקדת הצדיק" אל "נקדת עצמו", והיה יכול לצאת כל אחד מגלותו ומשטותו שנלכד בה, אך הוא תלוי "בגדל השלום ואהבת חברים" (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כז): על-ידי השלום שיש בין בני-אדם, וחוקרים ומסבירים זה לזה האמת, על-ידי-זה משליך כל אחד את שקר אלילי כספו וזקבו, ומקרב עצמו אל האמת וכו', עין שם; אך זהו עקר הצער, שעדין הבעל-דבר מרקד בינו (יומא ט:), שמיום חרבן בית שני שנתהיה בעצמו משנאת חנם (שם ט:), עדין נמשכת המדה המגנה הזו, רחמנא לצלן, ועל-ידי-זה נתפרדו הנקדות הטובות והפה והלב אינם שוין, ועל-ידי-זה עובר מה שעובר, כי אי אפשר להכליל בצדיק שהוא שכל הכולל (עין שם, סימן סא), ולקבל ממנו המתקה כי אם על-ידי אהבה ואחדות, ולהפך על-ידי הפרוד אין יכולים להכליל בו, ולהמשיך המתקה מחכמה עלאה שהיא בחינת אבן שתיה, שבשביל זה בעצמו חרב בית-המקדש (עין לקוטי-הלכות, פריה ורביה, הלכה א, אות ה).

כד. ועין בלקוטי-הלכות (שבת, הלכה ז, אותיות יד, טו) שזוהי בחינת השלש שבתות שבבין המצרים, שבוכים ומבכים על העלמת והסתרת השלש נקדות שנאבדו מאתנו, שעל-ידי-זה עקר הצרות והחשכות הגדולה בעולם, רחמנא לצלן, וזה השלש פעמים 'איכה' של מגלת קינות שמקוננין בתשעה באב, שעקר הצעקה והקינות והבכיות על שאבדנו שלש-נקדות אלו: איכה א' — כנגד "נקדת עצמו" — נקדה התחתונה, איכה ב' — כנגד "נקדת הרכ" — נקדה העליונה, איכה ג' — כנגד "נקדת החבר" — בחינת וא"ו וכו', עין שם; ועין בספר "זמרת הארץ" על תורה זו [לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד], שאנו עוסקים בזה עכשו, בענין אחר קצת, שבזמן

התרחב נפגמו שלש-הנקודות, שזה בחינת מה שאמרו חכמינו ז"ל (שבת קיט:): לא תרבה ירושלים אלא על שבזו בה תלמידי חכמים, (כי בזה פגמו בנקדה הפללית עצמה שהוא הצדיק), ועל שלא הוכיחו זה את זה, (הינו שלא האירו הנקדה של אחד בתברו), ועל שפסקו הימנה אנשי אמונה, (וזהו בחינת נקדת עצמו שצריך להאיר בעצמו על-ידי הדבור, עין שם).

כה. והשם יתברך חמל עלינו שנשארה לנו בגלותנו המצוה הנוראה של "גור חנפה" שהיא "הארת המשיח", שאנו זוכים להאיר בתוך ביתנו הארת אלקותו יתברך (עין לקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכה ד, אות י), אף למטה למטה לגרוע שבגרועים, אפלו החולה הגדול מאד מאד בחלי הנפש, על-ידי רבוי עוונותיו, גם-כן יכול לקבל על-ידי זה הצדיק, שזהו בחינת מה שהדלקת גור חנפה יכולה להיות למטה מעשרה, שאפלו הוא בעשרה כתרין דמסאבותא [בעשר ספירות של הטמאה] על-ידי גדל הפלגת מעלת "אור חנפה", שהוא הבינה "אור הצדיק", גם-כן יכול לשוב אליו יתברך, כי אין שום יאוש בעולם כלל, וזה בחינת (תהלים כג, ד): "גם כי אלף בגיאי צלמות לא אירא רע", לא אפחד מהחטא שנקרא רע [שהוא חטא פגם הברית כידוע מהזהר הקדוש, בחינת: "וייהי ער ... רע בעיני ה'"] (בראשית לח, ז), "כי אתה עמדי" — בחינת (מכה ז, ח): "כי אשב בחשף ה' אור לי", כי הצדיק ממשיך השגות אלקות גם בעמק החשף, ועל-כן הצדיק נקרא "יוסף", בחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי" (כמוכא בפנים), כי הוא מאסף ומבטל כל התרפות והבושות מישראל, כי מתזרם בתשובה, ומקרבים להשם יתברך, ומוצא בהם נקודות טובות ופותח עיניהם שירגישו את האור הגנוז.

כו. כי הצדיק מוריד את עצמו באלפים ורב רבי רבבות וכו' מהפלגת מעלתו וכו' אל המקרב אליו, שזה בחינת (בראשית לט, א): "ויוסף הורד מצרימה" וגו', בחינת מחין דקטנות, כדי להאיר במקרב אליו מחין ודעת והשגת אלקותו, שגם הוא יתחיל להשתוקק אליו יתברך בכלות הנפש, עד שיזכה להכלל בו יתברך

על-ידי עבודת עצמו, כי זה עקר עבודת הצדיק — להכניס בלב המקרב אליו נקדה חדשה באפן שיתחיל לעבד עם כח עצמו, ויגלה לו "אור החדש" שהוא "אור הגנוז" — הארת חנכת המקדש, שהוא בנין בית המחין, וגם לו יתחיל להאיר בהשגות אלקות.

כזו. כי על-ידי חטאיו הרבים של האדם, ובפרט מי שנכשל בעון החמור הוצאת זרע לבטלה, גורם חשך גדול בעולם בכלליות, ומכניס כפירות בעולם, רחמנא לצלן, וכן בפרטיות אצלו בעצמו נתחשף ונתגשם האור לגמרי, עד שחשף לו ולא אור בעדו, ואינו רואה ומשיג שום השגה ושום תשוקה אליו יתברך, וכל מה שחטא ופגם יותר ויותר, חס ושלום, הוא מחשיך את האור יותר ויותר בכלליות ובפרטיות, ומסלק את האור מהעולמות העליונים השכיחים לשרש נשמתו, וגורם אחיזת הסטרא אחרא והקלפות גם שם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קריאת שמע, הלכה ד, אות יג), וכפי הפגם שפוגם למעלה, כן יורד ממדרגתו למטה למטה, רחמנא לצלן, למשל: כשחס ושלום, פוגם על-ידי חטאיו בעולם היצירה, אזי כפי זה כך הוא יורד למטה, ונחשכים לו שם כל האורות, ואם, חס ושלום, חוטא ופוגם עוד יותר, עד שחטאיו ופגמיו מגיעים לעולמות היותר גבוהים, אזי ירדתו וחשכותו עוד יותר עמוקים, רחמנא לצלן, וכן למעלה למעלה וכו'.

כח. וכמעט שנאבד לגמרי, חס ושלום, לולא התקרבותו אל "הצדיק האמת" — "שרש הבינה", אשר הוא בעל כח גדול מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח), ויכול להוריד עצמו בבית הבליעה של הסטרא אחרא ולעמד בגרונו, ולהוציא משם כל הנפשות הפגומות, בחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקיאנו מבטנו לרישנו אל", והוא מציר את האורות לברכה, ומדליק אצלו אור חדש לגמרי, תשוקה והארה נפלאה, וזה מה שכתוב בפנונות, לכוון בברכה להדליק נר חניכה ראשי תבות נח"ל, הינו כנ"ל — על-ידי הנחל שהוא אור הבינה בחינת נחל נובע מ'קור ח'כמה, זכותו יגן עלינו, על-ידי-זה ידלק גם אצלו אור ונר החניכה שהוא הארת

תשוקת רצונו החזק לשוב אליו יתברך, אף שהוא פגום מאד מאד, רחמנא לצלן, פאָשר ידוע וברור דבר זה אל כל המקרבים שזכו להתודע מהאור הגנוז הזה, אשר תכף-ומיד בשעת ההתקרבות מתחילה לבער אצלם אור לתשוקה חדשה בכלות הנפש להתקרב אליו יתברך.

כט. וזה שאיתא בפננות (תהלים לג, יט): "נ'פֿשנו ח'פֿתה ל'ה" ראשי תבות נ'ח'ל, הינו זה עקר הארת הצדיק — שרש הבינה — להכניס באדם תשוקה והארת הרצון אליו יתברך בתכלית המדרגה העליונה, שמתחילה נפשו להשתוקק אליו יתברך בכלות הנפש, ונתגלה לו שהכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואין בלעדיו יתברך כלל, כי בכל תנועה ותנועה שם אלוֹפּו של עולם, ויודע שאין שום בריה יכולה לעשות לו הטוב או, חס ושלום, הרע, כי הכל מתנהג ברצונו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד), וזה "נ'פֿשנו ח'פֿתה ל'ה' עזרנו ומגננו הוא", הוא דיקא, ועל-כן "כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו".

ל. ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן רטו), ובלקוטי-הלכות (ברכות השחר, הלכה ה), שהצדיק האמת — בחינת משה, העומד בין שמו לרצון, אף אלו הנשמות שכבר ירדו לעמקא דתהומא רבא — בחינת שמו, רחמנא לצלן, הצדיק מעלה אותם לרצון העליון, לרעוא דרעוין, תכלית המדרגה העליונה, סוד התגלות הכתר, הארת עתי"ק דעת משיח צדקנו, וזה שכתוב בפננות (נפילת אפים) ניוצר ח'סד ל'אלפים, נוצ"ר אותיות רצו"ן, הינו שבזה שהצדיק דן אותו לכף זכות כנ"ל, ומוציא בו נקדה טובה אפלו שרבו רע, חס ושלום, ואחד מני אלף טוב כנ"ל, על-ידי-זה מעלהו אל תכלית הרצון העליון, והרצון הוא הצנו"ר הממשיך שפע הדעת לאדם, וכפי שמבאר בפנים, שהצדיק נקרא יו"ד, יש לומר שעל-כן יו"ד ראשי תבות ו'לא י'מיר ד'תו, כי זה עקר עבודת הצדיק — להוריד את עצמו אפלו במקום נמוך כזה, מקום שבני אדם נפלו כבר כל-כף בדעתם, עד שרוצים לצאת לגמרי מקדשת יהדותם, שהוא בחינת

שָׁמַד, רַחֲמָנָא לְצַלְן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ, אַף-עַל-פִּי-כֵן מֵאִיר בָּהֶם
דַּעְתוֹ שֶׁהִיא הַיּוֹד בְּאִפְסָן וְלֹא יִמִּיר דִּתּוֹ, אֲדַרְבֵּה שְׁמַעְלֵהוּ אֶל
תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה רַעְוָא דְרַעְוִין [רַצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת] וְדוּ"ק.

לא. כי העקר הוא הרצון והפסופין וההשתוקקות אליו יתברך
בכלות הנפש, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נא), כי הרצון
הוא למעלה מהכל, ושם הוא עולם החרות כי הוא למעלה מהדעת
(עין לקוטי-הלכות, נטילת ידים לסעודה, הלכה ג), ושם בבחינת רצון אין
שום אחיזת הסטרא אחרא כלל, כי כוּלָּהוּ בְּמַחְשָׁבָה אֲתַבְרִירוּ [הכל
מתברר במחשבה] וכו', אבל למעלה מן המחשבה, למעלה מן
הדעת, הינו ברצון שהוא למעלה מהכל, שם אין להם שום אחיזה
כלל, ושם נמחלים כל עוונותינו ונתהפכין לזכויות, כי נכלל באין
סוף ברוך הוא, בסוד (ירמיהו נ, ד): "בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נָאֵם
ה' יִבְקֹשׂ אֶת עֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינְנוּ", כי נכלל ב"אין" (עין לקוטי-מורה"ן,
חלק א, סימן כב).

לב. ועל-כן עקר תקונם של כל המתקרבים להשם יתברך בפרט
הרחוקים מאד מאד בעוונותיהם בפגם הברית — הוצאת זרע
לבטלה, פשוזוכין להארת הרצון, כי עולה על הכל ומשבר ומבטל
ומבער הכל, כל הקשיות והעקממיות שבלב והבלבולים והמניעות
והצמצומים (עין לקוטי-הלכות, פסח, הלכה ט), כי יהיה איך שיהיה
על-כל-פנים רצוני חזק לשוב אליו יתברך בכלות הנפש, ואף-על-
פי שבין כף וביין כף עובר עלי מה שעובר, על-כל-פנים רצוני חזק
לשוב אליך יתברך, כי מאחר שכבר האיר בו הצדיק — "שרש
הבינה", את "האור הגנוז" — "אור הנפת בית-המקדש", וכבר
יודע מרחוק שעקר התכלית הוא לצאת מגריעות פחיתותו ולהתקרב
אליו יתברך, והוא משתוקק לזה ונכסף לזה ברצון חזק ומפלא מאד
מאד אפלו בעצם רחוקו, על-כן יש לו תקנה גדולה שסוף כל סוף
יגיע יום ישועתו, ויזכה להפגס אל הקדשה.

לג. אף עקר שלמות מעלת הרצון והפסופים — פשוזוכה

להוציאם מפיו דיקא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לא), שייחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בני-אדם, או אפלו בדרך שהולך, ויוציא מפיו הכסופים הטובים שיש לו להתקרב אליו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, והעקר — שיגלה לפניו יתברך על כל דבר שבקדשה ועל כל מצוה איה שהוא משתוקק וכוסף לקיים, ועל-כן על-ידי הכסופים יזכה סוף כל סוף להוציאם מהכח אל הפעל (עין שם, סימן סו), וזה עקר הבחירה — שאין האדם יודע מה שנועשה למעלה כשזוכה להוציא מפיו הכסופים והרצונות הטובים שלו, כי אם היה האדם זוכה לראות איה שעל-ידי הכסופים הטובים נארגים ונתחדשים עולמות וצורפים חדשים ברל"א [מאתים שלשים ואחד] שערים פנים ואחור (כמוכא בפרדס רמונים להרמ"ק באריכות), לא היתה לו אז שום בחירה, והיה מתמיד בזה מאד מאד; אשרי שיאחו בזה ויאמין לצדיק האמת, ואז טוב לו לגצח נצחים.

לד. ועתה אלכה ואשובה אל מקומי הראשון, כי על-ידי שזוכה לקשר בעצמו שלש-הנקודות שהן א. להתקרב אל הצדיק האמת, לשקד בספריו הקדושים ולילך בעצותיו הנוראות. ב. לאחז את עצמו ביחד עם החברים היקרים אנשי שלומינו, המקרבים אל רבנו ז"ל, ולהיות עמם תמיד ביחד, ולשיח ולספר עמם, ולקבל נקדחת הטובה. ג. להתבודד תמיד אליו יתברך ולספר לפניו את כל לבו בכל יום וכל מה שעובר עליו, על-ידי-זה יזכה להכניע את כל הרע שאצלו, ויבטל ממנו כל האהבות הרעות וכל ההרהורים הרעים, ויזכה לתקון גמור, ויוציא את נשמתו מבין הקלפות וזה שאיתא בכוננות (עין בכונת "תקע בשופר") לכוּן "וקבצנו יחד מארבע כפופות הארץ" את שם חב"ו — ח"ל בלע ויקיאנו, כי הוא השם המוציא את הטפות מהסטרא אחרא, עין שם; ועתה תראה נפלאות, כי על-כן אשר השם הזה שמוציא את הנשמה מהקלפות עולה בגימטריה י"ו הינו היו"ד והוא"ו (המוכא בפנים), שהוא קשור הדעת אל הלב, כי על-ידי פגם הבטית נפרדת הדעת מהלב כידוע, ונכנסת בו עקמומיות רבה, ועל-ידי קשור שלש פעמים י"ו, יזכה לישרות

לב, ועל-כן שלש פעמים י'ו' כנגד חמש נקודות (כמוכא בפנים) עולה מ"ח הארת המחין העליונים המצמצמים בשני צמצומים נ"ן' (בינה ומלכות), וכן עולה כמספר אד"ם עם השלש תבות, שהוא סוד אור מ"ה' החדש, שפשוטנגלה האור הגנוז הזה, אז הולך לו כסדר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב) ונגאל מכל צרותיו, ודו"ק.

לה. והעקרית מהשלש נקודות היא — נקדת החבר, פי מעלת ההתחברות עם חברים ובפרט עם אנשי שלומנו היקרים האמתיים, עובדי ה', אשר אינם מתערבים בשום פוליטיקה של שקר וכו', אין לשער ולספר כלל, פי כמה פעמים נופלים בדעתם פי אי אפשר לעמד על מקום אחד, וההכרח בכל פעם לעלות, וקדם העליה יש ירידה, ולפעמים הירידה היא כל-כף חזקה, עד אשר כמעט נופל ונתבטל לגמרי, לולא שבא אל חבר טוב והוא מחזקו ומאמצו, ועל-כן אמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים קיט, סג): "חבר אני לכל אשר יראוך", פי ידוע שהסטרא אחרא רדפה תמיד אחריו, כמו שכתוב (שם צד, יו): "לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי", ועל-כן היה מתחבר תמיד אל חברים טובים, וכיחד חזקו את עצמם, פי נקדת החבר היא יסוד גדול בדרכי רבנו ז"ל פנ"ל, ובה יש לפרש מדרש פליאה: "מה ראה אדם לחטא? לפי שראה בשנים, אלמלא ראה בשלש לא היה חוטא"; והמדרש עומד וצוות דרשני, אך כפי התורה הנ"ל זה מישב היטב, כי צריכים שלש נקודות באפן שיוזכה לשבר את חרפות לבו ולא יחטא: נקדת הרב, נקדת החבר ונקדת עצמו פנ"ל, והנה אדם הראשון היו לו רק שתי נקודות שהן "נקדת הרב" — שהוא השם יתברך [ויכפרוש רש"י על הפסוק: "פי עשית זאת" (בראשית ג, יד) — דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין, עין שם], ו"נקדת עצמו" — אבל לא היתה לו נקדת החבר, והנה לאחז תמיד בנקדת עצמו שהוא התבודדות, קשה וכבד לאדם, וכן להיות תמיד דבוק בו יתברך שהוא נקדת הרב, גם-כן קשה וכבד לאדם, אבל כשיש לו חבר טוב אפלו כשנופל, אף-על-פי-כן החבר יכול לחזקו ולאמצו, ועל-כן אדם הראשון

שלא היה לו חבר שיחזקו וכשנפל ונתרחק ממנו יתברך ונתקרב מתפלה, על-כן נחלשה דעתו וחסא, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ערוכין יח): אותן הק"ל [מאה ושלושים] שנים היו באין שדין ורוחות וכו', עין שם, ואם היה לו חבר, לא היה נופל כל-כף בדעתו, וזה פרושו של המדרש: מה ראה אדם לחטא? לפי שראה בשנים, הינו שהיו לו רק שתי נקודות — הרב ועצמו, ודבר זה לא היה יכול להאיר אצלו בקביעות פנ"ל, אלא ראה בשלש — הינו שהיו לו שלש נקודות, הינו גם נקדת החבר לא היה חוטא, והבן.

לו. וזה שאמרו חכמינו ז"ל (אבות א, ב; ועין פרקי דרבי אליעזר טז; זהר ויצא קמו): "שמעון הצדיק היה אומר: על שלשה דברים העולם עומד — על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים"; ויש לומר שזה סובב על השלש נקודות הנ"ל, שעל זה העולם עומד, "תורה" — זו "נקדת הרב" המלמד תורה, "עבודה" — זו "נקדת עצמו", הינו תפלה — שמתבודד עמו יתברך, "גמילות חסדים" — זו "נקדת החבר" שגומל לו חסד, ועל שלשה דברים אלו העולם עומד וכנ"ל, ומחמת שנקדת החבר היא העקרית פנ"ל, על-כן אמרו חכמינו ז"ל (ירושלמי פאה א, א): צדקה וגמילות חסדים שקולות כנגד כל מצוות שבתורה, אלא שהצדקה וגמילות חסדים בתיים ובמתיים, עין שם, (הינו שגמילות חסדים עולה על הכל).

לז. וזה שהוא מנהג קדמון, אשר בתנפה מסבכים בעבור צדקה (עין מגן אברהם בסימן תרע), ובכלל אז מרבים מאד בצדקה, זה מורה שבתנפה אנו אויזים בתקון נקדת החבר, כי על-ידי צדקה כולל עצמו אחד בחברו, ונעשה אור הנח והנוד (עין לקוטי-מהר"ן, חלק א, סימן י), ובאמת בצדקה כלולות כל השלש נקודות, הינו "נקדת החבר" פנ"ל, גם עקר הצדקה הוא בעבור הצדיק (עין שם, חלק ב, סימן ד), וכן צדקה היא תקון בעבור פגמיו שפגם וכו' (עין שם, חלק א, סימן רסד).

לח. וזה לעמת זה אמרו חכמינו ז"ל (אבות ד, כא; ועין פרקי דרבי

אליעזר יג): "רבי אלעזר בן הקפר אומר: הקנאה, התאוה והפבוד מוציאים את האדם מן העולם, "תאוה" — זה נגד "נקדת עצמו", "פבוד" — זה נגד "נקדת הרב", פי הפבוד מגיע רק לרב, "קנאה" — זה נגד "נקדת החבר", שמקנא בחברו ועל-ידי-זה עוקר ממנו נקדת החבר, פי מסתפל עליו בעין רעה וכו'.

לט. וכפי כל האמור שעקר פונת חנכה הוא המשכת אור הבינה בעולם, שהוא דעת הצדיק האמת, שהוא בחינת נח'ל' שהוא נוצר חסד ל'אלפים, שאורו הגנוז מוצא הטוב שבכל אחד אפלו שרבו רע, חס ושלום, אף-על-פי-כן על-ידי הנקדות הטובות שמוצא בו, הוא מצילו מכל הענשים הקשים והמרים, ונמלט מהשואל תחתית, בבחינת (איוב לג, כג): "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו", וזה בחינת "הפח גשבר ואנחנו נמלטנו" (תהלים קכד, ז), פי נח'ל' עולה פח', ואם תשבר ותפריד את הנחל, הינו שתעשה מזה נוצר חסד ל'אלפים, אז ו'אנחנו נמלטנו", פי על-ידי-זה נמלט נפשנו.

מ. היוצא מכל זה, שבשעה שעוברת עליך מרירות דמרירות, ואתה שבור ומשבר, שזה בחינת חרבן-בית-המקדש — חרבן-בית-המחין, עצתך — שתכון שם נח"ל, שהוא סוד נוצר חסד ל'אלפים, למצא בעצמו הנקדות הטובות, וזוהי הארת חנכה, שממשיך על עצמו אור וחיות חדשה להשתוקק ולכסף אליו ותברך בכלות הנפש, שהוא סוד נפשנו ח'כתה ל'ה', ונמתקים ממנו כל הדינים וכל העונות שלו נתפריים, פי כפי שנמשכת על האדם סליחת העונות, בן נמשך עליו סוד חנכת הבית (עין לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ז), שהוא בגין-בית-המחין — הארת אור הבינה, שמאירה בנער אנפין שיתיחד עם המלכות שהוא חנכה, וכן להפך — כפי שזוכה לחנכה שהוא בגין-בית-המחין, בן נמשכת עליו סליחת העון, פי נכלל באין סוף ברוך הוא (עין שם, חלק א', סימן כב), ויקים אצלו (ירמיה נ, כ): "בימים ההם ובעת ההיא נאם ה' יבקש את עון ישראל ואיננו", פי נכלל ב'אין" שהוא סוד הארת המקיפים

העליונים ששם הוא החרות מהכל, ושם אין שום שליטה לרע להתאחז בו, ואיך זוכים לזה שיחזור ויבנה בגן-בית-המחין שלו, שהוא בגן-בית-המקדש, ותאיר עליו הארת החנכה? על-ידי שלש-הנקודות הנ"ל, כי כמו שבשעת החרבן נפגמו שלש נקודות אלו, כמו-כן כשרוצים לזכות לבנות בית — בית-המחין, צריך לקשר עצמו אל השלש נקודות, שהן: התקרבות אל הצדיק האמת — לשקוד מאוד מאוד בתוך ספריו הקדושים, ובפרט להתמיד בלקוטי-הלכות, ולהרבות בשיחה בינו לבין קונו יהיה איך שיהיה, יתמיד בזה מאוד מאוד, ואף שבין כך עוברים עליך ימים ושנים ולא אור לך, אף-על-פי-כן אל תסתפל על זה כלל, ואל תחוש על עצם ההסתרה שיש עליך, כי סוף כל סוף אם לא תהיה בטלן, אני כשתמיד מאוד בספרי רבנו ז"ל, וכן כשתראה לשקוד מדי יום ביומו על דלתות הרחמים והתפלות, וכשתזכה לאחז עצמך בחברים מאנשי שלומנו הקדושים, שהם יחזקו ויאמצו, בודאי סוף כל סוף ישוב השם יתברך ויאיר עליך מאור פניו יתברך, ויאיר עליך מהאור הגנוז שהוא הארת המשיח — אור החנכה.

אחי הנקר, חמדת לבבי! יש ויש עוד להאריך בכל זה, אף אין פנאי, וגם את כל זה לא עלה על דעתי לכתב לך ומכל שפן באריכות פזו, תהלה להשם, אף מאת ה' היתה זאת, והקולמוס כתב, ומזה רואים גדלת הבורא יתברך, שמסבב סבות לטובה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב) ואל תירא ואל תחת משום דבר שבעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ותהיה תמיד בשמחה שזכית להתקרב אל האור הגנוז הזה; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

הדורש שלומך...

.1

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב ה'תשל"ב.

חיים ושלום, ברכה והצלחה אל אהובי, ידידי הנקר, הבחור

הנחמד והשקדן בתורה ובתפלה, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גור יאיר ויזרח.

אף שדברנו כבר יחד הרבה הרבה, והחיינו עצמנו מאד מאד עם דברי רבנו ז"ל, המחיים ומחזקים הרבה, עם כל זאת אני רואה שיש מגיעות רבות המונעות אותנו להתועד יחד בכל פעם, על-כן אמרתי על-כל-פנים ויהי מה, ארוצה דברי אליך על פני הכתב למען יעמדו ימים רבים אצלך וכו'.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איתך שיהיה, כי בזה העולם צריכים להתחזקות עצומה מאד מאד על כל פסיעה ופסיעה, ובכל יום ויום צריכים להתחזקות חדשה כפי שמתגבר היצר הרע בתבערת התאוות והמדות הרעות, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (קדושין ל): בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו ומבקש להמיתו, שנאמר (תהלים לו, לב): "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו אין יכול לו, שנאמר (שם, פסוק לג): "ה' לא יעזבנו בידו". ועקר העזר — ששולח לנו בכל דור דור צדיקים אמתיים, שאצלם גנוז אור התורה, והם מפיתים ומכניסים בנו חיות והתעוררות חדשה דקדושה, באפן שגם אצלנו יאיר אור התורה, ועל-ידי התורה נכנע ונתבטל היצר הרע, כמו שאמר הקדוש-ברוך-הוא (שם): בני, בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה תבלין, אם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו וכו'.

ועל-כן צריך שתהיה כל מגמתו רק להתקרב באמת אל הצדיק האמת, אשר הוא יפתח עיניו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים: סז, עב), ויזכה לראות ולהרגיש את אור ונעם התורה הקדושה, כי אם אינו מקרב לצדיק האמת, אזי הוא יושב בחשך וצלמות, ואף שנדמים לו לפעמים אילו נצוצי אור, הכל דמיון, כי עקר האור הגנוז הוא אצל הצדיק האמת, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (מענית טו):

לא הפל לאורה צדיקים לאורה וכו', ואנו צריכים לקבל את האור מהם, ובפרט מי שנפל כבד למקום שנפל, חס ושלום, ונכשל בפגם הברית, רחמנא לצלן, בנדאי עקר תקונו הוא רק על-ידי הצדיק האמת המכניס בו נקדה והתעוררות חדשה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה, ובלקוטי-הלכות, תפלין, הלכה ב'), ובלעדי הצדיק יהיה נאבד, חס ושלום, לגמרי, כי בתורה בעצמה יש שני כחות, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (יומא עב:): זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם המות, כי יכול להוציא לעצמו למודים פגומים, חס ושלום, כאלו לו אין כבד שום תקנה לחזר אליו יתברך, כי דרך הפעל-דבר להראות לאדם את כל המאמרים אשר יכולים לרחק אותו, חס ושלום, ולהראות לו כאלו אפסה תקנה, והוא אינו יכול כבד לעלות במעלות הסלם, לזכות למה שהוא צריך לזכות בזה העולם, אבל כשזוכה להתקרב אל הצדיק האמת, אז פותח עיני שכלו, וזוכה שמאירה לו התורה הקדושה, ונעשית לו סם חיים, ואדרבה בכל מקום שפותח בדברי תורה מאיר לו, ורואה שכוננת חכמינו ז"ל היא רק לקרב ולא לרחק, כי אין שום יאוש בעולם כלל.

ועין בלקוטי-הלכות (בכור בהמה טהורה, הלכה ד' בסופה), אודות למוד ראשית חכמה, שיש בני-אדם שמתרחקים דיקא על-ידי שרואים את גדל הענש על כל חטא ועון, כי יודעים בעצמם שיש בהם כל אלו החטאים והעוונות פעמים אין מספר, חס ושלום, ועל-כן נדמה להם כאלו אפסה תקנה, ובאמת לא כן הוא, כי דברי חכמינו ז"ל מקרבים ולא מרחקים, חס ושלום, וכו' עין שם, כי מי שאינו מקרב אל הצדיק האמת, התורה נעשית אצלו סם המות, חס ושלום, ונדמה לו שמתרחקים אותו, חס ושלום, אבל כשזוכה להתקרב אל הצדיק האמת, והוא מגלה לו רחמנותו יתברך, שאם ישוב באמת ובכל לבבו, ימחל לו השם יתברך ויטהר כל עוונותיו, ועל-כך-לפנים מעכשו יתחיל לשמר את עצמו, וכן בכל פעם וכו', אז התורה נעשית לו סם חיים, ואף שהאדם פגום, חס ושלום, כמו שפגום, רחמנא לצלן, הצדיק מכניס בו התעוררות דקדושה, ומאיר

לו אור חדש ונפלא כזה, אשר מעורר עיני הסטרא אחרא שנאחזה באדם, כי על-ידי גלוי אור הקדשה, דבקות השכינה, נתגורש כל הרע מהאדם, כי "מעט מהאור דוחה הרבה חשך" (צידה לדרך יב), וכמו שפרש רש"י בפרשה זו: הפשתני הזה, נכנסו גמליו טעונים פשתן, הפחמי תמה: אנה יכנס כל הפשתן הזה? פקח אחד משיב לו: נצוץ אחד יוצא מהמפוח שלך ושורף את כלו, כי יעקב ראה את כל אלופי עשו הכתובים למעלה, תמה ואמר: מי יכול לכבש את כלם? מה כתיב למטה: "אלה תולדות יעקב יוסף", דכתיב (עובדיה א, יח): "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להכה ובית עשו לקש", נצוץ יוצא מיוסף שמכלה ושורף את כלם (עין בראשית וכה פה, ה); ועין היטב בלקוטי-מוהר"ן חלק א' (סימן א'), אשר יעקב וכן יוסף הם המסתכלים בחיות אלקות שיש בכל דבר מהדומם, צומח, חי, מדבר, כי הם מגלים אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך קלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכל מתנהג רק בהשגחה פרטי פרטית ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), שזהו עקר האור, בחינת "באורך נראה אור" (תהלים לו, י), כי עקר האור המאיר הוא השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים יח, כט): "ה' אלקי יגיה חשפי", וכתיב (שם קיח, כז): "אל ה' ויאר לנו", ועשו ואלופיו הם עקר החשך, כי "לא יחפץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו" (משלי יח, ב), כי הם כופרים לגמרי, רחמנא לצלן, וחושבים שהכל טבע גמור, חס ושלום, וכאלו אין הקדוש-ברוך-הוא משגיח על מעשה בני-אדם, חס ושלום, ומהם עקר הצרות, המרירות והיסורים שעוברים על כל אחד, כי עקר כל הצרות והירידות הוא, כשאינו זוכה לשלמות ברור וזכוף האמונה שאין בלעדיו יתברך, ותולה הכל בטבע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ), וזהו עקר הגלות המרה והארצה הזו אשר אנו מערבים בין אמות העולם ולומדים ממעשיהם, כמו שכתוב (תהלים קו, לה): "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם", ונדמה שהכל טבע גמור, וכל אחד עושה מה שלבו חפץ, חס ושלום, וזה עקר החשך בעולם עכשו, רחמנא לצלן, ועל-כן יעקב אבינו חזה

וְצִפָּה מֵרֹאשׁ מַה שִּׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה קִדְּם הַתְּגִלוֹת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שֶׁהוּא יִגְלֶה אֶת דְּרוֹךְ הָאֱמֶת לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְרָאָה אֶת כָּל אֱלוֹפֵי עֲשׂוֹ — כָּלל הָאֲמוֹת הָעוֹלָם, שִׁתְּגַבְּרוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּחְשִׁיכוּ אֶת הָעוֹלָם עִם חֲכָמַת הַטְּבַע (הַקְּאֵלִיטְשֶׁעֵס) שֶׁלָּהֶם הָאֲרוּרָה וְהַמְתַּעֲבֶת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, עַל-פְּנֵי תַּמָּה וְאָמַר: אוֹי, מִי יָכוֹל לְכַבֵּשׁ אֶת פְּלָן, וּמַה יְהִיָּה נַעֲשֶׂה עִם כָּלל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל? מַה עֲנָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? נִצּוֹץ יוֹצֵא מִיּוֹסֵף מְכַלָּה וְשׁוֹרֵף אֶת כָּלם, הֵינּוּ שְׂאֵלַח צְדִיקִים אֲמַתִּיִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת יוֹסֵף הַצְּדִיק, יְחִידֵי הַדּוֹרוֹת וְכוּ', וְנִצּוֹץ אֶחָד הֵינּוּ דַבּוּר אֶחָד הַמְּאִיר מְאֹד מִדְּבוּרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, שִׁיֵּצֵא בְּעוֹלָם, יְכַלֶּה אֶת כָּל חֲכָמַתָּם הָאֲרוּרָה. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל קִדְּם הַסְּתַלְקוֹתוֹ לְעִילָא וְלְעִילָא וְכוּ': "טְרִיף פְּסוּל אִיז זִיף מִתְּגַבֵּר אֲזוּי וְוִי עֵס אִיז דָּא אֱלֵפִים וְרַכְבוֹת טְרִיף פְּסוּל"א, (הֵינּוּ שְׁנַתְּרָבוּ בְּעוֹלָם אֱלֵפֵי וְרַכְבוֹת סְפָרֵי מִינּוֹת וְאִפִּיקוּרְסוֹת בְּפֶרֶט בְּעַתִּים הַלְלוּ — הַעֲתוּנִים, אֲשֶׁר כָּלם נִתְּפָסִים עַל יָדָם בְּמִינּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלְן) נָאֵר אִיף הָאֵפ דָּאֵס אִיִּין בְּלַעֲטַל פּוֹן רַעֲבִינְס סְפָרִים וְוַעֲט זִיִּין אַ תְּקוּן אוֹיף אֱלִדִּינְגִי, כִּי דְבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם אוֹרוֹת נִשְׁגָּבִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד, בְּחִינַת: נִצּוֹץ יוֹצֵא מִיּוֹסֵף, שֶׁמְכַלָּה וְשׁוֹרֵף אֶת כָּל אֱלוֹפֵי עֲשׂוֹ — כָּלל הַחֲכָמוֹת, הַדְּעוֹת וְהַבְּלוּלִים הַרְעִים שִׁישׁ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, כִּי אִין עוֹד סְפָרִים וְדְבוּרִים הַמְּחִיִּים וְמִחְזָקִים אֶת הַכָּל כְּמוֹ דְבוּרֵי וְסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. "אֲשֶׁרִי שִׁיאַחַז בְּהֵם וַיִּתְּמִיד בְּהֵם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשָׁף עָלָיו הָאֲרָה נוֹרָאָה מִהַצְּדִיק הָאֱמֶת", אֲשֶׁר פָּנְיוֹ, שֶׁכָּלוּ וְחֲכָמָתוֹ שֵׁם גְּנוּזִים (עֵין לְקוּיֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), וְכִשְׁיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב בְּאֱמֶת אֶל הַצְּדִיק, אֲזִי יִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְּבַרַךְ [עֵין שֵׁם (סִימָן ס) עַל מִשְׁנַת: סֵתָם חֲרַשׁ — אִינוּ שׁוֹמְעֵי וְאִינוּ מְדַבְּרִי, וְכוּ' (תְּרוּמוֹת א, ב)], וְזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שִׁיִּזְכֶּה לְבְרוּר וְזָכוּף אֲמוּנָה כְּזֶה, עַד שִׁירְגִישׁ שְׂאֵלְקוֹתוֹ יִתְּבַרַךְ מִמֶּשׁ עוֹמֵד עַל יָדוֹ, וְאֲזִי יִתְּגַבֵּר וַיִּתְחַזַּק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְּבַרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וַיִּשְׁיחַ וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר

(א) "הַסְּרַף וְהַפְּסוּל מִתְּגַבֵּר כְּמוֹ שִׁישׁ אֱלֵפִים וְרַכְבוֹת טְרִיף וְפְסוּל".
 (ב) וְכִי אֲנִי מְקַנֵּה שְׂדֵף אֶחָד מִסְּפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יְהִיָּה תְּקִינָה עַל הַכָּל.

עָלָיו, וְאָפְלוּ כְּשִׁיפֵל פַּעַם בְּאִיזוֹ יָרִידָה אוֹ חֶטָּא, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, גַּם-כֵּן אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, רַק תִּכְרֹם-וּמְיָד יִתְנַדֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּגְלֶה אֶת כָּל לְבוֹ אֱלֹהֵי יִתְבַּרֵךְ, וַיִּבְקֹשׁ רַחֲמִים וַתַּחֲנוּנִים שִׁיזְכֶּה לְהַכְנִס אֶל תּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, וּמַעֲלַת הָעֲנָן הַנִּשְׁגָּב וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל תַּפְלָה וְהַתְּבוּדָרוֹת, אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וְלִסְפֹּר כָּלֵל, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרַכּוֹת ו.): עַל הַפְּסוּק: "כָּרַם זֶלַת לְבַנְיָ-אָדָם" (תְּהִלִּים יב, ט) — אֵלֶּי דְבָרִים שְׁעוֹמְדִים בְּרוֹם רוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמֵאִי נִיהוּ? תַּפְלָה, וּבַנְיָ-אָדָם מְזוֹלְזָלִים בָּהֶם, כִּי אֵינָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַתַּפְלָה, אֲשֶׁר עַל יָדָה גַּם הִרְחוּק וְהַפְּגוּם בְּיוֹתֵר, יִכּוֹל לְשׁוּב וְלִהְתַּקְרַב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּכּוֹל לְזַכּוֹת לְכָל טוֹב שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיא), כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַשַּׁעַר וְהַפְּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ (עֵינִי ש"ס, סִימָן פג), וְנִתְכַּפְּרִין לוֹ כָּל עוֹוֹנוֹתָיו, כִּי הַתַּפְלָה בְּמָקוֹם קָרְבָן, וְנִמְשַׁכֶּת לוֹ עַל-יְדֵי-זֶה רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף (ש"ס, סִימָן ח), וְנִפְתַּחִים לוֹ כָּל מַעֲיָנוֹת הַחֲקֵמָה, וְנוֹבַע שְׁכָלוֹ, שִׁיכּוֹל לְלוּן בְּעַמְקָהּ שֶׁל הַלְכָה (ש"ס, חֶלֶק א', סִימָן ח). אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מְאוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וְהַעֲקָר לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּלַמּוּד גְּמָרָא כְּסִדְרָן וְכֵן בְּלַמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף כְּסִדְרָן, כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנֵינוּ ז"ל (עֵינִי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), כִּי מַעֲלַת לַמּוּד תּוֹרָה שְׁבַע-עֶלְפָּה אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְסַפֵּר כָּלֵל, כִּי הוּא הַמְקַשֵּׁר בֵּין שְׁנֵי הַצְּפָרִים — בִּינָה וּמִלְכוּת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג), שֶׁנִּתְקַשֵּׁר וְנִתְיַחַד הַקּוֹל וְהַדְּבִיר, שֶׁהוּא קְדוּשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְנִיתִיה הוּי"ה אֲדֹנָי (עֵינִי לְקוּטִי-הַלְכוּת, אֶפּוֹטְרוֹפּוּס, הַלְכָה ג), וּבְלַקוּטִי-מוֹהֲר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ריד) — תְּלַמּוּד בְּגַמְטְרִיָּה מְנִין שֵׁם הַקְּלָפָה, כִּי עַל-יְדֵי לַמּוּד גְּמָרָא, מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ קְדוּשָׁה עֲצוּמָה לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלָפָה הַיְדוּעָה, הַמְחַטִּיאָה אֶת הָאָדָם בְּמַקְרָה לִלְהָ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עֵינִי ש"ס; וּמוֹכָא בְּסִפְרֵי הַחַיִּים לְאַחֵי הַמְהַר"ל מְפֹרָאג, אֲשֶׁר 'גְּמָרָא' הִיא רְאִשֵׁי תְבוּת שְׁמוֹת הַמְלֶאכִים הַמְשֻׁמְרִים אֶת הָאָדָם מִכָּל דְּבַר רַע וּבְכַרְט מִמַּקְרָה לִלְהָ (עֵינִי ש"ס, חֶלֶק ב', סִימָן ה): גְּבִרְיָאֵל, מִיכָאֵל, רְפָאֵל, אִוְרִיָאֵל, כִּי הֵם הַמְלֶאכִים מִהַמְרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, וְעַל-כֵּן טוֹב מְאֹד

להיות רגיל לומר אפלו כמה פעמים ביום: "בשם ה' אלקי ישראל, מימיני מיכאל, ומשמאני גבריאל, ומלפני אוריאל, ומאחורי רפאל, ועל ראשי שכינת אל", שזה בחינת קשור המרכבה, ועל-ידי-זה נצול מטמאת המקרה, חס ושלום, וזוהי למחין נקיים וזכים, בחינת מחי התפלין, ונתפשטת עקממיות לבו, ואין קשה לו שום קשיות עליו יתברך, חס ושלום, הבאות מעמלק, שמוציא משפט מעקל, רחמנא לצלן, שהם כלל הספקות והבלבולים שמכניס בלב האדם, רק משליף חכמתו ודעתו לגמרי, ועובר אותו יתברך בתמימות ובפשטות בלי שום חכמות כלל, הפך עמלק, שמכניס בלב האדם חכמות וחקירות (עין שם, סימן ט), וזה היה עקר מלחמת היונים, ימח שם, שגזרו גזרות רעות על ישראל (ראש השנה יח): שלא יזכירו שם שמים בפיהם, חס ושלום, ואמרו: כתבו לכם על גרן השור, כי אין לכם חלק באלקי ישראל, חס ושלום (ירושלמי חגיגה, פרק ב), ונכנסו אל ההיכל וטמאו כל השמנים (שבת כא), שהם כלל הדעת דקדושה, כי שמן הוא הדעת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד), והיה חשף גדול בעולם, עד שתמל הקדוש-ברוך-הוא, והאיר את כל העולם עם פך השמן שמצאו חתום בחותם כהן גדול, הינו שמצאו את הדעת האמת של הצדיק בחינת נצוץ של יוסף כנ"ל, שעל ידו הכניעו ושרפו את כל אלופי עשו והחכמה היונית שנמשכה מהם, שזהו עצם גדלת הנס הנפלא של אור חנכה, שמתגלה אז האור הגנוז של ששת ימי בראשית כמובא בספרים הקדושים, ועתידה להתגלות במהרה בהתגלות משיח צדקנו. ואנו זוכים לזה בכל שנה ושנה להמשיך בביתנו אותה הארה, וההארה וההתגלות הזו הן אור הצדיק האמת, וכפי שזוהי להתקרב אל הצדיק האמת בשקידה נפלאה בתורתו הקדושה, כמו-כן נמשך עליו האור הגנוז, וביותר מתגלה עליו האור הגנוז שהוא הארת הצדיק — על-ידי תפילה והתבודדות, כמובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ט): מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, יעלה מדת היראה לשרשה וכו', וכבר ידועה לנו שיחת מוהר"ן ת"ז"ל בשעה שדבר מתורה זו עם אנשי שלומנו,

ואמר שהפרוש הוא: מי שרוצה לטעם טעם רבנו י"ל שהוא אור הגנוז — רבה בהתבודדות ודו"ק.

אחי היקר, חמדת לבבי! אי אפשר לך לשער בשכל אנושי למה יכולים לזכות על-ידי רבוי תפלות ובקשות בהתבודדות וכו'. חזק ואמץ מאד ברגע זה לברח למקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותפרש שיתתך אליו יתברך בתמימות ובפשטות כאשר ידבר איש עם רעהו, ותספר לפניו יתברך כל מה שעובר עליך, ותהיה עקשן גדול על דבר זה ימים ושנים ממש בלי שום טעם ושכל, בתמימות ובפשטות, אז יאיר עליך סוף כל סוף אור כזה וכו' וכו', שהוא אור הגנוז ותראה עולמך בחיך וכו', ותשיר ותרגן (ישעיה יב, א): "אודך ה' כי אנפת בי". כי עקר הארת והתגלות משיח צדקנו היא דרך התפלה וההתבודדות, כי עקר כלי זינו של משיח צדקנו הוא תפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב), וכמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברוחה לקרא כלם בשם ה'", וכפי שהאדם מתחזק ומתגבר עכשו בתפלה והתבודדות בתמימות ובפשטות גמורה, כן זוכה שנמשך עליו אור הגנוז של משיח צדקנו, וגם עוזר בקרוב הגאלה בכלליות העולם, ושכרו ומעלתו גדולים ונשגבים מאד מאד בכל העולמות, וקדשא בריך הוא משתבח בו, וברוין יוצאים מרום גבהי מרומים: זכאה האי בר נש דעביר רעותיה דקדשא בריך הוא, קדשא בריך הוא משתבח בהאי בר נש, זכאה אנת בעלמא הדין, זכאה אנת בעלמא דאתי, בגין דאנת ברנה מהימנותא דקדשא בריך הוא דאחיות בהאי נהורא עלאה דנפיק מהאי רישא דלא אתידע וכו', ועל-ידי תפלה ממשיך על עצמו אור הגנוז לצדיקים, שזה בחינת לא'ה, עולם הבינה כידוע, וכונת חנכה היא מהשגת אור הבינה שעולה חנ"ה, שם ס"ג לזעיר, שהוא כ"ו שם הנו"ה שיוכל להודג עם נוקביה ביחוד ג"ר, כמובא בסדור האריו"ל, ועין בלקוטי-הלכות (ראש חדש, הלכה ה):

ג) אשרי האדם הזה שעושה רצון הקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא משתבח בגן-אדם זה, אשרי בעולם הזה ואשרי בעולם הבא, בגלל שאמה ברנה נאמנת של הקדוש-ברוך-הוא האחתונה באור העליון הזה שיוצא מהראש הזה שלא נודע.

ל'א'ה' היא סוד התפלה, בחינת (בראשית כט, ז): "ועיני לאה רבות", שהיתה בוכה שלא תפל בחלקו של עשו, שזה צריך כל אחד הפא אל הקדש — לבכות ולהתחנן אליו יתברך, שלא יפל בחלק של הסטרא אחרא, בחינת "אלופי עשו", כלל הכופרים והאפיקורסים, וירבה בהתבודדות ימים ושנים, שאז יזכה לזכוה המחין והבינה שלו, ויזכה להשיג את הנסתרות ל'השם אל'קינו (דברים, כט כח), ראשי תבות ל'א'ה' [עין לקוטי-הלכות (חלק א', סימן כב) שתפלה היא בחינת נסתר, שעל-ידי תפלה יזכה שיתגלו לו כל הנסתרות ל'השם אל'קינו, שהיא בעצמה אור העליון של הבינה], כי על-ידי התפלה יכולין לקבל האורות הגדולים והנוראים בתוה לבושים וצמצומים נפלאים, כי עקר הלבושים והפלים לקבל כל האורות העליונים ויזדווגו בחינת קדשא בריהו הוא ושכינתיה זעיר אנפין ונוקביה בחינת נשמתו עמו יתברך, זה על-ידי רבוי התפלה, וזה אשר ימי החנכה נתקנו לימי תפלה והודאה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב), שהוא שעשוע עולם הפא, כי על-ידי תפלה ובקשה והודאה על העבר, וצעקה על להפא, על-ידי-זה ממשיכין הארת עולם הפא שהיא קדשת שבת לששת ימי החל, שגם בעודו בעולם הזה ירגיש תענוגי עולם הפא, ויזכה להנות מזיו השכינה על-ידי אור העליון של הבינה היורד לזעיר, שיכול להזדווג עם כלל נשמות ישראל. ועל-כן איתא בספרים הקדושים, שבימי חנכה מאיר אור הגנוז של משיח צדקנו, שזה בחינת ל"ו [שלשים וששה] גרות כנגד ל"ו שעות שהאיר האור הגנוז בזה העולם אצל אדם הראשון, ועתיד להתגלות במהרה בימינו בהתגלות משיח צדקנו (עין בבני יששכר, רמזי כסלו טבת. מאמר תורה אור), עוד שם: ל"ו גרות דחנכה הם כנגד ל"ו מסכתות גמרא שיש לנו, שזהו כלל תורה שב'על-פה, פי היונים רצו לבטל מ'ישראל את התורה הקדושה, וידוע אשר עקר שליטת האפיקורסים והכופרים היא על תורה שב'על-פה (עין לקוטי-הלכות, שבת, הלכה ו), שרוצים לעקר, חס ושלום, את אמונת החכמים מ'ישראל, שהיא כלל תורה שב'על-פה, ועל-כן לפי זה כשהאדם מתחזק להתמיד בלמוד הגמרא הקדושה כנ"ל, לסיים

ש"ס כל הל"ו מסכתות, אז גם-כן יהיה נמשך עליו האור הגנוז מששת ימי בראשית, הארת משיח צדקנו, וכמו שמקבל מרבנו ז"ל, שמי שמסים כל הש"ס — הל"ו מסכתות, נמשך עליו "צ'לם אלקים", ונדעת לנבון, שלהיות ראוי ש'משך עליו צ'לם אלקים, הוא צריך קדם לשאת אשה, כמובא בעין חיים (שער מ"א, הנקרא שער החשמ"ל, פרק ג'): סוד צ'לם אלקים הוא סוד הארת ה'ה' אלקים המתפשטים בכל הגוף, בבחינת ה'ה'ה, הוא כף: י"ק — הם המחין שבראש חכמה וכינה, ו' — גוף האדם, הינו שתי הידים חסד וגבורה, והגוף תפארת, שתי הרגלים נצח ויהוד, והיסוד הוא הברית קדש, ה' — היא בת זוגו, ובבחינת אלקי"ם, הוא כף: א' — הוא כתר, ל' — הוא הג' מחין, ה' — הוא ה' קצוות מחסד עד הוד, י' — יסוד י' זעירא פנודע, ס' — היא בת זוגו, נמצא שהארת חנכה היא הארת משיח צדקנו, וזה שאיתא בספרים הקדושים, משיח ראשי תבות: מזוזה, ז'מין, ח'נכה, ש'מאל, וצריך לתן טעם, איזו שיכות יש בין מצות מזוזה לגר חנכה? אף קדם נבאר קצת במצות גר חנכה, כי מבאר בפנונת מעצם נוראות נפלאות אור החנכה אשר יורדת למטה מעשרה טפחים, שדבר זה אין נמצא בשום חג, לגלות את האור אף למטה למטה. ומבאר בלקוטי-הלכות (השקמת הבקר, הלכה ד'), שהאור הנפלא הזה של חנכה היא אותה הארה של הצדיק האמת המוריד את עצמו למטה למטה להאיר השגת אלקות אפלו לאלו שנפלו בעמקי עמקים על-ידי רבוי עוונותיהם, ומנחים בשאול תחתיות, כי מגדל כחו הנשגב והנורא יכול להוריד את עצמו גם במקומם שמנחים שם בתאוותיהם הרעות, ויכול להגביה ולהרים אותם, ולגלות להם כי אין שום יאוש בעולם כלל, וגם במקום שהם, יכולים לשוב ולחזר אליו בתורה, ומאירה בהם השגת אלקות נפלאה ונוראה מאד וכו', עין שם, כי הצדיק האמת מאיר באור תורתו עצות נוראות ונפלאות כאלו על-ידי רבוי הספרים שלו, שהם בכלל תורה שבעל-פה (עין לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ז), עד שגם הגרוע שבגרועים והפחות שבפחותים, גם-כן ימצא לעצמו

עצה נכונה איך לשוב אליו יתברך אפילו ממקומו השפל, כי עצות הצדיק הן עמקות מאד מאד, "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד), כי הן חכמה עמקה כזאת, אשר יכולה להאיר גם למטה למטה בתקף העשייה לנמוכים והירודים מאד מאד, שיוכלו למצא עצה לנפשם למלט נפשם מני שחת, לאור באור החיים וכו', עין שם; נמצא שמצות גור הנכפה היא דיקא למטה במקום החיצונים סמוך לחוץ דיקא, כי מצנה להניחה בטפח הסמוך לפתח, הינו לגלות גם למקומות החיצונים, לבני-אדם הירודים והנפולים; שגם להם יש עדין תקנה טובה לשוב אליו יתברך.

ועתה נבאר במצות מזוזה (עין שם, פקדון, הלכה ד), כי את המזוזה קובעים ליד הפתח, שדבר שם נכנסים מחוץ לפנים, הינו מרשות הרבים שהוא הסטרא אחרא, פגם אמונה, חס ושלום, אל רשות היחיד, יחידו של עולם, והמזוזה מקשרת בין החיצונית לפנימיות, לגלות גם אל החוץ, שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלוף של עולם, שזהו סוד מצות מזוזה, עין שם; נמצא ששתי מצוות אלו שיכות להדדי כנ"ל, ששתייהם אורו של מ'ש'י'ח', מזוזה, ז'מין, ח'נכה, ש'מאל, כי שתייהם מגלות אלקותו יתברך גם במקום החיצונים וכנ"ל.

וזה בחינת תורה ותפלה, כי בארנו לעיל, אשר סוד אור התנכה הוא סוד התפלה וההודאה, שזה בחינת הארת העולם הנקראת ל'א'ה', ועתה מצאתי בפגנות (עין בסדור רבי שבתי), כי מזוזה היא הארת העולם הנקראת רחל, ומבאר בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן יב), שרחל היא סוד תורה שבעל-פה, שהיא כרחל לפני גוזזיה, שהכל גוזזין ופוסקין ממנה הלכות, עין שם; כי הנכה היא בחינת תורה שבעל-פה מצוה מדרבנן, ועל-כן דיקא על-ידי תפלה והתבודדות ולמוד גמרא תורה שבעל-פה תמשך עליו הארת מ'ש'י'ח' צדקנו, וזה גדל הזהרת רבנו ז"ל על התבודדות ועל למוד שלחן ערוך,

שהוא תמצית תורה שבעל-פה כידוע, כי על-ידי שתי הנהגות אלו, שהן הארת חנכה, יזכה ליצאת מגלותו. [ובמקום אחר הארכתי, אשר הם בחינת שני הצמצומים שנוצרכים לכל הבא לכנס אל הקדוש בהשגת המ'ח', צמצום אחד למעלה, סוד נ' ארפה שהיא הבינה, אהל לי'א'ה', "תפלה", וצמצום אחד למטה, סוד נ' כפופה, שהיא המלכות, אהל ר'ח'ל', "שלחן ערוך", שעל-פנים לא יצא מגדרו, חס ושלוש, ויצעה מעשה בהמה, רק יקיים כל מה שכתוב בשלחן ערוך וכו' וכו'].

ויען שזכינו להגיע עד כה, אשר הארת חנכה בחינת אורו של משיח צדקנו זהו למוד תורה שבעל-פה גמרא ושלחן ערוך (שהם תמצית תורה שבעל-פה כנ"ל), אז יזכה לאור הגנוז ולצלם אלקי"ם. והזכרנו מאמר האריז"ל, שלזכות שימשך עליו צלם אלקים, צריך קדם לשא אשה, אמרתי עתה נטיל יחד אל תוך הארמון הנהדר והנפלא מאד, שהוא מאמר ימי חנכה בלקוטי-מורה"ן (חלק ב', סימן ב), ונכנס יחד רק לחדר אחד מהארמון, ונביט בו היטב היטב אנה ואנה, ונקח משם השיך לעניננו (עין באות ד), וזו לשונו באמצע דבריו: "עקר קיום ושלמות הדבור הוא על-ידי האמת שהוא מאיר בדבור על-ידי שלשה שמות, בבחינת (תהלים ג): "אל אלקי"ם הויה דבר", כי אלו שלשת השמות הם מקור האמת, ועל ידם מאירה האמת בדבור וכו', ושלשת השמות "אל אלקי"ם הויה" הם בחינת תפלה ותורה ושדוכים וזווגים וכו', שכל זה נתגלה בחנכה (עין באות ו' בסופו).

[ואם אמנם דברים אלו ברום גבהי מרומים ירמזון, ואין אתנו יודע עד מה, אך כבר הזהירנו רבנו ז"ל ופקד עלינו, לחתור ולפרש ולסלסל בדבריו, כל אחד כפי דעתו והשגתו, ויוציא לעצמו עצות והתחזקות, על-כן אענה גם אני חלקי, ולקשרו ולשלוכו בכל מה שדברנו עד כה] (חסר הסיים), (עין בפנים התורה שמדבר שם משלחן ערוך, הלכה, תפלה והודאה ושדוכים וכו').

ז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא, ראש חודש כסלו התשל"ד.

שלום וברכה וטוב אמת ונצחי יגיע אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', אשר משם יוצא הפרוז "עם איז גארנישט קיין יאוש פאר האנדן" [אין בכלל יאוש בנמצא], פי שם גמחלים כל העוונות ונתהפך הכל לזכיות וכו'. ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ומאד נשבר לפי בקראי דברך, ומה שעובר עליך וכו'.

אהובי, אחי, מה אמר לך לנחמך או לחזקך, הלא כל ספרי רבנו ו"ל בידך, הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך, בפרט עכשו אשר מרגש כבר ריח של חנכה הקדוש, שהוא אור נורא ונפלא אשר ממשיך הצדיק אורו יתברך בביתנו ובמקומנו ובמדרגותינו, אפלו למטה מעשרה טפחים שמעולם לא ירדה שכנה לשם, אף-על-פי-כן גדל כח הצדיק הוא גדול כל-כך אשר יכול להאיר אור האורות אפלו לפגומים ולמגשמים כמנו היום, כי מצות גר חנכה היא אור כזה, שהמלך בעצמו כביכול בא ויורד אל מקומנו, ומבקש אותנו (עין לקוטי-הלכות, השכמת הברך, הלכה ד'), כי דיקא בשעה שהיונים שהם הסטרא אחרא שבכל דור, רוצים לבלע אותנו לגמרי על-ידי חכמות של הכל ולמודיהם הרעים והמרים, פאלו אבדה, חס ושלום, תקנתנו, בא הצדיק שהוא הפהן גדול, ועל-ידי פה השמן שלו שהוא למודו הקדוש שלומד עמנו, אשר אין שום יאוש בעולם כלל, כי השם יתברך ממלא כל עלמין, ובתוף כל עלמין, כי הכל לכל הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, על-ידי-זה מאיר לנו ומחזק ומשמח את נפשנו האמללה והפגומה מאד מאד, על-ידי רבוי זהמת מעשינו ומחשבותינו וכו'.

והנה בפגומות מוכא לכון להדליק ג'ר ח'נכה ראשי תבות:

גַּיְחַל', וַיְדוּעַ מִהַסְפָּרִים הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר אֹר חֲנֻכָּה הַמַּאִיר
בַּחֲשֻׁכוֹתֵינוּ (כִּי הִיא מְצִנָּה שְׁנִתְנָה לָנוּ בְּגִלוּתֵנוּ לְהַאִיר לָנוּ), הִיא
הַכְּנָה לְמִשִּׁיחַ אֲשֶׁר יָבוֹא וַיְגַלֶּה אֶת הָאֹר הַגָּנוּז לְכָל הָעוֹלָם, "וַיֵּדַע
כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּ וַיְבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתוּ, וַיֹּאמֶר כָּל
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מִלֶּךָ וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

כִּי אִזּוּ הָאֵי "נִחְלָא" עֲמִיקָא וְטַמְיָא יִפְרָץ כָּל גְּדוּרֹתָיו וַיִּהְיֶה
"נוֹבַע מְקוּרָא דְחֻכְמָתָא", וְהַכֵּל לְכָל יִזְכוּ לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרַךְ (יִשְׁעִיה כה,
ט): "וַאֲמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹקֵינוּ זֶה קוֹיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ, זֶה ה' ה'
קוֹיֵנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ"; כִּי עַל-יְדֵי הַתְּגָלוֹת הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה בְּגִלוֹי נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, יוֹכְלוּ לְרֹאוֹתוֹ כְּכֹיכּוֹל בְּעֵינֵי בֶּשֶׂר,
וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹב ה' צִיּוֹן" וְגו',
עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכוּ לְגַאֲלָה אֲמִתִּית וְנִצְחִית; כִּי עַקֵּר הַגְּלוּת הוּא מַחְסְרוֹן
הָאֹר (אִיכָה ג, ב): "אוֹתִי נִהַג וַיִּלְךְ חֲשֵׁךְ וְלֹא אֹר" וְגו' "בְּמַחְשָׁכִים
הוֹשִׁיבֵנִי כְּמִתֵּי עוֹלָם" וְגו', אֲבָל בְּהַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ יִפְתָּחוּ הָעֵינַיִם,
וְהַכֵּל יִזְכוּ לְרֹאוֹת מְרֹאוֹת וְחַזִּינוֹת, כִּי גַם עֲכָשׁוּ הָעֵינַיִם רֹאוֹת (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֵלֶק א', סִימָן רנד), כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו
יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֵּל לְכָל
— דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמוֹת חֵיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ,
וְגַם הַטְּבַע הוּא כְּסֵא לְהַשְׁגָּחָה, אֲךָ מְרַב חֻטְאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
(שֵׁם ה): "בְּנֶה עָלַי וַיִּקַּף רֹאשׁ וּתְלֹאָה" וְגו', "גְּדַר בְּעַדֵי וְלֹא אֲצֵא
הַכְּבִיד נִחְשָׁתִי" וְגו'; כִּי בְּמִקוּמָנוּ רַבּוּ הַלְבוּשִׁים וְהַהֲסָתוֹת
הַמְּלַבִּישִׁים וּמְכַסִּים וּמְסַתְּרִים אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְעַל-כֵּן אֵין אָנוּ זוֹכִים
לְרֹאוֹת וְלַהֲסַתְּכָל עַל הַרוּחָנוֹת וְהַחַיּוֹת אֱלֹקוֹת שְׁבָכָל דְּבַר, אֲבָל
עַל-יְדֵי הָאֵי רִישָׁא דְלֹא אֲתִיְדַע רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה' (שֵׁם ד, ה)
שִׁתְּגַלֶּה, הוּא יִפְתָּח עֵינַיִנוּ לְרֹאוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֵלֶק ב', סִימָן סז),
וַיִּקְיָם (יִואֵל ג, א): "וְהִיָּה אַחֲרֵי-כֵן אֲשַׁפּוּךְ אֶת רוּחִי עַל כָּל בֶּשֶׂר
וְנִבְאוּ בְּנִיכֶם וּבְנִתֵיכֶם" וְגו'. כִּי עֲצָם הַתְּגָלוֹת הָאֹר עַד שִׁיכּוֹלִים
לְרֹאוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ וְלַהֲרִיגִישׁוּ מִכָּל דְּבַר, זֶה הוּא סוּד הַנְּבוּאָה (עֵין
לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ה'), וְכִשְׁיִזְכֶּה עַל-יְדֵי תַלְקָה אֲמוּנָתוֹ בּוֹ

יתברך להסתכל ולהתבונן בכל דבר בחיות אלקות המחיה את זה הדבר, יזכה לשמע הרמזים מהכל, שזהו (דברים ד, יב): "קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים וולתי קול" [וגוף], וזהו אשר כל מצות גור חנפה תלוי בעינים דיקא, כי אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותן בלבד, לראות ולהתבונן (תכמ"ה ובינ"ה), בחיות אלקות שיש בכל דבר, אשר אל דעת האמת הזו אנו זוכים על-ידי משיח שהוא ראש הצדיקים, וכל צדיק הוא בחינת משה משיח (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'). וזה אשר "בר"ה מאיר"ת עיני"ם" (תהלים יט, ט), עולה מתתיה"ו ב"ן יוחנ"ן (עין אמרי נעם מהרב הקדוש רבי מאיר מדזיקוב זצ"ל), כי עקר פתיחת העינים זוכים על-ידי הצדיק האמת שבכל דור (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב), ואז כשזוכה לפתיחת העינים לראות ולהתבונן, אשר השם יתברך הוא אמי, עמי ואצלי, וגם במקומי המגנה גם-כן מאיר אורו יתברך, על-ידי-זה נפתח הפה לדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זהו שלמות ברור וזכוף האמונה; כי לא ידבר האדם אליו יתברך אלא כשתגלה לו ידיעה זו, אשר השם יתברך הוא מלא כל הארץ כבודו, שזהו או"ר החנפ"ה, שהוא האו"ר הגנוז של משיח; ועל-כן עקר שלמות זה הענין יתקיים רק בהתגלות מל"ך המשיח, אשר יקיים (צפניה ג, ט): "אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד"; ולכן כפי שזוכים עוד עכשו בתקף ירידתנו ונפילתנו להמשיך עלינו או"ר חנפ"ה שהוא אור"ו של משיח, או"ר האמונ"ה, כמו-כן נזכה לצאת מהגלות המרה לגמרי, כי עקר העצה הוא אמונה בתמימות ובפשיטות גמורה, לידע ולהודע אשר הכל לכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), ואפלו ריש גרגיתא מן שמיא מנו ליה (ברכות נח:), ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח:), ואפלו צפרא פלילא מבלעדי שמיא לא מצתדא, וכל שכן בר איניש (ירושלמי שביעית ט, א). ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש: אפלו קש אינו נופל מהעגלה בלתי רצונו

יתברך. מכל שכן מה שנעשה עם בעל חיים, ומכל שכן עם מדבר ומכל שכן וכל שכן עם ישראל, ומכל שכן, וכל שכן עם המבחרים שבישראל המקרבים אל הצדיקים, ומכל שכן וכל שכן עם הצדיק בעצמו. וכשזוכים להאמין באמת בהשם יתברך ובהשגחתו הפרטי פרטית (עין לקוטי-הלכות, משא ומתן, הלכה ד'), אין צריכים לדאג על פרנסה כלל, וגם בודאי לא יפל משום דבר שבעולם, כי אדרבה על-ידי הנפילה יתחזק יותר, כי למה נפל בדעתו, רק מחמת שידע בעצמו שפגם איזה פגם, או עבר, חס ושלום, איזו עברה גמורה, אם-כן בזה בעצמו ראוי שיחזק את עצמו, כי מאחר שידע על-פל-פנים שמקלקלין על-ידי עברה ופוגמים בעולמות עליונים, אם-כן יש לו אמונה, וכשיש לו אמונה, יש לו תקנה עדין לעולם, "כי כל מצוותיך אמונה" (תהלים קיט, פו), "כי כל זמן שיש לו אמונה, יש לו תקון לעולם; ועין בספר המדות (אות אמונה, סימן לג): על-ידי אמונה יסלח לך הקדוש-ברוך-הוא; וכמו שאמר רבנו ז"ל לאחד שנפל בדעתו מאד, ענה ואמר לו: אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב). והעקר הוא אמונה, שעל-ידי-זה ממשיכין אותו יתברך אלינו, ועל-ידי-זה נמחלים כל עוונותינו, כי כשיש לו אמונה בהשגחתו יתברך בשלמות, שזהו בחינת רצוא ושוב, שעל-ידי שממשיך עצמו ומאמין בו יתברך שזהו בחינת רצוא, זוכה שהקדוש-ברוך-הוא ממשיך עצמו כפיכול עליו, שזהו בחינת ושוב, על-ידי-זה זוכה להגיע לאחרית טובה, כי על-ידי אמונה שלמה, ידלג ויקפץ על כל המניעות וההסתות והפתויים והדחיות וחלישות הדעת, שהיצר הרע וחילותיו רוצים להפילו, כאלו אין לו עוד שום תקנה, חס ושלום. ובפרט אלו אשר פגמו בברית, הוצאת זרע לבטלה, שפגמם מגיע אל האמונה דיקא בידוע, כי הפרידו הטפה מהמלכות שהיא האשה-אמונה, שענשם — שנחסרת מהם דיקא האמונה, ועולים בלבם ספקות גדולים, רחמנא לצלן, שבשביל זה בעצמו מר ומרור להם תמיד. כי כשנחסרת מאדם האמונה, רחמנא לצלן, עוברת עליו מרירות רבה, אבל כשיזכו לסלק דעתם ומחם הפגום, ויתחזקו

באמונה פשוטה לדבר עמו יתברך משם ממדרגתם, על-ידי-זה
 בעצמו יזכו סוף כל סוף לאמונה, כי (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך
 בפיי". ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): עצה לאמונה
 הוא הדבור, על-ידי שיחזקו עצמם וידברו עמו יתברך, ויגלו לו
 יתברך בפרטי פרטיות חטאם ועוונם המגנה, על-ידי-זה דיקא תבנה
 אצלם האמונה הקדושה, וימחלו עוונותיהם לגמרי, כי על-ידי
 אמונה שלמה ידלג ויקפץ על הכל, כי הוא מאמין שהשם יתברך
 הוא ראשון ואחרון, אלהי הראשונים והאחרונים, והוא יתברך בוחר
 בעבודת משה רבנו ובעבודת האבות וכל הצדיקים הגדולים
 והנוראים, אף-על-פי-כן הוא משתעשע ומקבל תענוג גם מעבודה
 קלה של הפחות שבפחותים שבישראל, אפלו רשעים ובעלי עברות
 ופושעי ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליהם, דהינו שיש להם
 אמונה, עדין הוא יתברך מקבל תענוג והתפארות מהם מכל תנועה
 קלה בעלמא שעושים, ובפרטיות אלו אשר ירדו כל-כף, והגיעו אל
 עמק הרע, ונכשלו כל-כף בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה,
 אם הם מרחמים על עצמם וכורחים למקום מיחד שאין שם
 בני-אדם, ומדברים עמו יתברך בלשון שרגילים בה, ומגלים לו
 יתברך בתמימות ובפשטות גמורה את כל לבכם המר והאמלל,
 ושופכים נפשם לפניו יתברך שיוציאם מהחשך המגנה והמזהם הזה
 שנפלו לשם, אין לשער ולספר כלל מה שנעשה אז בכל העולמות;
 כי באמת אלו הנפשות, הן נפשות גבוהות מאד, והסמ"ך-מ"ם
 הרשע, ימח שמו, יודע זאת, על-כן טמא אותם ולכלך אותם כל-כף
 וכו', וכשהם מבטלים דעתם לגמרי, ואינם מסתכלים על שום מונע
 ומעכב, רק מציתים את הצדיק האמת, שרש נשמת משיח, שהוא
 הרחמן האמתי, אשר ממשיך רחמנותו יתברך בעולם, ומשיחים
 לפניו יתברך כאשר ידבר הבן לפני אביו, אינם זזים משם עד
 שנמחלים עוונותיהם.

כי הצדיקים הגדולים, הם בחינת ריש כל דרגין, והקטנים
 והרחוקים והפגומים על-ידי מעשיהם הרעים הם בבחינת סוף כל

דרגין, והשם יתברך ראשון ואחרון ומגיד מראשית אחרית, ומיחד ומקשר סוף מעשה במחשבה תחלה, סוף כל דרגין בריש כל דרגין, אשר כל זה הוא סוד התשובה, ירידה תכלית העליה, וכשמגיע האדם לתכלית הירידה, חס ושלום, חס ושלום, על-ידי מעשיו הרעים ומחשבותיו הפגומות, אף-על-פי-כן אם יתחזק גם שם בו יתברך, ויאמין בו יתברך באמונה שלמה, שגם שם במקומו ממש נמצא השם יתברך, בבחינת (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך", ואינו מציא עצמו כלל, ואינו מתפעל משום בריה ומעכב כלל, רק בורח אליו יתברך, ושוטח בפיו לפניו יתברך, ובוכה בכיות רבות, ומגלה לו לבבו ומבקש אותו יתברך:

אנא יהנה, חוס ורחם על פגום כמני, על נכזה וחדל אישים כמוני, נפלתי בעמק רע בזה, הושיעני והוציאני משם, כי באו מים עד נפש וכמעט נטיו רגלי, האר פניך בעבדך וגלה לי אמונתך הקדושה שאדע שגם במקומי גם שם אתה, עד שעל-ידי שלמות האמונה הקדושה אזכה לשמח ולרקוד בשמחה וברקודין, אשר גם לי יש עדין תקנה, כאשר גלית לנו על-ידי ראש צדיקה, ולא אתיאר ולא אפל בדעתי כלל. ועל-ידי שאני מתעורר אליך, זכני שיתעוררו אלפים ורב רפי רכות נשמות, שגם-כן נפלו בעמק הזה שנפלתי שם, ויחזרו בתשובה שלמה לפניך, ואתה מחל לנו, ושמח לבבנו תמיד, שנזכה להיות שמחים, ונהנים מזיו שכינתך. אמן כן יהי רצון.

וירחיב דבורו בזה, כל איש כפי לשונו וכפי דעתו וכפי מדרגתו וכפי בחינתו, ועל-ידי שכולל סוף כל דרגין שהוא שם אל ראש כל דרגין, שהצדיק האמת מיחידי הדורות שם, על-ידי-זה יזכה להעלות כל הנשמות והנצוצות שנפלו לשם מכמה שנים, וכשנכלל מקום רחוק ונמך כזה בהשם יתברך, ממילא נכללין כל שאר המדרגות שבאמצע, בקדשתו יתברך. נמצא, שדיקא הרחוקים כשיתחזקו באמונה שלמה, בודאי יזכו לתשובה שלמה "ועל ידם דיקא יתקנו כל העולמות", כי על ידם נכלל אחרית בראשית.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ו'ל אומר, ש'כְּסִלְיוֹ' הוא מְרַמֵּז בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת ג, ד):
 "וַיִּרְא יְיָ כִּי סָר לִירְאוֹת" (עַן לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז), כִּי מִשֶּׁה
 רַבְּנוּ הָיָה הֶרְחָקָן הָאֲמִתִּי, וְהוּא רַחֵם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, כִּי מִשֶּׁה רַבְּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה (מְנַחֵם סה.), וּמְסַר
 נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהִשְׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגִד, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל עַצְמוֹ
 כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אָמַר לוֹ (שְׁמוֹת לב, י): "וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל",
 וְהוּא לֹא הִשְׁגִּיחַ עַל זֶה כָּלֵל, רַק אָמַר "אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם" וְגו', כִּי
 הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהֵיג אֲמִתִּי, וְהִכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֲמִתִּית בְּעוֹלָם
 (דְּבָרִים ד, לה): "אֲתָה הִרְאָתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים"; כִּי מִשֶּׁה
 פָּתַח אֶת הַדַּעַת וְגָלָה לָנוּ, כִּי יֵשׁ אֱלֹקִים שְׁלִיט בְּאָרֶץ. וְזֶהוּ עֵקֶר
 שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת הָאֲמִתִּי, כְּשׁוֹזֵכָה לְהַגִּיעַ לִידִיעָה זֹה, אֲשֶׁר מְלֵא כָל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּעַצְמוֹ סוּד בְּנֵי־בֵית־הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ (בֵּית מִקְדָּשׁוֹ
 הַפָּרְטִי), וְלִהְפֹךְ כְּשַׁחוּטָאִים, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, אִזּוֹ נּוֹפְלִין לְגַמְרֵי מֵהַדַּעַת,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִזּוֹ מֵר וּמְרוּר מְאֹד, וְהוּא מְלֵא צַעַר וַיִּסּוּרִין, כִּי (שַׁבָּת
 נה): אֵין יִסּוּרִין בְּלֹא עוֹן, כִּי עֵקֶר הַיִּסּוּרִין הוּא כְּשִׁנּוּפְלִים בְּעוֹנוֹת,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם מִשָּׂא כְּבֵד מְאֹד, שְׂאֵי אִפְשָׁר לְשִׂאת
 מִשָּׂא כְּבֵד זֶה, וְזֶהוּ עֵקֶר עֲבוּדַת מִשֶּׁה מְשִׁיחַ, שְׁבָכֵל דוֹר — לְרַחֵם
 עַל יִשְׂרָאֵל וּלְהֵאִיר בָּהֶם הַדַּעַת הָאֲמִתִּית, שְׁעֵדִין הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲתֶם,
 עִמָּם וְאַצְלָם, וְגַם לָהֶם יֵשׁ תִּקְוָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי גְלוֹי
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, גְּלוֹי וּבְרוּר וְזִכּוּף הָאֲמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְחָלִים
 הַעוֹנוֹת, וְכֵן לְהִפָּךְ — עַל־יְדֵי מְחִילַת עוֹנוֹת זִכָּה לְחִדּוּשׁ הַמַּחֲזִין.
 זֶה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ו'ל — כְּפִי מַה שְׁזוֹכָה לְפַעַל בְּקִשְׁתּוֹ בְּיוֹם
 הַכְּפוּרִים, דְּהֵינּוּ בְּקִשְׁת "סֶלַח נָא", כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲנֻכָּה, כִּי עַל־יְדֵי "סֶלַח
 נָא" נַעֲשֶׂה חֲנֻכָּה, וְעַל־כֵּן יוֹצֵא חֲנֻכָּה מִפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר יד, יט): "סֶלַח
 נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כִּי־גִדְל חִסְדְּךָ וַיִּכְאַשֶׁר נִשְׂאָתָ וְגו'. וּפְסוּק זֶה
 נֹאמֵר אֵצֶל הַמְּרַגְלִים, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל חֲטָאתָם נִחְרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
 שְׁשֵׁם הָיְתָה שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, וּבְקִשׁ מִשֶּׁה "סֶלַח נָא", וְכִמוֹכֵן בְּיוֹם
 הַכְּפוּרִים כְּשֶׁמְבַקְשִׁים "סֶלַח נָא", כֵּן זִכָּה לְחֲנֻכָּה שֶׁהוּא חֲנֻכַּת
 בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּנֵי־הַמַּחֲזִין, דַּעַת הָאֲמִתִּית, לִידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כְּפִי שְׂמַתְחַנֵּן לְפָנָיו

יתברך שימחל לו ומבקש "סלח נא", על-ידי-זה זוכה שיאיר עליו אור של משיח שהוא או"ר החנוכה, או"ר האמונה, ועל-כן יוצא 'פסליו' מפסוק (שמות ג, ד): 'וַיֵּרָא יְיָ בְּי סֹר לְרֵאוֹת, כִּי מָשָׁה רַבְּנוּ נָתַן לָבוּ לְהִסְתַּכַּל בְּצַרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר צַרְתָּן הוּא הַמַּשָּׂא הַכֶּבֶד שֶׁל הָעוֹנוֹת שְׁעֲלִיהֶם, וְהָאִיר אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת בָּהֶם. וְעַיִן בַּמִּדְרָשׁ (שמות רבה ב, יא): הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר, רָאוּי זֶה לְהִיּוֹת מְנַהֵג מֵאַחַר שֶׁסָּר וְזָעַף הוּא זֶה לְרֵאוֹת בְּצַעֲרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת מוֹרִיד עֲצָמוֹ אֶל כָּל הַפְּגוּמִים בְּיוֹתֵר, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וְהוּא מְבִין הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת מַצְבָּם וְחוֹמַל עֲלֵיהֶם, וּמְאִיר בָּהֶם לְאֵט לְאֵט אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת, וּמְגַלֵּה לָהֶם אֶת גְּדֹל עֲצָם הַרְחַמְנוּת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַמְּרַחֵם עַל הַכֹּל, בַּפְּרָטִיּוֹת עַל אֱלוֹ הַנְּשֻׁמּוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפֶּגֶם הַבְּרִית – הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַד שֶׁקָּשָׁה עֲלֵיהֶם לְצֵאת מִזֶּה, עֲלֵיהֶם עֲצָמָה וּגְבֻרָה רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַצַּדִּיק עוֹלָה בְּכָל פֶּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְשִׁיג יוֹתֵר וְיוֹתֵר רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּסוּד (ישעיה סג, ד): עַיִן לֹא רָאָתָה אֱלֹקִים זִוְלָתָךְ יַעֲשֶׂה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ כַּחוֹת עֲצוּמִים שִׁיּוֹרֵד לְתוֹךְ מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים לַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיחַ אֶת כָּלֵם וּלְהָאִיר בָּהֶם הַדַּעַת הָאֵמֶת שְׁעֵדִין גַּם בְּמִקּוֹמָם מְאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ.

כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת זוֹכֵה לְמַקִּיפִים הָעֲלִיוֹנִים בְּכָל פֶּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעוֹשֶׂה מְמַקִּיף פְּנִימִי, שֶׁזֶהוּ סוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּמְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין בְּיָדוּעַ, וּכְפִי הַנִּי"ל שֶׁעַקֵּר סוּד חֲנֻכָּה תְלוּי בְּעֵינַיִם דִּיקָא, לְרֵאוֹת וּלְהַתְּבוּנָן בַּחִיּוֹת אֱלֹקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, יִתְפָּרֵשׁ שִׁזוּ בְּעֲצָמָה הֵיחָה הַשְּׁגַת מֹשֶׁה (שמות ג): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסוּרָה נָא וְאַרְאֶה אֶת הַמְּרָאֶה הַגָּדוֹל הַזֶּה" וְגו', וְאָמְרוּ חַי"ל (שם בַּמִּדְרָשׁ, סִימָן ט'): מָה רָאָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְדַבֵּר עִם מֹשֶׁה מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה? לְלַמְּדֵךְ שְׂאִין מְקוֹם פְּנוּי בְּלֹא שְׂכִינָה, אֲפֹלוּ בְּסֵנֶה מְאִיר נֵעַם זִיו הַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְגַם בְּסֵנֶה שֵׁם גְּנוּז אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-יְדֵי הַסְּתַכְּלוֹת מֹשֶׁה הָאִיר הָאֵרֶת הַדַּעַת בְּכָל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִתְיַאֲשׁוּ, כִּי עֵדִין יְכוּלִים לְצֵאת מִשָּׁם, וְדַבֵּר זֶה מְאִיר רַבְּנוּ ז"ל

במקורביו.

ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה להתקרב באמת אל רבנו ז"ל, ולא עוד אלא שיעסק בפרסום שם הצדיק האמת, שעל-ידי-זה בעצמו יגדל שמו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), ועל-ידי-זה ישובו כלם אליו יתברך. והנה תאמין לי, שיש להאריך בכל זה אלפים ורבות עמודים כפי תבערת לבבי אליו יתברך, אך ההכרח להפסיק מפני הטרדה שנתהוהה לי בגגע זה וההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

ח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ א' דחנכה ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך האריך מיום שני ויצא לנכון קבלתי, אך היות שהיה בדעתי לכתב לך באריכות גדולה כרצונך, אך, בעוונותי הרבים, טרודתי רבו מאד בכל יום ויום מתחדש, על-כן אמרתי ארוצה דברי אלו אליך ויהי מה, כי כן הזהירנו רבנו ז"ל על אהבת חברים.

הנה, חמדת לבבי, אשר אהבת עולם אהבתיך, "אהבה שאינה תלויה בדבר בטל", כשנתבונן ונחשב דרכנו, נראה איך שהימים והלילות פורחים, אט אט איז טאג אט איז נאכט [הנה יום והנה לילה], ואף שהם מסבבים אצלנו בחשך גדול, אף-על-פי-כן אנו זוכים לחטף בהם אילו נצוצי אור: "ציצית ותפלין בכל יום", "תורה תפלה וצדקה בכל יום", ובכחות ושירות וזמירות ותשבחות אליו יתברך, מכל שכן ברוך השם, כשמגיע שבת-קדש, אנו שוכתים ממלאכה ומקמיים המצוות הקדושות השכיכות לשבת, וכן בכל רגל ורגל, על-כן עלינו לתן שבת והודאה להשם יתברך בכל יום ויום מתחדש, ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים, ונתן

לנו תורת אמת, וחייו עולם נטע בתוכנו. ונתחיל להרגיש מחדש הנעם והמתיקות בכרפת "שלא עשני גוי", ואף שעדין עובר עליך מה שעובר, על-כל-פנים אינך גוי, ותראה לחפש ולמצא בעצמך נקודות טובות בין ברוחניות ובין בגשמיות, ואל תמשיך את עצמך כל-כך אל הצער והעגמת נפש, אשר עוקרת את האדם לגמרי משני העולמות. ואם רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לילך עם ההתגלות הנוראה והנפלאה אורו של משיח, לחפש בעצמו נקודות טובות, אנו מכרחים להשליך דעתנו ומחנו הפגום, ולצייתו ולקיימו בתמימות ובפשטות גמורה, ובזה תלויה כל גאולתנו הכללית והפרטית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב; ובלקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכה א') כי כשאדם בא אל תכלית החשף והירידות, וקר ומרור לו מכל מה שעובר עליו בין ברוחני ובין בגשמי, דיקא אז ידין את עצמו לכף זכות, וימצא הרחבות בתוך הצער (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), שזה בעצמו סוד החנכה, אורו של משיח, כי נס חנכה היה באור דיקא, להאיר עינינו ולמצא ההארה הגנוזה גם בחשף ובגלות, בקטנות ובדחקות, ביסורים ובמרירות, כי העקר להטות תמיד כלפי חסד ולמצא בו ומכל שפן באחרים רק הטוב, שזו בעצמה תהיה עבודת משיח — לגלות שאין שום יאוש בעולם כלל, ומכל המקומות המגנים והמטנפים יכולים לצאת, כי הוא יטה רק אל החסד, ועל-פן 'משיח' ראשי תבות: ח'סד מ'גלה ש'אין י'אוש. והנה מבאר בשפת אמת (לחנכה), אשר חנכה ופורים הם כנגד משה ואהרן נצח והוד חנכה נגד אהרן, ועל-פן הוא בהוד — לשון הודאה, להודות ולהלל אותו יתברך בשירות ותשבחות, ופורים הם כנגד משה, ועל-פן הוא בנצח — לשון נצוח, שהוא הנצחון ומנצח את קלפת המן עמלק וכו', עין שם.

נמצא, שחנכה הוא נגד אהרן, בויגות (מהדים קלג ב): "כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן, שירד על-פי מדתיו", ומדותיו היו אהבה ואחווה ורעות, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, וכן הגם היה על-ידי הפהנים אנשי

החסד, כי רק בזה תלוי גלוי האור, כפי שיש אהבה ואהבה ואחדות בין ישראל, שאז יש להם כלים לקבל כל האורות. וכפי שמוצא בעצמו נקודות טובות וכן אצל אחרים, כמו־כן הוא יכול להודות ולהלל את השם יתברך, בחינת (תהלים קמו, ב): "אומרה לאלקי בעודי", ויקא על־ידי העוד מעט טוב שימצא בעצמו ובאחרים, יוכל לומר ולהודות לו יתברך, כי על־ידי המחלקת אי אפשר לדבר עמו יתברך (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), ועל־כן תקן האריז"ל (שהוא התחלת התנוצצות אור גאלתנו כידוע) לקבל על עצמו קדם התפלה מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", כי על־ידי שלום ואהבה, יש לו דבורים, כי נתרחב מחו ודעתו להודות ולהלל אותו יתברך.

וכן פורים שהוא נגד משה, הוא בחינת קבוץ כל ישראל, להיות באהבה ובאחדות, בחינת (שמות לה, א): "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', בחינת (אסתר ד, טו): "לך בנוס את כל היהודים" וגו', כי עקר הפרוד נמשך מהמן — עמלק, (שם ג, ח): "ויאמר המן למלך אחשוורוש, ישנו עם אחד מפזר ומפחד בין העמים בכל מדינות מלכותך, ודתיהם שנות מכל עם" וגו'. ועקר הכנעת עמלק הנה על־ידי משה, וכן בכל דור על־ידי הצדיק האמת, שהוא בחינת משה משיח (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), כי משה אוהב ישראל הנה, כמו שאמרו חז"ל (מנחות מה,). ועל־כן מסר נפשו תמיד בשביל ישראל, והשליך נפשו מנגד, ולא הנה חושש על עצמו כלל, כי השם יתברך אמר לו (שמות לב, י): "ואעשה לגוי גדול", והוא לא השגיח על זה כלל, רק אמר: "אם תשא חטאתם" וגו', ועל־כן כל מה שמאירים ביותר את אהבתו יתברך שאוהב את ישראל, ומקבצים יחד את ישראל, על־ידי־זה נעשה ונתרבה אור השמחה; כי אין עוד שמחה וחדנה כמו זה שפעלות משנות מתיחדות באחדות הפשוט (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), כי כשנתגלה אחדות הפשוט למטה, גם למעלה נתרבת אחדות הפשוט, בבחינת: "אפה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי

אחד בארץ", שעל-ידי אחדות שנתגלה בישראל למטה, נתגלה אחדותו הפשוט יתברך למעלה.

וידוע אשר חנכה ופורים הם הארת הגאולה העתידה על-ידי משיח, שנתנו לנו לטעם בתוך גלותנו הארצה, שכבר עכשו קדם התגלות משיח, גם-כן נזכה להמשיך עלינו אותם התקונים שימשכו אז (ועין סודן של דברים אלו בפרפראות לחכמה, בסוף התורה בלקוטי-מוהר"ן [חלק א', סימן טו], שמפרש ומגלה לדעת איד שתורות רבנו ז"ל הם אורות מהנהגה העתידה וכו', עין שם).

והנה, חמדת לבבי, הנה בדעתי להאריך לך, אף עכשו נכנס אצלי אברך אחד לדבר עמו מרבנו ז"ל, על-כן ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר מקץ התשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, וגם כל המכתבים ששלחת מהבחורים, ומה שבקשת לכתב כלי לכל הישיבה, לדעתי הוא אף למותר, ובפרט שספרי רבנו ז"ל בידך, מה יש להוסיף על זה או לגרע מזה, כי הלא דבריו הקדושים הם כלליות גדולה, וכל אחד יכול למצא את עצמו בהם בכל מצבו ובכל ירידתו ובכל הרפתקאותיו וכו', ועלינו רק לשים לב אל זה ולקשר הי"ד שהוא הצדיק אל הו"ו שהוא לבנו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), ומחמת שלכל אחד יש הבנה אחרת בדברי הצדיק, כי אין שני בני-אדם שוין, על-כן צריך לקבל כל אחד נקדת חברו אשר מאיר בו הארת הצדיק באפן אחר מה שאין מאיר בחברו, וזה המכתבים הפרטיים שאחד מתכתב עם חברו, שהוא בחינת "ומקבלין דין מן

דין", שנה שיף לכלנו לחזק ולאמץ אחד את חברו, אבל מכתב פללי שיף רק לרב, שנה תורותיו שגלה לנו, ועלינו להכניס את כל מחנו וכל חושינו בתוך תורתו ולחדש בהם חדושים, ועקר החדושה הוא שיהיו אצלנו חדשים בכל יום, ולהתחיל ללמד בהם בחיות ובחשק חדש, כי נקדת אור דעת הצדיק מעוררת ומקשרת את לב האיש הישראלי אליו יתברך, ומבטלת ומשברת ומכנעת את כל התרפות השורות על הלב, וזה כל מצות גור חנפה (עין לקוטי-הלכות, ברכת המזון, הלכה ג'), כי גור חנפה הוא אור הנקדה החדשה של הצדיק האמת שהוא הכהן הגדול מאחיו, שיכול להכנס לפני ולפנים במקום שאין אחיו הצדיקים יכולים להכנס, והוא בחינת "ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ" וגו' (בראשית מב, ו), כי הוא המגלה אורו יתברך בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו, וזהו גור של שמן זיקא לאמשכא משח רבות קודשא ולאדלקא בוצינא, שממשיכין שמן משחת קדש סוד המחין הקדושים שמקבלין מזה הצדיק האמת, ודבר זה רואים בחוש, אשר תקף-ומיד בשזוכים להתודע ולהתקרב אל זה הצדיק האמת, נפתח מחו ודעתו ולבו, ומתחיל להשתוקק אחריו יתברך בהשתוקקות חדשה ובתבערה עצומה, שכל זה הוא סוד גור חנפה שאנו מדליקין באמצע החשכות של הגלות, ומתגלה לנו שגם במקומנו שם אלופו של עולם, רק הוא מלבש בלבושים וכו', וזאת המצוה של הדלקת גור חנפה שאנו מקימין בכל שנה ושנה, כדי לשבר ולהכניע מלכות הרשעה העומדת עלינו בכל דור ודור ובכל זמן וזמן לבטל אותנו מעבודתו יתברך, חס ושלום, להשפית תורתו יתברך ואמונתו יתברך, ולהעביר על חקי רצונו יתברך, כי דבר זה מתחדש בכל יום ויום, כמו שאמרו חז"ל (קדושין ל): בכל יום ויום יצרו של אדם מתחדש עליו, ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו לא היתה יכול לו, ועקר העזר על-ידי התורה של הצדיק האמת, שהוא או"ר החנפה, או"ר השמן, או"ר הנקדה הקדושה שעדיין לא נפגם פה השמן שלא נטמא, כי השמן שלו דהינו המחין שלו היו קדושים וטהורים בלי שום פגם כלל. ודבר זה רואים בחוש, אשר

האורות שזכינו על-ידי רבנו ז"ל הוא או"ר הגנוז ממש, שמגלה את אמתו ותברך בתכלית ההתגלות, עד שמרב האור הוא מכניע ומשבר את האהבות הרעות שזהו פגם הברית שנכנס בלב, ומתחילין לבער אליו ותברך, ומדברים עמו ותברך בלשון שרגילים בה כדבר איש אל רעהו, ודבר זה לא תמצא בשום מקום שבועלם, כי אם בפרך השמן שהוא הדעת של הצדיק האמת, ואף שהוא רק פרך קטן מאד מאד, שכל ענינו הוא בהסתרה כזו, עד שאינו נפר בעולם כלל, אף-על-פי-כן דיקא על-ידי הפרך הקטן הזה תהיה הגאולה.

וכמוכא בספורי-מעשיות (מעשה יב), שהגאולה תהיה על-ידי הבעל תפלה ואנשיו וכו', עין שם; וזה מה שאמרו חז"ל: גר חנכה איש וביתו, והמהדרין גר לכל אחד, והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך וכו', כי כל איש בביתו הוא בחינת נקדה הכללית, כי הוא ראש בית ומושל עליהם וכולל מכלם, והוא נקדה הכללית נגדם, כי כמו שבכלליות העולם צדיק הדור האמתי הוא נקדה הכללית של כל ישראל, בן בפרטיות יש שרי אלפים ושרי מאות וכו', וכן "כל איש שורר בביתו" וכו', וכל אחד הוא נקדה כללית נגד האנשים שתחתיו, כי יש אילן וענפים, וענפים לענפים וכו', וזה גר חנכה איש וביתו, זוהי בחינת הנקדה הכללית, שאז ממילא מאירות כל שאר הנקדות, וממהדרין גר לכל אחד, זוהי בחינת הארת הנקדות של כל אחד ואחד שמאיר מיניה וביה. וזהו מוסיף והולך, שמעורר ומאיר בכל יום ביותר על-ידי שמעורר אור נקדתו תמיד, עד שזוכה להגיע אל היום השמיני שהוא בינה עלמא דאתי, שלמות נקדת הצדיק האמת, ונקבל בו לגמרי, כי כל מה שמתמיד לעורר יותר נקדת עצמו, כמו-כן מוסיף והולך להאיר בו נקדת הצדיק, וגם יכול להאיר לאחרים הארת הצדיק האמת.

ויש לומר עוד באפן אחר, גר איש וביתו, זהו "נקדת הרב" שהוא איש, וביתו הם תלמידיו, והמהדרין גר לכל אחד ואחד, זהו "נקדת עצמו", שכל אחד מקבל וממשיך אליו בפרטיות אור

הצדיק, והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך, זהו "נקדת חברו", שמעורר ומחזק את חבריו ומוסיף נפשות חדשות אל תוך הקדושה לקרב רחוקים, שזהו עקר השלמות, ובזה יכולים להבין שמאיר בו אור הצדיק האמת "נקדת הרב", כשזוכה להתבודד הרבה עמו יתברך, שזוהי "נקדת עצמו", וזוכה לקרב הרבה רחוקים ולהכניסם אל תוך הקדושה שזוהי "נקדת החבר".

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו', ח'בלים נ'פלו ל'נו ב'נעימים.

הדורש שלומך...

* * *

דבורים נוראים ונפלאים המחזקים ומאמצים מאד מאד להאיר על עצמו ערכות מתיקות אור החנכה הקדוש

(העתק מספר "עלים לתרופה" מכתבי מוהרנ"ת ז"ל
שכתבם לבניו ולתלמידיו אנשי שלומנו היקרים)

... והשם יתברך יעזר לפעל בקשת "סלח נא" וכו' ביום הכפורים הקדוש הזה, עד שזוכה לחנכה טוב וקדוש, לזכות לבחינת חנכת בית-המקדש, ולהמשיך הדעת הקדוש עלינו, לידיע בכל עת ופעם, כי ה' הוא האלקים, ולגרש הרוח שטות מקרבנו על-ידי המשכת אלקותו עלינו בכל עת איך שהוא, כי מלא כל הארץ כבודו...

... והנה דע, ידידי, שתהלה לאל, היה אצלי על שבת-חנכה כמה אורחים, ותהלה לאל, היה הכל בשלום בתסדו הנפלא... והנה רב דברינו בזה החנכה היה בהתורה הקדושה של ח'נ'כ'ה', שהוא "פי מרחמם ינהגם" (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), ואם פי כבר דברנו בזה הרבה, עדין צריכין לחזר ולהזכיר כל מה שכתוב שם כמה פעמים בכל יום, כי מאד עמקו וגדלו דברי תורתו הקדושה בפרט התורה הנ"ל, ששם מבאר מענין החליפות וההשארה הקדושה שלו. והעקר להאיר עדין בכל אחד ואחד שעדין ה' עמו ואצלו, ולידע ולזכר בכל עת פי מלא כל הארץ כבודו, ולעורר עצמו משנתו בכל עת לבל יישן ולא יאבד את ימיו בחשך, חס ושלום, בבחינת "הקיצו ורננו שוכני עפר" הנאמר שם...

*

... והנה ימי חנכה הקדושים ממשמשים לבוא, ולה' התקנה שנוזכה להתועד יחד, ופה אל פה נדבר, השם יתברך יזכנו לקדשת חנכה, להמשיך הדבור הקדוש עלינו ועל דורותינו ועל כל דורות וכו'...

*

... השמן זית קבלתי גם-כן, השם יתברך יזכנו לקים מצות הדלקת נר חנכה בשלמות לאמשכא משח רבות קדשא ולאדלקא בוצינא, אם יהיו כל הימים דיו וכו', אי אפשר לבאר פרוש דברים אלה שהזכרתי עתה...

*

... ובענין היסורים שיש לך מה שמונעת אותך לנסע לפה — מה לעשות, לעת עתה תחיה עצמך מה שעל-כל-פנים אתה יכול להיות אצלנו שלש פעמים בשנה לפחות, וכבר היית בתסדי השם על ראש השנה ועל שבת-חנכה, ובעזרת השם יתברך, ואם תרצה להיות איש פשר באמת תוכל לזכות להיות פה כמה פעמים, וגם

להיות איזה פּעמים באומן, כי הכל יכולין לפעל על-ידי רצונות
וכסופים, ולהרגיל את עצמו לדבר הכסופין והרצונות בפיו...

*

... מכתבך קבלתי בתחלת הלילה הזה, ובוודאי לא עלה על
דעתי לכתב לך עתה דברים אלה, אך מאת השם היתה שנוסע מוסר
כתב זה עתה בעת חפזון כזה, אשר מלאכים יחפזון וכו', ומחמת
הטרדה עתה לא רציתי לכתב, אך נזכרתי אולי זה שיף לקבלת יום
הכפורים הקדוש הבא עלינו לטובה, ועתה אני רואה זאת בעיני, כי
הזמין לי השם להזכירך מעגן בקשת "סלח נא", כדי לזכות לחנפה,
ובודאי פדאי וכדאי לכתב עתה דבר נפלא ונורא כזה, שזכינו
בחסדיו הנפלאים שנתגלה בימינו סוד פמוס ונעלם ונסתר כזה
שכמה וכמה עולמות קדושים עליונים לא ידעו מזה, ובימינו נתגלה
סוד חדוש כזה, ומלבד נעימות קדשת התגלות חדשה כזו, הוא
נצרך לנו מאד מאד לכל אחד ואחד, בפרט עתה בעת הזאת בערב
יום הכפורים, שאנו צריכין לזכר זאת היטב, לבקש מהשם יתברך
הרבה הרבה "סלח נא" וכו', עד שנוזקה לחנפה, טוב להמשיך עלינו
הארת בן ותלמיד, שנוזקה כל אחד לידע בכל מקום שהוא בכל עת
ורגע, כי ה' אתו ועמו וקרוב אליו מאד מאד, כי מלא כל הארץ
כבודו, ויתר מזה תעין או תזכר מעצמך מה שכתוב שם...

*

...והולדה בנגל היא בחינת חנפה, שהם ימי הודאה, בחינת
שעשוע עולם הבא, בחינת הלכות, שעל-ידי-זה פא הולדה בנגל
וכו', כמבאר בתורה "ימי חנפה" (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ב), פידוע
לכם. והנה אנתנו מחיבים לילך עם התורה הזאת תמיד, להודות
ולהלל להשם יתברך תמיד על גדל החסד אשר עשה עמנו בכלל
ובפרט, על שזכינו להיות בחלקו של אדוננו, מורנו ורבנו, אור
החדש, הקדוש והנורא והנשגב וכו' וכו'. ואם נרגיל עצמנו בכל
יום בזה, להעמיק מחשבתנו באמת בעצם החסד והישועה הנפלאה

והנוראה הזאת, אשר הפליא השם יתברך עמנו ועם זרענו ועם כל ישראל לדורות עולם, ולהודות ולהלל להשם יתברך בכל יום על זה — על-ידי-זה נוכל להרחיב לבנו לפתח פינו לפרש לפניו יתברך כל אשר עם לבנו כבן המתחטא לפני אביו ממש, כי אנו רואים בעינינו בכל עת, שאנו בנים לה' אלקינו ממש, כי הוא גומל עמנו חסדים תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, כרחם אב על בנים וכו'. והנה יש לי בענין זה שיחות ארכות לחזק ולזרז לילך עם התורה הזאת להתקרב לה' יתברך בכל עת על-ידי בחינת תורה והודאה, שהוא בחינת חנכה, בחינת הלכות, שעל-ידי-זה מאיר האמת ברבוע הדבור, הינו שלשה קווי אמת, בארבעה חלקי הדבור וכו' וכו', ועל-ידי-זה זוכין להמשיך השמחה של שבת וכו', ועל-ידי-זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות, שזה יקר מאד בעיני ה' יתברך, בחינת "אתה אחד ושמיך אחד, ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" וכו' וכו' (בתפלת מנחה של שבת); אשרי אֲזַנְנו שזכינו לשמע נוראות כאלה. אלו פיננו מלא שירה פים וכו', ואם היינו רוצים להביא תורה על זאת התורה של תורה בעצמה — לא יספיקו כל ימינו להודות ולהלל ולשבח ולפאר ולרום, להדר ולנצח, לברך ולעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו ולכל ישראל את כל הנסים האלו, שזכינו לשמע התגלות נסתרות כאלה, אשר אין לנו פה וכלים לספר שבח נוראות גדולות כל דבור מהתורה הזאת, מפל שפן וכל שפן קשר בגן הנורא הזה ביחד. אלקמלא לא אתינן לעלמא אלא למשמע דא — דינו נאלמלא לא באנו אלא לשמע זאת; מפל שפן וכל שפן שזכינו גם זכינו לשמע עוד כמה וכמה תורות שיחות ומעשיות נוראות כהנה וכהנה. כמה מעלות טובות למקום עלינו. אלו לא שמענו אלא דבור אחד מזאת התורה — דינו. ואם נתחיל לומר אלו וכו' — דינו, דינו — לא יספיקו ימינו להודות להשם יתברך על אחת מני אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות, שעשה עם אבותינו ועמנו בימינו וכו' וכו'. מה נדבר והוא אמר ועשה כחסדו כטובו, כרחמיו כנפלאותיו, לא כחטאינו עשה לנו וכו'. כרחם אב על בנים רחם ה' עלינו וכו' וכו'.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו וכו' ...

*

... על שבת חנכה לא היה לנו שום אורחים כי אם רבי חיים נחום שיחיה. רבי אייזיק מלאדיזין ורבי יעקב חתן רבי בער מלאדיזין, נסעו בבהלה מפה ביום חמישי העבר מגדל הפחד, וכל מה דעבד רחמנא לטב עבד; ואף-על-פי-כן היה השם יתברך בעזרנו, ודברנו דברי תורה אתמול בשלש סעודות דברים חדשים ונפלאים מאד, בודאי היה כדאי לבוא בשביל זה אלפי נפשות לפה, אך מי יודע גדלותו של יוצר בראשית, איך הוא מתנהג בחסדו כל דור ובפרט בדור הזה, מה שעושה עמנו שזכינו לאוצרות כאלה, והמניעות משתטחים כל-כף כל-כף. ובודאי הכל לטובה, וסוף כל סוף יגמר השם יתברך, וגם עתה הוא גומר תמיד כרצונו, אך מי יודע דרכי חסדו ונפלאותיו בכל עת. עלינו לחכות ולצפות לישועתו תמיד, ולהתגעגע ולכסוף להיות כרצונו ולהתפלל ולהתחנן ולצעק לפניו בכל עת בכל מה שעובר עלינו, עד שקיף וירא ה' משמים...

*

... והנה בשבת זה שעבר דברתי הרבה בענין ימי חנכה, שהם ימי הודאה, שצריך האדם להמשיך דרך זה להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך תמיד, אפלו בתוך מעוף צוקה וצרה, רחמנא לצלן, גם אז יודה לשמו הגדול יתברך על גדל החסדים, שעשה עמו עד הנה, ועל כל ההרחבות הגדולות, שמוצא בתוך הצרה עצמה, בבחינת "בצר הרחבת לי" (תהלים ד, ב) (לקוטי-מוהר"ן, סימן קצה) כנ"ל, ועל-ידי-זה דיקא, שגם בעת הצרה יביא תודה על העבר (ברכות נד.), על-ידי-זה יוכל לצעק על לעתיד לבוא. וכבר דברתי בזה, ובודאי שמעת ממני בזה הרבה, אך צריכין לחזור זאת הרבה ולילך בזה, ומאד אני מחיה עצמי בדרך זה הרבה, וגם על כל מכתביך וצערך אני מחיה עצמי רק בזה, שאני מודה להשם יתברך על כל החסד,

אשר עשה עמי ועמך, מה שעל-כל-פנים אתה צועק על רחוקך מהשם יתברך, ועל החסד הנפלא שעשה השם יתברך עמך, שאינך מתנגד, חס ושלום, וכמו שכתבת בעצמך במכתבך זה, שהשם יתברך הקדים לך רפואה למכה, ויבדאי כך הוא האמת ברור וצלול, שה' יתברך הקדים לך ולכלנו רפואה גדולה לגצח למכתנו האנושה מאד של כל אחד ואחד, ועל זה אנו מחיבים להודות לו יתברך בפה מלא בכל יום על כל החסד ועל כל הנפלאות והטובות שעשה עמנו, שגנזה לידע מאור פנה ומתורות ושיחות קדושות ונוראות כאלה, וכל מה שהצרות והיסורין והבלבולין וכו', רחמנא לצלן, מתגברין ביותר ויותר — מחיבים להודות יותר ויותר, שאף-על-פי-כן, אף-על-פי שאני כמו שאני אף-על-פי-כן חסדו גבר עלי כל-כך, שאני יודע ממנו, וזכרנו לברכה, ואיני מתנגד עליו, וגם אני זוכה לגסע על ראש השנה ולהיות נכלל ונמנה בין אנשיו היקרים, שיחיו לארך ימים ושנים, פי הקבוצ ש'לנו יקר מאד מאד בעיניו יתברך...

*

... וימי החנכה ממשמשין ובאין, ויבדאי נעשה כל שנה ושנה ענין חנכת-הבית שגלה אדוננו מורנו ורבנו וזכרנו לברכה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים: ז, יא), שכפי ה"סלח נא" של יום כפור וכו', כי הלא סוף כל סוף בודאי יבנה בית-המקדש במהרה בימינו, וכל בנינו יהיה על-ידי בחינת הנ"ל, וכל שנה ושנה נבנה מעט מעט, עד שיהיה נשלם מהרה. ועל-פן בכל שנה ושנה צריך שיהיה לכל אחד מישראל חלק בחנכת-הבית, וזה זוכה כפי ה"סלח נא" של יום כפור. וגם עתה עדין צריכין להתפלל, שיתקבל ה"סלח נא" של יום כפור, כי בכל יום צריכין לשוב להשם יתברך, שזהו בחינת קדשת יום כפור, שממשיכין בכל השנה כלה, וכמו-כן זוכין לחנכת הבית, שהוא בחינת הארת בן ותלמיד, להודיע לדרי מעלה ולדרי מטה גדלתו ומלכותו יתברך וכו', והעקר הוא להודיע בזה העולם השפל לכל הנמוכים מאד מאד, כי מלא כל הארץ כבודו, בבחינת

”הַקִּיצוּ וְרַגְנוּ שְׁכֵנֵי עִפְרָיִם וְכוּ' וְכוּ'. גִּיּוּרְאֵלָד בְּרוּדָע הַאֲרָצִיקָע!
 [אַהֲרָה, אַחֵי הַגְּלֻבָּכִים], אֵל זִנְקִינוּ בְּעֵינֵיכֶם דְּבָרִים נוֹרְאִים חֲדָשִׁים
 בְּאַלֶּהָ, בְּאַמֶּת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת הֵם חֲדָשִׁים אֲצִלֵי לְגַמְרִי, וְאֵינִי
 יָכוֹל לְהַסִּיחַ דַּעְתִּי מִלְּהַתְּפִילָא עַל גַּפְלֹאוֹת בְּאַלֶּהָ, חֲדוּשִׁים בְּאַלֶּהָ,
 וּמְכַרְחִים לְכָל אָדָם מְאֹד מְאֹד לְהַחִיּוֹתוֹ וּלְעוֹרְרוֹ וְלְהַקִּיצוֹ וְלְהַקִּימוֹ
 מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא וְכוּ'. אֲשֶׁרִינוּ, שְׁזַכִּינוּ לְשִׁמְעַע כָּל זֹאת! ...

*

... בְּרִיף רַחֲמָנָא דְסִיעֵן עַד כְּאֵן, שְׁזַכִּינוּ לְחִיּוֹת עַד סְמוּךְ לְחַנְכָּה
 הַקְּדוּשׁ הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְכוּ בְּטַחְנוּ, שְׁזַנְכָה לְהַדְלִיק גַּר חַנְכָּה
 בְּזַמְנוֹ לְפָרְסוּמֵי נְסָא, לְהוֹדִיעַ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וּבִוְחָר בְּעַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְעוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים גַּפְלָאִים בְּכָל יוֹר וְדוֹר, וְגַם עִתָּה
 עֲדִין חִבִּיבוּתָא גַּבְזָן, וּבְעַבְדוּתָנוּ לֹא עֲזַבְנוּ אֱלֹקֵינוּ, וַיֵּט עָלֵינוּ חֲסָדִים
 גַּפְלָאִים גַּם בְּדוֹרוֹת הָאֵלוּ וְכוּ', וְאֵי אֲפָשֶׁר לְהַאֲרִיף בְּזֵה. וּלְעַת עִתָּה
 נִקְבַע בְּדַעְתִּי לְהַתְּעַכֵּב פֶּה אוֹמֵן עַל שַׁבַּת־חַנְכָּה, הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה,
 וּמִן הַסֶּתֶם לֹא אֲזוּז מִפֶּה קָדָם שַׁבַּת־חַנְכָּה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְכַמָּה
 וְכַמָּה קָשָׁה וְכַבֵּד עָלֵי אֲפֵלוּ לְזַכֵּר עֲנִין הַעֲסַק שְׁלִי בַּעַת הַקְּבוּץ —
 אֵי אֲפָשֶׁר לְכָאֵר, וְאֵינִי יָכוֹל עִתָּה לְדַבֵּר בְּזֵה...!

*

... דַּע, יְדִידִי, כִּי בְּאַתִּי לְפֶה אוֹמֵן קָדָם רֵאשׁ-חֲדָשׁ כְּסָלוּ,
 וּנְתַעֲכַבְתִּי פֶה עַל שַׁבַּת־חַנְכָּה, וּתְהִלָּה לְאֵל, הָיָה פֶה קָצַת אוֹרְחִים,
 וְדַבְּרָנוּ דְּבָרֵי תוֹרָה אֲמַתִּיִּים הַמְּחִיִּין אֶת הַנְּפֶשׁ; הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִזְכְּנוּ
 לְקַיִם בְּשַׁלְמוֹת כְּרִצּוֹנוֹ הַטוֹב, אֲמֵן...!

*

... תַּכְף אַחַר שַׁבַּת־חַנְכָּה נִסְעַתִּי בְּיוֹם ”זֹאת חַנְכָּה” לְטִירְהוּוִיָּצַע
 וּנְתַעֲכַבְתִּי שֵׁם שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, דְּהֵינּוּ שַׁבַּת פְּרִשְׁת וַיַּגֵּשׁ וּפְרִשְׁת וַיְחִי,
 וּתְהִלָּה לְאֵל, עֲסַקְנוּ שֵׁם בְּעַסְקֵי שִׁיחוֹת קְדוּשׁוֹת בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל אֲדוֹנָנוּ,
 מוֹרְנוּ וּרְבָנוּ, זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה, בְּדַבְּרִים גַּפְלָאִים וּחֲדָשִׁים מְאֹד, וְהֵינּוּ

שִׁמְחִים שָׁם מְאֹד, עַד שֶׁבְּמַעַט כָּל הָעוֹלָם נִשָּׂא לָבָם אֶת רִגְלָם, וְרָקְדְנוּ שָׁם הִרְבֵּה בְּשִׁתֵּי הַשַּׁבָּתוֹת; וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, כְּאֲשֶׁר כָּבֵר דְּבַרְנוּ הִרְבֵּה בְּזֶה, אָבֵל צְרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת בְּכָל יוֹם, כִּי לֹא דְבַר רִיק הוּא, כִּי עֵקֶר חַיִּיתָנוּ הַנִּצְחִית וְקִדְשָׁת יְהוּדֵינוּ תְלוּיָהּ בְּזֶה — לְהַחְיֹת עֲצָמָנוּ בְּכָל עֵת בְּקִדְשָׁת תּוֹרָתוֹ, שְׂזַכֵּינוּ עַל-יְדֵי אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרָנוּ לְכַרְכָּה, אֹרֵךְ הָאוֹרוֹת, אֲשֶׁר קָרְבָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָל אֶחָד מִמְּקוֹם שֶׁהוּא, וְהוּא רַבְּנוּ הוּא מוֹרְנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא לְנִצְחָה; אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ וְכוּ'. וְאֵין פְּנָאֵי עֵתָה לְהִתְבָּרֵךְ בְּזֶה, רַק בְּאִתִּי כְּמִזְכִּיר, וְאֵתָה תִּזְכֹּר עֲצָמָךְ וְתִשָּׂים לְלִבְךָ אֶת אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ כְּבֹר וְתִבִּין מִרְחוֹק גְּפִלְאוֹת חֲסִדָּיו יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ עַד אֵין חֶקֶר וּמִסְפָּר. בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר לֹא עֲזָב חֲסִדוֹ וְאִמְתּוֹ מִעַמָּנוּ גַּם בְּדוֹרוֹת הַלְלוֹ, כִּי גַם עֵתָה אֵין הַדּוֹר יְתוֹם עַל-יְדֵי הַשְּׂאֲרָתוֹ וְכוּ', כְּמִבְּאֵר עַל פְּסוּק גַּחַל נוֹבֵעַ וְכוּ' (רֵאָה חַיִּי מוֹהֲרָ"ן, סִימָן קפ"ט)...

*

... וְהִנֵּה כְּתִבְתִּי לָךְ רַב פְּנוֹנוֹת חֲנֻפָה, הַמְּכַרְח לָךְ מְאֹד. וְעֵתָה חֲכָם, בְּנִי, וְשִׂמְחָה לְבִי וְתִבִּין מִרְחוֹק הַרְמְזִים שֵׁישׁ בַּיָּם הַחֲכָמָה, כִּי זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יְדִים וְכוּ'. וְתִזְהַר לְבָלִי לְהִיּוֹת שְׁלִימִזְלִינִי, חַס וְשְׁלוֹם, וְאִם אֵתָה כְּמוֹ שֶׁאֵתָה בְּעֵינֶיךָ, אַף-עַל-פִּי-כֵן אֲצַל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ יְקָר מְאֹד כָּל תְּנוּעָה טוֹבָה וְכָל הַעֲתָקָה וְהַזְזָה כָּל שֶׁהוּא מֵרַע לְטוֹב. אֲזֹר נָא כְּגֹבֵר חֲלָצֶיךָ, כִּי יֵשׁ לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעִין, תְּהִלָּה לְאֵל, וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה תוֹכֵל לְהִתְחִיל בְּכָל עֵת לְהִתְגַּבֵּר עַל הַמַּחְשְׁבוֹת רְעוֹת וּמְרוֹת, הַמְּטַרִידִין אוֹתְךָ בְּכָל עֵת, כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְרוּתָם הוּא עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה, רַק תְּדַלֵּג עֲלֵיהֶם כְּפִי מֵה שֶׁתוֹכֵל לְפִי הַזְּמַן, וְלֹא תִתְחִיל לְחַשֵּׁב כָּלֵל, וְאֵל תִּתְנַרָּא וְאֵל תִּפְחַד מֵהֶם, וְתִזְכֹּר מֵה שֶׁסִּפֵּר רַבְּנוּ ז"ל (בְּשִׁיחוֹת שְׁאֵחַר הַסְּפוּרִי-מַעֲשִׂיּוֹת), מִהַצְּדִיק שֶׁאָמַר קִדְּם יִצְיָאָת נִשְׁמַתּוֹ: אֵיבָר גִּישְׁפָּרִינְגָעֵן [דְּלִגְתִּי], וְגַם מֵה שֶׁאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מח), שֶׁהָאָדָם צְרִיךְ לְעַבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גֶּשֶׁר צַר, וְהַעֲקֹר — שְׁלֵא יִתְפַּחַד. וְאִם שֵׁישׁ שְׁאוּמְרִים בְּדַעְתָּם שֶׁכְּבֹר

נפלו מן הגשר לתוך רפש וטיט ומקומות מטנפים — אדרבה ואדרבה! זה האיש בודאי אין צריך לפחד עוד, כי הלא גם עתה אני יודע, שצריכין לקנות ולצפות לה' ולקרא אותו גם מנפילות כאלו, בבחינת "צפו מים על ראשי, קראתי שמך ה' מבור תחתיות" (איכה ג, נד), וכן בהרבה פסוקים בתהלים, כמו שכתוב (תהלים סט, ג): "טבעתי בין מצולה ואין מעמד" וכו', "שתני בבור תחתיות" וכו'. וכבר הודיענו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), שגם צעקה משאול תחתיות אינה נאבדת לעולם, ולא נתאש מן הצעקה לעולם, כי גדול ה' ואין יודעין כלל וכו' (שיחות ה"ר"ן ג', בלקוטי-עצות, אות התחזקות לו), וכל אלו הדבורים האמתיים שכתבתי, הם הם בעצמן הגשר האמתי, שיכולין לעבר עליו אפלו בתהום תחתיות, רק שלא יפל בדעתו ולא יתפחד כלל, ויבטח וישען בכחו של זקן דקדושה, שגלה כל זה ויתר מזה, ותקים "קוה אל ה'", ואם עדין נעשה מה שנעשה — "חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'", וכעין שפרש רש"י שם (תהלים כו, יד); ויתר מזה אי אפשר להאריך, כי כבר רמזתי לה, שיש רמזים בים החכמה, שצריך להבין מעצמו להיות בקי בהלכה לקים: "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד" (תהלים קלט, ח), כי לגדלתו אין חקר; ויתר מזה אין פנאי להאריך, כי אור בקר ממשיש לבוא, וכאור בקר יזרח שמש, שהוא אור האמת והחסד, המאיר מאין סוף עד אין תכלית, שהוא בחינת אור גר חנפה. השם יתברך יזכנו לקבל אור חנפה, עדי נזפה, שיאירו עלינו המקיפים של הצדיק האמת, שהם בחינת תקופת הימים, תקופת השנים, ונזפה לפרנסה טובה, שיאיר בהאכילה והפרנסה הארת הרצון המפלג וכו' (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימנים: ז', י'); אשרינו אשרינו, שזכינו לידע רמזים מאורות נשגבות כאלו, שהם מחיין אותנו עתה גם עתה, ובזה אנו רואים עין בעין כי עדין ה' אתנו, כי לו חפץ ה' להמיתנו וכו' — לא השמיענו את כל אלה וכו'. ה' יגמר בעדנו...

... חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוֹנָתְךָ, וּבִפְרָט בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְדוֹשִׁים שֶׁהֵם יְמֵי הַוְדָאָה, בְּחִינַת שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), וּבִאֲמַת בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד חֲסִדִים חֲדָשִׁים, בְּבַחֲיַנַת "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים" וְכוּ', בְּחִינַת "חֲסִדֵי ה'" כִּי לֹא תִמְנֹו' וְכוּ', וְכַמּוּבָן לְמִשְׁכִּיל מִפְרוּשׁ רַש"י שָׁם (אֵיכָה ג, כג), שְׁפָרַשׁ שָׁם, שֶׁהַחֲסִדִים מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל בִּקְרָה, וּבְיָדָאֵי צְרִיכִין בְּכָל יוֹם לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, שְׁזָה עֵקֶר שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שְׁצָרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי לְכָף נּוֹצְרָנוּ — לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וְכוּ', שְׁזָהוּ בְּחִינַת כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַוְדָאוֹת וְכוּ', שְׁתִּקְנֵנוּ לָנוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנוֹם לְבִרְכָה, בְּכָל יוֹם, וּבִפְרָט מֵה שְׁאוּמְרִים בְּבִרְכַת מוֹדִים וְכוּ': "נוֹדָה לְךָ" וְכוּ' "עַל גְּסִיף שְׁבָכָל יוֹם עֲמָנוּ וְעַל גְּפְלֹאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁבָכָל עֵת עֲרַב וּבִקְרָה וְצַהֲרִים" וְכוּ', וְכַפִּי מֵה שֶׁהָאֲדָם עוֹסֵק בְּזָה בְּחֵייוֹ — לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמוֹ יִתְבַּרְךָ תָּמִיד, כֵּן יִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא לְעֵסֵק בְּזָה בְּהוֹדָאָה וְהִלָּל, שְׁזָה עֵקֶר שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא; מְכַל שְׁכֵן בִּימֵי חֲנֻכָּה שְׁנֹקְבָעוּ רַק עַל זֶה — לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבָּנוּ, זְכָר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבִרְכָה, נוֹרְאוֹת קְדָשֵׁת חֲנֻכָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן ב' בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא, וּבִפְרָט שְׁבָכָל שְׁנָה בְּוִדָאֵי גַעֲשִׁים כְּמָה גְסִים וְיִשׁוּעוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּמָה שְׁיִוְדָעִים מֵהֶם, וְהִרְבָּה גְסִים שְׁנַעֲשִׂים בְּאֲתַפְסָא, כִּי אֵין בְּעַל הַגֵּס מְכִיר בְּגִסוֹ (נְדָה לֵא)...

* * *

סֵפֶר

אוֹצֵר הַחֲנֻכָּה

וְהוּא לְקוּטֵי קוֹנְטְרָסִים יְקָרִים מִפֶּז וּמִפְּנִינִים,
שֶׁנִּדְפְּסוּ וְנִתְפָּשְׁטוּ כְּכֹר בְּעוֹלָם, הַמְגִלִּים אֶת
יְקָרַת יָמֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים, וְאֵילוֹ אִוְרוֹת
רוּחָנִיִּים יְכוּלִים לְהַרְגִּישׁ אֹז, אִם רַק יִטָּה אֶת
לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אִוֵּר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוֹן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנֵה, מוֹרְנֵה וְרַבְּנֵה

רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנֵה הַגָּאוֹן הַקְּדוּשׁ

אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רוּחַ לֹא אָנִישׁ לִיה

רַבִּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפִסְטֻקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוּשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוּשׁ.

*

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

אוֹצֵר הַחֲנֻכָּה

- (א) אור הַנֵּר ג
- (ב) הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ יט
- (ג) חֲנֻכָּה מֵאִיר לט
- (ד) יְמֵי חֲנֻכָּה נא
- (ה) יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים עא
- (ו) יְמֵי הוֹדָאָה פה
- (ז) יְמֵי נִסִּים קט
- (ח) חֲנֻכָּה שְׁמַח קכט
- (ט) מֵאֵי חֲנֻכָּה קנא
- (י) חַג הָאוֹרָה קעז
- (יא) טְמֵאת יוֹן קצט
- (יב) זֹאת חֲנֻכַּת הַמְּזִבָּח רכג
- (יג) זֹאת חֲנֻכָּה רמה

קונטרס
אור הנר

גלויים נוראים ונפלאים בסוד אור נר חנכה,
ואל מה שיכולים לזכות אז.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַעַת הַדְּלָקָת
נְרוֹת חֲנֻכָּה, אֲזוּ הוּא יַעַת רְצוֹן גְּדוֹל
בְּשָׂמִים, וַיְכוּלִים לְפַעַל אֲזוּ אֲצֻלוּ
יְתִבְרֵךְ הַרְבֵּה דְבָרִים, וְעַל-כֵּן אֲשָׁרִי מִי
שְׁמַנְצֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר כָּל זְמַן
שֶׁהַנְּרוֹת הִלְלוּ מְאִירִים, וַיֵּאִיר עַל נַפְשׁוֹ
אוֹר הַגְּנוּז מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, וַיֵּאִיר
עַל נַפְשׁוֹ זֵיו וְחַיִּית וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא
יְתִבְרֵךְ שְׁמוֹ.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקנ"ד)

קונטרס אור הַנֵּר

מבאר בכתבי האריז"ל (פרי עץ חיים, שער חנפה, פרק ד'), סוד שמונת ימי חנפה, אז השכינה מקבלת אור ההוד בעצמו, פי הנה כתיב (דניאל י, ח): "והודי נהפך עלי למשחית", ומתתיהו בן יוחנן כהן גדול תקן את ההוד באלו השמונה ימים לבד, לכן השכינה מקבלת אור מן ההוד אז, ולכן אנו אומרים: "על הנסים" בברכת מודים, שהוא כנגד ההוד. והענין הוא — שאדם צריך להרגיל את עצמו להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא בכל יום ובכל שעה על כל החסד חנם שהוא עושה אתנו בכל יום ויום, כמו שאנו אומרים: "ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים, הטוב פי לא כלו רחמיך והמרחם פי לא תמו חסדיך"; פי באמת מי שזוכה להתבונן על גדל חסדיו המרבים שהקדוש-ברוך-הוא עושה עם האדם, על אף כל

רבוי הדעת שממשיכים בהם, לגלות ולפרסם להם את אמת מציאותו יתברך. ועל-כן דיקא בימי החגכה הקדושים, שאז מאיר "אור הנר" שהדליקו הכהנים, אז נמשכת האמת בעולם, כי עקר האמת הוא הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (ירמיה י, י): "והי"ה אלקים אמת", ועל-כן צריכים להמשיך בכל יום צרוף אחד של שם 'אהי"ה' פעם 'אהי"ה' שהוא בגימטריה 'אמת'; כי עקר האמת הוא כשזוכים לקרב את נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהוציאם מהבוץ והלכלוך שנפלו לשם, וזה בעצמו האמת, כי אין אמת אחרת, כי אם אין רוצים להוציא את נשמות ישראל מהבוץ והלכלוך שנפלו לשם, אין זו האמת, כי עקר האמת הוא רק להוציא את נשמות ישראל מהלכלוך הזה, ולהביאם אל הקדוש-ברוך-הוא, שהוא עצם האמת, שזה עקר הרחמנות, כי הרחמנות האמתית היא להוציא את ישראל מעוונות, ועל זה מוסרים את נפשם הצידיקים האמתיים, כדי להוציא את נשמות ישראל מחטאים, והם סובלים כל מיני בזיונות ושפיכות דמים, צרות ומכאובים ויסורים גדולים מבית ומבחוץ, הכל כדי להוציא את כלל נשמות ישראל מהדמיונות ומהשקרים, ולהביאם אל האמת שהיא

הקדוש-ברוך-הוא, ומורידים את עצמם לכל אחד ואחד כפי דמיונו ושטותו וכו', העקר להעלותו ולהגביהו ולדבוקו אל האמת.

ולכן דיקא בימי חנכה הקדושים, שאז מדליקים את "אור הנר" שהדליקו הכהנים בבית-המקדש, שהכניעו את מלכות יון, שהם כלל הכפירות והאפיקורסות, דיקא אז נתגלה סוד ההוד שהוא ההודאה — להודות ולהלל ולשבח להקדוש-ברוך-הוא; כי כל זמן שאדם מנח בתוך טנוף מעשיו ועוונותיו המרים, ומלא חטאים ועוונות ופשעים, עדין הוא מנח בשקר גדול, כי אין לה עוד שקר מזה שאדם מנח ביאוש, ויש לו טענות וקשיות וספקות כנגדו יתברך, שזה סוד: "והודי נהפך עלי למשחית", במקום ההודאה שאני צריך להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד שעשה עמי — "נהפך עלי למשחית", כי דרכם של בני-אדם ברגע שנופלים מהאמונה הקדושה על-ידי החטאים, העוונות והפשעים, אזי הם כבר שוכחים ממנו יתברך, ומטיחים דברים כלפי מעלה, ונתערבכה דעתם ונתעקם לבכם בקשיות ובספקות עליו יתברך, אשר אין לה עוד שקר גדול מזה, כי אם הנה לאדם רק נצוץ אחד

מני אַלף אַלפי אַלפים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת חֲלָקֵי הַדַּעַת,
הָיָה תָּמִיד מוֹדָה וּמְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
כָּל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, וְאִף
פַּעַם לֹא הָיָה מְטִיחַ דְּבָרִים כְּלָפֵי מַעְלָה, וְלֹא מַעְלָה
שׁוּם קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲלֹא תָּמִיד רוֹאֶה אֶת גְּדֹל
הַחֲסָדִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ וְעַם
נַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ, אֲבָל בְּרָגַע שֶׁנִּכְנָסֶת בּוֹ פְּפִירוֹת
וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת, וְשׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-
זֶה נִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ "וְהַיְהוּדִי נִהְפֵּךְ עָלַי לְמִשְׁחִית",
הַהוֹדָאָה שְׁלִי נִהְפָּכָה לְמִשְׁחִית; וְלִכֵּן עָקַר כְּפוֹנֵת
הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה וְהָאֲרַת "אֹר הַנֵּר" שֶׁל חֲנֻכָּה הִיא,
כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הַהוֹד, הֵינּוּ לְהוֹדוֹת וְלְהַלֵּל וְלִשְׁבַּח
אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֶה עָקַר הָאֲמֶת.

וְעַל-כֵּן מְכוֹנְנִים אֲזוּ בְּכָל לַיְלָה מְדָה אַחֲרַת
מִי"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים, שֶׁכְּלוּלָה בְּמִדַּת הָאֲמֶת, כְּדֵי
לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאֲמֶת עַל הָאָדָם. וְעָקַר הָאֲמֶת הוּא
לְהַפִּיר בַּחֲסָדָיו וּבְרַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ עַל הָאָדָם, וְתַכְפֵּף-
וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם מְפִיר בַּחֲסָדָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא נוֹתֵן תּוֹדָה
וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם
שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ. וְלִכֵּן יָמִים אֵלֶּה שֶׁל חֲנֻכָּה הֵם יָמִים
קְדוּשִׁים מְאֹד, וְאוֹמְרִים אֲזוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֶת כָּל
הַהֵלֵל, כִּי עַל-יְדֵי גְדֹל הָאֲמֶת נִתְגַּלָּה רַחֲמָנוּתוֹ

יתברך, שפּרַחם על נשמות ישראל, ועל-כּן מודים
 ומְהַלְלִים לְהַקְדוּשׁ-בְרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חָנּוּם
 שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, שְׁזֶה הָיָה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים
 הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁל מִתְתָּהוּ וּבְנָיו, שֶׁלַחְמוּ נֶגֶד הַיּוֹנִים;
 הֵינּוּ שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים לוֹחֲמִים נֶגֶד הַסֵּטְרָא אַחֲרָא
 הַמַּחְשִׁיכִים עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמִסְתִּירִים אֶמְתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הַחֲטָאִים
 וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, וְהַצְּדִיקִים מַחְדִּירִים אֶת אֶמְתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא כָּלֵל הָאֶמֶת. וְעַל-כּן
 מְכֻנָּיִים בְּכָל לִילָה שֵׁם 'אַהֵיָה' אֲשֶׁר 'אַהֵיָה' הָעוֹלָה
 'אֶמֶת', הֵינּוּ 'אַהֵיָה' פֶּעַם 'אַהֵיָה' עוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה
 'אֶמֶת'; כִּי זֶה עֵקֶר הָאֶמֶת, שֶׁאֲדָם יַעֲשֶׂה בְּכָל פֶּעַם
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן ו'), אֲשֶׁר עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּסוּד
 'אַהֵיָה', הֵינּוּ שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְהִיּוֹת, כִּי קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה
 עֲדִין אֵין לוֹ שׁוּם הַיְוָיָה בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּאִלוֹ עֲדִין לֹא
 נִתְּהוּהָ בְּעוֹלָם, כִּי טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא מִשְׁנִבְרָא,
 וּכְשָׁבָא לְטַהַר אֶת עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אֲזִי הוּא
 מִגִּיעַ לְסוּד 'אַהֵיָה', הֵינּוּ שֶׁתְּהִיָּה לוֹ הַיְוָיָה בְּעוֹלָם;
 וְעַל-כּן עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה תְּלוּי בַשֵּׁם 'אַהֵיָה', שֶׁהוּא
 יְסוּד הַרְצוֹן — שֶׁרְצוֹנוֹ לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ
 אַהֵיָה מִהִיּוֹם אִישׁ כָּשֶׁר. וְעֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — לְהִגִּיעַ
 אֶל רְצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת, הֵינּוּ לֹא לְהַנִּיחַ אֶת הַרְצוֹן

פַּעַם אַחַת, אֶלֶּא לְרַצּוֹת בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, שְׁזֵה סוּד רָצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת, אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, שְׁזֵה עֵקֶר הָאֵמֶת, שְׁאִינוּ מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלֵ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, עַל אֶף כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַקְטָנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת שְׁסוּבֵל, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מִבְּנֵי-אָדָם, וְעוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסוּרִים וּמִכְאוּבִים רָעִים מְכֹל מִיְּנֵי טְפוּסִים, עִם כָּל זֹאת אִינוּ מְנִיחַ עֲצָמוֹ לִפְלֵ, אֶלֶּא מִתְחִיל בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֻדָּשָׁה, בְּסוּד 'אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה', שְׁבְכָל פַּעַם מִתְחַדָּשׁ בְּהַתְּחַדָּשׁוֹת חֻדָּשָׁה, שְׁזֵה סוּד 'אֶהְיֶה' פַּעַם 'אֶהְיֶה' הָעוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה 'אֵמֶת'. כִּי עֵקֶר אֹר הָאֵמֶת, שְׁאִינוּ מְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלֵ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוּ שְׁכָלָם עוֹמְדִים עָלָיו וּמִתְחַזְּקִים כְּנִגְדּוֹ, וְרוֹצִים לְהַפִּילוֹ וּלְבַלְבְּלוֹ וּלְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ, עִם כָּל זֹאת מִחֻזֵּק מְעַמָּד וְאִינוּ עוֹזְבִים אֶת רָצוֹנוֹ — זֶה עֵקֶר הָאֵמֶת. כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהַחֲזִיק מְעַמָּד בְּזֵה הָעוֹלָם בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְצָרִיךְ לְדַעַת, כְּשֶׁרוֹצֶה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֶלָּו יִתְבָּרֵךְ, שְׁאֵז יִתְעוֹרֵר כְּנִגְדּוֹ הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְיַעֲמֵד כְּנִגְדּוֹ כְּחוֹמוֹת בְּרֻזֵל, וְיִרְצֶה לְהַטְבִּיעוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִחֲזִיק מְעַמָּד, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁזֵה סוּד (תְּהִלִּים סט, ג): "טְבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד", מִי שְׁטַבַּע בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, חֻכְמוֹת

יוגיוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
 "וְאִין מַעֲמֵד" — אִין לוֹ כְּבָר כַּח לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד,
 אֲלֵא נִשְׁבֵּר לְגַמְרִי, שְׁזֵה הַפֶּךָ הָאֲמֵת.

עַל-כֵּן בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים מְקַבְּלִים אֶת אֹר
 הָאֲמֵת, שֶׁהוּא סוּד 'אֶהִי' אֲשֶׁר 'אֶהִי' הָעוֹלָה
 בְּגִימְטְרִיָּה 'אֲמֵת', לְהִרְאוֹת לְאָדָם שֶׁעָקַר הָאֲמֵת
 הוּא לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל
 שׁוּם בְּרִיָּה הַמוֹנֵעַת אוֹתוֹ מִלְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֵה
 סוּד הָאֲמֵת; וְעַל-כֵּן דִּיקָא בִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים אִם
 הָאָדָם זוֹכֵה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ יִהְיֶה מֵה שְׂיֵהִיָּה וְיִהְיֶה
 אִיף שְׂיֵהִיָּה מֵעַכְשָׁיו לֹא יִפְרִיד עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 אֲפֹלוּ שְׂיִתְחַזְּקוּ עָלָיו כָּל מִינֵי מְנִיעוֹת וְעִכּוּבִים,
 וְיִסְבֵּל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְשְׂפִיכוֹת דָּמִים, אֲזִי כּוֹל
 לְהִצְלִיחַ מְאֹד. וְזֶה סוּד "אֹר הַנֵּר" שֶׁל חֲנֻכָּה,
 שְׂמֹרִידִים אֶת הָאֹר לְמִטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
 שְׂאֲפֹלוּ אֵלָיו שְׂנַפְלוּ בְּעֲשָׂרָה כֶּתֶרִין דְּמִסְאָבוּתָא,
 שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, עֲדִין
 יֵשׁ לָהֶם תְּקוּנָה לְתַקֵּן הַכֹּל, אִם רַק יֵאִירוּ עַל עֲצָמָם
 "אֹר הַנֵּר" שֶׁהוּא הָאֹר שֶׁל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שְׂמֵאִיר
 לְכָל הַיְרֹודִים וְהַנְּפֹלִים, שְׂעֲדִין יֵשׁ לָהֶם תְּקוּנָה
 לְתַקֵּן הַכֹּל, וְהָעָקָר שֶׁלֹּא יַעֲזֹבוּ אֶת עֲצָמָם אֲלֵא
 יַעֲשׂוּ בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, בְּסוּד: 'אֶהִי'

אשר 'אֶהְיֶה' הָעוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה 'אֶמֶת'; כִּי עַקֵּר
הָאֶמֶת הוּא לֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, וְאֶפְלוּ
שְׁפַל הָעוֹלָם כִּלּוּ יַעֲמְדוּ כִּנְגְדוּ כְּחֹמוֹת בְּרָזֶל וַיִּרְצוּ
לְבַלְבֵּלוּ, הוּא יַחֲזִיק בְּאֶמֶת וַיִּתְחִיל בְּכָל פַּעַם
מִחֲדָשׁ, וְאָז דִּיקָא יִמְשֵׁף גַּם עָלָיו "אור הנר" שֶׁל
חֲנֻכָּה לְכָל הַשָּׁנָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת כָּל זֶה
לְתוֹף לְבָבוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. כִּי אֵי אֶפְשֵׁר
לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלֵי יָדִיעוֹת אֱלוֹ, כִּי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כָּל הָעוֹלָם כִּלּוּ נִתְמַלֵּא עִם
שְׁקָרִים וְהַבְּלִים וְדַמְיוֹנוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל חֲכָמוֹת יוֹן
הָעוֹקְרוֹת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ,
שֶׁהָאָדָם מִתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי עַד שֶׁנוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְנִדְמָה
לוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם תְּקֵנָה לְתַקֵּן, וְלִכֵּן נִקְרָא
'חֲנֻכָּה', מִלְּשׁוֹן 'חֲנוּךְ', עַל שֵׁם "אור הנר" שֶׁל
חֲנֻכָּה שֶׁהִדְלִיקוּ הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים מִתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו,
וְכֵן כָּלֵל הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר, הַמְדִּלִּיקִים
וּמְאִירִים אֶת "אור הנר" הַזֶּה בְּכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
לְהָאִיר עֵינֵיהֶם בְּחִשְׁכוֹת הַגְּלוּת, כְּדֵי שֶׁיִּזְכּוּ לְרְאוֹת
אור הָאֶמֶת שֶׁהוּא אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, רְצוֹן
שֶׁבְּרִצּוֹנוֹת, שֶׁיִּתְחַזֵּק אָדָם בְּהִתְחַזְּקוֹת כְּזוֹ, שֶׁשׁוּם
דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם
עֶקֶשׁן גְּדוֹל, וַיַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּאֶמֶת הַזֶּה שֶׁשׁוּם
דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינוֹ יְכוּל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, אֲלֵא תָמִיד

יעשה התחלה חדשה — אֵהִיָּה אֲשֶׁר אֵהִיָּה, רצון שברצונות, הינו שבכל פעם יחדש עצמו ברצונות חדשים, אז דיקא תאיר בו האמת, ויזכה לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד והרחמים שעושה עמו בכל יום ויום, ויראה רק את אמתת מציאותו יתברך בעולם.

אבל אי אפשר להגיע לזה, אלא על-ידי שמחזקים ומאמצים את עצמם להחזיק בגדולי מבחרי הצדיקים, אשר יש בכחם להוריד עצמם אל כל הירודים והנפולים, ולשחק אתם בכל מיני משחקים, ולהתלבש עצמם בכל מיני לבושים, ולהסתיר עצמם בכל מיני הסתרות, העקר שיכנס בהם אור האמת, שהוא 'אֵהִיָּה אֲשֶׁר אֵהִיָּה', רצון שברצונות, שיתחילו בכל פעם מחדש, שכל זה הוא סוד שמונת ימי חנכה, שהשכינה מקבלת אור ההוד, כי אז כשמאיר "אור הנר", נתקנת מדת ההוד, שהיא ההודאה שמודים ומהללים ומפארים את הקדוש-ברוך-הוא; ועל-כן צריכים להזהר מאד מאד לנצל את הימים הקדושים האלה, ימי חנכה הקדושים, ולתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסדים והרחמים שעושה עמו, וכן צריכים לעסק הרבה בעבודת הצדקה והחסד,

לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁזֶה סוּד
 מֵה שְׁמִסְבִּיבִים עַל הַבְּתִים בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים
 לַגְּבוֹת צְדָקָה, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם עָנִי,
 שְׁזֶה בְּכָלֵל הַוְדָאָה — לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֶה סוּד (יִשְׁעִיָּה לֵב, יו'): "וְהָיָה מַעֲשֵׂה
 הַצְּדָקָה שְׁלוֹם", כִּי הַצְּדָקָה מְכַנְסֶת שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
 לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים, כִּי הָעָנִי מִתְרַעַם עָלָיו יִתְבַּרְךָ,
 וַיֵּשׁ לוֹ טְעָנוֹת תָּמִיד אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִדּוּעַ
 אֲנִי צָרִיךְ לְסַבֵּל עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת וְסַבֵּל, וּכְשֶׁאָדָם נוֹתֵן
 לוֹ צְדָקָה, אִזּוֹ מְשָׁלִים עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְנוֹתֵן תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִמוֹ-כֵן כְּשֶׁאֶחָד מִנְּחָ
 בְּיָאוּשׁ עָצוּם, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלּוּ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה
 מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוֹם תְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם,
 וּמִתְרַעַם תָּמִיד עָלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלָבוֹ וְדַעְתּוֹ מִעַקְמִים
 בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת וּבְלִבּוּלִים וּכְפִירוֹת, וּכְשֶׁבָּאִים
 לְהַחֲדִיר בּוֹ אִמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁלֹא יִתְיַאֵשׁ
 אֶלָּא יִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, זֶה עֵקֶר הַצְּדָקָה,
 שְׁעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים;
 וְעַל-כֵּן זוֹהִי מַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד לְהִרְבוֹת
 בְּצְדָקָה בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן לַעֲזוֹר לְעֲנִיִּים
 וּלְאֲמָלָלִים, לְחַזְקָם וּלְאַמְצָם בְּכָל מִינֵי דְבוּרִים
 הַמְּשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, כְּדֵי שְׁיַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם
 לְבֵין אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים. וְכָל זֶה סוּד "אֹר הַנֵּר" שֶׁל

חֲנֻכָּה. וְעַל־כֵּן 'נֵר' גִּימְטְרִיָּה: הוֹי"ה אֲדַנְי, הוֹי"ה
 אֱלֹהִים, הוֹי"ה אֱהִי"ה, שְׁהֵם הַשְּׁמוֹת מְכַלֵּל
 הָעוֹלָמוֹת, עֲתִיק "כְּתָר", זְעִיר אֲנַפִּין "תַּפְּאֶרֶת",
 נוֹקְבָא "מַלְכוּת", וְאִז כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת
 הַהָאָרָה הַזֹּה, אִז מֵאִיר עָלָיו אֹר כָּל הָעוֹלָמוֹת, שְׁזָה
 סוּד "אֹר הַנֵּר" שֶׁל חֲנֻכָּה.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַכְנִיס בְּלִבּוֹ דְבוּרִים אֱלוֹ,
 שְׂאֵז יִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְבוּק תָּמִיד בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם, לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ,
 וְהוּא יַעֲמֵד תָּמִיד אִיתָן וְחִזֵּק כְּנֶגֶד כָּל הַרוּחוֹת
 הַזֵּרוֹת שְׁבַעֲוֹלָם הַרוּצִים לְשַׁבְּרוֹ וּלְבַטְלוֹ, וְיִזְכֶּה
 לְהַכְלִיל בְּחֵי הַחַיִּים; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזָה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבָא.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שָׂאם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים
אֶת מַעֲלַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁל חֲנֻכָּה,
אִז הָיוּ שׁוֹשִׂים וְשׂוֹמְחִים, כִּי מִצְוָה זוֹ אֵף שֶׁהִיא
מִדְּרַבָּנָן, עִם כָּל זֹאת אִז מְאִיר אֹר כְּזֶה כְּמוֹ
שֶׁהֵאִיר לִכְהֵן בְּעֵת שֶׁהִדְלִיק אֶת הַנְּרוֹת בְּבֵית־
הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל־כֵּן בְּעֵת שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִדְּלִיק הַנְּרוֹת
הִלְלוּ שֶׁל חֲנֻכָּה, רְאוּי לוֹ לְהִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד, כִּי
הוּא כְּדִגְמַת הַכֹּהֵן שֶׁמִּדְּלִיק אֶת הַנְּרוֹת שֶׁל
הַמְּנוֹרָה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד
צְרִיכִים לְהִשְׁמֵר אִז מִכַּעַס וּמְרִיבוֹת וּדְבָרִים
בְּטָלִים, כִּי אִז הוּא זְמַן וְעֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׂמִים;
אֲשֶׁרֵי מִי שִׁישִׂים לְבוֹ אֶל כָּל זֶה.

(אמרי מוהרשא, חלק ב', סימן תקנ"ה)

קונטרס

הנרות הללו

יגלה מעלת הדלקת נרות חנוכה, ואיך שאז נמשך אור הגאולה, אורו ותפורה, בגלוי עצום עד מאד, כי אז נתגלה אור הגנוז מששת ימי בראשית, שהאיר לאדם הראשון קדם החטא.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂרָאוּי לֵישֵׁב זְמַן רַב
עַל־יַד הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, וּלְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹר
הַנֵּר אֵיךְ שְׂמַאִיר, וְזֶה מְסַגֵּל לְטַהֲרַת
הַנְּשָׂמָה, כִּי אוֹר הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה מַאִיר אֶת
הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן קֹדֶם
הַחֲטָא, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמְתַבּוֹנֵן וּמְסַתַּכֵּל בְּאוֹר
הַנֵּר שֶׁל חֲנֻכָּה זוֹכֵה לְזַכּוּף הַנְּשָׂמָה,
וּמִתְחִיל לְהָאִיר גַּם בּוֹ אוֹר הַנֵּר שֶׁל הָאוֹר
הַגָּנוּז; אֲשֶׁרֵי לוֹ.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקנ"ג)

קונטרס הַנְּרוֹת הַלָּלוּ

א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לַחֲקֹק בְּדַעְתְּכֶם,
אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת מִבְּלַעַדְיוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא
יִתְבָּרֵךְ מִחַיָּה וּמִהֵנָּה וּמִמְקָיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת
חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִלְּבִישׁ עֲצָמוֹ
בָּהֶם, שְׁזֵה סוּד אֹרֶךְ הַגְּנוּז; כִּי עֲכָשׁוּ גֵּעֵלִים וְנִסְתָּר
אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלְבוּשֵׁים גְּשָׁמִיִּים וְחִמְרִיִּים, עַד שְׁאֵי
אֶפְשָׁר לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֵּת הַבְּחִירָה, עַד
שְׂיִכּוּלִים לִפְלֵי בְּחֻכְמוֹת הַטְּבַע, שֶׁהֵם כָּלֵל חֻכְמוֹת
חַיִּצוֹנִיּוֹת, חֻכְמוֹת יוֹן הַרְשָׁעָה, כִּי כָּל חֻכְמַת יוֹן
הִיא לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וּלְגַלוֹת אֵיךְ שֶׁהַכֹּל רַק טְבַע, וְעַל-יְדֵי-זֶה
עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר — צְרוֹת
וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת, מֵאַחַר שֶׁנִּעְלָמַת
אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ הַטְּבַע, שְׁזֵה חֻכְמַת
הַטְּבַע, שֶׁהֵם כָּלֵל מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁכָּל כּוֹנְנֵתָם

להלביש הכל בטבע ובמזל ובמקרה, ומשם
 נמשכות כל הצרות והמרירות, לא-כן הצדיקים
 האמתיים שמוסרים נפשם לבורא יתברך, הם
 מגלים תמיד את אמתת מציאותו יתברך,
 ומפשיטים את הלבוש הגשמי והחמרי, שהוא
 דומם, צומח, חי, מדבר, עד שנתגלה אמתת
 מציאותו יתברך. ולהפך זה לעמת זה היונים
 מלבישים אורו יתברך בטבע ובמקרה ובמזל, וזה
 עקר המלחמה של הצדיקים שבכל דור ודור, זה
 לעמת זה המלכות הרשעה וחקמות יון. וכל זה
 סוד גרות חנפה, שאז מתגלה אורו יתברך על-ידי
 הצדיקים — מתתיהו ובניו, שהם האירו את אורו
 יתברך, כי אז היה מר מאד לנשמות ישראל, כמו
 שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה ב, ד): וחסף
 — זה מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל
 בגזרותיהם, שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן
 השור שאין לכם חלק באלקי ישראל; כי על-ידי
 חכמת הטבע, חכמות חיצוניות, נחשכות עיניהם
 של ישראל, אשר משם נמשכים כל הדמיונות
 והצרות והיסורים שעוברים על כל אחד ואחד, כי
 באמת אם היה האדם יודע אשר אין בלעדיו
 יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור, היה נתגלה
 אליו שכל העולם כלו הוא רק לבושים לגבי גלוי

הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַכֵּל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז הָיָה מֵאִיר עָלָיו אֹרוֹ יִתְבָּרַךְ,
שָׁזָה הַגְּאֻלָּה, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הוּא רַק כְּשֵׁמֵאִיר
לְאָדָם אֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְרַגֵּישׁ תָּמִיד אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל פָּנָיו, עַד שֶׁבְּכֹל מַחֲשָׁבָה
וּמַחֲשָׁבָה וְהִרְהוּר וְהִסְתַּכְּלוּת וּשְׂמִיעָה וּנְשִׁימָה אֵינוֹ
מְרַגֵּישׁ מִשּׁוֹם דְּבָר רַק אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה
עֵקֶר הַגְּאֻלָּה, וְאִז נִגְאָלִים מְכַל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים
וְהַמְרִירוֹת, לֹא-כֵן כְּשֶׁנֶּעְלָמוֹת וְנִסְתָּרוֹת מֵהָאָדָם
יִדְעוֹת אֱלוֹ, אִז דִּיקָא שׁוֹרָה בְּחֻשָּׁךְ וּבְדַמְיוֹנוֹת, וְצָר
וּמָר לוֹ, וְנוֹפֵל בְּקִלְפַת יוֹן, שֶׁהוּא טֵיט הַיּוֹן, בְּסוּד
(תְּהִלִּים סט, ג): "טִבְעָתִי בַיּוֹן מְצוּלָה וְאֵין מְעַמָּד";
כִּי הַיּוֹנִים הֵם עֵקֶר הַשָּׂקֶר, מֵאַחַר שֶׁכּוֹפְרִים
בְּהַשְׁגָּחַתוֹ הַפְּרָטִית וְנִמְשָׁכִים רַק בְּטִבְעֵ, וְעַל-יְדֵי-
זֶה נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם כַּח הַמְדָמָה, שָׁזָה סוּד טֵיט
הַיּוֹן, כְּמוֹ שֶׁאֶחָד נוֹפֵל בְּתוֹךְ טֵיט עַב וְאֵינוֹ יָכוֹל
לְצֵאת מִזֶּה, שֶׁכֵּל זֶה קִלְפַת הַיּוֹנִים, שְׂמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ
אַחַר חֲכָמָתָם הַמְדָמָה, הֵינּוּ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת,
עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל לְתוֹךְ טֵיט עַב, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ
לְצֵאת מִזֶּה, שָׁזָה כָּלֵל מְרִירוֹת הַגְּלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד. וְהַצְדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
מִתְתִּיָּהוּ וּבְנֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַצְדִּיקִים
שֶׁבְּכֹל דוֹר וְדוֹר עִם תְּלַמִּידֵיהֶם, הֵם לוֹחֲמִים כְּנֶגֶד

טיט היגון, חכמות חיצוניות, ומדליקים את "הנרות הללו", שהם נשמות ישראל, כמו שכתוב (משלי כ, כז): "גר הוי"ה נשמת אדם", שגם הם יאירו באמתת מציאותו יתברך, וינגישו תמיד את אורו יתברך על פניהם, שכל זה סוד 'חנפה' לשון 'חנוף', שמחנכים את עצמם מחדש, כי עקר הגלות המרה שעוברת על האדם, זהו רק שנמצא בקטנות ובחלישות הדעת ובדמיונות, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו. וכל זה מחמת שקלפת היגנים, שהיא כפירות ואפיקורסות, נדבקת בו, וזהו טיט היגון, ואי אפשר לו לצאת מזה, כי אם על-ידי התקרבות אל צדיקים אמתיים. ועל-כן מה טוב ומה נעים, בני ובנותי היקרים, אם תמסרו את נפשכם להיות דבוקים בצדיקים אמתיים ובתלמידיהם הקדושים, המאירים תמיד את אמתת מציאותו יתברך, שהם סוד "הנרות הללו", דהינו נשמות ישראל שנקראות גרות, וכל מה שמתקרב יותר לצדיקים האמתיים ולתלמידיהם, וזוכים להצטרף עמם, על-ידי-זה נמשך גם עליהם אור זיו שכינתו יתברך, ונדלקים להאיר על עצמם את אמתת מציאותו יתברך. ולכן עכשו בימי חנפה הקדושים ראוי לבוא לצדיקים אמתיים ולתלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם, ולקבל מהם

אור אמתת מציאותו, פי עכשו דיקא נתגלה אורו הגנוז שנתגלה בלבושים שונים ונסתר בהסתרות שבתוך הסתרות, ובימי חנכה הקדושים האלה שמדליקים את הנרות לזכר הנס שקרה לישראל על-ידי מתתיהו ובניו, אז נתגלה האור הגנוז הזה, שהוא יתברך מתלבש עצמו בתוך הטבע, וטבע הוא לבוש לגבי עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ועל-כן אשרי ואשרי מי שנזהר מאד להדליק בתמימות ובפשיטות את "הנרות הללו", שהם נרות חנכה, ומשתדל שיהיה נר לכל אחד ואחד מאנשי ביתו, ומחנך את ילדיו הקטנים שגם הם ידליקו נרות חנכה, שיאיר עליהם גם-כן אמתת מציאותו יתברך, עד שגם הם יראו ויבינו וישפילו שאין בלעדיו יתברך כלל. ולכל זה זוכים דיקא על-ידי שמקרבים אל צדיקים אמתיים ולתלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם ההולכים בדרכיהם, וימשך גם עליהם אור זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו.

ב.

בני ובנותי היקרים! ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ומכל מה שעובר עליכם ברוחניות ובגשמיות — אל תשברו, כי הכל נסיונות

מלמעלה, כי באמת הוא יתברך נמצא ואין מלבדו נמצא, וכל מה שעובר על האדם צרות ויסורים ומרירות — הכל, כדי להעלים ולהחשיף מהאדם את אמתת מציאותו יתברך, וכשאדם זוכה לחפש ולבקש ולגלות את אמתת מציאותו יתברך, על ידי זה נהפכים כל הנפילות והירידות וההשלכות אל עליות גדולות, כי כך ברא הקדוש ברוך הוא את העולם, שמצד אחד לא יראו שום דבר אלא להפך שיהיה נעלם ונסתר אלקותו יתברך, עד שיראו בדיוק ההפך שהוא טבע גמור, ולהפך כשזוכה האדם להתעקש ואינו מניח את עצמו מכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ומחזק עצמו בכל מיני התחזקות, דיקא אז נתגלה עליו אור זיו שכינת עזו יתברך, עד שמאיר אור כזה, שהוא יכול להאיר גם לאחרים, שכל זה הוא סוד נר חנפה, שהוא סמוך לפתח דיקא, להאיר גם בחוץ לאותם שנמצאים בחוץ, כי כשאדם עקשן גדול ואינו מניח עצמו בשום פנים ואפן, ואף שמר וחסך לו מכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות — הן מעצמו והן מאחרים, ומבלבלים אותו בכל מיני בלבולים, ונופל בכל מיני דמיונות, עם כל זאת הוא מתעקש בעקשנות גדולה, ויודע ועד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם

אלקותו יתברך, ואף שאינו רואה מנוס לצאת
 מצרותיו ויסורים, עם כל זאת הוא מחזיק את עצמו
 ומחזיק מעמד בעקשנות גדולה בלי שום טעם
 ושכל, דיקא על-ידי-זה נתגלה עליו אור הגנוז,
 שהוא אור שכינת עזו יתברך, שזהו סוד "הנרות
 הללו" של חנכה, שאז מאיר האור הגנוז שהאיר
 לאדם הראשון קדם החטא ל"ו שעות, ועל-כן הם
 ל"ו נרות בח' ימי חנכה להראות, שאז נתגלה
 האור הגנוז לכל בר ישראל, אם רק יתבונן היטב
 ב"נרות הללו", ואז דיקא יתגלה אליו אור כזה
 שלא רק שיאיר לעצמו אלא יאיר גם לאחרים,
 לאותם שנמצאים בחוץ; על-כן מצות נר חנכה
 היא בפתח דיקא, שיאיר לאלו שהם בחוץ, שגם
 הם יראו וישכילו ויבינו אמתת מציאותו יתברך,
 כי על-ידי שאדם עקשן גדול, ואפלו שמר וחסד
 לו ואינו רואה שום תקנה לצאת מהבוץ שלו, עם
 כל זאת הוא מתעקש שהוא לא יעזב את הקדוש-
 ברוך-הוא בשום פנים ואפן, אז דיקא נתגלים אליו
 אורות כאלו, שהוא יכול להאיר גם לכל אלו
 שיצאו לחוץ. ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה לקיים
 את המצוה הקדושה והנוראה הזו של הדלקת
 הנרות של חנכה, וצופה ומביט ומתבונן בנרות,
 איך שהם אורות בתוך כלים, כי הכלי שמחזיק את

השמן והפתילה שמאירה הם סוד אורות וכלים, שזה סוד הבריאה, שהקדוש-ברוך-הוא ברא את העולם בצורה כזו, שיהיה הכל מלבש בלבושים חיצוניים, שהם בחינת כלים, אבל באמת בתוכם גנוז אור אמת מציאותו יתברך, וזה אורות וכלים דיקא, חיצוניות ופנימיות; על-כן עקר מצות נר חנכה, הדלקת "הנרות הללו" היא דיקא בפתח ביתו, בסוד חיצוניות ופנימיות, כי הבית הוא בחינת פנימיות והחוץ הוא בחינת חיצוניות, שהוא סוד אורות וכלים, בית וחוץ, ועל-כן דיקא בימי חנכה הקדושים יכולים לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ולכן אשרי ואשרי מי שמקים את המצוה הזאת בתמימות ובפשטות, ומאיר אז את הנרות הקדושים, שעל-ידי-זה יהיה לו כח להמשיך את האור בחוץ, ויזכה לקרב רחוקים אליו יתברך, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

ג.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת כי בימי חנכה הקדושים נתגלה אורו יתברך בגלוי כזה שלא נתגלה מאז בריאת האדם הראשון קדם החטא, ולא יתגלה עד ביאת משיח צדקנו; ועל-כן דיקא בימי חנכה הקדושים צריכים לשמח מאד

מֵאֵד, וְלִתַּת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
כָּל הַחֲסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה לָנוּ, שֶׁהִנְחִילָנוּ מִצְוָה
קְדוּשָׁה כְּזוֹ בְּתוֹךְ חֲשֻׁכַת גְּלוּתֵנוּ, וְאָנוּ זוֹכִים גַּם
עַכְשָׁיו בְּתוֹךְ עִמְק הַחֲשֵׁךְ וְהַגְּלוּת לְהֵאִיר עַל עֲצָמֵנוּ
הָאוֹר שֶׁנִּתְגַּלָּה לְאָדָם הֶרְאֵשׁוֹן קִדְם הַחֲטָא,
וְשִׁיתְגַּלָּה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ, וְעַל-כֵּן נִיְקָא בֵּימֵי
חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים, אֲזִי הוּא יַעֲת רְצוֹן גָּדוֹל מְאֹד, וְלִכְּן
נוֹהֲגִים אֲזִי בְּעַת הַדְּלָקַת "הַנְרוֹת הַלְלוּ" שֶׁל יְמֵי
חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים לְהוֹדוֹת וְלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְבוֹרָא
יְתָבָרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יְתָבָרֵךְ עַל כָּל מַה
שֶׁצָּרִיךְ. וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה הוּא רַק כְּשֶׁזוֹכִים לְהִרְגִישׁ
אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתָבָרֵךְ; כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וְעַד
אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יְתָבָרֵךְ כָּלֵל, וּמְרַגֵּשׁ תְּמִיד אֶת
אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתָבָרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא בָּא רַק
אֵלָיו יְתָבָרֵךְ, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יְתָבָרֵךְ כָּל מַה
שֶׁצָּרִיךְ, וְאֲזִי נִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו, שְׂזֵה סוּד "הַנְרוֹת
הַלְלוּ" שֶׁל יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים; וְעַל-כֵּן רְאוּי
לְקַבֵּץ אֲזִי אֶת אֲשֶׁתּוֹ וְאֶת יְלָדָיו, שִׁיעֲמְדוּ בְּעַת
שְׂמִדְלִיק אֶת "הַנְרוֹת הַלְלוּ", וַיְסַבֵּיר לָהֶם שֶׁעַקֵּר
הָאוֹרוֹת הָאֵלוּ הֵם אוֹרוֹת רוּחַנִיִּים הַמְתְּלֵבְשִׁים
בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְעַקֵּר כְּוִנַּת הַדְּלָקַת "הַנְרוֹת הַלְלוּ" הוּא
כְּדֵי לְהֵאִיר עַל נַפְשֵׁנוּ אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתָבָרֵךְ בְּגִלּוּי
רַב כְּזֵה שֶׁעַדִּין לֹא נִתְגַּלָּה מֵאֲזִי בְּרִיאַת אָדָם

הראשון קדם החטא, ולא יתגלה עד ביאת משיח צדקנו, ולכן צריכים אז לשמח מאד מאד הוא ובני ביתו, וינדקדק שכל אחד ואחד מאנשי ביתו ידליק נר בפני עצמו, כמו "המהדרין מן המהדרין" — שכל אחד מאיר לעצמו אורו יתברך, וידבר אז משבחו יתברך, שעל-ידי-זה ימשיך על עצמו אור זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך, ואין לתאר ואין לשער את גדל הזכות, כשאדם זוכה לקבץ יחד את ילדיו ובני ביתו בשעת הדלקת הנרות, ומדליק את "הנרות הללו", ומסביר להם תכלית הדלקת "הנרות הללו", שהיא על שם הנסים שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא בעת שהתפשטה מלכות יון הרשעה על ישראל, ורצתה להשפית את תורתו יתברך, ולהכניס בפירות ואפיקורסות וחקמות חיצוניות בנשמות ישראל, והתגברו עליהם גדולי מבחרי הצדיקים, מתתיהו ובניו הקדושים, והקדוש-ברוך-הוא עזר שנפלו רבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים, וכמו שהיה אז, כן נמשך בכל דור ודור, שמתפשטים כל מיני קלפות וחיצונים, שהם היונים והערב-רב, המעלימים ומסתירים ומחשיכים את עיניהם של ישראל, ועל-ידי שהצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה מאד, הדבקים תמיד רק בו יתברך, הם

ממשיכים ומאירים את האור הזה לכל נשמות ישראל, על-ידי-זה דיקא נתגלה י"ג מדות הרחמים. ועל-כן אז בשעה שמדליקים את "הנרות הללו", נתבצרים כל הקלפות והחיצונים, ונתגלה פנימיות העולמות, ומאירים מאין סוף עד אין תכלית, שזה כלל היחודים והזווגים שנעשים בעת הדלקת הנרות; כי אז בעת הדלקת "הנרות הללו", נתגלים יחודים עליונים, ועל-כן 'נר' עולה בגימטריה: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אדנ"י, כי אז דיקא נתגלה פנימיות העולמות עד לחוץ דיקא; כי בשעה שמתגברים על האדם כל מיני קלפות וחיצונים, ורוצים להפילו ולהכניסו ביאוש ובדכאון, והוא מתחזק כנגדם ואינו מניח עצמו לפל, דיקא אז נתגלה האור הגנוז הזה שהיה מאיר לאדם הראשון קדם החטא, ושיתגלה על-ידי משיח צדקנו; ועל-כן אשרי ואשרי מי ששש ושמח בשעת הדלקת "הנרות הללו", ומספר לבניו ולבני ביתו את גדל הנסים שעשה הקדוש-ברוך-הוא עם ישראל, שזה כלל ההודאות שמודים ומהללים ומשבחים ומפארים את הקדוש-ברוך-הוא, וגורם שיהיה נעשה זוג עליון על-ידי הדלקת "הנרות הללו", ועל-ידי השבחים וההתפארות שמשבח ומפאר את הבורא ותברך

שמו; אשרי לו.

ד.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, שעקר
התכלית בזה העולם הוא להיות דבוק רק ב'חי
החיים' בו יתברך, כי אין תכלית אחרת בזה העולם,
אלא לברח אליו יתברך, ולהמשיך על עצמו אמתת
מציאותו יתברך, שזהו סוד 'מאורי אור', שמאיר
אז אורו יתברך, שזה הפאר והיפי של כלל נשמות
ישראל, כי עקר תפארת ישראל הוא בשעה שאנו
מתפארים באלקותו יתברך שמו, והיונים שהם
כלל החכמים להרע, הכופרים והאפיקורסים, הם
מגבירים את 'מאורי האש' של התאוות, להעלים
ולהחשיך את עיניהם של ישראל, שלא יראו ולא
ישכילו את הפאר והיפי של נשמות ישראל, שזוהי
העלמת 'מאורי האור', וזה שטמאו כל השמנים
של בית המקדש, הינו כי בבית המקדש היו
מאירים תמיד את אמתת מציאותו יתברך בסוד
'מאורי האור', וכשהחריבו את בית המקדש, נעלם
ונסתר 'מאורי האור', ונתגלה רק 'מאורי האש',
שהם כלל אש התאוות והכעס והרציחה, וכשגברה
מלכות בית חשמונאי ונצחום, עשאום יום טוב
וקבעום בהלל והודאה, להודות ולהלל לשמך

הגדול, להגדיל ולקדש שמו הגדול יתברך, כי אז נתגדל שמו יתברך, כמו שאומרים: "ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך", שנה סוד "הנרות הללו" של חנכה, שהוא נר של שמן, מאורי האור, להדליק ולהאיר מאורי האור, וזה סוד הנס הגדול והנורא שנארע אז לנשמות ישראל, שהיה דולק מעט שמן, שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד, והיה דולק שמונה ימים, כי הקדוש-ברוך-הוא הראה בזה, שהשכינה שורה תמיד בין ישראל, כי אף שלא היה בו להדליק אלא יום אחד, היה צריך להשרף בבחינת 'מאורי האש', ולא די שנשרף ונעלם ונסתר, אלא שהאיר גם לשמונה ימים, שנה התגלות 'מאורי האור', הינו אור הבינה שהוא סוד שמונה, כי ממדת המלכות ולמעלה הספירה השמינית היא בינה, להתבונן באמתת מציאותו יתברך, ועל-כן דיקא על-ידי "הנרות הללו" שהם נרות חנכה, נתגלה אמתת מציאותו יתברך בחינת 'מאורי האור', שאי אפשר לבטל כלל מנשמות ישראל את אמונתם הדבוקה בהם מדור דור, ואף שהסמ"ך-מ"ם מגביר את 'מאורי האש', הינו הפעם והרציחה והתאוות והמדות רעות, ורוצה להעלים ולהסתיר את מאורי האור ולהגביר את מאורי האש, אף-על-פי-כן על-ידי גדל הנס של

"הנרות הללו" של חנכה, נתגלה מאורי האור
 דיקא בתוך מאורי האש. וזה סוד מה שנגלה
 הקדוש-ברוך-הוא למשה רבנו בתוך הסנה, כמו
 שכתוב (שמות ג, ג): "וירא מלאך ה' אליו בלבת
 אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה
 איננו אפל", כי משה רבנו שהוא הצדיק האמת,
 ראה איך שהקדוש-ברוך-הוא נתגלה דיקא מתוך
 הסנה, שהם אלו הנשמות הפגומות והירודות
 והנפולות שהם בחינת סנה — קוצים ודרדרים,
 ונדמה כאלו אין להם כבר שום תקנה ותוחלת
 כלל, ומאורי האש בוער בהם, אף-על-פי-כן
 הקדוש-ברוך-הוא נתגלה אליו בלבת אש מתוך
 הסנה דיקא, "ויאמר משה אסרה נא ואראה את
 המראה הגדל הזה, מדוע לא יבער הסנה", כי
 משה רבנו הצדיק האמת, הוא הרחמן האמתי,
 המרחם על נשמות ישראל ומוריד את עצמו
 אליהם, ורוצה להוציאם מהחשך והבוץ והטיט
 שנכלו לשם ונדבקו בהם, ולהאיר גם עליהם את
 אמתת מציאותו יתברך, ועל-כן משה רבנו בעצמו
 התפלא מדוע לא יבער הסנה, הינו שיש נשמות
 פגומות כאלו שהם בחינת 'מאורי האש', שבווערת
 בהם אש התאוות והמדות רעות, עד שהם שרויים
 ביאוש גדול, עם כל זאת על-ידי גדל כח הצדיקים

האמתיים שהם בחינת משה, גם בהם יכול להאיר אור השכינה על-ידי גדל רחמנותם של הצדיקים, ועל-כן דיקא משה רבנו אמר "אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה", כי יש נשמות שאפלו שמדברים אליהם ומגלים להם את אמתת מציאותו יתברך, לא די שאינם נדלקים ובווערים גם-כן אליו יתברך, אלא עוד נעשים קוצים ודרדרים לדקר את גדולי הצדיקים הרוצים להושיע להם; כי הצדיקים מרחמים מאד מאד על נשמות ישראל, ורוצים להביאם אל התכלית האמתית, שהיא הדבקות האמת להתבטל בעצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והם כל-כף מצטערים כשאינם זוכים להאיר בנשמות ישראל את אמתת מציאותו יתברך, ועל-כן דיקא משה רבנו שהוא ראש כל הצדיקים אמר: "אסרה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה", מדוע אינו יכול להדליק את הנשמות שהם בחינת סנה, ולא עוד אלא שהם נעשים קוצים ודרדרים לצער את הצדיקים; כי באמת הצדיקים רוצים לקרב את כלל נשמות ישראל, אך במקום שאלו שהם בחינת סנה יהיו כלים לקבל את האור הזה, הם נעשים קוצים ודרדרים לדקר את הצדיקים, ומחרפים ומגדפים אותם ושופכים דמם

כמים, ועל-כן לא הבין משה רבנו מדוע לא יבער הסנה, "וירא הוי"ה פי סר לראות" הקדוש-ברוך-הוא רואה איך שהצדיקים מתבוננים מאד בנשמות ישראל, "ויקרא אליו 'אלהים'" שהוא גימטריה 'הטבע', שמגלה להם אשר דיקא מתוך הסנה צועק קולו יתברך, "ויאמר משה משה, ויאמר הנני", הינו שהוא מורה לגדולי מבחרי הצדיקים, שאסור להם להתיאש מנשמות ישראל, ואפלו שדוקרים אותם קוצים ודרדרים ומחרפים אותם, אסור להתיאש מהם, אלא צריכים לדעת, פי דיקא מהם ובהם גנוז סוד משה שהוא הצדיק, והוא צריך לומר "הנני", ולעזר לנשמות ישראל; ועל-כן אשרי ואשרי מי שמכניס את הלמוד העמק הזה לתוך לבבו, וזוכה להחזיק את עצמו בגדולי הצדיקים, ואף שמדברים עליהם כל דבר אסור, ומדברים עליהם בכל מיני לשונות של גנאי, ומחרפים ומגדפים אותם בחרופין וגדופין, הוא אינו שם לב לכל זה אלא מחזיק את עצמו בכל הכחות אצל הצדיקים, אז דיקא נתגלה גם עליו "הנרות הללו", ואפלו שהוא בחינת סנה, שהוא למטה מעשרה טפחים, גם בו מאיר אורו יתברך; אשרי מי ששם דבורים אלו לתוך לבו, ואינו מטעה את עצמו כלל, שאז דיקא יתגלה אליו אור

לה

הַגְּרוֹת הַלְלוּ

הַגְּנוּז, וַיִּזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיְהִי דְבוּק
בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִצַּח נְצָחִים.
תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

מוהר"א ש"נ"י אָמַר: בְּחִנּוּף מְקַבְּלִים יְשׁוּב
 הַדַּעַת, וְעַקֵּר יְשׁוּב הַדַּעַת הוּא (דְּבָרִים ד):
 "אִתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת פִּי הַיּוֹי"ה הוּא הָאֱלֹקִים,
 אֵין עוֹד מְלַבְּדוֹ", לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַנְדִיעַ,
 אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵת זֹאת רָצוּ הַיְנֻנִים לַעֲקֹר
 מֵאִתָּנוּ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה יח:), שְׁגִזְרָה מְלָכוֹת יוֹן גְּזָרָה, שְׁלֹא
 יִזְכִּירוּ שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם. וְכֵן אָמְרוּ
 (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): וְחֲשׂוּ זֶה מְלָכוֹת יוֹן,
 שֶׁחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֶיהָ,
 שֶׁהִיטָה אוֹמְרֵת לָהֶם: כְּתוּבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן
 הַשּׁוֹר, שְׁאֵין לָכֶם חֶלֶק בְּאֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן
 עֲכָשׂוּ בִימֵי חִנּוּף מְקַבְּלִים אֵת הַדַּעַת הַזֶּה,
 שְׁאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּבְרָגַע שְׁאֲדָם רַק
 חוֹשֵׁב מְזֵה, כֹּל חֲיָיו הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרֵת,
 כִּי הוּא יוֹדַע, שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק מְעַבֵּר,
 וּמָה שֶׁעוֹשִׂים בְּשִׁבְלֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה
 יִשְׁאָר לְנִצְחַת נִצְחִים.

(אמרי-מוהר"א ש"נ, חלק ג' סימן י')

קונטרס

חֲנֻכַּה מְאִיר

יְגַלֶּה מְעֵלֵת הָאוֹר שֶׁל חֲנֻכַּה הַמְּאִיר בְּכָל
הָעוֹלָם עִם הָאוֹר מְשֻׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נְחֶמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמְרֵי

תְּחַמִּינּוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַחֲנָהּ מֵאִיר
אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּמִי שָׁרַק
מִתְבוּיָן בְּאוֹר הַזֶּה יְכוּל לְרֹאוֹת
נִפְלְאוֹת, וְלִכֵּן הָיוּ צְדִיקִים יוֹשְׁבִים
הַרְבֵּה זְמַן לִפְנֵי גֵרוֹת חֲנֻכָּה, וְהִסְתַּכְּלוּ
עַל הַגֵּרוֹת, וְהִחִיו אֶת עֲצָמָם מְאֹד,
וְרָאוּ עַל פְּנֵיהֶם אֶת גְּדֹל הַחַיּוֹת
שֶׁקָּבְלוּ מֵהַגֵּרוֹת.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב' סימן תתקצח)

קונטרס

חֲנֻכָּה מֵאִיר

אָנוּ נִמְצָאִים בְּיָמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים. בְּחֲנֻכָּה מֵאִיר
לָנוּ הָאֹר הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן קָדָם הַחֲטָא.
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה), שֶׁהָאֹר הַגָּנוּז
הָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁעוֹת, וְלִזְכָּר זֶה אָנוּ
מְדַלִּיקִים שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ גֵּרוֹת חֲנֻכָּה. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בָּרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה רַק בְּשָׂבִיל תְּכֵלֶת אַחַת — כְּדֵי
שְׂנֻזָּכָה לְהַכִּירוֹ יְתֻבְרָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר (בֵּא מ.ב.): בְּגִין
דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן לֵיהּ; כָּל תְּכֵלֶת הַבְּרִיאָה הֵיחָדָה כְּדֵי שְׂאָנוּ
עִם יִשְׂרָאֵל נִכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים בְּפָנִים.
וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּעֲנִית ג.): כְּשֵׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְעוֹלָם בְּלֹא רוּחוֹת, כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֹא יִשְׂרָאֵל.
עִם יִשְׂרָאֵל זֶה הַתְּכֵלֶת שֶׁל הַבְּרִיאָה. וּבְשָׂבִיל הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיּוֹן בָּרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַסֵּמֶן-דְּ"מ"ם,
הַשֵּׁטֶן, שֶׁיְכוּל לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יְתֻבְרָךְ, שְׂזָה מַעֲקָרֵי הַבְּחִירָה, שֶׁהֵנָּה הָאֹר
הַגָּנוּז מֵאִיר, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יְתֻבְרָךְ

כָּלֵל, וְהַכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֵּל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — זֶה לְבוּשׁ לְגִבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל אָדָם צָרִיךְ לִיגַע עֲצָמוֹ בְּקִיּוּם הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּדֵי שְׂיִתְגַּלֶּה לוֹ הָאֹר הַגָּנוּז. הַמְצוּוֹת הֵן הַכֵּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הָאֹר הַגָּנוּז, מְכַל שְׂכָן כְּשִׂיְהוּדֵי מְקַיִם אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְאוֹמֵר רַבְנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד): אֲפֹלוֹ שְׁנַמְצָא אָדָם בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, אִם יִקְיִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, יֵשׁ כַּח בְּמִצְוָה לְהַעֲלוֹתוֹ מֵעוֹלָם הַעֲשִׂיָה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמָרִי אֶל עוֹלָם הַיְצִיָּה, וּמֵעוֹלָם הַיְצִיָּה לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וּמֵעוֹלָם הַבְּרִיאָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁשָּׁם מִתְגַּלֶּה הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּגִלּוֹי רַב מְאֹד, וְיִכּוֹל לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְהֵנָּה יִרְדְּנוּ לְגָלוּת, שְׁגָלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְחָרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְנַעֲלָם וְנִסְתָּר הָאֹר מֵעֵינֵינוּ, וְכִמְאֻמָּרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ג'): מֵהֵיכָן נִבְרָאת הָאוֹרָה? מִמָּקוֹם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ; וְשׂוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא ט:): מִדּוּעַ חָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ? מִפְּנֵי שִׁנְאָת חֲנָם, מִחֲמַת שְׂאֲנוֹ שׁוֹנְאִים אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן (שָׁם ס ט:); וְאָנוּ סוֹבְלִים אֲלֵפִים שָׁנָה סָבֵל וְחֲרָפָה. וְהֵנָּה אָנוּ רוֹצִים לְהַגְאֵל וְלִצְאָת מֵהַצָּרוֹת וְהַחֲשָׁף. וּמֵהוּ הַחֲשָׁף שְׂאֲנוֹ סוֹבְלִים מִמָּנוּ אֲלֵפִים שָׁנָה? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): וְחֲשָׁף זֶה יָוֵן, שֶׁהַחֲשִׁיכּוֹ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז), שְׁגָזְרוּ

הַיּוֹנִים שֶׁלֹּא יִזְכִּירוּ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּרָגַע שֶׁיְהוּדֵי מְדַבֵּר בְּגִלּוֹי מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יְהוּדֵי מְדַבֵּר בְּגִלּוֹי מְאֻמּוֹנָה, מִתְבַּטְּלוֹת כָּל הַהַעֲלָמוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת; כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהִסּוּרִים שֶׁאֲנוּ סוֹבְלִים, זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁאֲנוּ מְדַבְּרִים לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְשׁוֹכְחִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן יד), שֶׁלִּכְן הַמְּצוּה שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה — לְהַנִּיחָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, שֶׁמֵרַמֵּז עַל פֶּתַחֵי פִּי, לְהַזְכִּיר לָנוּ, שֶׁהָאוֹר הַגָּנוּז תְּלוּי בְּפֶתַחֵי פִּינוּ — כְּפִי הַדְּבוּר שֶׁלָּנוּ. אִם אָדָם מְדַבֵּר רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶפְלוּ בְּתַקְוָה הַגְּלוּת הַמְּרָה, מְדַבֵּר רַק מְאֻמּוֹנָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר לוֹ הַמַּח, שֶׁזֶה מֵה שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן פד): עֲקַר הָאֻמּוֹנָה תְּלוּי בְּפֶה הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֻמּוֹנְתְךָ בְּפִי", צְרִיכִים הַרְבֵּה לְדַבֵּר מְאֻמּוֹנָה. וְלִכְן בִּ"חֲנֻכָּה מְאִיר" הָאוֹר הַגָּנוּז, שֶׁאֵז מְדַבְּרִים מִנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת, שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּפְלוּ רַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, טְמֵאִים בְּיַד טְהוּרִים, גְּבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים. תְּרַבּוֹת יוֹן זֶה כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, זֶה טַבַּע, מְקַרָּה וּמְזַל, בְּרָגַע שֶׁתּוֹלִים הַכֹּל בְּטַבַּע, אֵז סוֹבְלִים אֶת הַחֶשֶׁךְ, אֲבָל בְּרָגַע שֶׁמְדַלִּיקִים אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלִים.

וְלִכְן לֹא בַחֲנָם שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים לָנוּ,

כְּשֶׁהִתְגַּבְּרוּ מִתְתִּיחוּ וּבְנֵיו נִגְדוּ תְּרַבּוּת יוֹן, שְׁזֵה הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת וְתִלְמִידָיו, שְׁמַגְלִים וּמְפָרְסָמִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, רְאוּ שְׁטֵמָאוֹ כָּל הַשְּׂמָנִים, מֵהוּ שְׂמֵן? אוֹמֵר
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), הַמֶּחַ שֶׁל הָאָדָם
הוּא כְּפִי הַשְּׂמֹנִיּוֹת שֶׁבְּמַחוּ, וְאִם מֵאִיר לוֹ הַמֶּחַ, מֵאִיר
לוֹ הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל, אֲבָל בְּרַגַע שְׁמַתִּיבֶשֶׁת הַשְּׂמֹנִיּוֹת,
מִזֶּה בָּאָה תְּאוֹת גְּאוּף, וְאָדָם נוֹפֵל וּמִתִּיאֵשׁ מִחַיָּו, כְּמוֹ
שְׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'), שְׂכָל
הַתְּאוֹת בָּאוֹת כְּשֶׁמִּתִּיבֵשׁ הַשְּׂמֵן שֶׁבְּמַח הָאָדָם. וְזוֹ
הִיֵּתָה תְּרַבּוּת יוֹן, שְׁטֵמָאוֹ כָּל הַשְּׂמָנִים, זֶהְמוּ אֶת כָּל
הַמַּחֲוֹת בְּכָל מִינֵי זָבָל וּשְׂטִיּוֹת, בְּכָל מִינֵי כְּפִירוֹת
וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְלֹא מִצְאוּ כִּי אִם פֶּה שְׂמֵן קָטָן, שֶׁהִיָּה
חֲתוּם בְּחֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, וּמֵהוּ הַפֶּה שְׁמִצְאוּ אֲשֶׁר
יְדֵי הַטְּמָאִים לֹא נִגְעוּ בוֹ? אֵלֶּא פֶּה עוֹלָה גִּימְטְרִיָּה
ס"מ, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שָׁרוּ שֶׁל עֲשׂו לְקַח עֲצָמוֹ עַל יַעֲקֹב,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ב, כ"ד): "וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאָבֵק
אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר", אוֹמֵר רַש"י, שֶׁהִיָּה זֶה שָׁרוּ
שֶׁל עֲשׂו. "וַיֵּאָבֵק" לְשׁוֹן חוּבְקוֹ וְאוּבְקוֹ בְּזִרְעוֹתָיו, כִּי
זוֹ דִּרְכוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁבָּא לְאָדָם בְּאַהֲבָה וּבְשִׁפְהָ
חֲלֻקְלָקָה, מְחַבְּקוֹ וְנֹעֵשֶׂה לוֹ יָדִיד, אֲשֶׁר זֶה הַדָּבָר
הַמְּסַכֵּן בְּיוֹתֵר, וְזֶה כֹּחַ הָעֵרֶב-רֵב, תְּרַבּוּת יוֹן, שֶׁבָּאִים
אֵלֵינוּ בְּטוֹב וּבְנֻעָם: "בְּאוֹ תִלְמָדוּ תְּרַבּוּת יוֹן" וְכוּ' וְכוּ',
וְכֵן פּוֹרְשִׁים רִשְׁתָּם הַטְּמָאָה לְלַכּוֹד אֶת הַפְּתָאִים, וְאִין

לך ספנה גדולה מזו, כי אם הם באים ואומרים באפן גלוי מה פונתם ורצונם, אזי נזהרים מהם מאד, ומוסרים נפש לא לילך שולל אחריהם ולא להכפיש בדרךם הרעה. ועם ישראל למודי סבל, קדושים וטהורים, מסרו נפשם משך כל הדורות על קדוש ה', וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), שאפלו הכי גרוע בעם ישראל, רחוק מאד ורשע, ברגע שרצו שימיר דתו, קפץ לתוף האש על קדוש שמו יתברך. אבל תרבות יון, שזה כלל הערב-רב, באים במתק לשונם, באהבה: "באו למדו תרבות יון, למה לכם ללמד תלמוד?! למה לכם ללמד תורה שבעל-פה?! ויעקב, איש הישראלי, לא הניח עצמו, והשיב לו מנה אחת אפים, כי ידע פונתו הטמאה של הס"מ — שרו של עשו, שרצה רק פרודים, אשר זה כל כחו — הפירד ומשל', ואפלו שמדבר במתק שפתים ובחביבות, כאלו הוא חבר ורע לאדם, אבל הטמאה גלויה, שרוצה להעבירו על הדת. "וירא כי לא יכול לו, ויגע בכף ירכו" וגו', פ"ף אותיות פ"ף, שנתן ליעקב מכה על פ"ף ירכו, זהו הפך שמן שנותר, פ"ף — גימטריה ס"מ, פ"ף — אותיות פ"ף, וראה שאינו יכול לנצח את יעקב. יעקב הוא הצדיק האמת, שהקדוש-ברוך הוא שולח לנו בכל דור ודור, אשר אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'), שעקר עבודתו של

יַעֲקֹב, לְהַסְתַּכֵּל עַל חַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, שְׁזֵה גְלוּי הָאוֹר הַגָּנוּז. אִם נִתְבוֹנֵן בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מֵהַבְּרִיאָה רַק עַל פְּנִימִיּוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, יֵאִיר לָנוּ הַמַּח, וְנִזְכָּה לְצֵאת מֵהַגְּלוּת.

וְהִנֵּה מָה אָנוּ רוֹאִים? תָּמִיד חָל חֲנֻכַּה בְּפֶרֶשִׁיּוֹת וַיֵּשֶׁב-מִקֶּץ, שְׁשָׁם מְדַבֵּר מִמְכִּירַת יוֹסֵף, שְׁהָאֲחִים מְכָרוּהוּ מִחַמַּת שְׁנֵאָה, וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ לְשָׁלוֹם, עַד שְׁהִחְלִיטוּ לְהַשְׁלִיכוֹ לְבוֹר, וּמֵהַבוֹר הִחְלִיטוּ לְמָכְרוֹ לְעֶבֶד. וְכָל סִפּוּר מְכִירַת יוֹסֵף חָל תָּמִיד בְּחֲנֻכַּה, מָה הִקְשָׁר בָּזֶה? אֵלָּא כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַיּוֹנִים לְבֵית-הַמֶּקְדָּשׁ, וּפָרְצוּ שְׁלֹשָׁה-עָשָׂר פְּרָצוֹת, כְּנֶגֶד י"ג מְדוֹת הַרְחָמִים, מֵהֵיכָן לְקַחוּ אֶת הַכֶּחַ לְשִׁבּוֹר אֶת חוֹמַת בֵּית-הַמֶּקְדָּשׁ, לְהַפִּיל אֶת י"ג מְדוֹת הַרְחָמִים? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יוֹמָא ט): מִחַמַּת שְׁנֵאָה חָנָם, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן; וְלָכֵן בְּ"חֲנֻכַּה מְאִיר" הָאוֹר הַגָּנוּז, וּבְיָמֵים קְדוּשִׁים אֵלּוּ יָמֵי הַחֲנֻכָּה, אָנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת הַשְּׁנֵאָה חָנָם, שְׁהִיָּה בְּעַת חֲרִבָּן בֵּית-הַמֶּקְדָּשׁ, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן, וְעַדִּין יִשְׁנֶה בֵּינֵינוּ. כָּל יוֹם אָנוּ שׁוֹמְעִים שְׁפִיכוֹת דָּמִים, כָּל יוֹם אָנוּ שׁוֹמְעִים פְּגוּעִים, וְנִכְנְסוֹת בָּנוּ קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת מָה זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, עַל מָה וְלָמָּה?! וְעַד מָתִי?! וְאֵינָנוּ קוֹלְטִים, שְׁעַדִּין נִמְצָאת בֵּינָנוּ גְזֻעָנוֹת אַרוּרָה, עַדוֹת עַדוֹת, בְּמָקוֹם לְהַכְנִיס אֶת כָּל יְלָדֵי

ישראל בְּחֲנוּךְ תוֹרְנִי, "כִּלְנוּ בְּנֵי אָב אֶחָד נְחֻנוּ" — אָמְרוּ הַשְּׁבֻטִים לְיוֹסֵף, בְּרָגַע שָׁבְאוּ לְיָדֵי הַחֲלָטָה (בְּרֵאשִׁית מ"ב, כ"א): "אָבֵל אֲשֵׁמִים אֲנִיחֵנוּ עַל אַחֵינוּ וְגו' וְלֹא שָׁמְעֵנוּ בְּהִתְחַנְּנוּ אֵלֵינוּ", אַז נִתְגַּלָּה אֵלֵיהֶם יוֹסֵף. כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְקַן אֶת הָעוֹלוֹת שָׁאֵנוּ עוֹשִׂים, שֶׁנִּמְצְאָת בֵּינֵינוּ שְׁנֵאָה כְּבוֹשָׁה, פְּלוּגִים, פְּלֶג פְּלֶג, שְׁזָה כָּלֵל הַמְּפֻלְגוֹת, שֶׁכֵּלֵן שֶׁקָּר אֶחָד גְּדוֹל, שֶׁכָּל אֶחָד רֵץ אַחֵר כְּבוֹד, כֶּסֶף וְשֵׁם, וּמְפֻלְגִים אֶת הָעַם, אֲשֶׁר זֶה כַּח הַס"מ: 'הַפְּרָד וּמִשְׁל', לֹא נוֹכַל לְהַגְּאֵל. מֵהִי גְּאֵלַת חֲנֻכָּה, שֶׁמֵּאִיר אַז הָאֹר הַגְּנוּז? שֶׁמְצָאוּ פֶּה שֶׁמֵּן חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל הַכֶּהֵן גְּדוֹל, שְׁזָה הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁמְגַלָּה לָנוּ אֶת הַגְּלוּי הַזֶּה, שֶׁעֲלֵינוּ לְדַבֵּק עֲצֻמְנוּ בּו יִתְבַּרֵךְ, וְנִפְסִיק אַחַת וּלְתַמִּיד אֶת הַהֶסְתוֹת הַפְּרוּעוֹת שֶׁל הָעֶרֶב-רַב, הַיּוֹנִים, הַמְּתִינֵינִים, וְשָׂאֵר מֵינֵי שְׁמוֹת, בְּרָגַע שֶׁמְסִיתִים וּמְדִיחִים נֶגֶד עַם יִשְׂרָאֵל, נֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, נֶגֶד שַׁבָּת, נֶגֶד מִילָה, נֶגֶד חֲדָשׁ, נֶגֶד אֱמוּנַת חֲכָמִים, נֶגֶד תּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פֶּה, זוֹ הַגְּלוּת! אָבֵל אִם אֲנִיחֵנוּ נִשְׁתַּדֵּל לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, אַז יֵאִיר עֲלֵינוּ אֹרֹךְ שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁמְתַגַּלָּה בְּיָמֵם אֱלוֹ, יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, כִּי בִּ"חֲנֻכָּה מֵאִיר" הָאֹר הַגְּנוּז.

וְלָכֵן יִשְׁנֵם שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה צְדִיקִים בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שֶׁמְקַבְּלִים פְּנֵי הַשְּׂכִינָה (סֵפֶה מ"ה:), שְׁזָה ל"ו צְדִיקִים

הַמְקַבְּלִים אֲנִפֵּי שְׂכִינְתָא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כְּנֶגֶד ל"ו גְּרוֹת
שְׂמֵד לִיקִים בְּחֻנְכָּה, שְׂאָז מְקַבְּלִים עַל עֲצֻמְנוּ עַל מַלְכוּת
שָׁמַיִם, שְׁזֵה בְּגִימְטְרִיָּה בְּאוּרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהוּא
הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן ל"ו שְׁעוֹת, וְזֵה יַחְזוֹר
וַיֵּאִיר לָנוּ בְּעֵת בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, אֲבָל עֲכָשׁוּ בְּגָלוּת, הָאוֹר
הַגָּנוּז מֵאִיר בְּחֻנְכָּה בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, כִּי הָא בְּהָא
תְּלִיא. וְלָכֵן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ בְּיָמֵים אֱלוֹ אַחַת
וּלְתַמִּיד לְשָׂרֵשׁ מֵאֲתָנוּ וְלַעֲקוֹר מִקְרַבְנוּ אֶת הַגְּזַעְנוֹת
הַנּוֹרְאָה, אֶת הַפְּלוּגִים וְהַפְּרוּדִים, וְנִכְנִיס אֶת כָּל יְלָדֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמוֹסְדוֹת הַלְמוּד הַטְּהוֹרִים, שֶׁיִּקְבְּלוּ חֲנוּכָּה
תּוֹרְנִי, וּבְזֵה נִרְאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנַּעֲשֵׂנוּ כְּלִים
לְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן ע"א), שְׂבֻכָּל יוֹם וַיּוֹם יוֹרֵד הַנֶּעֱמַם הָעֲלִיוֹן, נְעִימוֹת
יְדִידוֹת עֲרֵבוֹת זֵיו חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל יוֹם
מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, וְלָמָּה אֵינְנוּ זוֹכִים לְהַשִּׁיג אֶת הָאוֹר
הַגָּנוּז הַזֶּה, שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁלֹשִׁים וָשֵׁשׁ שְׁעוֹת?
כִּי אֵין לָנוּ כְּלֵי לְזֵה, וּמַהוּ הַכְּלֵי? צְדָקָה, הֵינּוּ שְׂאִישׁ
אֶת רַעְהוּ יַעֲזֹרוּ, וְנִמְסֹר נֶפֶשׁ בְּעֵבֹר כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
נִפְלָה בֵּין אֶחָד לַשֵּׁנִי, אֶלֶּא אִם אֲנִי יְהוּדִי, עָלִי לַעֲזוֹר
לְאַחֵר, כִּי כָּלְנוּ בְּנֵי עַם אֶחָד נַחְנוּ, וּבְזֵה מְתַקְּנִים אֶת
חֲטָא מְכִירַת יוֹסֵף. וְלָכֵן כְּתוּב בַּפּוֹסְקִים, שְׂבִימֵי חֻנְכָּה,
אֲז הוּא זְמַן שֶׁל צְדָקָה, שְׁעֲנִיִּים מְחַזְרִים עַל הַפְּתָחִים
וּמְבַקְּשִׁים צְדָקָה, וְצָרִיכִים לְתַן לָהֶם בְּעֵין יָפָה, וְאִם עָנִי

בָּא עַל פֶּתַח בֵּיתְךָ — תִּקְבְּלוּ בְסֵבֶר פָּנִים יְפוֹת, כִּי כָּךְ
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה לַד, סִימָן ט'): אִם
 אַתָּה נוֹתֵן לוֹ, אַתָּה נוֹתֵן לְזֶה שְׁעוֹמֵד עַל יְמֵינוּ, וּמִיָּהוּ?
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹאֵמַר (תְּהִלִּים קט, לא): "כִּי יַעֲמֵד
 לִימִין אָבִיוֹן", וְאִם אַתָּה מְבַזֶּה וּמְרַחֵק אוֹתוֹ, אֶת מִי
 שְׁעוֹמֵד לִימֵינוּ אַתָּה מְבַזֶּה; וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִזְהַר בְּמֵאֵד
 מְאֹד כְּשֶׁעָנִי מִתְדַפֵּק עַל פֶּתַח בֵּיתֵנוּ, אֲסוּר לְשַׁלַּח אֶת
 הַיְלָדִים לומר לוֹ: "אָבִא אוֹ אִמָּא אֵינָם בְּבֵית", כִּי חֵס
 וְשָׁלוֹם, בְּבֵית שְׂמֹגְרָשִׁים עֲנִיִּים, בַּר מִיָּנָן, הָאָבִא לֹא
 יִהְיֶה כְּבָר בְּבֵית, אוֹ הָאִמָּא, חֵס וְשָׁלוֹם, לֹא תִהְיֶה בְּבֵית.
 וְכָתוּב בַּזֵּהר (חֶלֶק א' קד): אֶת מִי שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אוֹהֵב — שׁוֹלַח לוֹ מִתְּנָה עָנִי לְזָכוֹת בּוֹ. וְלִכֵּן עָלֵינוּ
 בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְדוֹשִׁים לְהִרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה, לַעֲזוֹר לְעֲנִיִּים,
 לְאֱלֻמָּנוֹת וְלִיתוּמִים, שְׁלַצְעָרְנוּ הָרַב, בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנִים
 הָאֲחֵרוֹנוֹת לְקִינוּ בְּמִכּוֹת קָשׁוֹת, הָרוּגִים וּפְצוּעִים לְרַב,
 דֵּם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּךְ כַּמִּים, שְׁכוֹל וַיִּתְמוֹת נִתְרַבּוּ, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, אָבוֹת וְאִמָּהוֹת שְׁכוּלִים, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צֶעַר כְּצֶעַר
 הַזֶּה, שְׁלֹאֲבֵא אוֹ אִמָּא נִהְרָגוּ בֵּן אוֹ בַת, וְאֵין צְדָקָה
 גְּדוּלָה מְלַעֲזָרָם וְלַעוֹדָדָם; זֹו מַעֲלַת הַחֲנֻכָּה, שְׂאֵז מֵאִיר
 הָאוֹר הַגָּנוּז, שְׂאָנּוּ שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה עַל מְכִירַת יוֹסֵף,
 אֲשֶׁר דָּבַר זֶה שִׁיךְ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ — אִם
 שׁוֹנְאִים יְהוּדֵי אַחַר, זֶה נִקְרָא בְּבַחֲיֵינַת 'מְכִירַת יוֹסֵף',
 אִם אֶחָד גּוֹנֵב וְגוֹזֵל וְעוֹשֵׂק אֶת הַשָּׂנִי, זֶה נִקְרָא 'מְכִירַת

יוֹסֵף וְכוּ' וְכוּ'. וְלֶכֶן בְּיָמִים אֵלֶּי עָלִינוּ לְבוֹא לְהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְלוֹמַר לוֹ: "הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנַחְנוּ
 אוֹהֲבִים אוֹתָךְ, וְרוֹצִים לָשׁוּב אֵלֶיךָ, לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ,
 וּלְקַרֵּב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ", וּבְזָכוֹת זֶה נִזְכָּה
 לְבִיאַת מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, שְׂיָבוֹא וְיִגְאָלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם,
 בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוֹנְטְרַס

יְמֵי חֲנֻכָּה

יגלה נוראות נפלאות ממעלת ימים אלו, שבהם מתגלה האור הגנוז, גלוי אלקותו ותברך בהתגלות נוראה ונפלאה מאד. ובכח האור הגדול הזה, יכולים להכניע את קלפת היגנים, שהם כלל המינים והזדים, הכופרים והאפיקורסים, ולבטלם מן העולם לגמרי.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר בִּימֵי חֲנֻכָּה
מִרְגִּישִׁים הָאָרֶה גְּדוּלָּה וְנִפְלְאוֹת מְאֹד,
כִּי הֵם יְמֵי חֵל, עִם כָּל זֹאת אוֹמְרִים
בְּכָל יוֹם הַלֵּל שָׁלוֹם, וְכָל יוֹם וַיּוֹם
מְאִיר בְּהָאָרֶה נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מְאֹד,
וַיֵּשׁ לְזֵכֵי הָרְאוֹת הַתְּעֵלוֹת מִיְחָדָת.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב' סימן תתקצט)

קונטרס

ימי חַנּוּכָּה

א.

בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי "יְמֵי חַנּוּכָּה" הֵם יְמֵי הַוּדָאָה, כְּמוֹ שְׁאַנְחָנוּ אוֹמְרִים: "וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חַנּוּכָּה אֵלָיו לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל", לְפָאָר וּלְרוֹמֵם אֶת הַבּוֹרָא יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ עַל הַנְּסִים וְעַל הַנְּפִלְאוֹת, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שְׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם עַם יִשְׂרָאֵל בְּיָמֵים הָהֵם בְּזְמַן הַזֶּה. לְכֵן, בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְנַצֵּל אֶת "יְמֵי חַנּוּכָּה" אֵלָיו לְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַבּוֹרָא יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ. וְאִנּוּ רוֹאִים, שְׁכָל הַצָּרוֹת שְׁאָדָם סוֹבֵל בַּחַיִּים, הֵן רַק מִפְּנֵי שְׁאִינוֹ מְכִיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִינוּ רוֹאֶה אֶת הַהִשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית, אִיךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרָט מִזֶּה הָעוֹלָם. שְׂזוֹ הִיְתָה קְלַפַּת הַיּוֹנִים, שְׂרָצוּ לְהַכְנִיס אֶת הַטֶּבַע בְּעוֹלָם, כְּאֵלּוֹ אֵין הַשְׁגָּחָה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר, בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים

— מתתיהו ובניו החשמונאים, אשר הם הכניעו את קלפת יון הארורה, שזו ההשפלה, הכפירות והאפיקורסות, רחמנא לצלן. והצדיקים האלו החדירו בעם ישראל השגחה פרטית, שישתכלו על הבורא יתברך שמו. ולכן, בני ובנותי היקרים! ככל שאדם מרגיל עצמו להודות על כל אשר עובר עליו, בזה מתקרב יותר להקדוש-ברוך-הוא, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), שימי חנכה — אז מאיר הארת העולם הבא בעולם הזה, למה? כי נותנים תודה להקדוש-ברוך-הוא על הנסים והנפלאות שעשה אתנו. ובאמת השם יתברך עושה עם כל אחד ואחד נסים, אך כבר אמרו חכמינו הקדושים (נדה לא.): אין בעל הנס מכיר בנסו; אדם אינו מכיר בנסים שהוא יתברך עושה עמו, וחושב שהכל טבע ומקרה ומזל, אשר זה בא מהגאות והישות; כי אם אדם היה מבטל עצמו אל האין סוף ברוך הוא לגמרי, אז היה רואה את הנסים שהוא יתברך עושה עמו. וכך אומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה כד, סימן א'): בא וראה כמה נסים הקדוש-ברוך-הוא עושה עם האדם, והוא אינו יודע, שאלולא היה אוכל פת כשהיא חיה, היתה יורדת לתוך מעיו ומשרטת אותו, אלא ברא הקדוש-ברוך-הוא מעין בתוך גרגרתו, שמוריד הפת בשלום; וכך

הָאָכַל יְכוּל לָרֶדֶת. אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׁבַנֵי-אָדָם אוֹכְלִים בְּכָל יוֹם אֶת הָאָכַל שֶׁלָּהֶם, וְחוֹשְׁבִים שֶׁזֶהוּ דָּבָר טְבֵעִי, "אֲנִי שָׁם אָכַל בְּפִי וְלוֹעֵס, וְהָאָכַל צָרִיף לָרֶדֶת בְּבֵית הַבְּלִיעָה שְׁלִי", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא לְכָל אֶחָד כְּעֵין מַעֲיָן, שֶׁהוּא מְלַחֵחַ לַחְלוּחִיּוֹת בַּגְּרוּן, וְכֵן אָדָם יְכוּל לְבַלֵּעַ אֶת הַמַּאֲכָל. וּמִי שָׁם לֵב אֶל דְּבָרִים כָּאֵלוֹ?! אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טְבֵעִי, שְׁגוּפוֹ — רַמ"ח אֵיבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִים צָרִיף לְפַעַל כְּדָבְעִי. וּבְאֵמַת אֱלוֹ הַנִּפְלְאוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא מְפַלֵּיא לַעֲשׂוֹת עִם הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאֵנוּ אוֹמְרִים: "וּמְפַלֵּיא לַעֲשׂוֹת", כֹּל הָאָדָם הוּא פְּלֵא גָדוֹל, כִּי אִם יִפְתַּח מֶה שֶׁסְּתוּם וְאִם יִסְתֵּם מֶה שֶׁפְּתוּחַ, אֵין לְאָדָם קִיּוֹם אֲפֹלוּ רַגַע אֶחָד. וְאִף אֶחָד לֹא שָׁם לֵב עַל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ עוֹשֶׂה עִמּוֹ, וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טְבֵעַ וּמְקַרָּה. וְכֹל זֶה בָּא מִגְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, אֲשֶׁר נִדְּמָה לוֹ שֶׁהַכֹּל טְבֵעַ. וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הַרְגִּילוּ עֲצֻמְכֶם לְתַת תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵיכֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה לָכֶם שֶׁהַכֹּל גַּם, כֹּל הַקִּיּוֹם שֶׁל כָּל יְהוּדֵי, זֶהוּ גַם אֶחָד גָּדוֹל. וּבִפְרָט כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם תָּמִיד עוֹמְדִים תַּחַת הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִית; כְּבִשָּׂה אַחַת בֵּין שְׁבָעִים זָאבִים. אֲמוֹת הָעוֹלָם רְשָׁעִים אַרוּרִים וְרוֹצְחִים, אֲשֶׁר כָּבַר אֱלֹפִים שָׁנָה הוֹרְגִים, שׁוֹרְפִים,

שׁוֹחֲטִים, תּוֹלִים, חוֹנְקִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי
 מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אֲכֻזָּרִיּוֹת, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן עִם
 יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם, וְדַבְּקִים בְּקוֹנָם, אֵינָם עוֹזְבִים אֶת
 בּוֹרְאָם, אִיזוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה אָנוּ צְרִיכִים לָתֵת לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ
 הַקְּדוּשָׁה, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם חֶלֶק וְנִחְלָה עִם הַגּוֹיִים! ?
 עֲלֵינוּ לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, שְׂזַכֵּינוּ לְהַבְרָא מְזַרַע
 יִשְׂרָאֵל! וְזוֹ הַתּוֹדָה הַכִּי גְדוֹלָה, שְׂעֲלֵינוּ לָתֵת
 לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בִּימֵי חַנּוּכָּה הָאֵלוּ — שְׂזַכֵּינוּ
 לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, לְלַמַּד אֶת הַתּוֹרָה וּלְקַיֵּם אֶת
 מִצְוֹתֶיהָ, וְאָנוּ מֵאֲמִינִים בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
 אֵין עוֹד תּוֹדָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו! וְעַל-יַדֵּי שְׂאֲדָם מְרַגֵּיל
 עֲצָמוֹ לָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא, עַל-יַדֵּי-
 זֶה נַעֲשִׂים חֲזִיו קָלִים יוֹתֵר. כִּי לָמָּה בְּנֵי-אָדָם
 מְמַרְמְרִים וּמְדַכְּאִים? מִחֲמַת שְׂנֵדָמָה לָהֶם שֶׁהַכֹּל
 מְקַרָּה, אֲשֶׁר זֶה מַחֲשִׁיף עֵינֵיהֶם. וְזוֹ הִיְתָה קְלַפַּת יוֹן,
 כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ב, ד):
 וְחֲשֵׁף — זֶו יוֹן שֶׁהִחֲשִׁיכוּ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בַּגְּזֻרוֹתֵיהֶם; בְּכָל יוֹם וְיוֹם גְּזָרוּ גְזָרוֹת חֲדָשׁוֹת נֶגֶד עִם
 יִשְׂרָאֵל, הַתְּלוּצָצוּ מִכָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל. וְהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עָזַר לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּצְחָה אֶת הַיּוֹנִים, זֶו הַתּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה הַכִּי גְדוֹלָה שְׂעֲלֵינוּ לָתֵת לוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכְמוֹ
 שֶׁהָיָה אֲזַי כֵּן עָתָה — שְׂמֵתִגְבְּרִים הַיּוֹנִים, וְרוֹצִים

לְהַחֲשִׁיף אֶת עֵינַי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל יוֹם בַּגְּזֵרוֹת חֲדָשׁוֹת,
 בְּדִיוֹק כְּפִי שֶׁהָיָה לִפְנֵי אֲלֹפִים שָׁנָה, שֶׁהַיּוֹנִים גָּזְרוּ
 שְׂיַחֲלָלוּ שַׁבָּת, וּבְיָמִים אֵלֹו בָּאִים הָעָרְב רַב, שְׂאִינָם
 מֵעַם יִשְׂרָאֵל, רַק נִתְעַרְבוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם
 יּוֹנִים מִתְיּוֹנִים, רוֹצִים לַעֲקֹר אֶת הַשַּׁבָּת מֵעַם יִשְׂרָאֵל,
 אֲךָ לֹא יוֹעִיל לָהֶם, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל מוֹסְרִים נִפְשָׁם
 בְּשִׁבִיל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא יִתְּנוּ שְׂיַחֲלָלוּ אֶת
 הַשַּׁבָּת. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲלֵיכֶם לְתֵת תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזָּכִיתֶם לְהֶאֱמִין בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְזָכִיתֶם לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם, שֶׁהֵם
 בַּחֲנִינָת מִתְתָּהוּ וּבְנֵי הַכְּהֻנִּים הַגְּדוֹלִים, הַחֲשֻׁמוֹנָאִים,
 שֶׁהִדְלִיקוּ אֶת הַמְּנוֹרָה בְּאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְכָךְ
 הוֹלֵךְ מְדוֹר דּוֹר; שֶׁבְּכֹל דּוֹר וְדוֹר קָמִים עָלֵינוּ כָּל מֵינֵי
 יּוֹנִים וּמִתְיּוֹנִים, וְרוֹצִים לַעֲקֹר מֵאֲתָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
 וְהַמְצוּוֹת — הֵיךְ לֹא תִהְיֶה, אֲבָל לֹא יִצְלִיחוּ. אֲבָל
 עֲלֵיכֶם, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים, לְהִתְחַזֵּק מְאֹד, לְשָׁמֵר
 שַׁבָּת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, לְרֹאוֹת שֶׁשַּׁבָּת תִּהְיֶה שַׁבָּת, כִּי
 עַל חֲלוּל שַׁבָּת בָּאָה מִיתַת סְקִילָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן.
 אֲנַחְנוּ עֲדִים בְּכֹל יוֹם לְתַאֲנוֹת דְּרָכִים וּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת,
 הַכֹּל בָּא מִחֲמַת חֲלוּל שַׁבָּת. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְּקָרִים! זְכְרוּ הַיֵּטֵב, שֶׁהַיּוֹנִים רָצוּ לַעֲקֹר מִנְשֻׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת וּלְחַלְלָהּ, וְזָכִינוּ לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם.
 כְּמוֹ-כֵן עֲתָה, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! אֵל תִּתְּנוּ שְׂיַסִּיתוּ

אֶתְכֶם נִגַּד הַשַּׁבָּת — לְחַלְלָהּ, כִּי כָל הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת
 הֵיא רַק מַחֲמַת חֵלוּל שַׁבָּת, כָּל הַצָּרוֹת הָעוֹבְרוֹת
 עֲלֵיכֶם, זֶה רַק מַחֲמַת שְׁאֲתָם רְחוּקִים מִהַשַּׁבָּת, כִּי אִם
 תִּזְכּוּ לְקַיֵּם שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, יִשְׁפַע עֲלֵיכֶם שִׁפְע
 עֲצוּם בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, כַּמּוּבָא בַזֵּהָר (זֵהָר יִתְרוֹ פּח:),
 שְׁכָל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת עַל הָאָדָם בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל, הֵן
 רַק בְּזָכוֹת שְׁמִירַת שַׁבָּת כְּהַלְכָתָהּ; וְרַבְּנּוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שִׁשֶּׁבֶת הֵיא הָאֶרֶת הָעוֹלָם
 הַבָּא; בְּשַׁבָּת מְרַגְּשִׁים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ
 שְׁמִרַגְּשִׁים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת
 — לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל,
 שְׁגַם אִז נִזְכָּה לְהִרְגִישׁוֹ יִתְבָּרַךְ. אָבֵל לְזָכוֹת לְזֶה אִי
 אֶפְשָׁר רַק עַל-יְדֵי שְׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצֻמוֹ לְתַת תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה לוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, כִּי אָדָם
 צָרִיךְ לְשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת וּלְהַמְשִׁיכָה עַל שִׁשֶּׁת יָמֵי הַחֹל,
 וּבְזֶה מְגַלֶּה אֶת טֵהָר לְבוֹ, שְׁבַאֲמַת מֵאֲמִין בְּהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא; כִּי בְּזֶה שְׁאָדָם תָּמִיד נוֹתֵן תּוֹדָה לְיוֹצְרוֹ,
 גַּעֲשִׂים חַיִּיו קָלִים מְאֹד, כִּי מְדוּעַ בְּנֵי-אָדָם מְמַרְמְרִים,
 בְּדַכָּאוֹן, בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת? מִפְּנֵי שְׁאֵינָם מְפִירִים אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינָם יְכוֹלִים לְהַשִּׁיג שְׁהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֶה אֶתְנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְּלָנוּ, כִּי דוֹמָם,
 צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, אָבֵל הָאָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין

סוף בְּרוּךְ הוּא, לְבַטֵּל יִשׁוּתוֹ, לְדַעַת שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ כְּלוּם, וְצָרִיף רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יְכוּלִים לְהַשִּׁיג רַק בַּשַּׁבָּת; כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וְשׂוֹמֵר שַׁבָּת, זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל כְּזֶה, שֶׁנִּתְבַּטַּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְאִירָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה בְּאוֹר גָּדוֹל. אָבֵל הַיּוֹנִים, יִמַּח שָׁמַם, מֵאִז עַד יָמִים אֵלּוּ רוֹצִים לַעֲקֹר רַק אֶת הַשַּׁבָּת מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וּבְפּוּמֵי רוֹצִים לְהַבִּיאֵם לְחִלּוּל שַׁבָּת. וְלִכֵּן אֵל תִּתְּנוּ שֶׁהַמַּתְיוֹנִים וְהַעֲרַב-רַב יִגְרְמוּ שֶׁתִּחְלְלוּ אֶת הַשַּׁבָּת, כִּי בְּזֶה תִּלּוּי הָאֲשֶׁר שְׁלַכְּם וְהַעֲשִׂירוֹת שְׁלַכְּם, וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ב', הֵלָכָה ח'): "בְּרַכַּת הַיּוֹי" הִיא תַעֲשִׂיר" (מִשְׁלִי י, כב) — זֶה בְּרַכַּת שַׁבָּת; וְלִכֵּן הִרְגִילוּ עֲצֻמְכֶם לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵיכֶם, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ס:): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם רְגִיל לֹמֵר: 'כָּל מֶה דְּעַבִּיד רַחֲמָנָא לְטַב עַבִּיד'; כָּל מֶה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה — זֶה לְטוֹבָה. וְלִכֵּן לָמָּה לָכֶם לְהִיּוֹת בְּדַכָּאוֹן וְלִשְׁבֹר אֶת רוּחְכֶם?! אֲדַרְבֵּה! תִּתְחַזְּקוּ וְתִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, שְׂזַכִּיתֶם לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם זוֹכִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין מִדְּרָגָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ. וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵיכֶם תִּהְיוּ מְצַדִּיקִים אֶת הַדִּין, וְתֹאמְרוּ, שְׂזֶה לְכַפֶּרֶת עוֹנוֹת. וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּעֲנִית ת.): כָּל הַמְצַדִּיק עֲצָמוֹ מִלְּמַטָּה מְצַדִּיקִין עָלָיו

הדין מלמעלה; אם אדם יודע, אשר "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), אזי כל חייו הולכים בקלות רבה יותר. ולכן, בני ובנותי היקרים! אל תתנו, שהיונים, המתיונים והעַרְב־רב ישברו אתכם, הם עושים תעמולה נגד הקדוש-ברוך-הוא, נגד התורה ולומדיה, נגד כל הקדוש לעם ישראל, ונדמה כאלו הם כבשו כבר את כל העולם, תדעו לכם, שהכל שקר וכזב, כי הקדוש-ברוך-הוא מחיה ומחיה ומקים את כל הבריאה בלה, רק תתקרבו אל הצדיקים האמתיים שבדור הזה, שהם בחינת מתתיהו ובניו, החשמונאים, הכהנים, אז תראו את החסד של הקדוש-ברוך-הוא, שאפלו שעובר עליכם משברים וגלים, תדעו שהכל לטובה, וכן אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיח.): "הודו לה' כי טוב" — הודו לה', שגובה חובתו של אדם בטובתו; עשיר בשורו, עני בשיו, יתום בביצתו, אלמנה בתרנגולתה; לכל אחד משלמים בחזרה כפי מה שיש לו. ולכן אל תהיו שבורים בזה שעובר עליכם איזה משבר וגל, אדרבה תדעו שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אתכם, לכן שלח לכם את הצער והיסורים האלו, ורוצה שתפתחו את הפה, ותדברו אליו, ותתחילו לפאר ולהודות ולשבח להקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה תנצלו מכל מיני צרות שיכולות לבוא עליכם בפתע פתאם, חס

ושלום. ואנחנו עדים, שמי שהולך לו טוב, לא יקח
 את ספר התהלים, ויבקש את הקדוש-ברוך-הוא
 ויבכה לפניו, כי מרב גאות וישות שבו, אינו צריך את
 הקדוש-ברוך-הוא כבכול, אבל ברגע שאדם מקבל
 איזו מכה, ועובר עליו איזה משבר, לוקח את
 התהלים, ומתחיל לבכות לפניו בתורה וצועק: "אבא,
 אבא! תשלח לי רפואה שלמה! אבא, אבא! תוציא
 אותי מהצרה שאליה נקלעתי!" ולכן, בני ובנותי
 היקרים! למה לכם לחכות עד שתקבלו מכות, ואז
 תחזרו אל הקדוש-ברוך-הוא, יותר טוב עכשו להודות
 להקדוש-ברוך-הוא, כשיש לכם כל טוב, ודיקא בימי
 חנכה הקדושים, שבהם אנחנו מודים ומשבחים
 ומהללים את הקדוש-ברוך-הוא על הנסים והנפלאות,
 התשועות והנחמות שעשית לאבותינו בימים ההם
 בזמן הזה. כי גם עתה יש לנו אותם נסים, שבאים
 יונים, ערב-רב, ורוצים לעקר מנשמות ישראל את
 האמונה בהקדוש-ברוך-הוא, כמו שעשו היונים, אבל
 לא יועיל להם, כי הצדיקים האמתיים שבכל דור
 ודור, הם בחינת מתתיהו ובניו; החשמונאים הפהגים
 לוחמים עם היונים והמתיונים והערב-רב האלו,
 ומחדירים אמונה בנשמות ישראל. לזאת, בני ובנותי
 היקרים! עליכם להתחזק באמונת חכמים, שזה ענין
 קדוש החדש, שמקדשים בכל חודש את הלבנה. וזה

תלוי רק בחכמי הדור, חכמי ישראל. וגם את הגזרה הזו גזרו היוונים, כי רצו להוציא מעם ישראל, שלא יחדשו את החדש, כי זה תלוי כפי האמונת חכמים שיש באדם. לזאת הערב-רב, היוונים, מתלבשים מאד על חכמי הדור, צדיקי אמת, ומתלוצצים מהם, מדברים עליהם כל דבר אסור, כי הם מאד מפחדים מהצדיקים האמתיים — מתתיהו ובניו, החשמונאים הכהנים, כי רק הם יכולים לעקור אותם ולבטלם כליל מהעולם, בשביל זה עשו ליצנות מחכמי ישראל; וכן הדבר בדור הזה, אלו הרשעים הארורים, ערב-רב, המתיונים למיניהם, עושים צחוק כל הזמן מהחכמים האמתיים, מחכמי הדור, ומתלבשים בכל מיני לבושים ללעג על חכמי ישראל, חכמי התורה, שמסרו להם את ענין קדוש החדש, והם מלמדים את נשמות ישראל להתחדש תמיד, ושלא יאשו עצמם, חס ושלום בשום פנים ואפן. לזאת, בני ובנותי היקרים! תתחזקו באמונת חכמים, ודיקא על-ידי-זה תכניעו את היוונים, שמחשיכים את עינינו. וכמו-כן גזרו היוונים על מצות מילה, ואנחנו עדים, שיש גם היום יונים ומתיונים, המתלוצצים ממצות מילה, ורוצים לעקרה מנשמות ישראל היה לא תהיה. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם, עד היכן הגיעה החצפה של הערב-רב, המתיונים והיוונים, שמחציפים

פְּנִיָּהֶם נִגְדַּר מִצּוֹת מִיָּלָה, בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְפָנַי אֲלֵפִים שָׁנָה, כֵּן גַּם עָתָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתַי הַיְקָרִים! זְכוּרוּ הַיֵּטֵב מֵה שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֹמְרִים, שֶׁעַל מִצְוֹת מִיָּלָה מְסֻרוּ עֲצָמָם עִם יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שַׁבַּת קל): כָּל מִצְוָה שֶׁמְסֻרוּ יִשְׂרָאֵל עֲצָמָן עָלֶיהָ לְמִיתָה, כְּגוֹן עֲבוּדָה זָרָה וּמִיָּלָה — עֲדִין הִיא מְחֻזָּקֶת בְּיָדָם; מִצְוֹת מִיָּלָה, שֶׁעִם יִשְׂרָאֵל מְסֻרוּ נַפְשָׁם עָלֶיהָ בְּשַׁעַת גְּזָרָה — יִחְזִיקוּ בָּהּ לְעַד, כִּי בָּא לָהֶם בְּמִסִּירוֹת נַפְשָׁם הַכִּי גְדוֹלָה. וְאִיךָ יַעֲזֹזוּ מִתְיוֹנִים, עַרְב־רַב אַרְוִירִים, לְהִתְלוּצֵץ מִמִּצְוֹת מִיָּלָה וְיִרְצוּ לְעַקְרָהּ? וְאָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבַּת קל): כָּל מִצְוָה שֶׁקִּבְּלוּ עָלֶיהָ בְּשִׁמְחָה, כְּגוֹן מִיָּלָה, כְּדֹכְתִיב (תְּהִלִּים קיט): "שֵׁשׁ אָנֹכִי עַל אֲמֶרְתְּךָ כְּמוֹצֵא שֶׁלֵּל רַב", עֲדִין עוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה. לְזֹאת רְאוּ מַה לְּפָנֵיכֶם? אוֹתָן גְּזֻרוֹת שֶׁהֵיוּנִים גְּזֻרוֹ לְפָנַי אֲלֵפִים שָׁנָה עַל עִם יִשְׂרָאֵל, אוֹתָן גְּזֻרוֹת יֵשׁ גַּם הַיּוֹם, רוֹצִים לְעַקֵּר אֶת הַשַּׁבַּת מֵעַם יִשְׂרָאֵל, רוֹצִים לְעַקֵּר אֶת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ שֶׁתְּלוּי בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְכֵן אֶת מִצְוֹת מִיָּלָה וְכוּ', אֵל תִּתְּנוּ שֶׁיַּעֲבְדוּ עֲלֵיכֶם, אֲלֵא תִתְחַזְּקוּ מְאֹד מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אֲתָנוּ, עִמָּנוּ וְאֲצִלָּנוּ, וְעֲדִין יֵשׁ לָנוּ חֲכָמֵי הַדּוֹר, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, הַחֲשֻׁמוֹנָאִים, הַכְּהֻנִּים, שְׁלוּחָמִים נִגְדַּר אֵלָיו הַרְשָׁעִים. בְּשִׁבִיל זֶה

אומרים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא קָמָא פּב:) , שְׁתִּקְנוּ
 וְאָמְרוּ: אָרוּר הָאִישׁ שְׁיִגְדֵל חֲזִירִים, וְאָרוּר אָדָם
 שְׁיִלְמַד אֶת בְּנוֹ חֲכָמָה יְוֹנִית; מַה קָּשׁוּר זֶה לָּזֶה? אֵלָּא
 אָנוּ עֲדִים שְׁמִפְיָצִים הַיּוֹם בְּכָל הָאָרֶץ בְּשֵׁר חֲזִירִים,
 לְהַכְשִׁיל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל בְּשֵׁר הַחֲזִיר, הַחֲמוֹר
 וְהַגָּמֶל, אֲשֶׁר נִפְתָּחוֹת בְּכָל יוֹם חֲנִיּוֹת הַמוֹכְרוֹת אֶת
 ה'דָּבָר אַחֲרֵי, אֲשֶׁר זֶה בָּא מֵהַיּוֹנִים, הָעֶרְב־רַב. לָכֵן
 אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: אָרוּר הָאִישׁ שְׁיִגְדֵל חֲזִירִים,
 וְאָרוּר אָדָם שְׁיִגְדֵל בְּנוֹ חֲכָמָה יְוֹנִית; כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה,
 כְּפִי שְׁאָדָם לוֹמַד חֲכָמָה יְוֹנִית, חֲכָמָה חִיצוֹנִית, אֲזִי
 מִגִּיעַ לְגִדּוּל חֲזִירִים וּמוֹכְרָם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! אֵל תַּחֲשְׁבוּ שְׁיָמִי חַנּוּכָּה הָאֵלֶּה הָיוּ לְפָנֵי
 אֲלֵפִים שָׁנָה, אֵלָּא נִמְצְאִים אֶתְנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, כִּי
 מֵאֵז הַיּוֹנִים הִרְאֵנוּ עַד עַכְשָׁו, הֵם אוֹתָם הַיּוֹנִים,
 אוֹתָן קְלָפוֹת, אוֹתָהּ סֵטְרָא אַחְרָא, אוֹתָם רְשָׁעִים
 הַרוֹצִים לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה
 יח:), שְׁמִלְכוֹת יְיָ גְּזֵרָה גְּזֵרָה לֹא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם
 עַל פִּיָּהֶם, וְזֹאת גּוֹזְרִים גַּם הַיּוֹם, הַכֹּל יִתְנוּ לְדָבָר אֲבָל
 לֹא מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִתְנוּ לְפָרְסָם אֶת הַכֹּל, אֲבָל
 לֹא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּרָגַע שְׁמַתְגַּלָּה הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אֵינן לְקָלְפוֹת הָאֵלוֹ שׁוֹם כַּח. עַקֵּר כַּחֲם —
 רַק כְּשֵׁאִינָם מְגַלִּים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשֶׁנִּדְמָה

שְׁהַכֵּל טָבַע וּמְקָרָה וּמְזֵל, אֲזַז הֵם קָמִים עָלֵינוּ, אֲבָל
 בְּרָגַע שֶׁנִּחְדָּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וּנְבַטֵּל עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
 לֹא יִהְיֶה שׁוּם קִיּוּם לְקַלְפוֹת וְלִסְטָרָא אַחֲרָא, לְיוֹנִים
 וְלַעֲרַב-רַב. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהוֹצִיא
 מִבֵּיתְכֶם כָּל אֲשֶׁר קָשׁוּר לְקַלְפוֹת הַיּוֹנִים. אָנוּ רוֹאִים
 עֲתָה תּוֹפְעָה מְצוּיָה וּמְגִנָּה מְאֹד, שֶׁבְּכָל בַּיִת וּבַיִת
 שׁוֹמְעִים מוֹסִיקָה שֶׁל יּוֹנִים, שֶׁל חִילוֹנִים, שֶׁל כּוֹפְרִים
 וְאַפִּיקוֹרְסִים, שֶׁזֶה גוֹרֵם לְכָל הַצָּרוֹת. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ג'), שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ זְמֵר
 מִרְשָׁע, זֶה מִרְחִיקוֹ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְפֹךְ —
 אִם שׁוֹמֵעַ זְמֵר מִצְדִּיק זֶה מְקַשְּׁרוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן
 אֵל תִּשְׁמְעוּ אֶת הַשִּׁירִים שֶׁל נְבוּל פָּה וּכְפִירוֹת
 וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, כִּי זוֹ הִיְתָה קְלַפַּת הַיּוֹנִים. וְכֵן אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חֲגִיגָה טו:): אַחֵר — מַה קָרָה שֶׁמֶרְד
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֵלָא תָמִיד שָׁר שִׁירֵי יּוֹנִים.
 וּכְשֶׁהָיָה קָם מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ סְפָרֵי מֵינִין הָיוּ נוֹשְׂרִין
 מִחִיקוֹ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן סד), כִּי
 זֶה תְלוּי בְּזָה, אִם אָדָם שָׁר שִׁירֵי עֲגָבִים, שִׁירֵי תוֹעֵבָה,
 שֶׁל רְשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁל גּוֹיִים, זֶה מְבִיא, שֶׁאַחֲרֵי-כֵן
 בַּחֲשָׁאֵי מִסְתַּכֵּל בְּסְפָרֵי מֵינִים וְאַפִּיקוֹרְסִים, שֶׁאֲז
 נִעְקָרְת מִמֶּנּוּ הָאֲמוּנָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 תִּשְׁמְרוּ מְאֹד שֶׁלֹא תִהְיֶה בְּבֵיתְכֶם שׁוּם קְלָטָת, שׁוּם

שיר של זמר יונני, זמר חילוני, זמר של רשע, שמלא כפירות ואפיקורסות, מלא נאוף, כי זה יגרם לכם כפירות בבית, רחמנא לישזבן. לזאת, בני ובנותי היקרים! עכשו ב"ימי חנכה" הקדושים האלו, תראו לטהר את ביתכם מכל מיני עבודה זרה, מכל מיני חכמות יוניות, מכל מיני ספרי יונים, ואל תתנו שילדיכם ימשכו אחר יונים אלו, וזכרו היטב, שימי חנכה" הקדושים הם ימי חנוף, שצריכים לחנוף את הילדים, להאיר בהם את הקדוש-ברוך-הוא. לזאת המצוה להדליק נר חנכה — בשעה שמתקבצים יחד האבא והאמא, הבנים והבנות, ובצותא מדליקים את הנרות, מבעירים את האמונה, מלהבים את האש קדש הבוערת בנשמות ישראל, ושרים שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, ואומרים: "הנרות הללו אנו מדליקים" נרות קדושים, אורות רוחניות, גלוי אלקות. ובזה שאנו מודים ומהללים להקדוש-ברוך-הוא על הנסים והנפלאות, על התשועות ועל הנחמות, שעשה עם אבותינו בימים ההם בזמן הזה, על-ידי-זה ממשיכים על עצמנו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך. לזאת ראו, בני ובנותי היקרים! לא להתפעל מאף אחד, אלא תהיו חזקים באמונה פשוטה בהקדוש-ברוך-הוא, על כל מה שעובר עליכם, ותתנו תודה לבורא יתברך שמו,

וְעַל-יְדֵי-זֶה תֵּראוּ שִׁיתְחִיל לְהָאִיר מַחְכָּם, וַיִּתְרַחב
 לָכֶם הַדַּעַת, וְהֵלֵב לֹא יִהְיֶה מְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת
 וּבְסִפְקוֹת. כִּי לָמָּה אַתֶּם סוֹבְלִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת,
 כָּל-כֶּף הַרְבֵּה סִבָּל?! לָמָּה אַתֶּם מְדַכְּאִים בְּדַכְּאוֹן?!
 רַק מַחְמַת חֶסֶד וְחַסְדֵי אֱמוּנָה, כִּי אִם הֵייתֶם יוֹדְעִים
 שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתְּכֶם, עִמָּכֶם וְאַצְלָכֶם,
 הֵייתֶם מְהֻלְלִים וּמְשֻׁבְּחִים, מְקַלְסִים וּמְפַאָּרִים אוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲלֹא הַיּוֹנִים מַחְשִׁיכִים עֵינֵיכֶם, וְנִדְמָה לָכֶם,
 שֶׁהַכֹּל מְקַרָּה וּמְזַל, בְּשִׁבִיל זֶה אָנוּ סוֹבְלִים כָּל-כֶּף
 הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! רְאוּ לְשִׁמַּח שְׁנֵפֶל חֲלֻקְכֶם בְּחֻלְקֵי יִשְׂרָאֵל,
 שְׂאֵתֶם מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים. וְאַל תִּתְּנוּ שֶׁהַיּוֹנִים
 יִכְנָסוּ בְּכֶם, וַיַּעֲקְרוּ מִכֶּם אֶת הַדַּת. אֲדַרְבֵּה תִּחְנְכוּ אֶת
 בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם בְּחֻנוּף כָּאִשֶׁר, חֻנוּף תּוֹרְנֵי, חֻנוּף שֶׁל
 קִיּוֹם הַמְּצוּוֹת, תִּמְסְרוּ נַפְשְׁכֶם לְהוֹצִיא יְלָדֵיכֶם
 מִהַחֻנוּף הַכִּפְרָנִי, הַחֻנוּף הַיּוֹנִי, וְתִכְנִיסוּ אוֹתָם בְּחֻנוּף
 תּוֹרְנֵי, חֻנוּף שֶׁבוּ מִלְּמַדִּים אֶת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה,
 לְהֵאֱמִין בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא יְדִיעַת הַקְדוּשָׁה-
 בְּרוּךְ-הוּא וְתוֹרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִחְנֻכִים אֶת הַיְלָדִים לְקַיֵּם
 מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ; בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זְכְרוּ הֵיטֵב
 שְׂאֵחַת מִהַגְזְרוֹת הַמְרוֹת שֶׁהִיְתָה לָעַם יִשְׂרָאֵל מִהַיּוֹנִים
 וְעַדִּין יִשְׁנָה — שֶׁלֹּא יִתְחַתְּנוּ בְּגִיל צְעִיר, אֲלֹא יִטְמְאוּ
 אֶת עַצְמָם בְּכֹל מִינֵי פְגָמִים שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא

לְצֶלֶן, רָצוּ שְׂכָלָם יִהְיוּ פְּגוּמִים בְּבְרִית, לְזֹאת מְלֵאוּ אֶת
 הָאָרֶץ עִם שְׂקוּץ, תְּעוּב, זֵהוּם וְנֹאוּף. וּמָה אָנוּ רוֹאִים?
 כָּל הָאָרֶץ מְלֵאָה זֵהָמָה, פּוֹרְנוּגְרָפִיָּה, עַד שֶׁבִקְשִׁי
 יְכוּלִים לְחַצוֹת כְּבִישׁ, מֵרַב עֲרוּם וְזֵהוּם שִׁישׁ
 בְּרַחוּבוֹת. יֵשׁ כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבוֹת, שְׂמוֹכְרִים
 בְּרִישׁ גָּלִי. לְזֹאת, עָלִינוּ לְמָסוֹר נִפְשָׁנוּ לְחַתֵּן יְלָדֵינוּ
 בְּגִיל צָעִיר, שִׁיְהִיו שְׂמוּרִים מִהַחֲטָא, וְרַק בְּזֶה אָנוּ
 יְכוּלִים לְלַחֵם נֶגֶד הַזְּהָמָה שֶׁל הַיּוֹנִים. לְזֹאת, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְיִקָּרִים! רְאוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה,
 אֲשֶׁר גַּם זֶה הִיְתָה גְּזֵרָה מִהָעֶרְב־רַב וְהַיּוֹנִים, לְסַגֵּר אֶת
 הַמְּקַנְאוֹת, שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְטַבֵּל, וְעָלִינוּ לְמָסוֹר נִפְשָׁנוּ
 לְהַזְהֵר מְאֹד בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה,
 אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְצֻנָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, כִּי אוֹי לוֹ לְמִי
 שֶׁאֵינוּ שׁוֹמֵר טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, אֲשֶׁר אִזּוּ נִכְשָׁל בְּאֶסוּר
 כְּרִיתוֹת הַחֲמוּר. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיִקָּרִים! עֲתָה
 בְּ"יְמֵי חֲנֻכָּה" הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם יְמֵי רְצוֹן, תִּתְחִילוּ
 לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִכְבְּטִיחוּ לוֹ יְתִבְרַךְ,
 שְׂמֵחִים וְהֵלְאָה תִשְׁמְרוּ עַל שִׁבְתָּ, עַל אֲמוּנַת חֲכָמִים,
 שֶׁזֶּהוּ קְדוּשַׁת הַחֲדָשׁ, תִּשְׁמְרוּ עַל בְּרִיתְכֶם, שֶׁזֶּה מְצֻנָּה
 מִלָּה, לֹא לְפָגֵם בְּבְרִית, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא לְהַכְּשִׁיל
 בְּאֶסוּרֵי כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית-דִין, חֵס וְשְׁלוֹם, וְתִשְׁמְרוּ
 טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה. וּבְזִכּוֹת זֶה שֶׁתִּתְחַזְּקוּ בְּאֲמוּנָה
 פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתִבְרַךְ, וְתִמִּיד תִּתְּנוּ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה

לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּזְכּוּ שְׂיִתְגַּלֶּה עֲלֵיכֶם הַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּהִתְגַּלוּת כְּזוֹ, שֶׁתִּרְגִּישׁוּ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת,
 זִיו, יְדִידוּת, חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוּי כְּזֶה, שֶׁלֹּא
 תֵּאֲרָתֶם וְלֹא שְׁעָרְתֶם כָּלֵל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 אֵל תִּתְיַאֲשׁוּ מִכָּל אֲשֶׁר עֶבֶר עֲלֵיכֶם, אֲלֵא תִתְחִילוּ
 הִתְחַלֶּה חֲדָשָׁה, אֲשֶׁר זֶה מִצְוֹת "יְמֵי חֲנֻכָּה", לְהִתְחִיל
 בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, בְּכָל יוֹם לַעֲשׂוֹת הִתְחַלֶּה חֲדָשָׁה,
 וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכּוּ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּזִכּוֹת
 זֶה שֶׁלֹּא תִתְיַאֲשׁוּ, אֲלֵא תִחֲזִיקוּ מֵעֶמֶד בְּתַקְרָף הַגְּלוּת
 הַמְרָה הַזֶּה, וְתִדְלִיקוּ אֶת הַנְּרוֹת הַקְדוֹשִׁים. וּבְשַׁעֲה
 שְׂאֵתֶם מִדְּלִיקִים אֶת הַנְּרוֹת עֲתָה בְּ"יְמֵי חֲנֻכָּה"
 הַקְדוֹשִׁים, תִּתְּנוּ תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עַל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה אִתְּכֶם, שֶׁנִּבְרָאתֶם מִזֶּרַע
 יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשִׂנִי גוֹי. הַשְׂמַחָה הַזֹּאת שֶׁפִּיעַ עֲלֵיכֶם
 שֶׁפַּע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה, וַיֵּאִיר לָכֶם הָאוֹר בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם,
 וְתִהְיוּ הַכִּי מְאֻשְׁרִים בְּחַיֵּיכֶם; כִּי אֵין עוֹד אֲשֶׁר גָּדוֹל
 מִזֶּה, שֶׁאָדָם מִרְגִּיל עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח
 לְבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, וּמִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צְרָכָיו, כִּי רַק הוּא
 יִתְבַּרֵךְ הַכְּתוּבָת לְבִקֵּשׁ הַכֹּל. וְאַף אֶחָד לֹא יִרְמֶה אֶתְכֶם,
 כְּאֵלוֹ יֵשׁ לוֹ אֵיזָה מִקַּל קִסְמִים וְכוּ', אֲלֵא עַקֵּר הַהַצְּלָה
 לְהַצִּיל עֲצָמֵנוּ בְּיָמִים הָהֵם וּבְזִמְן הַזֶּה, הוּא רַק עַל-יְדֵי
 מִתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, שֶׁהֵם הַכֹּהֲנִים הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר. אֲשֶׁר שׁוֹלַח לָנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְדִיקֵי הַדּוֹר,

חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְּגַלִּים לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת קִיּוֹם הַתּוֹרָה
וְהַמְצֻוֹת, וּמְשַׁמְּחִים וּמְעוֹדְדִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרֵי אֱלֹהֵי בְּתוּךְ לִבּוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה
וּבְבֹא כָּל הַיָּמִים.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קונטרס

ימי חַנּוּכָּה הַקְּדוּשִׁים

יגלה נוראות נפלאות ממעלת הימים
הקדושים האלו, שמאיר בהם האור הגנוז
מיששת ימי בראשית, למי שיתבונן בהם.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: רְאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל
לְשִׁמְחָה מְאֹד בְּיָמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵז
הוּא חַג שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְנֵי, כִּי הַיּוֹנִים
רָצוּ לְהִשְׁפִּיחַ אֶת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי גָזְרוּ
גְזֵרוֹת רָעוֹת נֶגֶד תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְנֵי, וְלִכֵּן
כְּשֶׁנִּצְחָה אוֹתָם וְהִשְׁפִּילוּם, מִזֶּה יִצְאָה
שִׂמְחָה גְדוֹלָה, וְלִכֵּן רְאוּי לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ
בְּיָמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים לְהִתְחִיל לְלַמֵּד
וְלְהִתְמַיֵּד בְּתוֹרַת שְׁבַע־לִפְנֵי.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן א')

קוֹנְטֵרַם

יְמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! אָנוּ עוֹמְדִים עִכְשָׁו בְּיְמֵי חֲנֻכַּת
הַקְּדוּשִׁים. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי־מִוֶּהֲרָן, חֶלֶק ב', סִמָּן ב'),
שְׂיֵמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, שְׁעָלֵינוּ לְהוֹדוֹת
וְלְהִלֵּל וְלִשְׁבַּח וְלִפָּאֵר לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל הַנְּסִים
וְעַל הַנִּפְלְאוֹת שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזְמַן הַזֶּה.
וְאוֹמֵר הָאֲר"י ז"ל, שְׁכָל מַה שְׁקָרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל
בְּהַתְחַלָּה, נִמְשָׁךְ וְעוֹבֵר עַל עַם יִשְׂרָאֵל עַד סוֹף כָּל
הַדּוֹרוֹת, בְּכָל חַג מְאִיר אֹר חֲדָשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן:
פֶּסַח — בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, שְׁבוּעוֹת — בְּחַג מִתַּן תּוֹרָה,
סֻכּוֹת — בְּהִיוֹתֵנוּ מְסֻבָּבִים בְּעַנְיֵי כְבוֹד וְכוּ', כְּמוֹ־כֵן
חֲנֻכַּת — שְׁעָמְדוֹ עָלֵינוּ אֶז הַיּוֹנִים, וְגִזְרוּ גְזֵרוֹת רְעוֹת,
וְעַם יִשְׂרָאֵל נִצְלוּ מֵהֶם, וְכֵן פּוֹרִים — שְׁעָמַד עֲלֵיהֶם
הַמֶּן הַרְשָׁע מִזְרַע עֲמֶלֶק, וְרָצָה לְהַכְחִיד אֶת נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, נִתְהַפֵּף עָלָיו וְהוּא נָפַל, אוֹתָהּ הָאֲרָה יֵשׁ בְּכָל
שָׁנָה וְשָׁנָה מִחֲדָשׁ, כְּשֶׁבֵּא חַג מַחְגֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹתָהּ הָאֲרָה
שְׁהֲאִירָה עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — מְאִירָה שׁוֹב. וְלִכֵּן אִם
אָנוּ עוֹמְדִים עִכְשָׁו בְּיְמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים, לְצַעֲרֵנוּ הַרְבֵּה,

אנו נמצאים עתה באותה צרה, אותם היונים של אז, ישנם גם היום, רק יש להם שם אחר: ערב-רב, שהתערבו בין נשמות ישראל גויים שאינם מזרע ישראל, וגזרים גזרות רעות להעביר על הדת, ואף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא אינו עוזב אותנו, שולח לנו חכמי ישראל, חכמי התורה, צדיקי הדור, שמחזירים בנשמות ישראל אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, בבחינת פח השמן שלא טמאו, הם מאירים לנשמות ישראל אור האמונה הקדושה, כמו שהיה בימי היונים, שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית ובה, פרשה ב'): חשך זה יון, שהחשיכו עיני ישראל בגזרותיהם, שהיו אומרים להם: כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל, נשאלת השאלה: מהי המשמעות שגזרו גזרה כזו, שעל קרן השור יהיה חקוק, שאין לכם חלק באלקי ישראל? אלא חכמי ישראל אומרים (שבת לה:): קרן — למה היא משמשת? והאם מתר לטלטלה בשבת? ומשיבים חכמינו הקדושים, יכולים להשתמש בזה לבקבוק חלב של תינוק, ששופכים את החלב למקום הרחב, והוא שותה מהמקום הצר, ולכן מתר לטלטלה בשבת, ואם-כן זו היתה פונת היונים, שרצו לחקק אפלו על בקבוק החלב של התינוק, שאין לכם חלק באלקי ישראל, הינו שאפלו תינוק יונק, פּעוּט כּל-כּף, כּבּר יראָה חֲקִיקָה שֶׁל כּפִירָה וּמִינּוּת, חֵס וְשָׁלוֹם. מָה אָנוּ

רואים היום? אותו דָּבָר. לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, מְלִיּוֹן וְחֲצִי יְלָדִים
 אֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ" אֶלְקִינוּ הַיְיָ"ה
 אֶחָד" (דְּבָרִים ו, ד), וְאֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת, זוֹ גִזְרַת
 יָוֵן, גִּזְרַת שָׁמַד.

וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּימֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִים,
 שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גַם, וְרַבִּים נָפְלוּ בְיַד מְעַטִּים,
 טְמֵאִים בְּיַד טְהוּרִים, וְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזוּדִים בְּיַד
 עוֹסְקֵי תוֹרָתָךְ, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ לָנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה צַדִּיקִים תְּלַמִּידֵי
 חֲכָמִים, הַמוֹסְרִים נֶפֶשׁם בַּעֲבוּרוֹ יְתַבְּרָךְ, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ,
 אֲשֶׁר לֹא אֶלְמָן יִשְׂרָאֵל, יִשָּׁנֵם תְּלַמּוּדֵי תוֹרָה, שְׁמַלְמָדִים
 תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן תוֹרָה, עַל אֶף כָּל הַקְּשִׁיִּים שֶׁיִּשָּׁנֵם,
 שְׂאִין רוֹצִים לְסַיֵּעַ לָהֶם כְּסָפִית, וּמְתַרְצִים כְּאֵלוֹ הַתְּלַמּוּדֵי
 תוֹרָה הֵם סוּחֲטֵי כְּסָפֵי צְבוּר, בְּשָׁעָה שְׁלֹכָל הַתְּרַבּוּת יָוֵן,
 לְכָל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת, הַסְּמִים וְהָאֱלִימוֹת, הַסְּכִינִים
 וְהַרְצָח, לָהֶם יֵשׁ מִמוֹן רַב, וְסִיוֵעַ כְּסָפֵי אֲדִיר, וְאֵלוֹ
 לַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן וְכוּ', שְׁלוּמְדִים תוֹרָה עַל טְהַרַת
 הַקֹּדֶשׁ, לָהֶם לֹא מַגִּיעַ מְאוּמָּה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן עִם יִשְׂרָאֵל
 בּוֹנִים תְּלַמּוּדֵי תוֹרָה וּבְתֵי סֵפֶר תוֹרְנֵיִים, שְׁמַלְמָדִים בָּהֶם
 חֲנוּף יְהוּדֵי טְהוּר עַל טְהַרַת הָאֲמוּנָה וְהַקְּדוּשָׁה, וּמְקִימִים
 יְשִׁיבוֹת וְכוּלָּלִים שְׁמַתִּיגָעִים בָּהֶם בַּתוֹרָה, זֶה הָאוֹר
 שְׁמַאִיר לָנוּ בְּגָלוֹת! וְעַל זֶה עָלִינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח
 לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ, עַל כָּל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ, אֶף

שתרבות יון הערב-רב רוצים לעקר את הקדשה מעם ישראל, את השבת רוצים למחוק לגמרי, אף-על-פי-כן נמצאים אלפי אלפים יהודים שומרי תורה ומצוות, מוסרים נפשם בעבורו יתברך, זו התודה הכי גדולה שאנו יכולים לתת להקדוש-ברוך-הוא בימי חנכה הקדושים האלו, שנותר לנו הפך שמן שקבלנו מהצדיקים, מחכמי התורה, שזהו פך שמן שלא נגעו בו היונים, וזה מה שמחזק ומחיה אותנו. אבל כמו שהיה אז, שמתתיהו כהן גדול עם בניו, יצאו לחוץ, וגלו ופרסמו לכל: "מי כמוך באלים הוי"ה", כמו-כן עלינו לגלות ולפרסם לכלם, הינו לכל אלו שנתפסו ברשת הערב-רב: באו חזרה הביתה, באו תכניסו ילדיכם בתלמודי תורה, שיקבלו בהם חנוך תורני, ויהיה לכם נחת יהודית, שילמדו את הילדים מה זה "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", ויחדירו את האמונה בנשמות ישראל.

ולכן זה נקרא חג האורים, חג שמאיר בו האור אין סוף ברוך הוא. וזהו שכתוב בספר הקדוש "בני יששכר", שבימי חנכה הקדושים, נפתח האור הגנוז שהאיר לאדם הראשון, ומי שמתבונן בנרות, מאיר לו גם-כן האור אין סוף ברוך הוא. וזאת אנו רואים, שלא אלמן ישראל, ובבתי ישראל מדליקים נרות חנכה,

מְאִירִים אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, בְּבַחֲיַנֵּת (מְשָׁלִי ו, כג): "כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר", וּבִכְלֵחַ הַזֶּה יֵשׁ לָנוּ כַּחוֹת עֲלִיוֹנִים לְהַחְזִיר עוֹד אֶלְפֵי אֶלְפִים וּרְבֻבוֹת רְבֻבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן צְרִיכָה לְהִיּוֹת הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל יְהוּדֵי בְּעֵתֵים הַלָּלוּ — לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְהַחְדִּיר בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֶה זֶה חֲנוּךְ תּוֹרְנִי. כִּי הֵרִי חַנּוּכָּה זֶהוּ חֵג שֶׁל חֲנוּךְ, שְׂאֲנוּ מְחַנְכִּים אֶת עֲצָמֵנוּ, מִתְחִילִים בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כַּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שְׁתַּמִּיד צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאֵין זֶה מִסְפִּיק שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ כְּבָר מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי מְאַמֵּן בּוֹ, שְׁזֶה מֶה שְׁכַתוּב (אִיכָּה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ", בְּאִפֶּן שְׂאָדָם יִזְכֶּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, צָרִיךְ לְהַתְּחִידֵשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ; כִּי בְּאַמֶּת עַל כָּל אֶחָד עוֹבְרִים צְרוּת וְיִסוּרִים, דֵּינִים וּמְכַאוּבִים וְסָבֵל רַב מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה), שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַתְּבוּנָן — "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי" (תְּהִלִּים ד, ב), בְּתוֹךְ הַצְּרוּת יְכוּלִים לְרַאוֹת הִרְחַבּוֹת, כִּי־צַד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לָנוּ, שְׁכָל זֶה סוּד "יְמֵי חַנּוּכָּה הַקְּדוּשִׁים", שְׁנַתְּנוּ לָנוּ חֵג כְּזֶה, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, עַל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּיָמֵים הֵהֵם בְּזִמְן הַזֶּה, וְגַם עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת; כָּל אֶחָד וְאֶחָד אִם יִתְבוּנָן — יִרְאֶה אֶת הַנְּסִים

שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ, וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (נִדָּה לֹא):
 אֵין בַּעַל הַנֶּס מִכִּיר בְּנִסּוֹ; אָדָם חוֹשֵׁב שְׁיִשׁ פֹּה טַבֵּעַ
 וּמִקְרָה וּמִזֶּל, וְעַל-כֵּן נִשְׁבַּר לְגַמְרִי, אֲבָל כִּיּוֹן שְׂאָדָם דְּבִק
 בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִוָּדַע שֶׁכָּל הַנֶּאֱרָע עִמּוֹ — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין
 בְּרוּחָנִי — הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי מִכִּיר בְּנִסִּים
 וּבִנְפִלְאוֹת, וּמוֹדָה וּמְהַלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכֵּן יְמֵי חַנּוּכָּה
 הֵם הַיָּמִים שֶׁצָּרִיכִים לְהַלֵּל וּלְקַלֵּס לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲף
 שֶׁהַיּוֹנִים בָּאוּ עִם תְּרַבּוּת יוֹן, וְרָצוּ לַעֲקוֹר אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֲבָל לֹא הִצְלִיחוּ, כִּי לְבִסּוֹף הַכֹּל
 הִתְהַפֵּךְ עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ-כֵן גַּם עֲכָשׁוּ הָעַרְב־רַב אֵינָם
 מִתְבַּיְשִׁים לְדַבֵּר נֶגֶד כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצִים רַק
 לְסַגֵּר יְשִׁיבוֹת, בְּתֵי סֵפֶר שְׁלוֹמְדִים שָׁם אֲמוּנָה, תְּלַמוּדֵי
 תּוֹרָה שְׁלוֹמְדִים תּוֹרָה עִם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, כּוֹלְלִים
 וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת, שְׂאֲבָרְכִים יְקָרִים מוֹסְרִים נִפְשָׁם לְלַמֵּד
 תּוֹרָה וְהוֹרָאָה, אֲבָל אֵינָם מִצְלִיחִים וְלֹא יִצְלִיחוּ לְסַגֵּר
 וְלִמְנַע אוֹתָם, אֲלֹא אֲדַרְבָּה, אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבּוֹת
 נִשְׁמוֹת חוֹזְרוֹת חֲזָרָה אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. לְמִדִּים מִכָּאן, שֶׁנִּצְחַח יִשְׂרָאֵל לֹא
 יִשְׁקַר (שְׁמוּאֵל-א' טו, כט), לֹא יוֹכְלוּ — לֹא הָעַרְב־רַב
 לְמִינֵיהֶם, וְלֹא כָּל הַיּוֹנִים שֶׁבָּאוּ מִשָּׁף כָּל הַדּוֹרוֹת לַעֲקוֹר
 אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, לֹא הִצְלִיחוּ וְלֹא יִצְלִיחוּ,
 וּמָה שֶׁאֲנִי מִבְּקָשִׁים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "הִנֵּה רַבּוֹנוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, בּוֹא וְהִסְתַּכֵּל בְּבֵתִי יִשְׂרָאֵל, אֲלֵפֵי אֲלֵפִים

וְרַבּוֹת רַבּוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כֵּן יִרְבוּ, מְחַנְכִּים בְּנֵיהֶם
 וּבְנוֹתֵיהֶם לְהַדְלִיק גִּירוֹת חַנּוּכָּה, מְסַפְּרִים לָהֶם אֶת הַנְּסִים
 וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ מִשָּׁף אֲלֵפִים
 שָׁנָה " וְכוּ' וְכוּ', שְׁעַם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת, (בְּרֵאשִׁית א, ב):
 "וְחִשָּׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם" — זו יוֹן, שֶׁהִחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶן שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶן, שֶׁהִיָּתָה אוֹמֶרֶת לָהֶם: כְּתוּבוֹ לָכֶם עַל
 קֶרֶן הַשּׁוֹר, שָׁאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֶי יִשְׂרָאֵל (בְּרֵאשִׁית נב, ה,
 פְּרָשָׁה ב); שְׁמֵלְכוֹת יוֹן גִּזְרָה גִזְרָה, שְׁאֲסוּר לְהִזְכִּיר שֵׁם
 ה', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מָה אָנוּ רוֹאִים? כִּלְל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת לָנוּ הַחֲזוּק
 וְהַעֲדוּד לְהַמְשִׁיךְ הַלָּאָה, לְהַחֲדִיר בְּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
 הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה, שְׁכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֵינוּ — כָּל
 הַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים, הַצָּרוֹת וְהִסּוּרִים, זֶה לֹא מִפְּנֵי
 שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתָנוּ, אֲלֹא רוֹצֵה שֶׁנִּשְׁוֹב
 אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (מְנַחֲתוֹת נג): מָה זֵית אֵינּוּ
 מוֹצִיא שְׁמָנוּ אֲלֹא עַל-יַדֵּי כְּתִית, אֶף יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים
 לְמוֹטָב, אֲלֹא עַל-יַדֵּי יִסּוּרִים; כְּשֶׁרוֹצִים לְהוֹצִיא שְׁמֵן זֵית
 זֶה מִזֵּיתִים — כּוֹתְשִׁים אוֹתָם הֵיטֵב, כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁרוֹצִים
 שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה, שׁוֹלְחִים אֵלֵיהֶם עֲנָשִׁים
 קָשִׁים וּמְרִים, וְלָכֵן עָלֵינוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי
 שְׁנִקְבֵּל מַכּוֹת. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵכוֹת ה):
 כֹּל שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָפֵץ בּוֹ — מְדַכָּאוּ בְּיִסּוּרִים,
 וְאִם קִבְּלָם בְּאֵהָבָה — יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיף יָמִים.

וכן אומרים חכמינו הקדושים (עין שיר השירים ובה, פְּרָשָׁה ז', סימן ז'): מה יפית במזוזה, ומה נעמַת בְּנֵר חַנּוּכָּה. מה הקשר בין מזוזה לנר חַנּוּכָּה? אלא מובא בשאלות דרב אחאי: מזוזה בימין, חַנּוּכָּה בשמאל, ובעל-הבית עם ציציותיו באמצע, שעקר המצוה הוא להדליק נר חַנּוּכָּה בפתח ביתו, שכל אחד יראה את זאת, כמו המזוזה שהיא מנחת על פתח הבית, ומי שעובר בפתח מנשק אותה, ומהי מזוזה? כתוב בזהר (חלק ג' ש'): זז-מֹת, בבית שיש מזוזה, משם זז מֹת, ומהו מֹת? אומרים חכמינו הקדושים (בְּרֻכּוֹת יח'): רשעים בחייהם קרויים מתים; אדם שאינו מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, שאינו מקים מצוות, שאצלו אין שבת, בר מינן, אין טהרת המשפחה, בר מינן, אין מצוות, רחמנא לישזבן, זה נקרא רשע, רשעים בחייהם קרויים מתים, מסתובבים בזה העולם בלי שום תכלית, אין להם שום מטרה בחיים, כסוס, אוכל ועובד, עובד ואוכל, לא-כן יהודי שעמדו רגליו על הר סיני, הוא כפוף להקדוש-ברוך-הוא, ומקבל על עצמו על מלכות שמים, אשר זה סוד המזוזה, כשיוצאים מפתח הבית, צריכים לבקש מאתו יתברך: "אנא רבונו של עולם, שמרני כשאני יוצא עכשו לדרך, שלא אפגע מפגועים, חס ושלום, ואחזור בריא ושלים", וכשחוזר לפתח ביתו, נותן תודה לפניו יתברך על ששב בשלום. כך נר חַנּוּכָּה צריך להיות מול המזוזה, להאיר לעצמו

וְלֹאֲנָשִׁים שְׁחוּץ לְבֵית, שְׁהָאֹר הַגָּנוּז עֲדִין מֵאִיר,
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֶתְנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, וּמָה
 שְׁאַיְנָנוּ זֹכִים לְרְאוֹת אֶת זֹאת, כִּי חֲטָאנוּ, עֲוִינוּ וּפָשַׁעְנוּ,
 וְלָכֵן מִחֲנוּ מִבְּלָבֵל וּמִטְמָטָם, וְאַיְנָנוּ זֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת.
 אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ן, חֶלֶק א', סִימָן פד), שְׁבָכֵל יוֹם
 נְיוֹם מִתְגַּלְּהָ הָאֹר הַגָּנוּז, יְכוּלִים לְרְאוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא וּלְהִרְגִישׁוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּשִׁיהוּדֵי לוֹמֵד תּוֹרָה,
 מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, מֵאִיר עֲלָיו הָאֹר הַגָּנוּז, וְלָמָּה אֵינָנוּ
 מְרַגְּשִׁים זֹאת? כִּי יֵשׁ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, שֶׁהֵם הַמַּחֲשָׁבוֹת
 זְרוֹת, הַמְּבַלְבְּלוֹת אֶת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אוֹתָנוּ. כִּי בְּלִי
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָנוּ כְּלוּם! הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא
 וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא. וְאֵיךְ זֹכִים לְהִרְגִישׁ אֶת הַבוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ? אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁזֶה מָה שְׁשִׂאֵלוֹ
 הַתְּלִמִּידִים אֶת רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה (עֵין מַגְלָה כח.): בְּמָה
 הֶאֱרַכְתָּ יָמִים? אֵיךְ זָכִיתָ לְהֶאֱרִיךְ כָּל יוֹם וְיוֹם, שְׁתִּזְכֶּה
 לְרְאוֹת אֶת הָאֹר הַגָּנוּז? עֲנֶה וְאָמַר: וּתְרַן הֵייתִי בְּמִמוֹנֵי,
 אִם אָדָם רוֹצֶה לְהִתְקַיֵּם בְּזֶה הָעוֹלָם, צָרִיךְ לוֹתֵר, וְלֹא
 לִילֵךְ רֹאשׁ בְּרֹאשׁ. בְּבֵית — אִם אָדָם רוֹצֶה שְׁלוֹם-בֵּית,
 צָרִיךְ לְהִיּוֹת וּתְרַן וְלֹא לְהִתְעַקֵּשׁ, לָתֵת אֶת הַצָּדֵק לַזּוּלָּת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹבֵר וּמְדַלֵּג עַל כָּל הַמְּהוּרוֹת. כְּמוֹ-כֵן
 יִשְׁנֵם אֲנָשִׁים קָשִׁים מְאֹד, וְאִם הוֹלְכִים עִמָּהֶם בְּכַח
 וּבְעִזּוֹת, לֹא מְשִׁיגִים מְאוּמָה, שְׁזוֹ הַגְּלוּת הַמְּרָה שְׁלָנוּ,

שֶׁהַשְּׂנֵאת חָנּוּם אוֹכֵלֶת בָּנוּ בְּכָל פֶּה, וְצָרִיכִים לְרֹאוֹת
 לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה וְלִהְיוֹת וּתְרֹן, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים
 לְהַרְגִישׁ אֹרֹר וְתִבְרָךְ. וְזוֹ מְצִוַּת גֵּר חַנּוּכָּה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ
 דִּיקָא, כְּמוֹ הַמְזוּזָה, שְׂמֵאִירָה לְאָדָם כְּשִׁיּוֹצֵא וְנִכְנָס, לִידַע
 שִׁישׁ אֱלֻקִּים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן מְצִוַּת גֵּר חַנּוּכָּה
 צָרִיכָה לְהֵאִיר לָנוּ, כְּשֶׁאֲנוּ יוֹצְאִים וְנִכְנָסִים, תָּמִיד נִרְאֶה
 אֶת הָאֹר הַזֶּה. וְזֶה יִהְיֶה בְּשִׁלְמוֹת כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ, שְׂאֵז
 יִגְלֶה לָנוּ אֶת הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂכֵלֵם יִשְׁלִימוּ
 זֶה עִם זֶה, לֹא יִהְיוּ יוֹתֵר מִחֲלוּקוֹת וּפְרוּדִים, לֹא תִהְיֶינָה
 יוֹתֵר אֵי הַבְּנוֹת. וְלָכֵן מְשִׁיחַ רָאשֵׁי תְבוֹת: מְזוּזָה יִמִּין
 חַנּוּכָּה שְׂמֵאל. עַל-יְדֵי מְצִוַּת מְזוּזָה וּמְצִוַּת גֵּר חַנּוּכָּה —
 נִזְכָּה לְהִגָּאֵל, שְׂזֶה מַה שְּׂאוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: מַה
 יִפִּית — בְּמְזוּזָה, וּמַה נְעֻמָּת — בְּגֵר חַנּוּכָּה, שְׂזֶה תְלוּי
 בְּזֶה.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְרֹאוֹת עֵתָה לְהַצִּיל זֶה אֶת זֶה, וְכִיצַד?
 לְהַחְדִּיר אֲמוּנָה בְּנַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְהַתְּבַיֵּשׁ כָּלֵל
 וְכָלֵל, וּלְפָרְסֵם אֶת שֵׁם הַשֵּׁם, לְהַחְדִּיר חֲנוּךְ בְּבִתֵּי
 יִשְׂרָאֵל, וְלְהַכְנִים אֶת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל לְחֲנוּךְ טְהוֹר וְקְדוּשׁ,
 וְלְהַבְהִיר אֶת מַעֲלַת הַיְשִׁיבוֹת וְהַכּוֹלָלִים שְׂלוֹמְדִים שֵׁם
 תּוֹרָה, מַעֲלַת תְּלַמּוּדֵי הַתּוֹרָה, מַעֲלַת בְּתֵי כְּנַסִּיּוֹת וּבְתֵי
 מִדְרָשׁוֹת שְׂמַגְדִּילִים שֵׁם תּוֹרָה וְתַפְלָה, וּמְרַבִּיצִים תּוֹרָה
 בְּרַבִּים, וְלְהַרְבּוֹת בְּכַבוֹד תְּלַמּוּדֵי הַחַכְמִים, שְׂהֵרֵי חַנּוּכָּה

שְׁטִיּוֹת, תְּרַבּוֹת יוֹן, וְאִם-כֵּן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת כְּרֵאוּבֵן וְלַצֶּעַק
 — "הִילָד אֵינּוּ, וְאֵנִי אָנֹכִי אֲנִי בָּא, הֵיכֵן יְלָדֵי
 יִשְׂרָאֵל?! " וְלָכֵן הִגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ
 יִרְתֵּם עֲצָמוֹ לַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וַיִּכְנִיס כַּמָּה שְׂיֹתֵר יְלָדִים
 לְחַנּוּךְ תּוֹרְנֵי, חַנּוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי יְלָדֵי
 יִשְׂרָאֵל נִזְכָּה לְהַגְאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם, כִּי בַשָּׁעָה שֶׁנָּתַן לָנוּ
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַתּוֹרָה רְצָה עֲרַבּוֹת מֵאַתָּנוּ, וְלֹא
 רְצָה לְקַבֵּל שׁוּם עֲרַבּוֹת, עַד שֶׁאַמְרָנוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים וּבָה, פָּרָשָׁה
 א', סִימָן כג): בְּגִינוּ עֲרַבִּים, אֲזַנְתָּן לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אֶת הַתּוֹרָה — בְּזִכּוֹת הַיְלָדִים, יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּחַנְּךְ
 אוֹתָם בְּחַנּוּךְ תּוֹרְנֵי, וְנִלְמַד עִמָּהֶם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְלָכֵן
 חַנּוּכָּה זֶהוּ חֵג שֶׁל חַנּוּךְ יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁכָלָם יַחֲדִירוּ בְּבִנְיָהֶם
 וּבְבִנּוּתֵיהֶם אֶת הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאוֹר
 הַחַנּוּכָּה יֵאִיר לָנוּ אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז, וְנִזְכָּה לְהַגְאֵל בְּגְאֻלַּת
 עוֹלָם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שִׁבַּח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קונטרס

ימי הודאה

יגלה מעלת ימי תנפה, אשר הם ימי הודאה
להקדוש-ברוך-הוא על גדל החסד חנם שעשה
ועושה ויעשה עמנו, וימים אלו הם עקר
שעשוע עולם הבא, וצריכים להמשיך את הימים
האלו על כל השנה.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂמִי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים,
אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), הֵם
יְמֵי הַוְדָאָה, שֶׁהֵם שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ
שְׂמִי חֲנֻכָּה יְכוּל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְקַחַת עַל
עֲצָמוֹ הַנְּהַגָּה לְכָל הַשָּׁנָה, לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ שְׁעֵשׂוּעַ
עוֹלָם הַבָּא, כִּי כָּל מֶה שְׁאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק
מִחֲמַת שְׂאִינוֹ מוֹדָה וּמְהַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל
הַחֲסָדִים וְהַנְּסִים שְׁעֵשָׂה עִמּוֹ.

(אמרי-מוהרא"ש חלק ג' סימן ב')

קונטרס

ימי הודאה

בני ובנותי היקרים! הימים האלו ימי תנפה, נקראים "ימי הודאה", כמו שאנחנו אומרים בתפלה: "וקבעו שמונת ימי תנפה אלו להודות ולהלל", אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'): ימי הודאה זה שעשוע עולם הבא; כי עקר שעשוע עולם הבא הוא להודות ולהלל ולשבח את שמו הגדול יתברך; וככל שאדם מרגיל עצמו להודות לבורא יתברך שמו, כך הוא נעשה יותר מקרב אליו יתברך; כי בעולם הבא, שם אין שום דבר, כי אם תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שהנשמה נותנת תודה לו יתברך. כי מה התכלית של הבריא? למה הקדוש-ברוך-הוא הוריד נשמה מעולמות העליונים אל גשמיות וחקריות העולם הזה, שהוא מלא יסורים, מלא צרות, ואין אדם שלא יעבר עליו איזה משבר בתיים, לכל אחד יש

עליות וירידות, שנופל בנקבא דתהומא רבא, מתלקלף בעוונות, יש לו מריבות עם בני-אדם, יש לו עניות ודחקות, או שסובל חלאים ומחוישים, השם ירחם; למה היתה צריכה הנשמה לרדת לזה העולם, לסבל את הסבל הזה? אלא כשהנשמה למעלה בשמים, ורואה רוחניות אלקות — אין זו תכלית, כי שם מקבלת הכל בחנם; אך רחם הקדוש-ברוך-הוא על הנשמה, כדי שתקבל שכר על יגיעתה וטרחתה, ולכן הורידה לעולם הזה, המלא העלמות והסתרות וכסויים, אין רואים רוחניות חיות אלקות, רואים רק גשמיות וחקמיות, וממילא יש לכל אחד תלונות; זה מתלונן על עצמו, שאין הולך לו כפי שרצה, זה מתלונן על מזלו וגורלו, שיש לו מזל רע, גורל רע, וזה קובל על הזולת וכו', וכלם מתלוננים על הקדוש-ברוך-הוא, ויש להם קשיות וספקות עליו יתברך, עד שיש בני-אדם, שלגמרי שוכחים ממנו יתברך. עם כל זאת יש נשמה בזה העולם, שהיא עוברת ומדלגת על הכל, וזוכה להפיר את הבורא יתברך שמו, ואינה מתלוננת, רק נותנת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, אשר אלו הן נשמות ישראל, שהקדוש-ברוך-הוא הוריד אותן מעולם האצילות אל העולם הגשמי והחמרי הזה, כדי שתזכינה להפירו יתברך. וכיצד

מקבלים עליהם בני-אדם על מלכות שמים? על-ידי התורה; הקדוש-ברוך-הוא סבב אצל כל אמות העולם, הגויים, ושאלם — אם רוצים לקבל את התורה, ואף אחד לא אבה, עד שבא לעם ישראל, ואמרו: "נעשה ונשמע"! אנחנו מוכנים! צעקו כאיש אחד בלב אחד; ומאז שקבלו ישראל את התורה, ירדה שנאה מאמות העולם לעם ישראל, כמאמרם ז"ל (שבת פט.): למה נקרא שמו סיני? שמשם יצאה שנאה לעולם; ומהי התורה? מובא בזהר הקדוש (מצרע נג): אמאי אקרי תורה? דאורי וגלי מה דהוה סתום דלא אתידעי; אדם מסתובב בזה העולם, ואינו יודע מה קורה כאן, רואה רק טבע, מקרה ומזל, דומם, צומח, חי, מדבר וכו', רואה שמים וארץ, שמש, ירח וכוכבים, עננים וכו', איננו רואה פלום — רק גשמינות. אך התורה היא חכמתו ותבונה, התורה היא עצם אלקות, הקדוש-ברוך-הוא נמצא בתוך התורה; אך התורה מלבשת בדברים גשמיים וחקריים, להורות ולגלות, שכל הגשמיים והחקריים זה גם-כן אלקות. בעבור זה מי שזוכה ולומד תורה לשמה, לשם אל עולם, בדבקות עצומה, ומתמיד בה ומתבונן בפנימיות התורה, אזי רואה גם את פנימיות הבריאה. וזו התכלית, שלשמה הנשמה ירדה לזה העולם

הגשמי והחמרי, המלא פסויים והעלמות, שאין רואים בו רוחניות אלקות, רק עול, שקר, אלימות ורצח, חשך, עגן וערפל, אפל ושחר, צבועים, רמאים ושקרנים, ואף-על-פי-כן אדם בעל נשמה קדושה, שלומד תורה, מתבונן בתוך התורה, ורואה וצופה ומביט, ומישב עצמו, ושואל ואומר לעצמו: "רגע! הלא הכל דמיון אחד גדול, כי באמת כל הבריאה היא לבוש לגבי גלוי אין סוף ברוך הוא, הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה, ומתלבש פה בזה העולם". אזי מתחילות להאיר לו העינים, ונוכח, שכל מה שרואה מבחוץ, זוהי קלפה בלבד, כמו פרי ערב לחך, שאי אפשר לטעם ממנו, אלא כשמתקלפים את הקלפה, וככל שהפרי מתק וערב, כן יש לו קלפה יותר עבה, וככל שאדם מסיר את הקלפה, מתגלה לפניו פרי טעים וערב לחך. כן עם הבריאה כלה, מבחוץ רואים רק רשעים ארורים, רוצחים, נואפים, שקרנים, צבועים, רצח, מלחמות, אחד הורג את השני, אחד עושה עול לזולתו וכו' וכו', אבל אם אדם זוכה, ולומד תורה לשמה, לשם אל עולם, במסירות נפש גדולה, ומתבונן בתוכה, אזי רואה לעצמו בריאה חדשה, שהכל לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, אזי נמתקים ממנו כל הדינים, וזוכה להרגיש רוחניות

חיות אלקות עוד בזה העולם, ומרגיל עצמו לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא, וכל אשר עובר עליו ממלא פיו בהודאה, ואומר תודה, ויודע, שאף שעוברים עליו צרות ויסורים, עם כל זאת: "בכל צרתם לו צר" (ישעיה סג, ט), בכיכול גם להקדוש-ברוך-הוא יש צער שאינו יכול להתגלות לאדם בגלוי; כי אם כן — אין בריאה. על-כן זו עבודת כל בר ישראל — שצריך לעבד על עצמו בזה העולם, ללמד הרבה תורה ולקיים את מצוותיו ותפריך בשמחה עצומה, ולאט לאט מזדככת הנפש שלו, עד שזוכה לראות רוחניות חיות אלקות. וזה אשר מחזירו בתשובה אליו ותפריך. לזאת, בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שימים אלו — ימי החנכה, הם ימי תודה והודאה, היונים גזרו גזרה שלא ילמדו תורה, רצו להשפית את שם השם מנשמות ישראל, עד שאומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה יח:), שפלקות יון גזרה, שלא יזכירו את שם שמים על פיהם, ומלאו את כל ארץ ישראל עם תרבות יון, כפירות ואפיקורסות. והקדוש-ברוך-הוא חמל על עם ישראל, ושלח לנו את מתתיהו ובניו הכהנים, שהם קדשו שם שמים ברבים, והכריזו קבל עם ועדה: מה לנו לפחד מיונים אלו, הרוצים לעקר מאתנו שם שמים? וחרתו על דגלם: "מי כמוך באלים הוי"ה!"

גלו לְכֵלָם: תִּדְעוּ, שׁ"לְהוֹי"ה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָה, תִּבְל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ" (תהלים כד, א). אִין מַה לְפָחַד מֵאַף אֶחָד; בְּרַגַע שֵׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנָה בְרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בְּהַקְדוּשׁ-בְרוּךְ-הוּא, וְיודֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא פֹה אִתּוֹ, אֲזִי אֵינְנוּ חוֹשֵׁשׁ מֵאַף אֶחָד, כִּי יודֵעַ שֵׁישׁ לוֹ כְּתֹבֶת אֶל מִי לְפָנוֹת בְּעֵת צָרָתוֹ, וְנוֹתֵן תּוֹדָה לְבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וּמִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צָרָכָיו, וּבְזֶה מְכַנִּיעַ אֶת קְלַפְתַּי יוֹן; כִּי מַהִי הַקְּלֵפָה הַזֹּאת? כְּבָר אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תהלים סט, א): "טִבְעֵתִי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד". אָדָם נִבְלַע בְּטִיט הַיּוֹן, טִיט עֲמַק, שֶׁאֵינְנוּ יְכוּלִים לְצַאת מִמֶּנּוּ. מַהִי הָעֲצָה? לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, אֶלָּא לְפָתַח אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. כִּי אֵימָתִי יֵשׁ לְיוֹנִים כֹּחַ? בְּשָׁעָה שְׁפוֹסְקִים יִשְׂרָאֵל מִלְּמַד תּוֹרָה. אֵימָתִי יֵשׁ לְקְלַפְתַּי יוֹן עֲצָמָה וְשִׁלְטוֹן? כְּשֶׁמְתַרְשָׁלִים יִשְׂרָאֵל מִקִּיּוֹם הַמְצוּוֹת, אֲזִי מִתְגַּבְּרִים הַיּוֹנִים, אֲךָ כָּל זְמַן שֶׁהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב, אִין יָדֵי עֲשׂוֹ שׁוֹלְטוֹת בּוֹ; אִם עִם יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִתְפַּעֲלִים מִכָּל אֵלוֹ הַיּוֹנִים וְהַמְתִּיּוֹנִים שֶׁהָיוּ לָנוּ בְּיָמֵינוּ הַזֶּה וּבְזְמַן הַזֶּה — אֲזִי נוֹצְחִים וּמִתְגַּבְּרִים עֲלֵיהֶם, וּמְפִילִים אוֹתָם. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתַי הַיְקָרִים, אֲשֶׁר אוֹתָם הַיּוֹנִים שֶׁהָיוּ לְפָנַי אֲלֵפִים שָׁנָה, אוֹתָם יּוֹנִים נִמְצָאִים גַּם הַיּוֹם, אֲזִי רָצוּ לְבַטֵּל מֵעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, לְהַשְׁבִּית אֶת הַיְשִׁיבוֹת, שֶׁלֹּא

ילמדו את הילדים — הפנים והפנות תורה, ואמונה
 וקיום המצוות, פן המתונים של ימינו רוצים לגזר —
 לסגור את הישיבות, להוציא את הבחורים מהישיבות,
 לבטל את התורה, לא לתת לילדים חנוך תורני, חנוך
 של קיום המצוות, וכל חפצם להשפית מהם את שם
 השם. וכן נמשך אלפים שנה. ובכל דור ודור יש להם
 שם אחר, אותם יונים הם, רק שמם מתחלף! אבל
 הקדוש-ברוך-הוא מרחם על עם ישראל, ושולח לנו
 בכל דור ודור את מתתיהו ובניו הפתנים, שהם הצדיק
 האמת ותלמידיו הקדושים, המגלים ומפרסמים את
 הקדוש-ברוך-הוא בעולם, מחזקים ומעודדים
 ומשמחים את נשמות ישראל: "אל תתיאשו, אלא כל
 מה שעובר עליכם, תדעו שהכל לטובה". יש הרבה
 דברים שאיננו מבינים בשכלנו, אך הרגילו עצמכם
 לומר: "גם זו לטובה" (תענית כא. סנהדרין כח:). 'כל מה
 דעביד רחמנא לטב עביד' (ברכות ס:), כל מה שעושה
 הקדוש-ברוך-הוא — הכל לטובה. ובזה שאדם
 מרגיל את עצמו לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא,
 ממילא יוצא מהצרות שלו. לזאת, בני ובנותי
 היקרים! עלינו ללמד מימי חגכה הקדושים האלו,
 הנהגה איך להתנהג כל השנה, הימים האלו נקראים
 "ימי הודאה", שאנחנו נותנים תודה והודאה

לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁחַמַּל עָלֵינוּ בְּתַקְיָה בְּתַקְיָה הַצְּרוּת,
 בְּתַקְיָה הַחֲשׂוּה, בְּתַקְיָה גְלוּת הַיּוֹנִים, וְשַׁלַּח לָנוּ אֶת
 הַצְּדִיקִים שְׂיֵאִירוּ לָנוּ אֶת הַמְּנוּחָה, אֹרֶךְ יָמִים וְנוֹרָא;
 וְעַל זֶה אָנוּ מְהַלְלִים וּמְקַלְסִים לְבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ,
 שֶׁבְּתַקְיָה חֲשָׁכוֹת יוֹן, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרֵאשִׁית וַבַּה ב, ד):
 "וְחֲשָׂה עַל פְּנֵי תְהוֹמוֹת" (בְּרֵאשִׁית א, כ) — זֶה מְלֻכּוֹת יוֹן,
 שֶׁהַחֲשִׁיכוֹ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶם; אֲשֶׁר גָּזְרוּ
 גִּזְרוֹת לְמִינֵיהֶן עַל עַם יִשְׂרָאֵל, לְעַקֵּר אֶת הַשְּׂבֵת, שֶׁלֹּא
 תִּהְיֶה שְׂמִירַת שְׂבֵת כְּהַלְכָתָהּ, וְתִהְיֶינָה פְּתוּחוֹת
 הַחֲנִיּוֹת וְשָׂאֵר מְקוֹמוֹת בְּלוּי וְכוּ', וְכֵן הַתְּחַבּוּרָה לֹא
 תִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַקְּדוֹשׁ, כִּי כָּל מְגַמְתָּם — לְהַשְׁכִּיחַ אֶת
 הַשְּׂבֵת מִנְּשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְחֲשָׁבוּ שֶׁבְּזֶה יִוָּכְלוּ לְמַחֵק
 אֶת זִכְרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא יוֹעִיל לָהֶם, כִּי בָּאוּ מִתְּתִיבָהּ
 וּבְנֵי הַכְּהֻנִּים, צְדִיקֵי הָאֱמֶת, וְלַחֲמוֹ נִגְדָּם, עַל-יְדֵי
 שְׁפָרְסָמוֹ אֶת הָאֹרֶךְ שֶׁל הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ
 הַבְּרִיאָה; גָּלוּ לְכֻלָּם, שֶׁכָּל אֵלֹהֵי הָרוֹצִים לְעַקֵּר אֶת
 הַשְּׂבֵת, הֵם רַק טֵיט עֲבָה, פְּסֻלַת וְקַלְפוֹת, בָּאוּ נִקְלָף
 אֶת הַקַּלְפוֹת, נָסִיר אֶת הַהֶסְתֵּרוֹת, אֲזִי נִרְאָה שֶׁהַכָּל
 גְּלוּי אֱלֻקוֹת. כִּי מִתִּי יֵשׁ לְטַמְּאָה כַּח? כְּשֶׁאֵין מְזֻכָּרִים
 שֵׁם הַשֵּׁם, אֲבָל כְּשֶׁנִּשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל מְזֻכָּרִים שֵׁם הַיְיָ"ה
 בְּרוּךְ הוּא, אֵין הַטַּמְּאָה יְכוּלָה לָהֶם. וְאֲדַרְבָּה! זֶה
 גְּדֻלַּתָנוּ וְזֶה חֵלְקָנוּ — שְׁאֵנְחָנוּ מְזֻכָּרִים שֵׁם ה',

ומוסרים נפשנו לשמר את השבת, שהיא אות בין עם ישראל לקונם. לא יועיל למתיינים ולערב-רב לפתח את החגיות בשבת, לפתח את התיאטראות בשבת, אשר כל זה בכלל תרבות יון, וכן שהתחבורה הצבורית תעבד בשבת-קדש, היה לא תהיה, פי עם ישראל מאמינים בני מאמינים, מוכנים למסר נפשם בשביל הבורא יתברך שמו, ולא רק שלא נתרחק ממנו יתברך, ונמסר נפשנו על שמירת שבת, אלא נגלה את פרצופם הטמא והמלכלך של הערב-רב, היינים, שאינם מזרע ישראל; ונחנף את בנינו ובנותינו חנוף תורני על טהרת הקדש, חנוף של אמונה בבורא עולם, חנוף של מצוות, ובזה בעצמו תתבטל מלכות יון הרשעה, שגוזרת גזרות על נשמות ישראל. לכן, בני ובנותי היקרים! אסור לכם לפל בדעתכם, ואסור לשאל קשיות על הקדוש-ברוך-הוא מה ולמה זה קרה, ולמה יש לנו נסיונות קשים כאלו?! אלא זכרו היטב, שזה עקר גדלתנו ותפארתנו — שעל אף גדל הגזרות המשנות שגוזרים על עם ישראל מאז מלכות יון שעברה עד מלכות יון הזו, אף-על-פי-כן עם ישראל מחזיק מעמד, ואין יכולים להזיזו מהאמונה! אין יכולים לעקר ממנו את השבת! אין יכולים לבטל ממנו מצות מילה! אין עולה בידם לשרש מהם טהרת

המשפחה! וכאשר עוברים על כל אחד קשיות וספקות: היתכן שהיו מיתות אכזריות ורציחות כאלו?! צריכים לזכר היטב את מאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן נב), שההכרח שיהיו קשיות; כי האדם מאד מצמצם בדעתו, ואינו יכול להבין דברים שלמעלה מהשגתו ודעתו, על-בן עולות לו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיקים, אבל, סיים רבנו ז"ל: אשרי האדם שאין לו שום קשיה עליו יתברך, ויודע, ש"צדיק הוי"ה בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), וכל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא, בנדאי יש בזה פונה עמקה שאיננו מבינים, והוא מצדיק עליו את הדין, ואומר (דברים לב, ד): "הצור תמים פועלו, כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא"; אם אדם מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שום תרבות יון לא יכולה לו!

מה ראינו במשך אלפים שנות גלות? כמה מליוני נשמות ישראל התבוללו בין אמות העולם, בין הגויים, אבל עם כל זאת עדין נשארו יהודים מאמינים בו יתברך בתמימות ובפשיטות גדולה, כי עם ישראל חי וקיים! מצד אחד — אבדנו מליוני נשמות ישראל, שתרבות יון אכלה בם בכל פה, בלעה אותם, ומצד

שני — עם ישראל מאמינים בני מאמינים, ומחזיקים מעמד, נותנים תודה להקדוש-ברוך-הוא, באים ערב ובקר וצהרים לבית-הכנסת ומתפללים אליו יתברך, באים בכל יום לבית-המדרש ולומדים תורה, שומעים את החכמים, חכמי ישראל, חכמי הדור, ומתחזקים בכל מה שעובר עליהם, איזה נעם, איזו ערבות, איזו מתיקות, שאדם זוכה להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא. לזאת, בני ובנותי היקרים! ימים אלו ימי החנפה, הם "ימי הודאה", ועליכם להזכיר לעצמכם, אשר בדיוק מה ששרה לפני אלפים שנה, כן ארע משך כל השנים, כל שנה ושנה חוזר הספור על עצמו, אותם יונים, אותן גזרות, אותן הריגות, אותן מיתות משנות עד דורותינו אלו! אבל אל תשכחו, שאותו מתתיהו, אותם הכהנים החשמונאים, נמצאים אתנו במשך כל הגלות. לזאת, בני ובנותי היקרים! עליכם להתחזק באמונת חכמים, לבוא אל צדיקי האמת, המגלים ומפרסמים את הקדוש-ברוך-הוא, המקבצים קבוצים של נשמות ישראל, ומלמדים אותם תורה, מחזקים אותם לקיים את המצוות, מעודדים אותם על שמירת שבת, על קיום מצוות מילה, מצוות טהרת המשפחה, ועל כל המצוות לקיימן בשמחה. ורק בזכות מתתיהו — שהוא הצדיק האמת, ובניו —

שָׁהֵם תִּלְמִידֵי הַצַּדִּיק, אֲנַחְנוּ מַחֲזִיקִים מֵעַמֵּד. וְחַכְמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יומא טו): לָמָּה נִקְרָא שְׁמֵן אֲנָשִׁי
 כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה? שֶׁהֲחִזִּירוּ עֵטְרָה לְיִשְׁנָה. אַתָּא מִשָּׁה,
 וְאָמַר (דְּבָרִים י, יז): "הָאֵל הַגָּדֹל, הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא"; אַתָּא
 יִרְמְיָהוּ וְאָמַר: נְכָרִים מְקַרְקְרִין בְּהִיכְלוֹ, אֵיָּה
 נוֹרְאוֹתָיו? לֹא אָמַר נוֹרָא. אַתָּא דְּנִיָּאל וְאָמַר: נְכָרִים
 מִשְׁתַּעֲבָדִים בְּבָנָיו, אֵיָּה גְבוּרוֹתָיו? לֹא אָמַר גְּבוּר. אַתָּו
 אֵינְהוּ וְאָמְרוּ: אֲדַרְבָּה, זֹו הִיא גְבוּרָתוֹ, שְׁפוּבֵשׁ יִצְרוֹ
 וְנוֹתֵן אֶרֶץ אֲפִים לְרַשָּׁעִים, וְאֵלוֹ הֵן נוֹרְאוֹתָיו,
 שְׁאֵלְמַלְא מוֹרְאוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵיף אִמָּה אַחַת
 יְכוּלָּה לְהִתְקַיֵּם בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם?! לְכֵן הַצַּדִּיקִים
 הָאֲמִתִּיִּים — מִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו, חַכְמֵי הַדּוֹר שְׁבָכָל דּוֹר
 וְדוֹר, נִקְרָאִים עַל שֵׁם אֲנָשִׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה; כִּי מִשָּׁה
 רַבְּנוּ קָרָא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגָּבֹר
 וְהַנּוֹרָא, בָּא יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא וְאָמַר: אֵיף יְכוּלִים לְקָרָא
 אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַנּוֹרָא? הַגּוֹיִים מְקַרְקְרִין
 בְּהִיכְלוֹ! אֶת מִי אָנוּ רוֹאִים מְסֻתּוֹבְבִים בְּהַר הַבַּיִת?
 אֵלוֹ הַטְּמְאִים הַמְּלַכְלָכִים, יְדִיָּהֶם מְזַהְמוֹת בְּדָם
 יִשְׂרָאֵל, וְצַעֵק: אֵיָּה נוֹרְאוֹתָיו?! וְלֹא אָמַר יוֹתֵר נוֹרָא.
 בָּא דְּנִיָּאל וְאָמַר: הַגּוֹיִים מִשְׁתַּעֲבָדִים בְּבָנֵי הַמָּקוֹם
 בְּרוּךְ הוּא, הוֹרְגִים וְרוֹצְחִים בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת
 אַכְזָרִיוֹת אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵיָּה גְבוּרוֹתָיו יִתְבָּרַךְ?!

ולא אָמר יוֹתֵר גְּבוּר. בָּאוּ אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה וְאָמְרוּ:
הֵן הֵן גְּבוּרוֹתָיו, הֵן הֵן נוֹרְאוֹתָיו! אַתֶּם מְחַפְּשִׁים אֶת
גְּבוּרוֹתָיו יְתַבְּרֶךְ וְנוֹרְאוֹתָיו? הֲלֹא הִנֵּה כְּבֹשָׁה אַחַת יֵשׁ
לָהּ קִיּוֹם בֵּין שְׁבַעַיִם זְאֵבִים — זֹו גְּדַלְתּוּ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵלֵינוּ נוֹרְאוֹתָיו שֶׁל הַבּוֹרָא יְתַבְּרֶךְ
שְׁמוֹ, וְזֹו גְּבוּרְתּוֹ! וְאֵנּוּ עֵדִים לָזֶה, שְׁאַלְפִים שָׁנָה
הוֹרְגִים וְרוֹצְחִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִיּוֹן מִיתוֹת
מִשְׁנֹת וְאַכְזָרִיּוֹת, וּמִי? הַגּוֹיִים הָרוֹצְחִים! אֲבָל עִם
יִשְׂרָאֵל אֵינָם עוֹזְבִים אוֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם
נוֹתְנִים מִחֶדֶשׁ תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכָל יוֹם
וְיוֹם בָּאִים לְבִתִּי כְּנִסְיוֹת וּבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת, אֶף שֶׁחֶרֶב
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵינָם מְתִיאֲשִׁים מֵהַיּוֹם הַגְּדוֹל וְהַנוֹרָא,
שֶׁיְבוֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ. אֵיךְ וּמָה וְאֵימַת — אֵינָנו יוֹדְעִים, אֲבָל אָנוּ
מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים, שֶׁהוּא יְתַבְּרֶךְ יִבְנֶה לָנוּ אֶת
בֵּית-הַבְּחִירָה, וְהִרְאָהָ, שְׁיֵשׁ לָנוּ עֲכָשׁוּ בְּתֵי-כְנִסְיוֹת
וּבְתֵי-מִדְרָשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת בֵּית-מִקְדָּשׁ מְעַט,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מַגְלָה כֹּט): "וְאֵהִי לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעַט"
(יְחֻזְקָאֵל יֵא, יז) — אֵלֵינוּ בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת;
שְׁעֵדִין אָנוּ רוֹאִים, אֶף שְׁעַם יִשְׂרָאֵל פְּזוּרִים וְזָרוּעִים
בֵּין כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, אֲבָל בּוֹנִים בְּתֵי-כְנִסְיוֹת
וּמִדְרָשׁוֹת, בּוֹנִים מִקְּנֹאוֹת, שְׁתִּהְיֶה טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה,

שְׁזֶה יְסוּד קִיּוּם הָאֲמָה, בּוֹנִים תְּלִמוּדֵי תוֹרָה בְּעִבּוּר
 תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, שְׂיִלְמָדוּ תוֹרָה וְאַמוּנָה, בּוֹנִים
 בְּתֵי סֵפֶר חֲרָדִיִּים לְבָנוֹת, שְׂתִלְמַדְנָה קִיּוּם הַמְצוּוֹת
 בְּשִׂמְחָה, צְנִיעוֹת וְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.
 וְאַף שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם הוֹרְגִים וְשׁוֹחֲטִים, חוֹנְקִים
 וְשׁוֹרְפִים בְּכָל מִיָּנִי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינָם מְפַסְיָקִים לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹמְרִים: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנַחְנוּ
 לֹא זָזִים מִמֶּךָ, אֲנַחְנוּ מֵאֲמִינִים בָּךְ!" וּמִתְאַי הַגִּז
 צוֹעֲקִים: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הָיְיָ הָאֱלֹהֵינוּ הָיְיָ אֶחָד!"
 "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד!" זֶה עַם יִשְׂרָאֵל.
 וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מָה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם? שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם
 אֵינָם מְתַבְּיָשִׁים, בָּאִים בֵּין גְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּמְתַחַפְּשִׁים
 בְּכָל מִיָּנִי תַחֲפוּשׁוֹת, וּבְצַבִּיעוֹת מְעַשֶּׂה אוֹמְרִים: אָנוּ
 אוֹהֲבִים אֶתְכֶם, הִתְקַרְבוּ אֵלֵינוּ, הִנֵּה מְשִׁיחַ בָּא, הִנֵּה
 יִגְאֲלֶכֶם! הַמְּסִיחַ וְחֹבֵר מְרַעֲיוֹ, יִמַּח שְׁמֵם וְזִכְרָם, אֵינָם
 מְתַבְּיָשִׁים לָבוֹא אֶל גְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהַסִּיתָם וּלְהַדִּיחָם
 מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָעַרְב־רַב אֵינָם מְתַבְּיָשִׁים
 לְהִתְעַרֵּב בֵּין גְּשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַרְחִיקָם וּלְפַתּוֹתָם
 לָעֵבֶר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מְתַבְּיָשִׁים לְדַבֵּר
 וּלְהִתְלוּצֵץ נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְנֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ
 לְעַם יִשְׂרָאֵל. וּלְצַעֲרָנוּ הַרֵב, שֶׁכָּל בְּנֵי-אָדָם קָצָר מְאֹד,

ואינם קולטים, שאֵלוּ המסיון הָרְגוּ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 כְּבָר אֲלֵפִים שָׁנָה, וְעַתָּה רוֹצִים לְמַכּוֹר לָנוּ אֶהְבָּה,
 שְׁלוֹם, מְשִׁיחַ? ! בְּשָׁעָה שֶׁהֵם מְלֵאִים דָּם, יְדִיָּהֶם דָּמִים
 מְלֵאוּ, יְדִיָּהֶם מְזוּהָמוֹת בְּדָם יִשְׂרָאֵל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! תִּפְקְחוּ אֶת הָעֵינַיִם, וּרְאוּ מַה קּוֹרָה פֹּה? !
 הָאֵם אֵינְכֶם רוֹאִים, שֶׁהַכֹּל נִסְיוֹן, שְׁמַנְסִים אוֹתָנוּ
 מֵהַשָּׁמַיִם, לְרֹאוֹת אֶל מִי נִפְנָה בְּעֵת צָרָה זֹו? ! הִנֵּה
 כְּבָר אוֹמְרִים לְכֻלָּם: תְּכִינּוּ אֶת מַסְכוֹת הַגָּז, מִי יוֹדֵעַ
 מַה יְהִי, הִנֵּה מִפְתָּחִים שְׂיָבוֹאוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם וְהַמְסִיוֹן
 לְבַלֵּעַ אוֹתָנוּ, אָבֵל שׁוֹכְחִים שֶׁזֶה הִיא חֵלוֹם פְּרָעָה,
 אֲשֶׁר חָלַם (בְּרֵאשִׁית מֵא, ב): "וְהִנֵּה שְׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת
 מְרֹאָה וּבְרִיאוֹת בְּשָׂר, וְהִנֵּה שְׁבַע שְׁבָלִים עוֹלִים בְּקִנְיָה
 אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטוֹבוֹת", חוֹשְׁשִׁים שְׁמָא אֲמוֹת הָעוֹלָם
 — שְׁנֵרְאִים עֲכָשׁוּ בְרִיאוֹת וּשְׁלָמִים כְּאוֹתֵן פָּרוֹת
 וּשְׁבָלִים יְפוֹת וְטוֹבוֹת וּמְלֵאוֹת, יָבוֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ לָנוּ
 מְשִׁהוּ, אָבֵל שְׁכָחוּ אֶת הַחֶלֶק הַשְּׁנִי שֶׁל הַחֵלוֹם: "וְהִנֵּה
 שְׁבַע פָּרוֹת עוֹלוֹת אַחֲרֶיהֶן מִן הַיָּאֹר, רְעוֹת מְרֹאָה
 וְדַקּוֹת בְּשָׂר, וְתֹאכְלָנָה הַפָּרוֹת רְעוֹת הַמְרֹאָה וְדַקּוֹת
 הַבְּשָׂר, אֶת שְׁבַע הַפָּרוֹת יְפוֹת הַמְרֹאָה וְהַבְּרִיאוֹת, וְהִנֵּה
 שְׁבַע שְׁבָלִים דַּקּוֹת וּשְׂדֵפוֹת קָדִים צוֹמְחוֹת אַחֲרֶיהֶן,
 וְתִבְלַעְנָה שְׁבַע הַשְּׁבָלִים הַדַּקּוֹת אֶת שְׁבַע הַשְּׁבָלִים
 הַבְּרִיאוֹת" וְכוּ'; פְּרָעָה הִיא בְּפֶתַח — מַה יְקַרָּה פֹּה,

אבל יוסף הצדיק פתר את החלום; הצדיקים שבכל דור ודור פותרים לנו את החלום; בכל דור ודור יש חלום שחור, שרואים והנה אמות העולם, אשר הם בחינת בריאים וטובים, עומדים כשבלים חסונות, ועם ישראל נראים דקי בשר, רזים ושדופים, אבל לא יארוך זמן רב, ויתקיים: "ותאכלנה הפרות רעות המראה את שבע הפרות יפות המראה, ותבלענה שבע השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות"; עם ישראל בגלות אלפים שנה, אבל לא יארוך זמן רב, ויתהפך הכל לטובה, וכיצד? על-ידי יוסף הצדיק; הצדיק שבכל דור ודור נקרא יוסף, שהוא מגלה ומפרסם את הקדוש-ברוך-הוא. ברגע שיתגלה ויתפרסם שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא בעולם, אזי הכל יתבטל, יראו שיהכל קלפות, כל אמות העולם אינם שוים כלום, אלא כקלפת השום; כי ברגע שמתגלה אלקות בעולם, שיהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, אין לאף אחד שליטה על עם ישראל. לזאת, בני ובנותי היקרים! אל תפחדו ואל תתיאשו משום דבר, ובל יפחידו אתכם עם מסכות גז וכו', כאלו מי יודע מה יהיה?! לא יהיה כלום! רק דבר אחד יהיה — יתגלה שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא. אם אנחנו נקח עצמנו בידינו, ונתחיל לחזר

בתשובה שלמה אליו יתברך, ונקבל על עצמנו לאהב את כל יהודי, להשתדל לעזור לכל יהודי, בזה תלויה הגאולה. כי למה נחרב בית המקדש השני? אומרים חכמינו הקדושים (יומא ט:): מפני שנאת חנם, ועדין מרקד בינן; ברגע שתפסק השנאת חנם, ויפסיקו לשנא אחד את השני, אז תהיה הגאולה. אף מה עלינו לעשות — שבכל דור ודור קמים יונים המתחזים כרבנים, כראשי עדה, ומסיתים ומדיחים אחד נגד השני, אשר זו הגלות הכי גדולה; כי אם נמצאים בני-אדם שמסיתים ומדיחים אחד נגד זולתו, תדעו לכם, שזה בא מצד הקלפה. ואפלו יאמר על עצמו, שהוא חכם ורב ומנהיג, אבל אם מסית ומדיח יומם ולילה נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, וזה נגד זה, תדעו לכם, שזה הסמ"ך-מ"ם בכבודו ובעצמו, וכך הוא נראה כמו שאתם רואים אותו. לזאת, בני ובנותי היקרים! זכרו היטב, אם אתם רוצים שיתגלה לכם האור אין סוף ברוך הוא, האור של הקדוש-ברוך-הוא המאיר גם עכשו בתוך צרותינו, בתוך גלותנו, ראו להתקרב אל הצדיק האמת שבדור הזה, המגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך, הפותח את פיהם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, לתת תודה והודאה לו יתברך. בדיוק כפי שהיה אז

לַפְּנֵי אֱלֹהִים שָׁנָה, שֶׁבָּאוּ הַיּוֹנִים, וּפָרְצוּ אֶת חוֹמַת
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְטָמְאוּ אֶת כָּל הַשָּׁמַיִם, עַד שֶׁבָּאוּ
 מִתְתָּהוּ וּבְגִי הַכְּהֻנִּים, וּמָצְאוּ פֶּה שֶׁמֶן טְהוֹר,
 וְהִדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַמְנוּחָה. אוֹתוֹ מְאוֹרָע סוֹבֵב וְחוֹזֵר
 עַל עֲצָמוֹ כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה, עַד הַיּוֹם הַזֶּה; שֶׁבְּכָל שָׁנָה
 וְשָׁנָה הַצַּדִּיקִים וְחַכְמֵי הַדוֹר מוֹצְאִים פֶּה שֶׁמֶן טְהוֹר,
 אֲמוּנָה טְהוֹרָה, וּמִדְּלִיקִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 שֶׁנִּקְרְאוֹת גְּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כ, כז): "גַּר הַיָּזְ"ה
 נִשְׁמַת אָדָם"; וּמִדְּלִיקִים אוֹתָן, כְּדֵי שֶׁלִּבָּן יִבְעַר אֶל
 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם
 אַתֶּם רוֹצִים שְׂיִתְגַּלֶּה לָכֶם הָאוֹר הַגָּנוּז, תִּתְחִילוּ לְתַת
 תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל הַחֲסֵד חֲנָם
 שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם, שֶׁזָּכִיתֶם לְהִבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם
 מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם "שְׁלֹא עָשִׂי גוִי", וְעַלֵּינוּ לְשַׁבַּח
 לְאֲדוֹן הַכֹּל, עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה אִתָּנוּ, שֶׁבְּרָאָנוּ
 מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְעַלֵּינוּ לִילֵךְ בְּגֵאוֹן בְּלִי בּוֹשָׁה, שֶׁאֲנַחְנוּ
 יְהוּדִים מְאֻמֵּינִים בְּנֵי מְאֻמֵּינִים, וְאָנוּ שׁוֹמְרִים תּוֹרָה
 וּמִצְוֹת, וְלֹא נִתֵּן שְׂיִגְרָמוּ לָנוּ לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת, לֹא
 יַעֲבִירוּ אוֹתָנוּ עַל הַדָּת, לֹא יוֹצִיאוּ אֶת הַבְּחוּרִים
 מִהַיְשִׁיבוֹת, לֹא יִבְטְלוּ אֶת תְּלֻמוֹדֵי הַתּוֹרָה וּבִתְי־הַסֵּפֶר
 שְׁלוֹמֵי־שָׁם תּוֹרָה, וְנוֹתְנֵים שָׁם חֲנוּךְ תּוֹרְנֵי, לֹא
 יוֹעִיל לְעַרְב־רַב הַמְתִּיּוֹנִים לְעַקֵּר אֶת דְּרֹךְ הַתּוֹרָה וְקִיּוּם

המצוות מאתנו, כי עם ישראל חזקים מאד, אם תרגילו עצמכם בזה — לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא על כל אשר עובר עליכם, אף שיש דברים שאינכם מבינים, בזה אתם ממשיכים את מסרת עם ישראל, ואתם תצילו את כל הדור הזה. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתחזק ולא להשבר בשום פנים ואפן. הרגילו עצמכם להלל ולקלס לבורא יתברך שמו. ואומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיח.): "הודו לה' כי טוב", הודו לה', שגובה חובתו של אדם בטובתו; עשיר בשורו והעני בשיו, יתום בביצתו, אלמנה בתרנגולתה; הקדוש-ברוך-הוא גובה מכל אחד כפי מה שמגיע לו, איננו מבינים דברים רבים, כואב לנו מאד, רואים בני-אדם שפולים, בני-אדם חולים, בני-אדם בעלי חובות ונושים לוחצים אותם; אדם אינו מבין מה קורה פה, אבל עליו להתגבר על כל הקשיות, ולבוא אליו יתברך, ולתת לו תודה והודאה, כי עוד מעט ממילא חוזרים אליו יתברך, אזי בזה שאנו ממשיכים את הקדוש-ברוך-הוא אצלנו, אין לנו מה לפחד; כי ברגע שחזקים באמונה, שהבורא יתברך שמו נמצא אתנו, עמנו ואצלנו, ומדברים בשפת האם אליו יתברך, וכל צרכינו מבקשים מקוננו, זו הארת העולם הבא בעולם הזה. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,

חלק א', סימן סב): מי שרק מרגיל עצמו לדבר אליו יתברך, לבסוף הקדוש-ברוך-הוא חומל עליו, ופוקח עיניו, ומתחיל לראות רוחניות חיות אלקות, ואיננו חושש משום ברִיָּה שבעולם, ושום מלחמה אינה יכולה להפחידו. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתחזק ביחד, להתחיל עוד מהרגע הזה לכבד ולייקר את זולתנו, באו נכבד זה את זה, נפסיק את הקנאה והשנאה, את הגזענות הנמצאת בינינו, נעקר את הרשעות המשרשת בנו, פי כל אחד ואחד מלא רשעות, אל נטעה את עצמנו, כל אחד ואחד מאתנו מלא אנוכיות, רק 'אני' ושוב 'אני', רק לי והכל לי, באו נוציא את המדה הרעה הזו, באו ונתחלק עם הזילת. לזאת כתוב בשלחן ערוך, שבימי חנכה, אז הוא זמן של צדקה, שעניים הבאים על פתח הבית, צריכים לתת להם צדקה. מה זה מרמז? על אהבת ישראל, שצריכים לאהב את כל בר ישראל, צריכים לעזור לזילת. ובזה אנחנו מגלים שאנו בני אברהם, יצחק ויעקב; פי כל המרחם על הבריות, מרחמים עליו מהשמים (שבת קנא:). ואומרים חכמינו הקדושים (יבמות עט.): שלשה סימנים יש באמה זו — עם ישראל: הרחמנים, הבישנים וגומלי חסדים. יהודי הוא רחמן, יהודי הוא בישן, יהודי הוא גומל חסד.

אך לצערנו הרב, נתקיים אצלנו (תהלים קו, לה): "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִים וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיהֶם"; אנו בגלות אלפים שנה, היונים המתיונים שבכל דור ודור, יש להם שם אחר, אבל הם אותה קלפה, אותה סטרא אחרא, אותו שקר, אותה צביעות, על-כן באו ונעקר מאתנו את רגשות הגלות, את השקר, את השנאה, הקבה נתחיל להתבייש זה מזה, ויתגלה שאנחנו יהודים טהורים. באו נפסיק את הגזענות, את הרשעות הזו, שאדם אומר: רק אנשי שלומי, רק החברים והידידים שלי, רק להם אני צריך לעזור, רק לאלו שעוזרים לי — עלי לעזרם וכו'. באו נחדל מדבורי הקל וּשחיתות אלו, הקבה ונתחיל לברח חזרה אל הקדוש-ברוך-הוא, וזה יהיה הסימן אם חזרנו בתשובה שלמה אליו יתברך, ואם נתקבלה תשובתנו — אם נתחיל לעזור לזולת! אם נתחיל לדאג לזולת ברוחניות ובגשמיות! זה יהיה הסימן ששבנו בתשובה אמיתית; כי כל זמן, שאין אדם עוזר לשני, כל זמן שאין אדם מרחם על זולתו, בסימן שעדין תשובתו לקויה בחסר, ולא נתקבלה עדין אצלו יתברך. אנחנו רואים, בלי עין הרע כן ירבו, ישנם הרבה חוזרים בתשובה אליו יתברך, אבל מאין יודעים שחוזרים בתשובה באמת, ובאמת נתקבלה תשובתם? אם אנו רואים שאחר החזרה בתשובה

נפסקה שנאת חנם, ואין מדברים אחד על זולתו וכו', זה סימן שהתשובה מקבלת ומרצה בשמים, אבל אם עושים שוב מפלגות ומפלגות, קבוצות קבוצות, סימן שהכל שקר וכזב, ותרבות יון עדין אצלנו. לזאת, דיקא עתה בימי חנכה, שהם "ימי הודאה", באו נתחיל להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא, באו נפסיק את הקנאה והשנאה, את הלשון-הרע והרכילות זה על זה; מספיק גלות, מספיק צרות, שרק אני אמת וזולתי שקר, כי כל עם ישראל אמת; כל עם ישראל בני הקדוש-ברוך-הוא, כדכתיב (דברים יד, א): "בנים אתם להויה אלקיכם"; כל עם ישראל בני המקום ברוך הוא, אף שאיננו מחזיק כמוני, עדין הוא בנו יתברך, ועל-כן עלינו לכבד את כל אחד. ואם נזכה לעקור מאתנו עכשו את השנאה והקנאה שיש לנו זה על זה, על-ידי-זה יתגלה עלינו האור הגנוז, אור הקדוש-ברוך-הוא הגנוז בתוך הבריאה, ונזכה להשתעשע בשעשוע עולם הבא, ולהתענג בתענוגי עולם הבא בעולם הזה; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

ימי נסים

יגלה נוראות נפלאות מימי חנכה הקדושים,
אשר הם ימי נסים, ומי שזוכה לשפך נפשו
ותחנתו אליו יתברך בימים אלו, יזכה שיאיר
עליו אור הגנוז, ויהיו נעשים גם לו נסים
ונפלאות.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, גביאים, כתובים ומאמרי

תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: מְצִינּוּ שְׂרַפְנוּ ז"ל אָמַר
(לקוטי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שְׂאֲמוּנָה, תְּפִלָּה
וְנִסִּים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְלָכֵן בִּימֵי חֲנֻכָּה
הִקְדוּשִׁים, שְׁגָזְרוּ הַיּוֹנִים גְּזֵרוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל:
כִּתְבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֵלֶק
בְּאֵלֶי יִשְׂרָאֵל, שְׂבֻזָּה רָצוּ לַעֲקוֹר מֵעַם יִשְׂרָאֵל
אֶת הָאֲמוּנָה, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא
יִרְאוּ נִסִּים, אֲלָא רָצוּ לְהַחְדִּיר כְּאֵלוֹ הַכּל טַבַּע,
מִקְרָה וּמִזֶּל. וְלָכֵן תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁהִכְנִיעוּ אוֹתָם,
אֲזַנְתְּגִלוּ הַנִּסִּים שְׁעוֹשֶׂה הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם
כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ.

(אֲמַר־יִמּוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ג' סִימָן ג')

קונטרס

ימי נסים

א.

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שימי חנכה הקדושים הם "ימי נסים", שהקדוש-ברוך-הוא עשה נסים ונפלאות לעם ישראל. פי היונים הרשעים הארורים רצו להשפיע את שם השם מעם ישראל, וכך אומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה יח:), שמלכות יון גזרה, שלא להזכיר שם שמים על פיהם; והקדוש-ברוך-הוא עשה לעם ישראל נסים ונפלאות, על-ידי מתתיהו ובניו הכהנים, והכניעו והשפילו את מלכות יון לגמרי, ונתגדל ונתקדש שם שמים בעולם. ומאז ועד עתה נמשך הנס הנורא והנפלא הזה. ולכן בכל שנה ושנה בהגיע ימי חנכה, אז מאירים הנסים והנפלאות בגלוי נורא ונפלא מאד, עד שכל בר ישראל יכול לפעל אצל הקדוש-ברוך-הוא כל אשר הוא רוצה — אם לא יהיה בטלן, וימסר נפשו

בשבילו יתברך, ויבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, על-ידי-זה ישפיע עליו הקדוש-ברוך-הוא נסים ונפלאות. כי עקר הנס נעשה לאדם רק כשזוכה להיות בטל ומבטל לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא; כי באמת גם הטבע הוא נס אחד גדול, ואף שבני-אדם מפרידים בין השגחה לטבע, שזה כפירות ואפיקורסות, עם כל זאת כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שדבר זה בלתי אפשרי להבין, איך הטבע הוא גם-כן השגחתו יתברך, כי הם שני הפכים בנושא אחד. כי הטבע באמת הוא השגחתו יתברך, ושכל האדם קצר מלהבין דברים אלו, רק מי שזוכה למסר את נפשו על קדוש שמו יתברך, והוא מוכן ומזמן בכל יום ובכל שעה ובכל רגע להשרף על קדוש השם, והוא בא אל בטול אמת אל האין סוף ברוך הוא, לפניו מתגלה גלוי השגחתו יתברך בפירטי פרטיות, וצופה ומביט איך שדומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי הטבע הוא לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, אבל לזכות להגיע להכיר את זאת — אי אפשר, רק על-ידי מסירות נפש על קדוש השם. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ.): מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא, ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא, קמאי הוו קא מסרי

נפשייהו על קדשת השם, אָנן לָא מסרינן נפשנו על קדוש השם; כי רק מי שזוכה למסור את נפשו לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא, ונכלל לגמרי בו יתברך, לו מתגלים הנסים והנפלאות שעושה הקדוש-ברוך-הוא בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, כי כל הבריאה כלה היא גם אחד, כי אלמלא הקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתהוה ומקים את הבריאה, לא היה לעולם קיום כלל, ועל-כֵּן כל הבריאה כלה, זהו גם אחד גדול. ומי שמוסר נפשו יותר אליו יתברך, הוא זוכה לראות ולהרגיש את הנסים והנפלאות שהקדוש-ברוך-הוא עושה לעם ישראל בפּרטי פרטיות בכל יום ובכל שעה; וחכמינו הקדושים אמרו (יומא טו): למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה? שהחזירו עטרה לישינה. אתא משה ואמר (דברים י, יז): "האל הגדל הגבור והנורא", אתא ירמיה ואמר: "נכרים מקרקרין בהיכלו, איה נוראותיו?" לא אמר נורא. אתא דניאל ואמר: "נכרים משתעבדים בבניו, איה גבורותיו?" לא אמר גבור. אתו אינהו ואמרו: "אדרבה, זו היא גבורת גבורתו, שכובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים, ואלו הם נוראותיו, שאלמלא נוראו של הקדוש-ברוך-הוא, איך אמה אחת יכולה להתקיים בין האמות?!" ואנחנו עדים, איך שאמות העולם הורגים

וְרוֹצְחִים, שׁוֹחֲטִים וְשׁוֹרְפִים, חוֹנְקִים וּמְמִיתִים בְּכָל
 מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת זֶה אֲלֵפִים שָׁנָה אֶת נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם שׁוֹנְאִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
 בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עוֹשֶׂה גַם בְּתוֹךְ גַּם, שֵׁשׁ קִיּוּם לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְהֵם תָּמִיד
 מִתְחַדְּשִׁים וּמוֹדִים וּמְהַלְלִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים אֶת
 הַבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ
 בְיָמֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם "יָמֵי נִסִּים", עֲלֵיכֶם
 לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ
 שְׁמוֹ, עַל גְּדֹל הַחֶסֶד חָנַם שֶׁעָשָׂה אֶתְכֶם, שְׂזַכִּיתֶם
 לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשָׂנוּ כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר
 זֶה בְּעֶצְמוֹ גַם בְּתוֹךְ גַּם, אֵיךְ יֵשׁ לָנוּ קִיּוּם בֵּין רַשְׁעֵי
 אַמּוֹת הָעוֹלָם. וְאִם אֵין דֵּי בְּכָל הַצָּרוֹת וְהַסְּבָל שְׁעַם
 יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים זֶה אֲלֵפִים שָׁנָה, עוֹד נִתְחַדְּשִׁים בְּכָל
 דּוֹר וָדוֹר הַיּוֹנִים וְהַמְתִּינּוֹנִים בְּכָל מִינֵי שְׁמוֹת וְכַנּוּיִים:
 קָרָאִים, צְדוּקִים, בֵּיתוֹסִים, רְפוּרְמִים, קוֹנְסֵרְבָטִיבִים,
 וּשְׂאָר מִינֵי מִינִים מְמִינִים שׁוֹנִים, עֶרְב־רֵב, פְּסֻלַּת
 בְּנֵי-אָדָם, רַשְׁעִים אַרְוֵרִים, זָדִים, מִינִים, כּוֹפְרִים
 וְאֶפִיקוֹרְסִים, שְׂאִינָם מְאֻמִּינִים בְּתוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם,
 וְהֵם נוֹעְצִים צְפָרְנִיָּהֶם הַטְּמְאוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וְרוֹצְעִים לְהַעֲבִירָם עַל הַדָּת, בְּדִיוֹק כְּשֵׁם שֶׁהַיּוֹנִים רָצוּ
 בְיָמֵי בֵּית שְׁנֵי. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

שולח לנו בכל דור ודור צדיקים קדושים, שהם בבחינת מתתיהו ובניו הפהנים, המחזירים אמונה בעם ישראל, מגלים ומפרסמים לכלם את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, ומדליקים את נשמותיהם באור האורות צח הצחצחות, ומתגלה לכלם, איך שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל. שזה בעצמו סוד הנסים, שהקדוש-ברוך-הוא עושה נסים ונפלאות לעם ישראל. וזה כל הענין של ימי חנכה הקדושים, שבהם מתגלים הנסים בגלוי, ובכח הנרות של חנכה, יש לעם ישראל כח להתגבר על היונים והמתיונים בכל מיני פנוייהם, שבאים לעקר מנשמות ישראל את המצוות, ובפרט: שבת, שעל זה הרשעים האוורים, הערב-רב והיונים, מתלבשים ביותר — לעקר את השבת, רחמנא לישזבן. כי משבת הם מפחדים עד מאד, כי יום השבת, אז הוא גלוי אלקות בגלוי רב ונורא מאד. ואם היו עם ישראל שומרים את השבת — מיד היו נגאלים, כמאמרם ז"ל (ירושלמי תענית, פרק א', הלכה א'): אלו היו ישראל משמרים שבת אחת פתקונה, מיד היה בין-דוד בא; כי השבת היא גלוי אלקות, שאז מתגלה עצם אלקותו בעולם, איך שהכל לכל אלקות גמור הוא, ולכן לא בחנם שהרשעים האוורים, הערב-רב, היונים והמתיונים

שְׁבִדּוֹר הַזֶּה, הָעֵקֶר רוֹצִים לַעְקֹר מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
הַשֶּׁבֶת, כִּי הֵם יוֹדְעִים, שָׁאֵם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְרוּ
אֶת הַשֶּׁבֶת וְיִשְׁמְחוּ עִמָּה, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מִתְּבַטְּלִים
לְגַמְרֵי. לְזוֹאת הֵם מְאֹד מִתְּפַשְׁטִים לַעְקֹר אֶת הַשֶּׁבֶת
מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ מַה
לְפָנֵיכֶם! אֵל תִּתְּנוּ שְׁהִינּוּנִים וְהִמְתִּינוּנִים, הָעֶרְב-רַב,
רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל, יַעְקְרוּ מִכֶּם אֶת הַשֶּׁבֶת, אֲלֵא תִמְסְרוּ אֶת
נַפְשְׁכֶם בְּעִבּוֹר שְׁמִירַת שֶׁבֶת, וְאִז תִּהְיוּ בְּטוֹחִים
שֶׁתִּהְיוּ בְּחֻלְקוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְהוּא יִתְּבַרֵךְ יַעֲשֶׂה לָכֶם נִסִּים
וְנִפְלְאוֹת. כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לְאָדָם רַק בְּזִכּוֹת שֶׁבֶת,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירוּשְׁלָמִי בְּרָכוֹת, פָּרָק ב', הִלְכָה ח'): "בְּרַכַּת
הַיָּיִף הִיא תַעֲשִׂיר" (מְשָׁלִי י, כב) — זו בְּרַכַּת שֶׁבֶת.
וּבְזֶה שֶׁתִּשְׁמְרוּ שֶׁבֶת-קִדְשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עֲלֵיכֶם
הָאוֹר אֵין סוּף בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְתִרְאוּ אֵיךְ
שָׁפַל הַבְּרִיאָה כָּלָה הִיא גַם אַחַד לְגַמְרֵי, וְיִתְּבַטְּלוּ
מִלְּפָנֵיכֶם כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא; כִּי בְּגִלּוֹי הָאוֹר
אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, נִתְּבַטְּלוֹת הַקְּלָפוֹת, כִּי עֵקֶר כֹּחַן
הוּא רַק מִצַּד הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה, שֶׁנַּעֲלָמַת וְנִסְתָּרַת
הָאֱלֻקוֹת, כִּי אִם מִתְּגַלָּה לְכֻלָּם, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו
יִתְּבַרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֻלָּא אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אִז
מִתְּבַטְּלִים הַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת לְגַמְרֵי, וְאֵין
לְיוֹנִים שׁוֹם כַּח לְהִתְאַחַז בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזוֹ הִיְתָה

גבורתם של מתתיהו ובניו הכהנים, שמסרו את נפשם על קדשת השם, והכניעו את היוונים לגמרי, והדליקו נרות בחצרות קדש; הינו שהאירו את האור אין סוף ברוך הוא, שהאיר בנשמות ישראל, שזה ימי חנכה הקדושים, שאז אנו מדליקים את הנרות, שיאיר לנו האור אין סוף ברוך הוא, שנדע שדבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. אשר אי אפשר להגיע אל ידיעות אלו, אלא כשאדם מבטל את ישותו לגמרי. לכן, בני ובנותי היקרים! ראו להודות ולהלל, לשבח ולפאר את הבורא יתברך שמו בימים אלו — ימי חנכה, על הנסים והנפלאות, על התשועות והמלחמות שעשה הקדוש-ברוך-הוא בימים ההם בזמן הזה, ועל-ידי שתרגילו עצמכם תמיד לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, אז תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא. וכמובא בתקוני-זהר (תקון ע'): בכל אתר דבעי קדשא בריך הוא למעבד נס, שכינתא אקדמת לה הוא אתר; בזה שמגלים את אמתת מציאותו יתברך, זוהי השראת השכינה, שאדם שמסתובב בגשמיות, בחמריות הבלי העולם הזה, ואף-על-פי-כן מדבק את עצמו בו יתברך — זה בעצמו השראת השכינה. ואז כשאדם ממשיך על עצמו אלקותו יתברך, אז הקדוש-

בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, וְכָל אֲשֶׁר מִבְּקִשׁ
 — הוּא יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לוֹ. לְכֵן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂזוּכָה
 לְשִׁבְחָ וּלְפָאֵר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאוֹמֵר לְפָנָיו
 שִׁירָה, שְׂאֵז מוֹחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתָיו, וְאֶפְלוּ אִם כָּבֵר עֲשֶׂה וְעֵבֵר, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן,
 עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, עִם כָּל זֹאת אִם יִחְזֹר בַּתְּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, וַיִּדְבִּיק אֶת נַפְשׁוֹ בְּאֵיִן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּשְׁיֵר
 שִׁירָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתָיו. כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים יח): לֹא כָל
 מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר שִׁירָה, אוֹמֵר, אֶלֶּא כָּל מִי שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ
 נֶס, וְאוֹמֵר שִׁירָה, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּמְחַלּוּ לוֹ עֲוֹנוֹתָיו; כִּי זֶה
 שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ נֶס, וְהוּא מְכִיר בְּבַעַל הַנֶּס, הֵינּוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ
 שֶׁעוֹשֶׂה נִסִּים, וְשֶׁר לְפָנָיו שִׁירָה, דִּיִּקָּא לוֹ מוֹחֲלִים עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתָיו, מֵאַחַר שֶׁהוּא מְכִיר בּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁעוֹשֶׂה
 נִסִּים עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר. וְעַקֵּר הַנֶּס
 הַנִּפְלָא שֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁשׁוֹלַח אֲלֵיהֶם צְדִיקִים קְדוֹשִׁים
 וְנוֹרָאִים עַד מְאֹד, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנְת מַתְתִּיהוּ וּבְנָיו
 הַכֹּהֲנִים, הַמְדַּלִּיקִים אֶת הַנֵּרוֹת שֶׁהֵם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כ, כז): "גַּר הַיְיָ"ה נִשְׁמַת אָדָם";
 וְתַכְפֹּ-וּמִיד כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל זוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק
 הָאֲמֵת וְאֵל תְּלַמִּידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְאֵינּוּ

נפָרד מֵהֶם, זֶה בְּעֲצֻמוֹ גַּם גָּדוֹל; כִּי כְּנֶגֶד כָּל צַדִּיק
אָמַת וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, עוֹמְדִים רְשָׁעִים אַרוּרִים,
נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים, יִנְגִּים, קָרְאִים, צְדוּקִים וּבֵיתוֹסִים,
רִיפוּרְמִים וְקוֹנְסֶרְבְּטִיבִים, וּפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל פְּסוּלִים,
הָאֲסוּרִים לָבֹא בְקֵהל ה', וְשָׂאֵר שְׁמוֹת וְכַנּוּיִים,
וְחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם, כִּי הֵם מְאֹד מִפְּחָדִים מֵהַצַּדִּיק הָאָמַת
וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, שְׂיֵשׁ בְּכַחַם לְהַחֲזִיר אֶת כָּל־
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! מֵאַחַר שְׁזַכִּיתֶם לְהַתְנוּעַ מֵהַצַּדִּיק הָאָמַת
שְׁבִדוּר הַזֶּה וּמִתַּלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, עֲלִיכֶם לְזִכֹּר, שְׁזֶה
בְּעֲצֻמוֹ גַּם בְּתוֹךְ גַּם, וְתִשְׁרִי וְתִשְׁרִי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל גִּדְּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה
עִמָּכֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ יִמְחַל לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַל הַכֹּל. הָעֵקֶר רְאוּ לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמָּכֶם לְגַמְרֵי אֵל
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְאִז תִּרְאוּ אֶת הַנְּסִים נִגְלִים
שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בִימֵי
חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם "יְמֵי נְסִים", עֲלִיכֶם לְהוֹדוֹת
וּלְהַלֵּל, לְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרָא יְתַבְּרֵךְ שְׁמוֹ עַל כָּל
הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה אִתְּכֶם, שֶׁנִּבְרְאִיתֶם מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל,
וְזֶה בְּעֲצֻמוֹ יְבִיא לָכֶם עוֹד נְסִים; כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם
מִשְׁבַּח וּמִפָּאֵר וּמְהַלֵּל אֶת הַבוֹרָא יְתַבְּרֵךְ שְׁמוֹ, נִתְקָרֵב
אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל

(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), שֶׁעַל-יְדֵי שְׂאָדָם מוֹדָה וּמְהַלֵּל וּמְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה סְמוּךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁנַמְשַׁכֵּת עָלָיו הָאֲרֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָבֵל עַל זֶה צְרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד — לֹא לַעֲבוֹר עַל שׁוּם עֲבָרָה. וְזֶה הָיָה הַיּוֹנִים, שֶׁטְּמָאוּ אֶת כָּל הַשְּׂמָנִים, הֵינּוּ שֶׁטְּמָאוּ אֶת כָּל הַשְּׂכָלִיּוֹת עַל-יְדֵי כְּפִירוֹת וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת; כִּי הַשְּׂכָל הוּא בְּחִינַת שֶׁמֶן (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שֶׁהֵם מְלֵאוּ אֶת כָּל הַמַּחֹת עִם זְהֻמַּת תַּאֲוֹת נֶאֱוָף, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲלָמָה וְנִסְתָּרָה אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי כָּכָל שְׂאָדָם נִפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית, וּמְטַמֵּא עֲצָמוֹ בְּעֲרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, נְטַמְטֵם מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וְאִינוּ זוֹכֵה לְהַשְׁיֵג אֶת הָאֱלֻקוֹת הַטְּמוּנָה וְהַגְּנוּזָה בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, וְאִינוּ יְכוּל לְקַלֵּט אֵיךְ שֶׁהֵטְבַע כִּסָּא לְאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בְּעֲצָמוֹ סוּד הַנְּסִים, אֵיךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, שֶׁהִיא טְבַע גָּמוּר, כִּי הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים — רוּחַגִּיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַבְּרֵם יַחַד. וְלָכֵן לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֵה לְרְאוֹת נְסִים, אֶלָּא אֵלוּ הַצְּדִיקִים הַדְּבוּקִים בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְטָלוּ אֶת עֲצָמָם וְאֶת יְשׁוּתָם לְגַמְרֵי, וְהֵם נַעֲשׂוּ בְּעֵינֵיהֶם כְּלֵא מִמֶּשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה גִּתְחַבְּרָה אֲצֵלָם הַגִּשְׁמִיּוֹת וְהַרוּחַגִּיּוֹת גַּם יַחַד, וּמֵאִיר עֲלֵיהֶם

גלוי השגחתו הפּרטיית, שְׁזָה בְּעֶצְמוֹ סוּד הַנְּסִים. וְזֶה
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (במדבר רבה, פְּרָשָׁה ט', סימן יב):
 כָּל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, לֹא
 עָשָׂה אֶלָּא עַל שֶׁשְׁמְרוּ עֲצָמָם מִן הָעֲרוּהָ. וְלִכֵּן, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! רְאוּ לְשֹׁמֵר עֲצָמְכֶם מֵעֲבֻרוֹת, וּבִפְרֻט
 מִנְּאוּף, שְׁזֶה מֵה שְׁעוֹשִׁים עֲכָשׁוּ הָעֶרְב-רַב, הַמְּתִינִים,
 הַרְשָׁעִים אֲרוּרִים שְׁבִדוּרוֹתֵינוּ, שֶׁמְמַלְאִים אֶת כָּל
 הָאָרֶץ עִם גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת לְעֶרְבָבְכֶם בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וּמְמַלְאִים אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם שְׂקוּץ, תְּעוּבָה, זְהוּם, עֲרוּם,
 תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, פְּרוּצִים וּפְרוּצוֹת, וּמְפַקְיָרִים אֶת בְּנוֹת
 יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, לְזָנוֹת וּלְנְאוּף, וְהַכֵּל כְּדֵי
 לְטַמֵּא אֶת בְּרִיתְכֶם שֶׁל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה מֵה
 שֶׁעָשׂוּ הַיּוֹנִים, שֶׁרָצוּ לְבַטֵּל אֶת מִצְוֹת מִלֵּה מֵעַם
 יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ לְטַמֵּא אֶת בְּרִיתְכֶם. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל
 מֵהֶם, אֶלָּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים,
 שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת מִתְתַּיְהוּ וּבְנֵי הַכְּהֻנִּים, הַמְּגַלִּים אֶת
 אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. כִּי
 בְּשַׁעֲה שְׁמִתְגַּלָּה אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי אֵין לָהֶם
 שׁוּם קִיּוּם כָּלָל. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ,
 שְׁמִתְגַּבְּרַת עָלָיו תְּאוֹת נְאוּף, וּבּוֹעֶרֶת בּוֹ תְּאוֹה זֹ
 כְּתַנּוּר, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֶה
 בְּבַחֲיַנֵּת קְרִיאת שְׁמַע, שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חֵלֶק

א', סימן לו): אם נתגברת על האדם תאות נאוף, עליו לומר "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". ועל-ידי שני פסוקים אלו יזכה לבטל ממנו את תאות נאוף הבורעת בו כתנור. כי שני פסוקים אלו הם בסוד יחודא עלאה ויחודא תתאה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), כי בשעה שאדם מגלה איך שהכל לכל אין סוף ברוך הוא, והוא מבטל את עצמו לגמרי, אל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, נעשה יחוד עליון ויחוד תחתון ביחד; הינו יחודא עלאה ויחודא תתאה. שכלל העולם הזה הגשמי והחמרי מתיחד אל כלל העולמות העליונים, שזה בעצמו נס — שמתחברת גשמיות ברוחניות ורוחניות בגשמיות. שזה סוד הנסים, ולכן אשרי מי שזוכה להכניס בעצמו ידיעות אלו, ואז יזכה לראות נסים ונפלאות שעושה עמו הקדוש-ברוך-הוא, ולא יהיה כח לשום קלפות וסטרוא אחרא להתפס בו. ולזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתחזק בעתים הללו, שהחשך נתפשט על העולם, ורואים שאלו הרשעים הארורים עושים חיל, ומתגברים בכל פעם על נשמות ישראל יותר ויותר, וגוזרים גזרות נגד הדת, ורוצים לבטל את הישיבות הקדושות, כי רוצים להשכיח את התורה

מכלל נשמות ישראל, עליכם להתחזק ביותר שאת
וביתר עז במסירות נפש, לשלח את בניכם ובנותיכם
לישיבות קדושות, שמלמדים בהם אמונה פשוטה בו
יתברך וקיום המצוות המעשיות, והתורה הקדושה,
שהיא חכמתו יתברך, ודיקא על-ידי-זה תהיו
בטוחים, שהיננים והמתיונים שבדור הזה, שהם
הערב-רב, רשעי ישראל, לא ישלטו עליכם, כי כל
זמן שילדיכם יתחנכו בחנוף תורני, חנוף קדוש
וטהור, חנוף שמחנכים בו אמונה פשוטה בו יתברך,
תהיו בטוחים, שאלו המתיונים הרשעים לא יוכלו
להם. ולכן אנחנו רואים בחוש, איך שביותר רוצים
אלו הרשעים הארורים, הערב-רב, היננים והמתיונים
לנעץ את צפונייהם הטמאות דיקא על בתי החנוף
החרדים לדבר הנו"ה, ורוצים לבטלו, וחספאים
להוציא את בני הישיבות מהישיבות הקדושות, כי
הם יודעים מה שאמרו חכמינו הקדושים (פתיחתא דאיכה
רבה ב; פסיקתא זוטא תולדות כז, כד): כל זמן שהקולו של
יעקב [נמצא] בבתי פגסיות ובבתי מדרשות, אין
הידיים ידי עשו שולטות; ועל-כן לא בחנם שרוצים
לעקור את תלמודי-התורה ובתי-הספר, ובתי החנוף
הכשרים מנשמות ישראל. ולכן ראו, בני ובנותי
היקרים! למסור את נפשכם לשלח את ילדיכם, רק

לְמִקּוֹמוֹת כָּאֵלוֹ, שְׁמַגְלִים בָּהֶם אֶת הָאֲמוּנָה הַפְּשׁוּטָה
 בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלוֹמְדִים אֹתָם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְנִים
 אֶת הַמְצוּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת, שְׂבֻזָּה תִשְׁאַרוּ
 יְהוּדִים נְאֻמָּנִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֵל תַּחֲשְׁבוּ שְׂזָה
 דְּבַר קָל; כִּי בַעֲתִים הִלְלוּ צָרִיכִים מְסִירוֹת נֶפֶשׁ מִמָּשׁ
 לְמִסֵּר נֶפֶשׁ בְּעִבּוּר חֲנוּךְ הַבָּנִים וְהַבְּנוֹת, שְׂיִתְחַנְּכוּ עַל
 טְהָרַת הַקֹּדֶשׁ, בְּלִי שׁוּם נְגִיעָה שֶׁל אֵלּוֹ הַטְּמָאִים
 מְטֻמָּאִים, שֶׁלֹּא יִגְעוּ בְּשֶׁמֶן הַטְּהוֹר, וְיִדְיָקָא עַל-יְדֵי-זָה
 נִזְכָּה לְהִיּוֹת בָּנִים נְאֻמָּנִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתְבָּרַךְ
 שְׁמוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה לָנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, כִּי כָּכָל
 שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מִבְּטָלִים עֲצָמָם לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ-כֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁרְה שְׂכִינָתוֹ
 עֲלֵיהֶם, וְעוֹשֶׂה לָהֶם נְסִים וְנִפְלְאוֹת. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תִּפְחָדוּ מֵאֵלּוֹ הָעֶרְב-רַב,
 רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְּמַלְאִים עֲכָשׁוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם בְּשׁוֹר
 הַחֲזִיר, הַחֲמוֹר, הַגְּמָלִים וְהַסּוּסִים וְהַשְּׂפָנִים, וְתִשְׁמְרוּ
 מְאֹד לֹא לְהַגְעֵל בְּטָרְפוֹת וּנְבִלוֹת הַמוֹפְצִים עֲכָשׁוּ בְּכָל
 הָאָרֶץ, וְתִזְהָרוּ מְאֹד מָה אֹתָם אוֹכְלִים, כִּי דָם הָאָדָם
 הוּא כְּפִי הָאֵכֵל שְׂאוּכָל. וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מִתְגַּעֵל בְּאֲכִילַת
 טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, נִתְעַכְרִים דָּמָיו, וְקָשָׁה לוֹ לְהַשְׁיֵג
 אֱלֻקוֹת, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַנְּסִים, וְנִדְמָה לוֹ
 שֶׁהַכֹּל שָׁחֹר וְהַכֹּל טָבַע. אַךְ מִי שֶׁנִּזְהָר בְּמָה שְׂאוּכָל,

אז נזדככים דמיו, ומאיר בו אור השכינה, וזוכה לראות את האור כי טוב, איך שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה; אשרי מי שבטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, שאז יראה נסים נגלים שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט בימים אלו ימי החנכה הקדושים, שהם "ימי נסים", צריכים ביותר להודות ולהלל, לשבח ולפאר את הבורא ותברך שמו, ולהמשיך את אורות הצחצחות, אורות עליונים של ימי החנכה האלו, שהם "ימי נסים" על כל השנה, ואז טוב לו כל הימים בזה ובבא לנצח נצחים.

ב.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי עקר הנסים ממשיכים בעולם הצדיקים האמתיים שבכל דור ודור, ששולח הקדוש-ברוך-הוא לעם ישראל, שהם בחינת מתתיהו ובניו, אשר מצאו את פך השמן הטהור, שהוא הדעת האמת של גלוי אלקות, גלוי אמתת מציאיותו ותברך. אך כנגדם עומדים תמיד אלו היונים והמתיונים הפסולים לבוא בקהל, וחולקים עליהם, ומבטלים את דבריהם, ורוצים לעקר את נשמות

יִשְׂרָאֵל מִשְׁרָשָׁם. וְלִכְּן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם
 אַתֶּם רוֹצִים לְזָכוֹת לְרֵאוֹת נִסִּים נִגְלִים בְּחַיֵּיכֶם
 הַפְּרָטִיִּים, רָאוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְתִלְמִידָיו
 הַקְּדוֹשִׁים שְׁבָכַל דוֹר וָדוֹר, הַמְּגַלִּים אֶת הַשְּׁמֵן הַטָּהוֹר,
 דַּעַת הָאֵמֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל אֱלוֹ
 הָעַרְב־רַב הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּין נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצְאִים בְּכָל מְקוֹם, וְהֵם הַמְּתַלֹּצְצִים מִכָּל
 הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל. וְדִיקָא עַל-יְדֵי שֶׁתִּתְרַחֲקוּ מֵהֶם
 וּמִהַמוֹנָם, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכּוּ בְּאֵמֶת שֶׁיִּפְתָּחוּ לָכֶם שַׁעֲרֵי
 הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל, וְתִזְכּוּ לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ
 בְּגִלּוֹי רַב וְנִפְלָא מְאֹד; כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁזֹּכֶה לְבִטֹל
 דַּעַתוֹ וְשִׁכְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַמְּדַמָּה אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, אֲזִי
 יְכוֹל לְזָכוֹת לָבֹא עַל יְדוֹ לְבִרוֹר וּלְזִכּוֹן הַמְּדַמָּה
 (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁהוּא סוֹד הַנְּבוּאָה,
 שֶׁמֶשֶׁם בָּאָה הָאֵמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיֵּשׁ בְּכַח כָּל בֵּר
 יִשְׂרָאֵל לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרַךְ. אֲךָ עַקֵּר הַנְּסִיוֹן שֶׁל עַם
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כִּנְגַד אֱלוֹ הַצְּדִיקִים, קָמִים כָּל מִינֵי
 בְּרִיוֹנִים, יוֹנִים, טִמְאִים וּמְטִמְאִים, הַמְּלַבְּשִׁים גַּם-כֵּן
 כְּמוֹ יִרְאִים וְשִׁלְמִים, וְהֵם גַּם אוֹמְרִים תּוֹרָה, אֲבָל הֵם
 שְׂדִין יְהוּדָאִין (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כח), אֲשֶׁר מֵהֶם
 צְרִיכִים לְהִשְׁמַר יוֹתֵר מִכָּלֶם, כִּי מִבְּחוּץ נְדָמִים כְּאֱלוֹ
 הֵם עוֹבְדֵי ה', וְגַם אוֹמְרִים תּוֹרָה וּמְחַדְּשֵׁי חֲדוּשִׁים,

אבל בפנימיותם הם צבועים וְשִׁקְרָנִים, לִיצְנִים, המְתַלְוֹצְצִים מֵאלוֹ יְרֵאֵי ה' וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּדַבְּקוֹת אֵמֶת וּבְבִטּוּל גְּמוּר, וְכָל חֲדוּשֵׁיהֶם הֵם רַק כַּח הַמְדַמָּה, שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים, כִּי הֵם שֹׁדֵיִן יְהוּדָאִין, הַחֹלְקִים עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר הֵם מִמְּשִׁיכִים נְסִים בְּעוֹלָם, כִּי הֵם הַמְּגַלִּים אֶת אֵמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּגִלּוֹי רַב, עַד אֲשֶׁר נִתְגַּלָּה אֵיךְ שְׁכַל הַבְּרִיאָה כְּלָה הִיא גַם אֶחָד גְּדוֹל, כִּי הַכֹּל עוֹמֵד רַק עַל דְּבוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (תהלים לג, ו): "בְּדַבַּר הַיְיָ" הַשָּׁמַיִם נַעֲשׂוּ"; כִּי כָּל הַבְּרִיאָה עוֹמֵדָת עַל דְּבַר הַיְיָ" הַיִּתְבָּרֵךְ לְבַד, וְהוּא פֶּלֶא פְּלֵא פְּלֵאוֹת נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, אֵיךְ הַכֹּל עוֹמֵד עַל בְּלִימָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (איוב כו, ז): "תּוֹלָה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה"; מֵה שְׂאִין דְּעַת הָאָדָם מְסַגְּלָת לְקַלֵּט אֶת זֹאת. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת מְקַרָּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְאֶל תַּלְמִידוֹ הַקְּדוֹשִׁים, וְהוּא בּוֹרַח מֵאלוֹ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַנּוֹאֲפִים כְּכֹלְבִים, הַחֹלְקִים עֲלֵיהֶם, וְאֶפְלוּ שֶׁהֵם מִתְחַזְּזִים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, כְּאֵלוֹ הֵם גַּם מְקַרְבִּים אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, אֲבָל בְּאֵמֶת הֵם הִכִּי מְסַכְּנִים, כִּי מֵהֶם בְּנֵי-אָדָם לֹא יְכוּלִים לְהִשְׁמַר, כִּי אֵינָם קוֹלְטִים תַּכְף-וּמִיד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם עֶסֶק עִם צְבוּעִים וְרַמָּאִים, אֲשֶׁר פְּנִימִיּוֹת מַחֲשַׁבְתָּם מְלֹאָה

נאוף, שקוץ, תעוב וזהום. אשרי מי שבורח מהם,
 ומתקרב אל הצדיק האמת ואל תלמידיו הקדושים
 שבכל דור ודור, שעל-ידי-זה ימשך גם עליכם נסים
 ונפלאות, ותזכו לראות במו עיניכם גלוי שכינה,
 שהוא יתברך נמצא ובלעדיו אין שום נמצא, אשר
 דיקא על-ידי ידיעות אלו תזכו לראות נסים נגלים על
 כל שעל ופסיעה, ותשמעו את קולו יתברך כביכול
 הקורא אתכם לשוב אליו. אשרי מי שמתחבר תמיד
 עם הצדיק האמת, שהוא בחינת מתתיהו ובניו
 הכהנים, שהם תלמידיו הקדושים שבכל דור ודור;
 אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קוֹנְטְרָס

חֲנֻכַּה שְׁמַח

יְעוֹרֵר וּיְחַזֵּק אֶת הַמּוֹן הָעַם אַחֵינוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, שְׂיִזְדַּהְרוּ וְיִזְדַּרְזוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת נֵר
חֲנֻכָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיכוּ עַל עַצְמָם אוֹר
נְעָרָב, וְיֵאִיר בְּבֵיתָם מִזֶּלֶם הַטּוֹב.

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, גְּבִיאִים, כְּתוּבִים וּמְאֻמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

עִיה "ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב" א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַח־חֲנֻכָּה צְרִיכִים לְמִסֹּר
אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי אֵין עוֹד שִׁמְחָה
כְּמוֹ הַשִּׁמְחָה הַזֹּאת לְרֵאוֹת בְּמַפְלֵת הַרְשָׁעִים
הָאֲרוּרִים, שָׂרְצוּ לְעַקֹּר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וַיַּעַן שְׁבִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים
נַעֲשׂוּ נִסִּים לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְנִכְנָעָה טְמֵאת
הַיּוֹנִים, לְכֵן הַיָּמִים הָאֵלֶּה הֵם יָמֵי שִׁמְחָה.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג סימן ד')

קונטרס

חֲנֻכָּה שְׂמַח

א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת כִּי רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא, רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אָמֵר,
אֲשֶׁר עַל-יְדֵי מִצּוֹת גֵּר חֲנֻכָּה, מֵאִיר כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּעוֹלָם, וְנִתְעַלָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ,
וְעַל-יְדֵי שְׂמֵד לִיקִים גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, מְעוֹרְרִים אֶת כָּל
הַרְחוּקִים וְהַיְרוּדִים, הַנְּפוּלִים וְהַשְּׁבוּרִים וְכוּ', שְׂיִקוּמוּ
וַיִּחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן
עַל-יְדֵי מִצּוֹת הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה זוֹכִים לִירְאָה מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, כִּי הָאֹר הַגָּנוּז שֶׁל גֵּרוֹת חֲנֻכָּה מְכַנֵּס יִרְאָה,
שֶׁהָאָדָם יִירָא וַיִּפְחַד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְלֹא מִשׁוּם בָּשָׂר
וְדָם. וְכֵן מִצּוֹת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת חֲנֻכָּה מְבִיאָה שְׁלוֹם-בֵּית
לָאָדָם, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּבֵיתוֹ עִם אִשְׁתּוֹ, וַיִּגְוְרוּ בְּיַחַד
בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת. וְעַל-יְדֵי מִצּוֹת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת
חֲנֻכָּה זוֹכִים לְתַפְלָה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂצָרִיכִים. וְכֵן עַל-יְדֵי מִצּוֹת הַדְּלָקַת גֵּר

חנכה נתבטלת המחלקת והלשון-הרע, כי האור של
גרות חנכה מאיר את אורו יתברך הגנוז, עד שעל-ידי-
זה נמשך השלום הכללי בכל העולמות, וכל אחד ואחד
משתדל לחפש רק את הטוב אצל זולתו, כי גרות חנכה
הם אור הגנוז, שיתגלה בעת ביאת משיח צדקנו.
ועל-כן ראו, בני ובנותי היקרים! להזהר מאד להדליק
גרות חנכה בכל לילה משמונת ימי חנכה, ועל-ידי-זה
תזכו לגלות את כבוד השם יתברך בעולם, ויאיר אורו
הגנוז בכל העולם, ותזכו שגם נשמות ישראל, אשר
עדין רחוקות ממנו יתברך, גם-כן יוכלו לחזור בתשובה,
כי על-ידי שיתפלו על גרות חנכה שיאירו בפתח
ביתכם או על חלונכם, על-ידי-זה יתעוררו בתשובה גם
אלו שעדין רחוקים, וגם הם יחזרו אליו יתברך. וכן
תזכו על-ידי גרות חנכה לשלום אמתי. שיהיה שלום
בביתכם, ועל-ידי שתסתפלו ותעינוו היטב בגרות חנכה,
פיצד הם מאירים, על-ידי-זה יתפשט השלום הנפלא
שיביא משיח צדקנו בעולם. כי כשיבוא משיח צדקנו,
יביא עמו שלום, שיהיה שלום בכל העולמות, ועל-כן
על-ידי שגזקרים במצות הדלקת גרות חנכה, עוד עכשו
יכולים להמשיך על עצמם אור הגנוז הזה, שמביא
שלום וברכה בבית ובחוץ, ונתבטלת המחלקת
והלשון-הרע, הרכילות והליצנות, וזוכים אל השלום
הכללי, ועל-ידי שלום נעשים כלים לקבל בהם כל

הַבְּרָכוֹת; כִּי לֹא מָצָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי הַמַּחְזִיק
 בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֹא הַשְּׁלוֹם (עַקְצִין, פָּרָק ג'); וְעַל-כֵּן רָאוּ,
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם לְהַדְּלִיק גֵּרוֹת
 חֲנֻפָּה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִזְכּוּ לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וּנְצָחִי.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִזְהָר מְאֹד לְהַדְּלִיק
 גֵּרוֹת חֲנֻפָּה, כִּי בְּזֶה שִׁתְּהִיו גְּזֻהִים בְּהַדְּלַקַּת הַגֵּרוֹת,
 יֵאִיר לָכֶם מִזְלְכֶם, וְתִזְכּוּ לְרוּת רַב נַחַת מֵהִילָדִים; כִּי
 כְּשֵׁאתֶם תַּדְּלִיקוּ גֵרוֹת חֲנֻפָּה, אֲזִי גַם הִילָדִים יִדְּלִיקוּ
 גֵּרוֹת חֲנֻפָּה, וּכְשֶׁהִילָדִים יִדְּלִיקוּ אֶת הַגֵּרוֹת, עַל-יַדֵּי-זֶה
 יִמָּשְׁכוּ עֲלֵיהֶם אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת קְדוּשִׁים, וְתֵאִיר
 לָהֶם נְשֻׁמָּתָם, עַד שִׁיזְכּוּ כָּלֶם לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן
 רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! לְהִזְהָר מְאֹד מְאֹד בַּמְצָוָה
 הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, שֶׁמְאִירָה אֶת הַבַּיִת עִם אוֹר הָאוֹרוֹת אוֹרוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מְאִירָה לָנוּ בְּתוֹךְ גְּלוּתֵנוּ הַמְּרָה אוֹר תִּקְוָה,
 אוֹר שֶׁל גְּאֻלָּה, כִּי בְּזִכּוֹת גֵּרוֹת חֲנֻפָּה נִזְכָּה לְהַגְאֵל
 עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שֶׁיָּבֹא וְיֵאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל
 הָעוֹלָם כְּלוּ. וְעַל-כֵּן בְּכָל בַּיִת שֶׁמְדַלִּיקִים בוֹ גֵּרוֹת
 חֲנֻפָּה, מְאִיר שֵׁם אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֲשֶׁר בּוֹא יָבֹא
 וְלֹא יֵאָחַר, בְּעֵת שֶׁיַּעֲלֶה בְּרַצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעֲלִיכֶם לְדַעַת,
 כִּי יָמֵי חֲנֻפָּה הֵם יָמֵי תוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁצָּרִיכִים לְהַרְגִּיל

את עצמם להודות ולהלל ולשבח את הקדוש-ברוך-
הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו, שזכינו להברא
מזרע ישראל, ולהאמין בו יתברך ובתורתו הקדושה,
ובחכמים ובצדיקים האמתיים שבכל דור ודור. ועל זה
מרמזים גרות חנכה, שבתקף החשף והגלות אנו
מדליקים גרות, להאיר לעצמנו ולבנינו ולבנותינו,
לשכנינו ולקרובינו, ולכל עובר ושב, להאיר גם להם
את אמתת מציאותו יתברך, לגלות להם אשר אין שום
מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל חסד חנם, ועל
אף שעובר מה שעובר — ירידות ונפילות קטנות
והשלכות, עם כל זאת צריכים להרגיל את עצמם לתן
תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, כי על-ידי שהאדם
נותן תודה והודאה לפניו יתברך — נתרחב לבו
ודעתו, וזוכה לעבור את העולם הזה בשלום; כי העקר
תלוי בתודה והודאה, כפי שהאדם מודה ומהלל את
הקדוש-ברוך-הוא, כמו-כן נפתח לבו לבקש גם על
להבא כל מה שהוא צריך. ועל-כן ראוי בני ובנותי
היקרים! להדליק גרות חנכה ותסתכלו ותעינו בתוך
הגרות, ותתבוננו היטב על גדל החסדים והרחמים
הגמורים שעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא, על אף
שעוברים עליכם עדין צרות ויסורים גדולים, באשר כל
אחד ואחד יודע בנפשו מה עובר עליו, עם כל זאת אם
תעינו היטב בגרות החנכה, תוכחו על גדל החסדים

וְהִרְחַמְתִּים הַגְּמוּרִים שְׁכָבָר עָשָׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְאִם רַק תִּרְגְּלוּ אֶת עֲצֻמְכֶם לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי יִחְזֹר וַיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם נִסִּים נִגְלִים, וַיְכַמּוּ
 שְׁעֵשָׂה גַם בְּחֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי הַחֲשֻׁמוֹנָאִים, כֵּן יַעֲשֶׂה
 עִמָּכֶם נִסִּים גַּם הַיּוֹם, עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים וְהַצְּדִיקִים
 הָאֲמִתִּיִּם שְׁבַדּוֹר הַזֶּה. הָעֵקֶר לְהִתְבּוֹנֵן הַיֵּטֵב בְּנֵרוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים, נֵרוֹת חֲנֻכָּה, וְאֲזַי יֵאִיר עֲלֵיכֶם הָאוֹר הַגְּנוּז,
 וְתִזְכּוּ שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִסִּים נִגְלִים.

ג.

בְּנֵי וּבְנֹתַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִזְהַר מְאֹד לְהִדְלִיק
 נֵרוֹת חֲנֻכָּה, כִּי הִדְלַקְתָּ נֵר חֲנֻכָּה הִיא הַמְּשַׁכֶּת הַשְּׂגַת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים, הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מְצַמֵּץ אֶת עֲצֻמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכֻלִּית,
 לְהָאִיר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּמִצְבוֹ הַגִּשְׁמִי וְהַרוּחָנִי, שְׁיִזְכֶּה
 לְיִחְזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּמְלָכוּת יְיָ הַרְשָׁעָה, שְׁהֵם כָּלֵל
 הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת — חֲכָמַת יְיָ הַרְשָׁעָה, שְׁהֵם כָּלֵל
 הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים וּפּוֹרְקֵי הָעֵל, הַמְּתַגְבְּרִים לְהַשְׁפִּיחַ
 אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלְהַשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה
 הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵם מְדַבְּרִים נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגוֹזְרִים גְּזֵרוֹת
 חֲדָשׁוֹת עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְחוֹקְקִים חֲקֵי עֲכוּ"ם וְגוֹיִים,
 שְׁהֵם נִגְדוּ דַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּבְכַפְרֵט הַחֵק שֶׁל "זְכוּיּוֹת

הָאָדָם", שְׁכָל עֵקֶר כּוֹנֵנֶתֶם הַטְּמֵאָה לְעֵקֶר אֶת חֻקֵי
הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהֵם כְּדִגְמַת הַיּוֹנִים, שֶׁהַכְּרִיזוּ אָז:
"כִּתְבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֵי
יִשְׂרָאֵל"; כִּי כָּל אֱלוֹ הַמִּדְבָּרִים בְּגִלּוֹי נִגַּד הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא וְנִגַּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כֻּלָּם בְּכֻלָּל מַלְכוּת יוֹן
הַרְשָׁעָה, וְעַל-יְדֵי גֵרוּת חֲנֻכָּה שְׂמֵדִלִיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה
מְעַט מֵהָאֹר דּוּחָה הַרְבֵּה מֵהַחֲשֵׁף, שְׁנֵדֶלֶק אֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ
בְּהָאָרָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְזוֹכִים לְהָאִיר עַל עֲצָמָם
אֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי הָאֹר נִמְשָׁכִים חֲסֵדִים וַיִּשְׁוּעוֹת
רַבּוֹת, כִּי עֵקֶר הַיִּשְׁוּעוֹת — שְׂמֵאִיר לְאָדָם אֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וַיּוֹדַע שְׂגָם בְּמִקּוֹמוֹ וַיִּבְמַצְבוּ שֶׁהוּא נִמְצָא, גַּם שָׁם
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה
לְהִדְלִיק גֵרוּת חֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכֶת בּוֹ אֲמוּנָה בּוֹ
יִתְבַּרֵּךְ וְאֲמוּנַת חֲכָמִים בְּצִדִיקִים אֲמִתִּיִּים, וְאִזִּי נִמְשָׁכֶת
עָלָיו הַשְּׂכִינָה גַם בְּמִקּוֹמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם. עַל-כֵּן רָאוּ,
בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! לְהִזְהַר מְאֹד בְּמַצּוֹת הַדְּלָקַת גֵרוּת
חֲנֻכָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְכּוּ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
וַיִּתְבַּטְּלוּ כָּל הַגְּזֵרוֹת שֶׁל הַיּוֹנִים שֶׁבְדוֹרְנוֹ, וְתִתְגַּלֶּה
הָאֲמִת, שֶׁהִיא אֲמִתַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּעוֹלָם, וַיֵּאִיר
לָכֶם מִזְלָכְכֶם, וְתִרְאוּ אֶת הָאֹר הַגָּנוּז שְׂמֵאִיר בְּעוֹלָם.

ד.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲכָשׁוּ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל — כָּל מִינֵי חֲשָׁכוֹת שְׁמַתְגַּבְּרִים וּמַתְפַּשְׁטִים חֲכָמֵי יוֹן, שֶׁהֵם כָּלֵל הָעֶרְב־רֶב, עַל עִם יִשְׂרָאֵל, וּמַחְשִׁיכִים אֶת עֵינֵיהֶם בְּכָל מִינֵי גִזְרוֹת חֲדָשׁוֹת, לְעַקֵּר אֶת דַּעַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה — כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים, כִּי בִימֵי בֵּית שְׁנֵי נוֹסְדוּ כָּל מִינֵי בְּתֵי סֵפֶר הַרְעִים וְהַמְרִים שֶׁל חֲכָמֵי יוֹן, שֶׁשָּׂם לְמַדּוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְלֹא הִנִּיחוּ לְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם שְׁמַיִם, שֶׁזֶה הָיָה כָּלֵל הַלְמוּדִים שֶׁל הַיּוֹנִים וְהַמְתִּיּוֹנִים, שֶׁרָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְחֻקְקוּ חֻקּוֹת נֶגְדַת דַּת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה בְּבֵית הַמְּחֻקְקִים שְׁלֵהֶם, עַד שֶׁהִחְשִׁיכוּ אֶת עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ב, ד): חֲשׂוֹן זֶה מַלְכוּת יוֹן, שֶׁהִחְשִׁיכוּ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶם, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לָהֶם: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֶי יִשְׂרָאֵל; וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁקָּמוּ רְשָׁעִים אַרְוֵרִים, אֲשֶׁר אֵינָם בְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל כָּלֵל, וְגִזְרוּ גִזְרוֹת נֶגְדַת דַּת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, עִם כָּל זֹאת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא הִתְפַּעְעְלוּ מֵהֶם, אֲלֹא יָסְדוּ יְשִׁיבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְקִבְּצוּ אֶת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר לְמַדּוֹ עִמָּהֶם תּוֹרָה בְּרַבִּים, וְהַצְדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים וְרֵאשֵׁי

הַיְשִׁיבוֹת הָיוּ גְדוֹלִים בְּמַעֲלָה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, וְגֵלוֹ וּפְרֻסְמוֹ אֶת דַּעַת תּוֹרְתָנוּ הַקְּדוּשָׁה בְּרַבִּים, וְאֶסְפוּ וְקִבְּצוּ אֶת כָּלֵל נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְלָמְדוּ עִמָּהֶם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּרִישׁ גְּלִי, וְלֹא הִתְפַּעֲלוּ כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בֵּימֵי בֵּית שְׁנֵי, שֶׁעָמְדוּ אֲזַי אֲנָשֵׁי כְּנֻסַת הַגְּדוֹלָה, וּבִרְרוּ לָנוּ כָּל הַלְכוֹת הַתּוֹרָה, וּמְפִיָּהֶם אָנוּ חַיִּים עַד הַיּוֹם. וְעַל אֵף שֶׁחֲכָמֵי יוֹן עָמְדוּ נִגְדָם, עִם כָּל זֹאת לֹא הִתְפַּעֲלוּ כָּלֵל, רַק גֵּלוּ וּפְרֻסְמוּ בְּרִישׁ גְּלִי אֶת דַּעַת תּוֹרְתָנוּ הַקְּדוּשָׁה, וּבְנוּ יְשִׁיבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף "יְמִין ה' רוּמָמָה", וְעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְגָבְרוּ הַחֲשׂוֹנוֹנָיִם וְנִצְחוּ, וְהַכֹּל הָיָה בְּכַח הַיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, שֶׁלָּמְדוּ תּוֹרָה בְּרַבִּים, עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֱמֵתִיִּים וְרֵאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת, שֶׁגֵּלוּ אֶת דַּעַת תּוֹרְתָנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְחוּ בְּמַלְחָמוֹתֵיהֶם. וְזֶה סוּד הַדְּלָקַת גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, אֲשֶׁר הוּא עַל שֵׁם "גֵּר מְצוּה וְתוֹרָה אֹר" (מְשָׁלִי ו, כג), הֵינּוּ בְּזֶה שֶׁהַדְּלִיקוּ אֶת גֵּר הַמְצוּוֹת וְאֹר הַתּוֹרָה בַּיְשִׁיבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, וְלָמְדוּ בְּרַבִּים הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְגֵלוּ וּפְרֻסְמוּ אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, זֶה סוּד גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, שֶׁבְּזֶה מְכַנְיְעִים אֶת הַיּוֹנִים וְהַמְתִּינְוִנִים לְמִינֵיהֶם בְּכָל הַדּוֹרוֹת כָּלֵם. עַל-כֵּן רְאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! לֹא לְהִתְפַּעֵל מֵרוּחַ הַזְּמַן, רַק תְּדַלִּיקוּ אֶת גֵּרוֹת הַחֲנֻכָּה, וּבְזֶה נֶאֱרַר אֶת אֹרֹר יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וְנִגְלָה לְכָל, שֶׁאֵין אָנוּ

מתפעלים כלל מחקות העכו"ם, חקות הגויים, שרוצים לגזור עלינו ולחוקק עלינו תמיד נגד דת תורתנו הקדושה, חס ושלום, ואדרבה, בזה שנדליק נרות חנכה בריש גלי, בזה נבטל את חכמת היונים, חכמות חיצוניות, חכמות אפיקורסיות המתפשטות עכשו בארצנו הקדושה, על-ידי הערב-רב, ונזכה על-ידי נרות חנכה להחדיר בלבבות בנינו ובנותינו הטהורים את אורו יתברך, ונמשיך בהם חשק, שיפנסו ללמד בישיבות קדושות, כי נרות חנכה מאירים את אור התורה הקדושה בתוך לבות נשמות ישראל. ועל-כן בזה שתזוהרו מאד להדליק נרות חנכה, והילדים הבנים והבנות, ישאלו אתכם: "מה הם הנרות?" ותספרו להם, אשר היונים רצו להתגבר עלינו, ולהחשיך את עינינו, ולעקר אותנו מדת תורתנו הקדושה, ולהעבירנו על דתנו, וקמו נגדם החכמים והצדיקים האמתיים, ובנו ישיבות קדושות, ואספו את ילדי ישראל, ולמדו עמהם התורה הקדושה, על-ידי-זה תפנס גם בהם תשוקה להכנס לישיבות הקדושות שלומדים תורה, ותאיר להם האמונה הקדושה, אשר על-ידי-זה נזכה לגאולה שלמה, על-ידי ביאת משיח צדקנו.

ה.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי בימי חנכה הקדושים, נפתחים אורות עליונים להאיר בעולם, ומי שזוכה לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אזי זוכה בעת הדלקת נרות חנכה, שנמשך עליו האור הגנוז והצפון הזה, שרואים בו מסוף העולם ועד סופו; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, ומה שאין האדם זוכה לראות את כל זה, הוא מצד גלותנו, שחרב בית-מקדשנו, אשר שם היה האור בגלוי, וכן על-ידי שהתפשטו היונים, שהם כלל החכמות החיצוניות שלומדים בעולם, והערב-רב מושלים עלינו, והמתיונים למיניהם בודים כל מיני שטיות וכל מיני שקרים נגד דעת האמונה הקדושה, דת תורתנו הקדושה, ועל-ידי שפוערים את פיהם הטמא נגדו יתברך ונגד התורה הקדושה ונגד כל הקדוש לעם ישראל, אשר מכל זה נחשכות עיניהם של ישראל, שאינם זוכים לראות את אמתת מציאותו יתברך, וכל מה שמתגברים ומתפשטים היונים בכל דור ודור, על-ידי החכמות החיצוניות שלהם, על-ידי ספריהם

ועתוניהם וכלי התקשרת שלהם, על-ידי-זה נעלם
ונחשף האור לגמרי. אבל בזה שנזכה להדליק בימי
חנפה הקדושים את גרות החנפה, בזה נכנסת בנו תקוה
עצומה להתבונן באור אין סוף שהוא יתברך מאיר לנו
בימי חנפה הקדושים, והוא בא אל דלתותינו, אל
חלונותינו, שאנו זוכים אז להתבונן בגרות הקדושים,
באור הגנוז, איך שיהכל לכל המיון, וכל היונים
והלבלרים הטמאים וכל כלי התקשרת של חכמי יון
והמתיונים למיניהם, הכל הבל ורעות רוח, וכלם זמה
אחת שעושים שטיפת מח להמון העם, לעקר מהם את
זיק האמונה הקדושה, ולהרחיקם מהתורה הקדושה,
רחמנא לצלן, שכל זה הוא הגלות שאנו סובלים מדור
דור. לולי שרחם וחמל עלינו הקדוש-ברוך-הוא, על-
ידי החשמונאים שהם תלמידי החכמים, והצדיקים
וראשי הישיבות שבכל דור ודור, המאירים עינינו באור
התורה הקדושה, לגלות ולפרסם לנו את אמתת
מציאותו יתברך, היינו נאבדים לגמרי. ועל-כן, בני
ובנותי היקרים! דיקא עכשו, בעת הדלקת גרות חנפה,
תתבוננו היטב היטב בגרות, ואז יאיר עליכם אורו
יתברך, ותראו איך שאין לנו על מי להשען כי אם על
אבינו שבשמים, וכשצריכים איזו ישועה, עקר העצה
לבוא אליו יתברך ברחמים ובתחנונים, ולהרגיל את
עצמו לתן לו יתברך תודה והודאה על העבר, וזה יתן

לָנוּ כַחוֹת עֲצוּמִים לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּפִיל וּלְהַתְּחַנֵּן עַל
 לְהִבָּא; כִּי יָמֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים הֵם גַּם יָמֵי תוֹדָה
 וְהוֹדָאָה, שְׁאָנוּ נוֹתְנִים תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שְׁזָכִינוּ בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וּבְתוֹךְ תַּקְוָה הַגְּלוּת לְהַתְּקִים,
 וְאִף שֶׁעָבַר עָלֵינוּ מֵה שֶׁעָבַר — מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים, צָרוֹת
 וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הִחֲזַקְנוּ מֵעַמָּד בְּאַמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְאָנוּ מַחֲזִיקִים בְּדַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי
 שְׁאָנוּ נוֹתְנִים תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בִּימֵי חֲנֻכַּה
 הַקְּדוּשִׁים, שְׁזוֹ תְּפִילַת הַהֵלֵל, שְׁאָנוּ מְהַלְלִים וּמְשַׁבְּחִים
 אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בִּימֵי חֲנֻכַּה, שְׁזֵה נוֹתֵן לָנוּ כַחוֹת עֲצוּמִים,
 לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן עַל לְהִבָּא, שְׁיַחֹס וְיִרְחַם עָלֵינוּ, וְיִכָּבֵר
 יְבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, שֶׁהוּא יָאִיר אֶת עֵינֵינוּ
 בְּכָל־לַיִת וּבְפִרְטוּיּוֹת וּבְפִרְטוּי פְּרִטוּיּוֹת, וְאִז נִזְכֶּה לְרִאוֹת
 בְּעֵינֵי הַבָּשָׂר שְׁלָנוּ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַיָּה
 וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהַכֵּל מִתְּנַהֵג רַק כְּפִי דַעַת
 תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכֶה לְהַתְּבוֹנֵן בְּעַת
 הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת בַּנְּרוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְאִז יָאִיר עָלָיו אוֹר זֵיו
 הַשְּׂכִינָה!

ו.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר עַקֵּר
 מִצּוֹת נֵר חֲנֻכַּה הִיא 'נֵר לְאִישׁ וּבֵיתוֹ', הֵינּוּ שָׂרָק רֵאשׁ

הַמְשַׁפְּחָה יְדֻלֵּיק; כִּי בְּיָדָיו מֵאַחַר שֶׁעָקַר הַהִדְלָקָה הִיא
 רַק לְרֵאוֹתָם בְּלִבָּד, וְלִהְסֵתֶפֶל עַל תִּקְוַת הַגֵּס מִרְחוֹק,
 עַל-כֵּן דֵּי בְנֵי אֶחָד לְאִישׁ וּבֵיתוֹ, כִּי כָּל בְּנֵי הַבַּיִת
 יְכוּלִים לִהְסֵתֶפֶל עַל גֵּר אֶחָד, וְלִהְתְּבוֹנֵן בּוֹ תִקְוַת הַגֵּס,
 כְּדֵי שְׂיִתְעוֹרְרוּ וְיִתְחַזְּקוּ בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי
 שְׂרֹאִים נִפְלְאוֹת אֹר הַתּוֹרָה, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מִמְּשִׁיב
 עָלֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל דּוֹר בְּכָל־לֵיוֹת. אֲךָ
 הַמְהַדְרִים בְּמִצְוֹת, מְדֻלֵּיקִים גֵּר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הֵינּוּ
 שְׂיִדְלִיק כָּל אֶחָד מֵהִילָדִים בְּפָנָיו עֲצָמוֹ, כְּדֵי שְׂיִשִּׁים כָּל
 אֶחָד אֶל לְבוֹ, שְׂגָם עֲמוֹ בְּפִרְטוּיֹת עוֹשֶׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
 נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וּמֵאִיר לוֹ בְּטוֹבוֹ לְתוֹךְ דַּעְתוֹ, שְׂיִתְעוֹרֵר
 מִשְׁנֵתוֹ עַל-יְדֵי נִפְלְאוֹת הַחֲסָדִים וְהִישׁוּעוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עֲמוֹ
 בְּפִרְטוּיֹת בְּכָל עֵת; כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה שְׂטוּעִים בְּזֶה, שֶׁאֶפְלוּ
 אִם הוּא אִישׁ כָּשֶׁר, וּמִשִּׁים אֶל לְבוֹ לִהְתְּבוֹנֵן קִצַּת בְּעֵצָם
 הַחֲסָדִים, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר, וְיֵשׁ לָנוּ
 קִיּוֹם בְּגָלוּת כְּזוֹ מְכָל הַצְּדָדִים, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא
 טוֹעָה בְּנִפְשׁוֹ, וְאֵינוּ מְרַגֵּישׁ עַל עֲצָמוֹ בְּפִרְטוּיֹת תִּקְוַת
 הַגֵּס, מִחֲמַת שְׂיִודַע בְּנִפְשׁוֹ מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו — נִגְעֵי
 לְבָבוֹ וּמְכַאוֹבָיו, עַל-כֵּן הוּא טוֹעָה בְּנִפְשׁוֹ, לוֹמֵר שְׂאִין
 אֹר הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא עָקַר יְשׁוּעָתָנוּ וְעִזְרָתָנוּ סְלָה, מִגִּיעַ
 גַּם אֵלָיו בְּפִרְטוּיֹת, עַל-כֵּן 'הַמְהַדְרִין מְדֻלֵּיקִין גֵּר לְכָל
 אֶחָד וְאֶחָד', כְּדֵי שְׂיִשִּׁים כָּל אֶחָד אֶל לְבוֹ, שְׂגָם אֵלָיו
 בְּפִרְטוּיֹת מִגִּיעַ הָאֹר, שְׂזֶה בְּחִינַת הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת

שְׁחוּטֵף כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם, בַּפֶּרֶט מֵה שְׁזָכָה לְהִתְקַרֵב
לְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת, וְלַחֲכָמִים הָאֱמֶתִיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר, וְק
שֶׁהָאֹר עֲדִין בְּבַחֲיַנַּת (בְּרֵאשִׁית כב, ד): "וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם
מֵרְחוֹק", אֶף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדָאי הָאֹר מֵאִיר גַּם אֵלָיו
בַּפֶּרֶטִיּוֹת. 'וְהַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין מוֹסִיפִים וְהוֹלְכִים
בְּכָל יוֹם, כִּי לֹא דֵי שְׂמֵמֵשִׁיךְ הָאָדָם הָאֹר עַל עֲצֻמוֹ
בַּפֶּרֶטִיּוֹת, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מְרַחֵק מְאֹד, אֶף גַּם הוּא
מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם, כִּי מִי שֶׁהוּא חֲזָק בְּאִמוּנָה,
וּמְשִׁים אֶל לְבוֹ לְהִסְתַּכֵּל הַיֵּטֵב עַל גַּפְלָאוֹת הַשָּׁם
שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, בְּבַחֲיַנַּת (אֵיכָה ג, כג):
"חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אִמוּנָתְךָ"; שְׂמֵאֲמִין שֶׁהַחֲסָדִים
מִתְחַדָּשִׁים בְּכָל בִּקְרָה, כִּי "חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ" (שם),
הוּא מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר עַל עֲצֻמוֹ בְּתוֹסֶפֶת
אוֹרָה בְּכָל יוֹם; כִּי בְּאֱמֶת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵאִיר עֲלֵינוּ בְּכָל
יוֹם בְּתוֹסֶפֶת אוֹר הַחֲסָדִים וְהִישׁוּעוֹת וְהַגַּפְלָאוֹת, עַל-יְדֵי
כַח וּזְכוּת הַצַּדִּיקִים, בְּבַחֲיַנַּת (מְשָׁלִי ד, יח): "וְאֵרַח
צַדִּיקִים כְּאוֹר נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם"; 'הוֹלֵךְ
וְאוֹר' דִּיקָא, שֶׁבְּכָל עֵת מֵאִיר בְּיוֹתֵר, וְאֶף-עַל-פִּי שְׂאֲנוּ
עֲכָשׁוּ בְּתַקְוָה הַגְּלוּת בְּגוֹף וּבְנַפְשׁ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאֹר
הַגְּנוּז מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם, שְׂמֵשֶׁם גְּמִשְׁכַּת הַתְּחַדָּשׁוֹת
מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁבְּכָל יוֹם, "וּבְטוֹבוֹ מְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם
תְּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית" וְכו', "אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תִּאִיר"
וְכו'; כִּי בּוֹדָאי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ, וְעַל-כֵּן

צריכים להאמין, שאפלו בתקף חשכת הגלות, אף-על-פי-כן האור מוסיף והולך, ויכול כל אחד במקומו להתקרב לאור הקדוש הזה, שהוא בחינת אור גר חנכה, שזכו צדיקי הדור לחזור ולהמשיך אור התורה, שלא תשכח לנצח. ועל-כן אף-על-פי שרחוקים מהאור מאד, ואסור להשתמש לאורו, כי אם לראותו בלבד, אף-על-פי-כן צריך כל אחד להדליק על עצמו האור בפרטיות, וגם להיות מוסיף והולך; כי באמת גם על כל אחד ואחד השם יתברך מוסיף אור חסדו וישועתו בכל יום. ועל-כן ראו, בני ובנותי היקרים! להזהר מאד מאד, שכל אחד מהילדים ידליק לעצמו גרות חנכה, ויוכלו להתבונן בעצמם גדל הנסים הנגלים שכבר עשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא עד עכשו, ובוודאי אנו זקוקים עכשו לנסים נגלים, נסים חדשים שיעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא בקרוב. אשרי מי שנוזהר להדליק את גרות חנכה בתוך ביתו, באפן שיאיר גם לחוץ, שגם השכנים ועוברי דרך יזכו לראות את אורו יתברך המאיר בעת הדלקת גרות חנכה, שעל ידו נזכה לראות בנסים נגלים.

.ז

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי עקר היסוד ביהדות הוא האמונה הקדושה, להאמין בו יתברך

בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום חכמות של הבל. ועקר האמונה הקדושה היא להאמין בחדוש העולם, שהקדוש-ברוך-הוא מחדש את עולמו בכל יום מחדש, ואת זאת אי אפשר להשיג בשכל אנושי כלל, כי אם באמונה פשוטה כפי שקבלנו מאבותינו ורבותינו מדור דור. לא-כן אלו היונים והמתיונים, הרשעים, הכופרים והאפיקורסים, הערב-רב — הם לועגים ומתלוצצים מכל זה, ומתגברים ומתפשטים בעולם עם חכמותיהם והבליהם, וכופרים בו יתברך, ומחדירים את טמאת דעותיהם בתוך נשמות ישראל, על-ידי כלי התקשורת שלהם ועתוניהם המרים, ושאר מיני תכסיסים של הבל, שיש בכחם וברשותם, ועלינו ללחם עמם, על-ידי חקי התורה הקדושה: להרבות ישיבות ובתי מדרשות קדושות, וללמד עם ילדי ישראל התורה הקדושה, אשר על זה מרמזת בחינת גר חנכה, כי חנכה הוא לשון חנוף והתחלה והתחדשות, הינו שעל-ידי מצות גרות חנכה זוכים להאמין בהתחלה ובהתחדשות הראשונה, דהינו בחדוש העולם, שהשם יתברך ברא עולמו יש מאין המחלט, שזה עקר האמונה שזוכים על-ידי גר חנכה; כי האור שברא הקדוש-ברוך-הוא בשבעת ימי בראשית, הנה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, הינו שבאור הגנוז הנה היו יכולים להסתכל ולהשיג מקצה ועד קצה, מקצה הראשון — שהוא חדוש

הָעוֹלָם בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה הַזֹּאת, עַד קִצְהָ הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהוּא
 חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֻעָתִיד, כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא; אִךְ רָאָה
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֵין הָעוֹלָם כִּדְאִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, עָמַד
 וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים לְעָתִיד לָבוֹא; הֵינּוּ שְׁעַכְשׁוֹ אֵין מִי
 שִׁישִׁיג אֶת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה, כִּי אִם הַצַּדִּיקִים שְׁמַקְבְּלִים
 נְבוֹאָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ מִשָּׁם, מִבְּחִינַת הָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה,
 וְהֵם מִמְּשִׁיכִים בְּכָל הָעוֹלָם אוֹר הָאֱמוּנָה — לְהַאֲמִין
 בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם בְּאֱמוּנָה לְבַד, כִּי עַכְשׁוֹ שֶׁנִּגְנָז הָאוֹר, אֵי
 אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג חֲדוּשׁ הָעוֹלָם בְּדַעַת, כִּי אִם בְּאֱמוּנָה
 בְּלִבָּד, שְׁמַקְבְּלִים מִהַצַּדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁזוֹכִים לִיִּנֵק
 מִהָאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה. וְזֶה אָנוּ זוֹכִים עַל-יְדֵי הָאוֹר הַקְּדוּשׁ
 שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה, כִּי מִשָּׁם אָנוּ מְדַלִּיקִים הַגֵּר חֲנֻכָּה, מִבְּחִינַת
 אוֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ זוֹכִים לְאֱמוּנָה
 בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁנִּבְרָא בְּשִׁבְעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, עַד
 שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ לְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלֻעָתִיד,
 שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁמִינִי הַנִּקְרָא 'עֲלָמָא דְאֵתִי', שֶׁהוּא סְפִירַת
 הַבֵּינָה כְּפִדּוּעַ, וְזֶה שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה, שְׁמַדְלִיקִים
 וּמְשִׁיכִים הָאוֹר הַגְּנוּז, וְשֶׁהֵיוּ צוֹפִים בּוֹ מִסּוּף הָעוֹלָם
 וְעַד סוּפוֹ, הֵינּוּ מִבְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל תַּחֲלַת
 הַבְּרִיאָה, שֶׁכָּלוּל בְּשִׁבְעַת יָמִים, שֶׁהֵם שִׁבְעַת יָמֵי הַבְּנִיָּן,
 שִׁבְעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְחֲדוּשׁ
 הָעוֹלָם שְׁלֻעָתִיד, שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁמִינִי; כִּי גַם עַכְשׁוֹ
 שֶׁנִּגְנָז הָאוֹר, אִךְ-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ זוֹכִים לְקַבֵּל מִשָּׁם,

על-ידי האמונה שממשיכים בנו צדיקי האמת בעלי רוח-הקדש אמתית, שזכו לינק מהאור הגנוז הזה, שזהו גר חנכה, ועל-פן הם ל"ו גרות בכל שמונת ימי החנכה, כנגד ל"ו צדיקים שבכל דור, שזוכים להסתכל באספקלריא המאירה, פי זהו עקר גר חנכה, כדי להמשיך אור הצדיקים האמתיים, שזוכים לבחינת נבואה ורוח-הקדש אמתית באספקלריה המאירה, כדי שנזכה על-ידי-זה לאמונה שלמה. וזה ענין גר חנכה, שאסור להשתמש לאורו, שאסור להתקרב להצדיק בשביל שמושי חל כנהוג עכשו, בעוונותינו הרבים, רק עקר ההתקרבות תהיה בשביל השם יתברך, כדי לזכות לאמונה שלמה. ועל-פן ראו, בני ובנותי היקרים! לאחז בצדיקים האמתיים ובחכמים שבדור הזה, ותלכו אליהם תמיד, ותתפרדו מכל פועלי און, מערב-רב ומהמתיונים שבדור הזה, והחכמים האמתיים יאירו בכם את אור האמונה הקדושה, שתזכו להאמין בחדוש העולם. ואל כל זה זוכים על-ידי גר חנכה, אשרי מי שנזהר להדליק גרות חנכה!

ח.

בני ובנותי היקרים! ראו להזהר מאד בהדלקת גר חנכה, אשר הוא מתנה מהקדוש-ברוך-הוא, שנתן לנו

מְצוּה יְקָרָה זוֹ דִּיקָא בְּחֻשׁ הַגְּלוּת, לְהַחְיֹתָנוּ עַל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, כִּי בְּזֵה שְׁאָנוּ מְדַלִּיקִים אֶת גְּרוּת חֲנֻכָּה, אָנוּ מְגַלִּים שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא הִסְתִּיר אֶת פְּנֵיו מֵאִתָּנוּ, וְעַדִּין יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה גְּדוּלָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְאֶפְלוּ שְׁכָבֵר נִפְלָנוּ בְּמָקוֹם שְׁנִפְלָנוּ, וְנִכְשַׁלְנוּ בְּמַה שְּׁנִכְשַׁלְנוּ, וְיִרְדְּנוּ בְּמָקוֹם שְׁיִרְדְּנוּ, וְנִתְלַכְלַכְנוּ בְּמַה שְּׁנִתְלַכְלַכְנוּ, עַדִּין אִוְרוֹ יִתְבָּרַךְ אִתָּנוּ, כִּי עַל זֶה מְרַמְזִים גְּרוּת חֲנֻכָּה, שְׁאֶפְלוּ הָאָדָם נִמְצָא בְּתַכְלִית הַחֻשׁ וְהָאֶפְלָה, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וְכֵאלוֹ אֵף פַּעַם לֹא יִשַׁע מִרַב צְרוּתוֹ וְיִסוּריו וּבְלִבּוֹלָיו וְהִרְפַּתְקָאוֹתָיו שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, עִם כָּל זֶה עָלָיו לְדַעַת, שְׁאִסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן כָּלֵל. כִּי הֲרִי אָנוּ מְדַלִּיקִים גְּרוּת חֲנֻכָּה בְּתַקְףָּה הַחֻשׁ וְהָאֶפְלָה, וְאָנוּ מְאִירִים עַל עֲצֻמְנוּ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת יְדִידוֹת זִיו חֵיוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל זֶה מְרַמְזִים גְּרוּת חֲנֻכָּה, שְׁמְצוּה לְהַדְלִיקָם דִּיקָא בְּעַת צֵאת הַכּוֹכָבִים, בְּשַׁעַה שְׁנַעֲשֶׂה לְיָלָה. וְכֹל זֶה לְרַמֵּז לָנוּ, שְׁאֵף שְׁאָנוּ נִמְצָאִים בְּתַקְףָּה חֻשׁ הַגְּלוּת, וְעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכִלְיֹת צְרוּת וְיִסוּרִים, גְּזֻרוֹת מֵהִיּוֹנִים וְהַמְתִּיּוֹנִים וּמֵהָעֶרֶב רַב, הַפּוֹעֲרִים אֶת פִּיהֶם נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ וְנִגְדָה הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְנִגְדָה כָּל הַקְדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְגוֹזְרִים עָלֵינוּ כָּל מִינֵי גְזֻרוֹת רְעוּת, וְכֵן בְּפִרְטוּת עוֹבֵר עָלֵינוּ כָּל מִינֵי צְרוּת וְיִסוּרִים מִבֵּית וּמְחוּץ בְּגוּף וּנְפֶשׁ, קִטְנוּת וְדַחְקוּת, חוֹבוֹת

וּמְרִיבוֹת, יְרִידוֹת וּבְלוּלוֹת, עִם כָּל זֹאת אָנוּ מְדַלִּיקִים
 אֶת גֵּרוֹת הַחֲנֻכָּה בְּבֵיתנוּ דִּיקָא, וּמְאִירִים לְעֲצֻמְנוּ
 וְלְאַחֲרִים, לְגִלוֹת אֲשֶׁר עֲדִין הוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא אֶתְנוּ, כִּי
 הֲלֹא הָאֹר מְאִיר בְּתוֹךְ בֵּיתנוּ, וְעַל-כֵּן אֵין מָה לְהִתְיַאֵשׁ
 כָּלֵל, כִּי בּוֹדֵאי בֹא יְבוֹא מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ וְיִגְאָלְנוּ בְּכָלֵלוֹת
 וּבְפִרְטוּת, וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמְנוּ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת,
 יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִזְכָּה לְהַגְאָל בְּגֻאֲלָה
 שְׁלָמָה. עַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ בְּעֵת הַדְּלָקָת
 גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, רְאוּ לְהַחֲיֹת אֶת עֲצֻמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים
 שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִשְׁמְחוּ מְאֹד עַל נֵעַם חֻלְקְכֶם, שֶׁנִּבְרָאתֶם
 מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם מְאֻמִּינִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּאַלְקִים חַיִּים
 וּמְלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בּוֹדֵאי כְּדָאִית זְכוּת הַמְצָוָה הַנּוֹרָאָה
 הַזֹּאת שֶׁל הַדְּלָקָת גֵּר חֲנֻכָּה לְהַאֲרִיךְ מִזְלְכֶם, וְתִזְכּוּ לְצֵאת
 מִן הַמִּצָּר אֶל הַהֲרַחֲבָה, וְיִתְרַחֵב לָכֶם בְּרוּחַנִיּוֹת
 וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתִזְכּוּ לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קוֹנְטֵרַס

מַאי חֲנֻכָּה

יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מִמְעַלְת יְמֵי חֲנֻכָּה,
שֶׁהֵם יְמֵי הוֹדָאָה, וּמֵה יְכוּלִים לַפְעֵל אֵז,
וַיְדַבֵּר מִגְדֵּלַת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל שֶׁפָּךְ הַשֶּׁמֶן שָׁלוֹ נָקִי לְגַמְרֵי.

בְּנוֵי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

תַּכְמִּינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים וְזִהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב"א

מוהרא"ש נ"י אָמַר, שְׁבִימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים
רְאוּי לְחַקֵּר בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ מֵאֵי חֲנֻכָּה, כְּדֵי
שְׁתַּחֲדֵד לֹו הָאֲרֶה חֲדָשָׁה, כִּי אִם אָדָם
חוֹקֵר וְשׂוֹאֵל בְּכָל יוֹם מֵימֵי הַחֲנֻכָּה: מֵאֵי
חֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְיַדֵּי תְרוּצִים חֲדָשִׁים,
שָׂזָה מֵה שְׁמָצִינוּ, שְׁכָל הַצְּדִיקִים וּגְדוּלֵי
יִשְׂרָאֵל חֲדָשׁוּ חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים עַל עֲנִין
חֲנֻכָּה יוֹתֵר מִכָּל הַחֲגִים, כִּי יַעַן שְׁהִינָנִים
רְצוּ לְהַשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, לְכֵן
כְּשׂוֹאֲלִים בְּכָל פֶּעַם: מֵאֵי חֲנֻכָּה, עַל-יְדֵי-
זֶה נִתְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, שְׂבָזָה נִבְנִית
תּוֹרָה שְׂבַע-לִפְנֵיהָ.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן ה')

קונטרס

מַאי חֲנֻכָּה

חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שֶׁבַת כ"א:): מַאי חֲנֻכָּה?
תְּנוּ רַבָּנָן: בְּכ"ה בְּכֶסֶלּוֹ יוֹמֵי דְחֲנֻכָּה, תִּמְנֵיאַ אֵינוּן
דִּלָּא לְמַסְפַּד בְּהוּן, וְדִלָּא לְהִתְעַנּוֹת בְּהוּן, כְּשֶׁנִּכְנְסוּ
יְוֹנִים לְהִיכָל, טַמְאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים שְׁבֵהִיכָל, וּכְשֶׁגְּבַרְהַ
מְלָכוֹת בֵּית חֲשִׁמוֹנָאֵי וְנִצְחוּם, בְּדִקּוֹ וְלֹא מִצְאוּ אֶלָּא
פַּךְ אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁהָיָה מְנַח בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֶּהֵן גָּדוֹל,
וְלֹא הָיָה בּוֹ אֶלָּא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד, נַעֲשֶׂה בּוֹ גַּם
וְהַדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנֶה יָמִים, לְשָׁנָה אַחֲרַת, קָבְעוּם
וַעֲשִׂאוּם יָמִים טוֹבִים בְּהִלָּל וְהוֹדָאָה; מַה כָּל הָעֲנָנִין
שֶׁל חֲנֻכָּה? אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים, שְׂיָמִי חֲנֻכָּה הֵם
שְׁמוֹנֶה, וְאֶסוּר לַעֲשׂוֹת בָּהֶם הֶסֶפֶד, וְלֹא לְהִתְעַנּוֹת
בָּהֶם, כִּי כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַיְוֹנִים לְהִיכָל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְטַמְאוּ
כָּל שְׂמָנֵי הַמְּנוֹרָה, עַד שֶׁלֹּא הָיָה שֶׁמֶן טָהוֹר לְהַדְלִיק,
וְלִבְסוּף מִצְאוּ פַּךְ שֶׁמֶן אֶחָד, שֶׁהָיָה בּוֹ מְעַט לְכֹדֵי יוֹם
אֶחָד, וְהִסְפִּיק לְשְׁמוֹנֶה, וְלִשְׁנֵה הַבָּאָה קָבְעוּ אוֹתוֹ לְיוֹם

טוב והוא שמונה ימים. נשאלת השאלה, הלא ביום הראשון לא היה גס, כי הספיק השמן ליום אחד? אלא, עצם העבודה שמצאו פה שמן אחד חתום בחותמת הכהן הגדול, זה גם-כן גס. ולמה הצרכו להמתין שבועה ימים? כי עד שמביאים את השמן מהגליל, אורך שבועה ימים. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), השמן זה המוח של האדם שמאיר כשמן, והוא אשר מחזיק את שכלו ומחו, ואם חס ושלום, השמנונית שבמוח מתיבשת, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), אדם יוצא מדעתו ומשתגע, ואז הוא עושה עוונות ופוגם, רחמנא לצלן. כמאמרם ז"ל (סוטה ג.): אין אדם עובר עברה, אלא אם-כן נכנס בו רוח שטות; אומרים חכמינו הקדושים (שבת כב.): למה הצרכו להדליק את המנורה, וכי הקדוש-ברוך הוא לאורה הוא צריף? ! הרי כל האור זה ממנו, הוא מאיר את כל העולם, ולמה בקש להדליק את המנורה בכל יום ויום, שהיתה מצוה לכהן להיטיב את הנרות ולהדליקה? אלא היתה זו עדות, שהקדוש-ברוך הוא נמצא בינינו, כי הנר האמצעי של המנורה דלק עשרים וארבע שעות, ובכל ערב הכהן הכין את הנרות, שם שמן, והדליקם מהנר האמצעי. ובבקר כבו הנרות, ורק הנר האמצעי נותר דולק, וזו היתה עדות, שהשם

יתברך לא עזבנו. נמצא, שהשמן זה השכל של כל אדם, וכל זמן שאדם אינו שוכח ממנו יתברך, מאיר לו המח באין סוף ברוך הוא, ואז לא יעשה שטיות ועוונות, ולא ינתק עצמו ממנו יתברך, בו ברגע שמסכן אדם, התיבש אצלו השכל — השמנוניות שבמחו, אז יעשה שטות והבל, ויעבר עברות.

מה היתה טמאת היונים? רצו לחקק בעם ישראל, שידעו, כביכול, שאין דבר כזה ששמו אמונה. ואמרו: כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל (עין בראשית ובה, פרשה ב', סימן ד'); רצו לעקר לגמרי מעם ישראל את שם ה', עד כדי כך, שאחת מגזרותיהם היתה — לא לכתב על מכתב שם ה', לא לציין בראשו: בעזרת השם, בס"ד וכו', הם אסרו זאת מכל וכל, שלא יהיה בכלל נזכר שם שמים. וכן אמרו חכמינו הקדושים, שגזרה מלכות יון גזרה, שלא להזכיר שם שמים על פיהם, לא לדבר בכלל ממנו יתברך. הם רצו להחשיף את האור מעם ישראל. וכמאמרם ז"ל (שם): על הפסוק (בראשית א): "והארץ היתה תהו" — מלכות בבל, "ובהו" — מלכות יון, כי רצו להכניס תהו ובהו. וכן אמרו (שם): וחשף — זו מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם.

הם גזרו כִּלְכֵּל הַרְבֵּה גְזֵרוֹת, כְּדֵי שְׂיִשְׁכַּחוּ מֵהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְטָמְאוּ אֶת כָּל הַשְּׂמָנִים וְהַמִּחִין, עַד שֶׁאָף
 אֶחָד לֹא חָשַׁב מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה הַגָּלוּת
 הִכִּי גְדוּלָה. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא
 הִכִּי מְאֹד, וְאֵינְנוּ חֹסְרֵי מְאוּמָה, וְאֵין עוֹד אֲשֶׁר גְּדוּל
 יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי הֵיכָן שֶׁהוֹלֵךְ — הוֹלֵךְ עִם הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, הֵיכָן שֶׁנִּמְצָא — נִמְצָא עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, הֵיכָן שֶׁמְסֻתוֹבֵב וּמִתְנוּעֵעַ — תָּמִיד מְרַגֵּשׁ אֶת
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְלִמְעֻשֵׁה הוֹלֵךְ
 תָּמִיד עִם בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יג), שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הַמִּתְחַ-
 מֵחֻשְׁבָּה שְׁלוֹ זֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל זְמַן שֶׁהוּא חוֹשֵׁב
 מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְיוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֶצְלוֹ בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ עוֹמֵד, בְּרַגְעַ שֶׁשׁוֹכַח, בַּר מִיָּנָן, מֵהַבוֹרָא
 יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֶצְלוֹ נַעֲשֶׂה חֲרִיבֵן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וְלִכְּנֵי
 הַיּוֹנִים טָמְאוּ אֶת כָּל הַשְּׂמָנִים — כָּל הַשְּׂכֵלִיּוֹת, כְּדֵי
 שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִים תַּחְתָּם, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ
 אֲמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם
 רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא יוֹצֵא לְגַמְרֵי מֵהַגָּלוּת. רַבֵּנוּ ז"ל
 אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁעַקֵּר הַגָּלוּת זֶה רַק
 מִחֲמַת חֲסָרוֹן אֲמוּנָה. אִם הִיְתָה לְאָדָם אֲמוּנָה,
 שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, לֹא

הִיָּה שֵׁיף אָצְלוּ גְלוּת, כִּי הֵיכָן שָׁאֲנוּ נִמְצָאִים – שָׁם
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא!

ומיהו זה שמדליק את הנרות? הכהן גדול, שבכל יום ויום היטיב את הנרות ומלא בהם שמן והדליקם. הכהן גדול זה הצדיק שבדור, הוא מדליק בכל אחד ואחד את מחו, שגם לו ידלק המזבח באור אלקי, שגם הוא ירגיש את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן היונים טמאו את כל הדעות, השכליות של כלל נשמות ישראל. וזו היתה גלות יוון, זו תרבות יוון, שמשם באה כל האולימפידה, כדור רגל וסל, ושאר שטיות והבלי הספורט, שמליוני אנשים נגררים אחר כל זה, הבל תרבות הגוף והכח, שעוקר את האדם מהאמונה, ומשפּיח את הבורא יתברך שמו. ובני-אדם שנכנסים בדרך הטבע, שוכחים אחר-כך לגמרי ממנו יתברך, וחושבים שהכל טבע, מקרה ומזל, ושוכחים שיש בורא עולמים, אשר הוא ברא את כל העולמות, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקיים את כל הבריאה, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מבלעדיו יתברך, אלא הכל בהשגחה פרטית מלמעלה. וכמאמרם ז"ל (חלין ז:): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן

מכריזין עליו מלמעלה; לא שיף שיהיה פה דבר טבעי, מקרה, או מזל, כי הכל בהשגחה גמורה. ורבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות אמונה, סימן ג'): בראותך שנוי מעשה, אל תאמר מקרה הוא, אלא תאמין כי זו השגחת השם יתברך; כשרואים שקורה אתנו איזה מארע, אסור לומר כי מקרה הוא, אלא הכל משגח בהשגחה פרטית ממנו יתברך, שהביא עלינו את הדבר הזה, כדי שנשוב בתשובה. ובזה נבין מה שחכמינו הקדושים שואלים: מאי חנכה? בכ"ה בכסלו זה יומי דחנכה, שמונה ימים הם, אשר אין סופדים בהם, ואין מתענים בהם. ואחר-כך ממשיכים לספר חכמינו הקדושים, כשנכנסו היונים להיכל טמאו כל השמנים, וכשנכנסו בית חשמונאי, לא מצאו אלא פך שמן קטן חתום בחותמו של כהן גדול; למה מתחילה הגמרא: מאי חנכה? ימים שאסור לספד בהם ולא להתענות בהם, הלא הצרכו לומר תכף אחר 'מאי חנכה' — שגם חנכה הוא שמצאו פך שמן קטן שהיה בו ליום אחד, ולבסוף דלק לשמונה ימים? אלא כאן כבר רואים גם חנכה, שעם ישראל בצרה הגדולה ביותר שעברה עליהם, שהיה להם חשך גדול מאד, כי יון החשיכו עיניהם של ישראל, היש צער גדול יותר מזה, שאדם מסכן אינו רואה

כְּלוּם, אֵינוֹ רוֹאֶה אֱלֻקוֹת, אֵינוֹ מְרַגֵּישׁ אֱלֻקוֹת, כְּדִגְמַת אָדָם עוֹר, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים קמו): אֵין לָךְ צַעַר כְּצַעַר עוֹרוֹן עֵינַיִם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן בַּמַּצְבִּים הַכִּי קָשִׁים שְׁעַם יִשְׂרָאֵל סָבְלוּ, שְׁחֻשְׁכוּ עֵינֵיהֶם מִרְאוֹת, הֵנִס הַגָּדוֹל הָיָה — שְׁלֹא הִסְפִּידוּ בָהֶם, וְלֹא הִתְעַנּוּ בָהֶם, כִּי הָיוּ בְּשִׂמְחָה. וּבְעֵבוֹר זֶה עָשׂוּ אֶת יוֹמֵי דְחֻנְכָּה, וְלָכֵן הִגְמָרָא מִתְחִילָה בַּשְּׂאֵלָה: מֵאֵי חֲנֻכָּה? וְעוֹנָה תִּכְף-וּמִיד: בְּכ"ה בְּכֶסֶלּוֹ יוֹמֵי דְחֻנְכָּה, שְׂמוֹנָה יָמִים שְׂאִין מִסְפִּידִים וְאִין מִתְעַנִּים בָּהֶם, כִּי זֶה עֶקֶר הֵנִס, כְּשִׁעַם יִשְׂרָאֵל שְׂרוּיִים בְּצָרָה, בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ חָרַב וְנִחְרַב, אֵין שְׂמֹן, כָּל הַמַּחֹת פְּגוּמִים, מִטְּמְאִים עַל-יְדֵי דְעוֹת נִפְסְדוֹת, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתְחַזְּקִים, אֵין סוּפְדִים וּמִתְעַנִּים, אֲלֹא שְׂמִיחִים וְעֲלִיזִים — הָרִי זֶה אֶחָד מֵהַנְּסִים הַגָּדוֹלִים בְּיוֹתֵר. וְזֹאת קִבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֶף בַּמַּצְבִּים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר שְׂעוּבָרִים עָלֵינוּ, גִּתָּן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל הָעָבֵר, וְנִבְקֵשׁ לְהִבָּא.

וְהִגְמָרָא מִמְּשִׁיכָה אַחֲרֵ-כֵן, שְׁלֹא הָיָה שְׂמֹן טָהוֹר, עַד שְׂמַצְאוּ פֶּה אֶחָד חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל; הֵינּוּ כִּי בְּכָל דוֹר וְדוֹר יֵשׁ לָנוּ צְדִיק אֲמֵת, שֶׁהוּא מְטַהֵר לָנוּ אֶת הַמַּחַ עִם הַפֶּה שְׂמֹן שְׁלוֹ, שְׂזוֹ הַדַּעַת שֶׁל

הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וְהוּא מְזַכֵּךְ לָנוּ כָּל-כֹּף אֶת הַדַּעַת, עַד שְׁאִינָנוּ צְרִיכִים כְּלוּם, רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לקוטי מוהב"ן, חלק ב', סימן ב'): יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הַיּוֹדָא, וְכִמּוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלָה: "וְקִבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל", שְׁאָנוּ מוֹדִים וּמְהַלְלִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וּבְאַמַּת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נדה לא.): אֲפֹלוּ בְּעַל הַנֶּס אֵינוֹ מְפִיר בְּנֶסוֹ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים בְּכָל יְעַת וּבְכָל שָׁעָה וְרָגַע. וְכִפִּי שְׁאוֹמְרִים שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּתַפְלָה: "עַל נְסִיךְ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל יְעַת עָרַב וּבִקְר וְצִהָרִים" וְגו', אִם הִיא אָדָם מִתְבוּנֵן עַל הַנְּסִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיא נוֹתֵן תָּמִיד תּוֹדָה וְהִלָּל לְפָנָיו, אֶף דָּא עָקָא, שְׁאָדָם אֵינָנוּ מְפִיר בְּחֻסְדִּים הַמְרַבִּים, חֻסְדִּים גְּדוֹלִים מְאֹד שֶׁנַּעֲשִׂים אֶתּוֹ בְּכָל יוֹם, וְלִכֵּן הוּא מְסַתּוּבֵב עֲצוּב, שְׁבוּר וְרָצוּץ, וּבְדַפְאוּן פְּנִימִי, בְּשָׁעָה שְׁכָל רָגַע נַעֲשִׂים עִמּוֹ נְסִים מִחֻדָּשׁ, אֶף אָדָם חוֹשֵׁב שְׁזֶה טָבַע: "צְרִיךְ שְׁיִהְיוּ לִי יָדַים, רַגְלִים, שְׁנַיִם, זֶה טָבַעִי וּבְרוּר שְׁאֲנִי רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וְנוֹשֵׂם" וְכו', וְכִבֵּר אָמְרוּ בְּסִפְרֵים הַקְדוּשִׁים (מְדַרְשׁ שְׁמוּאֵל): אֵיזְהוּ עָשִׂי"ר? כָּל שְׂיֵשׁ לוֹ עֵינַיִם, שְׁנַיִם, יָדַים, רַגְלִים. כְּשֵׂישׁ לְאָדָם עֵינַיִם לְרֵאוֹת, שְׁנַיִם לְלַעַס, יָדַים

להתנועע ולמשש, לתת ולקחת, רגלים ללכת — זהו
 העשיר הגדול ביותר. אדם אינו קולט את גדל הנסים
 שעושה עמו הבורא יתברך שמו כל יום, שעה ורגע.
 חכמינו הקדושים אומרים (במדבר רבה, פרשה ד', סימן ב'):
 בוא וראה כמה נסים עושה הקדוש-ברוך-הוא עם
 האדם והוא אינו יודע, שאלולא היתה אוכל פת כשהיא
 חיה, היתה יורדת תוך מעיו ומשרטת אותו, אלא ברא
 הקדוש-ברוך-הוא מעין בתוך גרגרתו; הקדוש-ברוך-
 הוא הטביע שיהיה בגרונו של אדם לחלוחית, רוק,
 כדי שלא יחנק. והנה אדם חושב — מה תועלת יש
 ברוק וכו'?! האם שמנו לב לחסד הגדול הזה שעושה
 עמנו הבורא יתברך שמו?! אדם הולך לבית-חולים,
 ורואה שם, רחמנא לצלן, בני אדם בלי ידיים, בלי
 רגלים, חרשים ועורים, או אז מתחיל לקלט את החסד
 שעשה עמו השם יתברך, או אז מתחיל להבין את גדל
 רחמנותו יתברך. ולכן למה לנו לחכות עד שנלך
 לבית-חולים, ונראה אנשים נכים, גדמים, רחמנא
 לצלן, ואז נתחיל לתן תודה והודאה לפניו יתברך
 שלא הגענו לזה, לא עלינו, נתחיל כבר עכשו להודות
 לפניו יתברך על גדל החסד חנם הזה.

אומר רבנו ז"ל, שימי חנכה הם ימי הודאה,

שָׁאֲדָם צָרִיף לְהִלֵּל וְלִתֵּן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל
הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וּמְבִיא רַבְּנוּ ז"ל דְּגָמָא
מִיּוֹלָדָת, אֵילּוּ נָסִים עוֹשֶׂה עִמָּה הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא!
אֲשֶׁה מְעַבְרָת, אֵינָה יוֹדַעַת כַּמָּה תְּפִלוֹת עָלֶיהָ לְבַקֵּשׁ
מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁהַעֲבָר יֵצֵא בְּרִיא וְשָׁלֵם, כַּמָּה עָלֶיהָ
לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר תְּקִין, כִּי
כַּמָּה מְאֻבְּדִים אֵת הַתִּינוּק בְּאֻמְצַע חֲדָשֵׁי הַהֲרִיזוֹן,
וְכַמָּה מְסֻתְּפָנוֹת בְּעֵת הַלְּדָה?! כִּי חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים
אוֹמְרִים (שַׁבַּת לֹא:), אֲשֶׁה שְׂאֵינָה שׁוֹמְרַת טְהָרַת
הַמְשֻׁפָּחָה, אֲשֶׁה שְׂאֵינָה מְדַלִּיקָה גְרוֹת שַׁבַּת, אֲשֶׁה
הַמְזוֹלְזָלַת בְּמִצּוֹת חֻלָּה, מְקַבֶּלַת עֲנֻשָׁה בְּעֵת שְׁכוּרַעַת
לַיֶּלֶד, אִזּוֹ זֶהוּ זְמַנָּה לְהַעֲנֹשׁ. וְלָכֵן בַּעַל וְאֲשֶׁה, בְּרָגַע
שֶׁמִּתְבַּשְׂרִים שֶׁהָאֲשֶׁה מְעַבְרָת, צָרִיכִים כָּבוֹד לְהַתְּחִיל
לְבַקֵּשׁ אֵת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִרְחַם עָלֵיהֶם, וְהַהֲרִיזוֹן
יַעֲבֹר בְּנִקְלָה, וְשִׁתּוֹלִיד הָאֲשֶׁה בְּנִקְלָה עֲבָר בְּרִיא וְשָׁלֵם,
וְכֹל אוֹתוֹ זְמַן צָרִיכָה הָאֲשֶׁה לְבַקֵּשׁ הַרְּבֵה אֵת הַבוֹרָא
יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלִזְכּוֹר אֵת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עוֹשֶׂה. וּבְעֵת הַלְּדָה, מְסַבֵּיר רַבְּנוּ ז"ל, אֵיזָה גַם
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה?! וְאָדָם אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהַבִּין
אֵת זֹאת! וְלָכֵן יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם הַיָּמִים שֶׁנִּתְּנוּ לָנוּ
לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח אֵת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְלָכֵן
בְּשָׁעָה שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים מִתְּחִילִים אֵת סִגְיַת הַחֲנֻכָּה,

וְשׂוֹאֲלִים: מֵאֵי חֲנֻכָּה? וְאוֹמְרִים תִּכְּף־וּמְיָד שְׁהֵם יָמִים
 שְׂאֲסוּר לְסִפּוֹד בָּהֶם וּלְהִתְעַנּוֹת, זֶה כְּכַר עֲצָם הַחֲנֻכָּה,
 שְׂאֲסוּר לָנוּ לְהִתְעַנּוֹת וְלְסִפּוֹד, אֲלָא עָלִינוּ לְשִׂמְחַת תָּמִיד.
 וְאַחַר־כֵּן מְסַפְּרִים חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁלֹּא הָיָה שְׂמֵן
 טְהוֹר, עַד שֶׁמָּצְאוּ פֶּה קָטָן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל
 כֹּהֵן גָּדוֹל, הִדְעֵת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא שְׂמֵן זֵית
 זָךְ, שֶׁלֹּא נִגְעוּ בּוֹ הַיּוֹנִים וְהַמְתִּיּוֹנִים, שְׁהֵם כָּלֵל
 הָעֶרְב־רֶב, אֲשֶׁר לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, יִשְׁנֵם הַיּוֹם שִׁקְרָנִים,
 ר'מָאִים, צ'בוּעִים — רָאשֵׁי תִבּוֹת: שְׂרָ"ץ הַשְּׂרָץ עַל
 הָאָרֶץ, כָּל מִינֵי פּוֹחֲזִים הַעוֹבְדִים עַל בְּנֵי אָדָם, הֵם
 אוֹמְרִים שְׁהֵם 'רַבָּנִים', וְאִינָם אֲלָא 'רַע־בָּנִים', עֶרְב־
 רֶב, רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, הַעוֹקְרִים מִבְּנֵי הָאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה. כְּפִי שְׂאֲנוּ רוֹאִים פֹּה אֲצִלָּנוּ, שֶׁהַמְקוּה לֹא
 הָיָה כְּאֶשֶׁר, לֹא הָיוּ מִים בְּאוֹצָר, וְהָיָה זֶה כְּעֵין אִמְבִּטְיָה.
 הַכְּשָׁרוֹת לֹא הִיָּתְהוּ כְּשָׁרוֹת, וּמְכָרוּ נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת,
 הָעֲרוּב הָיָה קָרוֹעַ, וְלֹא נָתַן לָנוּ לְתַקְּנוֹ, וְנִכְשְׁלוּ אִם־כֵּן
 בְּחִלּוֹל שִׁבְתָּ. וְכֵן מָסַר אוֹתָנוּ בְּמַסִּירוֹת, וְהַעֲלִיל עָלֵינוּ
 עֲלִילוֹת, זֶה הָעֶרְב־רֶב בְּהִתְגַּלְמוֹתוֹ! אֵלּוּ הֵם הַרְשָׁעִים
 אֲרוּרִים, הַמוֹלִיכִים אֶת הַבְּרִיּוֹת שׁוֹלֵל, הֵם הַגּוֹרְמִים
 לְכָל הַצָּרוֹת וְהַרְעוֹת הַבָּאוֹת עַל הַדּוֹר כְּלוּ, וְלָכֵן הִגִּיעַ
 הַזְּמַן שֶׁיִּפֹּל כָּל הָרַע וְהַרְשָׁעוֹת עַל רֹאשָׁם. וּמוֹבָא בַּזֹּהַר
 הַקְּדוּשׁ (רַעֲיָא מְהִימְנָא פִי תְצַא רַעֲט.) עַל הַפְּסוּק בְּאִיכָה: "הָיוּ

צָרִיחַ לְרֹאשׁ — אֵלֹהֵי הָעָרֶב-רֶב נַעֲשִׂים רֵאשֵׁי יִשְׂרָאֵל,
 וְכֻלָּם מְכַבְּדִים אוֹתָם: 'כְּבוֹד הָרֶב' וְכוּ', בְּשָׂעָה שְׂאִינָם
 אֶלֶּא 'עָרֶב-רֶב' וְלֹא 'רֶבָנִים', וְהֵם הַמַּחֲשִׁיכִים אֶת מַחֵם
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמַחֲדִירִים בָּהֶם דַּעוֹת כּוֹזְבוֹת וְנַפְסָדוֹת,
 וּבְשָׁבִיל זֶה אָנוּ סוֹבְלִים מֵה שְׁסוֹבְלִים.

וְלָכֵן כְּשֶׁמְגִיעִים יָמֵי הַחֲנֻכָּה, עָלִינוּ לְהוֹדוֹת
 וּלְהִלָּל לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאָנוּ קִבְּלָנוּ אֶת הַפֶּךָ שְׁמֹן
 שֶׁל הַכֹּהֵן גָּדוֹל, אֲשֶׁר לֹא נִגְעָה בּוֹ שׁוֹם טְמֵאָה, וְלֹא
 הָיוּ יְכוּלִים לְגַעַת בּוֹ, כִּי הַפֶּךָ שְׁמֹן שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת,
 הַמַּחֲ שֶׁל הַצַּדִּיק כָּל-כָּף נָקִי בְּאֱמוּנָה, שְׂמַגְלָה לָנוּ אֶת
 זְכוֹת הָאֱמוּנָה בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שְׂאֶפְלוּ הַכִּי
 רְחוּקִים, גַּם-כֵּן יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְרַבְּנוּ
 ז"ל אוֹמֵר (תַּיִ"מֹהֲרָן, סִימָן תְּנַה): רוֹאִים בְּנֵי אָדָם
 הַהוֹלְכִים אֶצֶל פְּלוֹנִי אוֹ אֶלְמוֹנִי לְבַקֵּשׁ יְשׁוּעָה, וְהוּא
 מְבָרְכֵם וַיִּשְׁנֶה יְשׁוּעָה, אֲזַי כָּלָם אוֹמְרִים: "הִנֵּה רוֹאִים
 אַתֶּם, זֶהוּ בַעַל מוֹפֵת! בְּקִשְׁתֶּם מִמֶּנּוּ יְשׁוּעָה וּבִרְךָ
 אֶתְכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם". אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, הֲרִי זֶה מְגַחֵךְ,
 וְנִדְמָה לְאָדָם הַהוֹלֵךְ בַּיַּעַר עִם מַקֵּל, וְלִפְתַּע פְּתָאֵם בָּא
 לְמוּלוֹ זָאב טוֹרֵף, הָאָדָם אוֹבֵד עֲצוֹת, יֵשׁ בְּיָדוֹ רֶק
 מַקֵּל, וּבּוֹ אֵינּוּ יְכוּל לְגַרֵּשׁ אֶת הַזָּאב, שֶׁהוּא חֲזִיהַ
 טוֹרֶפֶת. בְּכֵן, מֵה יַעֲשֶׂה?! עוֹמֵד הוּא מוּל זָאב טוֹרֵף,

וּמַגְבִּייה אֶת הַמַּקָּל כְּאִלוּ הוּא כְּדַגְמַת רוּבָה. וּבְאוֹתוֹ רָגַע, יוֹשֵׁב אֶחָד עַל עֵץ גְּבוּהָ, וְרוֹאֶה מֵה קוֹרֶה כְּאֵן — זָאב עוֹמֵד לְטֹרֵף אָדָם, וְלוֹ יֵשׁ אֶקְדָּח, וַיּוֹרֶה כְּדוֹר בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל הַזָּאב, וְהוֹרְגוֹ. לָקַח הַהֵלֶךְ אֶת הַזָּאב עַל כַּתְפוֹ, וְהֵלֶךְ בְּרַחוּבָה שֶׁל עִיר וְצַעֲקָה: הַרוֹאִים אֹתָם, עִם הַמַּקָּל הַזֶּה הִרְגָתִי אֶת הַזָּאב! וְהֶאֱמִינוּ לוֹ כֻּלָּם... כְּמוֹ-כֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, בְּכָל דוֹר וְדוֹר יוֹשֵׁב צַדִּיק גְּנוּז, וּמִתְפַּלֵּל עַל גַּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ: בְּנֵי, חַיֵּי אֲרִיכִי, רוּיחִי, בְּרִיאוֹת, נַחַת, פְּרֻנְסָה, אֲרִיכוֹת יָמִים וְכוּ', וְאִישׁ אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וּמִמְנוּ גַּשְׁפָּעוֹת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת, וּבֵינָן כֶּף כָּל הַשְּׁקָרָנִים מִתְּפָאֲרִים, שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת זֹאת, בְּשָׁעָה שֶׁיּוֹשֵׁב לוֹ בְּקֶרֶן זוּיִת צַדִּיק אֲמַת, שֶׁהוּא מִמְשִׁיךְ אֶת הַיְשׁוּעָה לְעַם יִשְׂרָאֵל.

כְּשֶׁהִמְצִיאוּ בְּעוֹלָם אֶת הַטֵּלֶגְרָם — מְבָרֵךְ, הִיָּה זֶה חֲדוּשׁ בְּעוֹלָם, אָדָם נִמְצָא מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וַיְכוּל לְשַׁלַּח מְבָרֵךְ. כִּיּוֹם יִשְׁנוּ טֵלֶפּוֹן, פֶּאקֶס, וַיְכוּלִים לְשַׁלַּח מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, אֲבָל בְּעֶבֶר לֹא הָיָה כֵן. בְּנוֹ שֶׁל הַרְבֵּי רַבֵּי חַיִּים מְצִאנוּ זי"ע, בְּעַל הַדְּבָרֵי חַיִּים', רַבֵּי יְחִזְקֵאל שְׁרָגָא זי"ע, בְּעַל הַדְּבָרֵי יְחִזְקֵאל', נִכְנַס אֶל אָבִיו, וְאָמַר לוֹ: אָבִיא, שְׁמַעְתָּ מָה אֶרְעֶ? וְעָנָה אָבִיו: לֹא. עָנָה הַבֵּן: יִשְׁנוּ מְבָרֵךְ, וַיְכוּלִים לְשַׁלַּח

מברקים. התאנח האב: אוי, אוי, אוי. שאלו הבן
 לפשר הדבר? וענה האב: עד עתה כשיהודי הצרף
 לישועה היה טורח להגיע לצדיק, ולא ידע שהצדיק
 יודע את צרתו ובקעתו, ובוכה בכל לילה בעת תקון
 חצות על נשמות ישראל שיושעו. עכשו שיש כבר
 טלגרם, ישלחו מברק, ויחשבו כאלו עד המברק
 הצדיק לא ידע. האם אנו יודעים דרכי המקום ברוך
 הוא וברוך שמו?! הלא אנו אנשים קטני ערך,
 פגומים, מלאי עוונות, האם חשבנו שעלינו לחזר
 בתשובה?! כל-כך הכנסנו בדעתנו ובמחננו שאנחנו
 חוזרים בתשובה, אך במה חזרנו בתשובה? אומר
 רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לה), לחזר בתשובה
 זה לקחת את המח ולהדביקו חזרה להקדוש-ברוך-
 הוא, זרקא דאזדריקת לאתר דאיתנטילת מניה (עין תקון
 כא, ותקון סד); האם אנחנו חושבים מהקדוש-ברוך-
 הוא?! הלא המח שלנו מלא זבל וצואה. אומר רבנו
 ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), משם בא שמדברים
 רע על הצדיק, מי שיש לו צואה בראש, הוא מתחצף
 נגד הצדיק. אדם מסתובב ורק מחפש את הרע אצל
 פלוני, אצל אלמוני, ורואה רק שחור, אין זאת אלא
 מפני שראשו מלא לכלוך וזהמה, לכן מוצא את הרע
 שלו אצל אחרים; והנה הצדיק טורח ויגע להקים

קהלה קדושה כזו, שיוכלו לקבל פני משיח צדקנו, שלא יתבישו ממשיח צדקנו, שהנשים תלכנה בצניעות על טהרת הקדש כבנות ישראל כפשות, ותקפדנה שלא תתגלינה שערות ראשן לבחויץ, אשר מובא בזהר הקדוש (חלק ב' קכה:), שקללה תבוא על בעל שמתיר לאשתו לילף בגלוי שער, והילדים בבית הזה לא יהיו מצלחים, וקללה תשרה בבית, רחמנא לצלן, והפרנסה תעדר ממנו. והנה הצדיק לוחם למען הצלחת בתי ישראל, שילכו בצניעות הכי גדולה, שערות באשה זה דינים קשים ומרים, והצדיק לוחם על כף, וברוך הוא וברוך שמו זכה הצדיק להקים קהלה יפה, שעם הקהלה הזו נוכל להתפאר לפני משיח צדקנו, אשר החזקנו מעמד במצבים הכי קשים שעברו עלינו, אף שנרדפנו עד חרמה על-ידי 'ערב-רב', בחינת יונים, שזרע טמאה בכל מקום, עד שהמקוה לא היה פשר, רחמנא לצלן, והכשיל את הצבור בכריתות, והפשות לא היתה פשות, עד שהאכיל נבלות וטרפות את העם, והערוב לא היה ערוב, עד שהכשיל את כלם בחלול שבת החמור, רחמנא לישזבן. אבל אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ב'), שימי חנכה הם ימי תודה והודאה, בכך עלינו לתן תודה להקדוש-ברוך-הוא, שיש לנו צדיק

כְּזֶה, הַמְשַׁמַּח אוֹתָנוּ, וּמְחַיֶּה וּמְנַחֵם אוֹתָנוּ, וּמְחַזֵּק
 וּמְעוֹדֵד אוֹתָנוּ לְבַל נָפֵל, חֲלִילָהּ, וּמְעַלָּה אוֹתָנוּ מֵעֲלָה
 מֵעֲלָה מֵעַמְקֵי הַשָּׂאוֹל אֶל רוֹם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים. וְהַעֲקָר
 — לְהַמְשִׁיךְ אֶת יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם יְמֵי הַיּוֹדָאָה לְכָל
 הַשָּׁנָה, וְלֹא לְשִׁכַּח אֶת הַיָּסוּד שֶׁעָשָׂה לָנוּ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא.

וְהִנֵּה רוּאִים אֶת הַצְּדִיק, וְאִין נֶכֶר בּוֹ כְּלוּם, וְהוּא
 נִרְאֶה כְּאַחַד הָאָדָם, אֲךָ בְּפִנְיָמִיתוֹ הוּא גָּדוֹל וְעָצוּם
 מְאֹד, דְּבוּק בְּדַבְּקוֹת נִוְרָאָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֲקָר
 הַנְּסִיוֹן, לְאַחֲזוֹ בּוֹ חֲזֵק וְלֹא לְהִתְנַתֵּק מִן הַגִּזְעֵי הַחֲסוּן.
 וּבְאַמַּת מִי הֵם אֵלֹהֵי שְׂאִינָם מְכִירִים גְּדֻלַּת הַצְּדִיק? כָּל
 אֵלֹהֵי הַקְּרוֹבִים אֵלָיו מְאֹד, הֵם פּוֹעְרִים פִּיהֶם, כִּי הֵם
 כָּל-כָּף סְמוּכִים אֶל הָאוֹר, עַד שֶׁמְסַתְּנִוּוֹת עֵינֵיהֶם.
 וְלִכֵּן לֹא בְּחֻנָּם שִׁישְׁנוּ פְתָגָם: מִי אֵינוֹ מְכִיר אֶת
 הַצְּדִיק? הַרְבֵּנִית, הַיְלָדִים וְהַגְּבָאִים, וּמַדּוּעַ? כִּי
 נִמְצְאִים סְמוּךְ עַל יְדוֹ תָּמִיד, אֲזִי אֵינָם רוּאִים אֶת הָאוֹר
 הַגָּדוֹל הַזֶּה, הֵם רְגִילִים אֵלָיו.

יְדוּעַ, שְׂרָבִי נִפְתְּלִי מְרוֹפְשֵׁיךְ זִי"ע, בְּעַל מְחַבֵּר
 סֵפֶר "זֶרַע קִדְשׁ", נוֹלַד בְּאוֹתוֹ יוֹם וַיֵּשׁ אוֹמְרִים בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה שְׁנַפְטָר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זִי"ע: בֵּין

השמשות של חג השבועות תק"כ; ואמרו עליו צדיקים את מה שחכמינו הקדושים אמרו על הפסוק (קהלת א, ה): "וירח השמש ובא השמש", עד שלא זרח שמשו של זה, לא שקעה שמשו של זה (בראשית רבה, פרשה נח, סימן ב'). ולכן קראוהו: זרע קדש, הבעל-שם-טוב הקטן, ולא הבינו אותו כלל, והיו עליו הרבה קשיות, כי התנהג מאד בפשטות, עד שלא ראו אצלו מאומה. והיה לו חתן בשם ר' אשר'ל מרופשיץ זי"ע, בעל מחבר ספר "אור ישע". אחר החתנה ישב זמן מה אצל חמיו הרבי. פעם אחת ראה שהרבי נכנס למטבח, אשר היו שם המבשלות, והחל לצעק עליהן: לא מגיע לי כוס חלב טרי, אני עמל כל-כף קשות! חתנו התפלא במאד מאד לפשר הדבר, וכי חמיו הרבי אין לו דאגות אחרות, אלא כוס חלב טרי, ובא ומבקשו בכעס ובהקפדה? ונתנו לו. ותכף פשיצא מהמטבח ונכנס לחדרו, הגיעה איזו אשה ובקשה מהגבאי להכניס, והכניסה. ובכתה: רבי, נולד לי בן, ואין לי חלב לתן לו; חייך הרבי, ונתן לה את הכוס שתשתה, ומאז היה לה חלב בשפע להניק את הבן. עברו חלפו שלשה חודשים, מספר החתן, ראיתי לפתע את חמי יוצא מחדרו ונכנס למטבח, והחל לצעק למבשלות: למה לא מגיע לי כוס חלב טרי בלא מים.

ושוב התפלא החתן, וכי לחמי אין דאגות אחרות אלא אלו? ! ונתנו לו. ושוב הגיעה איזו אשה, והכניסה הגבאי. ואמרה: רבי, הייתי פה, ברכתני שיהיה לי חלב, ונתברכתי. אלא הילדים שלי כחושים כל-כך, כי החלב שלי דליל מאד. וחיך ונתן לה לשות את הכוס והלכה. ולאחר כמה חדשים חזרה ואמרה: רבי, בני נראה בריא וטוב, ובאתי להודות לכם.

מה למדים מכאן? ר' אשר'ל מרופשיץ הקה צדיק גדול, ולא הבין את חמיו, הוא לא ידע, שבאותו רגע שחמיו בקש כוס חלב פה למטה, בקש באותו רגע גם למעלה. ולכן אין לנו השגה בצדיק, ואל נא תשכחו את עברכם, אל תשכחו מה עשיתם, אל תשכחו את הזהמה שלכם, ועם הראש המלכלך שלכם תרצו להבין את הצדיק? ! ועוד יהיו עזי פנים שיסיתו נגד הצדיק, ובראשם הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה, שהם מסיתים ומדיחים נגד הצדיק, והם המתיונים של הדור הזה, שעוקרים את האמונה מעם ישראל.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. רבנו ז"ל אינו נותן עצה להיות בשמחה, אלא אומר, שזו מצוה גדולה ממש,

וּרְבֵנוּ ז"ל הָיָה מְנַחֵם הַכֹּל וּמְשַׁמַּח הַכֹּל, וְלָכֵן שָׁמוּ ר' נַחֲמָן בֶּן שְׁמֻשָּׁה, וְאַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ מְסַפְּרִים, כְּשֶׁרִבֵּנוּ ז"ל אָמַר תּוֹרָה זֹה, אָבִיו הָיָה אֹצֵלוֹ, וְזֹה הַפֶּעַם הִיחִידָה שְׁאָבִיו הָיָה אֹצֵלוֹ, וְאָז מְזָכִיר רִבֵּנוּ ז"ל: "אֵל אֱלֹקִים הַיְיָ" הַדְּבָר" (תהלים נ, א) — עוֹלָה כְּמִסְפָּר שְׁמַח"ה. אוֹמֵר רִבֵּנוּ ז"ל, שְׁחַנְכָּה זֶה הַזְּמַן לַפְּעַל אֹצֵל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא עַל יְלָדִים, שְׂיִהְיֶה לָנוּ נַחַת מִיְלָדִים, וְהוֹלְדָה בְּנֵקֶל, וּפְרֻנְסָה, שְׁנֻזְכָּה לְלַמֵּד תּוֹרָה הַרְבֵּה, אֵל אֱלֹקִים הַיְיָ" הַדְּבָר, שְׂיִהְיוּ לָנוּ דְבוּרִים לְדָבָר אֵל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא. מָה אָנוּ מְבִינִים בְּהַצְדִּיק?! הֲלֹא הוּא כָּל-כָּף מְסַתִּיר עֲצָמוֹ, עַד שֶׁהַרְבֵּנִית וְהַיְלָדִים וְהַגְּבָאִים אֵינָם מְשִׁיגִים אוֹתוֹ כָּלֵל.

מְסַפְּרִים עַל הַרְבֵּי מְצֻאֵנוּ זי"ע, בְּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר 'דְּבָרֵי חַיִּים', שֶׁפֶּעַם אַחַת הָיָה יוֹשֵׁב בְּחֶדְרוֹ בְּלִי מְעִיל עֲלֵיוֹן, רַק עִם טְלִית קָטָן, שְׂזָה לֹא קָרָה אֵף פֶּעַם. וְהִנֵּה נִכְנָס הַגְּבָאִי לְרַבִּי, וְאָמַר: זֶה לֹא מִתְאִים לָכֶם לְשֶׁבֶת כָּף. וְעֲנֶה לוֹ הַרְבֵּי: מִי שְׂאֵלָךְ?! וְהַגְּבָאִי שְׂלֹא הָיָה חָכֵם גְּדוֹל הַתְּעַקֵּשׁ: רַבִּי, הֵיכֵן הַמְּעִיל?! וְעֲנֶה: רְצוּנָךְ דִּיקָא לְדַעַת, הִנֵּה נִכְנָסָה עֲתָה אֶלְמָנָה, שְׁבַעֲלָה נְהַרְג, וְהוֹתִירָה עִם שְׁלֶשֶׁה-עָשָׂר יְתוּמִים, אֲמַלְלָה שְׁבָאֵמְלָלִים, שְׂאִין לָהּ מְאוּמָה בְּמָה לְפְרֻנְסָם, וְנַתַּתִּי

לה את המעיל שתמכרנו, ויהיה לה פרנסה לכמה שנים. נמצא מכל זה, שהגבאי אינו מבין ומשיג את דרכי ומעשי הצדיק, ולא אכפת לו מנשמות ישראל, ולכן אמר מה שאמר... כי באמת הצדיק הוא קדוש ונורא מאד, רחמן המרחם על נשמות ישראל בצערן, וגדל רחמנותו — אין לתאר ואין לשער, ורק מי שהוא רחמן יכול להיות מנהיג, פדגמת משה רבנו הרחמן האמתי. ולכן אין לאיש להתערב בדרכי הצדיק, ואנו הפחותים וקטני הערך לעולם לא נוכל להבין את הצדיק המורם אלפי פרסאות מאתנו, ודבוק בחי החיים בו יתברך, ולכן אסור לשאל שום קשיות על הצדיק, ואשרי מי שמשליך שכלו וחקמתו, ומקבל את דברי הצדיק לבלי להרהר אחריו כלל. קשה לך קשיות? ! צא החוצה לשדה ותצעק אליו יתברך. כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מו): קשי"א ראשי תבות: ש'מע ה'וי"ה ק'ולי א'קרא. קשה לך קשיות? ! צא החוצה, ותשליך עצמך על הארץ ותבכה לפניו יתברך בדמעות שלישי: "רבנו של עולם, אני מלכלך בכללך ובזהמה, הוציאני מהבוץ העב והגס הזה"... ומי יכול להתפאר שהוא טהור וקדוש? ! הצדיק מסר נפשו וכל כלוו בבעבור בני ישראל, שיהיו קדושים וטהורים, שלא ידעו מה זה

חטא, ומי הלך ומסרו? הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה, שהם הם העזי פנים, בחינת יונים ומתיינים, שמסרו את הצדיק, רחמנא לצלן, והעלילו עליו עלילת דם, האם נדמה להם שהקדוש-ברוך-הוא לא ישלם להם כגמולם?! בודאי יבואו עמהם חשבון, ויפרעו מהם מלמעלה על רוע מעלליהם, אוי להם ואוי לנפשם! אשר זרעו טמאה בכל מקום, וטמאו כל השמנים, ומה עשה הצדיק? נטל פך שמן טהור שלא נגעו בו היינים, בני ובנות ישראל קדושים וטהורים, שאינם יודעים מה זה חטא, מסר הצדיק נפשו בעבורם לשמר על קדשתם וטהרתם, האם מגיע לו אחר-כך שימסרו אותו?! הלא אינם אלא כדגמת אותו גבאי שוטה ואכזר... ואתה רבי עקיבא, אשריך שנתפסת על דברי תורה!

ידוע, שבחנכה היה יושב הרבי מצאנז, בעל ה'דברי חיים' זי"ע, בדבקות עצומה, שעות על גבי שעות נגד המנוחה, וממלמל מה שממלמל, ולא שמעו מה הוא מדבר, אבל עיניו זלגו דמעות. וכן היה כל לילה ולילה מימי החנכה. פעם אחת בעת הדלקת הנרות, הוציא שעונו מדי כמה דקות, ושאל לאנשיו: חלפה חצי שעה? וענו בשלילה, ואחר-כך שוב שאל:

חלפה חצי שעה? וחוזר חלילה, עד שחלפה חצי שעה, וככה את הנרות, ונטל את החנכיה, ורץ לחוץ ופגש מישהו, ונתן לו את השקית עם החנכיה וכו'. והחסידיים לא הבינו את הנעשה, הלא כל לילה היה הרבי דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ובוכה לפני הנרות שעות ארוכות, ומה יום מיומים?! ולבסוף נתגלה, שאחר כמה שעות מאז שהחל לבוא קהל גדול לחדר המתנה, הגיעו הרבה אלמנות, ובכו שאין להן מה לאכל, וחלק כסף לכלם, ולבסוף לא היה לו מה לתן, ומשכן את המנורה שלו, כדי לעזור לבריות. כל-כך מסר נפשו בעבור הזולת.

ופלא על גבי פלא, צדיק נורא מאד, שכל רצונו רק לעזור לזולת, ולבסוף אנשים שהיו נעזרים על ידו, הם הם הלכו והכניסוהו לבית-סהר... מבהיל הרעיון.

וכן נעשה מדור דור, שעל הצדיק האמת קמים ריקים ופוחזים ומוסרים אותו. הלא כלנו צריכים לבכות — היכן הצדיק שמטהר אותנו, מזכך את נשמתנו, מכבס אותנו שלא נצטרך להתענות ולסגף עצמנו?! אימתי צריכים להתענות ולספד? כשנפטר לאדם קרוב משפחתו מהקרובים ביותר. הצדיק הוא

מאי חנכה

קעה

בְּחִינַת חֲנֻכָּה, שְׂמֵחָדִיר בְּנוֹ שֶׁלֹּא נִצְטָרַף לְסִבֵּל וּלְהִתְעַנּוֹת, וְלִכְן הִתְחִילוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אֶת דְּבָרֵיהֶם: מַאי חֲנֻכָּה? בְּכ"ה בְּכֶסֶל, יוֹמֵי דְחֲנֻכָּה אֵינוֹן, וְאֵין סוּפְדִים וְאֵין מִתְעַנִּים בָּהֶם. זֶהוּ כַחוֹ שֶׁל הַצְדִיק, בְּחִינַת הַכֹּהֵן גָּדוֹל, שֵׁישׁ לוֹ הַפֶּה שְׁמֵן טְהוֹר, שְׂמִטָּהר אוֹתָנוּ וּמְחַדֵּיר בְּנוֹ תְּשׁוּקָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעוֹזֵר לִילְדֵינוּ, וְהֵנָּה הַיּוֹנִים רוֹצִים רַק לְעַקְרוֹ, וְחוֹשְׁבִים מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ לְהַפִּילוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם. וְלִכְן עָלִינוּ לַתָּן תּוֹדָה וְהוֹדָא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא מְטָהר אוֹתָנוּ וּמְזַכֵּךְ וּמְכַבֵּס אוֹתָנוּ.

מִסְפָּר עַל אֶחָד הַצְדִיקִים, שְׁבִלִיל שַׁבַּת בְּשָׁעָה שֶׁשָׁר אֶת הַזְמָר: "אִשֶּׁת חַיִּל", כְּשֶׁהִגִּיעַ לַפְסוּק: "גָּמַלְתָּהוּ טוֹב וְלֹא רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ", הָיָה בּוֹכָה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִרְגֵעַ, כְּשֶׁנִּרְגַע סוּף סוּף, שָׁאָלוּהוּ הַרְבֵּנִית וְהִילָדִים: "מִדּוּעַ בְּכִיתֶם כָּל-כֶּף?" וְעָנָה וְאָמַר: "אֵיךְ אֲנִי כְּפוּי טוֹבָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, גָּמַלְתָּהוּ טוֹב, הִשְׁכִּינָה עוֹשָׂה לִי טוֹב וְלֹא רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ, וְאֲנִי מְצִיק לָהּ, וְלִכְן הִחִילוֹתִי לְבָכוֹת". מָה רָעָה עָשָׂה לָנוּ הַצְדִיק, שְׁאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְצַעַר אוֹתוֹ כָּל-כֶּף?! לָמָּה צְרִיכִים לְשַׁפֵּךְ אֶת דָּמוֹ כָּל-כֶּף?! לָמָּה

מגיע לו את זאת?! האם פשהלכתם לישן וקראתם קריאת-שמע, הורדתם דמעה אחת בשביל הצדיק?! האם אתם זוכרים את הצדיק הזה, אשר "גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה", שעשה לכם רק טוב כל החיים, האם הוזלתם דמעה בעבורו?!

הנה חלפו ארבעים וארבע שנים מאז שהתחלתי להדפיס את הספר שו"ת "אשר בנחל", מחנכה תשכ"ד עד היום (תשס"ח), ואם ידפיסו את כל המכתבים, יהיו לפחות ארבע-מאות כרכים; וזאת אני מבטיח, מי שיעזר להדפיס כרך אחד משו"ת "אשר בנחל", תהיה לו טובה גדולה, ואהיה לו למליץ גדול בשמים. ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא להחזיר לו טובה תחת טובה. ברוך השם, עשיתי לכם הרבה טובות, אף שקבלתי בחזרה רעות, המשכתי לעשות טובות, על אחת כמה וכמה כשאצא מזה העולם, בודאי תקבלו אצלי רק טובות. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוזקה כבר לבנין בית-המקדש, והכהן ידליק את המנורה, ויאיר את אור הקדוש-ברוך-הוא בכל העולם כלו.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קוֹנְטְרָס

חַג הָאוֹרָה

יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת יְמֵי חֲנֻכָּה
הַקְּדוּשִׁים, וּמָה יְכוּלִים לַפְעַל בְּיָמֵים אֱלוֹ.

בְּנוֹי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נַתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמָרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר יָמֵי חַנּוּכָּה
הַקְּדוּשִׁים הֵם חַג שֶׁל אֹר, שְׂאֵז מִתְגַּלֶּה
הָאֹר הַגָּנוּז שֶׁיִּתְגַּלֶּה בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדֻקְנוּ,
וְלִכֵּן רָאוּי אֵז לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל הַגְּאֻלָּה, כִּי
הֵם יָמִים מְאֹד מְסֻגְלִים לְבַקֵּשׁ עַל הַגְּאֻלָּה,
שְׂנוּזָכָה לְהַגְּאֹל גְּאֻלַּת עוֹלָם.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן ו')

קונטרס

חג האורה

בני ובנותי היקרים! אנו נמצאים עתה באמצע חג האורה, ימי חנכה הקדושים, שרבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), אשר כל הענין של ימי חנכה, זה תודה והודאה, שהם ימים אשר צריכים להודות ולהלל ולשבח את הקדוש-ברוך-הוא. והנה אנו יודעים, כשיש צרה לאחד, יש לו מועקה על לבו, מאין זה בא? או כשעובר על האדם משבר, לבו דופק מפחד, מהיכן זה נובע? מסביר רבנו ז"ל, הנה אנו רואים, כשיש צרה לאדם, אל מי הוא בא? אל חכם העיר, לשאלו עצה מה לעשות. אנו נמצאים בצרה גדולה מאד, אשר כמות לא היתה, כי אין יום שאין קללתו מרבה מחברו, ובעת הצרה באים אל החכם לשית עצה לנפשו. אומר רבנו ז"ל: החכם הזה הוא הלב של האדם, כמו שכתוב (משלי יד, י'): "לב יודע מרת נפשו". ואומרים חכמינו הקדושים (תקוני זהר יז): הלב מבין. ולכן כשנופלים בצרה ובסבל, עקר הצרה היא בלב, כי כל הדמים שזורמים בעורקים

ובגידים, כָּלֵם מְלַחֲצִים אֶת הַלֵּב, וְרוֹצִים לְדַעַת מַה
 לַעֲשׂוֹת. וּמִזֶּה נּוֹבֵעַ, שֶׁכְּשֵׁי שׂ צָרָה לְאָדָם — הַלֵּב דּוֹפֵק
 מִחַמַּת פֶּחַד וְרַעְדָּה, וּמֵה גַם שְׁמֵרָגִישׁ חֲלֹשַׁת הַלֵּב. וְעַל
 זֶה מְסַבֵּיר רַבֵּנוּ ז"ל: כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה אֵתוֹ, אֲזִי חוֹזְרִים
 הַדָּמִים לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִים לְהִיּוֹת, וְעוֹזְבִים אֶת הַלֵּב,
 וְהָאָדָם זוֹכֵה לְקַבֵּל רְפוּאָה. כִּי עַקֵּר הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים
 רָעִים, הַפְּחָדִים וְהִירָאוֹת שֶׁבָּאִים לְאָדָם, אֵינן זֹאת אֶלָּא
 שְׁהִדָּמִים לוֹחֲצִים אֶת הַלֵּב, וְאֵינָם זוֹרְמִים בְּעוֹרְקִים
 וּבְגִידִים כְּדָבָעִי. כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ עוֹבֵר בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם מִצָּבִים בְּלִתֵּי צְפוּיִים, שֶׁלֹּא הָיָה צְפוּי מֵרֹאשׁ
 שֶׁיִּקְרוּ לוֹ מְקָרִים מְזַעְזָעִים, כִּי הַחַיִּים אֵינָם הוֹלְכִים כְּפִי
 שְׂרוּצִים, וְהַכֹּל מְלַמְעָלָה — מִמֵּנוּ יִתְבַּרֵּךְ. נִשְׁאַלְתָּ
 הַשְּׂאֵלָה: לָמָּה צָרִיכִים לַעֲבֹר כָּל-כֶּף הַרְבֵּה יְסוּרִים?
 לָמָּה צָרִיכִים לְסַבֵּל סֶבֶל כָּל-כֶּף גְּדוֹל? אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מְנַחוֹת נג): מַה זֵּית אֵינּוּ מוֹצִיא שְׁמֵנוּ אֶלָּא
 עַל-יְדֵי כְּתִית, אִם רוֹצִים לְהוֹצִיא שְׁמֵן זֵית זָךְ, צָרִיכִים
 לְכַתֵּשׁ אֶת הַזֵּיתִים הַיֵּטֵב, אֲף יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים
 לְמוֹטֵב, אֶלָּא עַל-יְדֵי יְסוּרִים. אָנוּ נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם
 לְתַכְלִית אַחַת — כְּדֵי לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהָר (בא מב): בְּגִין לְאַשְׁתַּמוּדְעוֹן לִיָּה, כְּדֵי
 שְׁנַזְכֶּה לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרֵּךְ. כִּי כֶּן אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (תְּנַחוּמָא נְשֵׂא ג'): מִיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ,

נתאנה שיהיה לו דירה בפתח-תוניס, הקדוש-ברוך-הוא
 רוצה לגור אתנו, כדי שנוזכה להפירו מכל פרט מפרטי
 הבריאה. לכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
 א'), שאיש הישראלי צריך להסתכל תמיד על השכל
 שבכל דבר, שזה חיות אלקות המחיה את הדבר הזה;
 אם אדם זוכה להפירו יתברך, וכל מה שהוא צריך, הוא
 יודע שיש לו רק פתבת אחת — לדבר אל הקדוש-
 ברוך-הוא, לבקש ממנו יתברך כל צרכיו — בין
 בגשמיות ובין ברוחניות, וכשמקבל את זאת, הוא נותן
 תודה להקדוש-ברוך-הוא: "תודה לך, רבנו של עולם,
 שנתת לי היום לאכל, שנתת לי בגד ללבש, שנתת לי
 היום בריאות, ששמרת אותי היום מפגעי ומקרי הזמן",
 זה נקרא תודה והודאה. אדם צריך להרגיל עצמו
 להודות ולהלל ולשבח את הבורא יתברך שמו בכל יום
 ויום, ועל-ידי-זה מתרחב לבו לבקש הלאה. רבנו ז"ל
 אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'): משיח יכבש את
 העולם על-ידי חרב התפלה. הוא יכניס את הענין של
 תפלה בעולם, שבני-אדם ירגילו עצמם לדבר אל
 הקדוש-ברוך-הוא, כמו שפתוב (צפניה ג, ט): "כי אז
 אהפך אל עמים שפה ברוכה לקרא כלם בשם ה'", כלם
 ידברו אליו יתברך, פי יהיה גלוי אלקות כזה, שלא
 נראה רק אמתת מציאותו יתברך, נראה את הפנימיות

שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר. וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁבְּעִבּוּרָה בָּאֵנוּ לְזֶה
הָעוֹלָם — לְהַפְּיֵר אֶת הַבוּרָא יְתַבְּרֵךְ שְׁמוֹ!

וְהִנֵּה בְּיָמֵים הַלְלוּ — יָמֵי חֲנֻכַּת הַקְּדוּשִׁים, עָלִינוּ
לְהַרְגִיל עֲצֻמְנוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, לְשַׁבַּח וּלְפָאֵר עַל הַנְּסִים
וְהַנְּפִלְאוֹת, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אִתָּנוּ. הַיְּגוּנִים הֵם חֲכָמֵי הַטֵּבַע, שְׂפוֹפְרִים
לְגַמְרֵי בְּרוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, הֵם גָּזְרוּ גְזֵרוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל,
אֲחַת מִגְּזֵרוֹתֶיהֶן הִיְתָה כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ראש השנה יח):
שְׂגֹזְרָה מַלְכוּת יְיָ גְזֹרָה, שְׁלֵא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל
פִּיהֶם, שְׂאֵף פֶּעַם לֹא יִדְבְּרוּ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְזֶה
רָצוּ לְסַלֵּק אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הָעוֹלָם. כִּי הַדְּבוּר שֶׁל
הָאָדָם, יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל מְאֹד. כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
(לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מֵד), שֶׁעֵקֶר הָאֱמוּנָה תְּלוּי בְּפֶה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי". עַל-יְדֵי
שֶׁמְדַבְּרִים אֱמוּנָה בְּפֶה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְאֱמוּנָה;
כְּשֵׁי-הוֹדֵי מַרְגִּיל עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִם אֲשֶׁתּוֹ וְיִלְדֵיו, עִם אָחִיו
וְגִיסָיו וְשָׂרָר בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה, עִם הַשְּׂכִנִּים, הַקְּרוֹבִים
וְהַיְדִידִים — רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה מוֹרִיד אֶת
הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, כְּשֵׁי-הוֹדֵי מְדַבֵּר רַק מִהַבוּרָא יְתַבְּרֵךְ
שְׁמוֹ, מְשַׁרְהָ אֶת הַשְּׂכִינָה לְמַטָּה. וְזֶה מֵה שְׂאוּמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵינ סִפְרֵי הָאֲזִינוּ שִׁיג) עַל אֲבָרְהָם אָבִינוּ,
שֶׁעַד אֲבָרְהָם אָבִינוּ הָיָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַךְ עַל

השמים, כי ידעו שישנו אלקים, אך מסתתר כביכול למעלה, ואנו נמצאים בארץ, ויכולים לעשות, חס ושלום, פאות נפשנו, אבינו אברהם הוריד את הקדוש-ברוך-הוא פה בארץ, עד שנקרא אלקי הארץ, שידעו שיש השם בכל מקום, הקדוש-ברוך-הוא נמצא עמנו, אתנו ואצלנו, וכל אשר קורה — בין לטובה בין לרעה, יש בזה פונה עמקה וטובה גדולה, אך איננו מסגלים להבין הטובה הגדולה שיוצאת מהצרה. כי סוף כל סוף פשיש סבל וצער, זה מר וכואב מאוד מאוד, כשישנם הרוגים ופצועים, ונשפך דם ישראל כמים, אין צער ויסורים גדולים מזה, ואיך יכולים לראות את הטובה בזה? ! ופה נכנסות הקשיות ששואל אדם: "מה זה ועל מה זה? !" אומרים חכמינו הקדושים (ברכות ה.): כל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בו — מדכאו ביסורים, ואם קבלם — יראה זרע יאריך ימים. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא; אם יודעים שכל העובר עלינו בגשמיות וברוחניות הכל לטובה, אף-על-פי שאיננו מבינים את הטובה, אבל זאת הבחינה היא מעין עולם הבא. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'): בזה שאדם מרגיל עצמו לתן תודה להקדוש-ברוך-הוא על כל העובר עליו, זה נקרא שעשוע עולם הבא, כי לעתיד יתבטלו

כָּל הַקְרָבָנוֹת, וַיִּשְׂאֵר רַק קְרָבֵן תּוֹדָה. מֵהֵם הַקְרָבָנוֹת?
 אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, בַּר מִיָּנֵן, גַּעֲלָם וְנַחֲשָׁד מִמָּנוּ הָאוֹר,
 כִּי אִם הָיָה יוֹדֵעַ הָאָדָם, שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא
 יִתְבָּרֵךְ מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכְבֵי כָּל עֲלָמִין וּבִתְוֹךְ כָּל
 עֲלָמִין, וְכָל הַבְּרִיאָה בְּלֵה זֶה אֱלֻקוֹת, אַף פַּעַם לֹא הָיָה
 חוֹטֵא, כִּי הִנֵּה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתִּי, עִמִּי
 וְאַצְלִי, וּמִסְתַּכֵּל עָלַי, וְאַנִּי מִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְכִיצַד אֲנִי יְכוּל
 לְחַטֵּא?! בְּרַגַע שְׂאָדָם, בַּר מִיָּנֵן, חוֹטֵא, הוּא מְסַלֵּק אֶת
 הַשְּׂכִינָה מִמָּנוּ, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.):
 בַּתְּחִלָּה הָיְתָה הַשְּׂכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׂחַטָּאוּ
 — סִלְקוּ מֵהֶם אֶת הַשְּׂכִינָה; אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
 אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה
 לְאָדָם. וְכֵן אוֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי עוֹוֹנֹתֵיכֶם
 מְבַדִּילִים הֵיוּ בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם", וּמִזֶּה בָּא שְׂאָנוּ
 סוֹבְלִים סָבֵל גָּדוֹל וַיְסוּרִים מְרוֹרִים, וּמְקַבְּלִים מְכוֹת, כִּי
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְעוֹרְרָנוּ שֶׁנִּשְׁוֵב בַּתְּשׁוּבָה
 וְנִסְתַּכֵּל אֵלָיו, שֶׁנִּרְגֵּישׁ אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 שֶׁנִּתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו, וְלַהוֹדוֹת וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת
 הַבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, זֶה שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן כָּל
 הַקְרָבָנוֹת יֵהִיוּ בְּטָלִים, כִּי לֹא יֵהִיוּ חֲטָאִים, וְלֹא יִצְטָרְכוּ
 לְהִבִּיא קְרָבָנוֹת בְּעֵבוֹר חֲטָאִים, אֲלֵא יִשְׂאֵר קְרָבֵן תּוֹדָה,
 שְׂאָדָם מוֹדָה וּמְהִלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל:
 אֲפֹלוּ עֲכָשׁוּ, הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ בְּטוֹב, הֵן שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ, חֵס

ושלום, בְּרַע, צָרִיף לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְמַצֵּא אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּרַע, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג) בְּיוֹם טוֹבָה — הֵיחָה בְּטוֹב, וּבְיוֹם רָעָה — רָאָה (קהלת, ז, יד). כָּל יוֹם וָיוֹם מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, שֶׁהוּא הָאוֹר שֶׁהָאִיר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן קִדְּם הַחֲטָא, שֶׁרַק רָאָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק שָׁמַע אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, רַק הִרְגִישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְרַק דִּבֶּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא הָיָה אֲצִלוֹ שׁוֹם לְבוּשׁ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כה): "וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים, וְלֹא יִתְבַּשְׂשׁוּ", לֹא הָיָה לָהֶם לְבוּשׁ, וְלֹא הִתְבַּיֵּשׁוּ מִלְּדַבֵּר בְּאִפְּן גָּלוּי מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּינֵן שֶׁחֲטָאוּ — גִּרְשׁוּ אָדָם וַחֲוָה מִגֵּן-עֵדֶן. "וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם", וּמֵאִז אָדָם מִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר פְּתוּחַ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, מִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר בְּגָלוּי אֱלֹוֵי יִתְבַּרַךְ, כִּי יַחֲשְׁבוּ שֶׁמְדַבֵּר אֶל הַקִּיר, אוֹ אֶל עֲצָמוֹ, כִּי מֵרַב כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, אָדָם אֵינָנו מִבִּין מִשְׁמַעוֹת הַמְּשֻׁג לְדַבֵּר אֶל הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ! וְלָכֵן מְשִׁיחַ, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, יִכְבַּשׁ אֶת הָעוֹלָם עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה. הוּא יִגְלֶה לְכָל־אֶחָד — אִם רוֹצִים לְהַנְצִיל מִהַצָּרוֹת, מִהַיִּסּוּרִים וְהַמְרִירוֹת, מִהַעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ, נִרְגִיל עֲצָמָנוּ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכָתוּב (תְּהִלִּים קמט, ו): "חָרַב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם", חָרַב הַתְּפִלָּה צָרִיכָה לְהִיּוֹת עִם שְׁתֵּי פִיּוֹת. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִדְרָשׁ שׁוּחַר טוֹב): פִּיָּהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל — חָרַבָם. פֶּה שֶׁל כָּל יְהוּדֵי זוֹ הַחָרַב לְכָבֶשׂ

בַּה אֶת הַמְּלַחְמָה. אֲבָל הַחֶרֶב הַזֹּאת יֵשׁ לָהּ שְׁנַיִם מִשְׁנֵי
 צְדָדִיהָ, לְהַרְגֵּן אֶת הַשׁוֹנְאִים, שֶׁכֶּף מְצִינוּ בַּתְּפִלָּה,
 שְׂיִשְׁנָם שְׁנֵי דְבָרִים: תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּשְׂאֵלַת צְרָכָיו.
 רֵאשִׁית, צְרִיף אָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וּלְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת כָּל
 הַחֲסָדִים הַגְּדוֹלִים שֶׁגָּמַל עִמּוֹ. וְאִם יִתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן,
 יִנְכַּח אֵיךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וְעָשָׂה עִמּוֹ
 כָּל-כֶּף הַרְבֵּה נְסִים וְנִפְלְאוֹת, חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים.
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (נִדָּה ל.א.): אֵין בְּעַל הַיָּס מְכִיר
 בְּנִסּוֹ, אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוֹלְכִים עִמּוֹ בְּמִדַּת הַדִּין, וְשׂוֹכַח
 אֶת הַחֲסָדִים וְהַרְחֵמִים גְּמוּרִים שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עוֹשֶׂה אִתּוֹ. אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁזֶּה טֹבֵעַ, מְקַרֵּה, מְזַל, "אֲנִי
 צְרִיף לְלַכֵּת, אֲנִי צְרִיף לְהִתְנוּעֵעַ, לְדַבֵּר לְרֵאוֹת וּלְשִׁמְעַ",
 וְחוֹשֵׁב שֶׁזֶּה טֹבֵעִי וּמּוֹבֵן מֵאֱלֹיו, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁזֶּהוּ גֵם
 גְּדוֹל מְאֹד, שְׂיִשׁ לוֹ עֵינַיִם לְרֵאוֹת וְרַגְלַיִם לְלַכֵּת, וְכָל
 הַרְמ"ח אֵיבָרִים וְשֵׁס"ה גִּידִים מִתְּפָקְדִים כְּרֵאוּי. אֲבָל
 אָדָם אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהַבִּין אֶת זֹאת, וְרוֹאֶה אֶת הַדְּבָר
 כְּבָרוּר מֵאֱלֹיו. וְלִכֵּן תִּקְנֵנוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים לְבָרֵךְ
 אֶת הַבְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם: "פּוֹקֵחַ עוֹרִים", "הַמְכִּין מְצַעְדֵי
 גִּבּוֹר", "יֵשׁ לִי עֵינַיִם לְרֵאוֹת, אֲנִי נוֹתֵן לָךְ תּוֹדָה, רְבוּנוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לִי רַגְלַיִם לְלַכֵּת, אֲנִי מוֹדֶה לָךְ" וְכוּ', וְכֵן
 בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט מֵהַנְּסִים הַיּוֹם-יּוֹמִיִּים שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, בְּרָגַע שֶׁאָדָם מְכִיר שֶׁהַכֹּל זֶהוּ גֵם, אֲזַי

נפתח לו הלב ויכול לבקש הלאה: "רבוננו של עולם, עשית עמי נסים ונפלאות, ועדין עתה מרבה בחסדיך המרבים עלי, המשיך לעשות לי נסים", וכאן נפתח לו הלב, ומתחיל לבקש את הקדוש-ברוך-הוא על כל חסרונותיו, ולכן מתחיל תחלה להודות ולהלל בתודה והודאה, ואחר-כך מגיע לשאלת צרכיו. וזאת יחידיר משיח בעולם.

ולכן עקר המצוה בימי חנכה הקדושים — להדליק את הנרות, ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד, כי מתגלה אז האור הגנוז, והעקר להתבונן בנרות, ולראות את הבורא יתברך שמו. ולכן ישנם שמונה נרות — כנגד הבינה, שהיא הספירה השמינית ממטה למעלה: מלכות, יסוד, נצח, הוד, תפארת, חסד, גבורה, בינה. אחר שעוברים על השבע מדות שאדם מזכך את עצמו, אז יכול להתבונן מה קורה בזה העולם, שהיונים החשיכו את עינינו, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה ב'): "וחשך זה יון", שהחשיכו עיניהם של ישראל, והיו אומרים: כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל. תרבות יון זה חשך, שלא נסתכל ולא נתבונן על האלקות שיש בדבר הגשמי והחמרי, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל. עשו וישמעאל נלחמים בעם ישראל, כדי

לְהַחֲלִישׁם וּלְשַׁבְּרָם וּלְבַטְּלָם, שְׁלֹא יִבְרָחוּ אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא יִדְבְּרוּ אֶל קוֹנָם. אֲבָל מְשִׁיחַ בְּחֶרֶבוֹ,
 שֶׁהִיא חֶרֶב הַתְּפִלָּה, הוּא יִכְבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם. וְלָכֵן נֶאֱמַר
 אֶצֶל יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ח, כ"ב): "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמוּרִי
 בְּחֶרֶבִי וּבִקְשָׁתִי", אוֹמֵר עַל זֶה רַשִׁ"י — בַּתְּפִלָּה
 וּבִקְשָׁה, שְׁזֵה הוּא עֲנִין הַהִתְבּוֹדְדוּת, שְׁגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ה), שְׁזֵוּ הַמַּעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה
 מִהַכֹּל, שְׁאָדָם מִרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְכָל אֲשֶׁר כּוֹאֵב וּמִצִּיק לוֹ וְכָל צָרָכָיו, הוּא מְבַקֵּשׁ
 רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, בְּזֵה הוּא כּוֹבֵשׁ אֶת הַחֹשֶׁךְ, וּמֵאִיר אֶת
 הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְבַטֵּל אֶת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל.
 עֲשׂוֹ — כָּל כַּחוֹ זֶה חֶרֶב, "וְעַל חֶרֶבֶךָ תַּחֲיֶיה", יִשְׁמַעֲאֵל
 כָּל כַּחוֹ זֶה קֶשֶׁת — "וְהוּא רוֹבֵה קֶשֶׁת", זֶה מֵה שְׁאֵמַר
 יַעֲקֹב: "אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמוּרִי בְּחֶרֶבִי וּבִקְשָׁתִי",
 אוֹמֵר רַשִׁ"י: תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, מִסְבִּיר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל
 (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נַחֲלוֹת, הַלְכָה ד'), שֵׁישׁ שְׁתֵּי קַלְפוֹת הַמִּתְלַבְּשׁוֹת
 בְּאָדָם, וּבִפְרָט כְּשִׁחֲטָא וּפְגָם בְּפָגָם הַבְּרִית, שְׁנַתְעַקֵּם
 לְבָבוֹ וְנִטְמָטֵם מַחוּ בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְשׂוֹאֵל: "מֵה זֶה וְעַל מֵה זֶה עוֹבְרוֹת עָלַי
 כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת", וְהַקִּשְׁיוֹת וְהַסִּפְקוֹת מְסוֹבְבִים לוֹ
 הַמַּח וְהַלֵּב, עַד שְׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
 סִימָן י"ב), שְׁאֲנָשִׁים נוֹפְלִים בְּאִפְיקוֹרְסוֹת וּבְכַפִּירוֹת עַל-יְדֵי
 הַחֲכָמוֹת שְׁלָהֶם, שְׁזֵה בְּעֲצָמוֹ עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, שְׁרוֹצִים

להעלים ולהסתיר מאתנו את האמונה. ויש שתי קלפות: קלפת עשו, שבאה פתוח ואומרת: לית דין ולית דין, פנים אל פנים, כנגדה צריכים לילך בחרב. אדם הבא מולך ורוצה להרגך — השכם להרגו. היא אומרת לאדם: "לא יתכן ששומעים אותך, אין לך מה להתפלל, כי אף אחד אינו צריך אותך" וכו', זה השונא שבא אליך בגלוי, פנים אל פנים, כנגדו באים בחרב, וכורתים ראשו, כמו שעשה דוד המלך לגלית, שבא יום יום ערב ובקר לבטלם מקריאת שמע, מאמונה, עד שבא דוד המלך וכרת ראשו בחרבו; כי עם השונא שהוא עשו, שאומר שאין שומעים אותך, ולא צריכים אותך, נגדו הולכים בחרב ומחסלים אותו. אבל יש קלפה קשה יותר, קלפת ישמעאל, שהוא פרא אדם, "ידו בכל ויד כל בו" (בראשית טז, יב), אתו אין יכולים ללחם אלא בקשת. טבעה של קשת שיוזרים אתה למרחוק. מהי קלפה זו? אלא שאומר: "כי שמע אל, הקדוש-ברוך-הוא כבר שמע תפלתך, התפללת כבר, ולמה תתפלל שוב?!" זו קלפה עצומה, כי איננו מכחיש, אלא בא בחכמה, ואומר: כי שמע אל, הקדוש-ברוך-הוא שמע אותך. עליו צריכים לירות בחץ וקשת, כשהשונא בא אלי מרחוק, ורוצה שאפסיק להתפלל, ואומר לי שהתפללתי מספיק, עלי למחות ולומר: "לא ולא! אין זה נכון", כי כל זמן שאדם חי

— צריך להמשיך ולהתפלל, ולא לחדל מזה. ולכן שתי קלפות אלו — עשו וישמעאל, מתלבשות בנשמות ישראל, ורוצות לבטל אותם מאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, מתפלה, מלראות את האור. וזו תרבות יון, שהכניסו את הטבע, מקרה ומזל בעולם.

ולכן ימי חנכה הקדושים, שזכינו למתתיהו, שהוא הנה הפהן גדול, הצדיק האמת, עם ילדיו ותלמידיו, זכו להתגבר על היונים, ולבטל קלפת יון, מצאו פך שמן חתום בחותמו של כהן גדול, שזה האיר לנו שמונה ימים, שהתחלנו להתבונן באור האין סוף ברוך הוא, המאיר בכל העולם, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו וגו', וזהו גם חנכה, שבתוך החשך אנו יכולים להתבונן ברוחניות חיות אלקות, בתוך הצרות והיסורים, המרירות והדינים, הענשים קשים ומרים שעוברים עלינו, אנו יכולים גם-כן להסתפל על החסדים והרחמים גמורים שהקדוש-ברוך-הוא עושה עמנו, ואנו יודעים ומבינים, שבודאי יש כאן איזו פונה מאתו יתברך. וכך זה יגלה משיח צדקנו, כי הוא יגלה את האור הגנוז כי טוב, ולכן משי"ח — ראשי תבות: מזוזה ימין, חנכה ש'מאל. מצד ימין אנו רואים את המזוזה, שכתוב בזהר (חלק ג, ש): מזוז"ת אותיות זז-מות. מה כתוב בה? "שמע ישראל הוי"ה אלקינו

הַיְיָ אֶחָד." זו אמונה ברורה ומזככת, שהקדוש-ברוך-הוא אתנו, עמנו ואצלנו, במצבים הקשים ביותר אסור להתיאש, אפלו שרע ומר וקשה לסבל את הסבל הזה, עם כל זאת עלינו לבוא אליו יתברך, ולדבק עצמנו בו יתברך, ולחזור אליו. ומשם יוצא חנפה שמאל, שאפלו שעוברים עלינו דינים קשים ומרים, שזה השמאל, עלינו להזכיר עצמנו מה היה בימי חנפה הקדושים, שרבים טמאים ורשעים התגברו עלינו, אבל הם נפלו בידי טהורים, מעטים וקדושים, ולא הועיל מאומה, כי סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב. וכל זה הלמוד העמק שאנו צריכים ללמד עכשו בימי חנפה הקדושים, שזה "חג האורה", חג שמאיר עלינו האור הגנוז, אף שאיננו מבינים הרבה דברים.

ולכן אנחנו רואים דבר פלא — חנפה תמיד חל בשבועות שקוראים בהם פרשיות וישב ומקץ, שבהן מפרטת מכירת יוסף, שמכרוהו לעבד. אשר כל הענין הוא בלתי מובן — איך יכול להיות, שאחים ימכרו אח? ! כמו שכתוב (תהלים קה, יז): "לעבד נמכר יוסף". השליכוהו לבור, ואחר-כך מכרוהו, עד שנמכר במצרים לפוטיפר, והתוצאה לבסוף — שעם ישראל הצרכו לרדת למצרים בגלות, ולסבל סבל גדול מאד. ואיזה קשר יש לכל זה עם ימי חנפה הקדושים, "חג

האורה", שתמיד חל בפרשיות אלו, שנאמר בהן מכירת יוסף הצדיק? אלא כל הצרות שעם ישראל סובלים, הן רק מחמת שנאת חנם, שונאים אחד את השני, שזה נותן כח לעשו וישמעאל להתגבר על עם ישראל, זה נותן שלטון לקלפת תרבות יון, שתודה בנשמות ישראל, כי כך אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה): אלמלא היו עם ישראל מאחדים יחד, מחזיקים עצמם ביחד, אין כל אמה ולשון יכולה לשלט בהם, כיון שיש פרושים בנשמות ישראל, אז מתגברת תרבות יון — טבע, מקרה ומזל, ועשו וישמעאל באים עלינו. כל הצרות שאנחנו סובלים עכשו, כל שפיכות הדמים שקורה לנו, זה רק בגלל דבר אחד — שנאת חנם, אחד אינו יכול לסבל את זולתו. ולבל נשטה בעצמנו, אנו עדין נמצאים בגלות גדולה, ועקר הגלות זה שנאת חנם, שאחד אינו יכול לסבל את השני, עד כדי כך, שאין יכולים לדבר זה עם זה. וזו היתה מכירת יוסף, "ולא יכלו דברו לשלום" (בראשית יג, ו). וכך קורה היום אתנו, איך יכול להיות שיהודים ישנאו זה את זה, שיהיו פלוגים בין נשמות ישראל?! על זה בא לנו אחר-כך הסבל הגדול, שנשמות ישראל כל-כך סובלות, ונשפך דם ישראל כמים, הכל רק מחמת שנאת חנם, שאין אחד יכול לדבר עם השני. ועד שלא נתקן את זאת, אנו רחוקים מהגאולה. כי הגאולה אינה

יכולה לבוא אלא על-ידי אהבה, שנאהב זה את זה. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): אהב"ה גימטריה אח"ד, מי שמחזיק באחדותו יתברך, תמיד חושב רק מהקדוש-ברוך-הוא, הוא חי עם הקדוש-ברוך-הוא ואוהב את כלם, וזה סוד גרות חנכה, שמאירים את הגלות עם האור הגנוז שיתגלה בעת ביאת משיח. ולכן משי"ח ראשי תבות: ח'נכה ש'מאל, מ'זוזה י'מין. מה כתוב במזוזה? "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", מימין הולך חסד, כשיש לאדם אמונה, הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו חסד. שמאל זה דין, גבורה, אבל אם אדם מתבונן בתוך הדינים, ורואה גם שם את האור הגנוז — זו הגאולה. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (מדרש פליאה): הדודאים נתנו ריח — זה ראובן שהציל את יוסף, ועל פתחינו כל מגדים — זה חנכה. ראובן מסר נפשו להציל את יוסף, ומזה יצא גר חנכה. כל ענין "חג האורה", חג החנכה, זה להאיר את הקדוש-ברוך-הוא, שנזכר להכניס את הבורא יתברך שמו בתוך ביתנו, וזה גר חנכה איש וביתו (שבת כא:), בתוך הבית נכניס כל אחד ואחד את האור אין סוף ברוך הוא, שיהיה שלום בתוך הבית, וכמאמרם ז"ל (שבת י:): שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום; וצריכים להכניס את השלום, שהוא שמו יתברך, בתוך הבית. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (סוטה יז:): איש

וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בִּינִיהֶם, אֶצֶל הָאִישׁ יֵשׁ י' אֶצֶל
הָאִשָּׁה יֵשׁ ה', וּבִיחַד י"ה — הַמְּחִין, וְכֹאשֶׁר יֵשׁ
שְׁלוֹם-בַּיִת — יֵשׁ שְׂכִינָה. וְלִכֵּן גַּר חֲנֻכָּה — אִישׁ
וּבֵיתוֹ, לְהַכְנִיִס אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וְהַמְּהַדְרִין מִן הַמְּהַדְרִין גַּר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְהָאִיר לְכָל
אֶחָד אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַחֲדִיר בְּבִנֵי הַבַּיִת אֱמוּנָה
בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ.

וְלִכֵּן אוֹמֵר מוֹהַרְנ"ת ז"ל (לקוטי־הַלְכוֹת חֲנֻכָּה, הַלְכָּה ו'),
שְׁפַל עֲנִין הַחֲנֻכָּה זֶה לְשׁוֹן חֲנוּכָּה, לְחַנּוּךְ אֶת יְלָדֵינוּ
לְאֱמוּנָה, שְׂיִדְעוּ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֶה הַפֶּךְ
מִתְרַבּוֹת יוֹן, שְׂאֲמָרוּ: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין
לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֶי יִשְׂרָאֵל; אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן א'): מֵהוּ שׁוֹר? לְשׁוֹן הַסְּתַכְּלוֹת, כִּי הַיּוֹנִים
הַטְּמְאִים רָצוּ שְׂלֹא נִסְתַּכְּל עַל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת
שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבַר, אֲלֹא עַל הַטְּבַע, מִקְרָה וּמִזֵּל, אֲשֶׁר מִשֵּׁם
בָּאָה מַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת וּקְטָטוֹת בַּבַּיִת — כְּשֶׁנִּדְמָה
שְׂהַכֵּל מִקְרָה וְטְבַע; כְּשֶׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה רַבִּים, זֶה בָּא רַק
מִחֲמַת טְבַע, הָאִשָּׁה מֵאֲשִׁמָּה אֶת בַּעֲלָהּ, שְׂאִינוּ מְבִיא
מִסְפִּיק פְּרֻנְסָה, וְהַבַּעַל מֵאֲשִׁים אֶת אִשְׁתּוֹ בְּכָל מִינֵי
הָאֲשָׁמוֹת, וְהַכֵּל בָּא, מִחֲמַת שְׂאִין זֹכִים לְהַסְתַּכְּל עַל
רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְאִזּוֹ אֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה,
וַיִּשְׁנֶה שְׁנֵאָה גְדוּלָּה בְּתוֹךְ הַבַּיִת. וְכֵן נַעֲשֶׂה בַּחוּץ,

שְׁבִי-אָדָם אֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה, עַד שְׁמוֹכְרִים
 אֶת יוֹסֵף. אָנוּ עֲדִים לַגְּזֻעֲנוֹת הָאֲרוּרָה שְׁמֵת־פִּשְׁטָת בֵּין
 הַבְּרִיּוֹת, וְאוֹכְלֵת בָּנוּ בְּכָל פֶּה. וְאִם רְצוֹנָנוּ לְהַגְאֵל,
 עָלֵינוּ לְשַׂרֵף אֶת הַשְּׂנֵאת חֲנָם הַזֶּה, וְלְהִתְאַחַד יַחַד
 נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶהוּ רְצוֹן רַבָּנוּ ז"ל — לְאֶחָד אֶת כָּל
 נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן שְׁלֵמוֹת "חַג הָאוּרָה" — לְתֵן
 תּוֹדָה לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ עַל מַה לְתַת
 תּוֹדָה לוֹ יְתִבְרַךְ, כִּי אִם יִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֹשׁ — יִמָּצֵא הַרְבֵּה
 נְסִים שְׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים קו): אִי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֹא
 נְסִים וּבְלֹא פְלָאִים. כִּי־צַד? אָדָם גָּתוֹן עַל גִּבֵּי הַמָּטָה
 [אָדָם שׁוֹכֵב בַּמָּטָה], וְהִנָּחֵשׁ בְּאָרֶץ לְפָנָיו, [יִשְׁנֶה נָחֵשׁ
 שׁוֹכֵב תַּחַת הַמָּטָה, וְאָדָם אֶפְלוּ אֵינּוּ שָׁם עַל לֵב], כִּי־וֹן
 שָׁבָא לְתֵן רַגְלוֹ עַל הַקְּרָקַע, בָּרַח הִנָּחֵשׁ מִפָּנָיו, וְאֵינּוּ
 יוֹדֵעַ מַה פְּלָאִים עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ, [אָדָם
 אֵינּוּ מִבְּחִין בְּנְסִים שְׁגִמַל עִמּוֹ הַבּוֹרָא יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ].
 אָדָם יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, נוֹסֵעַ נְסִיעָה עַל הַדֶּרֶךְ,
 שְׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת לד:): כָּל
 הַדֶּרֶכִּים בְּחֻזְקַת סִפְנָה, וְהִנֵּה שָׁב לְבֵיתוֹ בְּרִיא וְשָׁלֵם,
 וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שְׁאַרְעוּ לוֹ, שֶׁלֹּא תִפְסוּ
 אֵיזָה יִשְׁמַעֲלֵי פָרָא אָדָם וְהַרְגוּ, אוֹ לֹא נִלְכַּד בְּאֵיזָה
 פְּגוּעַ וְהַרְיגוֹת וּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, שְׁקוֹרִים עֲכָשׁוּ, רַחֲמָנָא
 לְצֻלָּן.

ולכן בימי חַנּוּכָּה הָאֵלּוּ, "חג האורה", עָלִינוּ
 לְהַרְגִיל עֲצֻמְנוּ לַתֵּן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל הַנְּסִים
 וְהַנִּפְלְאוֹת, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשָׂה וְעוֹשֶׂה
 עִמָּנוּ, וּבְזֶה יִהְיֶה לָנוּ כַּח לְבַקֵּשׁ הַלָּאָה, כִּי אָנוּ זְקוּקִים
 עֲדִין לְהַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים, עַד שְׁנִזְכֶּה לְהַגָּאֵל. וְהַעֲקָר
 מֵה שֶׁעָלִינוּ לְבַקֵּשׁ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁתִּהְיֶה
 אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִשְׂרָף אֶת הַשְּׂנְאָה,
 שֶׁעָשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל מְכַנְיָסִים בָּנוּ, וְעָלִינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד
 מְאֹד בְּנִקְדָּה זו — לְהַחֲדִיר בָּנוּ אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל, לְאַהֲבָה
 אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
 סב): בְּשַׁעַה שֶׁאַחֲרֵי יוֹסֵף הָיָה בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהִרְהִירוּ
 בְּתִשׁוּבָה וְאָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית מ"ב, כ"א): "אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ",
 אָנוּ אֲשָׁמִים שֶׁבָּאָה עָלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת, "שֶׁלֹּא שָׁמַעְנוּ
 בְּקוֹל אֲחֵינוּ בְּהַתְּחַנְּנוּ אֵלֵינוּ" וּמְכַרְנוּ אוֹתוֹ, וּבָאוּ אֵל
 יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאָמְרוּ: "אֲדוֹן הָאָרֶץ (שֶׁזֶה הָיָה יוֹסֵף שֶׁלֹּא
 הִכִּירוּהוּ), מְדַבֵּר עִמָּנוּ קְשׁוֹת, וְאָנוּ חוֹשְׁשִׁים לָרֶדֶת, כִּי
 רוֹצֵה לְקַחַת אֶת בְּנֵימִין". אָמַר יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית מ"ג, י"ד):
 "וְאֵל שְׁדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים". שׂוֹאֵל רַבְּנוּ ז"ל: מֵהוּ
 'לָכֶם'? אֵלָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל,
 וְרוֹצֵה רַק אֶת הַטּוֹב שְׁלֵהֶם. אֲבָל לְעֵתִים, נוֹתֵן לָנוּ
 מַכּוֹת, נִהְרָגִים אֲנָשִׁים, נִפְצָעִים בְּנֵי-אָדָם, אֲבָל זֹהִי
 רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָנוּ מְבִינִים אֶת הַרַחֲמָנוּת הַזֹּאת,
 שְׂאֵם נִגְזְרוּ עַל הָאָדָם גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וּמְרוֹת — הַכֹּל

לְטוֹבָה, אֵינָנוּ מְסַגְּלִים לְהַבִּין אֶת הַטוֹבָה שֶׁישׁ מֵהַצָּרָה
 הַזוֹ. וְלָכֵן אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו: "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לְכֶם
 רְחֻמִּים", הֵינּוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְמַסֵּר אֶת הַרְחֻמִּים
 בְּיָדֵינוּ, כִּי לְפַעֲמִים מָה שֶׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם צְרוּת
 וְיִסוּרִים, מְרִירוֹת וְעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, זֶה מֵצַד
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — לְטוֹבָה, אֲבָל אָנוּ, נְשֻׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, אֵינָנוּ יְכוּלִים לְסַבֵּל וּלְקַבֵּל אֶת הַיִּסוּרִים
 בְּאַהֲבָה, עַל-כֵּן אָנוּ מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ: מָסַר לָנוּ
 אֶת הַרְחֻמִּים בְּיָדֵינוּ, לְתֵן לָנוּ כָּל צְרָכֵינוּ: בְּרִיאוֹת,
 פְּרֻנְסָה, יְלָדִים, שְׂמֵחַת הַחַיִּים וְכוּ'. זֹאת אָמַר יַעֲקֹב
 אֲבִינוּ לְבָנָיו, הַשְּׁבֹטִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהִלְכוּ לְמִצְרָאֵת
 יוֹסֵף וְלְהַחֲזִירוֹ אַחֵר שֶׁמְכָרוּהוּ: "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לְכֶם
 רְחֻמִּים", הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְמַסֵּר אֶת הַרְחֻמִּים בְּיָדֵינוּ,
 שֶׁאָנוּ נוֹלִיךְ אֶת הַרְחֻמְנוּת. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל:
 יִשְׂרָאֵל זֶהוּ רֵאשִׁי תְבוּת: אֵל שְׂדֵי יִתֵּן לְכֶם רְחֻמִּים.
 וְזֹאת אָנוּ צְרִיכִים עַכְשָׁו, בְּיָמֵי טְרוּפִים אֵלּוּ, אֲשֶׁר אָנוּ
 עֹדִים לְמָה שֶׁעוֹבֵר עַל נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — צְרוּת וְסִבָּל
 רַב מְאֹד, וְדָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּךְ כַּמִּים, וּבּוֹדָאֵי מָה
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה — הַכֹּל לְטוֹבָה, אֲבָל אֵינָנוּ
 מְבִינִים אֶת הַטוֹבָה הַזוֹ, וְעֲלֵינוּ לְהִתְבוּנֵן בְּ"חַג הָאוֹרָה"
 — מָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה מֵאַתָּנוּ? לְהַחֲזִיר אֶת
 יוֹסֵף, אֶת הַצְּדִיק הָאֱמֵת, לְגַלּוּתוֹ וּלְפָרְסָמוֹ בְּעוֹלָם,
 לְפָרְסָם אֶת לְמוֹדָיו הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת

נשמות ישראל, יוס"ף שמו, מלשון (בראשית ל, כד) "יסף
 לי בן אחר", הינו שלצדיק האמת הולך בחיים, שעוד
 יהודי יתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא וישוב בתשובה.
 ועלינו לילך בדרךך של הצדיק, לקרב עוד יהודי לצור
 מחצבתו, שיפיר אותו לתברך. ואם גלך בדרךך זו —
 נצליח, ונזכה להיות פלים לקבל בהם האור אין סוף
 ברוך הוא, ו"חג האורה", שהוא חג התנפה, ימשך
 עלינו כל השנה, שנזכה במו עינינו לראות בגלוי
 שכינה, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קוֹנְטְרָס

טְמֵאת יוֹן

יְגֵלָה מָה זֶה טְמֵאת הַיּוֹנִים, וְאִיךָ יְכוּלִים
לְלַחֵם נְגָדָם, וַיַּחֲזִק אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא
יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש ג"י אָמַר: טְמֵאת יוֹן שְׂיֵכֶת בְּכָל
דוֹר וְדוֹר, כִּי כָּל אֱלוֹ הַמִּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים
הַיִּזְדִּים הָאֲרוּרִים, שְׂמַדְבָּרִים נֶגְדַּ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא פְּתוּחַ, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַמְצוּוֹת
מַעֲשִׂיּוֹת, וּמְסִיתִים וּמְדִיחִים נֶגְדַּ כָּל הַקְּדוֹשׁ
לְעַם יִשְׂרָאֵל, הֵם הַיּוֹנִים שְׂבִדוֹר הַזֶּה,
וְצָרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם בְּתַכְלִית הַרְחוּק.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ג' סימן ז')

קונטרס

טמאת יון

חכמינו הקדושים אומרים (שבת כא:): כִּשְׁנֹכְנֶסוּ יוֹנִים לְהִיכֹל, טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן, שהיה מנח בחותמו של כהן גדול, ולא היה לו אלא להדליק יום אחד, ונעשה בו גס והדליקו בו שמונה ימים. מה אנו רואים? כל הגס של חנכה היה על-ידי פך שמן שהיה מנח בחותמו של כהן גדול, שהיונים לא נגעו בו. ולכן עלינו להתבונן מהי "טמאת יון", מה היונים רצו מעם ישראל?! במה רצו להכריח את עם ישראל?! ומהי המלחמה נגד תרבות יון כפר אלפים שנה?! אלא חכמינו הקדושים אומרים (בראשית ופה, פרשה ב', סימן ד'), שגזרה מלכות יון גזרה, שלא להזכיר שם שמים על פיהם. היונים רצו להוציא מעם ישראל את שם ה', ולא להזכיר את הקדוש-ברוך-הוא, זו הטמאה הכי גדולה, כי ברגע שאדם איננו מדבר מהקדוש-ברוך-הוא,

אבדה ממנו האמונה. וכמו שאומר הנביא (ירמיה ז, כח):
 "אבדה האמונה ונכרתה מפיהם"; אם אדם תמיד היה
 מדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא היה
 נמצא אצלו, כי מהיכן יכולים לדעת, שהשם יתברך
 שורה באדם? אם הוא מדבר תמיד ממנו יתברך, זה
 סימן שהוא יתברך נמצא אתו, וכמו שכתוב (בראשית
 לט, ג): "וירא אדוניו כי הוי"ה אתו" וגו', אומר רש"י:
 שם שמים שגור בפיו; אפלו גוי ארור טמא, הכיר
 שה' יתברך נמצא עם יוסף, וכיצד? כי יוסף תמיד
 דבר מהבורא יתברך שמו. ולכן אומר רבנו ז"ל
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): האמונה תולה בפיה של
 האדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך
 בפיי", על-ידי שמדברים את האמונה בפיה, זה בעצמו
 מביא לאמונה, לא-כן כשאדם, חס ושלום, מדבר
 כפירות ואפיקורסות, ועושה ליצנות, רחמנא לצלן,
 כלפי מעלה, או עושה ליצנות מצדיקים הדבוקים בו
 יתברך, סימן שהוא מלא כפירות ואפיקורסות. אם
 אדם מדבר אמונה, סימן שהוא דבוק בו יתברך,
 כדברי המאמר: הלשון הוא קולמוס הלב, מה שאדם
 מדבר — בזה הוא אוהז וחי. ולכן אם אדם מדבר
 כפירות ואפיקורסות, רחמנא לישזבן, או שקויץ,
 תעוב, זהוים, נבול פה, סימן שהשם הוא נמצא, וכמו
 שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נבול פה, סימן א'): מי

שְׁמַדְבַּר גְּבוּל פָּה, בְּיָדוּעַ שְׁלֵבוֹ חוֹשֵׁב מִחֻשְׁבוֹת אָוֶן;
 כִּי הַכֹּל תָּלוּי בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם, הַפֶּה מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוֹת
 הָאָדָם. וְהַיְוִנִים יָדְעוּ אֶת זֹאת הַיָּטֵב, וְגִזְרוּ גִזְרָה, שֶׁלֹּא
 לְהִזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם, וְזוֹ "טְמֵאת יוֹן" הִרְשָׁעָה,
 שֶׁנִּכְנָסוּ לְהִיכָל, וְטָמְאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם. וּמָה זֶה הֵיכָל?
 כָּל אָדָם הוּא הֵיכָל בְּשִׁבִיל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְבָמוֹת סא.): אַתֶּם נִקְרָאִים אָדָם, וְלֹא
 אֲמוֹת הָעוֹלָם קְרוּיִים אָדָם. עִם יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אָדָם
 מִלְשׁוֹן אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן, כָּל יְהוּדֵי יִשְׂרָאֵל רַמ"ח אֵיבָרִים
 וְשֵׁס"ה גִּידִים, כְּנֶגֶד רַמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה וְשֵׁס"ה לֹא
 תַעֲשֵׂה, וְעַל כָּל יְהוּדֵי נֶאֱמַר: "נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ", אוֹמֵר ר' חַיִּים וַיִּטָּאֵל (שְׁעָרֵי קִדְשָׁה): הָעוֹלָמוֹת
 הָעֵלְיוֹנִים הֵם כְּדַגְמַת אָדָם: רֹאשׁ, עֵינַיִם, אָזְנַיִם, חֻטָּם,
 פֶּה, צוּאָר, כְּתָפִים, יָדַיִם, גּוּף, רַגְלַיִם, בְּצוּרָה כְּזוֹ
 הוֹלְכִים כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַל זֶה נִבְנְתָה כָּל חֲכָמַת
 הַקְּבֵלָה, וְכָל הַיְחוּדִים וְהַזְוִיגִים שֶׁל הַשָּׁמַיִם וְהַמְּדוּת
 שֶׁהַצְּדִיקִים מִיְּחַדִּים יְחוּדִים קְדוּשִׁים, וּמִמְשִׁיכִים עַל
 עֲצָמָם אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.
 וְעַל כָּל מִצְוָה שֶׁאָדָם מְקַיֵּם, יֵשׁ אֵין סֵפֶר יְחוּדִים. עַל
 כָּל לֹא תַעֲשֵׂה שֶׁאֵין עוֹשִׂים, יֵשׁ אֵין סֵפֶר יְחוּדֵי
 שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ. וְדָבָר זֶה אֵין יְכוּלִים לְהַסְבִּיר לְאֲנָשִׁים
 שֶׁשְׁכָּלָם מְלֵא טְנוּף וְצוּאָה, מְלֵא זְהָמָה, כִּי כֵּן אוֹמֵר
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא.): אִם יֵשׁ לְאָדָם

אמונה, הוא אוחז בשלמות, וכמו שצריכים אמונה בבורא יתברך שמו, כך צריכים אמונה בצדיק, וכמו שצריכים אמונה בצדיק, צריכים אמונה בעצמו, ורב רבם מתרחקים מהקדוש-ברוך-הוא, כי אין להם אמונה בעצמם, וחושבים: "מה אני שוה, מפני לא יצא מאומה, אני לא יצלח וכו', נכשלתי בעברות חמורות, ואין לי שום תקנה ותקנה בחיים", ולכן מתרשלים מלחזר בתשובה שלמה, אבל אם אדם היה יודע, שעל-ידי כל מצוה ומצוה הוא מתחבר לעולמות העליונים, ומכל שכן שאדם זוכה ובוכה בבכיות עצומות לפניו יתברך, עד שנטהר לו המח-מחשבה, אז זוכה לראות אילו שמות ויחודים בכל העולמות, אז רוצה לעשות את המצוות בשמחה עצומה. תתארו לעצמכם, אין ספר יחודי שמוותיו יתברך, אילו אורות זה ממשיך על האדם! זה אין יכולים להסביר לקטני ערך, למצמצמים. ולכן אנשים כל-כך שבורים ורצוצים, ונמצאים בדכאון פנימי, שכל זה "טמאת יון". וכמו שכתוב (תהלים סט, ג): "טבעתי ביון מצולה", אדם מסכן, כשנכנס לביצה, אינו יכול לצאת משם, הוא נדבק בתוך הבוץ, וכשמגביה את רגלו האחת, נופל ברגלו השנייה בבוץ, מגביה את הרגל השנייה, וטובל בבוץ עמק יותר, וחוזר חלילה, "טבעתי ביון מצולה" — צועק דוד המלך, נשקעתי בביצה כזו,

שְׁאִינְנִי יְכוּל לְצֹאת. בְּרַגַע שֶׁנִּכְנַס בְּאָדָם יְאוּשׁ — "אֲנִי
 כָּבֵר לֹא יְכוּל לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, מִמֶּנִּי לֹא יֵצֵא מְאוּמָה",
 הוּא מְסַתְּפֵל בְּסִפְרֵי קְבֻלָּה, וְרוֹאֶה שֶׁשְׁמֹת וַיְחֻדִים
 עַל כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ, וְאוֹמֵר לְעֶצְמוֹ: "זֶה לֹא שִׁיף אֵלַי,
 כִּי אֲנִי כָּבֵר לְאַחַר יְאוּשׁ" — זֶה "טְמֵאת יוֹן".

כִּי בְּאֵמֶת מִכָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ שֶׁאָדָם זֹכֵה לְקַיֵּם,
 נַעֲשִׂים יְחֻדִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים. וְרַבְּנֵי הַפְּלִיג פְּעַם
 בְּמַעֲלַת הָאָדָם וְאָמַר: אַתֶּם יוֹדְעִים מָה זֶה אָדָם?! אִם
 עוֹשֶׂה כָּכָה עִם הַיָּד, נַעֲשֶׂה כָּכָה בְּעוֹלָמוֹת, אִם עוֹשֶׂה
 כָּכָה עִם הַיָּד, נַעֲשֶׂה כָּכָה בְּעוֹלָמוֹת. וְכֵן אָמַר, שְׂאֵם
 הָיוּ פּוֹתְחִים אֶת פְּנִימִיּוֹת הָאָדָם, הָיוּ רוֹאִים שֶׁבְּכָל גִּיד
 וְאֵיבָר תְּלוּיִים אֶלְפֵי אֶלְפֵי עוֹלָמוֹת (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָנִים:
 תְּקוּדָה, תְּקוּהָ), וְאִז הָיָה הָאָדָם נִרְאֶה אַחֲרַי לְגַמְרֵי. וְהִנֵּה יֵשׁ
 רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה, וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה — כְּמִנְיַן
 תְּרִי"ג, וְשִׁבַע מְצוּוֹת דְּרַבְּנָן, שְׁזֵה מִנְיַן כְּתוּר —
 תְּר"כ; כָּל יְהוּדֵי, אוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן ו') הוּא יְהֵלֹם בְּכֶתֶר הַמְּלֶךְ, אִם יְהוּדֵי מִשְׁתוֹקֵק
 רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֵה מְאוּמָה רַק
 אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר מִשׁוּם דְּבָר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן הַיּוֹנִים טְמָאוּ אֶת
 כָּל הַשְּׂמָנִים, לְהַסִּיר כָּל זֵיק שֶׁל קְדוּשָׁה. רַבְּנֵי ז"ל אוֹמֵר
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁהַמַּח שֶׁל הָאָדָם, זֶה

השמוניות שלו, והיונים טמאו את כל השמוניות, את כל השכל של האדם, והכניסו במחוזות תרבות יון; כי יש בו באדם חיצוניות ופנימיות. הפנימיות זה ההיכל, שאדם צריך להיות היכל לגבי אין סוף ברוך הוא, שהקדוש-ברוך-הוא ישרה בו, ומבחוץ הגוף מעלים ומסתיר את הנשמה, והיונים עשו עקר ותכלית רק מהגוף, ואת הנשמה רצו לכלות לגמרי לגמרי, כלומר אין לאדם נשמה, אצלם הכל היה לבוש, חיצוניות, ולכן תרבות יון זו תרבות הגוף, פחנות, התעמלות, שחיה, ספורט, עושים מהגוף עקר, ושוכחים שיש נשמה. זו היתה כל מטרת היונים, להוציא מעם ישראל את הפנימיות, וזה כלל האולימפיקה שהיונים מפיצים אלפים שנה ברחבי העולם כלו, ומדברים ומחשיבים רק את כחות הגוף, ואת הנפש עוקרים לגמרי מהאדם, כאלו אין לו נפש כלל. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו): כשאדם פוגם בברית, רחמנא לצלן, המח שלו מתלבש, השמן שבראש יבש, ואין לו שמוניות, ואז נעשה משגע, רחמנא לצלן. או שנכנסים בו כל מיני מחלות וחלאים רעים, ועקר המחלה זו מחלת עצבים, שאדם סובל מדכאון פנימי, שבזה יש אין ספר מחלות: או שאינו רוצה לדבר עם אף אחד, או שרוצה להיות בחשך ולא באור, או שיש לו פחד

גְּבֵהִים, וְלֹא יִפְגַּס לְמַעְלִית וְכוּ', כָּל מִינֵי מַחְלוֹת
 כְּתוּצָאָה מִמַּחְלַת עֲצָבִים, וְזֶה בָּא, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, מִפְּגַם
 הַבְּרִית, שְׁנַת־יָבֵשׁ לוֹ הַמַּח וְהַשְּׂכָל, הַשְּׁמֹנִיּוֹת
 שֶׁבְּרֵאשׁ, וְזֶה מֵה שְׁהִיּוֹנִים מְכַנִּיסִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל —
 "טמאת יוון", לְהִרְאוֹת שְׂאִין לָךְ גִּפְשׁ, אֵינְךָ שׁוֹה
 מְאוּמָה, רַק הַגּוֹף בְּעַל חֲשִׁיבוֹת עֲלִיוֹנָה, שְׁיִהְיֶה
 סְפוּרְטָאִי, אֲגְרוּפֵן וְכוּ' וְכוּ', כְּדִגְמַת חֵיוֹת הַנוֹגְחוֹת זֶה
 אֵת זֶה.

וּבְאֵמַת תְּכַלִּית הָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ לְהִיּוֹת "אֲדָמָה"
 לְעֲלִיּוֹן", בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם לְתַכְלִית אַחַת — לְהַכִּיר
 אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְשַׁמֵּשׁ אֵת בּוֹרְאָנוּ, וְהִיּוֹנִים
 עֲקָרוֹ מֵאֲתָנוּ, בַּר מִינָן, שְׁלֹא נִזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם, וְזוֹ כָּלֵל
 הַגְּלוּת. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
 ז'), שְׁעַקֵּר הַגְּלוּת זֶה מִחַמַּת חֶסֶד אֲמוּנָה, כִּי אִם יֵשׁ
 לְאָדָם אֲמוּנָה, לִידַע שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל,
 אֵינְנוּ בְּגְלוּת, אֲלֹא יוֹדַע שְׁבָכָל מְקוֹם יִמְצָא אֵת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אָדָם שְׁזוֹכֵר אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְחֵי עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא תָּמִיד עֲרָנִי,
 וְאֶפְלוּ כְּשִׁישָׁן, מִחוּ מְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְכִמוֹ
 שְׂאוֹמֵר הָאֶרֶץ ז"ל: אִם אָדָם לָמַד כַּמָּה פְּסוּקִים בַּיּוֹם
 הַזֶּה, כַּמָּה מְשַׁנִּיּוֹת, כַּמָּה מִימְרוֹת, כַּמָּה הִלְכוֹת וְכוּ'
 וְכוּ', כְּשֶׁהוֹלֵךְ לִישָׁן, הַנְּשָׁמָה שֶׁלוֹ נִכְנָסֵת לְעוֹלָמוֹת

העליונים, ומגלים לו סודות על הפסוקים, על המשניות, על המימרות, ועל ההלכות שלמד, וכל מי שלמד יותר, מגלים לו סודות רבים יותר. אבל כשקם — שוכח הכל. ויבוא היום, שאדם יחיה את עצמו עם כל מצוה ומצוה, ועם כל למוד ולמוד שלמד בזה העולם במקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, כי יגלו לו סודות התורה, ואז הוא כל-כף יצטער: "הכיצד בליתי זמני היקר בשטיות", ומדוע בלה את הזמן בהבל וריק? כי לא האמין בעצמו, שהוא גם-כן חשוב למעלה. כי באמת בזה שאדם מקים איזו מצוה, הוא מקשר את עצמו עם כל העולם כלו אל הקדוש-ברוך-הוא, בזה שאדם לומד כמה פסוקים חמש — מקרא, כמה משניות מששה סדרי משנה, כמה הלכות בשלחן ערוך, בזה ממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות אין סוף ברוך הוא, ואם אדם אינו מאמין בזה, אינו מאמין בעצמו ששׂוה למשהו, זה אשר מרשל אותו מלחזר בתשובה. אבל אם אדם זוכה ומתקרב אל הצדיק האמת, שנמצא אצלו הפך שמן טהור החתום בחותמת הכהן הגדול, שלא נגעו בו היונים — כלל "טמאת יון", אזי זוכה להתחזק בתקף כל הירידות והנפילות, הגלים והמשברים שפוקדים אותו, שזה בחינת הנס שנעשה, שנמצא פך שמן קטן, שלא היה בו מספיק אלא להאיר ליום

אחד, והאיר שמונה ימים, הינו כשאדם שרוי כבר בתכלית הירידה, וכמעט שאבד לגמרי, והנה מוצא פן שמן קטן, שזוכה להדבק בשמן טהור זך ומזכך, בצדיק האמת, אזי נתעורר ועולה מעמק השאול, ומאיר על עצמו אור נורא ונפלא מאד. וכמו שאומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, תנקה, הלכה ו'), שאדם נמצא במדרגה הכי תחתונה, שנדמה לו כי זהו זה, דלית לה מגרמא כלום, והנה הוא עולה עד הבינה, שמתחיל להתבונן באין סוף ברוך הוא, שזה סוד שלא היה בו שמן להדליק אלא ליום אחד, הינו אדם היכול להתחזק בתקוף הקטנות והשפל, והנס הגדול שעולה עד הבינה, עד המדרגות הכי עליונות, ומתבונן באין סוף ברוך הוא, וחושב, שגם אני שוה למשהו, זה הכי חשוב!

ולכן היננים גזרו גזרות על עם ישראל להחשיף עיניהם. וכמאמרם ז"ל: וחשף — זו מלכות יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל, ואמרו: כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל. שור — לשון הסתכלות (שור), כמו שכתוב (במדבר כד, יז): "אראנו ולא עתה, אשורנו ולא קרוב", הינו שפל מטרתם היתה שלא יסתכלו על הקדוש-ברוך-הוא, שעניינו לא תסתכלנה על הבורא יתברך שמו, אלא

רק על הגשמיות והחיצוניות, וזה הנה חלום פרעה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שזה כח המדמה, שראה שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר, והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן רעות מראה ודקות בשר, ותאכלנה שבע הפרות רעות המראה את שבע הפרות הבריאות, ולא נודע כי בא אל קרבנה (בראשית מא, כא). איך יתכן בדרך הטבע דבר כזה? יש לנו פרה שמנה, בריאה, נותנת חלב, והנה באה איזו פרה צנומה ודקה, חולנית, ובולעת את הפרה הבריאה, ונתכף כשבלעה אותה, לא נפר עליה כלום, היתכן? אלא זו תרבות יון, שבע זה הספירות העליונות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, כנגד זה יש לנו שבעה ימים: ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, ששי ושבת. כל שבוע זה פרצוף אחד מהעולמות, הרי אנו נמצאים בזה העולם, ויש לנו שבוע שלם: יום ראשון, שני, שלישי וכו', כיון שמגיעה שבת, מתגלה עלינו אור אין סוף ברוך הוא, ואז אנו מתחילים להבין, שכל השפע שנשפע עלינו בששת ימי המעשה — בא מן השבת. והנה מדוע אדם מזלזל בקדשת שבת? כי אינו יודע גדלתה ומעלתה, ולכן כל-כף מרים לו החיים, עד שהוא מסתובב כל השבוע מדכא, ונדמה לו כאלו זה סוף העולם. ולכן אין לאדם פרנסה, אין לו בריאות, הוא

חולה וסובל מאד, והכל בא מחמת שאינו מאמין שיש פנימיות, החיצוניות זה כלל הפרות הרעות והצנומות, שבולעות את הפרות היפות שנותנות חלב, ולא נודע כי באו אל קרבנה, ומראיהן נותר רע. תרבות יון מלמדת אותנו רק את החיצוניות שיש בעולם, רק את הגשמיות, רק את החמירות, ועוקרת את הפנימיות, כאלו אין לאדם נשמה, אין לאדם נפש דקדושה. אבל אם אדם זוכה ומוציא מעצמו את טמאת יון, שרק רוצה להעלים ולכסות את הפנימיות, את הפרה הבריאה שנותנת חלב, אז הוא הכי מאשר.

ומי מגלה את כל זאת? הצדיק האמת, שהוא זכה לפך שמן שלא נגעו בו היגנים, הינו הוא מגלה לנו את הקדוש-ברוך-הוא בתכלית הגלוי. ולכן אנו רואים, שהסמ"ך-מ"ם רוצה לתפס רק את הצדיק הזה המגלה את הקדוש-ברוך-הוא. ומה הוא עושה? מעלים ומכסה את הצדיק הזה, שלא יכירוהו ולא ידעו ממנו, שזה בחינת פרה כחוששה, רעת מראה, ההולכת לבלע פרה בריאת בשר וטובת מראה, שזה כלל השקרנים, הרמאים והצבועים, שר"ץ השורץ על הארץ, שמגמתם להעלים ולהסתיר את הצדיק האמת, שיכול לתת לך חלב, שיכול להחיותך, עד שגם אתה תוכל לחוש את הנפש האלקית שבך, שגם

אָתָּה תְּרַגֵּישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אַךְ דָּא עָקָא, שְׁהַסְמִי"ךְ-מ"ם מְאֹד מִפְּחַד מִהַצְדִּיק הַזֶּה, וְלִכְּן עוֹשֶׂה כָּל פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהַעֲלִימוֹ וּלְבַטְלוֹ. אָדָם חֵי אֶת חַיּוֹ, וְנִדְמָה לוֹ — מִמְּנִי לֹא יִהְיֶה שׁוּם דְּבָר, וּבִפְרָט שְׁפָגַם בְּבְרִית, נָפַל בְּדַכָּאוֹן, בְּיֹאוֹשׁ וּבַעֲצָלוּת, וּכְבָר אֵינּוּ מְרַגֵּישׁ אֶת אֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזוֹ הִיְתָה גְזֵרַת הַיּוֹנִים, שְׁרָצוּ לְבַטֵּל מַעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבַת, אֶת הַחֲדָשׁ וְאֶת הַמִּילָה, וּמִדּוּעַ דִּיְקָא שְׁלֵשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ? אֲלֹא כִּיּוֹן שְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַל-יַדֵּי הַסֵּתְפָלְיִוֹת רָעוֹת בְּתַמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שְׁקוּץ, זֵהוּם וְעֵרָם, עַל-יַדֵּי-זֶה הוּא נוֹפֵל בַּעֲצָבוֹת וּבַעֲצָלוּת, וְהַעֲצָה לָזֶה הוּא הַחֲדָשׁ, הֵינּוּ לְהַתְּבוּנָן בְּלִבָּנָה הַמִּתְחַדְּשֵׁת בְּכָל חֲדָשׁ, וְלָקוּם בְּכָל פַּעַם וּלְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, אֲשֶׁר אֶת זֹאת רָצוּ הַיּוֹנִים לַעֲקֹר. וְכֵן רָצוּ לְשַׁרֵּשׁ אֶת פְּנִימִיּוֹת קְדֻשַׁת הַשְּׁבַת, שֶׁהִיא גְלוּי אֱלֻקוֹת עֲלָאָה וְתַתָּא.

וְלִכְּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת לֹא), בְּשָׁעָה שְׁאָדָם הוֹלִיךְ לְבֵית עוֹלָמוֹ, וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְדִין, שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ: נִשְׁאֵת וְנִתְּתָ בְּאַמוּנָה? הָאֵם הִיִּיתָ סוֹכֵן שָׁל אַמוּנָה? הַלְכָתָּ וּפְרַסְמָתָ אֶת הַפָּךְ שְׁמֵן טָהוֹר, שֶׁהַיּוֹנִים לֹא נִגְעוּ בּוֹ? ! וְכֵן: הָאֵם קִבְּעַתָּ עֵתִים לַתּוֹרָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפְד), שְׁקִבְּעַתָּ הוּא לְשׁוֹן גְּנֻבָה, הֵינּוּ שְׁאָדָם צָרִיךְ 'לְגַנֵּב'

בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּסוּקִים חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י, שְׁזֵה מִקְרָא, כַּמָּה
פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, שְׁזֵה מִשְׁנָה, כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, כַּמָּה
פְּרָשִׁיּוֹת מִדְרָשׁ, כִּי רַק זֶה מָה שֵׁישְׁאָר מִהָאָדָם, וְאִם
יְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ
רֵשׁ"י, מִבְּטָח לֹא שְׁלֵא יָמוּת בְּלֹא תְּשׁוּבָה, וּמִבְּטָח לֹא
שְׁיִהְיֶה יָרָא שְׁמַיִם, וּמִבְּטָח לֹא שְׁתִּהְיֶה לֹא אֲרִיכוֹת יָמִים
וְשָׁנִים טוֹבוֹת. וּכְמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכוֹת ח:): כָּל הַמְּשָׁלִים
פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, מְשָׁלִימִים לֹא יָמִיו וּשְׁנוֹתָיו; וְכֵן
אִם אָדָם לֹא יִדָּע בְּכָל יוֹם מִשְׁנִיּוֹת — פְּרָק אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם
וְכוּ', זֹכֶה לְזִכְרוֹ אֶת נִשְׁמָתוֹ, כִּי מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת
נִשְׁמָה, וְכֵן אִם אָדָם לֹא יִדָּע בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, אוֹ
שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה, אֲרַבְּעַת מִלְּאָכֵי הַשְּׁמִירָה שׁוֹמְרִים
אוֹתוֹ: גְּבֻרִיָּא, מִיְכָאֵל, ר' פֶּאֶל, אֲוִרִיָּא; וְכָל
שְׁאָדָם לֹא יִדָּע יוֹתֵר גְּמָרָא, יוֹתֵר מִלְּאָכֵים הוּא בּוֹרָא,
גְּבֻרִיָּא יֵשׁ לֹא אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת מִלְּאָכֵים
תַּחֲתָיו, מִיְכָאֵל יֵשׁ לֹא תַּחֲתָיו אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי
רַבּוֹת מִלְּאָכֵים, וְכֵן ר' פֶּאֶל וְאֲוִרִיָּא. וְכָל שְׁאָדָם
לֹא יִדָּע יוֹתֵר גְּמָרָא, כֵּן מְאִירִים בּוֹ הָאֲרַבְּעָה מִלְּאָכֵים
הַלְלוּ. אֲבָל אָדָם צָרִיךְ שְׁכָל לְדַעַת הֵיכֵן הוּא נִמְצָא,
הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶתְנֹו, וְלָמָּה אֵין מְרַגְּשִׁים
אוֹתוֹ? כִּי "טְמֵאת יוֹן" נִכְנָסָה בְּנוֹ. וְאַחֲרֵי שׁוֹאֲלִים
אוֹתוֹ: עֲסִקְתָּ בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה? ! הִנֵּה הַיּוֹם מְסִתּוֹבְבִים
אֶלְפֵי אֶלְפִים רַבִּים וְרוֹקוֹת בְּנֵי שְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעִים,

שלא מצאו זיוגם, בשעה שהיה להם הזיוג והחמיצו אותו. ולכן הסמ"ך-מ"ם לוקח עצמו על הצדיק, שהוא השדכן, פמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט), כי הוא יודע שהצדיק הזה, יש בלחו להציל את נשמות ישראל מרדת שחת, פגם הברית. ואחר-כך שואלים את האדם: פלפלת בחכמה? האם דברת בחכמת ה', או בלית זמנך בשטיות?! האם הבנת דבר מתוך דבר, שהרי מכל הבריאה שומעים אלקות, פמובא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נב), ואם עושים כן, חיים חיים אחרים. אבל תרבות יון מגמתה לבטל את כל אלו, ולהכניס במח זבל וזהום.

והנה חנכה זה היום שמתגלה האור הגנוז, אורו של משיח, ולכן מצות גר חנכה להניח בפתח הדלת, שמקשר מהחוץ לפנים, פי היגנים אמרו, שהכל זה רק החוץ, שצריכים התעמלות הגוף לשחק כדור יד ורגל וכו' וכו', ספורט ואגרוף וכו', כל החשיבות אצלם הייתה רק תורת הגוף, ולהסתיר את הנפש לגמרי, ולכן מדליקים את הנרות בפתח, כדי לקשר בין החוץ לפנים והפנים לחוץ, לינדע שאין כלום רק הקדוש-ברוך-הוא שהוא הפנים, אשר זה יהיה גלוי של משיח — לבטל טמאת יון הרשעה. ולכן משיח ראשי תבות: מ'זוזה י'מין, ח'נכה ש'מאל. מצד אחד

יש לנו בדלת את המזוזה, ומצד שני יש לנו את גר חנכה, וזה מה שאנו רואים, שכתוב בשטר אירוסין, שלא יעלימו זה מזו וזו מזה, ולמה צריכים לכתב דבר כזה בעת אירוסין? אלא זה אותיות מזוז"ה, כמו שמרמזים למארסין שלא יפרדו אלא יתחתנו, הינו שיחברו את הפנימיות עם החיצוניות, החיצוניות עם הפנימיות, החוץ והפנים הפנים והחוץ עד שנעשים אחד (וכמו שאמר רבנו ז"ל, שהנשמות למעלה בשמים היו נשמה אחת, וירדו לזה העולם כל אחד אצל זוג הורים אחר, ואחר שזכו למצא זה את זה, אסור להפריד ביניהם). אבל הסמ"ך-מ"ם וגנדא דליה מאד מפחדים מהצדיק הזה, שהוא בחינת משי"ח, שיכול לקשר נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהשיבם לצור מחצבתן, ולכן הסטרא אחרא מסתירים ומעלימים את הצדיק האמת, ועושים אותו ללעג ולקלס, העקר להרחיק את הבריות ממנו, שלא יזכו לקבל תקונן. ואשרי מי שאינו שות לבו לכל ההסתרות והמניעות שיש על הצדיק האמת, ואינו נפתה לבו אחר השחוק שעושים ממנו, ומוסר נפשו וכל כלו, פשוטו כמשמעו, להאחז בצדיק הזה ויהי מה, ולהדבק בו בשארית כחותיו, כי רק כך יחזיק מעמד ויחיה את לשד עצמותיו בגשר הצר הזה המלא

פתויים ונסיונות, ורק על ידו יזכה להנצל מן הפח
יקוש שפוער לרגליו היצר הרע וכת דליה.

והנה דיקא בחנפה, שאז הזמן שמדליקים את
הנרות, עלינו לזכור שזו מצוה דרבנן, ובה תלויים כל
העולמות; כי חכמינו הקדושים אומרים (ספ"ה ה.):
מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה, ובגר חנפה
המצוה שיהיה למטה מעשרה, לגלות שהקדוש-ברוך-
הוא נמצא גם פה למטה בבוא הזה שאנו נמצאים בו.
ועוד יותר, אומר מוהר"ן ת"ז"ל (לקוטי-הלכות, השפמת הבקר,
הלכה ד'), שבזמן שבית-המקדש היה קיים, הצרכו
לעלות לרגל שלש פעמים בשנה: בפסח, בשבועות
ובסוכות. וקדם שהקריב אדם קרבן, הצריך לעשות כל
מיני הקנות, עד שהגיע לבית-המקדש עם הקרבן, הוא
הובילו ברחובות העיר, וכלם הצביעו עליו: "זה
האיש חטא, והולך להקריב קרבן בבית-המקדש",
וגדל הבושות והחרפות שהיו מנת חלקו — אין
לתאר כלל. וזה היה אחד מהתקונים שלו, שהצריך
להתבייש, עד שהגיע ליעדו — בית-המקדש, ושם
הלויים שרו שירים השוברים את הלב, והחל היהודי
לבכות ולהתחרט, והתודה על קרבנו, ושחטו אותו,
והשב לעצמו: "אוי, היו צריכים לעשות לי כך", וזהו
הגלוי של חנפה, להדליק נרות למטה מעשרה, לידע

שגם בתוך הדיוטה התחתונה שאני נמצא בה, הקדוש-ברוך-הוא עמי, ויש לי דרך חזרה לשוב אליו בתשובה שלמה. ועל-ידי האור הזה שמדליקים ומאירים את אורו יתברך, מבטלים את "טמאת יון". ולכן בימי חנכה הללו נדבר רק מהבורא יתברך שמו, ונגלה ונפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל באי עולם, ולא יועיל ליונים להעלים את הצדיק האמת, אשר יש לו הפך שמן טהור שלא נגעו בו היונים, והפרות הכחושות ורעות הבשר לא תוכלנה לבלע ולהעלים את הפרות הטובות והבריאות, שאלו הצדיקים האמתיים שישנם בכל דור ודור, וכמאמר ז"ל (ספ"ה מה:): לא פחית עלמא מתלתין ושית צדיקיא, שרוצים להעלימם ולכסותם לגמרי, על-ידי הליצנות שעושים מהם. הוי טפשים ושוטים, אתם מדברים על הצדיק?! הרי אתם מגלים מי אתם — מלאי עוונות, מלאי טנוף של נאוף, והכיצד תעזו לדבר סרה בקדושי עליון, האיד לא תבשו לפתח פיהם הטמא, שלא הגה ולא שנה, ולשלח לשונכם ארס נגד שלומי, צדיקי יסוד עולם, שמשחר קטנותם יגעו וטרחו והגו בתורה הקדושה, ולא פסק פומיהון מגרסא עשרים וארבע שעות ביממה, ודבוקים בבורא יתברך שמו כל רגע ושניה, ועל אבירי האמה הללו מלאכם לבכם לדבר, עפרא לפומיהו; וכבר אמר דוד

הַמֶּלֶךְ (תהלים נה, כא): "שֶׁלַח יְדוּ בְשָׁלוֹמִי — חֲלַל בְּרִיתוֹ"; אִם אָדָם מֵעַז לְדַבֵּר כְּנֶגֶד צַדִּיק קְדוֹשׁ, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא פָּגוּם, וְאֵת חַטָּאָיו הוּא מְפָרֵס לְכָל, בְּזֶה שְׁפוֹתַח פֶּה לְדַבֵּר עַל צַדִּיק טָהוֹר וְזָךְ; וְלִכֵּן צָרִיף לְבָרַח מִכָּל אֱלוֹ הַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מִנְּבִלָה סְרוּחָה, שְׁמַרְחִיקִים אוֹתָהּ חַמְשִׁים אֲמָה מִהָעִיר (עִזוּ בְּכֹא בַתְּרֵא כה), כִּי נוֹדֵף מֵהֶם רִיחַ רַע כְּדִגְמַת נְבִלָה, וְאִין יְכוּלִים לְסַבְּלָם כָּלֵל וְכָלֵל. וְזֶה כָּלֵל "טמאת יוון", שְׁצַרִּיכִים לְרַחֵק מִמֶּנָּה כְּמִטְחָוִי קִשְׁת, מֵאֱלוֹ הַמִּינִים וְהַכּוֹפְרִים הַמְדַבְּרִים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, מֵאֱלוֹ צַרִּיכִים לְבָרַח.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁזָּכְנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזָּכְנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר לוֹ יֵשׁ אֶת הַפֶּה שְׁמֹן טָהוֹר, שֶׁלֹּא נִגְעוּ בוֹ הַיּוֹנִים, עָלִינוּ לְרֵאוֹת לְהִתְחִיל לְלַמֵּד מִחֲדָשׁ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְהִתְמִיד בִּ"לְקוּוֹטִי-מוֹהַר"ן, עַד שֶׁיְהִיָּה שְׁגוֹר עַל פִּינוּ, כִּי בְּלִי לְמוֹד "לְקוּוֹטִי-מוֹהַר"ן, עֲדִין אִין יוֹדְעִים כָּלֵל מִיְהוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאִין מְקַרְבִּים אֵלָיו כָּלֵל; רַבְּנוּ ז"ל הִלְבִּישׁ בְּתוֹרוֹתָיו אֶת כָּל הַשְּׁגוֹת שֶׁל הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים וְסוּדוֹת הָאֲר"י ז"ל מִהָעֵץ חַיִּים וְהַפְּרִי עֵץ חַיִּים וְהַשְּׂמוֹנָה שְׁעָרִים, כָּל הַמוֹסָר וְהַחֲסִידוֹת נִמְצְאִים בִּ"לְקוּוֹטִי-

מוֹהַר"ן, וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" זֶה
 אֶתְחַלְתָּא דְגַאֲלָה (חיי-מוהר"ן, סימן שמת). וְעַל-כֵּן עָלִינוּ
 לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" עַד שִׁיְהִיָּה שְׂגוּר עַל לְשׁוֹנֵנוּ, וְכֵן
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת", שִׁיעוּרֵר אוֹתָנוּ מֵהַשָּׁנָה
 שָׂאֵנוּ שְׂרוּיִים בָּהּ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק א', סימן ס'), שֶׁהַצְּדִיק מְעוּרֵר מֵהַשָּׁנָה; וְכֵן עָלִינוּ לְלַמֵּד
 "סְפֵר-הַמִּדּוֹת", כְּדֵי שְׁנַתְקֵן מִדּוֹתֵינוּ הַרְעוֹת, וְכַמְאֲמַר
 ז"ל (מַגְלָה יב:): בְּמִדָּה שָׂאָדָם מוֹדֵד — בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ;
 הַמִּדּוֹת הֵן עֵקֶר הָאָדָם, וְאִם רוֹצִים יְלָדִים טוֹבִים, צְרִיכִים
 לְקִנּוּת מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְזֹאת רוֹכְשִׁים עַל-יְדֵי לְמוּד "סְפֵר-
 הַמִּדּוֹת"; בְּכֵן נָא וְנָא עֲשׂוּ לְעַצְמְכֶם חֹשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, הֲאִם
 לְמַדְתֶּם הַיּוֹם "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת",
 "סְפֵר-הַמִּדּוֹת"? ! בְּלִי זֶה, אֵינְכֶם מְקַרְבִים לְרַבֵּנוּ ז"ל!
 הֲאִם אַתֶּם יוֹדְעִים אֶת כָּל הַשִּׁיחוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל
 בְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן"? ! בְּלִי זֶה אָדָם אֵינוֹ
 מְקַרֵב לְרַבֵּנוּ ז"ל, הוּא חֵי סֵתָם בְּדַמְיוֹן גָּדוֹל. רַבֵּנוּ ז"ל
 אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סימן קצב), שֶׁפָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְחַכְמָתוֹ
 וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים שְׁלוֹ. הַצְּדִיק — אֵין
 יְכוּלִים לְהַפִּירוֹ, אֶלָּא עַל-יְדֵי סְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁחִבֵּר. אִם
 הֵייתֶם רוֹאִים עֹכְשׂוֹ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, לֹא הֵייתֶם מִתְקַרְבִים
 אֵלָיו, כִּי עַל רַבֵּנוּ ז"ל לֹא הַפִּירוֹ כָּלוּם, וְכִמוֹ שֶׁהַתְּבַטָּא
 פֶּעַם וְאָמַר: מִי שֶׁמְכִיר אוֹתִי, יַעֲיֵד שְׂאֵין בִּי שׁוּם תְּנוּעָה
 שֶׁל אֲדָמוֹר וּמְפָרָס. רַבֵּנוּ ז"ל הֵלֶךְ בְּפִשְׁטוּת, וְהַתְּנַהֵג

בפשטות וכו', עד שרוב בני-אדם חשבויהו כפאחד האדם, ולא נהו אחריו. אבל אנשי שלומנו שהיתה להם השגה ברוחניות, נשארו אצל רבנו ז"ל. ואפלו שרבנו ז"ל גרשם, הם חזרו שוב. ופעם אמר רבנו ז"ל איזה הומור על מישוהו, וההוא ברח, פגשו מוהרנ"ת ז"ל ושאלו: מדוע ברחת? וענה הקה: כי רבנו בזני. ענה ואמר מוהרנ"ת ז"ל: אותי אפלו אם רבנו היה מכה במקל — לא הייתי בורח. ומי יודע מדוע רבנו ז"ל בזה את ההוא? בודאי כדי להמתיק ממנו את הדין. ואם-כן העקר ללמד ספרי רבנו ז"ל, ורק על-ידי-זה מקרבים אליו. רבנו ז"ל הוא שמוכניע את "טמאת יון", ולכן עלינו ללמד את ספריו הקדושים, ולהפיצם לכלל נשמות ישראל. מי שקורא עצמו על שם רבנו ז"ל, בהכרח שיצא בכל יום לגלות ולפרסם את האור הזה לכל עם ישראל, ובזכות זה שיקרב רחוקים, גם לו תהיה תקנה, כי זה עקר התקון לפגם הברית, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, סימן נא): תקון להוצאת זרע לבטלה — שישתדל להחזיר אחרים בתשובה; וכלנו חטאנו ופשענו, כלנו אין פנינו יפות כלל, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן לט), ועלינו לבכות בכל יום: "רבנו של עולם, זכנו להתקרב להצדיק האמת, שיאיר גם בנו את האור אין סוף ברוך הוא". ואם נחזיר בנו את האור הזה, אז נבטל את "טמאת יון", עד שמעט

מהאור יבטל הרבה מהחשך. כי כיצד יכולים לגרש חשך? על-ידי הדלקת נר אחד קטן, כבר נעשה אור, עוד נר — כבר נעשה עוד אור וחוזר חלילה. ולכן בימי החנכה מגרשים את טמאת היונים, ואם גדליק עוד ועוד נרות, נזכה שרבים יפלו ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך.

חנכה זהו חג של תורה שבכל-פה, ולכן עלינו לקבל על עצמנו ללמד את התורה מחדש: מקרא — לסיים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, משנה — ללמד בכל יום עוד משנה ועוד משנה, עד שנסיים ששה סדרי משנה, גמרא — ללמד בכל יום דף אחר דף, עד שנסיים מסכתא ועוד מסכתא, עד שנסיים את כל הש"ס, ללמד רמב"ם — עוד הלכה ועוד הלכה, עד שנסיים את כל הרמב"ם, וכן כל השלחן ערוך וכו' וכו', וכן מדרש ללמד בכל יום, איזה תענוג הוא זה ללמד תורה, איזה זיו וחיות תפגס בנו. ועל כלם — עלינו לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, שמחזק אותנו, ומעודד ומשמח אותנו, ומכניס בנו אור פנה, שגם אנו נרגיש את הבורא ותברך שמו. ואימתי נדע שאנו מקרבים אל רבנו ז"ל? אם הולך לנו בחיים להפיץ את אורו בכל העולם כלו. הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה כבר במו עינינו לראות בגלוי שכונה,

שִׁיתְגַּלֶּה אֵלֵינוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֶצְמוֹ, וַיְבַנֶּה לָנוּ אֶת
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וַיַּגְאֲלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קונטרס

זאת חַנּוּכַּת הַמְּזִיבָח

יגלה נוראות נפלאות מסוד זאת חנכה, שבו
נגמרים כל התקונים שהתחילו בראש השנה
לגלות את מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-
הוא לכל העולם פלו.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבִיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל
חֲנֻכָּה נִגְמְרִים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחִילוּ
בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
וּבְעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וּבִיּוֹם הַכַּפּוּרִים,
בְּחַג הַסְּפּוֹת וּבְשִׁמְיֵי עֲצֵרֶת וּבְשִׁמְחַת
תּוֹרָה, וְאִז קוֹרִין "זֹאת חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח",
שְׂאֲנַחְנוּ מִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְּבַרַךְ אַחֵר כָּל
הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת שֶׁיִּגְעֵנוּ וְטְרָחְנוּ בַּיָּמִים
הַנּוֹרָאִים, וְחֲזַרְנוּ בְּתְּשׁוּבָה, וְקִיַּמְנוּ אֶת כָּל
הַמְּצֻוֹת, שְׂיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
וְיִחַנֵּף לָנוּ אֶת עֲבוֹדַת הַמְּזֻבָּח בְּהַקְרֵבַת
הַקְּרִבָּנוֹת.

(אמרי־מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ג' סִימָן ח')

קונטרס

זאת חֲנֻכַּת הַמְזִבַּח

יום מיוחד במינו הוא היום האחרון של חֲנֻכַּה, ונקרא: 'זאת חֲנֻכַּה', על שם שגומרים את פְּרֻשַׁת הנשיאים, וקוראים בו: "זאת חֲנֻכַּת הַמְזִבַּח". ומקבל מהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שמה שנתחילו לתקן את המלכות בראש השנה, שאז ממליכים את הקדוש-ברוך-הוא, וצועקים בקול גדול: "המלך", וכן מזכירים בתפלות: "המלך הקדוש", "המלך המשפט", שאנו מקבלים על עצמנו על מלכותו יתברך, לידע שהשם יתברך מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, וכל מה שעושה, הכל רק לטובה. וכמאמרם ז"ל (ברכות ס.) : אמר רבי עקיבא, כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד; ואפלו אם פּעמים רבות נראה לנו שזה הפך הטוב, אין זאת אלא מחמת חסרון הדעת. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ), שאפלו מכל היסורים שעובר על האדם, אם יודע שהכל בהשגחה מאתו יתברך, אז בנקל יכול לקבל את זאת. ואפלו יסורי

הגוף, שאדם ההכרח לו להרגיש את זאת, אם יודע שהכל ממנו יתברך, בנקל יקבלם. ומכל שכן דברים שחויץ לגוף, שיש לאדם עגמת נפש, צער וחלישות הדעת, מפלוני ומאלמוני, או ממה שקורה לו, אם אדם יודע שהכל בהשגחה פרטית, אז יכול לקבל הכל. וזו שלמות תקון המלכות, שאדם מקבל על עצמו בראש השנה: "המלך הקדוש", "המלך המשפט", שיודע שהכל זה ממנו יתברך. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא. כי על העולם הבא נאמר (ישעיה סד, ג): "עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחפה לו", אם היה אדם יודע מהו עולם הבא, רוחניות חיות אלקות, שכל השבעים שנה שאדם חי בזה העולם, אף אם יהיו לו כל התענוגים בחיים, ומכל העולם בלו כל העשירות שרק תהיה לו, זה אינו מגיע לשעה אחת של חיי העולם הבא. אין לנו משג מה זה עולם הבא, רוחניות חיות אלקות, שאדם אינו מרגיש משום דבר רק אלקותו יתברך. ולכן בזה העולם אם אדם מקבל כל העובר עליו לטובה, זה מעין עולם הבא, שמרגיש תענוג רוחני. ואומרים חכמינו הקדושים (אבות ד, יז): יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא; הינו אף שתענוג עולם הבא זהו תענוג נצחי, תענוג רוחני, שאדם

מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמְרַגֵּשׁ רַק אֱלֻקוֹת,
וְאֵין מַעֲנִין אוֹתוֹ מְאוּמָה, רוֹצֶה רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְשֵׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, וְהַחַיִּים שְׁלוֹ
עָנַג רוּחָנִי, עִם כָּל זֹאת שָׁעָה אַחַת שְׁאָדָם בּוֹרַח
לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, וּלְבֵית-הַמְּדַרְשׁ לְלַמֵּד, וְעוֹשֶׂה
מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, זֶה שְׂוֵה יוֹתֵר מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא. דְּבַר כְּזֶה אֵין לָנוּ אֶפְלוּ מִשָּׁג בְּנוֹרְאוֹתוֹ.

וְהִנֵּה אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא מְצַמְצָם, כַּמָּה יֵשׁ לוֹ
לְחַיּוֹת כָּאֵן? שְׁבַעִים שְׁמוֹנִים שָׁנָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים
צ, י): "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגְבוּרוֹת
שְׁמוֹנִים שָׁנָה", אֲבָל זֶהוּ זֶה! וְגַם עַל זֶה צָרִיכִים רַחֲמֵי
שָׁמַיִם, אֵף אֶחָד אֵינוֹ בְּטוֹחַ בְּדַקָּה וּשְׁנִיָּה. עִם כָּל זֹאת
בֶּן אָדָם שֵׁשׁ לוֹ שָׁכַל, וְנִכְנָס שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְבֵית-הַכְּנֶסֶת
לְהִתְפַּלֵּל: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֲרֵבִית בְּצַבוּר, וְכֵן בּוֹרַח
לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ וְלוֹמֵד: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ,
הַלְכָה — שָׁעָה אַחַת, זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב מִכָּל תַּעֲנוּגֵי
הָעוֹלָם הַבָּא! וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָּא
דְּרַב כְּהֵנָא כח, ח): כָּל זְמַן שֵׁשְׁרָאֵל מְעַצְרִים בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת
וּבִתֵּי מְדַרְשׁוֹת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹצֵר שְׁכִינָתוֹ עִמָּהֶם.

וְלִכֵּן הַיּוֹם הַזֶּה נִקְרָא "זֹאת חֲנֻכַּת", 'זֹאת' —
מוּבָא בַזֵּהר זוֹ הַשְּׁכִינָה, וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב (וַיִּקְרָא טז, ג):

"בזאת יבוא אהרן אל הקדש", אהרן הכהן נכנס עם מדה של 'זאת', שזו האמונה, אל תוף הקדש. בזאת נתברכו עם ישראל על-ידי משה רבנו, כמו שכתוב (דברים לג, א): "וזאת הברכה אשר ברוך משה", דוד המלך שהיו לו כל-כף הרבה שונאים, ורצו רק לשברו ולהרסו, וקמו נגדו אנשיו, ילדיו ואשתו, מה הוא אמר? "בזאת אני בוטח", אין לי אלא מדה של 'זאת'. ולכן היום הזה נקרא 'זאת חנפה', כי בזה נגמרים כל התקונים שהתחלנו לעשותם מראש השנה, ימי התשובה, יום הכפורים, חג הסוכות, וששים יום של חשון וכסלו עד עכשו, שנגמרו התקונים. ולכן ביום הזה קוראים: 'זאת חנפת המזבח', אשר אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז), שהשלחן של האדם נקרא מזבח, ולכן אדם צריך לשמר מאד מאד מה הוא אוכל, שלא יהיו שום שאלות ופקפוקים על הבשר שאוכל, ועל הלחם והירקות והפרות ושאר מאכלים, שלא יהיה בזה, חס ושלום, שום ספק ספקא של אסור.

ויש להבין מה הקשר בין ראש השנה, שאז ממליכים את הקדוש-ברוך-הוא, ואומרים: "המלך", אתה רבוננו של עולם מלך מלכי המלכים, "המלך הקדוש", "המלך המשפט", שאנו עוסקים בימים הנוראים רק לגלות את מלך המלכים הקדוש-

זאת חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח

רכט

בְּרוּךְ-הוּא, לְבֵין חֲנֻכָּה? אֵלָּא הַיּוֹנִים רָצוּ לְעַקֵּר מֵעַם
יִשְׂרָאֵל אֶת שֵׁם ה', עַד שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(בְּרֵאשִׁית וּבַה, פָּרָשָׁה ב'), שֶׁהֵם גָּזְרוּ שְׁלֹא יִזְכִּירוּ שֵׁם ה'
בְּפִיהֶם, כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק
בְּאֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל; כִּי בָזָה שְׂאָדָם תָּמִיד מְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, בָּזָה הוּא מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם
רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ אֶת שֵׁם ה'. אָבֵל עִם יִשְׂרָאֵל נִלְחָמוּ נֶגֶד
הַיּוֹנִים וְהַמְּתִינִים, וְגָלוּ לְכָלם: אֲנַחְנוּ תַּחַת עֵלוֹ יִתְבָּרֵךְ,
אֲנַחְנוּ עֲבָדֵי הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שָׂמוּ! וְלִכֵּן חָרְטוּ עַל הַגָּלָם:
מִכַּבֵּ"י, רָאשֵׁי תְבוּת: מִ"י כְּמוֹךְ בְּאֵלִים הַיּוֹי"ה, שֶׁגָּלוּ
לַיּוֹנִים וְלַמְּתִינִים, שְׂאִינָנוּ מִפְּחָדִים מִכֶּם, וְלֹא נִכְנָע,
אָנוּ נִגְלָה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעֲצָמָנוּ, לְבָנֵי
מִשְׁפַּחְתָּנוּ, וְלִכְלָל עִם יִשְׂרָאֵל, וְלִכְלָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. שְׂזָה
הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁהַיּוֹנִים טָמְאוּ אֶת כָּל הַשָּׁמַיִם, אֶת כָּל
הַמַּחֲוֹת, וְרָצוּ לְהוֹצִיא מֵאִתָּנוּ אֶת הַמְּלֶכֶךְ, כְּאֵלוֹ עִם
יִשְׂרָאֵל הֵם עִם כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, בְּכֵן אָנוּ מְגִלִים
לָהֶם: לֹא וְלֹא! אָנוּ בָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָמוֹ
שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים יד, א): "בָּנִים אַתֶּם לַהּוֹי"ה אֱלֹהֵיכֶם",
וְאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֲבוֹת ג, יד): חֲבִיבֵין יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּקְרְאוּ בָּנִים לְמָקוֹם; וְלִכֵּן כְּשֶׁמְגִיעַ הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל
חֲנֻכָּה, אֲזַי קוֹרְאִים: "זֹאת חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח", אָנוּ עֹתָה
חוֹנְכִים אֶת הַמְּזֻבָּח. וְאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית
נח.): בְּזִמְן שְׁבִית-הַמְּקַדָּשׁ הָיָה קָיָם, הָיָה הַשְּׁלַחַן מְכַפֵּר,

וּעֲכָשׁוּ שְׂאִין לָנוּ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁלְחָנוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר.
הֵינּוּ הַמְזִבַּח הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל. בְּמִזְבַּח
הַזֶּהב הִקְטִירוּ קִטְרֶת, וּבְמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת הִקְרִיבוּ אֶת
הַקָּרְבָּנוֹת. אָבָל מִשְׁנַחֲרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, לֹא נֹתֵר לָנוּ רַק
הַשְּׁלֶחַן בְּבֵית, הֵינּוּ הָאֵכֶל שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים. וְכַתוּב בַּזֶּהר
(עֵין חֶלֶק ב' קנ"ג): אִם אָדָם בָּעֵת אֲכִילָה מְזַמֵּן אוֹרַח
שְׂיֹאכֵל עִמוֹ, וְנוֹתֵן צְדָקָה, וּמְדַבֵּר דְּבוּרֵי תוֹרָה בְּאִמְצַע
הָאֲכִילָה, יוֹצֵא כְרוּז מִן הַשָּׁמַיִם: "זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי
ה'". וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י"ז),
שְׂרוּאִים בְּדֶרֶךְ כָּל כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל, אִזּוֹ נִתְּבַלְבֵּל מִחוּ
מָאֵד, וּמְדוּעַ? כִּי כֵּן כָּתוּב בַּזֶּהר הַקְדוּשׁ (רַעֲיָא מְהִימְנָא עֲקֵב
רע"ב): עֵינֵן אֲכִילָה — עֵינֵן מְלַחֲמָה; אִף יְהוּדֵי צָרִיף
לְחִיּוֹת עִם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּכְשֶׁהוֹלֵךְ לְאָכֵל פֶּת,
עָלְיוֹ לְטַל יָדָיו וּלְבָרָךְ: "עַל גְּטִילַת יָדַיִם", וְאִם מְזַלְזֵל
בַּזֶּה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, שֶׁנֶּעְקָר מִן הָעוֹלָם
(סוֹטָה ד:). וְשׂוֹאֲלִים: הֲרֵי רוּאִים הַרְבֵּה אֲנָשִׁים, שְׂאִינָם
מְקַפִּידִים עַל כֶּף, וְאִינָם נֶעְקָרִים מִן הָעוֹלָם? אֵלֶּא עַל
גְּטִילַת יָדַיִם רְאֵשֵׁי תְבוּת: עֲנִי. וְשׂוֹאֲלִים: הֲלֹא יִשְׁנָם
שְׂאִינָם נִזְהָרִים בַּזֶּה, וּבְכֹל זֹאת אִינָם עֲנִיִּים? אֵלֶּא אֵין
עֲנִי אֵלֶּא בְּדַעַת' (נְדָרִים מ"א), שְׂאִין לָהֶם הַשֶּׁכֶל וְהַדַּעַת
הָאֲמִתִּית, וּמֵהֵי? "אֲתָה הָרֵאתָ לְדַעַת, כִּי הוּי"ה אֱלֹקִים
אֵין עוֹד מְלַבְדוֹ" (דְּבָרִים ד, לה), שְׂאָדָם יִרְגִישׁ שֶׁהַקְדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֶּה. וְלִכֵּן יְהוּדֵי קֹדֶם שֶׁהוֹלֵךְ לְאָכֵל,

צָרִיף לְבֹדֵק אִם נִקְנָה הַלֶּחֶם בְּמָקוֹם שֵׁישׁ לוֹ הַכָּשֵׁר
מִהֵדָר מְאֹד. כִּי, לְדַאֲבוּנָנוּ, יִשָּׁנן הַיּוֹם מֵאֲפִיּוֹת שְׂאִין
עֲלֵיהֶן שׁוֹם פְּקוּחַ, וְהִקְמַח לֹא נָפוּ אוֹתוֹ כְּדָבְעֵי, וַיֵּשׁ בוֹ
חֲרָקִים וְתוֹלְעִים, מִכָּל שָׁכַן שְׁלֹא הִפְרִישׁוּ מֵעֶשֶׂר, וְעַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁלֹא שָׁמְרוּ שְׂבִיעִית, וְכֹאֲשֶׁר אָדָם
מְבָרֵךְ בְּרֻכָּה עַל הַלֶּחֶם הַזֶּה, הוּא מְנַאֵץ אֶת הַשֵּׁם
הַנִּכְבָּד. וְכֵן צָרִיכִים לְהִקְפִּיד עַל פְּרוֹת וַיִּרְקוֹת שִׁיְהִיו
מֵעֶשְׂרִים וּנְקִיִּים מִתּוֹלְעִים, וְכֵן הַדָּגִים שִׁיְהִיו כְּשֵׁרִים.
וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה צָרִיכִים לְהִקְפִּיד בְּעֵנִין הַבָּשָׂר
שִׁיְהִיָּה כָּשֵׁר בְּהַכָּשֵׁר מִהֵדָר, וְלֹא מִשׁוֹחֲטִים קָלִים
וְרִיקִים, אֲלֹא יִהְיוּ יִרְאֵי שָׁמַיִם אֲמִתִּיִּים. וְאִזּוֹ כִּשְׂאֵדָם
נוֹטֵל יָדַיִם, נִשְׁפָּע עֲלָיו שִׁפְעַ אֱלֹקֵי, וְכִשְׂמֵבֵרֵךְ "הַמוֹצִיא
לֶחֶם מִן הָאָרֶץ", וּמִנִּיחַ עֶשֶׂר אֶצְבְּעוֹתָיו עַל הַלֶּחֶם, בְּזֶה
מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וּמְגַלֶּה שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהֵאֱכַל שְׁלוֹ. וְכִשְׂאֵדָם
מִתְנַהֵג כֶּן, אוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב),
אִזּוֹ נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד בֵּין קִדְשָׁא בְרִיף הוּא וּשְׂכִינְתָא אֲפִין
בְּאֲפִין, וַיְכוּלִים לְרְאוֹת אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֵת הָאֱכֹל,
וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (רוֹת ב, יד): "לֵעֵת הָאֱכֹל גִּשֵׁי הַלּוֹם", כִּי אִם
אָדָם מִתְבּוֹנֵן בְּמָה שְׂאוּכֵל, אֲשֶׁר זֶה אֱלֹקוֹת, אִזּוֹ נַעֲשֶׂה
יַחֲוֹד גָּדוֹל בְּשָׁמַיִם. וְכְתוּב בְּזִהָר, שְׂאֵדָם יֵאֱכֹל אֶת כָּל
הַמַּעֲדָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, בְּאִפְּן שִׁיְבָרֵךְ בְּרֻכַת-הַמְזוֹן בְּשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה מְאֹד וּבִכְוִנָּה עֲצוּמָה, וּבְזֶה מְקַדֵּשׁ שֵׁם הַשֵּׁם

בעולם. ולכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אכילה, חלק ב', סימן ג'): על-ידי ברפת המזון, נתודע השם יתברך בעולם; ברפת-המזון זה דאורייתא, וצריך לברך בנחת מתוך הסדור דיקא, מלה במלה, בכונת פרוש המלות וכו', ואם אדם אוכל כמו יהודי, נוטל ידים תחלה, ודואג שהכל יהיה פשר למהדרין, ואוכל בכונה שיהיה לו פח לעבד את הבורא יתברך שמו, ומכון שגם האכל זה אלקות, אז "זה השלחן אשר לפני ה'", וזה המזבח. ולכן גם עכשו, כשאנו נמצאים עדין בגלות, יש לנו מזבח בבית, כי שלחנו של אדם זה המזבח.

ולכן היום האחרון שעוסקים בתקון המלכות נקרא: "זאת חנכה", על שם "זאת חנכת המזבח". ויכולים עוד לפעל אצל הקדוש-ברוך-הוא ביום זה, ולהוסיף או למחק בפתק שקבלנו. כי בראש השנה השם יתברך כותב את הפתק, מה יהיה התקציב של כל אחד השנה, ומה יקרה עמו השנה — אם יעני או יעשיר, אם יחיה או ימות, אם יחיה חיי שלוה, או יחיה חיים של עצבון ודפאון ופחדים, כי בראש השנה נכתב לאדם כל אשר יקרה עמו כל השנה, ובעבור זה נוסעים לצדיק האמת לראש השנה, כי אנו זקוקים לעורך דין גדול מאד, שימליץ טוב בעדנו. אחר-כך נותן לנו הקדוש-ברוך-הוא שבעה ימים שנחזור בהם בתשובה

שְׁלֵמָה, וְאָז בְּהִגִּיעַ יוֹם כְּפוּר חוֹתָם עַל הַפֶּתַח שְׁכַתְּבָ לָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. וּבְהוֹשֵׁעַנָּא רַבָּה, אָז מוֹסְרִים אֶת הַפֶּתָקִים לְשָׁלוּחִים, וְכָל אֶחָד מְקַבֵּל אֶת הַפֶּתַק שְׁלוֹ, וְאִין מוֹעִיל שׁוּם דְּבַר. עִם כָּל זֹאת אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שְׁנוֹתָרוּ לָנוּ שְׁשִׁים יוֹם מִסוּף חַג הַסִּכּוֹת — שְׁמִינֵי עֲצָרַת וְשִׁמְחַת תּוֹרָה, עַד חַנּוּכָּה, וּבִ"ז זֹאת חַנּוּכָּה" יְכוּלִים עוֹד לְהִתְעַקֵּשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹסֵף נָא לִי כַּמָּה אֲפָסִים עַל הַסִּכּוּם שֶׁהִקְצַבְתָּ לִי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, פֶּה רָשׁוּם עָלַי אֵיזָה עֲנֵשׁ, אֵיזָה דִין, בַּר מִיָּנָן, מְחַק נָא לִי אֶת זֶה". וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מוֹרִיד כַּמָּה דְּמַעוֹת בְּעֵת הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹטֵף אֶת פָּנָיו בְּדְמַעוֹת, הוּא מְצַלִּיחַ לְמַחֵק אֶת הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּפֶּתַח וּלְהַפְכֵן לְטוֹבָה. "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כָּאֵן כְּתַבְתָּ לִי שְׂיִהְיֶה לִי טוֹב, הוֹסֵף נָא לִי עוֹד מְלָה אוֹ שְׁתֵּי: 'מְאֹד מְאֹד', שְׂיִהְיֶה לִי טוֹב מְאֹד מְאֹד", וְכֵן בְּכָל הַפֶּתַח שְׁכַתְּבוּ לְאָדָם, יְכוּל לְהוֹרִיד וּלְהוֹסִיף, וְהַכֵּל בְּזִכּוֹת שְׁמִכְנִיס בְּשִׁלְחָנוּ אוֹרַח עֲנִי. וְלִכֵּן כְּתוּב בַּשְּׁלִחָן עָרוּךְ, שְׁבִימֵי חַנּוּכָּה הָעֲנִיִּים הוֹלְכִים עַל דְּלִתוֹת פֶּתַחֵי יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים לְקַרְבָּם וּלְתַן לָהֶם. כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְעֹזֵר לְזוּלָתוֹ, וּלְסִיעַ לְעֲנִיִּים, כִּי הַשְּׁלִחָן זֶה הַמְּזִבַּח, וְכִמְאָמְרָם ז"ל: כָּל זְמַן שְׁבִית-הַמְּקַדָּשׁ קָיָם מְזִבַּח מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו שִׁלְחָנוּ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו, וְכִיצַד? עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיס עֲנִי וְנוֹתֵן לוֹ גַם-כֵּן

לֹאכֵל, וְאוֹמֵר דְּבָרֵי תוֹרָה, זֶה הוּא הַמְּזִבֵּחַ, וְזֶה "זֹאת חֲנֹפֶת הַמְּזִבֵּחַ". וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא תְּרוּמָה): מֵהוּ מְזִבֵּחַ? מ' – מְחִילָה, ז' – זְכוּת, ב' – בְּרָכָה, ח' – חַיִּים. אִם אָדָם שׁוֹמֵר מָה הוּא אוֹכֵל, שְׁלֹא יִפְשֵׁל, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, בְּבִשָּׁר וְחֶלֶב, אוּ בְטָרְפוֹת וּנְבִלוֹת, הַמְּזִבֵּחַ – שְׁנֵי הַשְּׁלֶחָן שָׁלוּ, יָבִיא לוֹ מְחִילָה, שִׁמְחָלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וַיִּמְשִׁיף עָלָיו זְכוּת אָבוֹת, וַיָּבִיא עָלָיו בְּרָכָה, שְׂיִהְיֶה מְבָרָךְ, וַיִּמְשִׁיף לוֹ חַיִּים טוֹבִים. וְזֶה מְזִבֵּחַ – רֵאשֵׁי תְבוֹת: מְחִילָה, ז' זְכוּת, ב' בְּרָכָה, ח' חַיִּים.

וְלָכֵן בַּיּוֹם הַזֶּה "זֹאת חֲנֹפֶה", עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצִמְנוּ מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה לְשֹׁמֵר מָה אָנוּ אוֹכְלִים, וּמָה שְׁנִכְנַס הַבֵּיתָה, אֵיזָה בְּשָׁר בְּפָרֵט, וְאֵילוּ מוּצְרִים בְּכָלֵל, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רָעִים שְׁאָדָם סוֹבֵל הֵם מִפְּנֵי שְׂאֵינוּ נֹזֶהר בְּמֵאֲכָלִים אֲסוּרִים. וּבְפָרֵט הַיּוֹם, שְׁכָּל הַשּׁוּק מוּפָץ עִם טָרְפוֹת וּנְבִלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲסוּר לְקַנּוֹת מִיַּנִּי מְתִיקָה לִילְדִים לְפָנֵי שְׁבוּדָקִים אִם יֵשׁ עַל זֶה הַכֶּשֶׁר מְהֵדָר שֶׁל בֵּית-דִין יִרְאֵי ה', כִּי עָלוּל לְהִיּוֹת בְּתוֹכְכֶם שׁוּמָן חֲזִיר. הָעֶרְב-רַב בְּכּוֹנֵנָה תַּחֲלָה מִחֲדִירִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל טָרְפוֹת וּנְבִלוֹת, כְּדֵי שְׁלֹא יִקְלָטוּ, בַּר מִיָּנָן, אֶת הָאֲמוּנָה. וְלָכֵן צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד, וּבְפָרֵט לְהִזְהִיר אֶת הַיְלָדִים לֹא לְקַנּוֹת מִמִּתְקִים שְׁנִרְאִים

חִיצוֹנִית כָּל-כָּף יָפָה, וּמוֹשְׁכִים אֶת הָעֵינַן וּמְגָרִים מְאֹד.
צָרִיכִים לְדַעַת, שֶׁהַכֹּל כְּסוּת עֵינַיִם לְהַכְשִׁיל בְּמֵאֲכָלוֹת
אַסוּרִים.

"זאת חַנּוּכַּת הַמְזֻבַּח", עֲכָשׁוּ חוֹנְכִים אֶת הַמְזֻבַּח,
עֲכָשׁוּ אָנוּ מְקַבְּלִים עַל עֲצֻמְנוּ לְשֹׁמֵר מָה אָנוּ אוֹכְלִים,
וְלַהֲזִהִיר אֶת הָאִשָּׁה שֶׁתִּשְׁמֹר מָה הִיא קוֹנָה, וְלֹא לְקִנּוּת
שׁוּם מוֹצֵר שְׂאִין עָלָיו הַכֹּשֶׁר. וְלַהֲזִהִיר אֶת יְלָדֵינוּ, אֲשֶׁר
כָּל מִינֵי מְתִיקָה, בְּהִכָּרַח שִׁיחִיָּה עַל זֶה הַכֹּשֶׁר שֶׁל
בֵּית-דִּין יִרְאֵי ה'. וְלֹא דֵי בְּהִכָּשֶׁר 'רַבְּנוֹת', כִּי בְּלִי רַב
יִרְא שְׁמַיִם, צָרִיכִים לִידַע שֶׁזֶה טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת. וְצָרִיכִים
לְהִשְׁמֹר בְּדָבָר זֶה בְּמֵאֹד מְאֹד. וְזֶה הָיָה הַכַּח שֶׁל
הַיּוֹנִיִּם, שֶׁהַכְּשִׁילוּ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם כָּל הַבָּא
בְּיָדָם. וְלָכֵן בְּיוֹם זֶה "זאת חַנּוּכָּה", עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל
עֲצֻמְנוּ קִבְלוֹת טוֹבוֹת, שֶׁנִּזְכָּה לְשֹׁמֵר עַל הַשְּׁלֶחֶן שֶׁלָּנוּ,
שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְעַרְב בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשֶׁר וְחֶלֶב, וְלֹא יַעֲלֶה
עָלָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, וְלֹאכֵל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ,
וְלַהֲקַפִּיד מְאֹד עַל גְּטִילַת יָדַיִם, עַל מַיִם אַחֲרוֹנִים, וְעַל
בְּרִכַּת-הַמְזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר, כִּי מִי שֶׁמְבָרֵךְ מִתּוֹךְ הַסְּדוּר,
מִבְּטָח לוֹ שִׁיתְעַשֵּׂר.

וְהִנֵּה בִימֵי חַנּוּכָּה הַקְּדוּשִׁים, עִם יִשְׂרָאֵל מְדַלִּיקִים
אֶת הַנְּרוֹת, וּמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

לכלם, וכל מה שרצו היונים והמתיונים משך אלפים שנה, לנתק את עם ישראל מהמורשת, מהתורה שקבלנו בהר סיני — לא הצליחו, כי תמיד תשארה נשמות ישראל חזקות באמונה ברורה ומזככת, ונצח ישראל לא ישקר, וזו השמחה הגדולה ביותר שלנו. ולכן ימי חנכה הם ימי הודאה, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהב"ן, חלק ב', סימן ב'), ש"ימי חנכה הם ימי תודה והודאה, ועלינו להודות ולשבח לפניו יתברך על כל החסדים שעושה עמנו, ועלינו לצאת מעצמנו, מהדכאון הפנימי שדבק בנו, ומתקף הצרות עלינו להתחזק ולהחזיק מעמד. רבנו ז"ל גלה לנו סוד נפלא (לקוטי מוהב"ן, חלק א', סימן קצא), שדוד המלך אומר בעת הצרות שעברו עליו (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי", דוד המלך סבל סבל גדול מאד, עם כל זאת לא אבד עשתונותו, אלא בא לפניו יתברך ואמר: רבונו של עולם, בצר הרחבת לי, בכל הצרות שעברו עלי — הרחבת לי. אומר רבנו ז"ל, שזו העצה לכל יהודי — לא להשבר בעת צרה. כלנו עוברים צרות, כלנו עוברים יסורים, כלנו סובלים סבל, אבל אנו נשארים בתוך הצרות, חושבים תמיד מהצרות ומתיאשים. אבל על-ידי שמוצאים את ההרחבות שהקדוש-ברוך-הוא עושה לנו אפלו בתוך הצרות, אזי מחזיקים מעמד.

וְלִכֵּן אִם אָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כְּזֶה, אִם אָנוּ
 יוֹדְעִים מֵרַבִּי כְּזֶה שְׁמַגְלֶה לָנוּ גְלוּי כְּזֶה — 'הַמֶּלֶךְ',
 שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אֶצְלָנוּ, 'הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ', 'הַמֶּלֶךְ
 הַמְשֻׁפָּט', כָּל הַמְשֻׁפָּטִים הֵם מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ מוֹצְאִים
 הֶרְחָבוֹת גַּם בְּמִצְוֹת הַגְּדוּלוֹת בְּיוֹתֵר. וְזֶהוּ שְׂאֵמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (ירושלמי תענית דף יא.): אָמַר דָּוִד לִפְנֵי
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל צָרָה שֶׁהֵייתִי נִכְנָס בָּהּ, הֵייתִי
 מְרַחֵבָה לִי, נִכְנָסְתִּי לְצָרְתָהּ שֶׁל בֵּית-שֶׁבַע, נָתַתָּ לִי אֶת
 שְׁלֹמֹה, נִכְנָסְתִּי לְצָרְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נָתַתָּ לִי אֶת בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ. דָּוִד הַמֶּלֶךְ סָבַל סָבַל גְּדוֹל מְאֹד כָּל יְמֵי חַיָּו,
 סָבַל צָרוֹת צְרוּרוֹת מִבְּנוֹ אֲבִשְׁלוֹם שְׂגִירָשׁוֹ, אֲשֶׁר הֵיכֵן
 שׁוֹמְעִים דְּבַר כְּזֶה שֶׁבֶן יִגְרַשׁ אֶת אָבִיו?! וְדוֹד הַמֶּלֶךְ
 מְצָא הֶרְחָבָה בְּתוֹךְ הַצָּרָה, וְהַחֵל לֹמֵר אִזּוֹ: "מִזְמוֹר
 לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ" (תהלים ג, א). שׁוֹאֲלִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ז:): אֵיזֶה מִזְמוֹר זֶה? בֵּן שְׂיִגְרַשׁ
 אֶת אָבִיו?! וְכִי יֵשׁ כָּאֵן מִזְמוֹר?! הֲלֹא הָיָה צָרִיךְ
 לֹמֵר: "קִינָה לְדָוִד", שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְבָרַח מִפְּנֵי בְּנִי, הֲאִם
 זֶהוּ מִזְמוֹר? אֵלָּא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים, שְׂדוֹד
 הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַת צָרְתוֹ מְצָא לְעִצְמוֹ הֶרְחָבָה. וּמִי יְכוּל
 לְהִרְאוֹת דְּבַר כְּזֶה? רַק דָּוִד הַמֶּלֶךְ! הֲלֹא הָיִינוּ נִשְׁבָּרִים
 לְגַמְרֵי, אִם הֵילָדִים שְׁלָנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, הָיוּ רוֹדְפִים
 אוֹתָנוּ, מָה — אִם אָדָם הָיָה רוֹדֵף אוֹתָנוּ, וּמִצָּר וּמִצִּיק
 לָנוּ — הָיִינוּ נִשְׁבָּרִים, כָּל שֶׁכֵּן אִם הָאִשָּׁה אוֹ הֵילָדִים

רוֹדְפִים אוֹתָנוּ, בּוֹדֵאי לֹא הֵינּוּ מַחְזִיקִים מֵעַמֵּד. דָּוִד
הַמֶּלֶךְ סָבַל סָבַל מֵאֲשֶׁתוֹ שְׁבִזְתָּה אוֹתוֹ, מֵאֲבִשְׁלוֹם
שְׁגָרְשׁוֹ, וְהִכְרַח לְצֵאת מִירוּשָׁלַיִם בְּבִזְיוֹנוֹת, וְאָף-עַל-
פִּי-כֵן הוּא אוֹמֵר: "מִזְמוֹר לְדָוִד בְּכַרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם
בְּנֹו, ה' מָה רַבּוּ צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי". הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא תִרְאֶה כַּמָּה צָרוֹת יֵשׁ לִי, וְכַמָּה קָמִים עָלַי, וְאִם לֹא
דֵי בָזָה, מִמִּשִּׁיף דָּוִד הַמֶּלֶךְ: "רַבִּים אוֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין
יִשׁוּעָתָה לוֹ בְּאֵלֶקִים סֵלָה", הַרְבֵּה אוֹמְרִים: הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עֲזֹב אוֹתְךָ, וְאֵינּוּ אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְהִרְאָיָה —
שְׁלֹשׁוֹנָיִךְ לֹא קוֹרָה מְאוּמָה, וְאַתָּה נִמְצָא בְּצַעַר
וּבְגָלוֹת, אֲבָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לֹא אָבַד אֶת עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו:
"וְאַתָּה הוֹי"ה מְגֵן בְּעַדִי, כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי", אָנִי
בְּטוֹחַ, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׂאֵתָה מְגֵן בְּעַדִי, וְתָרִים אֶת
רֵאשִׁי שֶׁהַשְּׁפִילוֹנִי כָל-כָּךְ.

זֶה הַלְמוּד שֶׁרַבּוּנוֹ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ — לֹא לְהִתְיַאֵשׁ
בְּמַצָּבִים הַכִּי קָשִׁים, לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד; יִשְׁנֵם הַרְבֵּה
אֲנָשִׁים שְׁסוֹבְלִים עֲנִיּוֹת, אֲבָל אָסוּר לִפְלֹ בְדַעְתּוֹ, וְאִם
אָדָם חָזַק בָּזָה, שְׁלֹא יַעֲזֹב אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל
מַחִיר, אָף שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, סוּף כָּל סוּף
הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה. וּמָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת בְּעֵת צָרָה?
לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל וּלְשַׁבַּח לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יִתֵּן
לָנוּ כַח לְבַקֵּשׁ לְהִבָּא. שְׁזַהוּ מַה שְׂאוֹמְרִים חַכְמֵינוּ

זאת חנכת המזבח

רלט

הַקְדוּשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים מְזֻמָּר כ'): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
בְּשָׁעָה שְׁמַגַּעַת צָרָה לְיִשְׂרָאֵל, וּמִבְקָשִׁים אוֹתִי
וּמִשְׁתַּתְּפִים בְּכַבּוּדִי, כְּבוּדִי עִמָּהֶם, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָנִי
עוֹנָה אוֹתָם; אֵימָתִי נִשְׁמָעוֹת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל? בְּשָׁעָה
שֵׁישׁ לְאָדָם צָרוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסָּבֵב עִם הַמוֹן שׁוֹנְאִים,
עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת סוֹכְבִים אוֹתוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ
מִתְיָאֵשׁ וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וּבּוֹרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְיוֹצֵא לְשָׂדֶה, וּמִתְיָשֵׁב עַל סֵלַע, אוֹ מְטַפֵּס עַל הַהָר
וּמִתְיָשֵׁב עַל הַדֶּשֶׁא, וְשׁוֹטַח כַּפָּיו לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וּמִבְקָשׁ:
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵין לִי אֶף אֶחָד, כֹּלָם עֲזוּבוּנִי, וְנִשְׁאַר
לִי רַק אוֹתְךָ, בְּאוֹתוֹ רָגַע רוּאָה יִשׁוּעָה. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּהַר ג'): בֶּן אָדָם, כִּי־יִנּוֹן שְׁמַגִּיעָה לוֹ צָרָה
וְעוֹשָׂה תְּשׁוּבָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילוֹ, וְאִם לֹא —
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא עָלָיו עוֹד צָרָה. וְלִכֵּן הִבָּה
נִקְבַּל עַל עֲצָמָנוּ עֲכָשׁוּ, שֶׁהֵנָּה לֵילוֹת טַבַּת הָאֲרָפִים
נִכְנָסִים, אֲזִי כָּל לַיְלָה נַעֲשֶׂה קְבִיעוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
שְׁבַע-עַל-פָּה: מִשְׁנָה וּגְמָרָא, מְלַבֵּד מֶה שְׂאָנוּ לוֹמְדִים
בַּיּוֹם: מְקָרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, אֶלָּא כָּל לַיְלָה
נַעֲשֶׂה לְעֲצָמָנוּ סֵדֵר בְּמִשְׁנָה וּבְגְמָרָא, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְּנוּ
י"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'), שֶׁהַקּוֹלוֹת שֶׁל הַסְטָרָא
אֲחֵרָא, וְהַנְּגוּנִים שֶׁהַזְּמָרִים הַרְשָׁעִים מְזַמְרִים, לֹא יוֹכְלוּ
לְהִזְיֵק לָנוּ. כִּי כֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חֲגִיגָה טו:):
אֵיךְ אֱלִישֶׁע בֶּן אֲבוּיָה, שֶׁהָיָה מֵאֲרַבְעָה שְׁנֵיכְנָסוּ לְפָרְדֵּס,

איך יצא וכפר בעקר, הלא היה יחד עם רבי עקיבא, עם בן עזאי, עם בן זומא, וכיצד יצא לתרבות רעה? אלא היו לו שני דברים שהכשילוהו, וזה לנו למוד גם על עכשו: היו בכיסו ספרי מינים ואפיקורסים, ולא הפסיק לומר זמר יוני; גם היום ישנה הקלפה הזו, מי ששומע את כלי התקשרת וקורא בעתונים, שהם כלי שופכין, אשר מדברים שם פתוח נגד הקדוש-ברוך-הוא, ועושים ליצנות מכל הקדוש לעם ישראל, זה ספרי מינים. והנה יהודי כותב ספר קדש, אחר שהתיגע הרבה בתורה, אברך יושב בכולל, ויגע חדשים ושנים ומברר הלכות, וסוף סוף מצליח לחבר ספר, ושואלים אותו: היכן הסכמה, למה אין לך הסכמה על הספר?! הלא הוא בירר הלכה, חדש חדושי תורה... כל יום, מתריע מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג'), יוצאים זבל של עתונים, שהכותרת בהם מלאה כפירות ואפיקורסות, עם תמונות תועבה מהכי גרוע, וקוראים את זאת המון-העם בצמאון ובשקיקה, רחמנא לצלן, והמהדרין מן המהדרין לוקחים את העתון לפני התפלה בבקר — "מה חדש, מה חדשות?!!" למה לא שואלים על זה — האם צריכים הסכמה?! אז אתם רואים איך הסמ"ך-מ"ם תופס את האדם?!... כמו-כן כל הזמרים צריכים רחמי שמים, אפלו זמר שיש לו זקן ופאות, אם שר שירי גויים, צריך רחמים רבים וכו',

אָבֵל אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, אִם אָדָם לוֹמֵד בְּלִילָה תוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, זֶה מֵה שְׁמַצִּיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׁנַכְנְסִים עֲכָשׁוּ לַיְלֹת טִבַּת הָאֲרָכִים, תִּרְאוּ לְנַצֵּל אֶת הַלַּיְלוֹת לְלַמֵּד כַּמָּה פְּסוּקִים חֲמֵשׁ, כַּמָּה מְשָׁנִיּוֹת, כַּמָּה מִמֵּרוֹת, כַּמָּה סְגִיּוֹת, כַּמָּה הֶלְכוֹת וְכוּ', וְלֹא לְהַשְׁבִּיר מִשׁוּם צָרָה שְׁעוֹבֶרֶת, אֲלֵא לְבָרַח תִּכְּפֹף אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת קִלְט.): אִם רָאִיתָ דוֹר, שְׁצָרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו, צֵא וּבְדַק בְּדַיְגֵי יִשְׂרָאֵל; מִי אֵשׁם בְּכָל הַצָּרוֹת? דַּיְגֵי יִשְׂרָאֵל. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם הַקִּים רַע-בָּנִים בְּכָל עִיר וְעִיר לְהַכְשִׁיל בְּנֵי אָדָם, כִּי קִשְׁה לּוֹ לְרוּץ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְקוֹם לְמְקוֹם, וּצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמֵר מֵהֶם, כִּי הֵם גּוֹרְמִים כָּל הַצָּרוֹת. וְאֵף שְׁלֹא כָּל אֶחָד מִסְּגָל לְהַבִּין וְלִקְלֹט אֶת זֹאת, אֵיךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת דְּבָר כֵּזֶה, אֲבָל זֶה הַמְּצִיאוֹת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֵינָם מְבַהִירִים שְׁהַצָּרוֹת מְגִיעוֹת בְּעִבּוֹר דְּבָרִים אַחֲרִים, אֲלֵא אוֹמְרִים בְּפִרוּשׁ: אִם רָאִיתָ דוֹר, שְׁצָרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלָיו, צֵא וּבְדַק בְּדַיְגֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁכָּל הַצָּרוֹת אֵינָן בָּאוֹת אֲלֵא בְּשִׁבְלָם; וּמֵדוּעַ? כִּי בְּרַגַע שְׁיִשְׁנָם מִבִּינֵיהֶם, אֲשֶׁר אֵינָם מְגַלִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינָם שׁוֹמְרִים עַל קִדְשֵׁי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁהַמְקוֹה יִהְיֶה כְּשֶׁר לְמַהֲדָרִין, שְׁיִהְיֶה חֲנוּךְ כְּשֶׁר לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵלּוּ הֵם שְׁלִיחֵי הַסְמִ"ךְ-מ"ם, וּצְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מֵהֶם מְאֹד מְאֹד. כִּי הַסִּימָן לְרַב יֵרָא שָׁמַיִם —

שְׁמַחֲזֵק וּמַעֲוֹדָד וּמְשַׂמַּח אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַחְדִּיר
בָּהֶם דֶּרֶךְ לַדַּעַת אֶת הַשֵּׁם. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בּוֹשָׁה, סִימָן ב'): מִתֵּר לְבִישׁ אֶת הַרְבָּנִים
שְׁשׂוֹכְרִים אֶת הַרְבָּנוּת לְשֵׁם גְּאוּהָ, וְרַאוי לְבִזּוּתָם, וְאֵין
עוֹמְדִים לְפָנֵיהֶם וְאֵין קוֹרְאִים אוֹתָם 'רַבִּי', וְהַטְּלִית
שְׁעָלֵיהֶם כְּמַרְדְּעַת שְׁעַל חֲמוֹר; כִּי רַב יֵרָא שָׁמַיִם צָרִיף
לְקַרֵּב אֶת הַבְּרִיּוֹת אֶל אָבִיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, וְלַגְלוֹת לָהֶם
אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּכְמֵאמָרָם ז"ל (עֵין מִדְּרַשׁ תְּהֵלִים
צ'): אִם בָּאָה עַל הָאָדָם צָרָה, לֹא יֵצוּחַ לֹא לְמִיכָאֵל וְלֹא
לְגַבְרִיאֵל, אֶלָּא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַד; וְזוֹ צְרִיכָה
לְהִיּוֹת עֲבוּדָתוֹ שֶׁל רַב יֵרָא שָׁמַיִם — לְעוֹרֵר פַּעַם אַחַר
פַּעַם אֶת אַנְשָׁיו, שְׁיִקְפִּידוּ עַל קָלָה כְּבַח־מוֹרָה, וְיִתְמִידוּ
בַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה מִתּוֹךְ יִרְאַת שָׁמַיִם טְהוֹרָה, וְיִשְׁמְרוּ
בְּמֵאד מְאֹד עַל קִדְשָׁה וְטָהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה, וְיִקְפִּידוּ עַל
שְׁמִירַת שַׁבַּת כְּהַלְכָתָהּ, וְעַל צְנִיעוּת מְרַבָּה, וְיֵאכְלוּ
מֵאֲכָלִים כְּשֵׁרִים בְּתַכְלִית הַכְּשָׁרוֹת, וְיִקְפִּידוּ עַל הַכֶּשֶׁר
הַבָּשָׂר שְׁיִהְיֶה מְשׁוּחָט יֵרָא שָׁמַיִם, (אַחֲרַת זֶהוּ טְרַפּוֹת
וְנִבְלוֹת, וְרַחֲמָנָא לְצַלָן, הַיּוֹם מְכַשִּׁילִים רַבִּים מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּבָשָׂר פְּגוּלִים). וְיִשְׁלְחוּ אֶת הַיְלָדִים לְבֵתֵי חֲנוּף
תּוֹרְנֵיִם אֲמַתִּיִּים, כִּי אִם אֵין נוֹתְנִים לְיְלָדִים חֲנוּף תּוֹרְנֵי
טְהוֹר, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עוֹקְרִים אוֹתָם לְגַמְרֵי מִהָעוֹלָם הַזֶּה
וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדָתוֹ שֶׁל רַב.

וְלָכֵן "זאת חַנּוּכַּת" שְׁקוּרָאִים אֲזוּ אֶת חַנּוּכַּת הַמְּזֻבָּח, זֶה הַיּוֹם הַמְּבַחֵר שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, כִּי בָּזָה אָנוּ גּוֹמְרִים אֶת כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחַלְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה — לְגִלוֹת אֶת 'הַמֶּלֶךְ', וְאָנוּ מְקַבְּלִים עַל עַצְמָנוּ רַב יְרֵא שָׁמַיִם, רַב צְדִיק הַדְּבּוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִנְחֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ, בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא יַחְזִקנוּ וְיִדְרִיכֵנוּ אִיךָ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּנֶקֶל, לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד וְלֹא לְהִיּוֹת שְׂבוּרִים, לֹא לְהִיּוֹת בְּעַצְבוֹת וּבְמַרְרֵוֹת וּבְדַכְּאוֹן, וּמַעוֹרָר אוֹתָנוּ עַל קְדוּשָׁה וְטְהָרָה. וְלָכֵן הַיּוֹם הַזֶּה זֹאת חַנּוּכַּת, הוּא יוֹם גָּדוֹל מְאֹד, בָּאוּ וּנְמַלֵּא אוֹתוֹ עִם טוֹב אֱמֵתִי וְנִצְחִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂבַמָּה שֶׁהִתְחַלְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְגִלוֹת אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, בָּזָה נְסִיִּים עַכְשָׁו בְּ"זאת חַנּוּכַּת" — לְגִלוֹת אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְעַצְמָנוּ, לְבָנֵי בֵיתָנוּ, לְבָנֵינוּ וּלְבָנוֹתֵינוּ, לְשַׁכְנֵינוּ, לְקְרוֹבֵינוּ, וְלְכָל עַם יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן בָּאוּ וּנְקַבֵּל עַל עַצְמָנוּ לְהַפְיֵץ אֶת אֹר רַבָּנוּ ז"ל לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, שִׁזּוּ הַמְצֻוָּה הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי מִסְכָּנִים עִם יִשְׂרָאֵל רוֹצִים לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, עִם יִשְׂרָאֵל חֲפָצִים לְהִתְחַזֵּק, וְעוֹבְרִים עַל כָּלֵם כָּל-כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים, כָּל-כָּף הַרְבֵּה דַכְּאוֹנוֹת וְאַסּוּנוֹת, בְּכֵן בָּאוּ נְקַבֵּל עַל עַצְמָנוּ בִּיחָד לְאַהֲבֵ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. בַּחּוּרֵי יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים בְּסַפְנוֹת גְּדוֹלוֹת בְּרוּחַתְנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הָבָה נְרַחֵם עָלֵיהֶם, הָבָה נִתֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד קַמִּיעַ, שְׂאֲנֵי מַכְרִיז וּמוֹדִיעַ: מִי

שִׁיחֲזִיק אֶת הַקְּמִיעַ אֶצְלוֹ, לֹא יֵאָרֶע לוֹ מְאוּם, וְלִכְן
נִפְיֵץ לְבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל הָעוֹמְדִים מוֹל סִכְנַת הָאוֹיֵב אֶת
הַקְּמִיעַ שִׁיחֲזִיקוּ בְּכִיסָם, וְאִזּוּ יִהְיוּ שְׂמוּרִים מִכָּל רָע.
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ, וְנִזְכָּה כְּכָר בְּמוֹ עֵינֵינוּ
לְרֹאוֹת בְּהַתְּגַלוֹת הַשְּׂכִינָה וּבְהַתְּגַלוֹת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
שְׂבוּא יְבוּא וְלֹא יֵאָחֵר, וְיִגְאָלְנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קונטרס

זאת חנכה

יגלה נפלאות רבות ממעלת היום הזה, שהוא
גמר החותם, שהתחילו בזמנים נוראים, ועכשו
הוא גמר כל התקונים, ויכולים לפעל ביום הזה,
כל מה שרוצים.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר זֹאת חֲנֻכָּה הוּא
הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, וְנִקְרָא "זֹאת
חֲנֻכָּה", כִּי זֹאת הִיא הָאֲמוּנָה, וּבַיּוֹם
הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, אָז נִשְׁלַמְת הָאֲמוּנָה
בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וּמָה שֶׁהִתְחַלְנוּ לִבְנוֹת אֶת
פְּרִצוּף הָאֲמוּנָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּלְגִלוֹת
וּלְפָרְסָם לְכָל־אֶחָד, אֲשֶׁר "וַיֵּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי
אֵתָּה פָּעַלְתָּ, וַיִּבֶן כָּל יִצְוֹר כִּי אֵתָּה יִצְרְתָּ,
וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס הַיְיָ" הַאֵלֵּךְ
יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ, וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה", עֲכָשׁוּ
בַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה נִשְׁלָמִים בְּשֵׁלֵמוֹת
כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהִתְחַלְנוּ בָּהֶם, וְלָכֵן אֲצֵל
צְדִיקִים הֵיזָה הַיּוֹם הֵזָה יוֹם מְיֻחָד.

(אמרי־מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ג' סִימָן ט)

קונטרס

זאת חַנּוּכָּה

.א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אָנוּ נִמְצָאִים בְּיוֹם קָדוֹשׁ
וְנוֹרָא, הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חַנּוּכָּה, שְׁנֵקְרָא "זֹאת חַנּוּכָּה".
וּמִקְבֵּל מֵהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע, שְׁבִיּוֹם הַזֶּה, הַיּוֹם
הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חַנּוּכָּה, אֲזוּ הוּא גָּמַר הַחוּתָם, מֵה שֶׁהִתְחַלְנוּ
בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוֹשִׁים, לְהַכִּיֵּן עֲצָמָנוּ לְיוֹם הַדִּין הַקְּדוֹשׁ
וְהַנוֹרָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵז דְּנִים אֶת הָאָדָם מֵה יְקָרָה
אֲתוּ כָּל הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראשׁ הַשָּׁנָה
ח:): מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה אָדָם נִדוֹן מֵה יִהְיֶה בְּסוּפָהּ; וּבְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה כּוֹתְבִים לְאָדָם אֶת הַתְּקָצִיב (עֵין בִּיצָה טו.); וְנוֹתְנִים
לוֹ שָׁבוּעַ יָמִים עַד יוֹם הַכְּפוּרִים, לְקַבֵּעַ אֶת הַהִחְלָטָה
שֶׁנִּגְזְרָה. וּבְיוֹם הַכְּפוּרִים חוֹתְמִים עַל אֲשֶׁר גָּזְרוּ בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה, וּמְחַכְּמִים עַד הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, שְׂאֵז מְחַלְקִים אֶת
הַפְּתָקִין, שְׁבֵהֶם כְּתוּב מֵה שְׁכַתְּבוּ וְחַתְּמוּ, וְהַרְצִים יֵצְאוּ
דְּחוּפִים, וְנוֹתְנִים לְכָל אָדָם אֶת אֲשֶׁר כְּתָבוּ לוֹ בְּרֹאשׁ

השנה וחתמו לו ביום הכפורים (עין זהר חלק א' רכ.). ולכן נתנו לנו יום הושענא רבה, לבקש רחמים ותחנונים מהקדוש-ברוך-הוא, אולי נוכל לתפס את השליח ולשנות את הפתק בידו. אומר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שהשליחים הללו יוצאים, וכל אחד יש לו כתבתו, אבל יש אנשים שעברו מקום ואין מוצאים כתבתם, או מאיזו סבה לא מצאו אותם עד "זאת חנכה", שאז אפלו כל אלו שעדין לא מצאו אותם, ב"זאת חנכה" מוסרים לכלם את הפתק. ולכן "זאת חנכה" — היום האחרון של חנכה, זהו יום גורלי, יום קדוש ונורא, וצדיקים עושים מדורה מכל השמנים והפתילות שנותרו, ומבקשים את הבורא יתברך שמו: רבנו של עולם, שיהיה טוב לעם ישראל, שיזכו לבריאות, ולבני חיי, מזוני, רויחי, ולכן יום זה צריך להיות אצלנו יום של חשבון הנפש, יום של שמחה, יום של חיל ורעדה. אנו עדים מה קורה לעם ישראל בימים טרופים אלו, שאין יודעים מה ישא עמו היום הזה, ומכל שכן מה המחר יביא, ולכן עלינו לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך; כי כל אשר קורה עם האדם בזה העולם, יש בזה פונה מיחדת, כי כל הצרות והיסורים והמרירות והעגשים קשים ומרים שאנו עוברים, זה רק בשביל סבה אחת, שהקדוש-ברוך-הוא קורא אותנו שנחזר אליו, הקדוש-ברוך-הוא רוצה

זאת חנכה

רמט

לגאל אותנו. והנה לדאבוננו, מלכות יון מתגברת ומתפשטת, ובפרט על נשמות ישראל, שהערב-רב עושים שמות בהם, אותו ערב-רב, אותם מתיונים שהיו אז, נמצאים עתה בינינו, ורוצים לעקר לגמרי את שם ישראל. חכמינו הקדושים אומרים, שגזרו היונים, שלא יזכירו שם שמים בפיהם, ובכלל לא ידברו מהקדוש-ברוך-הוא. ולדאבוננו הרב, אנו רואים שזה נתקיים גם בדורותינו אלו, אחר שעם ישראל עברו שואה גשמית, שהרגו, שרפו, חנקו בכל מיני מיתות משנות שלישי מעם ישראל, אשר דבר זה לא היה מימות בריאת העולם, כמו-כן עבר ועובר על נשמות ישראל שואה רוחנית, שעוד לא הייתה כזאת מאז קבלת התורה, שיקומו אנשי רשע, אנשי בליעל, ערב-רב, אשר אינם מעם ישראל, ומדברים פתוח נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, ומתלווצצים מהמצוות, ועוקרים את השבת לגמרי, ורוצים להשפית את התורה מנשמות ישראל, ומחשיכים את עיני ישראל, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה ב'): "וחשך" — זה יון, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם, שהיו אומרים להם: 'כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל', אומר רבנו ז"ל: שור — לשון הסתכלות, במקום להסתכל על רוחניות חיות אלקות, לידע שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומחיה את הבריאה, הכניסו

בַּעַם כָּאֱלוֹהֵי הַכֹּל טַבַּע, מְקַרְהָ וּמְזַל, שְׂזוֹ תַרְבוֹת יוֹן. אָבֵל
 אָנוּ עִם יִשְׂרָאֵל, שְׂכַלְנוּ עִמְדוֹ רַגְלֵינוּ עַל הַר סִינַי,
 וְקִבְלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא גְלוּי הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית,
 אָנוּ יוֹדְעִים שְׂאִין מִשְׁגַּל שֶׁל טַבַּע, מְקַרְהָ וּמְזַל, אֲלֵא כָּל
 דְּבָר בְּהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה
 מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְּׁגָחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן. וְכַמְּאֲמָרָם ז"ל
 (חֲלִין ז':) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן
 מְכַרְיִזִים עָלָיו מִלְּמַעְלָה; וּמְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשִׁקוּרָה,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שְׁלֵא גִדַּע מִצְרוֹת, אֵיזָה פְּגוּעַ, אֵיזוֹ
 הַרִיגָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם — הַכֹּל מִשְׁגָּח; וְלִכֵּן עָלִינוּ עִתָּה
 לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, לִידַע שְׂכַל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ זֶה רַק
 כְּדִי לְמַשְׁכְּנוֹ חֲזָרָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אָב הַרַחֲמָן, וְרוּצָה שְׁנַחֲזוֹר אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
 וְכַמְּאֲמָרָם ז"ל (מְנַחֲוֹת נג'): מַה זֵּית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׁמֵנוּ,
 אֲלֵא עַל-יַדֵּי כְּתִית, כֶּף יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים לְמוּטָב
 אֲלֵא עַל-יַדֵּי יִסּוּרִים; לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, תַּרְבוֹת יוֹן, הַחֲכָמוֹת
 חִיצוֹנִיּוֹת, הַנְּבוּל פָּה, הַזָּבֵל וְהַלְכָלוֹף עוֹשִׂים פְּרָצוֹת
 בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת מִחֲשִׁיכִים אֶת
 עֵינֵינוּ. וּמָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת עִכְשָׁו? לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֹלֵם
 אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ; אוֹמֵר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל
 (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲנֻכָּה, הַלְכָה ו'), שְׁחֲנַכָּה הוּא עֲנִין שֶׁל חֲנוּף,
 שְׁעָלֵינוּ לְחַנּוּף עֲצָמָנוּ מִחֲדָשׁ, כְּדִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה
 מִחֲדָשׁ וּלְקַיְמָהּ מִחֲדָשׁ, וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן,

חלק א', סימן ז'): עקר הגלות זה רק מחמת חסרון אמונה; כל מה שאנו סובלים גלות, זה רק עקב העדר האמונה, כי אם היינו מתחזקים באמונה פשוטה בו יתברך, ובורחים אל הקדוש-ברוך-הוא, היינו נגאלים מכל הצרות, וכמאמרם ז"ל (עין תנחומא בשלח, סימן י'): אין ישראל נגאלים, אלא על-ידי אמונה; כשיהודי מתחזק באמונה פשוטה, זה מה שמציל אותו ומאיר לו כל הברכות, וכמאמר החכם מכל האדם (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", לאמונה יש סגלה אמתית, כשאדם חזק באמונה הוא ממשיך אור אלקי, כי אמונה זו הדיבקות והדבקות זו האמונה, וכשיהודי מאמין שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, על-ידי-זה הוא מסבך, והקדוש-ברוך-הוא שומרו מכל רע. ולכן בימי חנכה הקדושים הללו, שאנו מדליקים את הנרות על פתח ביתנו, שכלם יראו את הנסים והנפלאות שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא, שעמדו נגדנו רבים, טמאים ורשעים, כלל תרבות יון, ורצו לעקר מאתנו את האמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ולהחדיר טבע, מקרה ומזל, רצו לשרש מאתנו מצות מילה, לטמא את בריתנו בכל מיני עריות, רחמנא לישזבן, רצו לעקר מאתנו את השבת, שזה גלוי השגחה פרטית, וכמוכא בזהר (זהר חלק ב' פח:): שבת שמא דקדשא בריך הוא ההוא דשלים מכל סטרוי; בשבת מתגלה האור אין

סוף בְּרוּךְ הוּא. וְכַמוּכָא בְּתַקוּנַיִי-זֶהָר (תקון ע', נ"ד קכו):
 שְׁבִ"ת — שְׁתֵּי מַלְאִים: ש' בַּת, תֵּלֶת גּוֹנִינֵן דְּעֵינָא וּבַת
 עֵינֵן, הָעֵינֵן רוּאָה עַל-יַדֵּי הָאִישׁוּן, שְׁמַצְמָצִים אֶת כָּל מַה
 שְׁאָדָם רוּאָה, וּמְבִיא אוֹתוֹ אֶל הַשֶּׁכֶל, אָדָם רוּאָה לְפָנָיו
 הָר גָּבֵה, שֶׁהוּא פִּי מַלְיוֹן גְּדוֹל יוֹתֵר מִהָעֵינֵן הַקְּטָנָה,
 אֲבָל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַטְּבִיעַ אִישׁוּן עֵינֵן, שְׁמַקְטִין
 הַכֹּל וּמְבִיא אֶל הַשֶּׁכֶל. זֶה שֵׁבֶת: ש' — שְׁלֹשָׁה גּוֹנִינֵן
 דְּעֵינָא, בַּת — אִישׁוּן הָעֵינֵן, נִמְצָא, שְׁבִשְׁבֶת יֵשׁ גְּלוּי
 הַהִשְׁגָּחָה, וְלִכְן בְּשֵׁבֶת נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טו, כט): "רְאוּ כִּי
 הָיִ"ה נָתַן לָכֶם אֶת הַשֵּׁבֶת", אִם יְהוּדֵי שׁוֹמֵר שֵׁבֶת,
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר עָלָיו, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְשַׁפֵּיעַ לוֹ שְׁפַע עַל כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְכַמוּכָא בְּזֶהָר
 (חֶלֶק ב' פח:), שְׁכָל הַהִשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת שְׁבָאוֹת לְאָדָם, הֵן
 רַק בְּזִכּוֹת שֵׁבֶת, וְכַמְּאֲמָרם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן
 א'): בְּרֵכַת שֵׁבֶת הִיא תַעֲשִׂיר — זוּ בְּרֵכַת שֵׁבֶת;
 כְּשֵׁי-הוּדֵי שׁוֹמֵר שֵׁבֶת וְשִׁמַּח בָּהּ, נִשְׁפָּע עָלָיו שְׁפַע בְּרָכָה
 וְהַצְלָחָה בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל. וְזֶהוּ מַה שֶּׁהַיּוֹנִים וְהָעֶרְב־רַב
 עוֹקְרִים מֵאֲתָנוּ אֶת הַשֵּׁבֶת, וְאַחֲר־כֵּן אָנוּ מְתַפְּלְאִים —
 לָמָּה עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שְׁעוֹבֵר, אֲשֶׁר כֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (שֵׁבֶת י): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה,
 מִתָּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֹזֵי וְשֵׁבֶת שְׁמָה — לָךְ
 וְהוּדִיעָם; הִנֵּה נָתַן לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתָּנָה יְקָרָה
 כְּזוֹ, וְאָנוּ זוֹרְקִים אוֹתָהּ מֵאֲתָנוּ, וְאַחֲר־כֵּן אָנוּ תְּמִהִים

— מדוע עובר עלינו סבל כל-כֶּף גדול, למה דם ישראל נשפך, בשעה שאנו מחללים את השבת בריש גלי, ואם לא די בזה — עוקרים את החדש, שזה סוד אמונת חכמים, אשר הם הקובעים אימתי יהיה ראש חודש, מועדי ה', חגי ישראל ומועדיו, וזאת רצו היננים לעקר — את האמונת חכמים, שיזלזלו בתורה שבעל-פה.

ולכן כתוב בספר "בני יששכר", שחנכה זהו חג של תורה שבעל-פה, שהיננים רצו לעקר מאתנו, ובזה שאנו מדליקים בימי חנכה הקדושים שלשים וששה גרות, זה כנגד שלשים ושש מסכתות שיש לנו בתלמוד בבלי, ובזה אנו מאירים עלינו האור הגנוז שהאיר על אדם הראשון שלשים ושש שעות.

ולכן עכשו ב"זאת חנכה" עלינו לקבל על עצמנו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, כי בפרוש גלה רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קכח), שקדם הגאולה יהיה נסיון קשה מאד, כי מלמעלה ירדו כפירות ואפיקורסות, ויהיה קשה מאד להתחזק. ולכן בזה שיהודי מתחזק עכשו קשהחשף על פני תהום, בעת שיננים מחשיכים עינינו, ואף-על-פי-כן איננו מתפעלים מהם, אלא מתחזקים באמונה, ומכניסים ילדינו בבתי חנוך שלומדים בהם

תורה, מכניסים בנותינו בבתי ספר שלומדים בהם אמונה וקיום מצוותיו ותפורה, בזה אנו מבטלים את החשף של תרבות יון, כי בזה שנקבל על עצמנו לשמור שבת ולשמח בה, בזה אנו עוקרים את תרבות יון, בזה שנתחזק בקדשת הברית ובטהרת הצניעות והמשפחה, בזה אנו מבטלים את כח הטמאה של תרבות יון והערב-רב, בזה שנתחזק באמונת חכמים — בזה נבטל את כלל הרע והזהמה. ולכן עלינו להתחזק עכשו ביותר שאת ועז, ולגלות ולפרסם את הקדוש-ברוך-הוא לכלם, ולהשתדל לקרב מה שיותר יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא, שזו עבודת הצדיקים שהקדוש-ברוך-הוא שולח לנו בכל דור ודור. כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קצב): כשם שהקדוש-ברוך-הוא נמצא וקיים לעד, כן נמצאים צדיקים בכל דור ודור. וזהו מה שאנו אומרים: "צור כל עולמים צדיק בכל הדורות", כמו שהקדוש-ברוך-הוא נצחי, כך יש צדיקים בכל דור. וכמאמרם ז"ל (חגיגה יב:): כל העולם עומד על עמוד אחד וצדיק שמו, שנאמר (משלי י, כה): "וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם"; כל הבריאה עומדת על הצדיק שמפרסם את הקדוש-ברוך-הוא, וכן אומרים (סנה מ"ה): לא פחית עלמא מתלתין ושיתא צדיקיא, אשר הם מפרסמים את הקדוש-ברוך-הוא. ולכן עלינו להתחזק בהם, כי גם היום יש צדיקים, חכמי התורה, ראשי ישיבות, ראשי

כוללים, ועלינו לראות למלא את כל ארץ ישראל וכל
 העולם כלו בתלמודי תורה, שבהם ילמדו תינוקות של
 בית רבן, ובתי ספר שבהם יחנכו את בנות ישראל
 בצניעות. שהרי מה היתה גזרת היגונים (בראשית רבה, פרשה
 ב): כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי
 ישראל; מדוע דיקא על קרן השור? אלא אומרים
 חכמינו הקדושים: במה יכולים להשתמש בקרן?
 המתר לטלטל קרן בשבת? אלא יכולים לעשות ממנו
 בקבוק חלב, בצד הרחב הכניסו את החלב, ומהצד
 הצר התינוק ינק, היגונים רצו שנחקק על קרן השור,
 הינו כבר מגיל תינוקות פעוטים ששותים מקרן השור,
 כבר יראו שם, שאין להם חלק, חס ושלום, באלקי
 ישראל. ולכן אם נבנה בתי ספר וחדרים פשרים
 וטהורים בכל עיר ועיר, ומדינה ומדינה, ונכניס בהם
 ילדי ישראל, ונחנכם לתורה ואמונה, בזה נבטל תרבות
 יון ותרבות הערב-רב. ולכן אנו עדים, שהם מתפשטים
 ביותר על תלמודי תורה ובתי ספר, על ישיבות
 וכוללים, להעבירם מן העולם, חס ושלום, אבל לא
 יצליחו, כי עם ישראל חזקים באמונה, ומוכנים לילך
 במסירות נפש, לפתח יותר ויותר בתי חנוך לילדינו,
 ישיבות וכוללים לבחורי ישראל ואברכייו, להוציא מהם
 מורי הוראה. לכן היום הזה "זאת חנכה", זהו יום
 קדוש, ואף אלו שעדיין לא קבלו פתקתם עד עתה, לא

יוכלו להתחמק מזה, כי השלוחים מְצֵאוּ אוֹתָם. וְלִכֵּן נִתְּנוּ לָנוּ הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם אַחֲרוֹן לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעַלֵּינוּ לְבַקְשׁוֹ יִתְּבַרֵךְ, שְׂאֵם נְגִזְרָה עָלֵינוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, אִיזוֹ גִזְרָה רָעָה, שֶׁהַכֹּל יִתְּבַטֵּל, וְנִזְכָּה בְּיַחַד לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדִיקְנוּ, שְׁבוּא יָבוֹא וְלֹא יֵאָחֵר, וְיִגְאָלֵנוּ גְאֻלַּת עוֹלָם, וְנִזְכָּה לְרֹאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ בְּבִנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיִקְרִים! "זאת חַנּוּכָּה" הוּא יוֹם קְדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד, וּמַהִי מַעֲלָתוֹ, וְלָמָּה נִקְרָא כֹּךָ? אֵלֶּא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֻמָּן, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ, וְנוֹתֵן לָנוּ חֵדֶשׁ אֶחָד בַּשָּׁנָה לְחִזּוֹר בְּתְשׁוּבָה, הוּא חֵדֶשׁ אֱלוּל, וּבוֹ אָנוּ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְתַקֵּן אֶת כָּל חֲטָאֵינוּ. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹתֵב"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמא): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, בַּר מִיָּנָן, בְּפָגַם הַבְּרִית, עַל-יְדֵי כָּל טְפָה וְטְפָה הִיָּה יְכוּל לְהוֹצֵר וְלָד, וְרַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַל-יְדֵי שְׁחוּטָא, בְּזָה הוֹרֵג אֶת בְּנוֹ אוֹ בֵּיתוֹ, וְזֶהוּ עוֹן חָמוֹר בְּמֹאד מְאֹד. עִם כָּל זֹאת נִתֵּן לָנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֵדֶשׁ אֶחָד, הוּא חֵדֶשׁ אֱלוּל, שְׁזֶה רָאשֵׁי תְבוֹת (דְּבָרִים ל, ו): "אֶת ל'בְּבָד וְאֶת ל'בִּב זֶרְעָךְ", בְּחֵדֶשׁ אֱלוּל יְכוּלִים לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר חֲטָאנוּ בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְהִנֵּה בָּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְדָנִים אֶת הָאָדָם מֶה יִהְיֶה עִמוֹ

כָּל הַשָּׁנָה, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה ח.), אָדָם גְּדוֹן מֵהָ יֵהִי בְּסוּפָהּ, מֵהָ יִקְרָה אֶתוֹ כָּל הַשָּׁנָה, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כּוֹתְבִים לְאָדָם אֶת הַתְּקָצִיב, קוֹבְעִים אֶת הַבְּרִיאוֹת לְכָל הַשָּׁנָה, גּוֹזְרִים מִי יַחֲיָה וּמִי יָמוּת, מִי יַעֲנִי וּמִי יַעֲשִׂיר. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵנוּ, וְנוֹתֵן לָנוּ זְכוּת לְגִסְעַת אֵל צְדִיק. רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (חיי-מוהר"ן, סימן תג): כָּל מִי שֶׁמֵּאֲמִין בֵּי, שְׂיָבוֹא אֵלַי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן. וְאָמַר: כָּל מִי שֶׁמֵּאֲמִין בֵּי, שְׂיַעֲשֶׂה כְּרוֹז שְׂיָבוֹאוּ אֵלַי לְאוֹמֵן.

מֵהוּ הָעֲנִין שְׂבָאִים אֶל רַבֵּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה? אֲלֹא כְּשֵׁישׁ לְאָדָם מִשְׁפָּט, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הוּא מְחַפֵּשׁ עוֹרֵךְ דִּין גָּדוֹל מְאֹד. וּכְכֹל שְׂאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַמְּשַׁפֵּט חָמוּר וּמְסֻכָּן, וּמִי יוֹדֵעַ כַּמָּה שָׁנִים יִשְׁיִמוּ אוֹתוֹ בַּכְּלָא, כְּמוֹ-כֵן הוּא מְחַפֵּשׁ עוֹרֵךְ-דִּין יוֹתֵר גָּדוֹל. וְהִנֵּה הַצְּדִיק הָאֲמֵת הוּא הָעוֹרֵךְ דִּין. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קיא), שְׂבִשְׁבִיל זֶה נוֹסְעִים אֶל הַצְּדִיק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֹז הוּא מְמַתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים מֵאֲתָנוּ. כִּי הַצְּדִיק הוּא הָעוֹרֵךְ-דִּין, רַבֵּנוּ ז"ל הִבְטִיחַ, שְׁכָל מִי שְׂיָבוֹא אֶצְלָ צִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָהּ, וְיֵאמַר עֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', אֶפְלוּ אִם עֲצָמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו, הוּא יִתְקַן אוֹתוֹ. מִי שְׂשׁוֹמֵעַ דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, אֵיזָה נְסִיּוֹן יֵשׁ לוֹ לֹא לְהִיּוֹת

אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה! אם נגזר, חס ושלום, על האדם שיחלה באיזו מחלה, שלא נדע מצרות, כשאדם נעשה חולה, רחמנא לישזבן, אינו שואל את אף אחד, אלא אורז חבילתו, מגיס את הכסף, ונוסע מסוף העולם ועד סופו, פן ואולי יש איזה רופא שיכול להביא לו מזור. והנה יש רופא גדול בשם רבי נחמן מברסלב זי"ע, שהבטיח, שמי שיבוא אל ציונו הקדוש בעיר אומן בראש השנה, יוציא מהשאול תחתית ומתחתיו, אף שעשה מה שעשה, הלא צריך אדם להיות אויל, שוטה וכסיל ולא לבוא אל רבנו ז"ל, כי שום מניעה שבועולם אסור שתמנע אותו מלבוא לשם, שהרי אם יש לאדם משפט, לא יחסך פרוטה, העקר למצא עורף דין שיוציאו מהפח שנפל אליו.

והנה זכינו והיינו אצל רבנו ז"ל בראש השנה, ואלו שעדיין לא היו, הקדוש-ברוך-הוא יתן להם את החיים, וגם-כן יסעו לרבנו ז"ל, ואם-כן אנו מאמינים באמונה שלמה, שהצדיק ממתיק מאתנו את הדינים. והקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, ונתן לנו שבועה ימים בין ראש השנה ליום הכפורים, שאם כתבו לנו תקציב לא טוב למשך השנה, אם כתבו שחס ושלום, שלא נדע מצרות, אדם פלוני צריך להפגע מאיזה פגוע, או להיות חולה וכו', נתן לנו אבינו אב הרחמן שבועה

ימים אלו לראות — הנחזור בתשובה אם לאו?!
 וברחמינו יתברך נתן לנו את יום הכפורים, אשר זהו
 יום אחד בשנה, שבו מכפר לנו על כל העוונות, כי
 עצומו של יום מכפר, ואומר הרמב"ם — למאמינים
 בו. יום הכפורים הוא יום החתימה. והנה אנו מחכים
 לפתקים, הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן נותן לנו עוד
 ארבעה ימים מיום הכפורים עד סכות, ומה עושים
 בימים אלו? קונים ארבעה מינים: לולב, אתרוג,
 הדסים וערבות, ובונים סכה, להסתר בצל כנפיו יתברך.
 כתוב ביזהר (חלק א' רכא): מאן נצח? מאן דאחיז קרבא
 ביזוהי. מיהו המנצח? מי שמחזיק נשקו ביזו, מהו
 הנשק של עם ישראל? ד' מינים: לולב, אתרוג, הדסים
 וערבות, כל זמן שזה בידינו, אנו מנצחים במלחמה,
 ומה עושים עם ד' מינים? אוגדים את הלולב, הדסים
 וערבות ביחד, וביד השנייה נוטלים את האתרוג,
 ומאחדים את הכל, ומנענעים לכל הכוונים, להורות
 שכלא כל הארץ כבודו, הקדוש-ברוך-הוא נמצא בכל
 מקום: מזרח, מערב, צפון, דרום, מעלה ומטה. אף
 אחד אינו יכול להתחמק ממנו יתברך, כי הוא יתברך
 נמצא אהנו, עמנו ואצלנו. מה הוא סוד הד' מינים?
 לולב זה נוטריקון: לו לב, יש לו לב אחד להקדוש-
 ברוך-הוא, הצדיק בטל ומבטל לפניו יתברך, בבטול
 נורא ונפלא מאד, עד שאין רואים אצלו שום דבר.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קטז): בְּגֵי-אָדָם
 חוֹשְׁבִים שְׁאֵת הַצְּדִיק צְרִיכִים לְהַפִּיר מִבְּחוּץ, אומר
 רבנו ז"ל זו טעות, כי הַצְּדִיק מִבְּחוּץ נִרְאָה כְּשֶׁאֵר
 אֲנָשִׁים, אֲבָל הָעֵקֶר הַפְּנִימִיּוֹת שְׁלוֹ, וְזֹאת אֵף אֶחָד אֵינוֹ
 יוֹדֵעַ. הַצְּדִיק מוֹכֵן לְמִסֵּר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלֵוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל רִגְעַ
 וְדָקָה, וְלֵנוֹ אֵין הַשְּׁגָה מַה זֶה צְדִיק, מַה זֹאת אוֹמֶרֶת
 לְמִסֵּר נַפְשׁ בְּשִׁבִיל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?! זֶה הַצְּדִיק.
 אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רמג): שְׁלֵמָה
 הַמְּלֶךְ חֵבֵר שְׁלֵשָׁה סְפָרִים: שִׁיר הַשִּׁירִים, קִהְלֵת
 וּמִשְׁלֵי; אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְדִים ג, ה): כָּל
 הַשִּׁירִים קִדְשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ קִדְשִׁים. מִשְׁלֵי וְקִהְלֵת
 אָדָם יְכוּל לְהִבִּין בָּהֶם, זֶהוּ סֵפֶר מוֹסֵר גְּדוֹל מְאֹד, שִׁיר
 הַשִּׁירִים אֵין בְּזֶה שׁוֹם הַבְּנָה, אֵין מְשִׁיגִים כְּלוּם. כְּמוֹ-כֵן
 אומר רבנו ז"ל — זֶה הַצְּדִיק; כָּל מַה שֶּׁהוּא יוֹתֵר
 גְּדוֹל, אֵין רוֹאִים אֲצִלוֹ כְּלוּם, אֲלֵא לְהַפִּיף. וְזֶהוּ הַלּוּלָב,
 שֵׁישׁ לוֹ יָב אֶחָד לְאֲבִינוֹ שֶׁבְּשָׁמַיִם. וּמִקְשָׁרִים אֵלָיו אֵת
 הַהֶדְסִים, שֵׁישׁ לָהֶם רִיחַ וְאֵין לָהֶם טַעַם, שְׁזֵה מְרַמֵּז עַל
 הַבֵּינוּנִים, וְאַחֲרֵי-כֵן הָעֲרָבוֹת, שֶׁאֵין לָהֶן לֹא רִיחַ וְלֹא
 טַעַם, וְאֵת שְׁנֵיהֶם קוֹשְׁרִים אֶל הַלּוּלָב — הַצְּדִיק.
 הָאֲתָרוּג — כְּנֶגֶד הַצְּדִיקִים, גַּם-כֵּן מְחַבְּרִים אוֹתוֹ אֶל
 הַצְּדִיק, הֵינּוּ אֲפֵלוֹ אָדָם תִּלְמִיד חֶכֶם, לוֹמֵד תּוֹרָה,
 וְאֲפֵלוֹ הוּא צְדִיק, מְכַרֵּחַ לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל הַלּוּלָב בְּכָל
 הַנְּעֻנּוּעִים וְכוּ', אַחֲרֵת אֵין יוֹצְאִים יְדֵי חוּבָה. וְאִם-כֵּן

אֵל הַצְּדִיק מִקְשָׁרִים צְדִיקִים, בִּינוּנִים, רְשָׁעִים, כִּי זֶה מַעֲלֵת הַצְּדִיק שְׂיָכוּל לְקָרֵב אֶת כָּלֵם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִנֵּה הַתְּאִסְפָּנוּ כָּאֵן צְבוּר גָּדוֹל, אוֹמֵר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה) מֵהוּ צָבֵר? צְדִיקִים, בִּינוּנִים, רְשָׁעִים, הַצְּדִיק יֵשׁ בְּכַחוּ לְהַעֲלוֹת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לְצַעֲרָנוּ הָרַב, מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאֲרָצֵנוּ, וְנִתְרַחֲקָנוּ מֵעַל אֲדַמְתָּנוּ, אֲלֵפִים שָׁנָה הֵיינוּ מְגֹרְשִׁים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵיינוּ מִפְּזָרִים בְּכָל אֲרָצוֹת הַגּוֹיִים. הַגּוֹיִים יִמַּח שְׁמֵם וְזִכְרָם, הַרְגוּ, שַׁחֲטוּ, שָׂרְפוּ בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְאֲכַזְרִיּוֹת אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָבֵר אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי: הֵלֶכָה הִיא בְּיָדוֹעַ שְׁעָשׂוּ שׁוֹנֵא לְיַעֲקֹב (סִפְרֵי בְּהַעֲלוֹתָךְ ט, י). וּמַדּוֹעַ? וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֶׁבַת פט.): מֵאִז שֶׁיִּרְדָּה תוֹרָה בְּסִינֵי, יִרְדָּה שְׁנֵאוֹת עוֹלָם לְעַם עוֹלָם; הָאֲמוֹת מְקַנְאוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּמְרַגְּשׁוֹת נַחֲתוֹת כְּלַפֵּיהֶם. לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, חֲלָפָה מְלַחֲמַת עוֹלָם הָרֵאוּשׁוּנָה וְהַשְּׁנֵיָה, וְנִכְחָדוּ מְלִיוּנִים מִנְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲזִיר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל

לְאַרְצָנוּ הַקְדוּשָׁה, אָבֵל רַבְנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן קכח), שְׂקָדָם הַגְּאֵלָה יִהְיֶה נִסְיוֹן מְאֹד מְאֹד גָּדוֹל לְעַם יִשְׂרָאֵל, שְׂיִתְמַלֵּא הָעוֹלָם בְּכַפִּירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וַיַּעֲקְרוּ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהֶאֱמוּנָה, יִטְמְאוּ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִיַּיִ זְהֵמָה וְזָנוּת, שְׂקוּץ, תַּעוּב וְזֵהוּם, וְלַצְעָרְנוּ הָרַב זֶה נִתְקַיֵּם פֹּה, שְׂקִמְץ קָטָן שֶׁל עַרְב־רַב, רְשָׁעִים אֲרוּרִים, שְׂאִינָם מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל, הַעֲבִירוּ עַל הַדַּת מְלִיוֹנִים מֵאַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט אַחִינוּ מֵעֵדוּת הַמְזֻרָח, וּמִמָּשׁ עָקְרוּ אֱמוּנָתָם לְגַמְרֵי. וְהִנֵּה שְׁלַח הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוּחַ טְהוֹרָה וְקִדְשָׁה מְמָרוֹם, וְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְחִילִים לַחֲזוֹר בַּחֲזָרָה, זֶהוּ הַכַּחַשׁ שֶׁל הַצְּדִיק, שְׁלוֹקַח נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — צְדִיקִים, בִּינּוֹנִים, רְשָׁעִים, שְׁזֵה רָאשֵׁי תְבוֹת: צַב"ר וּמֵאַחֲדָם, (לָמָּה קוֹרְאִים לְמִי שְׁנוּלֵד בְּאַרְץ צַב"ר? אֵלֶּא הַסַּבָּא הָיָה צְדִיק, הָאֲבָא בִּינּוֹנִי, וְהֵבֵן נִהְיָה ר'שָׁע), וּבְכַח הַצְּדִיק לַעֲשׂוֹת צַב"ר — לְקַחַת צְדִיקִים, בִּינּוֹנִים, ר'שָׁעִים, לְחַבְרָם יַחַד וּלְקַשְׂרָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכָל זֹאת אָנוּ עוֹשִׂים בְּסִפָּה, וּמִתְכַּפְּסִים בְּצִלָּא דְמְהִימְנוּתָא, צִל הַסִּפָּה. וְאִם-כֵּן — בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּתַב לָנוּ מַה יִּקְרָה עִמָּנוּ כָּל הַשָּׁנָה הַזֹּאת, בְּיוֹם כְּפוּר חָתַם עַל אֲשֶׁר כָּתַב, וּבְיוֹם הוֹשַׁעְנָא רַבָּא זֶהוּ יוֹם שְׁלִיחַת הַשְּׁלִיחִים עִם הַפִּתְקָאוֹת, וּמְבִיאִים

אותם לכל אחד ואחד. לצערנו הרב, מראש השנה של שנה זו עד עכשו, כמה צרות כבר ספגנו, רחמנא לצלן, כמה אנשים נהרגו, נחלו, עברו עליהם שאר מיני מרעין בישינ וצרות. הנה חלפו מתחלת השנה שלשה חדשים קשים ומרים מאד; ואם-כן בהושענא רבא יוצאים השליחים עם הפתקאות, וכל אחד מקבל את הפתק שלו. ויש הזדמנות עד הושענא רבה לשוב בתשובה. אבל ישנם אנשים, שהשלוחים לא מצאו אותם, הינו כתבו לו לאדם בפתק כל מיני גזרות רעות, רחמנא לצלן, אבל אדם שב בתשובה, והשליח אינו מוצא אותו וכו', [בזהר (פרשת יתרו) מבארות חכמת היד והפרצוף, אם מבינים בכף היד, יש שם שרטוטים רבים, ובה יכולים לראות את כל אשר יקרה עם האדם. ויש על זה הרבה ספרים, שמגלים איך מסתכלים על היד, לידע מה יקרה עם האדם כל השנה, אבל כתוב בספרים, שכל זה נאמר על גוי, שגחתם לו הקורות, ונכר על כף ידו כל המאורעות וזהו זה! אבל יהודים הם מעל הטבע והמדל, ואם יהודי מחליט שעוזב את אולתו, ושב אל הקדוש-ברוך-הוא, כל הקורות אותו משתנים, ולא כפי שרואים בקני היד והפרצוף, ואם-כן ישנם אנשים, שהשלוחים לא מצאו אותם], וכתוב מהאר"י הקדוש, שב"זאת חנכה" מוצאים את כל אלו שלא יודעים היכן נעלמו, שלא הותרו עקבות וכו',

ואז הם מקבלים את הפתק. ולכן ההזדמנות האחרונה היא היום הזה. ואומרים חכמינו הקדושים (חלין פג.): בקרבנות, הלילה הולך אחר היום, ואם-כך עתה אנו עדין יכולים לתקן את הכל ולצאת זכאים, אם נקבל על עצמנו על מלכות שמים.

חנכה חל תמיד בפרשיות: וישב ומקץ. מה מספר בהן? אחי יוסף שנאו אותו. אגו איננו מסגלים להבין איך יתכן שאחים שנאו אח אחד, יהיה מה שיהיה, ולא סתם שנאה היתה זו, אלא "ולא יכלו דברו לשלום" (בראשית לו, ד), עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה פד, סימן יד): שמעון ולוי שפו בו את הכלבים, וראובן אמר להשליכו לבור (ובאמת היתה פונתו להחזירו לאביו), ויהודה אמר למכרו לעבד. ומאז שמכרו את יוסף, ונכנס יוסף לבית-הסהר, אנו סובלים את הסבל עד היום הזה. חכמינו הקדושים אומרים (יומא ט): בית-המקדש הראשון למדו בו הרבה תורה, אבל עברו על שלש עברות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים, ולכן חרב, אבל למה חרב בית-המקדש השני, הלא אז שבו כלם בתשובה, ולמדו תורה, ונזהרו מעברות? אף אומרים חכמינו הקדושים: עקב שנאת חנם, שאחד שנא את זולתו, ומסימת הגמרא: ועדין מרקד בינן (שם טו); השנאת חנם הזו

עדין מתפשטת בינינו. איזה כאב, איזה צער, שְׁיֵהוּדֵי שוֹנֵא יְהוּדֵי אַחַר, הֲלֵא אֵין דְּבַר חֲמוּר מְזֵה, שְׁיֵשׁ קְנֵאָה וְשִׁנְאָה בֵּין אַחִים וְאַחִיוֹת, בֵּין גִּיסִים וְגִיסוֹת, אִיזָה צֶעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ יֵשׁ לְאָב, שְׁרוּאָה כְּזֹאת בְּקֶרֶב יְלָדָיו, וְשׁוֹאֵל אֶת עֲצֻמוֹ: "בְּשִׁבִיל זֶה הִבֵּאתִי יְלָדִים, שְׁיֵשְׁנָאוּ זֶה אֶת זֶה"? ! זֶה אָבֹא גִשְׁמִי. מְכַל שְׁכָן אָבֹא שְׁבִשְׁמִים מְצֻטְעָר מְאֹד כְּשֵׁיִהוּדִים, בְּנָיו, שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה. מָה רָאִינוּ כָּל הַדּוֹרוֹת? גִּזְעָנוֹת רַבָּה יִשְׁנָה בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שִׁנְאָת חֲנָם בֵּין אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה טוֹפַחַת עַל פְּנֵינוּ, שְׁיֵהוּדִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים הַרוֹצִים לְעֹזֵר לְנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַחֲפָצִים לְהַעֲלוֹת אֶת קֶרֶן הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֶיהָ, דִּיקָא עֲלֵיהֶם חוֹלְקִים, וְאוֹתָם מְבַזִּים וּמְחַרְפִּים וּמְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם כָּל דְּבַר אָסוּר, אֶף אֵין זֹאת אֶלָּא קִמְץ קִטְן שֶׁל מְסִיתִים וּמְדִיחִים, וְאֵיךְ יִתְכַן שְׁיֵשְׁנָאוּ יְהוּדִים זֶה אֶת זֶה!? אַחֵי יוֹסֵף שְׁנָאוּ אוֹתוֹ, וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁקֵּט, עַד שֶׁמְכָרוּהוּ לְעֶבֶד. תְּתַאֲרוּ לְעֲצֻמְכֶם, יוֹסֵף הַצַּדִּיק לָמַד תּוֹרָה אֶצֶל הָאָבֹא — יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְהִנֵּה יוֹם אֶחָד בּוֹשְׁשׁוּ אַחֲיוֹ לְבוֹא, יוֹסֵף הַצַּדִּיק יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד עִם אָבִיו, וְהָאָבֹא רוֹצֵה לְרֹאוֹת שְׁלוֹם בְּנָיו, וְשׁוֹלַח אֶת יוֹסֵף אַחֲיָהֶם לְחַפְּשָׁם, יוֹסֵף הַצַּדִּיק יָדַע שְׁאֲחָיו שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, אֶף לֹא שָׁאֵל שׁוֹם דְּבַר, הָאָבֹא אָמַר — מְצִיתִים לוֹ תִּכְף־וּמִיד, אֶף שְׁיִדַּע כִּי בְּנִפְשׁוֹ הוּא, וּמְכַנֵּס עֲצֻמוֹ לְמָקוֹם סְכָנָה. [מְכַאן לְמִדִּים גִּדְּל

מְצוֹת כְּבוֹד אָב וָאֵם, אֲשֶׁר הִיא הַמְצוּוֹה הַקְדוּשָׁה בְּיוֹתֵר, וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים עָלֶיהָ (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ו'): תְּמוּרָה שְׂבַח־מִוֵּרוֹת זֶה כְּבוֹד אָב וָאֵם; וְהִנֵּה בַדּוֹר הַזֶּה, שְׁנִכְנֹסָה בַנֶּעַר תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, כְּשֶׁהַהוֹרִים עֲדִין אֵינָם יוֹדְעִים מֵה זֶה תְּשׁוּבָה, וּמִסְתַּכְּלִים עַל הַיְלָדִים כְּעַל מַפְלְצוֹת, וּכְאִלוּ יֵצְאוּ מִדַּעְתָּם, וּבִאֲמַת מַה כָּבֵד יָכוֹל לִהְיוֹת? שֶׁהֵבֵן יַגְדִּיל זָקֵן וּפְאוֹת, יִנִּיחַ תְּפִלִּין, יֹאכַל כָּשֶׁר, יִשְׁמַר שַׁבָּת, מָה רַע בָּזֶה?! טוֹב יוֹתֵר שֶׁהֵבֵן יִבְרַח לְהוֹדוֹ, לְמִזְרַח הַרְחֹק?! וְרַחֲמָנָא לְצַלָּן מְבִיאִים אוֹתוֹ בַּחֲזָרָה בְּאֵלוֹנְקָה וְכוּ'?! אוֹ שְׂמָא יָנוּס לְמַעַרְבַּ הַפְּרוּעַ, וְאֵין יוֹדְעִים מָה אֵתוּ וְכוּ', וְשׁוֹכַח מֵהוֹרָיו?! הַהוֹרִים אֵינָם מְבִינִים מֵהִי חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה. עִם כָּל זֹאת, כְּשֶׁשָּׁבִים בְּתִשׁוּבָה צְרִיכִים לְזַכֵּר — אַף שְׁחִזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה, וְאֲנִי אוֹהֵב אֶת הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא, וּמוֹכֵן לְמִסַּר נַפְשִׁי בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְדַאֲבוּנֵי הַהוֹרִים עֲדִין רְחוּקִים, וְאֵינָם יוֹדְעִים עֲדִין מַה זֶה שַׁבָּת, קִדְשַׁת הַבְּרִית, מַה זֶה לֹא לְהַבְעִיר אֵשׁ בְּשַׁבָּת, אֲבָל עָלִי לְזַכֵּר, שְׂאֵבָא וְאֵבָא נוֹתְרִים אֵבָא וְאֵמָא! כָּל אֵלוּ שְׂזוּכִים לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, צְרִיכִים לְזַכֵּר, שֶׁהֶכְרַח לְכַבֵּד אֶת הַהוֹרִים, אֲפִלוּ שֶׁהֵם עֲדִין רְחוּקִים, רַק לְהַסְבִּירָם בְּנַחַת: "אֵבָא, לָמָּה תִּתְנַגֵּד עָלַי כָּל־כֶּף? אֵמָא, לָמָּה תִּתְנַגְּדִי עָלַי?! טוֹב יוֹתֵר שְׂאֵהִיָּה מְסַמֵּם אוֹ מְלֵא אֱלִימוֹת" וְכוּ'?! וְהַהוֹרִים בּוֹדְאֵי יְבִינוּ דְבַר זֶה. וְזֶה

היסוד בחזרה בתשובה, וצריכים לידע, שאסור לנתק קשר מההורים, כי אותו רבוננו של עולם שאמר, שצריך לשמור שבת, אותו הרבוננו של עולם אמר: "כבוד את אביך ואת אמך". אלא אומרים חכמינו הקדושים (יבמות ה:): למה כתוב "איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמרו"? מלמד שאם ההורים אומרים לחלל שבת, בזה אסור לצייתם, כי גם הם מחייבים בכבודו יתברך].

יוסף הצדיק ראה שהאחים שונאים אותו, וידע שהוא מסכן את עצמו, עם כל זאת, אם אביו שלחו שילף לראות בשלומם — הלך, ולא אמר דבר. ותכף-ומיד כשהגיע אליהם, תפסוהו והשליכוהו לבור ומכרוהו, וקבל מכות מהמדינים ומהסוחרים וכו', עד שמכרוהו למצרים, ונמכר שם לעבד. תתארו לעצמכם, אם היינו במקום יוסף, בודאי היינו נשברים לגמרי כחרס הנשבר, "עשיתי מצנה, קימתי כבוד אב, אבא אמר לי לרדת לאחי, והנה ארע לי מה שארע". בודאי במקום יוסף, היינו נופלים ליאוש גדול. אבל יוסף הצדיק לא נשבר, קבל מאביו אמונה חזקה כל-כף, שתמיד דבר עמו יתברך, שזה נקרא בלשון רבנו ז"ל: "התבודדות". רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): ההתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, הינו שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו תפלה

מלבבו, אינכם יכולים לתאר מה זה עושה למעלה בשמים — כשיהודי מדבר אליו יתברך, אשר כל דבור נשמע ונתקבל. יוסף הצדיק כל-כך חזק בשיחה בינו לבין קונו, עד ששום דבר לא יכול היה לשבר אותו, עד שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה פו, סימן ה'), שאדונו פוטיפר שאלו, מה הוא ממלמל בשפתיו? וענה לו: יש אלקים, ואני מדבר אליו. ואחר-כך כתוב (בראשית לט, ב): "וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף, וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ", כל אשר עשה יוסף — הצליח. אדם שחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, אדם שמרגיל עצמו לדבר אליו יתברך בשפת האם שלו, הוא איש מצליח, ואותו אין יכולים לשבר, ואפלו שיעשו לו כל הצרות שבעולם — הוא איתן מאד ומחזיק מעמד. ואחר-כך כתוב (שם פסוק ג'): "וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי הִנֵּה אֶתוֹ", המצרי רואה שהקדוש-ברוך-הוא נמצא עם יוסף, נשאלת השאלה: וכי המצרי ראה פעם את הקדוש-ברוך-הוא, שראה שנמצא עמו? אלא אומר רש"י: שם שמים שגור על פיו. יום אחד אשת פוטיפר תפסה את יוסף והסיתה אותו לדבר עברה, אשר זהו נסיון גדול מאד, ויוסף הצדיק התגבר וברח לבחוץ, ומשראתה שאינה יכולה לנצחו, אזי העלילה עליו עלילה שפלה וכו', ופוטיפר בא ושמע את הדברים, והכניסו בבית-סהר. תתארו לעצמכם מה היתה הרגשתנו במקום יוסף, "לא די

שְׁקִימְתִי מִצֹּת כְּבוֹד אָב, וְהִלַּכְתִּי לְחַפֵּשׂ אֶת אַחֵי
וּמְכַרוֹנֵי וְכוּ', אַחֲר־כֵּן עוֹד מֵעֲלִילִים עָלַי עֲלִילָה נֹרְאָה,
וְהַכְּנִיסוּנִי בְּבֵית-סֵהַר" וְכוּ', בְּנֹדְאֵי הַיֵּינוּ נִשְׁפָּרִים לְגַמְרֵי
לְגַמְרֵי. אָבֵל יוֹסֵף הָיָה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְמִקוֹם לְהִיּוֹת
שָׁבוּר וּמְדַכָּא בְּבֵית-סֵהַר, הִלֵּךְ וְחִזַּק אֶת כָּל הָאֲסִירִים
וְשִׂמַח אוֹתָם, עַד שֶׁרֹאָה אֶת שֵׁר הַמִּשְׁקִים וְהָאוֹפִים,
וְהִנֵּה פְּנֵיהֶם זוֹעֵפּוֹת, בְּמִקוֹם לְהִיּוֹת רְצוּץ וּמְדַכָּדָךְ,
שְׁסוּבֵל סָבֵל רַב וְכוּ' וְכוּ', הוּא שִׂמַח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרָאָה
שֶׁיִּשְׁנָם כָּאֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֲצָבִים, וְאִינוּ יָכוֹל לְסָבֵל
עֲצָבוֹתָם, וְשׂוֹאֲלָם: עַל מָה וְלָמָּה אַתֶּם כָּאֵן? וְהֵם
מְסַפְּרִים לוֹ אֶת הַחֲלוּם, וּפָתַר לָהֶם אוֹתוֹ. וּבְאֵמַת מָה
הַחֲזִיק אֶת יוֹסֵף? אֲמוּנָה חֲזָקָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.
וְכִמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּסִלְיָחוֹת: "מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק —
הוּא יַעֲנֵנוּ". עַד שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סָבֵב, שִׁיוֹסֵף
הַצַּדִּיק יֵצֵא מִבֵּית-הַסֵּהַר, וְלֹא אָרַךְ זְמַן רַב, וְנַעֲשֶׂה מְלֵךְ
בְּמִצְרַיִם, אָבֵל כָּאֵב לוֹ מְאֹד עַל שֶׁאֲחִיו מְכָרוּהוּ, וְיָדַע
שֶׁעֲלִיָּהֶם לְשֵׁלִם מְחִיר, לֹא שֶׁרָצָה לְנַקֵּם בָּהֶם, חֵס
וְשֵׁלִם, אֲלֹא רָצָה שֶׁיִּשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן סָבֵב עִמָּהֶם
סְבוּבִים כָּאֵלוֹ, שֶׁבָּאוּ לְקִנּוּת אֲכָל, וְהִתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם, וְלֹא
הִפְרִוּהוּ, כִּי כִּשְׁמִכְרוּהוּ הָיָה בֵּין שְׁבַע-עֶשְׂרֵה לְלֹא זָקֵן,
וְעַתָּה הָיָה בֵּין שְׁלֹשִׁים, וְנִרְאָה הָיָה שׁוֹנֵה לְגַמְרֵי, בְּכֵן
עָבְרוּ עֲלֵיהֶם הַרְבֵּה מִשְׁפָּרִים, עַד שֶׁנִּשְׁפָּרוּ וְאָמְרוּ:
"אָבֵל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אַחֵינוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ

בהתחננו אלינו ולא שמענו" (בראשית מב, כא), והחלו לשוב בתשובה. ואת הפרשיות הללו של הספור עם יוסף קוראים תמיד בחנכה.

ומה הקשר בין פרשת מקץ לזאת חנכה, שאז השלוחים תופסים את מי שעדיין לא נתנו לו את הפתקא? אלא הנה אנו במצב קשה מאד, בני עשו וישמעאל משתוללים, ודם ישראל נשפך פמים, מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה מאתנו? אלא אומרים חכמינו הקדושים (מנחות נג:): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי פתית, אף ישראל אינם שבים למוטב, אלא על-ידי יסורים. רחמנא לצלן, כדי שנשוב בתשובה עלינו לקבל יסורים. ולכן היום הזה באו נקבל על מלכות שמים, ונבקש ממנו יתברך מחילה, כפרה וסליחה, ונחליט אחת ולתמיד, שאנו את הקדוש-ברוך-הוא איננו עוזבים, ורוצים לקיים מצוות ולשוב בתשובה שלמה, וכמאמרם ו"ל (פסיקתא דרב פהנא כה) על הפסוק (הושע יד, ב): "שובה ישראל עד הוי"ה אלקיך", אפלו אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק נגדו יתברך, אומר הקדוש-ברוך-הוא, עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; נשאלת השאלה: איך שבים בתשובה? ממשיך הנביא ואומר: "קחו עמכם דברים, ושובו אל ה'", אומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לח, סימן

(ד'): איני מבקש מכם אלא דברים; הקדוש-ברוך-הוא
 רוצה שנדבר אליו, זו נקראת "התבודדות". וזה היסוד
 אצל רבנו ז"ל, להרגיל עצמנו לדבר אליו יתברך, וכל
 מה שאנו צריכים, כל מה שאנו רוצים, יש לנו כתבת
 — הקדוש-ברוך-הוא, ואליו נפנה ונבקש! חכמינו
 הקדושים אומרים (תנחומא נשא): מיום שברא הקדוש-
 ברוך-הוא עולמו, נתאנה שיהיה לו דירה בפתחונים;
 הקדוש-ברוך-הוא רוצה לגור בינינו, חפץ שנסתכל
 עליו ונרגיש אותו. אומרים חכמינו הקדושים (סוטה ג):
 קדם שחטאו ישראל, הייתה השכינה עם כל אחד ואחד,
 כיון שחטאו, נסתלקה מהם שכינה; ומזה בא שאיננו
 רואים את הבורא יתברך שמו. הלא השם יתברך נמצא
 אתנו, עמנו ואצלנו, כי מי הולך בנו? מי מסתכל
 דרכנו? מי מדבר בנו? מי מתנועע בנו? רק הקדוש-
 ברוך-הוא! אם יוציא מאתנו את החיות — אנו נותרים
 כבן דוממת. אומרים חכמינו הקדושים (קדושין ל:):
 שלשה שתפים באדם: אבא, אמא והקדוש-ברוך-הוא,
 אבא ואמא מביאים את הגוף, והקדוש-ברוך-הוא
 מכניס את הנשמה, כיון שמגיע הזמן, שאדם צריך
 לשוב אליו יתברך, הקדוש-ברוך-הוא מוציא את
 הנשמה ומותיר את הגופה להורים וכו', וקוברים
 אותה, אך העקר זה הנשמה.

לְכֵן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ הַיּוֹם הַזֶּה: "זאת חנכה", שזוהי ההזדמנות האחרונה שנתנו לנו לקבל את הפתק, ואם אין הוא טוב, אנו יכולים למחקו על-ידי דמעות התשובה שלנו, על-ידי קבלת על מלכות שמים. אומר רבנו ז"ל: בזה שיהודי מחזק את עצמו ומדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הדבורים הללו עושים רעש בשמים, איננו מסגלים להבין בגדל הענין הזה, ומדוע? כי חטאנו, וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר המדות, אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם; כשאדם חוטא, אזי חשף לו, כמו שכתוב באנשי סדום ועמורה, שהיו רשעים גדולים וגזלו וחקמו (בראשית יט, א): "והאנשים אשר פתח הבית הכו בסגורים מקטן ועד גדול, וילאו למצא הפתח", כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל, ורוצה לשוב בתשובה, אך אינו יודע היכן הפתח מחמת חטאיו. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פד): הפה של האדם, זה השער להכניס אל הקדוש-ברוך-הוא. אם אדם מקבל על עצמו לדבר אליו יתברך, זה פתח התשובה לשוב אליו יתברך. ולכן עלינו לקבל על עצמנו עכשו לחזור בתשובה שלמה, ולקיים את מצוותיו יתברך, להניח תפלין בכל יום, לבוא לבית-הכנסת בקר וערב, ועל כלם — להתחתן בגיל צעיר, לשמר על קדשה וטהרה. כהיום, הערב-רב טמאו את נשמות ישראל בטמאת

הַבְּרִית, עַד שְׁמִסְתּוֹבְבִים רַוְקִים בְּגִיל שְׁלֵשִׁים, שְׁלֵשִׁים וְחֵמֶשׁ וְאַרְבָּעִים, וְעַלֵּיהֶם לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַתֵּן. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'): חֲנֻכָּה זֶהוּ זְמַן שֶׁל זְוִיגִים, שְׁיִכּוּלִים לְמִצָּא אֶת הַזְּוִיג. וְלָכֵן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן רָאוּ לֹא לְעַכֵּב אֶת זְוִיגְכֶם וְלֹא לְמַנְעַ אוֹתוֹ.

חֲנֻכָּה הוּא זְמַן הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת; תְּרַבּוֹת יוֹן גְּזֵרָה גְזֵרָה, שְׁלֹא לְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם ה' בְּשׁוֹם פָּנִים, לֹא לְדַבֵּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן עָקַר תְּפָקִידֵנוּ דִּיקָא לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, דִּיקָא לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וּכְשֵׁיהוּדֵי מְאַמֵּין בֵּה', בָּא עָלָיו שְׁפַע, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מְשָׁלִי כ, כח): "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", אֵין לְהִתְיַאֵשׁ מִשׁוֹם דְּבָר כָּלָל, כְּמוֹ שְׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח): אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל! אַף שְׁנִמְצָאִים בְּמִצְבִּים הֲכִי קָשִׁים בְּחַיִּים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד נִקְלַע לְמִצְבַּ קָשָׁה, וַיִּשְׁנֵם זְמַנִּים, שְׁחִשְׁףַּ וּמָר לְאָדָם מְאֹד, וַנְּדַמָּה לוֹ שְׁהֵנָּה הִגִּיעַ סוּפוֹ, עַד שְׁאַיִנוּ רוּאָה אוֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֲרָה, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל: אַל תֵּאמֵר כְּזֹאת. וּמוּבָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מְאַמֵּין שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאמֵין שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן; אֵין לְהַשְׁבֵּר כָּלָל, אֶלֶּא לְהַחְזִיק מִעֲמֵד, זֶהוּ הַכַּח שֶׁל הַצְּדִיק, כַּח מִתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, אֲשֶׁר הֵם הַכְּנִיעוּ אֶת הַיּוֹנִים, שְׁחָרְטוּ עַל דְּגָלָם: "מִי כְּמוֹךָ בְּאֵלִים ה'". וְלָכֵן עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמָנוּ לְחַזֵּר

בתשובה שלמה להקדוש-ברוך-הוא, ומהיום והלאה אנו מתחילים לדבר אליו יתברך, מהיום והלאה אנו מתחילים לשמר שבת ולילך בציצית, זה הסמל שלנו. ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנקבל על עצמנו קבלת על מלכות שמים בלב אמת ובפה אמת כאיש אחד בלב אחד. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), שהכל תלוי כפי שיהודי אוהב את זולתו; תפלה אינה מתקבלת בשמים בשום אופן, אם אין שלום בין יהודי ליהודי, כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אדברה נא שלום"; עקר הדבור בא משלום. הדבר הראשון שעלינו לקבל על עצמנו עתה — לעקר מעצמנו את השנאת חנם, את הגזענות הארוהה, שעדין ישנה מציאות של השפלת יהודי כשאינו מהעדה שלנו, כשאינ מְכַנִּיִּסִים אלפי יהודים לישיבות, כיון שהם מעדה אחרת, היתכן? ! ואחר-כך רוצים את משיח? ! הלא הוא שוחק — "מדוע אבוא אליכם, כשיש ביניכם גזענות, ואתם עושים איפה ואיפה בין דם לדם? ! תחכו עוד בגלות", חס ושלום. אבל כתוב בזהר (זהר חדש, פרשת נח): אם יהיה בית-הכנסת אחד, שיחזור בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא ימחל לכל עם ישראל. באו ונראה לפניו יתברך, שהבית-הכנסת הזה יהיה אצלנו, וכלנו נקבל על עצמנו על מלכות שמים בצותא, מתוך אחדות השלמה ואהבת הבריות באמת, כמו שכתוב (ויקרא יט, יח): "ואהבת לרעך

ערה

זאת חֲנֻכָּה

כְּמוֹדֵי, שְׁנֵאֵהֵב כָּל יְהוּדֵי וְנִעְזֹר לְכָל אֶחָד, וְאִזּוּ נִזְכָּה,
שְׂיִמְחַל לָנוּ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְנִמְחַק
אֶת הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ
בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זי שא הי"ד
נפטר די בתשרי ה'תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה.